

Könnyek Útja

Czanik Csaba Árpád

Könnyek Útja

© Czanik Csaba Árpád

ISBN 963 216 076 2

Karaván Kiadó Kft.

Kiadásért felel: Czanik Csaba Árpád

Felelős szerkesztő: Lipóth Rita

Korrektor: Szigeti Kata

Herbánszky Nóra

Borító terv: Karaván Kiadó Kft.

Borító fotó: Dr. Sipos Gábor

Nyitány
/Bevezető/

A "Könnyek Útja" nyitott dimenziók, különböző időkategóriák között vezeti az olvasót. Írója önéletrajza egy részének nevezi a bizarrul bátor könyvet. Rengeteg, névre szóló üzenet van benne. Biztos vagyok abban, eljut minden gondolkodó halandóhoz, aki az igazságot keresi. Aki belemerül, a történesek hatása alól nem tudja kivonni magát. Talán otthon is van ismeretlen ismerőségében. Vakmerően szürreális. Élőbbnek, főleg élhetőbb életnek tűnik e kor éber jelenének szürke, beszűkült, pótcselekvésekkel teli, silány tömegpszichózisánál.

A történet némelyekben narkóként működik majd. Másokban pedig Pán sípjának bioszerenádjaként. Szerzője ismeri a szimbólumok és analógiák nyelvét. Varázsszavakba önti mondanivalóját. Van aki érti, s aki nem érti, az is érzi, mint az álmok világnyelvét.

Kurzív írása mélyén háromsíkú ideái derengenek, de kagylói valamelyikében bizonyosan rátalálnak sokan megismerésük saját igazgyöngyére. Valójában a spirituális témák korunkban megfizethetetlen ajándékot jelentenek. Meggyőznek arról, hogy minden ember gyökerében azonos. Ennek az írásnak legkülönösebb esztétikai és filozófiai értéke: állandó, művészi fény és árny játéka.

Tézisei erőszak nélkül kínálják dimenzióikat, ezért válnak mágnesessé. Villámként fénylik fel benne a felismerés, hogy minden dolog szülője - ami létrejön -, a súlytalanul lebegő gondolat, a Teremtő Eszme. E világosságban megszállottját elárasztja a boldog bizonyosság, hogy nincs félni valója, mert tudja saját halhatatlanságát. S emlékezetébe visszatér az ősi mantra:

"A félelem megszűnése az Élet kezdete."

Czanik Csaba Árpád jelen születése ifjonti korszakában megpróbált mindennapi emberré lenni. Nem sikerült neki. Nem hétköznapi feladatok küldöttje. Felesége, két gyermeke

levált róla. De a legszebb segítő barátságban maradt velük mindmáig. Ő pedig visszanyerte szabad remete magányát. Valahol egy határvárosban él, ahol eltűrik, sőt kedvelik különleges egyéniségét. Minden jelenségbe mély empátiával beleél és a modern civilizáció eszköztárával rögzít. Stúdióházában kivételes emberekről és természeti jelenségekről filmet forgat. Nem kamouflázs ez, hanem művészi érték és tapasztalat.

A Könnyek Útja című mű igazi Apasszionáta. Nem illik bele a halál hazugsága.

Nekem is illik bemutatkoznom. Ebben az inkarnációmban Szepes Máriának hívnak. Ami persze, mint mindig, most is átmeneti jelmez rajtam. Valójában e könyv írójának örök szövetségese, de önöknek is barátja, zarándoktársa vagyok a végtelenből végtelenbe vezető ösvényen. Kívánom önöknek is azt, amit magam is teljes bizonyossággal tudok: Nem a halált kell túlélni - ami a kísérleti tudomány szerint sincs -, hanem e viharzó emberi életet.

Budapest, 2004. április 21.

Szepes Mária

Bevezető

Nagyon-nagyon lassan múlik az idő. Percre perc, napra nap, hétre hét, hónapra hónap, évre évek, évszázadok, évezredek, évtízezredek, százezredek, évmilliók múlnak.

Ez egy különös történet, az én történetem. Most, hogy újra elérkezett a nagy világalkony, sok minden megváltozik. Érezni a világban felgyülemelő erők változását, gyorsulását. Érezni, hogy a nagy világalkony úgy fog beköszönteni, mint ahogy a nappalt követi az éjszaka. Látni, ahogy a sötétség felhői egyre csak közelednek. Lágyan szemerkél az eső, átfut a szél is a fák között. Érzem, hogy régi erőm a távoli múltból visszaköszön rám, és egyre közeledik. Érzem, hogy újra eljön az ideje, hogy régi erőm velem legyen. Sok időt pihentem hosszú magányomban, kővé dermedt testemben, mely végtelen pillanatok rabja volt hűvös barlangok mélyén, mely köré az idő hegyeket hordott, mikor egy távoli, ismeretlen világ hívott, én kiléptem kővé dermedt magányomból, s megalkottam testemet.

Most, hogy itt állok a szemerkélő esőben, mely a tisztulás első jele - ami majd lemossa a világról a ráakódott szennyet -, s körülnézek, látom a végtelen erdőket, a felettem hajdan volt kék eget, mely már szürkévé vált. Emlékezem. Emlékezem dicső korokra, a hősökre, kik tudtak veszett ügyért harcolni, kik képesek voltak szembeszállni a lét legsötétebb pillanataiban is az értelem síkján. De emlékezem nőkre, kik vidám mosolyukkal földöntúli érzést ébresztettek. Emlékezem nagy szerelmekre. Emlékezem dalaikra. Emlékezem bátor férfiakra, barátaimra, kik velem együtt harcoltak és veszítettek vészterhes időkben, s csontjaik porrá váltak, melyet elfújta a szél. Emlékezem kalandokra, nagy csatákra, nagy vereségekre. Emlékezem szent fogadalmakra, melyek az idők végtelen homályából szívdobbanásszerű morajjal jönnek felém újra és újra, és repesztik kőmagányomat, s barlangom falán visszhangzanak.

Mint mondtam, ez egy különös történet. Nincs kinek elmesélni, így csak halkán a fáknak suttogom el. Emlékezem a

nagy kalandra. Emlékezem az Elsőkre, azokra az Elsőkre, kik legelőször mertek szembeszállni a pusztítás démonaival, kik legelőször mertek felkiáltani a kék égre, hogy:

“...Nem, a szabadságunk az nem tárgy, eszme vagy cél, hanem állapot. Szellemünk nyitottságának s lelkünk tisztaságának állapota. Állapot, mely öröktől fogva velünk van, s létünk értelme...”

Igen, az Elsők. Ők voltak az igazi nagy harcosok. Ők voltak azok, kik igazából a vérüket s létüket adták azért, hogy utána hosszú generációk sora szülessen. Ők voltak az Elsők, kik elindították az örök törvényt: a szabadságot.

Valamikor az idő távoli homályában kezdődik ez a történet, talán egy másik időben, egy másik síkon, egy másik dimenzióban, esetleg egy másik univerzumban. Nem biztos, hogy az a fontos, hogy a helyet és az időt határozzuk meg. Nem biztos, hogy mindig az a fontos, hogy az ember a merteket és miérteket lássa. Meg kell tanulnia mertek és miértek nélkül szabadon, tisztán, őszintén, önzetlenül élnie de azt is - ha kell a saját vére és verejtéke árán -, hogy minden nagy varázslat sokba kerül, s az ár nagyon magas. Mindig az énnel, az egoval, az önzéssel kell fizetni.

Most, hogy megrepedt kővilágom burka, s a hegyek, melyeket az idő fölém hordott, most porrá válnak a közelgő orkánban, újra eljöttem. Egy dolgot tanultam meg a hosszú út alatt: a magányt, amit társammá is fogadtam. Nehezen szoktunk össze, de most már jól kiismerjük egymást. Végtelen időket töltöttünk együtt, mire ráébredtem, ő valójában nem is létezik. Minden csak idea, és végtelen időbe telt, mire a magányom enyhülni kezdett. Ekkor vettem észre, hogy nem vagyok egyedül. Persze, mint fizikai magányom megmaradt, de óriási dolgok kezdtek történni. Megváltozott a tér és az idő, megváltozott a lét. A történet dicső korokról szól a messzi múltban, de az is lehet, hogy eljövendő korokról a távoli jövőben. Ezt mindenkinek a maga belátására bízom. Mindenki döntse el maga, milyen a viszonya az időhöz és a hőshöz, aki nem más, mint önmaga.

Mint mondtam, ez az én történetem. Lehet, hogy ez a történet csak egy álom csupán, ahogy én is csak egy álom vagyok, s ez a könyv is csak egy álom, annak ellenére, hogy Ön, Kedves Olvasó, a kezében tartja. De valahol Ön is, Kedves Barátom, Ön is egy álom. Rá kell jönnünk, hogy ezt a világot csak álmodjuk. Olyan ez, mintha mély, öntudatlan álomba merültünk volna, mint Csipkerózsika, s az álomvilágában, a halálon túli létben azt álmodja, hogy ő a királyfi, s hogy a Szent Tudás útját felismerje, végig kell mennie a saját belső könnyeinek útján. Ahhoz, hogy az ember ezt tudja, ki kell vívnia a maga fájdalmát, a maga felismerését. Ízisszé és Ozirisszé kell válni, ők is az Elsők közül valók voltak. Túl kell lépni a halál lelket szorító küszöbén, és be kell lépni féktelen birodalmába ahhoz, hogy az ember felismerje, mindenki története végtelen időbe nyúlik vissza. Mindenki története percről percre, napról napra, hétről hétre, évről évre, évszázadról évezredre, évezredről évszázazredre, évszázazredről évmillióra, az egyik univerzumból a másikba vándorol újra és újra, megállíthatatlanul. De mindig van idő, erő s lehetőség arra, hogy az ember ki merje mondani:

“...Eljött az idő. Eljött az idő, most már szabad vagyok...”

Elmesélek egy hosszú, fájdalommal, harccal, szenvedéllyel, szerelemmel, gyűlölettel, barátsággal, kétellyel, bánattal teli történetet. Hosszú, végtelen magányomban a bánat volt a másik társam, aki velem volt egy múló pillanatig tartó vándorlásomon. De nem magamért bánkódtam. Mindig, újra és újra, napról napra, évmillióról évmillióra, egyetlen dolog foglalkoztatott:

“... Mit nem tettem meg? Mi volt az, amiért sikerült, vagy mi volt az, amiért nem sikerült? Mit tettem, hogy győzni tudtam? Mit nem tettem meg, hogy néha vesztettem?...”

Olyan furcsának tűnik mindez. Ám így az elején el kell mondanom, hogy ez a történet nem arról szól, hogy én győzök-e, vagy veszek, hanem arról, hogy eljön-e a világalkony vagy sem. Soha nem akartam a világot megváltoztatni. Vakon

hittem abban, hogy ezért születik meg az élet célja. Vakon hittem a Tudás Szentségében, az egyetlen, létező hatalomban, a mindenek felett álló Szent Tudásban, ami nem rideg vagy hideg, s kiszámíthatatlan a tudatlanok számára, hanem ez az, amit a szeretet s az emberség vezérel abba a tudásba, ami nem akarja legyőzni a gyűlöletet, hanem csak szereti, elfogadja, és ezáltal lefegyverzi bármilyen ellenségét, hisz tudja, nem léteznek ellenségek. Ez egy hosszú és kínos harc volt.

Most nézzünk körül a téli erdőben. Hallgassuk, ahogy a halk eső átvált zizegő hóesésbe. Látni, ahogy a fák barna csontágaira az elmúlás fehér leplet takar. A múltó időnek fehérednek csak a csontjai. Olyanok a fák is, mintha halni készülnének. Persze, jön a tavasz, ismét eljön, és a halott fák felelednek. Ízisz, Ozirisz harca még él. Ízisz és Ozirisz szelleme újra körbejárja a világot minden tavasszal. Démétér, a tavasz istennője újra és újra virágkosarakat hint a világra. Most úgy tűnik, Ízisz és Ozirisz könnyeket hullat. Démétér gondolkodik, jöjjön, vagy ne jöjjön. Nem mérlegel és ítélkezik, csak gyengül. De tudom, ismerem, vele lesz Afrodité, a szerelem istennője, s útjukat Zeusz kíséri majd. De ők mégis mind elgyengülnek. Érzik, hogy a gonoszság egyre erősödik.

...Mert hát Barátom, nézz ki ott a fák között, túl, a messzi végtelenbe, nem vakítja-e a szemedet az a pár rőzseláng, mi itt ég előtted? Nézd csak meg jól! Mit láatsz? Szürke, füstszerű felleget, melyből nem eső esik, s nem ér a földre. Fentről sem támogatják majd a nagy Istenek, mert az a felleg erő, dinamizmus, szándék és akarat, de nincs benne jóság. Illúzió az s káprázat, és akik alatta élnek, ott lent, messzi, távoli vidékeken, ők azt hiszik, hogy kék ég ragyog a fejük fölött. De tudod, hosszú utat bejártam, sok mindent láttam, száz csodát, millió palotát és olyan dolgokat, amit elméd felfogni sem képes. Így hát tudom, hogy az a felleg ott, maga a pusztítás démona, a vak hatalom. Gonoszság a neve. Hát ez közeledik most, ahogy alkonyodik, s a jók, a gyengék, a fáradtak aludni, pihenni térnek. Mi előjövünk zárkózott kőmagányunkból, mi, kik vagyunk a legnaivabbak, mert mi

hiszünk abban, hogy nem létezik a jóság és a gonoszság, csak a szabadság.

Kérdezhetnéd tőlem, hogy mindezt a mesét, ezt a hosszú és végtelen történetet mi végre mesélem el neked. Mi végre mondom el, s mi végre adok át számodra úgy tűnő, Szent Titkokat. Holott, ha valójában belegondolsz, te magad is tudod, titkok nincsenek, se csodák, csak csodálkozás. De azért elmondom neked, Barátom. Engedd, hogy amíg így lassan sétálunk, s nézzük, ahogy a csillagok feljönnek, átöleljem a válladat. Te is átöleled az enyémet, s úgy megyünk a frissen lehulló hóban, hogy hisszük, s tudjuk, mi barátok vagyunk. Persze, ne lepődj meg azon, hogyha hátranézel, s annak ellenére, hogy fogod testemet, csak a te nyomaidat látod a hóban. Én tudom, hogy nem létezem, nem léteztem soha, és soha nem is fogok. Létem egészen mást takar. De ezek számodra úgy tűnnek, szent és érthetetlen titkok, s pont ezek miatt a szent és érthetetlen titkok miatt mesélem el neked ezt a kis, aprócska történetet.

Hogy mi a Szent Titkok Legnagyobbika? Emlékmű. Emlékmű azoknak, kik nem a jóért és rosszért áldozták az életüket, létüket, s olykor-olykor nagy kínok közepette a lelküket áldozták. Emlékmű azoknak, kik szabadok akartak lenni. Hittek abban, hogy a világ örök egysége megbonthatatlan, de az egység mögött van a lét igaz értelme, s ez a világ, amit te hulló hópihének láatsz, ez illúzió és káprázat. Hisz nézz körül, Barátom. Ezt látod, de belül, ifjú szívedben, s valahol agyad neuronjainak titkos zugában felcsillan a nyár múltba veszett illata, tested hevülete megváltozik. Gondolataid felpörögnek, s érzések, kalandok jönnek elő. Hallod, ahogy a lányok futnak a vízparton, a pázsitos fövényen, s hallod, ahogy kacajukat elviszi kirándulni a szél. S nehéz olyankor eldönteni, hogy hol is van a tél, s hol is van a nyár, hisz mindegyik csak idea és gondolat foszlánya, töredéke annak, mi való, s az emberek ezt úgy könyvelik el, hogy a végtelen valóság, amit látnak. Pedig nem igaz.

Nos, ez a mű, emlékmű. Ez a beszélgetés, mit itt a hóban sétálva Néked elmesélek, dicső korokról, dicső királyokról, nagy kalandokról és nagy szerelmekről szól. Azokról a szerelmekről, melyek ma is tartanak. Azokról az érzésekről, melyek ma is élők, léteznek. Tudod, az a legfontosabb az életben, hogy érezd jól magad. Na gyere, ülünk le ide. Vigyázz, ez a kidőlt fatörzs itt a pattogó tűz mellett jó pihenőhelyünk lesz, s ha felnézel a csillagos égre - milyen érdekes -, csillagok milliárdjait látod, s szállingózik a hó. Olyan, mintha a csillagok hosszú, végtelen utat tennének meg azért, hogy téged végigsimogassanak. Nézd csak, egy felhő sincs az égen. Mily ritka dolog, s mily csodás. A messzi kék égből alászáll egy hópihe, s közben látod, végtelen útján most szempilládon megpihen.

Látod Barátom, hát ülünk le, dobjunk egy rőzsét a tűzre, nézzünk fel a messzi égre, és pihenjünk. Ahogy halljuk, eljött hozzánk a fák közül a múlt, a jelen, s a jövő. Leültek velünk szembe a tűzhöz. Némák, testetlenek, de lelkük óriási, az idő szülöttei.

Ha egyszer messzi útra mész, ne felejtse el, a múltból a jövőbe vezet minden út. De csak az út maga, egyetlen pillanat, s ezt úgy nevezzük: a most. Hát, most úgy érzem, kezdjük el ezt a végtelen utat...

Első fejezet

Olyan visszaemlékezni, mintha tegnap történt volna. Meleg van, kék ég, zöld pázsit s hatalmas tölgyfaliget. Olyan elevenek a képek, hogy szinte érzem az illatot. Egy teljesen más világ. Nehéz ezt most elemezni, de nem is tartom fontosnak. Valahol messzi-messzi, nagyon messzi, kék ég alatt, egy tölgyfaligetben, jobbra tőlem lankás, zöld fűvű, óriási rét, balra, egy hegyoldalból lecsurgó fátyol vizesés. Ismerősök, barátok vannak itt a réten. Vidámak, beszélgetnek. Leülök egy asztalhoz, ami úgy tűnik, hogy nagyon vékonyra faragott fehér kőből van. Hat szék van mellette, három-három a szemben lévő oldalakon. A bal oldalon ülök le, a szélére. Senki nem ül az asztalnál. Távolról észrevették a fiatalok, hogy itt ülök, s közelednek felém.

Én körülbelül jó ötven éves vagyok - mai mércével mérve -, izmos, erős, bőröm színe barna, a hajam pedig feltűnően világos. Nyugodtnak érzem magam, kiegyensúlyozottnak, vidámnak. Csak gondolkodom mindenféle történésen, de igazából az jár az eszemben, hogy hazamegyek a lakásomba, kiülök a teraszra, ami egy magas szirt tetején van, és a lábam előtt ott hullámszik a tenger. Arra gondolok, hogy kicsit kipihenem magam. Nem mintha fáradt lennék, csak úgy érzem, hogy tapasztalataimat és gondolataimat összegeznem kell. Igaz, már az előző utamról beszámoltam a Nagy Tanácsnak, de mielőtt elindulnék haza, még itt a ligetben pihenek egy picit.

Az ifjak közben odaérnek körém, mélyen meghajolnak, s köztük a legidősebb, aki talán jó, ha húsz éves lehet, a meghajlás után, mikor kiegyenesedik, mélyen a szemembe néz, s halkán annyit mond:

- Utazók mestere, megkérhetünk arra, hogy mesélj azokról a világokról, ahová egyszer mi is megyünk?

- Persze - mondom halkán. - Gyertek, üljetek le, s okuljatok abból, hogy mi vár majd rátok.

Kérdem tőlük:

- Miről meséljek? Mi az, ami érdekel benneteket? Távoli világokról, a végtelen rendszerről, vagy miről? Arról, ami a legközelebb áll mindenkihez, a Harmadik Univerzumról? Arról a helyről, ahol az ember él?

- Igen - felelik halkán. - Az emberről mesélj.

Kérdezem tőlük ismét:

- Miért akarjátok tudni az embert? Miért akarjátok megismerni? Különös és veszélyes lény, sok bajt jelenthet majd rátok, ha ott lesztek.

- Igen - felelik szinte kórusban az ifjak, de megint a legidősebb folytatja:

- De mi is olyanok akarunk lenni, mint te. Olyanok, akik járnak a végtelen időt, s teszik, mit tenniük kell.

- Ó, ifjú barátom - feleltem. - Ne siettesd a sorsot. Előbb-utóbb rájössz, hogy nincs fájdalmasabb dolog annál, mint amikor tudod, hogy magadra vagy utalva, és közben tömeg vesz körül. Mikor tudod, hogy nem mondhatod el dolgokat, s őrizned kell, akár az életed árán is. De azért az emberek világában vannak jó dolgok is. Tudnak ők is szeretni, érezni. Igaz, néha tudnak érzélgősek is lenni, s féktelen dühvel gyűlölni. Tudnak zseniálisak lenni, géniuszok, s tudnak érthetetlen hibákat is elkövetni. Sokfelé jártam, ismerem azt a világot. Az ember nagyon sok helyen előfordul abban a rendszerben, de az idő számára kötött dolog. Csak akkor tud majd kilépni belőle... - s itt elakadt a szavam.

Éreztem, hogy valaki figyel, s közeledik felém. Elnéztem balra, a vízesés felé, s megláttam köztünk a legnagyobbat, Egyenlők között az Elsőt. Rám mosolygott. Én is rámosolyogtam. Ez volt köszönésünk. Tiszta, feltétel nélküli mosoly, feltétel nélküli bizalom. Nincs szükség szavakra, hisz a szavak csak mankók, s ez a mosoly érzés. Odalépett hozzám, rátette a vállamra a kezét, majd ránézett asztaltársaságomra, s mély, határozott hangján, de hatalmas nyugalommal csak annyit mondott:

- Barátom, beszélni szeretnék veled!

Én felálltam az asztaltól, és ezt mondtam neki:

- Bármikor a rendelkezésedre állok, hisz mi Egyenlők vagyunk.

Elindultunk sétálni a vízesés felé, és hosszú ideig nem beszélünk. Néztük a tájat, a vízesést, s éreztem gondolatait. Éreztem, hogy rendkívüli dologra készül. Egy pillanatra átfutott az agyamon, hogy én, erre méltatlan vagyok. Hisz idáig ugyan tettem a dolgomat, mindig azt, amit a Szent Tudás megkövetelt, s úgy, ahogy azt tenni kellett. De most, ez a feltétel nélküli bizalom, ahogy megnyilvánult felém a részéről, elgyengített. Nem voltam bizonytalan, csak gyenge. Ahogy jött egy pillanatra a méltatlanság, a következő pillanatban elmúlt. Aztán megszólalt a maga mély, nyugodt hangján:

- El szeretnék küldeni egy útra. Fárasztó lesz, rendkívüli és ugyanolyan rendkívül nehéz is. Végiggondoltam, hogy kik mehetnének. Végiggondoltam azt is, hogy kik segíthetnének, és én, Egyenlők között az Első, az Egyenlők Tanácsával egyetértésben arra a megállapodásra jutottam, hogy erre a feladatra te vagy a legerősebb. De azért sokat gondolkodtunk, hogy miért. Sok mindent számba vettünk, sok mindenben elméltünk, és sok mindent megbeszéltünk míg te úton voltál, és rájöttünk egy-két dologra. Te nem közénk tartozol, de itt vagy a kezdetek óta. Rájöttünk, hogy nem ismerünk téged. De rájöttünk arra is, hogy közénk tartozol. Egy vagy velünk. A tanács egyöntetűen, közösen határozta el, hogy ez az út, csak általad tud megvalósulni, és a nehézségeit te el tudod bírni.

- De... - próbáltam volna közbevágni, de leintett.

- Szóval, mi rájöttünk, hogy te közöttünk is csak jóssz-mész, élsz, és közöttünk is úgy viselkedsz, mintha úton lennél. Bárki az Egyenlők közül, aki visszagondolt a régi időkre, az idők kezdetére és azon túlra, mindig rájött, hogy te is ott voltál, és semmi nem változott - benned a legkevésbé. Magunk közül valónak érzünk téged, hisz Egyenlő vagy velünk. De rájöttünk, mint említettem, hogy te valójában az Utazók mestere vagy, s arra a döbbenetes feltevésre jutottunk, hogy te, az Elsők közül jöttél. Azok közül, kiktől mi is rettegünk, azok

közül, kiktől mi is féltünk, mikor még csak kezdődött ez az egész álmom. Azok közül jöttél, kiknek nevét nem lehet kimondani, kiknek hatalmát nem lehet érezni, kiknek erejét nem lehet felbecsülni. Nem tudom, meddig leszel itt, nem tudom, mikor mész tovább, de erre a feladatra meg szeretnék kérni.

Halkan, ismét szólni szerettem volna, de ahogy kinyitottam a számat, leintett. Mosolyogtam rajta, s hallgattam, ahogy folytatja.

- De mindezek tudatában, amit most neked elmondtam, mi, az Egyenlők, megkérünk téged erre a feladatra.

- Neked bármit - feleltem határozottan.

Szemébe nézek, látom óriási termetét most is. Ősz, göndör haját, szakállát, napbarnított arcát, izmait, ahogy végigszaladnak rajta minden egyes lépésnél.

- Mi lenne a feladat? - kérdeztem ugyanolyan határozottan, és valahogy éreztem, tudtam, hogy ez nem lesz egy egyszerű dolog, amit most mondani fog.

- El kell menned egy helyre térben és időben, és a feladatot ott fogod megkapni. Tudni fogod.

- Lesz segítségem? - kérdeztem.

- Igen, sokan közülünk, sokan, akik hisznek, sokan, akiknek hitük is lesz, és lesznek páran, akiknek az lesz a dolga, hogy téged fékezzenek. Mert már észrevettük, és valójában ez bizonyította be azt, amit az imént mondtam, hogy te nem közülünk való vagy. Tehát észrevettük, hogy olyan erők vannak benned, körülötted, melletted, veled, amelyeket nekünk csak elfogadni lehet, de befolyásolni nem.

- De... - akartam mondani megint, de ő ismét leintett.

- Rövid az idő, pihenj pár napot, majd folytatjuk. Nekem most mennem kell, hogy előkészítsem az utolsó utadat, mit mi bízunk rád. Érzem, hogy valaki minket is figyel azok közül, akik téged küldtek, de csak érzem, és valamiért nem tudhatom.

Meghajoltunk, egymásra mosolyogtunk, és ő visszasétált a tölgyfaliget felé. Én elindultam jázminok, orchideák, ibolyák és gyöngyvirágok között a vízeséshez. Leültem egy köre, és

néztem a lábam előtt lévő vízililiomokat. Mosolyogtam rajtuk. Néztem, ahogy a fény átszűrődik a vízesés cseppjein, és tudtam, éreztem, minden gondolatcsírámban ott volt, ez valóban az utolsó utam. De azt is tudtam, hogy eljön az az idő, amikor innen is tovább kell mennem. Tovább, néha meg-megállva, pihenve egy-egy mosolyban, egy-egy lehulló falevélben vagy egy-egy hullámtaréjban a végtelen tengeren, s újra továbbmenni, mert a változás maga egyetlen dolog, ami változatlan.

Most, hogy kiderültek nagy titkaim, kicsit könnyebbnek és nyugodtabbnak éreztem magam. Nem kellett izgulnom, hogy ki, mit szól hozzá, nem kellett izgulnom, hogy hogyan reagálják le titkaim felfedését, egyszerűen csak jól éreztem magam. Máshol, ha útjaim során néha, valaki ráérezett dolgaimra, azt mindig megpróbáltam letagadni. Nem a kétely vagy más vezetett, nem is az, hogy másokban felébresszek valami ismeretlen, elvonatkoztatott dolgot, sokkal inkább az, hogy mindenki önmaga akarjon lenni. Épp ezért próbáltam mindig saját magamat háttérbe szorítani. Megmaradni szürke eminenciásnak, afféle névtelen, kósza vándornak, aki kinn alszik a szakadó esőben, és csak nagy könnyörgések árán megy fedél alá, ha már sokadszorra hívják. De magától soha nem menne. Persze szokták mondani, hogy:

“...Soha ne mondd, hogy soha...”

Én ezen jókat mosolygok, hisz valójában mindig akkor mondják, amikor a másik akarja. De én próbáltam mindig távol tartani magam azoktól a világoktól, ahol a titkaim esetleg bajt okoznának.

Szép lassan elindultam hazafelé, át a hatalmas nádtengerrel borított dűnéken, ligeteken, át a kőszobrok csarnokán, ahol a Könnyek Útja van. Hisz tudtam, nemsokára én is elindulok rajta ismét. Megnéztem a hatalmas szobrokat. Arctalan volt mindegyik. Nem igazi emlékművek voltak ezek, nem is megemlékezések vagy mementók a soha vissza nem tértekre, akik lelkük erejével fizettek hitükért és meggyőződésükért, hanem jel volt ez az út, reménysugár arra,

hogy egyszer, minden világban lesz egy ilyen út. Egyszer mindenhol felépül a Könnyek Útja.

Langyos szél jött a tenger felől. Körbetáncolt. Megláttam a házam fenn a szirten. Nagy, lapos tetős ház. Nincs rajta emelet, se pince sincs alatta. Fehér oszlopcsarnokait, amik a tengerre néznek, s előtte a kútfőt - még most is hiányzik -, megnyugtató érzés volt látni. Ahogy közeledtem feléje, nem zavart a gondolat, hogy senki nem várt. Leültem az oszlopcsarnoknál a lépcsőre. Nem magas, csak három lépcsőből áll. Aztán jön egy széles terasz, tán négy-öt méter széles és talán tizenöt-húsz méter hosszú, de közvetlenül a felső lépcsőnél egy tíz oszlopból álló oszlopsor tartja a tetőt. Nincs igazi védelmi jelentősége, hisz itt soha nincs vihar, soha nincs dúló égi háború, inkább a látvány a gyönyörű, szép. Leültem, lábaimat felhúztam, kezeimet rátettem, és arcom behajtottam tenyerembe. Ismét útra kelünk - mondtam magamnak.

Gondolataimat tovább fűztem, de inkább csak az érzések kavargtak gondolatok formájában bennem, szavak és tartalom nélkül. Majd felálltam, bementem a tágas térbe. Igazából ez a tulajdonságom most is megvan, szeretem, ha tér van körülöttem. A szűk, kis, apró helyek megfojtják az embert, lelkét gúzsba kötik, szellemét megzavarják. Kúgró szegletek, mind-mind fájdalom. De az ívelt formák, mind karcsúság, elegancia és dinamizmus. A nagy, kör alakú belső terem, a nappali. Igazából én úgy nevezném, hogy életem színtere, ha ott vagyok. Ott voltak kedvenc könyveim, kristályaim, képeim, szobraim, és a világokban, ahol jártam, a nagy ritkán elhozott emlékeim. Fegyverek, ékszerek, játékok és sok más egyéb furcsaság. Bementem a hálószobámba, leültem a díványra, felnéztem a mennyezetre festett képre, ami sötétkék mezőben lévő háromszögek és spirálok halmazából állt. Az a látvány mindig megnyugtató, és mindig teljesen ki tudott kapcsolni. Aztán eszembe jutott a küldetésről szóló beszélgetés. Hallottam a hangját, ahogy mondja:

“...Téged választottunk...”

Aztán hallottam még azt is, amikor azt mondja:

“...Rájöttünk, te nem közénk való vagy...”

S eljátszottam a gondolattal, hogy vajon mikor jöttek rá? Mikor fedezték fel? Talán már régóta tudták, és csak figyeltek, mérlegeltek, óvatosak voltak? Az eszembe se jutott, hogy bizalmukat vonjam kétségbe. Itt, ez lehetetlen. Inkább furcsán értelmeztem a dolgokat, hogy miért most mondja, amikor el akar küldeni. És értettem, persze, hisz én sem csinálnám másképp. A bizalmamat akarta megerősíteni úgy, hogy őszintén elmondta azt, amit érez.

Ahogy elmélkedtem a gondolataimban, lépéseket hallottam. Kiléptem a hálóteremből. A nappali kristályból alkotott tetején átszűrődött a fény. Még nem láttam senkit, de hallottam, hogy valaki közeledik felém. Aztán a lépések egyre közelebb kerültek, és megpillantottam őt, akihez a legjobban vonzódtam. Fialat volt, sudár és magas. Szőkés-vöröses haja volt, kékeszöld szeme, és mindig vidám mosoly bujkált az arcán.

- Hallom elmész - mondta kissé izgatottan.

- Ó, gyorsan terjed a hír - válaszoltam.

- Hát igen. Mindenki izgul érted, hogy visszajössz-e?

- Miért izgultok? - kérdeztem.

- Mert szóbeszéd járja, hogy ez az út mindent meg fog változtatni. Azt hallják a kíváncsi fülek, hogy maga az Egyenlők között az Első kért fel erre az útra.

- Igen - válaszoltam. - De folytasd.

- Hát igen. A kíváncsi fülek úgy tudják, hogy ez az út nem csak a te sorsodra lesz hatással, hanem azokra is, akik itt maradnak. Azt beszélnek, ezt a világot is magával sodorja az idő, és hogy téged azért küldenek el, hogy a végtelen körforgás ne egyen meg minket. Ne felejtessenek el minket, és ne legyünk mulandók. Azt beszélnek, te adod vissza a hitünket.

- Ó! - feleltem. - Ez eléggé nevetséges. Miért kellene itt mindennek megváltoznia, hisz ti magatok vagytok az örök változatlanok, ami állandóan változik. Ti nem múltok el soha, bár biztos vannak korok, ahol nem emlékeznek neveitekre, tetteitekre, gondolataitokra, de ti mindig létezni fogtok.

Ahogy beszéltem hozzá, láttam rajta, hogy arca elkomorodott.

- Nem, nincs igazad, és ezt te is tudod. Így ne akarj bennem hamis illúziókat kelteni. Láttalak, amikor a Könnyek Útján mentél végig, és te is tudod - majd bánatos hangon folytatta -, egyre többen vannak azok, akik lelkükkel fizetnek és nem térnek vissza az útról. Lelkük, szellemük és testük megsemmisül örökre. Hallják a kíváncsi fülek, és tudod mit? Hogy messzi, a végtelen távoli pontján vannak, akik hatalomra törnek. Vannak, akik küzdenek csak azért, hogy nekik legyen igazuk és hatalmuk.

Elhallgatott egy pillanatra, majd egy könnycsepp gördült ki a szeméből, és ahogy letörölte, halkán folytatta:

- Félünk. Félünk, hogy jön a háború, és ez a háború világok végtelen sorát fogja romba dönteni. Azt beszélnek, hogy az Első Tanítvány hatalomra tör. Azt beszélnek, hogy már kiépítette a maga birodalmát.

- Ugyan! - próbáltam elterelni a szót, s megfogtam vállait. - Drága. Tudod, hogy itt nem törhet ki háború.

Elhallgatott, én is elhallgattam. Nem lehetett mást hallani, csak ahogy a szél fúj a tengeren, és a szirtre felsétáló lassú szellő bújócskázott a fényel kinn az oszlopoknál.

- Érzem - felelte sírva. - Nem jössz vissza.

- Nem, nem jól érzed - mondtam, s átöleltem a vállát. - Tudod nagyon jól, hogy minden útról visszajövök. Lehet, hogy kicsit kések néha, de mindegyikről visszajövök. Én nem a tanítványok sorához tartozom.

Egy pillanatra elgondolkoztam, és elakadtak a szavaim. Úgy éreztem, hogy el kellene neki mondanom nagy titkomat, de nem tudtam megtenni. Nem tudtam, s félttem, hogy észreveszi gondolataimat. Ez meg is történt. Rám nézett, s fény gyúlt szemében. Egy lépésnyire eltávolodott tőlem, s hangosan rám nevetett.

- Nézd csak, a rendíthetetlen utazó titkol valamit.

Éreztem gondolataimban gondolatainak erejét, hogy próbálja kifürkészni őket.

- Próbáld meg - válaszoltam. - Én hagyom. De ne felejtsd el, hogy találhatsz ott oly dolgokat, melyek téged megzavarnak. De találhatsz olyat is, melyek boldoggá tesznek. Neked kell eldönteni, milyen mélységét akarod felfedezni annak, amire kíváncsi vagy.

Éreztem, gondolatai lazulnak.

- Nem, nem, ezt soha nem tenném. Nem csak szeretlek, tisztellek is, és úgy érzem, hogy te több vagy, mint én, több vagy, mint mi, minden. Úgy érzem, hogy ezt nem lenne szabad megtennem - majd kacéran pördült egyet, és kiszaladt az oszlopok közé. Leült a lépcsőre, nézte a tengert, és halkán elkezdett énekelni. Én kísértálmam mögéje, rátettem vállaira hátulról a kezeimet, és kicsit megmasszíroztam a vállát és a nyakát. Majd egy lágy, szerelmes, szenvedélyes csókot leheltem a nyakára.

- Tudod jól, hogy visszajövök, ne izgulj, nem lesz semmi baj.

Nem sírt, legalábbis nem kifelé a világnak. Dalolt, de hangján éreztem, belül zokog. Ránéztem, s láttam a könnyeket szemében.

- Nyugodj meg kedvesem, visszajövök.

- Most mennem kell - felelte. - De nekem is van egy titkom, de ezt, azt hiszem már tudod is.

- Igen, és roppantul ellenzem - feleltem határozottan.

- Nem baj. Én mindent megteszek érte. Veled szeretnék menni, vagy ha ez nem megy, hogy együtt menjünk, mert nem engedik, egy dologban biztos lehetsz akkor. Bármerre jársz az időben, én utánad megyek. Bárhová mész, megtalálalak. Bárhová mész, ott akarok lenni veled, s bármit teszel, bármekkora fájdalom s magány ér, azt soha ne felejtsd el, szeretlek, csak szeretlek.

A szavai mélyen megérintettek.

- Tudod, hogy én is szeretlek - feleltem nyugodtan. - Mi mindent áldoznál fel azért, hogy ezt megtegyed? Tudod, hogy mi mindent tennél kockára, amikor szembeszegülsz az Egyenlők akaratával? Megvonhatják jogod a visszatérésre. Megvonhatják

jogod a létre, és akkor élővé és halandóvá válsz. Elveszthetsz mindent, és ha ezek a jogok nincsenek veled, vak gyűlölet lesz rajtad úrrá. És tudod a szabályt, hogy kit kell akkor gyűlölnöd, hogy visszatalálj? Ugye tudod?

- Igen - felelte keményen és ridegül. - Én akkor is veled megyek. Szeretlek, és tudom, hogy eljön az az idő, amikor minderről az egészről, ami ránk vár, már csak mosolyogva fogunk beszélgetni. Kinn ülünk majd a tölgyfák alatt, nagyokat sétálunk, és közben arról beszélgetünk, hogy mikén mentünk keresztül. De most mennem kell - mondta határozottan.

Felállt, és kilépett a szirt legszélére.

- Látod lent a mélységet? Érzed a tenger illatát? - szinte énekelte.

- Igen - feleltem.

- És most, amilyen erő van ebben, amilyen határtalanság és szabadság, ugyanezzel az erővel, szeretlek - majd kezébe vette medálját, és mire megöleltem volna, eltűnt.

- Hát igen - mondtam hangosan, szinte mintha magamban beszélnék. - Valóban sürgős dolgod akadt, de hát ezt már megszoktam, hogy ilyen vagy. Jössz és mész, és sugárzik belőled a tűz és a szenvedély. De azért könyörgöm, kérlek, ne kövess el olyan hibát, ami végzetes lehet. Nem tudad meg a titkomat, így nem biztos, hogy az a dolog, amire te készülsz, az jó lesz. Próbálj meg itt maradni. Én mondtam, visszajövök.

Leültem a szirt szélére, lelógattam a lábam a mélységbe, kezeimmel megtámasztottam magam hátul, fejemet hátrahajtottam, s néztem a kék eget. Hallgattam a szél zúgását, s a partra futó hullámok szétrobbanó moráját. Beszippantottam a tenger sós illatát, és éreztem, igazat mondott. Az Első Tanítvány, mind közül az első, háborúra készül. Nagy, végzetes háborúra, amely mindent meg fog változtatni, ami ettől a világtól függött. Mindent, és mindenkorra. De éreztem, hogy ez nem jó így, mert ez itt egy eleve elrendelt dolog, és valójában az Első Tanítványnak ez a szerepe, csak ő ezt nem tudja. Miért nem tudja, és én miért

tudom? Hisz ilyet már láttam bőven. A gyűlölet, a harag, az indulat, a hatalomvágy vagy a szeretet, ami képes embereket szembefordítani, képes lelkeket szembefordítani, képes szellemeket szembefordítani, képes a legnagyobbakat szembefordítani. Képes arra, hogy bebizonyítsák, ők is ugyanolyan jogúak, mint az, akitől tanultak. Persze, soha nem lesznek azok. Ez önhittség és naivság, mert ilyen szenvedélyes erővel a szerelmen kívül semmi mást nem lehet bizonyítani. A hatalmat a legkevésbé. Ez az erő, a béke ereje. Ez a tan, a tudás útja, és a harc, a háború mindig a békétlenségből és a tudatlanságból fakad. Valahol mélyen éreztem, hogy ez a harc a sorsomra nagy hatással lesz. Több múlik rajta mint gondolnám.

Az elkövetkezendő pár napban nem történt semmi lényegi dolog. Igaz, nehéz meghatározni, hogy mit is jelent egy pár nap, hisz nincs igazi éjjel és nincs igazi nappal sem, nincs vakító ragyogás és nincs sötétség. Szín- és hangulatváltozások vannak. Árnyék-és fényjátékok. Szóval, így múlt el pár nap, nyugodtan, a felkészülés jegyében.

Mígnem egy reggel, megéreztem a tizenegy Első jelenlétét. Tudtam, hogy rövidesen jönnek. A nappaliból már hallottam a lépéseket az oszlopcsarnokban. Kimentem én is. Megálltunk. Mindenki mosollyal köszöntötte a másikat. Ott volt az Egyenlők között az Első is. Így, tizenketten voltunk, és csak annyit mondtak:

- Eljött az idő, menni kell.

- Hát igen, menni - mondtam.

Lesétáltunk a tengerig. A séta nagyon rövid időnek tűnt, szinte pillanatoknak. Elvégeztem a szokásos készületi gyakorlatokat, majd bementem a Könnyek Csarnokába. A tizenegy Egyenlő ott ült velem szemben, körben elhelyezkedve. Egy szék volt üres, az enyém. Tudtam, hogy ez rendkívüli dolog lesz. De most, valami mély érzése érintett meg az eljövendőnek. Ahogy néztem a széket és a tizenegy arcot, körben, egyenként, valami azt súgta, nagyon-nagyon nagy baj

van készülöben. Ekkor felállt az Egyenlők között az Első, és a maga erőteljes, határozott hangján megszólalt:

- Tudnod kell, hogy miért küldünk téged, pont téged, hisz nemrég jöttél meg. Messze, a világunknak egy távoli pontján az Első Tanítvány kiépítette a maga birodalmát. Harcra hívott ki minket, de mi elutasítottuk a harcot. Védekezünk támadása ellen, és védekezésünk célja, hogy senki ne haljon meg. Amíg lehet, tudjuk tartani magunkat, és itt jön a lényeg, és itt jössz te is. Megéreztek nemrég, hogy az Első Tanítvány messze, lenn az emberek világában olyan erőket szabadított föl, amelyek számunkra veszélyesek, és neked ezeket az erőket kell feltérképezned, tudni, ismerni, és ami a lényeg, nekik ott lent megmutatni. Az a sors, ami rád vár, rendkívüli és nagyon nehéz, de úgy is mondhatnám, afféle rád mért feladat.

A Tanács többi tagja egyöntetűen bólogatott. Ő leült, és próbáltam valami okosat mondani, valami bölcset, valami mély értelműt, de semmi nem jutott eszembe. Így hát, csak egyszerűen annyit mondtam:

- Ami rajtam múlik, megteszem, de ne húzzuk tovább az időt. Érzem, hogy közeledik az indulás, így tehát menjünk.

Kiértünk a teremből egy tágas udvarra, ahol cédrusok, tamariszkuszok és millió virág volt. Az udvar túloldalán egy átlátszó, halványan sárgás színű épület állt. Tudtam, hogy ez az erő indító helye. Ha belépek, olyan, mintha meghalnék. A végtelent alkotó erő lelkem kivételével szellememet és testemet millió-millió aprócska fényponttá szedi szét, de lelkem egyben marad. És ez az út ott fog elkezdődni. Az ajtóban megálltam, és csak annyit mondtam mindenkinek:

- Furcsa érzésem van, de most én kívánok nektek jó utat - elmosolyodtam. - Tudjátok miért? Mert ahová most belépek, az az én igazi világom. Maga az út vagyok, az, ami egy perc múlva történik. Nem az, ahová megyek és nem ahonnét indulok, hanem az, ami történik.

Láttam meglepettségüket az arcukon, s láttam millió kérdésüket. Sóhajtottam egy nagyot, s folytattam:

- Hát jó utat nektek, kik itt maradtok! Egy kéréssem lenne: nekem ne kívánjatok semmit, nem akarom, hogy szavaitek ereje bennem maradjon. Csak a dologra, a feladatra akarok koncentrálni, és nem akarok hosszú időn át arra emlékezni, amit most mondanátok. Ezt majd mondjátok el akkor, ha visszajöttem.

A kölap kinyílt magától, ahogy közeledtem feléje. Éreztem bent a vibrációt, és ahogy becsukódott az ajtó, világos színű ruhám kezdett egyre inkább a benti félhomályban sárgás-fehérré változni, ahogy a fény és árnyék színjátéka rávetült. Az ajtó résén ahogy kinéztem, láttam az arcokat, és még most is látom mind a tizenegyét: ott állnak szótlanul, némán, mint dermedt kőszobrai önmaguknak. Érzem a belőlük áradó erőt, szeretetet, bizalmat, mi feltétel nélkül való, és érzek valami halvány, remegésszerű félelmet. Az ajtó becsukódott.

Beléptem a teremben lévő kör közepére, leültem a narancssárga színű, magas támlájú székre, ami kövekből és fémekből volt alkotva. Nem volt kényelmetlen, de nem volt túl kényelmes sem. Hátradőltem, majd elkezdtem számolni magamban, csupán csak azért, hogy megnyugodjak. Éreztem, ahogy a fókuszált erő magnetikus hatása egyre intenzívebben és intenzívebben átjár. Egy pillanatra halvány remegés futott végig a gerincoszlopomtól az agyamig, majd le, vissza, egészen a lábam végéig, s éreztem, hogy testem kezd megváltozni. Még láttam a körvonalait, de már kezdett átlátható lenni. Majd egy pillanatnyi robbanás alatt kinyílt minden, mint egy rózsa, ahogy a hajnali napfényben a harmat lecseppen leveléről. Bent voltam az útban. Jól éreztem magam. Olyan volt ez az érzés, mintha ez lenne az egyetlen állapot, amiben igazából otthon vagyok. Nincs tér, idő, nincs semmi, csak a mozdulatlan mozgás. Nem tudom mennyi idő telt el, de éreztem, hogy az erő elkezd körülöttem forogni, s egyre fényesebbé válni. Majd egyszer csak a forgás lelassult, a fény vesztett színéből és erejéből, tompává és halkká vált. Megálltam, figyeltem, s ekkor a szín mögött, a fényen túl kezdtek kirajzolódni a csillagok.

Megérkeztem, s kiléptem otthonomból. Körülnéztem. Még most sem volt testem, s láttam körülöttem a csillagokat, a távoli galaxisokat, a végtelen teret s időt, mely megalkotta a maga csodavilágát. Elindultam egy irányba, csak úgy, ösztönösen. Éreztem, hogy merre kell mennem. A sebesség, amivel mentem, leírhatatlan. Az ember számára a nem látható fény ebben a tartományban látható vonalakká rendeződött, s úgy tűnt, mintha az egész világegyetemet hálók szőnék át. Hálók, melyek fényből és az erő megnyilvánulásának hatásából épülnek fel. Láttam, ahogy ezek a hálók bolygókat, galaxisokat, csillagokat szőnek keresztül, és csak mentem és mentem, száguldottam, és a végtelen űr látványa, a csillagok rendje, világa mindig magával ragadott. Nagyon sokszor láttam már hasonló égi tűneményeket, de soha nem tudtam betelni vele. Mindig, minden alkalommal csak csodálni tudtam ezt a remekművet, és mindig a varázsa, a rendszer tökéletessége, dinamizmusa, s ahogy tágult és szűkült sok-sok éon alatt, számomra lenyűgöző volt.

Utam során olyan dolgokat láttam a végtelen és pulzáló világegyetemben, ami valójában csak kivételeseknek adatik meg. Azoknak, akik az űr mélységeit járják. Láttam, ahogy a hatalmas gázból és csillagporból született galaxisok örvénylő mozgása megalkotja a rendszert, amiben majd újabb rendszerek jönnek létre, melyeken létrejön az élet. Igaz, láttam azt is, hogy minden egyes ilyen rendszer, legyen bármilyen tökéletes, bármilyen bonyolult és bármilyen lenyűgöző, valójában csak zárt része az időnek. Hiszen ebből a világegyetemből csak úgy lehet kilépni, ha az ember a teret és az időt legyőzi. Ez a csodája a Szent Tudásnak, ugyanis ezt a pontot, ami legyőzi a teret, az időt, és megnyitja a világegyetem kapuit, ezt bárhol el lehet érni, mivel magának a világegyetemnek - úgynevezett - határa vagy középpontszerű része nincs, mert beláthatatlan. Az idő rabságába szorított értelemmel, felfoghatatlan tér a világegyetem. Nem csak azokból a fénylő, pici csillagokból áll, amiket messziről lát az arra járó vándor, hiszen ki tudja, azok a végtelen pontok, apró,

parányi csillagok, azok együtt születtek-e vajon az éon születésével és elmúlásával. S lehet, hogy csak a messzi végtelen űr csalóka szikrái, melyek jelzik az idő halandóságát.

Bármerre néztem, határtalan csend, nyugalom, békesség volt érzékelhető. Nem volt káosz, hisz a végtelen univerzumban nem is lehet káosz. Ez az egész, a csillagok milliárdja, galaxisok, ködök, felhők, mik gázokból s csillagporból születnek, mind-mind lenyűgöző látvány. Az is lenyűgöző, hogy ezt az egészet egy hatalmas rendezői elv irányítja. Egy önmagától létrehozott, önmagától született gondolat, ami anyaggá és testté lett. Persze, nagyon nehéz a csillagok világában mesélni arról, hogy ez a gondolat honnét jött, hisz a rendezői elv is kipattant valahonnét. Az emberek ezt úgy gondolják, hogy a káoszból. Nem, egy másik rendezői elvből, egy másik, mindent meghatározó tudatból. De azt nagyon nehéz ugyanígy elképzelni, mint magát az űrt, hogy ez a valami vagy valaki, valamik vagy valakik, egy másik világegyetem, egy másik dimenzió alkotói, és ők hozták létre ezt az egészet.

Lehet, hogy úgy tűnik, hogy ez az egész csak idea, elmélkedés, valamiféle gondolatcsíra arról, hogy valamiféle képletes magyarázat, és az értelmet kereső tudat akkor rájön arra, mi ép ésszel felfoghatatlan. Itt a kulcsa a lényegnek: ép ésszel. De a világegyetemet ésszel felmérni nem lehet. Okossággal meghatározni a benne végbemenő folyamatokat nem lehet. De egyetlenegy dologgal a legmélyebb titkait is fel lehet fedni, és ez nem más, mint az érzés. Sokkal többről szól maga az a definíció, hogy érzés, mint amit az emberek itt, a világegyetem bármely pontján gondolnak. Bárkik, a fejlődési szakaszban lévők, kik tudatuk bármilyen magas részét elérték, nem tudják érzékelni, egyetlen egy aprócska dolog miatt: számukra az idő és a tér kötött dolog. Az idő és a tér nem gömbszerű. Persze, most sokan gondolják azt, hogy ez tévedés. De nem is lineáris vagy vonalszerű, hanem más. Az idő és a tér nem létezik. Csak az létezik, amit megálmodnak, mint idő.

De, hogy ne menjünk bele a bonyodalmak mélységébe, a gömb kívülről tűnik gömbnek. Ha benne vagyunk, és elkezdjük vizsgálni felületét, íveit, formáit, karcsúságát, a dombok felületén létrejövő erőörvényeket, úgy tűnik, mintha az egyenes lenne. Ezek az erőörvények olyanok, mint a gravitáció az ember és a térbe zárt élőlények számára. Holott valójában a gravitáció is egy impulzus, és az impulzusnak a lényegi része mindig az, hogy különféle hatások és ellenhatások folyamatait követi. A világegyetem kiterjedését, határtalanságát, bármilyen okos is lesz az ember, soha nem tudja felmérni. Soha nem fog megszületni az az úrhajós, ki a végtelen univerzumban vándorolva kijelenthetné magáról azt, hogy eljutott a végéhez, egyetlenegy aprócska dolog miatt. Bárhonnét a világegyetemről, ha elindítunk egy darab követ, és az végtelen teret s végtelen időket jár be, s csak száguld kint, a messzi végtelenben, úgy tűnik, hogy fagyos magányában nyílegyenesen halad előre, ám egyszer, egy váratlan pillanatban visszatér a kiindulópontba. Az, hogy ez mikor történik meg, az csak attól az egyetlenegy dologtól függ, hogy az általa felismert gravitációs mezők, melyek a világegyetemet alkotják, milyen messzire tudják repíteni.

Érdekes dolog, hogy az ember a közlekedést a világegyetemben úgy gondolja, mint ahogy a madarak repülnek fáról-fára, vagy ahogy a bogár virágról-virágra, vagy ahogy az ember teszi egyik lábát a másik után, s halad előre. Holott ezek a módszerek apró, kis lépések ugyan, de ezekkel nem lehet sehová eljutni. Ugyanis ahhoz, hogy az ember igazából eljusson A pontból B pontba, nem szabad elmozdulnia. Valahogy úgy, mint a régi bölcs kínai mondás tartja: más fényben, más értelemben új fényt kapni. Ugye, mit mond a bölcs, hogy: "Nem az a bölcs s tudós ember, aki elmegy a világhoz, hanem akihez eltalál a világ." Azaz, mozdulatlanságában oly erőket mozdit meg, mely a világot vezeti el hozzá. Érdekes dolog ez, mert vannak emberek, akik úgy akarják megszerezni a tudást, hogy szépen elgyalognak A pontból B pontba, s azt hiszik, hogy megszerezték azt, amit akartak, céljukat, eszméiket,

ideájukat, holott ez nem igaz. Épp az ellenkezőjét tették. Útjuk során új célokat, új eszméket, új ideákat gyűjtöttek a régiek mellé. Így, valójában csak ismereteket szereztek, de nem váltak bölccsé.

Valamikor régen született egy bölcs a messzi Kínában, vagy talán nem is Kínában, hanem kicsit délebbre, a nagy hegyek világában. Nem járt ő sehol, nem ment senkihez, csak tette a dolgát, beszélt, és ez a bölcs egyszer csak azt vette észre, hogy királyok állnak kapuja előtt. Eljött hozzá a világ, s ő mozdulatlanságában mozdult előre. Hatalmassá vált. Úgy is lehetne mondani, hegyek nőttek köréje.

De térjünk vissza eme gondolati kicsapongásból a világegyetemhez. Az sem jó megközelítés, hogy a világűr hideg, lakatlan, afféle néma, zord határvidék. Nem, a világűr teli van különféle lényekkel, étellel, tűzzel, szenvedéllyel, tenni akarással, vágygal, szerelemmel és gyűlölettel. Teli van alkotással és teli van rombolással. A világűrben előforduló életnek, vagy ha úgy nézzük létformának, igazából két fő irányelve határozható meg. Az első aprócska, de nagyon tünékeny. Ők a fátyollények. A halandó emberek úgy is szokták őket nevezni, hogy fényből vannak. Ők a térnek és az időnek végtelen síkjában fordulnak elő. Tudnak vándorolni dimenzióról-dimenzióra. Tudnak vándorolni időről-időre, és a térnek bármilyen pontján képesek megjelenni. S hogy kik ők? Kik a fátyollények? Ők azok, kik a gondolattal érkeztek ebbe a hatalmas világba. Ők azok, kik felügyelik a rendezői elvet. Ők azok, kik kapcsok a teremtetek s a teremtők között. Ők azok, kik öregebbek, mint például ennek a világegyetemnek az első atomja. Ezek a fátyollények csodálatos értelemmel bírnak. Nem tündérek, nem manók vagy boszorkányok. Nincs testük, bár meg tudnak maguknak jeleníteni különféle látható, tapintható, érzékelhető, testnek tűnő vetületet. De soha nem szabad elfelejteni, hogy ők átmenet az anyagba zárt értelem és az anyaghoz már nem kötődő értelem között. Ők azok, akiket az emberek úgy hívnak: szellemek. Persze ennek a létformának is többféle mélysége és magassága van, s ezeknek a

magasságoknak a megnyilvánulása vagy a mélységeknek a látványa, ugyanúgy az értelemről függ.

Soha nem szabad elfelejteni, bármerre is jár az ember a végtelenben, ugyanazt látja fent, amit lent és fordítva, ami fent, az van lent, ami lent, az van fent, amilyen a kicsi, olyan a nagy, s amilyen a nagy, olyan a kicsi. Nos, a fátyollények az anyagban születő értelem bizonyos előhírnökei. Azért bizonyosak, mert nagyon-nagy feladat hárul rájuk. Mind szellemi, mind intelligenciái képességeik határtalanok. Nem kötött számukra sem a tér, sem az idő. Maguk a fátyollények, kik valójában úgy tűnnek, mint egy távoli ködben az előbukkanó hegycsúcs. Láthatatlanok, csak sejteni lehet őket, de lenyűgözőek, szépek, gyönyörűek, s hol eltűnnek, hol előjönnek. Ezek a fátyollények valójában az értelem hordozói. Ők már akkor itt voltak, amikor ebben a világegyetemben még az első két atom nem kötődött össze. Akkor is itt lesznek, amikor az egész világegyetem egyetlen hatalmas, izzó energiahalmaz lesz, s a benne forrongó anyag újra készül, hogy megszüljön önmagát, hisz ez megy már eónok óta.

Most itt vagyunk a Földön, és ezek a fátyollények már akkor itt voltak, amikor ennek a Földnek a helyén egy másik Föld volt, s az ezt megelőző Földnek a helyén egy másik, aztán azelőtt egy másik, de akkor is itt lesznek, amikor ennek a Földnek a helyén a hideg és jeges űr lesz. Senki nem fog emlékezni arra, csak ők. Csak ők, hogy itt valaha volt egy lélekkel, tűzzel, szenvedéllyel teli bolygó. És itt lesznek akkor is, amikor a végtelent alkotó rendezői elv úgy akarja, hogy ismét legyen egy bölcső, ismét szülessen meg valami, ami emberi. Ezek a fátyollények nagy titkok őrzői. Ők, kik az Egyenlőknek segítői, ők azok, kik az eljövendő lelkeknek segítséget nyújtanak arra, hogy miként s hogy éljék életüket. Nem erőltetik rá gondolataikat a világra, s nem is bántják a világot, csak segítik, mint ahogy dajka segíti a gyermeket. Ők óvják a világot, óvják az életet, mely rabja a térnek s az időnek, rabja saját vágyainak, rabja félelmeinek, de olykor-olykor, néha, egy

váratlan pillanatban megjelennek, és segítenek annak, aki nagy bajba kerül.

De a világűr végtelenje nem csak a fátyollények hona. Az értelem végtelen palettája található meg rajta. Lények végtelen hosszú sora, amely fejlődő útján az értelmüknek hol itt, hol ott tart. Nem minden létforma - a tér és az idő által bezárt világban - hasonlít igazából az emberre. De maga az emberi forma nagy vonalakban egységes. Az ember életformája, biológiája, működése óriási lehetőségeket rejt magában. De ugyanígy ezek a lehetőségek a világegyetem távoli pontjaiban is megtalálhatók. Más lények is a fejlődésük folyamán kipróbálják azokat a folyamatokat, melyek a számukra legjobban megmutatják, s legjobban rávezetik őket a tökéletesség elérésére. Sokszor látni ezekben a világokban, hogy a fejlődés néha nagy erővel halad előre, amikor a béke, az egyensúly, a tolerancia megtalálja a maga felismerésének folyamatait. Ellenben mindig nagy akadályokba ütközik, ha a fejlődés agresszióval, küzdelemmel, feszültséggel teli. Olyankor mindig csak egy dolog fejlődik: a pusztítás. A tér és az idő által bezárt világban az embereknek és a világűr minden lényének van egy nagyon nagy lehetősége. Mindennap, minden pillanatban s minden örökkévalóságukban eljátszhatnak egy aprócska szerepet, azt, hogy ők valójában alkotók, teremtők, hisz minden egyes pillanatban megkapnak minden lehetőséget arra, hogy elérjék az általuk elképzelt ideát, az általuk elképzelt tökéletességet, de ugyanúgy minden pillanatban rá is jönnek arra, hogy amíg a térhez, az időhöz és ideához kötik vágyaikat, álmaikat, addig valójában a körülöttük lévő világ csak a tökéletlenség arcát mutatja.

Ahogy haladtam utam során, s láttam a különböző világokat, galaxisok milliárdjait, óriási bolygókat, mindegyik körül látni lehetett azokat a szellemi entitásokat, melyek az adott világban élők gondolataiból születtek, éltek, s gondolataikban pusztultak el. Ezek a szellemi lények nem azonosak a fátyollényekkel, de nagyon sok mindenben hasonlóságot mutatnak köztük. Ők a hierarchia lépcsőfokán

egy alacsonyabb szinten vannak. Nagy részben az adott világnak, a szellemi megnyilvánulásnak és az adott fejlődés pillanatának egyfajta tükörképei.

Talán végtelen idő telt el, míg átsuhantam a messi végtelen úron. Igazából szemlélődtem, nem gondolkodtam, s nem elemeztem semmit. Egyszerűen éreztem, hogy merre kell mennem, és így csak néztem a körülöttem megnyilvánuló végtelen csodát. Minden apró mozdulat, jel, fény, szín, forma lekötötte a figyelmemet, magával ragadott, s én, mint aki épp most látja először - pedig már milliószor láttam ilyet -, szóval, mint aki most látja először ezt az egészet, rácsodálkoztam. Igen, sokszor voltam ilyen utakon és mégis mindegyik út teljesen lenyűgöző, egyedi, különálló, megismételhetetlen és semmiben sem hasonlítható az előzőhöz. Éreztem, ahogy az utamat vezérlő rendezői elv mutatja, érzékelteti a számomra kijelölt irányt. Ez természetesen nem is volt számomra kérdés. Az emberek ezt úgy neveznék, hogy sorsszerű. A sorsa vezeti azt, aki abba az irányba megy, amit számára az élet elrendelt. De ez sincs egészen így, ugyanis én, ott, abban a pillanatban, körülöttem a végtelen eón tágas megnyilvánulásával, bármikor kimondhattam volna: nem, nem megyek tovább, vagy azt, hogy nem arra megyek, hanem erre vagy emerre, vagy amarra. De nem.

A rendezői elv lényege az, hogy az ember hallgat arra, ami benne van. Igaz, ott fent, abban az állapotban ez elég érdekesnek tűnik, hisz nem volt számomra se külső, se belső világ, nem volt tér és idő, hisz én valójában úgy voltam része ennek a nagy egésznek, mint amikor valaki egy szoba ablakán keresztül akarja nézni a körülötte elterülő világot. Látja, és érzi is, de csak mint kívülálló szemlélő. Hisz nem voltak olyan alkotó elemei megnyilvánulásomnak, melyek akár legkisebb parányi részében is magában hordozták volna a térnek vagy az időnek bármilyen anyagi zsugorodását. Ebből kifolyólag, igazából nem is ugyanúgy voltam jelen a térben, mint aki a szoba ablakán keresztül akar egy erdőt végignézni. Nézhet, ahogy szemei végigsimítják a fákat, talán még az illatukat is

érezheti, ha a szél felé hozza a fák levelének susogását, de nem lesz része az erdőnek, hisz nincs benne. Ott van, de mégsem. Csak akkor, hogyha a test, mi fát alkot, a test, mi embert alkot, egy időben egy térnek a része lesz. Én az üveglap mögül néztem a világot, mint hideg téli hajnalokon a kisgyermek, mikor felébred, és odamegy a párás ablakhoz, megdörzsöli azt, és az orrát, homlokát az ablakhoz nyomva nézi és csodálja a kinti, hólepte fehér tájat. Nincs kint, hisz köztük van valami, amin ugyan átláthat, érezhet, de el is határol.

Nem voltam része, és igazából ma sem vagyok része ennek a világnak. Utam során csak, mint gondolat suhantam, eónokat átölelő végtelen távolságokon keresztül, és csak szemléltem, csak erre törekedtem. Még csak a feladatra sem koncentráltam. Tudtam, mindennek eljön az ideje, hisz a végtelent irányító rendezői elv csak akkor tud megnyilvánulni a maga végtelen formagazdagságában, tökéletességében és szabadságában, ha a benne rejlő Szent Tudást az ember képes elfogadni, s képes saját magán átengedni. Akárhogy is nézzük, minden fejlődő értelem számára a tudás tökéletességének a megnyilvánulása nem abban rejlik, hogy meg tud tenni ezt vagy azt. Igazából nem is abban rejlik, hogy el tud-e mozdulni mozdulatlanságában, hanem abban rejlik, mennyire tud csenddé, mennyire tud az életben létté válni. Nem élővé, nem létezővé, hanem az életben létté, mély, megfoghatatlan állapotá, kiterjedéssé, amely sehol nincs jelen, de mindent érez. Végtelen, mint fogalom, nem létezik. Hisz minden mérhető, megfogható, meghatározható. Maga a lélek is, maga a szellem is, maga az eón is. Minden. De ahhoz, hogy az ember a számára megfoghatatlannak tűnő dolgokat érzékelhetővé tegye, oda valójában csak az utakat kell felismernie. A mindent vezérlő elv megnyilvánulásának útját, és nem azt az utat, amit az adott értelem akar elfogadni az elméletei által kreált úton.

Közben furcsa érzés futott át rajtam. Éreztem, közeledem. Közeledem célohoz, közeledem ahhoz a pillanathoz, ami a mozdulatlan mozgást számomra megállítja, gondolatvilágomból, a léteimből élővé tesz. Éreztem, hogy el is

kezdődött ez a pillanat. Egy halvány kis szomorúság futott át rajtam, majd körülnéztem, és megálltam. Nem volt felettem tér, nem volt alattam mélység. Nem volt körülöttem kiterjedés, csak egyetlenegy dolog, a csend s az Egyenlők közül az Első, az alkotó hangja, ami fülemben visszhangzott: "...Megkérnélek..."

Aztán újra csend lett. Figyeltem, s éreztem, felgyorsul körülöttem az idő. Álltam egy helyben, nem mozdultam. Nem tudom mennyi idő telt el így. Egy eón, kettő, három vagy egyetlenegy ezred másodperc, aztán a végtelen úr elkezdett körülöttem forogni. Balról-jobbra történő apró, kis mozgások. Tachyonok, atomok, elementárok, a fátyollények tánca, s lassan, a megfoghatatlan apró anyagból, az atomok végtelen sorából, kezdtek összerendeződni a kristályok, molekulák. Egyik kapcsolódott a másikhoz. Színek, formák villantak, óriási robbanások, végtelent átszelő szikrázó pörölycsapások, s beindult a hatalmas műhely. Az élet elkezdte megszülni önmagát. Ez mind nagyon gyorsan történt. Fények gyúltak s hunytak ki. A színek, formák csak táncoltak. A fátyollények mosolyogtak, s vidáman dalolták:

- Itt a bölcső, készül egy új világ!

Aztán hirtelen csend lett. Megállt a nagy sürgés-forgás, és én még mindig mozdulatlanul álltam, csak az idő haladt körülöttem. Ekkor, hogy jobban körülnéztem, előttem egy hatalmas, végtelen galaxis született meg. Az idő lelassult. Újra visszatért minden abba a kerékvágásba, amit molekulák, atomok, tachyonok szabnak meg. Aztán csend lett. Láttam, ahogy a fátyollények elkezdik járni az örökké élő lélek táncát, s tudtam, az Egyenlők birodalmából hívják azokat, akik megszületni készülnek, s hívják azokat, akik a lelkek csarnokából majd egyszer elindulnak egy hosszú és nagy útra. Elindulnak, hogy véghezvigyék a nagy akaratot, hogy egyszer minden kicsiből nagy legyen és minden nagyból újra kicsi. Éreztem, ez az igazi alkotás. A fátyollények nem láttak engem. Én láttam őket. Ők úgy hitték mindig is, hogy ebben a világban ők vannak, hisz ez igaz is volt. Teljhatalmuk volt, mintha

félistenek lennének. Ők irányították és felügyelték az élet megnyilvánulását a tér és idő korlátai között.

Aztán egyszer csak éreztem, jön az élet. A galaxis végtelen csillagrendszereiben kinyíltak az élet kapui. Hisz maguk a csillagok olyanok, mint a kapuk. Átjárók, melyek a léleknek biztosítják az utat, hogy meg tudjanak érkezni ebbe a zárt világba. A bennük rejlő energia által tudják biztosítani az utat, amely a léleknek a végtelenül nagy és tiszta erőből biztosítja az átjutás lehetőségét ebbe a világba, mi az erőnek egy felhígult változata. Ebbe a kicsi, kicsinyes, szürke, poros, bár színekkel és ragyogással, formával és csodákkal teli világba. De minden lélek tudja - ami átjut a csillagok aprócska, kicsi pontján -, hogy itt csak egy dolgot tud megtanulni, a szabadságot, és igazából két oldalról tudja ezt az utat végigjárni: a szenvedésen és a fájdalomon keresztül. Ha le tudja győzni önmagában a szenvedés és a fájdalom világát, akkor eléri a szabadságot. Eléri azt a pillanatot, amikor boldoggá válik, és már nem lesz szüksége arra, hogy újra és újra megszülessen. A csillagok igazából kétirányú átjárók. Fénné válnak azok is a csillagok kohójában. Az út az, mikor ponttá zsugorodik, mikor a végtelent járó utazók a lét körforgásaiban elérik azt a pillanatot, hogy rájönnek arra, hogy a legfontosabb dolog, érezni a világot. Érezni a békét, a szeretetet, a szerelmet, a szenvedélyt, a tüzet. Érezni azt, hogy ez a világ örök egység, mely megbonthatatlan. Tud mosolyogni azon, amikor apró, halandó emberek - a halhatatlanság érdekében - eszméket, célokat, ideákat tűznek maguk elé, melynek hatására meghalnak társaik. Akkor is mosolyogni kell, hisz minden bölcs tudja, hogy a saját életútját mindenki maga választja. Legyen köztük kötelék, akár vérségi, akár szerelmi, akár eszmebeli, vagy akár vágy és cél. Akkor is mindenki a maga sorsát éli, a maga ideáját, a maga eszmevilágát. Megbonthatatlan egység ez, megváltoztathatatlan. Hisz abban a pillanatban, mikor egyik ember a másikra valamiféle hatást akar gyakorolni, s ennek a hatáselvnek az alapján el akarná dönteni, hogy mi jó neki vagy mi nem, és a másiknak is mi jó, mi nem, abban a pillanatban

megszületnek a célok, a vágyak, az eszmék, és a lét visszahull az életbe. Érdekes, furcsa körforgás ez. Amikor a lélek csak létezni akar, szabaddá válik és határtalanná. Mindent megkap, amit csak képes kigondolni. Ellenben, ha mindenáron élni akar, görcsösen kapaszkodva, sírva s belemarkolva a körülötte lévő világba, akkor mindent csak veszít, s veszteségének hatására gyengévé, esendővé válik. Tudatlansága rabja lesz, de ami a legfontosabb, ideát szül az ideába, álmod az álomba, mely nem vezet sehová. Egyetlenegy utat hoz létre, a fájdalmat, a szenvedést, s elzárja a szabadsághoz vezető felismerés lehetőségét. De hát végül is - mosolyodtam el magamban.

Ott fent, ahogy álltam, s léteztem a határtalan űrben, egy pillanatra úgy tűnt, mintha valami végtelen szivárvány összekötné a csillagokat, a bolygókat, az egész világegyetemet, aztán szétrobbant, és minden kezdett színes lenni. Idáig is az volt, mert miért ne lett volna. Hisz ez a világ színnel, pompával, ragyogással teli. S elkezdtem gondolkodni, hogy most mi történt, mit láttam, s rájöttem, az Egyenlők között az Első valahol, egy másik Egyenlők világában úgy döntött, hogy a zárt világból, az élettelenből, legyen élő. Szülessen meg az, mi tud élni, örülni, tud szenvedni, tud bánkódni, tud géniusz lenni, s tud ostobaságokat művelni, azaz szülessen meg a fejlődő értelem. Ez volt az a pillanat, amikor a szivárványhíd összekötötte az egész világegyetemet, s elindult az élet a maga apró, kavargó körforgásain keresztül felfelé, hogy megépítve a saját maga Babel tornyát, majd egyszer a számára szabott idő világában rájöjjön arra, hogy nincs szükség Babel tornyára, csak arra, hogy felfedezze önmagában, lelkében a csodát.

Ahogy a galaxis megszületett, s a fátyollények kezdték átszőni, éreztem egy pillanatra, ez az a hely, ahová el kellett jönnöm. Itt és most született meg a szemem előtt a határtalan, végtelen űr, szabott idejének egy meghatározott pontján. Furcsa érzés. Arra gondoltam egy pillanatra, hogy az emberek ezt hogyan tudnák megérteni, hogy eljöttem valahonnét, ahol beszéltek valamiről, ami ott létezett. Hisz különben nem tudtak volna róla beszélni. Utaztam a mozdulatlan mozgásban.

Gondoltam, talán ez lesz az egyik legnehezebb dolog, amit majd az emberek elérnek. Aztán rájöttem nem, hanem megérteni azt, hogy amiről ott beszéltünk, mint létezőről, az itt, a szemem előtt, most születik meg. Tehát teljesen új. Mintha eddig nem is létezett volna. De, ha nagyon mélyen belegondolunk, nem mintha nem létezett volna, ez nem is létezett egészen eddig, és ha nagyon mélyen belegondolunk, egészen addig, míg le nem ültem ott messze, abba a köszékbe, addig ez a világegyetem sem létezett, és mégis itt vagyok, és mégis ott vagyok, amiről már egyszer beszélgettem valakikkel. De akkor a számomra ez nem létezett, hisz, most születik meg. Ekkor ráéreztem, hogy hogyan lehetne ezt az egészet a legkönnyebben érzékeltetni.

Az ember sétál egy úszómedence partján, s nézi a csempéket. Látja, hogy a medence a benne úszkáló emberek mozgása által hullámokat hoz létre. A hullámok partra futnak, és eszébe jut ott, a nagyváros közepén, a medence partján, a hullámokat nézve egy gondolat. Hívja a tenger. Még soha nem járt ott. Ez az ember nem tudja elképzelni a tengert, hisz lehet, hogy látott róla képet, fotót, olvasott róla verset, könyvet, de bármilyen furcsa, a képet, a fotót, a verset és a könyvet tudja elképzelni. De azt, amikor a sós illat végigszalad a hullámok taraján, kiugrik a kövekre, amikor a hullámok a partra érnek, s dalolva, millió apró harmatcseppként szülik tovább önmaguk, azt nem tudja elképzelni. Szóval, ez az ember, ott a medence partján, mindezt nem tudja, a számára nem létezik. Soha nem is létezett egészen addig, addig az egy pillanatig, míg el nem határozza magában, hogy irány a tenger. És ekkor elkezdi megszülni önmagának kínlódva, vajúdva, fájdalmakkal és szenvedéssel teli akarattal az ideát, hogy ő egy általa elképzelt dolgot akar látni, ami nem is létezik. De nagyon akarja, nagyon koncentrálni, s ekkor váratlan dolog történik. A végtelent vezérlő rendezői elv eljuttat hozzá egy csomó információt, gondolatot, lehetőséget, segítséget, s ezeket mérlegelve hősünk csak azt veszi észre, hogy egy szép nyári hajnalon kinéz egy ablakon, s

túl az üvegfal mögött, ott hullámszik a tenger. Ekkor hősünk csak annyit tud mondani:

“...Ezt nem tudtam volna elképzelni. Ez gyönyörű...”

De még mindig ott az üvegfal, még mindig idea az idea, hisz még mindig nem érezte azt, hogy milyen sétálni a fövényen, amikor a hullám visszahúzódik. Milyen leülni és nézni, amikor a hullámok, a fodrok, a habos tajték nekiszalad az ember testének. Ekkor történik meg az igazi alkotás, amikor a vajúdas örömmé válik, és a sok-sok idea megértésre, értésre talál, majd felismerésre, s a felismerés útján átlényegülésre. Az így elért boldogság állapotában hősünk kinyitja az ajtót, s elindul a tenger felé. Útközben leveszi cipőjét, zokniját, s csak közeledik valamihez, amiről semmilyen elképzelése nem volt még órákkal ezelőtt, hisz a számára nem létezett. Ekkor váratlanul az első hullámtaréj eléri a lábát. Hősünk megáll, körülnéz, és most alkotta meg a tengert. Most alkotta meg önmagát. Az ideából most szülte meg a számára érzékelhető valóságot. Most jön rá, hisz a tenger mindig létezett. Ő is létezett mindig, csak a két létezést összekötő pontot nem tudta átlényegíteni, felismerni, s így nem létezett számára. Bármilyen furcsa, s bármilyen nehéznek is tűnik, a boldogság a létezés alapkulcsa, és csak akkor működik, ha az ember csak élni akar, és nem akar semmit megmagyarázni.

Ahogy körülnéztem a határtalan űrben, egyszerre rájöttem, mi lesz az, amiért ideküldtek, mi az, ami rám vár, s megéreztem a magányt. Megéreztem a szenvedély örömét, megéreztem a tenni akarást, a csak tenni akarást, és nem azt, ami feltételhez köt dolgokat. Elindultam újra anyagtalanná, alaktalanná válva, sétáltam a galaxis millió és millió csillaga között. Olyan volt ez, mint egy hatalmas fényóceán. Láttam, ahogy a csillagok végtelen alagútjain már jönnek azok a lelkek, kik nemsokára belépnek a tér s az idő zárt világába, s megszülik majd önmaguk testét, mely majd rávezeti őket arra, amit úgy is lehetne nevezni, hogy visszafelé vezető út. Az idő számomra még most sem létezett, és igazából a tér sem. Végigjártam a galaxis millió és millió világát, és végignéztem a

galaxis jövőjét. Azokat az időpillanatokat is megsemléltem s láttam, amikor egyszer, nagyon-nagyon sokára az időnek egy távoli pontján ez a galaxis is megsemmisül majd, illetve nem igazán megsemmisül, ennél sokkalta nagyobb és érdekesebb dolog fog vele történni. Igaz az is, hogy akkor már a benne élők rég nem megsemmisülésről fognak majd beszélni, sokkal inkább egyesülésről. Hisz ennek a galaxisnak az útja - mit bejár a végtelen univerzumban - valahol találkozik egy másik hatalmas galaxis útjával, s valahogy ez a rendezői elv úgy alkotta meg ezt az egészet, hogy a kereszteződésben mind a két gigász egyszerre érjen oda. Hatalmas beteljesülés lesz. Olyan, mint egy égi nász. Új erők, új létformák szabadulnak fel. Talán az is lehet, hogy akik ebben a galaxisban élnek, azok számára megszűnik bizonyos értelemben a tér kötöttsége, az idő béklyója és új lényként alkotják meg majd önmaguk. Na de, ez még a távoli jövő, nem kell ennyire előre szaladni. Hisz minden dolog a legelső lépésnél a legnehezebb, a kezdeteknél.

Ahogy végigjártam a galaxist, megláttam egy apró, magányos csillagot. Nem volt túl öreg, hisz a messzi végtelenben vannak nála sokkalta öregebbek is. De nem volt túl fiatal sem, ereje teljében lévő, s láttam, hogy akkor szülte s alkotta a körülötte lévő bolygórendszert. Gravitációs ereje magához vonzotta a világűr végtelenjéből azokat az apró gázmolekulákat és atomi részecskéket, melyek ugyanúgy forrongó táncba kezdtek, mint amikor a galaxis született, de most bolygók születtek. Láttam a fátyollényeket is ismét, ahogy közeledtek, és a szikrázó kékesfehér fényük új lendületet s új erőt kovácsolt. Majd szép lassan megszilárdult a tánc, újra csend lett egy pillanatra, és megtörtént a csoda.

Valahol mélyen, a bolygó középpontjából kifelé újra megszületett a szivárvány, de most csak a bolygóból kifelé, a csillag felé táncolt, a Nap felé, a fény felé, majd vissza. Az égi tünemény úgy tűnt, mintha a bolygó lelke egyesült volna a csillag lelkével, s egyesülésük nászaként megszületett volna az élet. Ez a bolygó a Föld volt. Elkezdődött a legeslegelső

pillanat, ami a legkényesebb, a legnehezebb, s minden eseménynél a legmeghatározóbb.

Második fejezet

Nehéz dolog meghatározni a kezdet első pillanatait. Ott született meg előttem a Föld, és láttam már bolygók életét születésüktől halálukig, de most, ez a furcsa, sárga, barna, vörös színű izzó tömeg megfogott, elgondolkodtatott. Megálltam, néztem, és nem közeledtem feléje, csak figyeltem belső érzéseimre, ami egyre intenzívebben, egyre erősebben azt súgta: veszély, nagy veszély. Nem tudom miért, de kedvesemmel folytatott beszélgetéseim jutottak eszembe. Éreztem most is, hogy akkor és ott igazat mondott. Igen, minden elmúlhat, hisz az a világ is elmúlhat egyszer, ahonnan most indultam. Hiába gondolja bárki ott, hogy az végleges, tökéletes, egysége örök és megbonthatatlan, ez nem igaz. Minden mulandó, és a legfelsőbb világ is meg tud szűnni egyetlenegy röpke pillanat alatt, ha elfelejtik. Eszembe jutott az is, ahogy néztem ezt a forrongó, izzó, kavargó planétát, hogy hány ilyen dolog fog itt történni. Hogy az emberek majd örülni fognak a csodáknak egy, kettő, három napig, és a negyedik napra elfelejtik. A csoda elveszti varázsát, elveszti lényegét, és átminősül csodálkozássá, kétellyé, fenntartássá s elméletté. Tudtam, az ilyen világokba, melyek így születnek, mint előttem ez a planéta, csak meghatározott típusú szellemiségek jönnek. Meghatározott rendje és formátuma az értelemnek. Mivel azok a magasabb intelligenciák, akik már kezdik sűrölni a tér és az idő börtönkorlátait, azoknak már nem mindig van szükségük az anyag fizikai és kézzel fogható formáira. Bár az ő világukban is jelen van, de a létüket alapjaiban nem a tér háromdimenziós kiterjedése határozza meg.

Ott álltam a semmi közepén. Körülöttem csillagok végtelen milliárdja ragyogott. Lenyűgöző, gyönyörű látvány volt. Mintha a világegyetem maga egy szent katedrális volna, s egy szent pillanatban egyszerre születne, s halna meg. De tudtam, hogy ezt nagyon kevesen látják. Talán csak a kivételesek, hisz a halandó emberek évmillióig hiába is néznének fel a messzi égre, valójában csak a mozdulatlan

csillagokat látnák, s nem éreznék át ennek az egész csodának, rendszernek, az ember számára érthetetlen tökéletességét. Azt, hogy bármilyen furcsa is, a világegyetem csak addig él, amíg egy gondolat: egyetlen másodpercig, aztán meghal, hogy hamvaiból felállva, kinyújtózva, új életre születte megalkossa önmagát, ami újabb életet hoz létre majd, s újabb, egyetlenegy másodpercet, miután megindul a lassú, fokozatos és megállíthatatlan elmúlás, a tökéletesség, az első és egyetlen pillanat. Bármi is történik, bármilyen értelem is teszi, az első pillanat a legtökéletesebb és az egyetlen. Ami utána jön, hiába szebb, jobb sokszor, mint a legelső, hiába tűnik úgy, hogy tökéletesebb, akkor is már veszít varázsából, s megindította létét, életét, kiterjedését az elmúlás felé.

Tudtam, hogy akik ezen a bolygón megszületnek, egész életükben egy dologra fognak készülni: a halálra. Azon kevesektől eltekintve, akik eljutnak a legmagasabb csúcshoz, a tudás tökéletességének abszolútumáig, a legmélyebb értelemig s a legnagyobb szikráig, hogy kivédjék a halált.

Körülnéztem, s láttam, ahogy az idő egy pillanatra felgyorsul. Mintha gyors iramban mozdulnának el a csillagok. Aztán láttam, ahogy újra lenéztem az alattam elterülő planétára, hogy kezd a felszíne megváltozni. Az izzó felület megnyugodott, s hatalmas felhők s viharok tomboltak rajta. De még mindig nem mentem hozzá közelebb, csak vártam, és figyeltem. Majd láttam, ahogy a felhők egyre tömönyebbé, egyre sűrűbbé s egyre zömökebbé válva elindították az első csíráját az életnek. Igen, a teremtés vize. Mily erők azok, melyek az élettelenből életet kovácsolnak? Hát igen - mosolyogtam rajta. Halandó ember ezt soha nem tudja érteni. Mindig majd úgy fogják gondolni, hogy talán a kövekben volt valami titok, vagy hogy a messzi, végtelen világűrben eltévedt egy mag, ami az élet spóráit hordozta magában. Arra nem is akarnak gondolni, vagy nem is mernek, hogy talán egy másik világból valakik ezt az egész nagy rendezői elvet megalkották, szabadon engedték, s most csak szemlélik. Hát igen. Ez úgy

ránézésre egy nehéz hely - gondoltam, majd szép lassan elindultam feléje.

Közeledésemmel egy időben az idő is felgyorsult, s mire elértem a bolygó határát, már óceánokat és virágokat láttam. Megálltam újra, s néztem, ahogy az élet kezd egyre sűrűbbé és egyre gyönyörűbbé válni. A varázsa ismét magával ragadott, mint annyiszor. De ez nem is csoda, hisz alapjaiban érzelmes típus vagyok, és a szép s szabad dolgok mindig magukkal tudnak ragadni ugyanúgy, mint az ostobaság, az oktalanság, s mindig elgondolkodtatnak, s mindig kérdezem ilyenkor: Hát, ha erre van szükség? De ez biztos, és járható út? De tudom, hogy ezekre a kérdésekre soha, senki nem felel. Hisz még soha nem találkoztam az ostobaság olyan példájával, aki a kérdésekre tudott volna válaszolni. Hisz minden ostoba úgy hiszi, hogy ő át tud bújni a lába elé porba rajzolt vonal alatt.

A látvány, ahogy az élet egyre gyorsult és gyorsult és színesebbé vált, megnyugtató. Egy pillanatra elérzékenyültem. Újabb bölcsőjét láttam a szenvedésnek, a boldogságnak, a gyönyörnek, az elmúlásnak, a születésnek és a halálnak. Mindannak, mi rabja a térnek és az időnek.

Elindultam le, a Földre. Egy pillanat volt az egész. Még nem voltak igazi élő formák, csak algák és moszatok. De a tengerpart már most lenyűgöző volt. A szirtek felől fújt a szél. Az égen hatalmas, erős felhők úsztak. Gyönyörű látvány volt, ahogy a felhők közti réseken a nap sugarai elérték a Földet. Még nem volt testem, csak, mint gondolat léteztem. Csak repültem s repültem hatalmas síkságok fölött. Hegyek, óceánok, s még egy picit minden kopár. Sehol, semmilyen nyoma az életnek, csak algák és moszatok, és az idő újra felgyorsult.

Úgy tűnt, mintha évmilliók suhantak volna el mellettem, s az élet kezdett egyre burjánzani, színesebbé, gyönyörűbbé válni. Megjelentek az első, apró, lágyszárú növények. Aztán megjelentek az első, élő organizmusok, bogarak. A növények is kezdtek megváltozni, majd valamikor a Föld születése után jó kétmilliárd évvel, megpihentem. Leültem egy sziklatömbre,

mint gondolat, és az idő szép lassan elkezdett mellém telepedni. Először kicsi, apró homokdűnék nőttek körém. Majd a homok kővé változott, s én ott ültem bent csendben, s magányom úgy tűnt, inkább pihenés. A kövek hegyekké nőttek, s hol én voltam, mint egy belső rejtett világ, megszületett titkos létem barlangja. Ez az első hely, hol hosszabb időt pihentem, ma is kedves emlék. Jó félmilliárd évet pihentem így, míg közben körülöttem az idő haladt, s új életformák születtek. Míg pihentem, elkalandoztam gondolatban a messzi távoli jövőbe. Korokat, kultúrákat néztem végig, hogy felkészüljek arra, mi rám várt. Mikor letelt pihenésem ideje, éreztem, hogy a világból új hullámok, új gondolatok és új erők jönnek felém, melyek nem ismeretlenek. Vándorok jelenlétét éreztem meg. Vándorokét, kik a végtelen teret járják a maguk kezdetleges eszközeikkel. Persze ők úgy gondolták, hogy tudásuk fejlett és hatalmas. Úgy gondolták, urai a térnek és az időnek.

Mikor először repedt meg kővilágom burka, s kiléptem a fölém hordott hegyek öleléséből, újra láttam a napot. Körülnéztem, s a világ megváltozott. Hol eddig tengerek hullámoztak, most lankás dombok vannak homokkőből s egyéb, megkövesedett üledékből. Az idő megdermedt pillanatai voltak. S ahol azelőtt hatalmas hegyek vonultak, most tavak, folyók, tengerek vannak. Az idő múlásával együtt minden folyamatosan változik. A felszín is és a mélység is. Hisz, itt minden a szemem előtt zajlott végig. Elmosolyodtam egy pillanatra, hisz ezeken a kietlen, sík vidékeken, távoli korokban majd hatalmas városok lesznek, emberekkel, gépekkel, álmokkal, érzésekkel, érzelmekkel s törekvésekkel, melyek mind-mind arról szólnak, legyen az bár jó vagy rossz törekvés, de mind arról, hogy az ember megtalálja saját vágyát, boldogságát, megtalálja saját ideáját. Legyőzze azt, mi a számára a legnagyobb kihívás, hogy egyszer majd ki tudjon lépni a halál öleléséből. De most még nem álltak ezek a városok. Most még csak a szél fúj, ahogy a füvek között leszaladt a tenger felé. Az óriási hegyek csúcsát hó borította,

fehér, szikrázó hó. Talán ez volt az egyik dolog, mely ma is a legnagyobb hatást tudja kiváltani bennem. A fehér és a tisztaság. Egy hullám ért el hozzám közben gondolatban, és megéreztem, hogy rajtam kívül s az ide tartozó fátyollényeken kívül már itt vannak az eljövendő korok elementárjai, szellemlényei, de vannak itt már fizikai lények is. Emberek, kik a messzi, távoli világúrból jöttek.

Elindultam arra, amerről a gondolat jött. Tudtam, hogy nincs mitől félnem, hisz senki nem lát. Bár néha feltűnt, hogy a fátyollények között voltak, akik megéreztek jelenléteket. Igazából ez sem zavart, hisz tudtam, hogy ők kapcsolatban állnak az Egyenlők Tanácsával, hisz az ő akaratuk szerint teszik dolgukat. Ahogy az idő haladt, s közeledtem a gondolat forrásához, hegyek, völgyek, hatalmas síkságok fölött repültem, és elértem egy pontra, valahol az Egyenlítő felé, ahol a hegláncok mögül kilépve, végtelennek tűnő, lankás, dombos, zöld fűvű vidéket pillantottam meg. Kék ég, felhők, szinte meseország. Ekkor megláttam őket, a hajózókat. Nem voltak sokan, pár százan. Hatalmas járműveik, hengerek, oszlopok formájában lebegtek a talaj felett. Szépek voltak, erősek, izmosak, szellemük szikrázott, lelkük ragyogott. Nem voltak naivak, hanem céltudatosak, bátrak és hősiességek. Elsőnek értek egy teljesen lakatlan világba. Rajtuk kívül soha nem járt még itt fizikai lény. De, mivel nekik alapelvük volt, hogy a mozgás csak mozgással képzelhető el, s nem mozdulatlansággal, így az élő formát is, csak mint fizikai kiterjedést tudták érzékelni. Sem a fátyollényeket, sem az emberhez közeli szellemvilágokat nem tudták meghatározni. Különös lények voltak ők. Gondolataik elsősorban valamiféle egyensúlyra irányultak. Nehéz így meghatározni, milyen egyensúlyra, mert nem igazán a szeretet vezette őket, nem is a gyűlölet, hanem a béke, az emberek közötti állandó egyensúly jelenlétének a felismerése. Bizonyos értelemben bölcsék voltak. Ezek a hajózók manapság sokszor eszembe jutnak így, sok idővel a velük való találkozás után. Manapság is egyre többet látni olyan embereket, akiknek ez a szemlélet a

fontos, az emberek közötti egyensúly. Ez valahol több, mit az anyagba zárt értelem el bír képzelni arról, amit úgy nevez, hogy szeretet.

Ahogy néztem őket, és sétáltam közöttük, arra gondoltam, jó lenne őket jobban megismerni. Jó lenne egyé válni velük. Megismerni gondolataikat, dalaikat, érzéseiket, indulataikat. Megismerni, hogy min mosolyognak és min nem. Azt tudtam, hogy honnan jönnek, azt is, hogy hová tartanak, de legmélyebb, belső emóciójuk, a döntés lehetősége, gondolataik vezérelve nagyon mélyen foglalkoztatott. Bármerre jártam a térben és az időben, a végtelen számú dimenziók között, mindig az volt az elsődleges, hogy megismerni, ismerni, felismerni azt, hogy akivel éppen szembehoz a sors vagy saját utam, az milyen. Miért teszi azt, amit tesz. Persze sok minden volt még e mögött, hogy ezeket a dolgokat miért tettem, de elsődlegesen most az a fontos, hogy megismerjem ezeket a hajózókat, s eldöntöttem, rövidesen elkezdem azt, amiért itt vagyok. Nem éreztem felőlük haragot, indulatot vagy gyűlöletet, minek célja egy másik, hasonló lény lett volna, mint ők. De nem éreztem felőlük túlzott kíváncsiságot sem az ismeretlen felé. Vakon hittek és bíztak gépeikben, és igaz, mindent meg is tettek azért, hogy ezek a gépek, a számukra várható információkat meg tudják adni. Tökéletesnek hitték és érezték világukat, s úgy gondolták, hogy elérték a fejlődés és a technika csúcsát. Már csak azon gondolkoztam, hogy mikor és hogyan. Mikor és hogyan érkezzem meg közéjük. De megtaláltam a megoldást. Mint gondolat, napokat töltöttem közöttük. Majd visszamentem barlangom magányába, leültem, s kezdtem megbontani gondolataim sorrendjét. Kezdtém átalakítani saját erőm belső világát. Ugyan, még az én világomhoz létező erők velem voltak, de tudtam, hogy mihelyt kilépek ebből a rendszerből, s belépek a tér s az idő világába, az első születéssel minden előjogom megszűnik. Halandóvá válok, aki érzi a szenvedést, a fájdalmat, a gyönyört, a haragot, a dühöt és az indulatot. Érez mindent, mi emóció. De tudtam azt is, hogy ezeknek a jogoknak a megszűnése nem végleges. A

velem lévő erőket nem lehet használni egy olyan világban, ahol ezek az erők még nem ismeretesek.

Ahogy ültem barlangom mélyén, és felkészültem az első kalandra, arra gondoltam: Vajon hány ilyen lesz? Végtelen, egy-kettő, egymillió vagy csak néhány darab? Úgy gondoltam, fölösleges ezen elmélkedni, hisz vannak ennél sokkal fontosabb dolgok is.

Ahogy az idő haladt, éreztem, hogy közeledik felém. Éreztem a tér kiterjedését, ahogy saját fizikai létem - bár még nem volt teste, mégis - kezdett megnyilvánulni. Gondolatban kivetítettem magam elé a hajózók népét, ahogy éppen most élnek, s láttam, hogy vannak bennük vágyak, érzések, érzelmek. Ekkor döntöttem el, hogy az egyik legnehezebb utat választom, megszületek közéjük. A gondolat elhatározását tett követte. Hátrahagytam magam gondolatvilágát, mi úgy tűnt, mintha kövé dermedten ülnék magányos barlangom mélyén. A gondolatomban megszülető gondolatként elrepültem, s láttam a hajózók közt a szerelmet, mit kiválasztottam, és beteljesült.

Megfogantam. A fogantatás után nyugodtnak, boldognak és kiegyensúlyozottnak éreztem magam. Leendő anyámmal a kapcsolatam jó volt. Úgy érezte, hogy valamiféleképpen a sors kegyeltje. Különös viszonyt építettünk ki. Gyakran mosolyogtak rajta társai, mikor azt mondta, hogy érez, s érzi, hogy mire gondolok. Ez abban a világban egy eléggé furcsa és elvonatkoztatott dolognak tűnt, hisz, mint említettem, vakon bíztak gépeikben. Amikor megszülettem, egy pillanatra rettenetesen fájdalmas volt. Rádöbbsentem arra, hogy valóban nincsenek velem jogaim, lehetőségeim és eszközeim. Valóban egy bezárt világba kerültem, a tér és az idő rabságába, amiből most csak két út vezet ki. Az első, a halál. A második, ha végigjárom a fizikai lét minden egyes lépcsőfokát, minden egyes felismerési folyamatát, s ezáltal elérem azt, ami visszavezet oda, ahonnét indultam. De tudtam, hogy nekem a másodikra nincs szükségem, hisz nem ezért vagyok itt. Tudtam azt is, hogy ezt az utat soha nem kell választanom egyetlen dolog miatt sem. Nem kell már elérnem azt, ami vagyok. Így

tehát a halál pillanatát választottam, s ott, a születés pillanatában már eldőlt, hogy az egész élet nem szól másról, mint egy lassú és kínos haldoklásról, ami teli van egy-két pillanat gyönyörrel, egy-két pillanat csodával, egy-két pillanatnyi szépséggel, és teli van elmulasztott lehetőségek hosszú s kínos sorával.

Gyermekéveim vidáman és gondtalanul teltek. Szüleim nem éltek úgy, mint ahogy sokan gondolnák, zárt és kötött kötelékben. Sokkal szabadabban viszonyultak egymáshoz. Mindenkinek megvolt a maga titkos kapcsolata, ami nem testi jellegre vallott, hanem bizalmi, baráti volt vagy éppen csak úgy jól szerettek beszélgetni másokkal. Nem kötötték egymást gúzsba, s számomra ez nagyon szimpatikus volt. Tetszett, hogy vakon és feltétel nélkül bíznak meg egymásban. Tetszett, hogy kimutatják érzéseiket és gondolataikat, már amennyire telik egy olyan embertől, aki mindig kívülről várja a megoldást. De mégis volt bennük valami varázs, hisz végtelen utat jártak végig. Fény évtizedeket, évszázadokat repültek át csak azért, hogy eljussanak erre a pontra, és megszüljenek engem, az első embert, aki itt született a Földön. Persze, ez mind képletes dolog, hisz én is csak ugyanúgy utaztam, mint ők, és én valójában őket akartam megismerni. Ezáltal ők elindítottak valamit. Közülük mindegyik valahol a messzi, távoli csillagok mélységében született, ismeretlen bolygókon, ismeretlen kultúrákban, s most itt, mint egy összekovácsolódott ötvözet, egy új világot hoztak létre. Bármilyen furcsa, nyomaik örökre itt maradnak. Amíg ez a világ és ez a bolygó létezik, addig hatásuk, tudásuk, jelenlétük érzékelhető lesz, s bármilyen furcsa, ők szabják meg azt az irányt, amilyen irányba ez a bolygó elindul.

Mint említettem, gyermekéveim nagyon jól teltek. Mikor elértem a tíz-tizenegy éves kort, nekiálltam tanulni - bár ismereteim már addigra is megvoltak alapvető dolgokról, technikáról, az útról, amelyről jöttem -, de mélyebb értelemben a tanulás azt jelentette, hogy meg kellett ismerni a gépek működését, irányítását és továbbfejlesztésük alapelveit. Ekkor

fedeztem fel azt, hogy gépeik jelentős részében olyan erőket használnak, amelyeket ismerek, a kövek s kristályok erejét. Bár tudtam, hogy ezt a távoli korokban is sűrűn és sokan fogják használni, és az is tudott dolog, hogy a világegyetem távoli pontján is sok helyen vannak hasonló technikai megoldások.

Ahogy múlt az idő, egyre több minden kezdett erről a népről számomra láthatóvá és érzékelhetővé válni. Bár ők teljesen úgy gondolták, meggyőződésük és hitük volt, hogy közéjük tartozom, hisz mást elképzelni nem is tudtak volna, hisz, úgy láttak megszületni, mint bármelyiküket, de azt, hogy ez valójában egy irányítható folyamat, hogy ki, mikor, hova születik meg, azt elképzelni sem tudták, s titkomat soha nem is árultam el nekik.

Ahogy múlt az idő, a kis kolónia egyre fejlődött, egyre határozottabb méreteket öltött. Információs rendszerei kezdték behálózni a távoli kolóniákat, és kommunikációjuk révén egyre többen és többen jöttek. Megérkezésük után jó harminc évvel felépült az első nagyváros ezen a bolygón, amit ők úgy neveztek maguk között, hogy az "Üvegváros". Gyönyörű volt. Köveket használtak az építkezéshez, s az ügyesen összefaragott, megvágott köveket csak úgy összeillesztették. Nem használtak semmilyen kötőanyagot. A több tonnányi kötömbök szinte úgy tapadtak és úgy illeszkedtek egymáshoz, mint hogyha egy egységet képeznének, s nem több, ezernyi különálló darabot. Mikor a város felépült - innen kapta az "Üvegváros" nevet -, védelmi generátorokkal egy félkör alakú kupolát húztak föléje. Ez valójában csak messziről tűnt üveggkupolának, hisz egy madár is át tudott rajta repülni, de mégis valamiféle védelmi jelentőséggel bírt. Nem a környezet viszontagságai ellen, hisz ebben az időben az időjárás nem úgy nyilvánult meg, hogy nagy kiterjedésű, pusztító erejű viharok tomboltak.

Az első város hamar benépesült. Több millió ember jött a tér távoli pontjairól, és ment innen a tér távoli pontjaira. A galaxis jegyzett helyé vált. Ez a kicsi, aprócska bolygó, rajta az egyetlen várossal, mégis fontos és meghatározó helye lett a

galaxis további fejlődésének. Mint határvidéket, mint támpontot s mint gyülekezőhelyet tartották nyilván. Itt adtak randit egymásnak üzletemberek, álmodozók, kik államcsínyre törekedtek, bujkáló szerelmesek, kalandorok, kincsvadászok, s itt adtak egymásnak találkozózt a mély lelkű, réveteg tekintetű filozófusok, kik mindig keresték a megoldást arra, hogy vajon mi lesz a léttel az élet után. Persze soha nem találták meg. A város lassan kezdett kultuszhelyé nőni, hisz mindenki tudta, hogy előtte ez a vidék lakatlan volt. Mindenki tudta, hogy itt mindenki első, nincs kivétel. Közben én, mint az első szülött ebben a világban, nagyon sok baráttra és ismerősre tettem szert. Kapcsolataim vidámak, pajzának voltak, s gyakran nyilvánult meg flörtökben. Barátaimmal gyakran kirándultunk ki a világűrbe, más, lakott bolygókra, hisz igazából a komolyabb iskolák is csak a Világegyetem nagyobb városainak bolygóin fordultak elő. Az ilyen határvidékekben lévő bolygókat s városokat ugyan nagy tisztelet övezte, és odafigyeltek rájuk, de mindig félték is tőlük. Nem bújik-e meg benne valami ismeretlen, ami aztán majd az egész világegyetemet megváltoztatja. De szerencsére már akkor is úgy gondolkodtak az anyagba zárt rabságban lévők, mint manapság. Csak azt tudták elképzelni, amit meg tudtak fogni, látni, érinteni, és amit nem tudtak ezek közé a törvények közé szorítani, az számukra nem létező, elképzelhetetlen volt. Így valójában a világegyetem megváltoztatását is csak úgy tudták elképzelni, mint hogyha ellenük irányuló harc lenne. Öröknek hitték a teret és az időt. Öröknek és megbonthatatatlannak. Teljességgel lehetetlen volt számukra azt elképzelni, hogy ez az egész egyetlenegy mulandó másodperc, majd vége lesz, és kezdődik minden előről.

Láttam köztük olyanokat, kiket már ismertem más világokban, más dimenziók vagy más síkok között is. Találkoztam velük, és láttam azt is, hogy hogyan haladtak előre az úton. Lelkük, szellemük, testük egységének az építésében mily dolgokat fedeztek fel, mily dolgokat szabadítottak fel önmagukban, a tudásnak mely részét értik, s mely részét nem.

Az élet kezdett lassan a delelőjére érni. Voltak pillanatok, amikor már kínosnak és kellemetlennek éreztem jelenlételemet. Bár ők úgy gondolták, hogy semmivel nem tudok többet, mint ők. Igazából erre vigyáztam is. Ez a kínoosság sokkal inkább abból fakadt s adódott, hogy ez volt az első út a tér és az idő birodalmában, és még nagyon elevenek voltak emlékeim arról, ahonnét jöttem. Bár ez nem befolyásolt s vonatkoztatott el, nem hiányzott, csak egyszerűen úgy éreztem, hogy itt már lejárt az időm, és itt, amit meg kellett tapasztalnom, megtapasztaltam. Születtek utódaim is, és tudtam, hogy ezáltal elindult valami. Talán generációk hosszú sora, ami majd külön bizonyítja magának a saját életképességét vagy életképtelenségét.

Ahogy múlt az idő, egyre határozottabban éreztem, hogy gondolataim egyesülnek a kövilág zárt magányában maradt gondolataimmal, melyek hívnak. Így a hívásnak engedelmeskedve, egy szép, napsütötte délutánon elmentem abból a világból. Környezetemben mindenki tragédiának érezte. Halálomat véglegesnek és visszavonhatatlannak tekintették. Nem voltam még túl idős, sőt, bizonyos értelemben inkább fiatal. De azt, amiért oda akartam menni, azt megtettem. Igen, nekem is hiányoztak azok, akik ott maradtak. Nem tudtam nekik elmondani, hogy valójában nem megyek el, csak alakot váltok. Hisz bárhová mennek, és bármikor, bármilyen időben, mindig tudunk találkozni, csak nekik kell akarni. De tudtam azt is, hogy az időnek egy távoli pontján, egy újabb kalandban, egy újabb életlétben majd találkozunk újra. S lehet, hogy most, akik velem jó barátságban voltak, azok ellenségeimnek képzelik majd magukat. Hisz szerepek változnak, cserélődnek, gondolatok kavarnak. Így épül fel a nagy idea, míg rá nem jönnek majd, hogy ez az egész nagy játék csak egy pillanatig tartó látomás, s minden látomás előbb-utóbb szertefoszlik, s jön helyébe újabb s újabb s újabb.

Majd lassan, ahogy a halál bekövetkezett, kezdtem távolodni testemtől. Hívott a gondolat, s én újra suhantam. Szabadnak és erőteljesnek éreztem magam. Visszaértem

kővilágom burkába, s visszaszálltam gondolattestembe. Kinyitottam szememet, körülnéztem barlangom félhomályában, s halkan mosolyogva csak egyetlenegy dologra gondoltam, arra, amit az emberek úgy hívnak, az egyensúly. Hát igen.

Ültem zárt, dermedt kővilágomban, s most éltem át hosszú idő elmúltával újra az elmúlást. Azt a furcsa állapotot, amit az emberek, mint halált élnek meg. Ültem, és gondolkodtam. Gondolataimban éreztem, hogy térben és időben messze tőlem, emberek élnek és halnak, s éreztem azt is, hogy legnagyobb ellenfelük valójában az elmúlás, a nyom nélkül való elmúlás. Mélységében ez a dolog soha nem döbrent meg, hisz mindig tudtam, hogy a halál angyalokat csinál az emberekből. Mindig is látható volt az, hogy az emberek valójában a halál pillanatában saját maguk által átélt ideák, eszmék s álmok képek rabságába zuhannak bele. Vágyaik, akarataik, gondolataik manifesztációjaként éri utol őket a végzet, és bármilyen furcsa ez számukra, nem tudják elképzelni, hogy a halál nem a mulandóság, hanem a múlhatatlanság jele. Ugyanis, minden egyes halálpillanat csak lehetőség arra, hogy a szellem és a lélek megalkossa újra önmaga testét, s előbbre jusson. Egy-egy végtelen hosszú lánc, amin minden egyes szem egy-egy élet, s minden egyes kapcsolódási pont egy-egy halálpillanat. Az idő szabott dolog, és kilépni belőle csak akkor lehet, ha az ember oly erőket képes megmozdítani, melyek a testét át tudják transzformálni. De ezeknek az erőknek többféle akadálya is van. Elsődlegesen a test fizikai korlátai, tûrőképességének és szellemének a korlátai. Csak nagyon nagy belső önuralommal és akarattal lehet megtenni azt, hogy valaki a halál pillanatában a feléje áramló végtelen szeretet erejét a saját múlhatatlanságában egyesítse saját lelke szabadságával és a lét örökébe vetett hitével. Ha ezt meg tudja tenni, akkor a teste is örökké él. De ha csak az életben tud gondolkodni és nem a létben, akkor teste mulandóvá, esendővé és gyarlóvá válik. A test maga, ami meghal. A szellem az, mi elfárad, és a lélek, mi újra és újra

képes mindezt megalkotni, csupán csak azért, hogy az életből a létbe át tudjon jutni. Persze, sokkal többről és sokkal mélyebb titkokról van itt szó, de azok az emberi lét számára zárt, mély és titkos rendszerek.

Ültem kőmagányomban, és elmosolyodtam. Hisz ez is elképzelhetetlen a halandók világában, hogy valaki meghal, csak azért, mert befejezte dolgát, s a kívülállók ezt úgy fogják látni rajta, hogy végleg eltávozott. Lelke megpihent, testét visszaadják az időnek. Holott nem ez történt, csak hát ők ezt látják, többet nem, mert saját belső és külső világuk rabjai. Úgy hiszik, hogy a világ osztott, hogy létezik külső és belső. Mert amíg az értelem okoskodik, s úgy véli, hogy van külső és belső világ, addig a lényeg láthatatlan. Hisz, csak a lét létezik s nem az élet. Így tehát amíg így nézik a dolgokat, nem tudják elképzelni, hogy abban a pillanatban, ahogy megszakadt testem fonala, én visszatértem ide, kővilágom magányába, s itt élek tovább, létezem, s teszem a dolgomat.

Most épp elmélkedem. Lassan rám borul a sötétség. Érzem, hogy ismét hosszú időt töltök magányom barlangjában, és érzem azt is, hogy álmomban, míg e magányban ülök, kint életek milliói, csodák százai zajlanak. Az ember fejlődik, halad előre. A kis tragédiákból nagy tragédiák lesznek, a kis örömeiből nagy örömök, s a tragédiák és az örömök közösen megszülik majd a maguk fájdalmát és a maguk félelmét, aminek hatására mindig lendül egyet a sors kereke. Hát, már csak a kövekből sugárzó erő fénye világított halványan, kékesfehér, narancssárga színben. Egyedül voltam, senkit nem éreztem. A csend oly mértékben volt jelen, hogy mélységét, kiterjedését csak a határtalan világűrhez lehetne hasonlítani. Hiába tudtam, hogy tőlem bármilyen irányban ott van a külvilág határa, csak pár méterre, és mégis, a csend feloldotta ezt a határt. Nem a sötétség, nem a félhomály, nem is a magány, hanem a csend az egyetlen dolog, ami megszünteti azt, ami nem létezik, ami illúzió, mi káprázat. A csend az egyetlen dolog, ami visszaadja mindennek azt, ami, az eredeti vonalát, a teljes és tiszta megnyilvánulását. A csend az, ami

szabaddá és békéssé teszi a világot. A csend az, ami, az alkotás. A csend az igazi, nagy varázslat.

Ahogy ott ültem, s hallgattam a csendet, éreztem, kővilágom burka csenddé vált. Magányom nem zavart, hisz határtalan űr vett körül. Nem voltak benne se csillagok, se színek, se fények, se hangok, se formák. A tökéletes csend volt. Nem gondoltam semmire, s ekkor valami furcsa és ismeretlen dolog történt, amiről az első pillanatban úgy éreztem, hogy ismerem. Sőt, ahogy megláttam, örültem, és várni kezdtem a folytatását. Nem jelent meg sehol egy fényfolt, egy szín, semmi, ami anyag vagy gondolat. A csend beszélt hozzám, de nem szavakkal, mély érzésekkel. De mélységük nem kiterjedés volt. Nem lehetett semmihez hasonlítani azt, ami a tér és az idő korlátain kívül és belül elhelyezkedik. A csend, mikor megszólal, olyan, mint az őserő. A legelső őserő. Nincs kiterjedési forma, nincs gondolat, nincs semmi, csak maga a csend szava.

Éreztem, hogy valaki figyel. A csend maga. Nem tudtam eldönteni, hogy miért, de ekkor jöttem rá, hogy a csend én vagyok magam. Ez a csend több volt itt, mint a kövek némasága, több volt, mint a hegyek közt suhanó szellemek dala vagy mint a fátyollények tánca kint a messzi világűrben. Több, mint bármi, ami ebben a világban előfordul, s több, mint ahol az Egyenlők ülnek. Éreztem, hogy ez mind-mind része ennek a csendnek. Egyensúly. Éreztem, hogy ők részei ennek a csendnek, de nem maguk a csend. Én voltam az. Ez volt a csend, ami kiáradt és szétáradt kővilágom mélységében.

Ahogy néztem a világot, tértől és időtől függetlenül, eggyé mosódott egy pillanatra az, ahol ez a hegy áll, amit az idő fölém hordott, s az is, ahol az Egyenlők ülnek. Elmosódott egy pillanatra, s úgy tűnt, hogy a két világ egy és ugyanaz. Csak az egyik kópiája, árnyéka a másiknak, s az, hogy melyik melyiknek, ezt most egy pillanatra nehéz volt eldönteni. Mert hát, ha ők ott fent a messzi létben attól félnek, hogy őket is eléri a háború, s hogy elmúlnak, akkor ők ott félnek, s ha

félnek, mulandók. Pont ettől félnek, a felejtéstől. Attól, hogy nem lesznek. Nem lesznek már fontosak, érdekesek. Tetteiket felfalja az idő, neveiket a felejtés homálya fedi, és ekkor láthatóvá vált a szimbiózis. Ők, ott az Egyenlők s ez a világ olyan, mint a fény és az árnyék, szükségük van egymásra, nem élhetnek egymás nélkül semmiképp. Az egyiknek szüksége van ideára, a másiknak szüksége van..., s ekkor megálltak a gondolataim. Nem rémisztett meg az, amit felfedeztem, csak elgondolkodtam rajta, hogy vajon ezt az Első is tudja? Az Egyenlők között az Első erre vajon rájött, hogy népe fél attól, hogy a feledés homályába merül? Vajon tudja-e, hogy az ő népe s ez a nép, ez a világ, ez valójában egy és ugyanaz? Tudja-e, hogy a teremtők és a teremtettek között nincs nagy, igazi, lényegi különbség? Hisz mind a ketten egy anyának a gyermekei. Vajon tudja-e, hogy a harc, nem azáltal kezdődött el, hogy az Első Tanítvány kivívta a maga jogát a harcra, sokkal régebben, tőlük függetlenül? Vajon tudják-e azt, hogy a csend, ami valójában ura életnek és halálnak, ura mindennek, őket is figyeli? Vajon tudja-e, hogy az ő csendjüket képesek lesznek-e megtalálni? Vajon tudják-e, hogy a harc akkor szűnik meg, amikor a csend megszületik, s meg is hal egyszerre?

Gondolkodtam, pihentem, s néztem a csendből, ahogy kővilágom és az idő karöltve elsétálnak a jövőbe. A csendből váratlan jel jött arra, hogy valahol messze, túl ezen a téren és ezen az időn, egy másik térben és más időben, valaki rám gondolt. A csendben gondolataim megszűntek. Kővé vált testem pihenni tért. Ekkor váratlanul, még csak akarnom sem kellett, még csak rá gondolnom sem, csak éreztem, ahogy a folyamat elindult, s már ott voltam, ahol gondoltak rám. Tudtam, hogy ők nem látnak, nem hallanak, hisz nincs meg bennük a csend.

Ott voltam a tölgyfaligetben. Körülnéztem, s első pillanatban óvatosan, több, mint óvatosan, inkább megszeppenve jártam közöttük. Néztem őket. Barátok, ismerősök, szerelmek, s láttam rajtuk, hogy teljesen észrevétlen vagyok a számukra, holott én úgy járkálok közöttük, mint

azelőtt. Köztük, kik azt hiszik magukról, hogy ők a tökéletesség, hogy ők a nagy teremtők. Ők, mindennek tudói, s most lám, a csend egy pillanatát nem tudják érzékelni, hisz zajos gondolataik, ugyan magasak és mélyek, távoliak és közeliak, azaz a kiterjedés minden formájában képesek erőket megmozgatni, és ekkor értettem meg ismét, amit az Egyenlők között az Első mondott:

“...Vannak, akiktől mi is rettegünk, s vannak, kiknek nevét mi sem merjük kimondani...”

Most vált láthatóvá, hogy az, amit az előbb felfedeztem kövilágom magányában, az mennyire közeli s mennyire valós. Hisz ez a világ is ugyanolyan halandó, mulandó, mint az, ahová pont ők küldtek, s nem veszik észre, hogy megmentem őket, saját magukat a nagy háborútól. A végleges elmúlástól viszont csak maguk tudják, senki más nem segíthet rajtuk. Hisz, akárhogy is nézzük, ők is ideák. Hisz maga az alkotás is egy idea. A tökéletes idea. Ha el tud jutni odáig a Szent Tudás hordozója, hogy már nem akar ideát tenni, csinálni, alkotni, készíteni, hanem egyszerûen, csak csend akar lenni, akkor szabadul meg az idea megalkotásának kényszerállapotától.

Ahogy ott sétáltam köztük, barátok, ismerősök, szerelmek között, mosolyogtam. Egyetlenegy alkalommal sem jutott eszembe, hogy ez milyen helyzeti előny. Hisz nekik, kik magukat a mindenség urának vélik, most bármelyiknek az súghatnám, amit akarok. Abban a pillanatban úgy képezné le, hogy ez az ő szuverén gondolata, hisz nekik nem tud súgni senki, mert ők sem tudják elképzelni, hogy fölöttük is van valami más. Igaz, azt sem tudták elképzelni, hogy az ő világuk s a teremtettek világa, az valójában egyetlenegy világ. Nincs köztük különbség, csak megnyilvánulás formájában és hogy az egyik világ nem tud létezni a másik nélkül. Összefüggései, szimbiózisai tartják életben mind a két létformát. Az idő, bármily furcsa is, nem létezik itt, ebben a világban. Furcsasága abban rejlik, hogy ez a kiindulópontja. Tehát, akárhogy is vesszük, nézzük és magyarázzuk, itt is létezik az idő. Nem csak

azért, mert innen indul ki, hanem, ha már a félelemtől és az elmúlásról beszélünk, ez mind időfüggvény.

Aztán néztem a barátaimat, ismerőseimet, és láttam a lányokat, akik lilás-mályva színű ruhában sétálnak a réten. Láttam, ahogy a férfiak hátratett kézzel nyugodtan sétálnak, és beszélgetnek. Voltak, akik siettek dolguk után, éltek mindennapi életüket, alkottak, vagy éppen alkotásokon elmélkedtek. Érezhető volt a világ gondtalansága, tökéletessége. Érezhető volt a benne rejlő egyensúly. De valahogy érezhető volt az is, hogy a külvilág felé, a teremtettek világa felé felsőbbrendűséget és hierarchiát sugároz, és ezt a csendben soha nem éreztem. A csend nem tudja megkülönböztetni önmagát önmagától. A csend, az valójában képtelen különbségek vagy egyéb hierarchiák létrehozására, hisz ami nem létezik, azt nem lehet létrehozni. Ami nem létezik, az nem tud létrehozni. A csend valójában egy nem létező gondolat, amely megszüli önmagát.

Elmentem le, a Fátyol-vízeséshez. Senkit nem találtam ott. Eszembe jutott a házam, lakásom, s már ott is voltam a lépcső előtt. Nem volt ott senki. A ház üres volt, lakatlan, de hiányzott belőle a csend. Láttam benne saját gondolataimat, amelyek már akkor beledőltek a házba, amikor én még nem is tudtam róla, hogy hol fogok lakni. Gondolataim előre kiválasztották azt a helyet, amely számukra a legjobb, a legtisztább s legvonzóbb, s ezek a gondolatok most is ott vannak. Láttam, ahogy a nappaliban hullámszerűen hullámzik, s láttam, ahogy a hálószobában az öröm hangjai s a vágy sóhajai még most is ott fonják át egymást újra és újra, egészen addig, amíg el nem érik a tökéletes és tiszta elmúlást, a számukra létező örök és tökéletes csendet. Mosolyogtam. Bárki, aki belép ebbe a szobába, és megérzi ezeknek a gondolatoknak az erejét, az úgy fogja gondolni nagy naivan, hogy pontosan tudja, milyen gondolatai voltak annak, aki itt élt ebben a helyiségben. Mosolyogtam rajta, hogy milyen nagy tévedés. Semmit sem tud, csak azt, amit ő maga akar kivenni az egészből, s nem azt, amit a világ akar neki megmutatni. Mosolyogtam. Felnéztem a

mennyezetre, s láttam az arany színű vonalak furcsa és megható kavalkádját. Egy pillanatra ugyanúgy magával ragadtak, befelé vonzottak maguk felé, a maguk csendje felé, és éreztem, az a csend a hálósobáé, a hálósoba vágyáé és a vágy megnyilvánulásáé, nem az enyém.

Eltávolodtam, és már kint ültem a ház előtt. Leültem a kútforrás szélére, belenéztem, s újra és újra, akárhányszor lenéztem a feneketlen mélységbe, s láttam lent tükröződni a vizet, az élet és a lét elixírjét, még így, a csend formájában is szétáradt az erő. Hát igen, a kútforrás. Fontos dolog, elengedhetetlen és megváltoztathatatlan az ember számára, a lét számára, minden megnyilvánulások számára az egyetlen dolog, ami a Szent Tudást megjeleníti, a kútforrás. Ahogy néztem a vizet, éreztem, hogy valahol messze, valaki ismét rám gondolt, s a gondolat hatására eltávolodott tőlem a világ. A kútforrás, a ház, az oszlopsor, a tenger, a világoslila ruhában sétáló lányok, a hátrahagyott kézzel sétáló férfiak melankolikusan lelassultak, az idejük megváltozott.

Én nem mozogtam sem mozdulattal, sem mozgással. Egyszer csak azt vettem észre, hogy az, aki rám gondolt, már itt van. Egy távoli jövő, ami még valójában meg sem született, el sem érte a manifesztáció fokát, és máris valahol az időnek egy eljövendő pontján már létezik, s ezen a ponton valaki rám gondolt. Haldoklott. Tudtam, hogy ismerni fogom, tudtam, hogy sok dolgom lesz vele, s tudtam azt is, hogy hosszú és kínos utat járunk be együtt.

Szegény volt. Egyszerű ruhája kopott és foltos. Ott feküdt az erdő avarán, és rettenetesen félt. Éreztem, hogy az idő még nem jött el számára. Éreztem, hogy az, ami történik körülötte, az még nem a valóság. Érezte, hogy félelmei egyre mélyebbre és mélyebbre magával ragadják. Gondoltam, segítek neki.

Hogy tudnék segíteni - kérdeztem tőle gondolatban. Nem válaszolt, de a békeesség kisimította homlokát.

Ekkor megjelentem előtte. Fehér volt a ruhám és hajam. Leültem mellé az avarra, megfogtam a kezét, és annyit mondtam neki:

- Jó utat vándor. Egyszer, majd találkozunk. Egyszer minden megbékél, a lelkedben dúló vihar elmúlik, s rád ragyog a nap. Jó utat vándor. Ne felejtse el, semmi sem múlik el, semmi sem születik újra, és semmi sem született meg soha. Ez mind káprázat, mind idea. Ne felejtse el! A lét végtelen óceánjában oda mész, ahová akarsz. Most itt, ebben a pillanatban, míg fogom a kezét, úgy véled, eljött az utolsó órád, de valójában ez egy nagy kaland. Hisz a nagy órán csak egy másodperc múlt el, és a kaland csak most kezdődik. Te elhasználtál egy testet, ami fáradt és esendő lett, törekeny és megviselt. Neked most valójában ezt kell levetned, s egy újat kell felvenned.

De láttam, hogy ezt mind hiába mondtam neki. Rettegett. Keze egyre jobban reszketett, de nem sajnáltam, nem is szántam. Éreztem belőle, hogy tudni akarná a szent s nagy titkokat. Éreztem belőle, hogy valami indíttatás és valami lökés kellene neki. Hát eldöntöttem, hogy ezt az indíttatást s lökést megadom neki. Arra gondoltam, felejtse el mindent, amit életében átélt. Fájdalmat, gyönyört, szenvedést, boldogságot, mindent, s a halála utolsó pillanatában csak az maradjon meg benne, hogy lát valakit, akinek fehér ruhája van s hosszú, fehér haja, de nem látja az arcát. Lát valakit, és hallja a hangját. Arra gondoltam, hogy csak annyit halljon meg:

“...Még találkozunk vándor. Indulj a nagy útra, figyelek rád...”

Arra gondoltam, hogy a halál pillanatában nem érzett készletét, akkor most érezze, hogy mi a világ, mi végre forog az égen a Nap, a csillagok hada. Mi végre születnek és halnak meg emberek, mi végre nyílik a rózsák, s mi végre a lányok kacaja. Mi végre lesz az emberekben szerelem és gyűlölet, dac s harag, vágy, kétely, értelem és ostobaság, és ahogy koncentráltam, láttam, hogy az ember haldoklik. De láttam, hogy már csak az él benne, amire gondoltam. Eltávolodott tőle

minden, ami ehhez a világhoz kötötte, s láttam, hogy a tudás elérte, megérintette, átjárta. Nem azért, mert én akartam, hisz valójában ő hívott engem azzal, hogy kimondta:

“..Miért? Miért most, s miért kell?...” - s a sok miéltre megkapta a választ. Meghalt.

Láttam, ahogy szelleme kilép testéből, és nem lát engem. Láttam, ahogy a fénylő lelke elhagyja testét, szellemét, elindul fölfelé, s láttam, hogy egy pillanatra megáll. Tudtam, hogy nem lát engem, de rám nézett. Megéreztem valamit, majd elmosolyodott, s elindult fölfelé. Eltűnt.

Ránéztem a testre, és halkán, mosolyogva csak ennyit mondtam:

- Ez vagy barátom, ennyit tudsz. Ez a jele tudatlanságodnak, de ne felejtse el, ez a kiindulópont!

Ahogy kiejtettem ezeket a szavakat, már tudtam a következő pillanatban, hogy egyszer el fogom ugyanennek az embernek mondani azt is:

- Hát igen barátom, már ennyit tudsz. Tudtam, hogy akkor nagy dolgok történnek.

Visszazuhantam kőmagányom kővilágába. A csendből átléptem a kövek közé. Elmosolyodtam, és az idő csak múlt.

Harmadik fejezet

Csend és némaság vett körül. Dermedt kővilág. Az idő mulandó pillanatait anyagot szültek fölém. Hegyek születtek, majd múltak el. Nem voltak hosszú életűek, mint ahogy az óceánok sem, a lepkék sem. Az élet is mulandó volt. Minden nagyon-nagyon rövid ideig tartott. Én ott ültem kővilágom magányában, s mélyen a csenddel eggyé válva figyeltem a távoli jövőt. Készültem az első nagy kalandra. Nem egy egyszeri életről volt szó, hanem életek hosszú soráról, az eljövendő feladatról s arról, ami ezt az egészet majd hajtja és mozgatja. Láttam, hogy könnyek jönnek el hozzám a jövőből, néma, sós könnyek. Csendben suhantak, mintha madárszárnyak vinnék őket. Könnyűek voltak, mint a harmat, de teli voltak fájdalommal, kinnal, keserűséggel, megaláztatással, és minden egyes könny segítségért kiáltott. Kerestem az okát, és nem találtam, hisz nincs is okuk. A fejlődés folytonossága volt ez.

Kiléptem kőmagányomból, s körbesétáltam barlangomat. A magány, ami körülölelt, szinte simogatott. Egy pillanatra belegendoltam, milyen távoli is, ahonnét indultam. Itt, ebben a világban, elképzelhetetlenül nagy távolság. Persze mindig is tudtam, hogy a naivak majd a távoli jövőben azt fogják gondolni, hogy ez nem létezik, hisz bennük van. Hányan fogják majd gondolni, hogy a tökéletes béke az emberben van. Hát igen. Ez így igaz. De nem elég önhitt módon magunkban keresni a békét és kifelé mutatni a békétlenséget, hanem tudatos módon azt kell majd tenni, ami nem elég. Mert a béke és a türelem kifelé mutatva soha nem lehet elég. A világot meg kell majd tanulni mindenkinek ugyanúgy elfogadnia, ahogy elvárja, hogy őt magát is elfogadják.

Míg elmélkedtem, és sétáltam barlangomban, otthonra gondoltam. Nem, nem arra az otthonra, ahonnét indultam. Nem a sziklákra álló házra, fenn az ormon. Nem is a nappalira, ahol a kristálykupolán át bevilágít a fény. Nem is a Könnyek Útjára. Nem is a barátaimra, ismerőseimre, akikkel ott jól éreztem magam, hanem azokra az otthonokra

gondoltam, ahol majd élni fogok, mint halandó ember. Azokra az otthonokra, ahol úgy fognak majd rám tekinteni, mint aki oda született. Mint aki az adott közösség tagja lesz majd. Otthonra gondoltam, ahol boldog leszek, néha szomorú. Otthonra, ahol majd szeretni fognak, s lesz majd olyan otthon is, ahol gyűlölnék, s kitaszítanak.

Nagy út állt még előttem, hisz az egész csak most kezdődött. Még csak ismerkedem azzal, ami rám vár, de valójában semmit nem tudok még róla. Hiába látom végig az egészet, nem vagyok benne. Nem érzem a sós könny ízét, ahogy szememből kibuggyan, s nem érzem a szerelem hevét sem, ami átjárja testem, lelkem, szellemem. Nem érzem a haragot sem, mi izmimat acélozza meg. Nem érzem a vak tudás hevét, ami majd akkor nyilvánul meg, amikor halandóként úgy teszek én is, mint a többi ember, hogy hibát hibára, és okosságot okosságra halmozva, meghatározva éli életét. S itt, kőmagányomban hirtelen elszorult a torkom. Ez az egész csak színjáték. Elmosolyodtam. Hát igen. Én ebben a játékban csak átutazó vagyok. Megnézek egy darabot, és feltérképezem azt. Látszólag beleilleszkedem, de valójában csak adatot, információt gyűjtök, hogy hogyan játszanak a színészek, s hogy dolgozik a rendező, milyenek a statiszták, s milyen a díszlet. S a mű, ha elkészül, tudnak-e neki örülni, vagy belátják-e a hibáikat. Mennyire fogják elfogadni azt, hogy én is színészkedem, s mennyire fogják érezni azt, hogy nem. Én csak betévedtem egy színházba, ahol éppen folyik a főpróba. S kik játszanak? Hát mindenki, aki élet és halál végtelen útvesztőjében bolyong, s a tér és az idő rabságából kitörni készül. Készültem.

Ekkor váratlanul egy furcsa, régi érzés tört rám. Ismerős közeledik. Egy pillanatra, mint kósza fuvallat a nyári hajnalon, úgy véltem, hogy valaki olyan ismerős jön, aki hozzám közel áll. Nem gondoltam senkire, s az érzés csak erősödött. Figyeltem türelmesen. Körülnéztem barlangom magányában. De hát ide ember nem tud jönni - gondoltam.

Óvatosan még egyszer körülnéztem, kiterjesztettem érzéseimet a lét minden síkjára, hogy honnét, ki jöhet. Ekkor ráéreztem, az Első Tanítvány közeledik. Mikor pontosan meghatároztam gondolataimban, már tudtam, hogy bent van a barlangban. Hátrafordultam, s a barlang hátuljában, a legsötétebb zugban, fent ült egy sziklán. Úgy nézett ki a tömb, mint egy nagy tojás, s az Első Tanítvány lábait maga alá húzva ült, kezein megpihent álla. Néztük egymást. Egyikünk sem gondolt semmire. Nem lett csend, hanem hanggal, z sivajjal teli némaság. Éreztem, látogatása célszerű, hisz ahol ő megjelenik, ott jelen van a cél is, az eszköz is, az idea is. Csak figyeltük egymást, mérlegeltünk, majd leugrott a körül, s odasétált elém. Az a ruha volt rajta, ami a legjobb tanítványoknak jár. Fehér, fényes, aranyszínű mintákkal. Ekkor hirtelen megszólalt:

- Üdvözöllek. Üdvözöllek téged, végtelen világok vándora. Üdvözöllek téged, ki a tizenkettőből egy vagy. Eljöttem hozzád hívatlanul és váratlanul - emelte fel egy kicsit a hangját, majd némi gondolkodás után folytatta:

- Tudom, hogy miért vagy itt, és erről szeretnék veled beszélni.

Felemeltem a kezem, s leintettem. Ő engedelmeskedett. Mélyen a szemébe néztem, majd halkán megszólítottam:

- Én is üdvözöllek, ifjú Barátom. Már vártalak. Üdvözlésem nem csak tudásodnak szól, a személyednek is. Tudom, hogy nagy utat jártál be Barátom, tudom, hogy mire készülsz, de arra kíváncsi lennék, te tudod-e, mi lesz abból az útból, amit bejársz, s mi lesz azzal, amit felépítesz? - Láttam a szemén, hogy meglepődik. Elmosolyodtam. Az opálos félhomályban észrevette mosolyomat.

- Igen. Most az mondom, tudom, hogy mire készülök. Most azt mondom, hogy tudom mi lesz belőle. Most azt mondom, de pont te tudod, végtelen terek vándora, hogy a most, az örök életű, de minden percben változik. Így millió hatás érheti azt, amit felépítek, s millió hatás erejéből még erősebb lehet. Nagyon nehéz kiszámítani azt, hogy az erő mely dinamikus pontja fog megerősödni. Mi lesz az az irány, mely

mindent elsöprő fergeteggé, orkánná válik. Mert hát te, kit ideküldött a Tanács, te tudod a legjobban, hogy... - ismét elmosolyodtam, majd megszólítottam:

- Ó, ifjú Barátom. Te valójában nem is a harcra készülsz, hanem a hatalomra. Vajon tudod-e azt, hogy te is csak szerepet játszol? Szerepet egy végtelen színi előadásban, és a te szereped az, hogy rávilágítasz másokban arra, hogy miről kell lemondaniuk.

Elhallgattam, de éreztem, hogy a szürke fényben elgondolkodott. Meglepettsége és némasága azt sugallta, hogy erre nem számított. Odaléptem melléje, és átöleltem a vállát. Őszintén, rémülten, halkán szólított meg:

- Ki vagy te? Ki, és mily erő lakozik benned ahhoz, hogy ezt ki merted mondani? Mily erő van veled s mily tudás, hogy olyan titokra világítasz rá, amiről még a legbölcsebb tanítók sem szóltak? Olybá tűnik - mondta némi gondolkodás után -, mintha te lennél a végső elmúlás és ... - folytatni akarta amit elkezdett, de leintettem. Ránéztem, s folytattam én:

- Tudod, ifjú Barátom, lehet, hogy harcolsz, akár ellenem is, lehet, hogy magad mellé állítod emberek végtelen tömegét, generációk hosszú sorát, s hatalmas kultúrák fognak fordulni azért, hogy téged kövessenek. Lehet, hogy népek halnak ki, városok dőlnek romba, s hitek múlnak el nyomtalanul. Lehet, hogy úgy gondolsz majd, hogy e Szent Tudás legyőzhető, de lehet, hogy pont ezáltal világítasz rá te magad a tudás igazságára, mélységére, bölcsességére, de ami a lényeg, a tudás mindenek felett álló szentségére. Tudod Barátom, te valójában harcolsz magaddal, és én ezért tisztellek, s még valami - mondtam némi habozás után. - Szeretlek téged. Szeretetem legfőbb jele tisztelem és méltóságom, amit feléd mutatok, amit feléd érzek, amit neked átadok, és az, hogy én ki vagyok, az számodra maradjon örök rejtély. De most mondani szeretnék neked valamit. Nem hívtalak ide, de örülök annak, hogy itt vagy, és ezért nem is bántalak.

Ránéztem egy pillanatra, és szemei összeszűkültek. Éreztem a gondolatot. Bántalak. Éreztem, ez a szó az ő világa.

Az indulat, a düh, az önzés és az agresszió, a tudatlanság forrásai. Megfogtam a kezét, rámosolyogtam, és folytattam:

- Igen Barátom, nem bántalak. Nem mondom neked semmi olyat, ami által szembesülnél saját korlátaiddal. Hidd azt, hogy tiéd a világ, hidd azt, hogy szembe tudsz szállni a legfőbb trónnal. De azt soha ne felejtse el, ha én nem lennék itt, te nem léteznél. Így valójában én nem azért jöttem, hogy ellened harcoljak, hanem azért, hogy neked bebizonyítsam léted jogát.

Körbeszaladt a csend a barlangban. Szinte kézzel lehetett érinteni. Egy nagyot sóhajtott, majd a sóhajából szinte kiszakadt:

- Most életem legnagyobb leckéjét kaptam meg, és most nehéz eldöntennem, valójában én vagyok-e az Első Tanítvány? Valójában Tanítvány vagyok? Nem csak egy színi előadásra készültem a hosszú, végtelen éonok alatt? És lehet, hogy az Egyenlők közül az Első biztosította nekem azt, hogy egyszer olyan legyenek, mint ők?

- Igen - vágtam rá határozottan és gyorsan. - A te neved fény, így a te dolgod semmi más Barátom - mondtam neki halkán, de határozottan -, mint az, hogy kihozod az emberekből azt, ami gonoszság, hogy le tudják magukban győzni, és meglássák a fényt. Így valójában te viszed el nekik a fényt. Én csak mint láthatatlan vándora az öröknek, csak súgom néha, hol neked, hol nekik azt, hogy mi az, amit értetek, s mi az, ami különbség élet és lét között. Majd ha eljön az ideje, megsúgom nekik is, mi az, ami tudás, szentség, felismerés, feloldozás. Most, ifjú Barátom, szeretetem vezessen utadon! Járd végig a végtelen éonokat. Hidd azt, mit hinni akarsz, s tedd önkéntelenül azt, hogy szórod a hitet és a fényt! Azzal, hogy másoknak fájdalmat okozol, csak az örök létre vezeted rá őket, saját erejükre, lelkükre és a saját végtelen tudásukra. Így valójában tanítod őket. Tudod ifjú Barátom, így működik ez már nagyon régóta. Emlékszem olyan időkre, amikor te elkezdted tanulni. Emlékszem magányodra, emlékszem

barátaidra, emlékszem tanítóidra. S most te itt állsz előttem, s úgy tűnik, bár lehet, hogy tévedek, de te valamit vársz tőlem.

- Igen - felelte határozottan. - Igen, várok tőled valamit. Segíts!

- Ó, ez kicsit morbid, nem gondolod? - mondtam neki mosolyogva. - Hisz otthon is ugyanezt kérték. Otthon, ami a te világod, s ahonnét indultam. Ott is ugyanezt mondták, hogy segítsek ellened, mert te harcra készülsz, s messzi, távoli végeken, a dimenzión belül, síkok végtelen sorában már kiépítetted hatalmad bástyáit. Most viszont te ugyanezt kéred, hogy segítsek? Nem, nem Barátom. Én csak egy dolgot tudok veled tenni. Szeretlek, mint barátomat. Szeretlek, mint aki kínlódik és keresi a maga pályáját, a maga sorsát, amit persze be is teljesít, és erre majd akkor jössz rá, ha utad végére értél. Még egy dologban tudok segíteni. Soha ne felejtsd el, a csend téged is nyomon követ. Soha ne felejtsd el, a csend olyan, mint a végtelen dzsungel. Bárhol, bármi meg tud benne történni. Most menj Barátom - mondtam neki.

Mindkét kezemmel megszorítottam kezeit, és halkán, mosolyogva csak annyit mondtam neki búcsúzóul:

- Barátom, vigyázz magadra. Most menj, tedd a dolgodat!

Elengedtem a kezeit, és hátat fordítottam neki. Éreztem, még szeretne valamit mondani, de erősen rágondoltam:

“Most már indulj, menned kell!” - és éreztem, ahogy gondolatai megállnak, majd távolodnak. Mire hátat fordítottam, ismét ott voltam egyedül barlangom magányában. Nem volt ott senki, semmi. Visszazuhantam kővilágomba, kicsit lepihentem, és újra peregtek az évszázadok. Mély, megnyugtató érzéssel gondoltam az Első Tanítványra. Mily nehéz és fájdalmas utat járt be, és vajon tudja-e, hogy mire készül? Tudja-e, hogy egyszer hova jut el? Tudja-e, hogy ebben a csatában, harcban, küzdelemben - bárhogynézhetjük - ő csak veszíteni fog? Csak veszíteni. Tudja-e, hogy vesztesége által kudarcra ítéltetik, s a kudarc által nyerheti el igazából azt a címet, amit most is birtokol? Az Első Tanítvány. De tudja-e,

hogy ez sokkal többbe fog neki kerülni, mint ahogy most ezt gondolná?

Kíváncsivá tettek ezek a gondolatok. Kiterjesztettem lelkem erejét, és belenéztem a rám váró idő mélységébe. Kíváncsiságomat csak egyetlenegy dolog hajtotta. Meglátni azt, hogy mire készül az Első Tanítvány. Láttam fondorlatait, küzdelmeit, feszültségeit. Láttam, ahogy népeket ugraszt össze, s vak hittel nők mosolyából csillogott vissza. Láttam, ahogy az értékek ragyogásából felébresztette a kapzsiságot. Láttam, ahogy a birtoklás erejében ott feszültek izmai. Hát igen - gondoltam. Valóban ő az Első Tanítvány. Pontosán ismeri a gyengéket. Azokat, akiknek nincs akaratuk, akikben nincs meg a varázs, azokat, akik mindent meg tudnak tenni egyetlenegy dologért. S mi ez az egy dolog? Ezt is megláttam. Az, hogy tudjanak szenvedni, melyben vakon és önhittent azt hiszik majd, hogy öröm. Tudjanak maguknak fájdalmat okozni, melyről azt hiszik illúziójuk és káprázatuk révén, hogy gyönyör. Láttam, hogy mindent megmutat az embereknek, amit úgy hívnak, hogy gonoszság, tudatlanság, kapzsiság, önhittség, hiúság, ostobaság, fősévénység, minden, és láttam, mindig veszít. Láttam magam is, hogy én sokkal többet veszték. Láttam, hogy pillanatnyi álmokat török össze, s mosolyokat torzítok sírásba. Láttam, hogy ellenségeim az ő pártján állnak. Erősek lesznek és nagyon-nagyon tudatlanok, s láttam, hogy ő, az Első Tanítvány óriássá növi ki magát. Láttam, hogy az a hatalom, amit az Első Tanítvány kiépít, generációk vélt tudását kapcsolja össze. Láttam, hogy egy-egy mondata, amit elhint, s belesúg az emberi fülekbe, évszázadok távolában élő embereket köt össze. Tudásuk egységessé, csoportjaik szervezetté válnak, s mind-mind arról fognak beszélni, hogy a hatalom és a szeretet, az egy dolog. Láttam világokat, kultúrákat, melyek így el is múlnak, s láttam, hogy csak azokban van életerő s vágy a létre, kik ellent tudnak nekik mondani. Éreztem, hogy csak a szeretet létezik, hatalom nélkül. Fájdalmat éreztem. Mennyi dicső szellem, mennyi dicső

ember, mennyi dicső tett megy kárba egészen addig, míg az Első ki nem mondja:

- Nem, nem, mi szabadok vagyunk. Nekünk nem a hatalom kell, nekünk semmi nem kell. Mi érezzük lelkünk és szellemünk örök állapotát, a Szent Tudást s a Szent Szabadságot. Mi nem vagyunk rabjai a hatalomnak, nem vagyunk rabjai a vágnak, mi szabadok vagyunk.

Eszmék, gondolatok, hitek s tudáscsírák vesztek kárba. De igazából nem bánkódtam ott, kösziklám barlangjának mélyében e dolog miatt. Pontosán tudtam, ez a világ rendje, ez a fejlődés maga. Ahhoz, hogy az ember értékelni tudja a napfényt, ahhoz élni kell a sötétben. Ahhoz, hogy tudja, hogy mit jelent egy szelet kenyér, éheznie kell. Ahhoz, hogy tudja, mit jelent a szent szó, tudás, ahhoz tudatlannak kell lennie. Ahhoz, hogy érezze magában az értelem tüzeit, érezni kell előtte az ostobaságot. Éreznie a kilátástalanságot, ami az ostobaság kísérője. Láttam az időkapcsokat, melyek működnek. Láttam korokat, ahol inkvizítorok nevezik magukat azok, kik erősek és gazdagok, kik hatalommal rendelkeznek. Láttam korokat, ahol azt, amiért az inkvizítorok öltek, később már az inkvizítorok pozíciótudói engedélyezték. Sőt, láttam olyat is, ahol maguk az inkvizítorok engedélyezték ugyanazt, amiért évekkor azelőtt ők maguk embereket öltek meg. Hát igen, ez az ostobaság, a következetlenség s a hatalomvágy.

De az idő múlt, a tengerek kiszáradtak, a hegyek összetörték, sivatagok születtek, majd dzsungel népesítették be újra az egész világot, majd fölém újra hegyeket hordott az idő. Nagyon nagy, gigászi hegyeket, s ekkor megéreztem valamit. Az időnek egy távoli pontján, egy tűz mellett, egy furcsa, apró termetű, barna bőrű ember ült. Napbarnított, szél cserzette arcán nem tükröződött semmi, csak a csend és a nyugalom. Figyelte a tájat, és én ezt éreztem meg tértől és időtől távol. Nézte a fákat, a madarakat, hallgatta a távoli dzsungel mélységében élő vadak, ragadozók félelmetes hangját, és erre sem rebtent egyetlenegy szempillája, arcizma sem. A nyugalom csak kiáradt belőle.

Kiléptem kőmagányomból, s mint szellem, elmentem hozzá a távoli jövőbe. Nem vett észre. Odaléptem mögéje, s egy aprócska mondatot súgtam a fülébe. Erősen arra koncentráltam, hogy ezt a mondatot úgy érezze, mintha ő jött volna rá:

“...Te, én, és a világ, egy egység. Megbonthatatlan egység. Én függök a környezettől, a világtól, a fáktól, a madaraktól, és ők részei gondolataim építőköveinek. Én érzem magamban a világot, a világ elfogad engem, s megtisztel azzal, hogy megajándékoz látványával...”

Eltávolodtam tőle, s leültem mögé a földre. Körülnéztem. Egyedül ült a fák között. Balra tőle kis lejtő kezdődött, s a lejtő aljában lent, halkán egy patak beszélgetett a kövekkel. Tőle jobbra végtelen erdő. Óriási, hatalmas, vastag fák. Előtte jó háromszáz-négyszáz méterre egy barlang. Szemben ült a bejárattal. Érdekes volt nézni, hogy nem őrizi a barlangot, nincs benne félelemérzet. Csak figyelt, s láttam gondolatait, hogy érlelgeti magában azt, amire az előbb rájött, amit súgtam neki, és ami már az övé, hisz gondolatainak szabadsága által tudta érzékelni azt, amit súgok neki. Az ő gondolatainak az ereje által tudta felfogni, így már az övé. Ő döntött így, elfogadja-e vagy sem, amit súgtam, s most láttam rajta, érlelgeti, ízlelgeti a szavakat.

“...Én és a világ, egy egység. Egység...” - s láttam, ahogy megnyugszik. Szelleme egyre szabadabb és egyre energikusabb lett, majd felállt. Felálltam én is. Követtem, ahogy elmegy a barlanghoz. Még négy-öt hasonlóan csupasz s hasonlóan cserzett, barna bőrű ember ült ott a barlang előtt. Gyümölcsöket ettek. Nem ismertek még sok mindent a világból, a teret és az időt végképp nem. Tiszták voltak és ártatlanok. Ekkor Barátom, akinek az imént súgtam, odament a legközelebb állóhoz. Nem tudta nekik elmondani azt, amire rájött. Nem ismerték a szavakat, csak rátette társa vállára a kezét, elmosolyodott, és a másik kezével nagy kört mutatott a világ felé. Szélesen, jobbról-balra rámutatott a fákra, majd az égre, a földre, a sziklákra, s csak mosolygott. Társai közül

mindenki megértette, és ő boldog volt. Úgy érezték, hogy valami szent hatalom kiválasztotta őt. Először furcsán néztek rá. "...Talán félni kellene tőle? Vagy talán menekülni tőle?..." - gondolták. De barátunk, gyerekes naivsága által vezérelve odament mindenkihez. Mindenkinek ugyanazt mutatta.

Ekkor meghallottam, hogy a barlang fölötti domboldalról négy-öt hasonló ember jön. Vadászok voltak. Vadászatuk még nem állt nagyon másból, mint az elhullott állatok összegyűjtéséből, s ezekért küzdöttek meg néha a ragadozókkal. A kiválasztott ember büszke volt, de büszkeségében nem lehetett látni a dacot, a hivalkodást, csak a boldogságot. Az újonnan érkezőknek is megmutatta a körülöttük lévő világot, mely egy egység. Az első pillanatban ők is úgy reagáltak, mint a többiek. Furcsán néztek rá. Nem tudták eldönteni, hogy most mi történjen vele. Majd egymásra mosolyogtak, és leültek a barlang elé. Hősünk még mindent nem értett meg, és nem fogott fel abból, ami történt. Visszazökkent abba a világba, ami a sűgás előtt az övé volt. Most újra az övé lett. De gondolataiban mélyen beleágyazva ott pulzált, ott lüktetett az első szó, amit értett, de kimondani még nem tudott: "...Egység..."

Néztem, hogy ez az ember hogyan éli hosszú éveken át mindennapjait. Végignézttem azt is, ahogy meghal, s láttam, ahogy újra és újra újjászületik. Mígnem egy távoli időben már tudatosan tett azért, hogy lelke és szelleme fejlődjön, teste egészségesebb legyen, s legyőzze magában mindazt, ami gonoszság és ostobaság, s hogy a vágy, akarat, birtoklás láncait el tudja szakítani.

Tanulásai során egyre többször találkoztam vele, mígnem egy csillagfényes éjszakán beleléptem álmába. Nem mondtam meg neki, hogy honnan ismerem. Nem mondtam meg neki azt sem, hogy mióta megfogtam a kezét, kiléptünk közös álmunkból egy teljesen új világba. Barátom nagyon örült, kicsit meg volt szeppenve. Láttam, hogy nem érti, hogy mi történik körülötte. Mielőtt elkezdtünk volna kilépni álmából, rámutattam saját testére, és egy pillanatra azt hitte, hogy

meghalt. De sikerült eloszlatnom benne a kételyt és tudatosítani benne azt, hogy a halál nem létezik. A teste most itt marad, pihen, de a testet vezérlő szellem most elmegy egy másik útra, csak azért, hogy megismerje a Szent Tudás hatalmát.

Elvittem barlangom magányába. Amikor megérkeztünk, nem szóltam semmit. Megmutattam neki a hatalmas, tágas fülkéket, a középen álló hatalmas kötömböt, s ezt mondtam:

- Testem itt pihen bent, csak az idő köveket hordott fölém. Megkérdezte, hogy mióta van ott. Elmosolyodtam, s csak annyit mondtam neki:

- A te atomjaid még egy távoli csillagban pihentek, és még csak álmodni sem álmodtak arról, hogy egyszer emberként a Földön élsz. Én viszont már akkor itt voltam. Az örök lét többször elmúlt azóta, mióta megérkeztem.

- És? - kérdezte félszegen. - Én vagyok az első itt?

- Hát, ahogy nézzük. Ha sorba raknánk egymás mellé a dolgokat, akkor most a te szemszögedből nézve, igen. De amúgy nem. Meg kell tanulnod, az idő nem létezik. Csak neked érett meg elsőnek, hogy lásd ezt a világot. De ha nagyon-nagyon precízen akarnám ezt a dolgot veled tudatni Barátom, akkor ez az első pillanat a te számodra, hogy szembetalálkozzál olyan titkokkal, melyek többről szólnak mint az élet, melyek megmutatják neked a lét és az élet közti apró, szűk átjárót. Ne időben és térben gondolkodj, ne életben, hanem a létezésben. Most, abban az életben, amiben álmodó tested pihen, bármelyik pillanatban rájöhetsz arra, hogy az út előtted nyitva és szabadon van. Bármikor elindulhatsz rajta. Azt teszel, amit akarsz. De tudnod kell, a döntés mindig a te kezében van. Tudnod kell, felelős vagy saját magadért. Tudnod kell, az élet ajándék, és az ajándékkal az ember nem bánhat úgy, hogy eldobja vagy félreteszi egy polcra, hanem el kell fogadni, hisz az élet méltónak talált arra, hogy megajándékozzon téged. A létezés legnagyobb ajándéka élni, és az életben szabad akaratral eldönteni, hogy mit, miért akarsz tenni, s vállalhatod azért a felelősséget. Csak vállalhatod, hisz vállalni csak onnét fogod, ha

már kimondtad, addig csak dönthetsz róla. Csak feltételezni lehet azt, hogy tudsz is dönteni. Most elértél a létben egy pillanathoz. Megláttad azt, hogy van élet akkor is, ha az álmokról és az ideákról lemond az ember. De ne felejtse el Barátom, ez is egy álom, és ez is egy idea. De látom gyengülsz. Most visszaviszlek, de még sokszor fogunk találkozni. Nem, nem tőlem tanulsz. Látom, erre gondolsz.

- Hát kitől? - kérdezte.

- Csak magadtól. Én csak segítek abban, ha elfogadod, hogy mely utakon tudsz járni, mely utakon tudsz végigmenni, mely utak szépek, melyek eredménytelenek, mely utak nehezek, melyek eredményesek. Én segítek csak, s addig segítek, míg kéred. Ha segítségemet már nem igényled, nem leszek veled. Mielőtt kimondanád, hogy nem kell, én már elmegyek. Nos barátom, induljunk.

Újra benne voltunk az álmában. Reggel arra gondoltam, ha felébred, csak a felelősség és tudás maradjon meg benne, mint két döntés, és az, amit a barlang belső mélysége és magánya árasztott felé. Ébredésig ott maradtam mellette. Láttam, ahogy morcosan dörzsölte szemeit, és mormogta a szavakat:

- Felelősség, tudás... - és nem értette. Majd megvakarta homlokát, és megkérdezte magától hangosan:

- Hol jártam én az éjjel? Miféle barlangban? Hisz itt feküdtem ezen az ágyon.

Láttam, ahogy félrefordította a fejét. Elmosolyodtam, és kővilágom magányában újra megpihentem.

Negyedik fejezet

Persze, azért nem múlt az idő mindig úgy, hogy csak ültem, és figyeltem a csendből önmagamra, s vártam az alkalmas pillanatot, hogy mikor, hol, mi történik, mi az, ami a sorsomnak meghatározó részévé válik. Előfordult velem néha a hosszú magány alatt, hogy időt szakítottam arra, hogy pihenjek, s megcsodáljam azt a helyet, ahol vagyok. Nagyokat sétáltam. Persze test nélkül, mert ahhoz, hogy igazából tudjak sétálni, oda meg kellett volna születni. Bele az adott korba, az adott kultúrába s az adott világba. Gyakran csak mindenféle kötöttség, meghatározás, cél vagy feladat nélkül kirándultam. Ezeket az utakat soha nem szerveztem meg. Soha nem vezérelt olyasmiről, hogy én valamire is kíváncsi lennék. Nem, mindig azt tartottam, hogy ami a számomra fontos, azzal ott majd lesz dolgom. Így, ezekben az időkben inkább csak arra koncentráltam, hogy mi az, ami számomra a szépet, a megnyugtatót és a szabadságot mutatja.

Sétáim során, mint szellem jártam a világot. Voltak s vannak kedvenc helyeim, ahol néha megálltam, elidőztem, s figyeltem. Ezek közé a kedvenc helyek közé tartozik elsősorban Ausztrália, az Olga-hegy, az Uhuru, de ugyanígy kedvenc helyem Észak-Amerikában a Halál-völgy, vagy Etiópiában az Etióp-mélyföld, ami, volt idő, amikor hullámozó óceán volt. Aztán kedvenc helyeim közé tartoznak a hegyek, vízesések, dzsungel. De vannak egészen kicsi kedvenc helyeim. Egy folyókanyarulat, ahová sokszor visszajárok valahol Dél-Amerikában. Egy-egy hegycsúcs, ahol gyakran elmélázom arról, hogy az idő még a hegyek számára is micsoda legyőzhetetlen ellenség.

Az emberek úgy gondolják, hogy a hegyek örökké léteznek, holott csak száz-kétszáz millió évig, ezer-kétezer millió évig, de a legöregebbek is egy-két milliárd évig léteznek. Néha, mikor ezeken a helyeken végigsétálok - sajnos manapság elég ritkán -, mindig eltűnök azon, hogy az emberek mennyire ragaszkodnak dolgokhoz, eszmékhez, bármihez, és hogy ez az

egész mind-mind mulandóvá válik. Hisz ma már senki sem emlékezik azoknak az embereknek a gondolataira, akik a jelen korhoz képest évmilliókkal ezelőtt éltek. Nemhogy nem emlékeznek rá, nem is tudnak róluk semmit, mint ahogy a jelen korról sem fognak semmit tudni, amikor az idő megeszi ezt a világot. Persze, bárki mondhatná, hogy ez mind változik majd, hisz fennmaradnak kultúrák nyomai, írások, festmények. Fennmaradnak fotók, fényképek, videók, fennmaradnak a mágneslemezek, a számítógépek agyában rejtve őrzött, eltitkolt információk. Hisz úgy hiszik, hogy a világ megtartható, megőrizhető, és az utókornak átadható.

Igen. Évszázadokig, évezredekig lehet így örökíteni. De, ki emlékszik már arra, hogy Úr városában vagy Niniveben vagy Babilonban vagy Közép-Afrikában, Dél-Amerikában, a Jangce felső folyásánál vagy Észak-Indiában hogy hívták azokat az embereket, akik először adtak gondolataiknak formát. Kik először festettek a barlang falára. Először készítettek el egy edényt. Először készítettek egy szobrot. De ami a lényeg, először rajzoltak le egy betűt apró, pici nád vesszőikkel az agyagpalára vagy apró, pici vésőikkel a kőtáblára. Senki nem emlékszik rájuk. A legtöbb kőtábla vagy agyagtábla megfejthetetlen. Ma már senki nem tudja elolvasni őket, de még olvasható. Az ékirások egy része vagy az egyiptomi hieroglifák egy része mind-mind a közelmúltból származnak. Ötezer- tízezer évet ölelnek át. De ami ennél régebbi, azt a mai kor csak találgatni tudja, feltételezni, hogy talán ezt vagy talán azt jelenti, de valójában senkinek nincs elképzelése arról, hogy mi is van odaírva.

Persze, sétáim során gyakran jártam olyan helyekre is, ahol ezeket próbálják megfejteni, és mindig jókat mosolygok azon, amikor ezekben a szövegekben valami bölcsességet keresnek, valami mély értelmet. Hát persze, hisz azért keresi az ember, mert az ő sivár életéből ez hiányzik, és próbálja a magyarázatát meglelni, hogy miért. Hátha valaki más rájött, csak annyira titkolja, hogy nem akarja elmondani. És hogy miért mosolygok? Mert ezek a táblák nem erről szólnak.

Üzletről, érzésekről, gondolatokról, az élet dolgairól. Ki, kivel, milyen üzletet kötött a piactéren. Ki, kiről, mit gondolt, ki, kivel állt harcba, ki, kitől vált el, s ki, kit szeretett meg. Ezek az élet dolgai. Mindenféle bölcsességet, okosságot mellőznek. Mindegyik arról szól, hogy az élet egy folyamat. Élni kell, s hagyni, hogy az embert az élet áradata magával vigye. Pontosan tudom azt is, hogy ahogy most múlik az élet, úgy egyszer eljön az az időpont is - bár most még jelen pillanatban nem létezik, de megalkotásra kerül az -, amikor a sorokat már senki nem fogja tudni elolvasni. És hogy miért? Mert a világ megváltozik. Új kultúrák, új törvények, új korszakok születnek, melynek hatására új rend nő ki a földből.

Ez az új rend érdekes dolog. Emlékeimből ilyenkor előcsillan, hogy micsoda gigászok éltek a Földön valamikor. Úgy nevezik őket manapság, hogy őshüllők, dinók. Pedig nem őshüllők, csak hüllők. Régen éltek, egy messzi, távoli korban, de nem őshüllők. Hisz ezek az őshüllők évszázmilliókig uralták a Földet. Elképzeltető, hogy ősiségük, bölcsességük és rejtett intelligenciájuk olyan titkokat takar, amit a mai ember gyenge elméjével csak megkarcolhat. Nem biztos, hogy azokban a korokban ezek a hüllők csak azzal töltötték a napot, hogy egymást ragadozták. Nem biztos, hogy nem voltak intelligensek, okosak. Persze az is hozzátartozik, hogy azokban a korszakokban élt intelligens lények messze menekültek, amikor az óriási folyóvölgyekben vagy a hatalmas fákkal borított hegyoldalakban egy-egy tizenöt-húsz tonnás ragadozó elordította magát. Manapság a szavannán, ha hallani, hogy éjjel az oroslán bög, az elhallatszik messzire, és mindenki tudja, hogy az állatok királya vadászni indul. Persze ez megint egy relatív dolog, hisz csak pár száz vagy pár kilométeres körben. De amikor egy ilyen gigász, ami tizenöt tonna és nem kétszáz meg háromszáz kiló, aminek nem tíz-húsz centis fogai vannak, hanem ötven-hatvan centis, megszólal, és tíz-tizenöt kilométer távolságban elhallatszik a hangja, hát igen, arra lehet mondani, hogy a nagy úr éhes, és hogy mindenki meneküljön, ahová tud. Mert ő az, aki korlátlan ura minden élőlénynek. Igazi

sárkányok voltak ők, és manapság sokszor, ha mesét hallok sárkányokról vagy különféle elméleteket, hogy ezek az állatok talán nem is éltek soha, és csak az emberi fantázia alkotásának eredményei, jókat mosolygok. Hisz ezek a sárkányok, ezek a különleges élőlények valóban léteztek valamikor. Persze nem mind úgy, abban a formában, ahogy ma ábrázolják őket festményeken és filmekben, de azért mégis van hasonlóság. Hisz bőrszárnyaik voltak, erősek és hatalmasok voltak és a rettegés csúcsát tudták az embernek jelenteni. A legmélyebb és legbelsőbb félelmeiket. Innen adódik az is, hogy bizonyos kultúrákban ez a rettegés különféle szimbolikus formában ma is a sárkánnyal kerül összehasonlításba. Kultúráktól és életfelfogástól függően a sárkány legyőzése néhol az emberben rejlő gonoszság legyőzését jelenti. Míg más kultúrákban a sárkány életre keltése az ember legbelsőbb és legmélyebb életerejét jelenti.

Ezekben a korokban, amikor ezek a lények éltek, szép volt a világ. Vad, buja és egzotikus. Millió szín, pompa, virág, lepkék és mind-mind ez a világ, a maga törekenységével, szépségével együtt, ma már csak emlék. Évmilliókig létezett. Évmilliókig? Sokkal tovább. Év százmilliókig, s ezek a lények, amelyekről ma úgy beszélnek, hogy gyorsan haltak ki, még a kihalásuk üteme is hatvan-nyolcvan millió évet vett igénybe. Míg ma, alig hogy felfedeznek egy fajt a hét elején, a hét végén már be is jelentik, hogy kipusztult. A kettőt nem lehet összehasonlítani, mert igaz, hogy a Bibliában hét nap alatt teremtette Isten a világot, de az ember hét nap alatt képes kipusztítani. Igaz, hét nap alatt nem is tud teremteni, hisz a teremtés lényegét sem értik, de hét nap alatt el tudná pusztítani.

Jó visszaemlékezni azokra az illatokra, azokra az élőlényekre - és itt sokszor megállok egy pillanatra -, azokra az emberekre. Ebben a világban történt az első nagy kalandom. Az első nagy korban. Igazából ezek az emberek átörökített leszármazottjai és tudásuk továbbvivői voltak azoknak, akikről már beszéltem. A híres kupolaváros lakói csak továbbvivői,

mert magát a várost nem lehet egyik korról sem azonosítani. Önállóan létezik térben és időben, és ami a lényeg, hogy ez a kultúra nem földi eredetű volt. Hosszú generációk sora múlt el az élet palettáján addig, míg megalkották az első, földi, nagy kultúrát. Évtízeredek múltak el, mire ez a kultúra elérte a tetőfokát. Ők voltak azok a földi emberek, akik nem földi őseiktől származtak. Nagyon hosszú életűek voltak. Mai szóhasználatukkal úgy neveznék őket, hogy halhatatlanok. Pedig csak évszázadokat, évezredeket ívelt át törekeny életük. Tudásuk kisegítette őket a végtelen világűrben. Nagyon nagy távolságokat jártak be térben és időben, mígnem elérték fejlődésük csúcspontját, és tudásuk szépen összeroppantotta őket.

Ekkor szembesültek az első nagy dologgal, a tudást irányító lélekkel és a motivációkat adó szellemmel. Gyönyörű világ volt az. Nem igazán olyan mértékű volt az összeomlás, mint ahogy azt manapság gondolják az emberek. Nem, nem, sokkalta másabbról szolt ez az összeomlás. Ráébredtek arra, hogy tudásuk véges. Ráébredtek arra is, hogy hatalmuk is véges, és nem a haláltól féltek. Nem is a halhatatlanság sivársága nyomasztotta őket. Sokkal inkább az, hogy hol vannak a hibák, amelyeket nem voltak képesek észrevenni.

Ekkor ismerték fel először, hogy a világ egységes egész. Részeket, szekciókat meg lehet belőle ismerni, de az egészet látni csak akkor lehet, ha az ember nem részletekben gondolkodik, hanem hosszú, folyamatos láncszemekben, melyek egymáshoz kapcsolódnak. Feladták álmaikat a világűr végtelenjének bejárásáról, és pont így jutottak el a világűr legmélyebb pontjához. Olyan erőket kezdtek el megmozdítani, ami az anyag fölötti világokba vitte el őket. Úgy is lehetne mondani, hogy életük és mindaz, amit emellett az életről és a létezésről alkottak, kezdtek sokkal finomabb energiákként megjelenni. Az élet ereje számukra, mint valami nagyon finom pókfonal tűnt elő. Nem durva, háromdimenziós kiterjedéssel, hanem annál sokkal finomabban, sokkal fogékonyabban és sokkal gyönyörűbben.

Átlényegülésük kezdeti szakaszában új és ismeretlen volt számukra a világ. Nehezen tudták érzékelni azt, hogy bármi, amire gondolkodnak, az új hullámot hoz létre, új erőteret, új irányokat, és hogy bármi, ami az ember számára gondolat, az valójában valóság. Ennek a valóságnak az érzékelése csupán csak attól függ, hogy a gondolkodó lény mennyire tudja saját gondolatai erejét érzékelni. Mély megdöbbenéssel vették észre, hogy azokban az időkben, amikor a végtelent járták mesterséges gépeikkel, valójában mások álmát tették tönkre, mások gondolatait, hisz a végtelen tér az olyan, mint egy hatalmas óceán. Energia az egész, és ebben a hatalmas, nagy energiaóceánban az álmok és gondolatok kusza kavargása áramlatokat hoz létre. Áramlatokat, életeket, élettereket, lehetőségeket arra vonatkozólag, hogy az élet bárhol meg tudjon jelenni. És itt jön a kulcs, amit felfedeztek, hogy a teremtés, az alkotás, a mestermű, a remekmű, az valójában nem technika függő, hanem értelem függő. A gondolat erejével az értelmes lény bárhol, bármikor, bármit meg tudna tenni, ha komolyan veszi önmagát. Nem kell neki elmenni fizikailag A pontból B pontba, elég, ha csak a gondolatai által határozza meg azt, hogy mit szeretne, és az értelmes lény gondolatainak manifesztációs ereje mindenre képes. Ami fontos és elsődleges volt számukra, az az, hogy az általuk elkövetett hibákat ne akarják kijavítani. El tudják fogadni azt, hogy volt a fejlődési szakaszukban olyan dolog, amiről ők meggyőződéssel hitték és vallották, hogy az jó, és ezzel segítenek más, fejletlenebb világokon. De mivel nem vették számításba a fejletlenebb világok tudását, morális és technikai szintjét, így gyakran káoszt, problémát okoztak, aminek hatására a fejletlenebb világok mély katarzisba estek, vagy esetenként éppen elindultak a kipusztulás útján. De most, ahogy végiggondolták saját hibájukat az átlényegülés küszöbén, rájöttek, hogy semmi sem történik véletlenül. A fájdalom útja, amit végigjártak, az a tudatlanságuk útja volt. Felismerték azt a tényt, ami csak a legbölcsebbeknek adatik meg, hogy ki tudják mondani magukról azt, hogy: "...Ennyit tudtunk. Ott, akkor nem

voltunk többre képesek..." És ki tudták mondani. Nem csak azért, hogy megnyugodjanak, sőt, azért egyáltalán nem. Igazából egyetlenegy dolog miatt mondták ezt ki, mert ezt követelte meg az önmaguk és mások iránti tisztelet.

Ahogy felébredt bennük az erő, lényük fizikai kiterjedése kezdett a múlttal egyesülni, és kezdtek belépni az örök most honába, s már nem voltak naivak és mindenhatók. Nem gondolták azt, hogy most elérték az egyetlen abszolút honát, az egyetlen létező abszolút honát, csak egy dologra gondoltak, hogy elértek valahová, ahová sorsuk elvezette őket. Elértek valahová, ami az út egy része. Elértek valahová, ahonnét majd egyszer tovább kell lépni. Elértek valahová, ami eredménye az előző lépésnek. Abban a pillanatban, ahogy ezeket felismerték, nem csak hallották, értették, gondolták, hanem felismerték magukban, lényük megváltozott. Egy pillanatra, mintha felragyogtak volna, mint a heves lánggal égő magnéziumrúd, csak éppen nem kialudtak, hanem lángjukat átadták egymásnak. Fényből fény született. Újabb fényből újabb fény. Kiléptek az idő és a tér szorításából, és a háromdimenziós kiterjedés számukra többé nem létezett. Belekerültek a végtelen óceánba, sodródtak a nagy áramlattal. Olyan ez, mint amikor az ember lát egy szigetet, s úgy gondolja, mint a szerelmesek, hogy megtalálta a saját boldogságszigetét, s nem jön rá, hogy milyen óriási csapdában van, hisz a sziget az idő szülőtte, s az idő bármikor lejárhathat. A sziget homokos fövényén, ahogy a partra futnak a hullámok, lehet ugyan napozni s hinni abban, hogy ez örökké így lesz, de előbb-utóbb megváltozik a világ. Mély szökőár jön a tenger felől vagy vulkánkitörés letről, a messzi mélyből, s a sziget eltűnik örökre, és csak az óceán marad.

Most ők elhagyták a saját szigetüket, elhagyták azt a világot, amiről azt hitték, hogy örök, mert rájöttek, hogy bármikor jöhet egy földrengés vagy szökőár, bármikor lejárhathat az idejük. Megnyugodtak. A végtelen lét óceánján belekerültek a sodrásba. Már nem volt szükségük szigetekre, bolygókra, csillagokra, csak a létezés egyértelmű és örök, megbonthatatlan

pillanatára. Még nem értettek semmit. Hisz most hagyták el a szigetet, ami örökre megszűnt a számukra. Most hagyták el a háromdimenziót, és már most szembekerültek valamivel, amiről eddig még csak nem is mertek álmodni: a tökéletes és tiszta, határtalan szabadsággal. Azzal a szabadsággal, amiért felelősséget kell vállalni. Azzal a szabadsággal, ami csak alkot, hisz mást nem is tudna. Azzal a szabadsággal, ami rávezet arra, hogy a reményen túl kezdődik az igazi élet, ott kezdődik a létezés, s ott kezdődik a Szent Tudás, s akkor már nem reménykedsz, akkor már tudsz feladni. Ők most is járják az idő végtelen síkjait, de nem rabjai sem a térnek, sem az időnek, csak vannak. Szabadon, nyugodtan. Alkotnak.

De rajtuk kívül az előző időkben voltak még korok és nagy kultúrák. A messzi évmilliók távolában voltak olyanok is, melyek meghasonlottak önmagukkal, s kipusztították saját magukat. Voltak olyanok is, kik együtt sétáltak a dinókkal hosszú békében, évezredek át. Aztán jöttek olyanok is, akik nem sétáltak nyugodtan és békében, és tettük előtt a mai paleontológusok megrökönyödve állnak, és értetlenül nézik azt, amiről a szél elfújja a port a szemük előtt. A világ több pontján találnak olyan hatalmas dinótetemetőket, amik úgy néznek ki, mintha az állatokat oda összeteretelték volna, és lemészárolták volna. Hát, mi van, ha ez meg is történt? Mi van, ha ez a kultúra nagyon távoli fokon, de rokona egy olyannak, ami ugyanilyen mészáros volt, ugyanilyen pusztító és ugyanígy megjárta a maga körét, mint ez a mostani?

Na de, térjünk vissza az időhöz. Minden egyes kultúra, amikor eléri azt a fokot, hogy hibája, önhittsége, ostobasága által elveszti jogát az életre, és a teljes és totális kipusztulásra ítéltetik, ez nem jelenti azt, hogy az élet változik meg. Az emberek mindig itt követik el az egyik legnagyobb hibát. Valójában csak egy faj tűnik el az élet palettájáról. Hol vannak azok az élőlények, amelyeket ez az ember pusztított ki az elmúlt, közel kétszáz-háromszáz év alatt? Ez a rohamos mészárlás végleg eldöntött nagyon sok mindent. Persze önhittségből, hiúságból és ostobaságból mindenre rá lehetne

valami "bulimagyarázatot" húzni. De azért az ember tudja, hogy azok az élőlények, amelyek már nincsenek, valamikor léteztek. S mindenki tudja, hogy azért pusztultak ki, mert az ember ennyit tudott. Önhittsége és mohósága által elvesztette a világ iránti tiszteletét, és így a világ is megvonja tőle bizonyos értelemben az élethez való jogot. Így volt ez mindig is, és így is marad egészen addig, míg az értelem nem győz az okoskodás felett.

Kultúrák jöttek, kultúrák mentek, aztán köztük néha évmilliókig tartó szünet. Érdekessége a dolognak, hogy voltak kultúrák, amelyek géniuszok voltak. Ugyan kihaltak, de géniuszok voltak. Olyan tudásra tettek szert, ami egy hajszálnyira választotta el tőlük a tökéletességet. Képesek voltak arra, hogy a térben és az időben kis értelemkapszulákat helyezzenek el, titkokat sugárzó rejtjeleket. Bízta ebben azért, hogy az utánuk jövő új generáció, az utánuk jövő új kultúrák majd fogják ezeket a jeleket, és akkor nem követik el azt a hibát, amit ők elkövettek, így nem kerülnek a kihaltak szélére. Ezek a jelek sokszor megdöbbenőek voltak. Vírusokat hoztak létre, amelyekről tudták, hogy hosszú évmilliókig maradnak fenn, és csak bizonyos vegyületek hatására lesznek képesek akcióba lépni. Tudták azt is, hogy ezeket a vegyületeket meghatározott fehérje- és hormonháztartás hozza létre, amelyeknek a kialakulásához már kötött szabályok vannak az adott élőlény gondolatvilágában. Megdöbbenő előrelátás. Megdöbbenő géniuszok. Képesek voltak a saját haláluk pillanatában arra gondolni, hogy az eljövendő korok ezt a hibát ne kövessék el. Így hát voltak korok, amelyek ugyan elérték a halál legmélyebb pontját, de ebben a pontban elérték a legmagasabbrendű felismerést, s meg tudták váltani önmagukat. De voltak, akik nem, és önhittségük, ostobaságuk még a halálon túli létben is irányadóvá vált.

Érzem, közeledik az a kor, ami ezt a világot megalapozza. Ez a negyedik nagy kultúrának egy ága. De még csak közeledik, és még most is a fülemben hallom a szél zúgását, ahogy sok millió évvel ezelőtt a hatalmas óceán felől a

partra fut. Állok a térdig érő fűben a dűnék között, s nézem a tengeren úszó hatalmas járműveket, amelyek már akkor is voltak. Fenn az égen repülő hatalmas szerkezetek. Látom a partok mentén felépült hatalmas városokat, az akkori élet millió és millió csodáját, megnyilvánulását, ragyogását. Ők is halandók voltak. Minden elmúlik az időben, ami az időben született.

Ötödik fejezet

Sok mindenről meséltem idáig. A múlttól, a kezdetről, sok szép dologról. Picit a jóról, a rosszról és a világ örök körforgásáról. De arról még nem meséltem, hogy ez az egész mi végre van. Mi az az egyetemes rendezői elv, ami ezt az egészet irányítja, fenntartja, felügyeli, de ami a lényeg, minden egyes mozdulatában, minden egyes atomjában, minden egyes molekulájában, minden élőben és élettelenben biztosítja a Szent Tudás elérésének lehetőségét és az ehhez vezető utat, a szabadságot. De nem szabad arra gondolni, hogy a szabadság azt jelentené, hogy mindenki azt tesz, amit akar, hisz az elhidegülést, vágyat, akaratbirtoklást, egyedüllétet fejez ki. A szabadság alkotás, a szellem és a lélek erejének alkotása. Önmegevalósítás, dinamizmus, hit, tett és a tiszta forrásból táplálkozó gondolat. S hogy honnét ered ez a gondolat? Ugyanonnet, ugyanabból a kútforrásból, abból a tiszta vízből, ami ezt az egész világegyetemet a legkisebbtől a legnagyobbig átjárja, irányítja, rendezi. Ez a szabadság nem más, mint a tetteink és gondolataink iránt vállalt felelősség, az öntudatból a tudatba való átlépés. Az én és az ego legyőzése, majd az én, mint meghatározó szó értelmezése. Persze értelmezés során már elveszti jelentőségét, és így, innentől fogva már csak tudat marad. Tiszta tudat. Látszólag bonyolultnak tűnik, épp úgy, mint mesém eddigi része. Úgy tűnik, mintha csaponganék, szárnyalnék, holott valójában a végtelent próbáltam felvázolni a kezdetétől egészen eddig a pillanatig. Hisz mesém további része apró töredékekről fog szólni, mozaikokról, de úgy, hogy a mozaikok mind azt hitték magukról, hogy egységesek, egészek, különállóak. Holott a végén mindig kiderült, nem töredékei valaminek.

Hogy el tudjunk indulni mesém mélységében, tovább tudjunk lépni egy pár apró dologgal, nem árt, ha felvértezzük magunkat. Vértünk, mit magunkra veszünk, nem lehet szilárd anyag, hisz erről már beszéltünk. Minden, mi szilárd, megfogható és tapintható, az a térnek és az időnek gyermeke.

Így nekünk olyan vértre van szükségünk, ami tértől és időtől független, és ilyen nem sok van. Elsődlegesen a hit. Hit abban, hogy ott, ahol vagyunk, s abban a pillanatban ami történik velünk, az nem a véletlen műve. Nem véletlenül vagyunk ott, abban a helyzetben, és nem véletlenül történik velünk az, ami történik. Legyen az kellemetlen vagy kellemes dolog. Legyen a hely gyönyörű vagy éppen megdöbbenően elgondolkodtató. Akkor is tudomásul kell vennünk, hogy nekünk ott dolgunk van. Van ott valami, amire figyelmünket rá kell irányítani, és itt jön a második része a miértnek. A tudatosság. Figyelni minden érzékünkkel elvonatkoztatás nélkül, gondolatok nélkül, a belső, tökéletes csend magányával. Értelmezni azt, hogy gondolataink miért vezettek el minket az adott helyre, az adott szituációba. Miért szülték meg számunkra azt a látványt, azt az érzésvilágot, ami most körülvesz minket. Valahogy mindig, minden lény számára érezhető, hogy többről van szó, mint okról és okozatról. Többről van szó, mint magyarázatkeresésről, és ha az ember tiszta szellemmel tud belenézni ebbe a feléje áramló csendbe, akkor érti, hogy itt nem a miérttekről és a mertekről van szó, hanem az adott dolog lélekre, szellemre és a testre irányuló jelentésének végét kell elfogadni.

Pontosan tudom, hogy minden ember halhatatlan, és örökké él. Higgyen bármiben, gondolatai közt mindig ott bujkál az az aprócska irány, amit úgy hívnak, hogy remény. De ez igazából átjáró, hisz a remény után jön a tudatosság, amikor már az ember képes feladni mindent, képes lemondani mindenről, s akkor nyilvánul meg számára az egyetlen lehetséges út, a Szent Tudás útja, az aranyösvény, a szabadság. A szabadulás valósággá válik. Persze ez a valóság is csak idea, hisz ha szabadulásként nézzük a dolgokat, akkor automatikusan felmerül a kérdés: honnét hová akarok szabadulni? De ha csak arra gondolok, hogy a saját értelmemet, saját lényemet akarom érezni úgy, ahogy az az első pillanatban alkotásra került, megalkotásra került, akkor ennek az egész dolognak valójában a lényege az, hogy a szabadulás nem szól

másról, mint felismerések hosszú láncáról, ami rámutat arra, hogy eddig miért vontam meg magamtól a jogot ahhoz, hogy ezt észrevegyem. Hisz a nap mindenkire egyformán süt, de vannak emberek, akik önként járnak az árnyékban, a sötétben, és ez az önkéntesség valójában hiú dolog. Saját maguk lelkiismeretét akarják megnyugtatni azzal, hogy ők vállalják a kitaláltottságot, a száműzetést. Csak azok az emberek tudják igazából érteni és mélységét elfogadni, akik voltak száműzöttek. Akik átélték azt, hogy senki nem áll velük szóba. Átélték azt, hogy új helyen laknak, új helyen élnek, és életük egy előző ciklusából mindent hátra kell hagyniuk. Csak a gondolatot vihetik magukkal, a kitaláltottság érzését és azt, hogy száműzöttek lettek, űzöttek, kitaláltak. De szerencsére ez csak az emberek világára jellemző, ugyanis a magasabb világokban, az értelem magasabb síkjain nincs száműzetés. És miért nincs? Egy dolog miatt. Mindenki vállalja saját gondolatainak felelősségét, súlyát, jelentőségét, és ezt mindenki tiszteletben tartja, akkor is, ha az a gondolat hibás. Akkor is, ha az a gondolat pozitív, alkotó, teremtő erő.

A tér és az idő által zárt világban nagyon nehéz elgondolni a gondolat szabadságát, a teremtés erejét, kiterjedését, minden megnyilvánulását, hisz itt, ebben a világban kötött dolgok vannak. Hosszúság, mélység, szélesség, múlt idő, mosoly, sírás, nevetés. Ez mind-mind kötött dolog. De mindent összeköt egyetlenegy pillanat, mindent, s ez a gondolat. A gondolat mélysége, kiterjedése, jelentősége, iránya határozza meg azt, hogy mi lesz belőle. Érzés, alkotás, sírás, bánat vagy öröm. A világot teremtő erők, vajon mi végre teremtették ezt a világot? Csak. Nem azért, mert nem volt jobb dolguk. Egyszerűen részei ennek a világnak ők is, és saját gondolataik eredményeképpen született meg ez a világ. Nem biztos, hogy meg akarták teremteni. Nem biztos, hogy emberi mértékkel mérve szándékuk volt benne. Egyszerűen csak. Úgy is lehetne nevezni, mint a mítoszokban, kipattant a fejükől a gondolat, hogy ezzel lehetőséget adjanak azoknak, akik útban vannak feléjük, el akarnak érni hozzájuk. Maga az út a világ,

minden fejlődő lélek számára, a szent szellemek számára, a fátyollények számára, a benne rejlő világ millió és millió csodája számára. Számukra lehetőség is, hogy visszataláljanak a tökéletesség állapotába, oda, ahová tulajdonképpen készülnek, s amiről ők itt, ebben a világban, lent mélyen, gondolataik zárt rendszerében úgy hiszik, hogy tökéletes. De persze majd ha odaérnek, rájönnek: amilyen fent, olyan lent, s amilyen lent, olyan fent.

A teremtés egyetlenegy pillanat csupán. A végtelen energiák halmaza, ami megszüli a maga gyorsulását és mozdulatlanságát is egyben. Az idő kiterjedésének végtelen formáiban ugyanilyen végtelen módon lehet érzékelni a teremtés erejét. Ha csak példát nézünk arra, hogy miként születik az idő, látható, hogy máshogy múlik az idő egy sétáló ember számára, és máshogy múlik egy repülővel száguldó ember számára. Máshogy múlik annak, aki egy színházban ül s nézi a színészek játékát, s máshogy múlik annak is, aki egy hűs erdő árnyas lombkoronája alatt pihenve szemléli a világot. Mindegyik más-más emóciót, más-más érzésvilágot, más-más gondolatot szül. De így ennek végtelen sora van, és szavakat, hangokat, gondolatokat, érzéseket, érzelmeket váltanak ki az emberekből. Az érzések és érzelmek új gondolatokat szülnek, amelyek megalkotják a következő nap történéseit és eseményeit. Megalkotják azt a pillanatot, amire az embernek valahol a lelke mélyén szüksége van, hogy továbbvigye a felismerések útján.

Hogy ki is ez a teremtő? A gondolat. Igaz, nehéz elfogadni, hogy valahol, egy másik univerzum távoli világaiban, egy másik dimenzió szülte rendezői elvben élnek, léteznek olyan lények, kik hatást tudnak gyakorolni az alattuk lévő világra. Sőt, olyan erőket tudnak felszabadítani, amelyek egész világokat tudnak megálmodni. Az, hogy létezik-e a teremtő, vagy ahogy az emberek nevezik, Isten, ezt nem az én céloom bizonygatni. Sőt, lehet, hogy az az én céloom, hogy ezt kétségbe vonjam. Hisz minden embernek magának kell rájönni, csak magának, és ha felismerte létét, jelentőségét, akkor soha nem

szabad, hogy eljusson újra addig a pontig, hogy ezt megkérdőjelezze. De ebben sincs igazából semmi hiba, hisz ha megkérdőjelezi, akkor még nem jutott el az igazi felismerésig. A legtöbb ember csak akkor fogadja el Isten létét, ha élete pozitív, s az általa elképzelt kerékvágásban halad. Amikor úgy érzi, hogy sorscsapások érik, akkor úgy gondolja, hogy nincs Isten, és őt a sors megbünteti, és büntetésképpen nyilatkoztatja ki azt, amit kinyilatkozik. S miért büntetésképpen? Hát azért, mert saját magát bünteti meg azzal, hogy hitetlenségének hangot, nevet, irányt ad. Nem az a fontos, hogy az ember meghatározza Isten szerepét, hanem az a fontos, hogy Isten jelenlétét vegye észre a saját életében. Hisz az a teremtő erő, ami ezt az egész világegyetemet megalkotta, és elindította benne az életet, az, akárhogy is nézzük, az ember számára átláthatatlan. De ha van benne hit, akkor már több, mint emberi. Ha van benne szeretet, tisztelet, méltóság a világ iránt, akkor már egészen más nézőpontba helyezi ezt az egész dolgot. Felismerésre kerül, s rájön, hogy akkor tud a legtöbbet, ha ki tudja mondani, hogy nem tudok semmit. Persze, ezzel még nem határozott meg igazából lényegileg semmi kiindulópontot, csak az irányt. Hogy az irány honnan indul, azt csak akkor tudja meghatározni a fejlődő lélek és értelem, ha önmagában megtalálja a gondolat és a teremtés erejét. Úgy tűnik, mintha Istenné válna, de mégsem, mert felismeri önmaga isteni eredetét. Azt az erőt és azt az eredetet, ami megalkotta őt magát, és megalkotta a lehetőséget. A kiindulópont valójában az örök körforgás. Abban a pillanatban, hogy kilép az ember a körforgásból, óhatatlanul belelép egy újabb körforgásba. Ez a körforgás csak ismétlődik és ismétlődik, de nem tart örökké, mivel az örökké is egy véges idő, így ez valójában egy teljesen más jelentőségű dolog. Állapota nem végérvényes. Nem öröktől létezik, és nem az örök vezérli. Önmagában véve az örök szó meghatározása is egy téves irányzat. Ez most létezik. A most, egyetemes szó. Azt jelenti, hogy a gondolat számára bárhol, bármikor, bármi megtörténhet. A legmagasabb rendezői elv a most egyensúlya. Messze nagyobb lehetőségek vannak benne,

mint abban a szóban, hogy örök, de messze félelmetesebbek is. Az öröknél mindig van lehetőség arra, hogy hibáinkat kijavítsuk majd egy következő, örök állapotban. Aztán, ha nem sikerül a hiba, akkor mindig van időnk arra, hogy újra és újra szembenézzünk azzal, hogy mit hibáztunk, és lehet hogy ezt kijavítjuk, de szülehetnek másik hibák. A most állapotában viszont, mint a legmagasabb és legtökéletesebb rendezői elvben, nincs lehetőség arra, hogy kijavítsuk a hibáinkat. A most állapotában egyetlen dologra van lehetőség, felismerni, hogy ennyit tudtunk eddig a pillanatig, és azt, hogy mi vezette bennünk, milyen célok, eszmék, ideák. Ha ezt megértjük, akkor rájövünk, hogy a most, az határtalan dolog. Abban a pillanatban, amikor a mostot nem érzékeli az ember, új, örök időt szab, és ez valójában az érzék hiánya, az elfogadás hiánya. A most valójában azt jelenti, hogy eljutunk a végső és tökéletes felismeréshez. Ez olyan, mintha az ember a születés pillanatában rájönne a halál lényegére. Milyen érdekes, nem kellene neki meghalnia. De nem tud rájönni, mert a legtöbb ember azt mondaná, hogy egy csecsemő hogy jön rá? Igen, mert az emberek kicsiben és nagyban gondolkoznak, csecsemőben és felnőttben. De valójában lehet, hogy ez a csecsemő sokkal nagyobb titkokat tud még akkor, abban az állapotban, mint később, vén, öregember korában, hisz akkor már teli van fájdalommal, de kiskorában még frissek az emlékei. A felismerés lehetősége sokkal közelebb áll hozzá. Vágyai beteljesülései még tiszták, célok, eszmék, ideák nélküli, csak a lelke vezérli, és nem az ideái. Az örök most, ami megszülte mindezt, megszülte Istent, az Istenek karát, megszülte az emberek feletti világokat. Megszülte az embert, a köveket, a fákat, a millió virágot. Megszülte a mosolyokat, a könnyeket, s megszülte a születés pillanatát is. Egyetlen dologot nem szült meg, a mostot. Mert a most, az maga a tiszta és tökéletes elmúlás. Az emberek ezt úgy értelmezik, hogy a halál elvesz valamit. Holott valójában a halál nem is létezik, a most egyik megnyilvánulása. Beleolvadás egy pillanatra a csendbe, amiben kiderül, hogy a Szent Tudás útján járó hol is

tart. S ha van még, amit nem ért, van még, amit ért, van még, amit nem oldozott fel, s van, ami már feloldozásra került a számára, akkor visszakerül újra és újra, addig, amíg a halál ellenség a számára. Addig, míg rá nem jön, hogy a halál nem is létezik.

Milyen érdekes dolog. A halál, az az ember számára a legmélyebb rémület, a legnagyobb feladás, s a legnagyobb felismerést s a legnagyobb elengedést kéri. Magától az elmúlás pillanatától minden retteg, ami ebben a világegyetemben van. Istenek harcoltak ellene, s vesztek. Emberek rettegtek tőle, s vesztek. A halál, ami egy állapot. Egy állapot, a tizenkét állapot közül. Az egyik, amelynek nevét sem lehet kimondani, amelynek erejét nem lehet felbecsülni, amitől minden létező retteg, hogy egyszer ő is megmérettetik. Hogy egyszer érte is eljön a most pillanata, mert minden haldokló érzi - legyen bár Isten vagy ember -, hogy most jött el a pillanat, most jött el a nagy csend ideje, most jött el a megbékélés, a felismerés és az igazi alkotás mélysége. És ha ezt az ember érzés- és gondolatvilágában helyére tudja tenni, nem kell meghalnia, csak átlép valamin, és az élet megy tovább. A most örök, mint az elmúlás lehetősége. Így, valójában a halál nem más, mint segítség, lehetőség arra, hogyha egy fáradt élet kudarcba fulladt, a hibái mélységi jelentőségei, ok, okozati összefüggései kiderüljenek, hogy mily törekeny rendszert alkottak. Az élet során felhalmozott lom, amit az ember a házában, lakásában maga köré gyűjt, mennyire jelentéktelen szemét, hisz valójában az ember a saját lelkével kapcsolatban semmit nem tud összegyűjteni. Sőt, nem csak az ember, legyen az bár szellemek vezére vagy istenek karának tagja, egyikük sem. A halál egyformán tekint mindenkire. Üljön a polcon bárhol. Nehéz végiggondolni, a polc maga a halál, a polc maga az elmúlás. A csend, ami megmutatja, hogy minden álom és idea, minden eszme, minden ki nem mondott néma hang, csak az idő rabja. Mert a csend maga, ami nem kötődik sem az időhöz, sem a térhez, se semmihez. A halál nem arról szól, hogy az ember önként és dalolva dobja el az életét. Nem is arról szól, hogy

nemzedékeken belül pár tucat ember döntsön milliók sorsa felett, csupán csak a látszathatalmakért, ideákért, amikért háborúk születnek, pénzért, hatalomért, asszonyok mosolyáért. Hisz honnan venné bárki a hangot ahhoz, hogy buzdítson másokat, hogy emberek, kik ismeretlenül egymásnak rohannak, öljék meg egymást. Ez mind primitív gondolat, s mégis ez él, ez létezik a világban.

Ezért mondtam neked mesém elején, hogy ott, messzi távol, közeleg a felhő. A gonoszság és a pusztítás felhője. A halál - szokták mondani - angyalokat csinál mindenkiből. Ez nem igaz. Egyáltalán nem igaz. A vágy csinál angyalt mindenkiből, mert lelke mélyén mindenki érzi, hogy azt a puskát nem kellene megfognia, érzi, hogy azt a másik embert nem bántani kellene, hanem szeretni. Érzi, hogy ellent kellene mondani azoknak, kik valójában csak pár tucat ember, s akik eldöntik milliók sorsát. Pár tucat ember, kik urai életnek és halálnak, s hatalmuk kinyilvánításában megteszik azt, hogy döntenek olyan dologban, melyhez joguk sincs. Hisz az élet adomány, ajándék, lehetőség. A halál szándék és akarat. Nem ajándék és nem lehetőség, hanem törvény. Az egyetlen igaz törvény, a csend törvénye. A törvényének lényege, hogy nem létezik, csak rávilágít arra, hogy az önzés és ostobaság diktálja az elmúlást. Rávilágít arra, hogy az ember vagy bármi lény örökké létező, és a halál pillanatában, a számadásában, amikor saját szelleme és lelke összeveti tudásának erejét, s kiderülnek lelket szorító hiányosságai, önzése, vágya, akarata által, a halál rámosolyog, s csak annyit mond neki:

“...Menj vissza. Tanulj, érezd meg magadban a csendet, a békét, s hozzá újra megkapsz mindent, önzetlenül, tisztán. De, ami a lényeg, felelősen tedd mindezt, hisz eljátszhatsz majd bármilyen szerepet létedben. Lehetsz kődarab, Isten, ember, lehetsz bármilyen lény, kerub, angyal, lehetsz gonosz, de valójában csak a csendet keresed, saját belső világod némaságát, saját belső világod ragyogását, saját belső világod alkotását, önmagad lényét, kiterjesztését. A határtalanságot, álmaidat hajszolod, s álmaidat kergeted, csupán csak azért,

hogy egyszer felébredj, s kimond: Minden lét, minden álm, minden élet idea. Idea, amit a tiszta lélek alkot egy múltó pillanatban, mikor játszik, mert játszani támad kedve a mostban.”

És hogy ez milyen érdekes dolog? Az ember élete folyamán számtalan halálpillanatot él meg. Mindenki. Hányszor érzi úgy, hogy elérkezett számára úgy egy pillanat, váratlanul a semmiből, szinte lecsapott rá, mint ahogy a sas lecsap az óvatlan kecskegidára, fenn a hegyek magasában, és letaszítja a mélységbe, és szerencsétlen állat nem is tudja, hogy honnan jön a halál. Pedig már órák óta ott körözött a feje felett, figyelte, méregette, s a gida semmit nem érzett. Hányszor van úgy az emberek életében, hogy felhalmoznak maguk körül apró feszültségeket, gondokat, félelmeket, aggályokat, és ahogy ők szeretik nevezni, reménytelenséget, ami valójában tudatlanságuk szimbóluma, sőt, megnyilvánulása. Amikor ezeket a halmokat szépen összehordták, leülnek egy csendes, magányos sarokba, és érzik, nincs tovább. Nem tudnak elkezdni semmit. Nem tudnak felállni, nem tudnak továbblépni, s nem tudnak alkotni. S miért nem? Mert az ideát nem tudják folytatni. De rabjai az ideának. Nem tudnak továbblépni, pedig szeretnének. Egy dolog miatt nem tudják mindezt megtenni. Mivel nem bírják felfogni azt, hogy valójában idáig sem alkottak, idáig sem léptek, csak hajszoltak valamit, amit szerettek volna elérni. Ilyenkor úgy érzik, meghal bennük valami. Mint, amikor az ember szerelmes, és valójában az utolsó pillanat után egy töredék másodperccel rájön, ez nem szerelem, csak a hormonok játéka. Vágy, testek tánca, és akkor kiszeret a másiktól. Ilyenkor szokták mondani a csalódottak: “... Annyira bíztam benne. Annyira szerettem a másikat, s most elhagyott ezért vagy azért...” Ilyenkor úgy érzik azok, akikre rászakadt a magány függőnye, hogy meghalt bennük egy darab. Elvitte a szerelem, holott valójában, ha a szerelem szerelem, az nem tud meghalni. A szerelem elfogadás és felismerés. Áldozat, mely arról szól, hogy az ember önző, gyarló vágyaiból fel tud áldozni

a másikért a szabadságából szinte mindent. Mindent, mi megköti, hogy a szerelem kiteljesedjen.

Érzem, hogy kővilágom burka megreped. Átszűrődik a réseken valami apró, gyenge fény. A tér és az idő okozta távolság megvakul. Csend van. Eljön az ideje az időnek. A tér is teret kap, de új tér és új idő születik. Sokáig gondolkodtam rajta, mi végre ez az új tér. Hisz nem az enyém, én csak felbredtem benne. Láttam, hogy kint a világban új ember születik. Nagy kultúrák leszármazottja, végtelen generációk tudását hordozza magában. Szinte már-már majdnem mindenhatónak fogja hinni magát fejlődése csúcspontjának kezdetén. Úgy gondolja majd, hogy ura életnek és halálnak. De most, még az idők hajnalán pillantottam meg ezt a lényt. Ott ül valahol, a mai Közép-Afrikában. Csendes, néma, szótlan és rettenetesen remeg. Kreolos, barnás bőr és ritkás, hosszú szőrszálak borítják testét. Két lábon jár. Ma azt mondják rá, hogy előember. Én azt mondanám rá, ember, aki most születik. Hatása a világnak felébresztette mély, szunnyadó álmából ezt a lényt. Végtelen hatások érik. Nem csak ragadozók, oroszánok, kardfogú tigrisek, hanem vírusok, gombák, baktériumok. Ezek az ő igazi ellenfelei. Belül emésztik, erőt szabadítanak fel benne s fejlesztik testét, lelkét, szellemét. Az élet apró építőkövei, a legparányibbak, s a legnagyobb titkokat hordozzák magukban. A legbölcsebbek és a legveszélyesebbek. Hisz bármi mást, mi támad, azt látja az ember, de ezeket az apró parányokat még csak nem is ismeri. Így nem is tudja, hogy mit kellene látnia.

Nos, elméltünk idáig a mesében arról, hogy mi a halál. Arról is, hogy mi a gondolat és mi a teremtő erő. Látjuk, hogy valahol messze, térben és időben távol, ott sétál egy lény egyedül, magányosan. Újra sétál. Újra sétál az előző kísérletek eredményeképpen, melyek között van olyan, mi sikerült, és van, amelyik nem, s mindezek eredményeképpen újra kapott az élet egy ajándékot. Egy lehetőséget, hogy újra előbbre tudjon lépni a fejlődés palettáján. Hogy újra meg tudja érezni a most határtalan szabadságának pillanatát, hogy új lényeket szüljön, új lényeket alkosson, és új lények illeszkedjenek be a végtelen

körforgásba. Bár az, hogy új, igazából csak azt jelenti, hogy mások ismét lehetőséget kapnak arra, hogy saját hibájukat ki tudják védeni, hogy újra visszakerüljenek a tér és az idő körforgásába, ismét megérezzék a szépséget és a szabadságot, a gyűlöletet és a haragot, a szenvedélyt és a mélabút. Megérezzék, mi a különbség az alkotás és a némaság között.

Hatodik fejezet

Megrepedt kővilágom burka. Éreztem, elérkezett a nagy idő, a nagy kaland, melyben előlépek kővilágom burkából, előlépek mély magányomból. Felöltöm a vándorok köpenyét, kezemben a vándorok botjával intek a körülöttem lévő hat irány felé, majd elindulok. Hosszú, szinte végtelennek tűnő időt ültem magányos barlangom mélyén. Pár látogató, ki eljött hozzám, az egyik az örökké kereső, a másik, az épp útra induló. Magyarázatokat várók, s én, mindegyiken mosolyogtam, s nem sajnáltam egyiket sem. Igazából nem is segítettem. Válaszoltam kimondott és ki nem mondott kérdéseikre, és hagytam, hadd járják a saját útjukat. Innen, kővilágomból figyeltem a világot, s láttam, hogy miként születnek, s múlnak el öröknek hitt ideák, álmok, eszmék, célok. Láttam azt is, hogy hogyan épül egyik a másikra, hogyan hagyják hátra az eljövendő koroknak titkaikat, akár önkéntelenül is, akár szándékosan, de valahogy mindig az épp porondon lévők biztosították a lehetőséget a következő generációknak. Végtelen láncolat ez, melynek titkai emberek elől el vannak zárva. Nem fejthetik meg. Az idő vasfoga minden emléket megeszik, legyen az térnek és időnek szülőtte, vagy alkossa időtlen gondolat, ami rabja térnek és időnek. Ez mind mulandóvá válik.

Ma már azok a hatalmas kőszobrok, melyeket évszázmilliókkal ezelőtt építettek, csak halmok, szétrepedt, kőlapokból álló, érthetetlen és megfejthetetlen formák. Ma misztikus, szent helyek. Ugyan nem tudják miért, csak sejtik. Valamikor régen az értelem keze alkotta őket. De valamikor régen az idő vasfoga fel is falta őket. Mulandóvá vált a múlhatatlan gondolat, és ahogy ezt néztem, és elmélkedtem, vakon hittem abban, hogy egyszer eljön az, amikor az értelem megalkotja a múlhatatlant. De soha nem jött el ez a pillanat. És miért nem? Ezt is észrevettem. Mert az értelem nem hajlandó észrevenni saját létjogosultságát. Az értelmet vezérlő gondolat gyakran önzés, vágy, birtoklás rabságába esik. A

hiúság és az ostobaság csapdájába, és ezért mindig veszít. Mindig vakon és feltétel nélkül hittem az emberben. Hittem abban, hogy az ember, akit a legfőbb alkotó saját arcképére teremtett, képes arra, hogy megalkossa a múlhatatlant, megalkossa azt, ami legyőzi a teret és az időt, s elindítja abba az irányba, ami megmutatja számára a csend birodalmát. Hittem benne. Hiszek benne most is, és mindig is hinni fogok, hogy az értelem szabad, és az értelem nem eszköz vagy cél vagy idea vagy eszme, hanem állapot. Örök állapot. Az egyetlen állapot, ami megmutatja az illúzió hatalmát és gyengeségét egyszerre.

Most, hogy érzem belül, hogy tagjaimba száll vissza az élet, és látom magam körül a világot, elkezdtem azon gondolkodni, hogy vajon az eljövendő új kor lesz-e az, ami képes lesz arra, hogy okulva önmaga hibáján, felismerve önmaga tudatlanságát - ami majd megnyilvánul abban a pillanatban, amikor a legerősebbnek, a leghatalmasabbnak és a legnagyobb tudásúnak hiszi magát -, megérti az alázat, a méltóság és a tisztelet lényegét. Elmélkedésemben eszembe jutottak más világok, ahol azelőtt jártam. Ritkán szoktam nosztalgiázni, mert nem szeretem. Nem szeretek visszagondolni azokra az időkre, melyek lejártak. A tanulságot, azt mindig levonom, de azt is tudom, hogy aminek lejárt az ideje, az nem véletlenül múlik el. Hisz mindennek rendelt ideje, szabott ideje van. Csak a tiszta és tökéletes gondolat határtalan. Pattogott a kő, repedt a szikla, új álom készülődött. Kiléptem barlangom padlójára. Nem álomba, testem önvalójába. Körülnéztem, s láttam, hogy itt bent, semmi nem változott. Olyan, mintha tegnap rakta volna fölem az idő ezt a hegyet. Olyan, mintha nem is jártam volna még itt soha. Teljesen ismeretlennek és mégis ismerősnek tűnt egyszerre a barlang. Elmosolyodtam, s arra gondoltam, ami minden utazó jelszava:

“... Jó utat vándor. Utad legyen derűs, és mindig tudd, hogy a nehézség, ami szembejön, nem mindig fájdalom. Néha, sokszor gyönyör és nem mindig kibírhatatlan. Sokszor, az első

percben kellemes mámor. Így hát vándor, ha utadon jársz, ne feledd el: minden pillanat azért történik, mert te magad így akarod. Így hát sorsodért, sorsod alakulásáért soha ne okolj senkit, mert akkor önmagad ellen lázadsz és ez ostobaság. Abba a világba, ahová készülsz, dolgod van. Ezért jöttél, ezt vállaltad saját, szabad akaratod elhatározásából. Ez volt a számodra az, amire önként igent mondtál. Így hát vándor, kész vagy az útra? Mehetünk?...” - és gondolatban válaszoltam gondolataimra: “...Igen...”

Becsuktam szemem, leültem kőbarlangom padlójára, fölhúztam magam alá lábaimat, majd egy pillanatra kinyitottam szemeimet, egy mélyet szippantottam a hideg levegőből, és körülnéztem. Megjegyeztem jól mindent, megfigyeltem a falakról csepegő vizet, a zöld színű folyadékkal teli kőkutat. Elmosolyodtam, és egy pillanatra elméláztam rajta. Vajon hány és hány ember fog ide jönni, s majd reggel álmából fölébredve azon álmélni, hogy hol járt, mi történt vele? De egyre jobban éreztem, hogy most nem az elmélázás ideje van, hanem az indulásé. Becsuktam a szemem, jó mélyet sóhajtottam, s kimondtam azokat a szavakat, amelyek gondolataimat vezérlik: Útra fel! - majd éreztem, ahogy fizikai testem elgyengül.

Egy halvány, halk sóhajjal lelassult bennem az élet, s lelkem és szellemem már kint volt a barlangon túl. A hegyek felett egy végtelen, pici, a hajszálnál is vékonyabb ezüstfonál, mint kapocs, egy pillanatra összekötött a testemmel. Aztán elszabtam ezt a fonalat. Tudtam, hogy a testemre nem lesz többet szükségem. Itt nem, s mire legkorábban visszajövök ide, addigra ismét sok-sok idő múlik el. Testem porrá aszalódik, s a barlang hűvös légáramlatai elviszik mind a hat irányba. Majd búcsút intettem nekik. Körülnéztem a világban, és láttam, hogy a világ színes és ragyogó. A hegyek csúcsát hó borította. Óriási gleccserek, jégszakadékok, csend, ragyogás. Boldognak éreztem magam, szabadnak és tetterre késznek. Mint szellem, elindultam abba az irányba, amerre sorsom vezetett. Sok idő után vagy talán egy pillanat múlva, megláttam egyetlenegy lényt, valahol

a mai Közép-Afrikában. Talán százötven-százhatvan centiméter magas lehetett, barna bőrű, vékony kezű, vékony lábú, hajlott hátú. Talán tizenöt-húsz évet élt. Hosszú, barna szőr borította ritkásan testét. A gyökerek között kutatott. Egy aprócska ág volt a kezében, és mindent megevett, amit kikapart a földből. Egy ember volt. Az első ember, akit megpillantottam. Nem vett észre, de nem is tartottam ettől, hisz tudtam, hogy érzékei még tompák, vakok, és még beszélni sem tud nagyon. Leültem egy sziklaperemre, tőle jó húsz méterre, s arra gondoltam, hogy ez a lény egyszer világhírű lesz. Pont itt, ezen a helyen fogják megtalálni szélrágta csontjait. Ezen a helyen, de akkor majd úgy nevezik, Olduvai-hasadék, és az ő neve Lucy lesz. Az első ember. Körülnéztem, és láttam mellette társait. Tíz-tizenöt méterre voltak tőlem, és ők is ugyanúgy tettek, mint ez az ember, akit megpillantottam. Nem az volt a fontos számomra, hogy nő-e vagy férfi, hanem az, hogy ember. Értelmes, okos, tettere kész, megfigyel, memorizál, de ami a lényeg, mer szabad lenni, mer alkotni, mer félni, mer rettegni, s mer szembenézni, ha eljön majd az idő, önmagával, hogy a "mertek" megszűnjenek, s a helyükbe lépjenek majd a "miértek". Amikor majd mindig azt kérdezi: ...Miért én? Miért én? " És milyen érdekes, gondoltam. Mily meglepő lesz a világnak, hogy az az ember, aki megtalálja majd, épp lepkéket kerget - álomlepkéket -, s közben felfedezi őt, mindenki özanyját.

Átfutott a szél a szavannán, s láttam, hogy a nap lemenőben, s az aprócska emberek közössége figyelte, hogy múlik el a fény az égen. Megrettentek. Ekkor eldöntöttem, próbára teszem türelmüket. Probára teszem bátorságukat, okosságukat, de ami a lényeg, próbára teszem szabadságukat. Megvártam, míg lemegy a nap s a fény átalakul szürkületi zónává. Tudtam jól, hogy az emberek ilyenkor rosszul látnak, és pont erre vártam. Hangok töltötték meg a szavannát. Gnúk, zebrák, elefántok, antilopok, oroszlánok, orrszarvúk, kardfogú tigrisek és sok más állat. Madarak csicseregtek a fákon, és a hasadék alján a patakmederben halkán énekelt a víz.

Leugrottam a szikláról, és mint oroszlán értem földet. Látható, érezhető, hallható oroszlánként. Szép lassan közelítettem feléjük. Óvatosan mentem, de arra ügyeltem, hogy néha egy-egy ág megroppanjon. Láttam, ahogy a réműlet kiül a szemükre. Ekkor tőlük jó ötven méterre - ugyanúgy, mint az oroszlán, hiszen oroszlán is voltam -, elbődültem. Az ordítás többször, egymás után szétszaladt a szavannán. Majd egyre halkabban és egyre óvatosabban közeledtem feléjük. Kör alakban közelítettem hozzájuk, s tudtam, figyelmük egyre fokozódik és egyre nő. Majd mikor jó tizenöt méterre voltam tőlük, újra hangot adtam. Kiabáltak, köveket dobáltak felém, de nem adták fel, nem szaladtak el. Próbáltak egységben maradni, s nagy hanggal kiabálva, botokat lóbáltak felém. Én lesunytam füleimet, fejemmel közelítettem a föld felé, és erősen, mélyen rájuk néztem, mindnek a szemébe, és láttam őt, az első asszonyt, minden ember özanyját. Nem félt, nem remegett, hanem harcolt. Lehajolt, követ dobott. Lehajolt, követ dobott. Lehajolt, követ dobott, s láttam a szemem, hogy nem fog elfutni. Láttam, ahogy bal karjával markolja fahusángját, s mérgesen rám néz, felém kiabál. Ekkor belenéztem az ő szemébe, majd kihúztam magam, és minden pompával felvértezve feléje ugrottam. Jó öt méterre álltam meg tőle. A hatás lenyűgöző volt. Mindenki elszaladt, csak ő maradt ott és egy aprócska ember, a gyermeke. Maga mögé terelte a gyermeket, botját két kézzel a feje fölé emelte, s láttam, nem adja föl. Pontosan tudta, hogy már nincs idő a menekülésre. Pontosan tudta, felmérte a helyzetet, hogy a harc heve, az élni akarás lángja erősebb volt benne, mint a menekülés, ezért nem futott el. Egy pillanatra végiggondolta azt is, hogy megtehetette volna, de láttam a dacot és a büszkeséget a szemében.

Arra gondoltam: "Pont ez kell nekem, te, minden ember özanyja. Itt vagyok előtted, mint oroszlán, és te azt hiszed, hogy a következő percben megöllek, széttéplek, s véreDET iszom, holott nem is érzel semmit, nem is tudsz semmit a világról. Szellemed legmélyéig állat vagy, és mégis értelmes ember módjára harcolsz. Hagyod, hogy lelked sugározza

szellemed felé a Szent Szabadságot. Hagyod, hogy az értelem szikrája vezesse tetteidet. Ezért lettél ember. Ezért, semmi másért, s hagyod, hogy lelked gondoskodó ereje vezessen azon az úton, ahol védelmezni tudod a gyengéket, az elesetteket, azokat, akik mögötted vannak, akik bíznak a te védelmedben.” Kimutattam fogaimat, s láttam, egyre vadabbul és egyre erőszakosabban rázza a husángot a feje fölött. Ekkor, ahogy mélyen a szemébe néztem, arra gondoltam: “Nyugodj meg, próbáld megérezni a gondolataimat. Az oroszlánt keresd, az oroszlánt, s ne a félelmed irányát.” Észrevettem, hogy megfogta a gondolatot. Észrevettem, hogy megnyugodott. Egy pillanatra a csend szétrobbantotta a szavannát. Én kihasználtam ezt a lehetőséget, és a szeme előtt tűntem el. Minden emberek ősanja nem tudta eldönteni, hogy mi történt vele. Arra gondolt, hogy hite, harci ereje s akarata kergette el az oroszlánt. Én visszaültem a sziklára, és jót mosolyogtam gondolataim. Tetszett a játék. Tetszett, hogy minden emberek ősanja, az első, ki szembe mert szállni saját félelmével, oktalanságával és saját gyengeségével, s méltó arra, hogy ő legyen az első. Ő legyen az első, aki lángoló betűkkel írja fel saját és fajtája nevét az égre, s mellé ugyanúgy lángolva azt, hogy szabad vagyok. Szabad, s ezt a jogot senki nem veszi el tőle.

De hát azért minden ember ősanjának a sorsa nem alakult ilyen egyszerűen. Találkozásunk után pár évvel egy zsákmányért vívott csatában lesérült. Egy sebfertőzés vitte el. Társai nem segítettek neki, s ugyanott, ahol találkoztam vele, ott esett el. Esés közben megsérült, betört a feje, de már nem volt ereje fölállni. Gyenge volt, fáradt és a maga huszonöt évével idős. Halála után pár évvel hatalmas vulkánkitörések és földrengések rázták meg Közép-Afrikát. Minden emberek ősanját eddig megőrizte a ragadozók elől a patak iszapja, de a szélsőségesen változó időjárás hatására az iszap kezdett kiszáradni, csontjait mégis megőrizte az időnek. A környék geológiai változása miatt egy, a hegyekből lezúduló porból, gőzből, izzó kövekből és gázból álló piroplast áradat betemette

az egész környéket. Hosszú évmilliókra minden ember ősanja feledésbe merült. De csak a teste. Halála után lelke megpihent, majd szelleme elkezdett bolyongani a végtelen szavannák felett. Kereste a kiutat a saját álmvilágából, és kereste a merteket, a miérteket, és önkéntelenül is rálépett az útra, ami visszaviszi a csend honába.

Én végig ott voltam a környéken. Legtöbbször valamilyen ragadozó vagy madár formájában figyeltem az embereket. Nem tartottam fontosnak, hogy megszülessem közéjük. Tudtam, hogy lesz rá mód, idő és alkalom is bőven. Most az volt a számomra a legfontosabb, hogy figyeljek, és csak megjegyezzem az ember ősi, állati, kezdeti reakcióit. Feltérképezzem az értelem kialakulását, hogy később, a távoli korokban majd pontosan látható legyen a számomra, hogy mi, miért történik. Hosszú időt töltöttem ezzel. Végül is időm is volt rá bőven. Mígnem egy szép, naplementés délutánon fenn ültem a hegyeken, az óriási vulkán középrészén, ott, ahol elfogynak a növények, s csak a barna, szürke, vöröses lávasziklák maradnak. Néztem a végtelen panorámát, amit majd egyszer úgy neveznek az emberek, hogy Afrika. Egy pillanatra elakadt a hangom, a lélegzetem. Kimondhatatlan nagy erő közeledtét éreztem. Körülnéztem, és nem láttam senkit, semmit. Azt tudtam, hogy jön, közeledik. Tudtam, hogy felém tart. Éreztem, hogy egyre jobban közeledik. Körülnéztem, de nem láttam senkit. Hát, gondoltam, jöjjön! Biztos, hogy dolga van. Rácsodálkoztam az előttem lévő panorámára, és lépteket hallottam mögöttem. Hátrafordultam, és gyorsan felálltam. Egymásra mosolyogtunk, mint Egyenlők. De ő volt az Egyenlők között az Első, a mindenek felett álló. Nem kellett kérdeznem tőle, hogy miért jött, mondta magától:

- Hiányoztál. Csak látni akartalak Barátom. Tudod, most jöttél el, és szavaid, mit távozásodkor mondtál, hogy jó utat kívánsz nekünk, elgondolkodtattak. Miért kívánsz te nekünk jó utat? Mily titkokat tudsz te, amitől mi félünk? Mily titkokat tudsz, amit mi nem ismerünk? Olyan ez a hely, ahol most vagyunk, itt, hol megpihentünk... - s körülnézett a barna,

vöröses színű sziklákon, lán, ahogy kihűlt belőle az idő. - Olyan ez a hely, mint egy sziget. Az idő szigete. Örök tér az időtlenségben - majd újra rám nézett. - Szóval, mily titkokat fedezettél fel?

Rámosolyogtam, és rátettem vállára kezemet.

- Ó, semmi rendkívülit. Te vagy az Első az Egyenlők között, a mindenké fölé álló, és rövid időn belül másodszor látlak meglepődni. Hisz valld be, mondd meg, hogy akkor is meglepődtél, mikor a tölgyfaligetben beszélgettünk, hisz éreztem a hangodon, ezért intettél le mindig. Nem engedted, hogy beszéljek, mintha féltél volna. Nem, nem tőlem, hisz tudom, hogy bennem megbízol. Féltél volna titkaimtól?

Nem lepődött meg. Kinézett a messzi, végtelen rónára, az alattunk elterülő felhőkre, és szinte, mintha magának mondaná:

- Soha, soha nem akartam, hogy eljőjön ez a pillanat. De mindig féltém tőle, és tudtam, hogy nem tehetek ellene semmit.

Elhallgatott, és láttam, fehér ruhája alatt izmai nyugodtak. Éreztem benne a szilárdságot, az erőt és azt, amit az emberek úgy hívnak, nyugodt felismerés. Ránéztem, és mintha nem is neki mondanám, hanem a felhőknek, a fáknak, a virágoknak, lent, a végtelen szavannán élő állatoknak, a köveknek, a felhőknek, az ég madarainak. Csak annyit mondtam:

- Te és ez a világ egy és ugyanaz. Szimbiózisban éltek egymással. Egyik nem tud a másik nélkül élni. Nem tudtok, de nem is lehetne. Ti függök tőlük, és ők függnek tőletek. Tudásotok eredménye ez a világ. De ez a világ elpusztíthat titeket. Teljesen ugyan nem, de le tud benneteket annyira gyengíteni, hogy az idő felfaljon benneteket, s ennek a gyengeségnek a jele az, amiért ideküldtél. Az Első Tanítvány. Pontosan tudad, már akkor, amikor tanítványodnak fogadtad, hogy ő lesz az, aki harcba száll veled, ellened, érted. Pontosan tudad, hisz ez a lényege az alkotásnak. Az egyensúly, ami megmutatja az arany középutat, azt, ahol te vagy. Hisz az

egyik felén van az alkotás, a másik felén van a rombolás, s középen van az alkotó maga. Egyensúly. Hát igen. Tudod, arra kíváncsi lennék, hogy vajon mindenki tudja, vagy csak mi ketten, hogy pár perccel ezelőtt, mikor ott, a tölgyfaligetben beszélgettünk, egy másik világban, egy másik időben, hogy az a mi és az ott élők békéjének a hona? - s éreztem gondolatait. Éreztem, hogy magyarázatot keres, de nem talál, és rájöttem, hogy rajtunk kívül senki nem tudja, hisz ha tudnák, nem félnének. Nem harcolnának az Első Tanítvány ellen. Nem küldenének az idő végtelen síkjaira különféle szellemlégiókat, hogy harcba szálljanak a gonoszossággal s megtérítsék azt. Csak egy dolgot tennének, és tudtam, hogy hallja gondolataimat, és meg is kérdezte, hogy mi az.

- Hát, azt, amit te tettél, teszel, s fogsz is tenni. A szeretet oltárán az egyetlen fiad küldöd el áldozatnak te magad, és a világ azt úgy fogja értelmezni majd, mint egy paradoxont. Nagyon érdekes, hisz ezzel bizonyítod be, hogy te vagy a Legelső. Nem mintha ezt bizonygatni kellene, de az embereknek szüksége van bizonyosságra, s ezzel bizonyítod azt is, hogy csak te tudtál róla, a legnagyobb titokról, ami a csend kapuja. Te tudtál róla egyedül, hogy minden egy és ugyanaz.

Érdekes. Itt ülünk ezen a látatömbön. Az ő ideje szent, nemrég még forrt, fortyogott, izzott, vörös fényével új időket írt az égre. Távoli korok születnek majd meg belőle, mint ahogy itt vannak ezek a hegyek. Most úgy tűnnek, mint dühöngő katlan, és úgy tűnik, elpusztít mindent, mi lent van, mélyen a szavannán. De valójában csak életet teremt, alkot, s lehetőséget biztosít. Mily erők vezérlik, mik magukban hordozzák az építés és a rombolás legmélyebb tudását. Tűz, mindenké felett. Víz, mindenké felett. Szél, mindenké felett és a föld is mindenké felett. Csend lett. Körülnéztem, és láttam, hogy az Egyenlők között az Első feláll, sétál egy kicsit hátrattett kézzel, nyugodtan, gondolkodón. Majd rám nézett, és folytatta hangos gondolatait:

- Elküldtünk téged ebbe a világba. Elküldtünk azért, hogy segíts, és most itt állok, ezen a szigeten, és arra gondolok,

hogyan tudnál segíteni. Az Egyenlők Tanácsa úgy döntött, hogy vannak emberek, akikben felébred a tűz, a szabadság, a Szent Tudás iránti vágy. Azokat keresd meg. Nem, nem kiválasztottak űk. Nem is általunk megjelöltek, de hozzánk tartoznak, közénk valók, egyenlők velünk, csak nem tudják. Hát, tudasd velük. Használd utad során, míg keresed őket, a Szent Tudás titkait. Bár pontosan tudom, hogy ez nehéz lesz néhány dolog miatt. Fegyvertárad lecsökkent, képességeid, lehetőségeid csak nyomokban vannak veled. Töredékei éned önvalójának, de bízunk benned. Tudjuk, erős vagy nagyon, meg tudod tenni. De nincs időm tovább folytatni veled ezt a monológot, bár szeretném. De elgondolkodtam azon, amit a titokról mondtál. Vajon ott, ahonnét jöttünk, tudja-e mindenki, hogy ez a világ és a mi világunk egy és ugyanaz? Tudja-e mindenki, hogy valóban el tudunk veszni, eltűnni nyomtalanul, és valóban csak sejtik-e, hogy a múltó idő vasfogai minket is elérnek? Nem tudom, hogy tudják-e, és tudom, hogy erre egyedül az Első Tanítvány érzett rá, de ő sem tudja. Érzése tette azzá, ami. Gondolatai, félelmei, aggályai, s ezért indított háborút, hogy legyőzze ő is az időt. Így valójában önkéntelenül is nekünk tesz jót, hisz munkája által, az emberek szenvedései által felébred minden szunnyadóban valami. Mindenki, ami ott szunnyad eltemetve, a szabadság és a tudás iránti vágy, melynek alapkövei a méltóság és a tisztelet. Harc a zsarnokság ellen, az akarat, a vágy, a birtoklás ellen, a gonoszság ellen, és valójában így az Első Tanítvány nem tesz semmi mást, csak megnyitja a fényt. Épp ellenkező hatást vált ki, mint amire számít. De mennem kell. Ígérem neked, mihelyt lehet, újra beszélgetünk. Ha nem pont itt, ezen a helyen, akkor máshol, de újra eljövök.

Láttam a szemem, hogy elfáradt egy pillanatra. Láttam, a némaság megérintette benne a csendet. Sóhajtott egy nagyot, és mire kifújta a levegőt, már csak távolodó lépteit hallottam. Aztán megszűntek azok is, mint apró neszek, és visszajött a csend. Nyugodt voltam, és nem gondolkodtam semmin. Figyeltem magam a csendből, és ismét felszabadulást éreztem

magamban. Hát igen. Egy titkossal ismét kevesebb van. Csak egy a baj, hogy maradt helyette száz másik.

Néztem a végtelen szavannát, a felhőket. Arra gondoltam, hogy hogyan fogom megtalálni azokat, akiket kell. Elengedtem gondolataimat az idő minden irányába, és vártam a visszavert jeleket. De amíg a jelek nem jöttek, gyönyörködtem a tájban. Ismét megéreztem, hogy valaki közeledik felém. De az érzet más volt, egészen más. Némi harag és indulat volt benne, némi önzés és félelem. Aztán ugyanott, ahol az Egyenlők között az Első ült mellettem, azt vettem észre, hogy az Első Tanítvány megérkezett. Leült, félrefordította fejét, és megszólalt:

- Régen találkoztunk. Mikor is? Öt perce, egy másodperce vagy évmilliókkal ezelőtt? S mondd csak, te még mindig itt vagy? Láttam, hogy az előbb az Egyenlők között az Elsővel beszélgettél. Láttam, hogy elgondolkodtatok. Mire készültök? Ellenem indítottok háborút? Hisz én támadtalak meg benneteket.

Sóhajtottam egy nagyot, amitől abbahagyta gondolatainak közlését. Kíváncsian nézett rám.

- Mondd csak - mondta, és megszólaltam:

- Üdvözöllek Barátom. Még mindig szeretlek. Még mindig te vagy az Első Tanítvány. Nincs okod félni, pedig érzem, hogy mélyen benned van még félelem. Aggódsz is, és félsz is, hogy elvesztesz valamit. De biztos ez?

- Miért mondod mindezt nekem?! - csattant fel a hangja hangosan s kissé dühösen.

- Csillapodj - mondtam neki halkán. - Hisz én nem mondok semmit, csak azt, amit látok rajtad és amit te magad sugársz ki a világba.

- Hogy én ezt tenném? Hisz korlátlan hatalommal rendelkezem, nincs mitől félnem.

- De Barátom, van - mondtam neki. - Oly erőket feszegetsz, amelyek előbbre visznek anélkül, hogy kérnéd őket. De oly állapotba sodornak, ami a számodra rabság lesz. Te,

harcot hirdetsz - rámosolyogtam, majd folytattam. - Harcot, hogy te légy az Első.

- Nem! - kiáltotta hangosan és dühösen. - Nem akarok Első lenni. Az Első Tanítvány akarok lenni. Újra a bizalmasa, a barátja, a tanítványa.

- De hiszen... - mondtam volna, de elhallgattam. Ő rám nézett, és láttam a szemeiben, hogy várja a folytatást. Én eleget tettem a kérésének:

- De hiszen te most is mind ez vagy. Barátja, tanítványa, s most is úgy tekint rád, mint az Első Tanítványra. De te az útnak azt a részét választottad, amiben úgy tűnik, hogy ellenség vagy. Holott valójában csak magadnak adod föl a leckét. Magadnak, hogy megértsd a szeretet lényegét. Megértsd azt, mi végre van a szeretet.

- Nem! - állt föl kiabálva. - Én mindenkit szeretek!

- Persze - mosolyogtam rá. - A magad módján - mondtam neki, és folytattam kérés nélkül. - A magad módján, hisz aki téged nem szeret, nem fogad el, vagy aki veled nem ért egyet, azt elpusztítod. Ez a te szereteted. Beleszólsz a nagyok dolgába úgy, hogy közben lekicsinyled magad. Vedd már észre Barátom, te magad is nagy vagy, s van benned is jóság és szeretet, csak neked kellene ezt továbbadni, átadni és felismerni.

- Nem! - mondta dühösen, majd felállt, és eltűnt, de még hallottam a hangját az idő faláról visszhangozni:

- Nem! Ha háború, akkor legyen háború! - és csak visszhangzott a hangja. - Háború, háború! - majd elült a visszhang.

Csend lett.

Hetedik fejezet

Ültem a sziklán. Néztem az alattam elterülő tájat, és az idő körülöttem újra vándorútra kelt. Nem mozdultam. Az Első Tanítvány indulatai, szavai elgondolkodtattak. Éreztem, hogy van benne valami plusz. Van benne valami tette készség, van benne valami a tudás legmélyebb titkainak elsajátítása felé vezető úton, hogy előbbre tudjon jutni. Rájöttem, hogy ez a valami nem más, mint az önfeláldozás. Képes lenne akár önmagát is feláldozni csak azért, hogy előbbre tudjon jutni. De éreztem még a hiányát annak, ami a legfontosabb lökést adja. Nem érzi önmagában a csendet. Nem érzi önmagában a méltóságot és a tiszteletet. Sem mások iránt, sem önmaga iránt, sem a tudás iránt. Úgy véli magáról, hogy tökéletes és mindent tud. Ez kissé önhiúság és hiba. De kételyek és indulatok lappanganak benne, amelyek majd elvezetik oda, ahová majd el kell, hogy érjen.

Gondolataim lecsendesedtek, és csak néztem az alattam elterülő táj fölött, ahogy születnek és meghalnak a felhők, ahogy sodródnak az idő és a tér áramlataival. Születésük és haláluk örök körforgás. Örök, de mulandó. Új erők születését éreztem, melyek új világrendet teremtenek. Új kultúrát, új korszakot és új embert. Igaz, láttam, az új ember már megszületett, de még botorkál, vak és gyenge, tudatlan. Ösztönei szerint él, és keresi azt a pillanatot, ami elvezeti majd a tudáshoz. Keresi azt a fájdalmat és rémületet, ami rádöbbsenti majd a tudás lényegére. Keresi azt a hatalmat, ami megmutatja neki a tudás igazi önzetlenségét.

Múlt az idő, és a csend átjárta a világot. Egy pillanatra elhomályosult a tér és az idő, majd egy barlangban ébredtem fel. Megszülettem, mint ember. Hangok vettek körül, zsvaj, és szűknek éreztem a világot, rettenetesen szűknek. Ordítottam, kiabáltam, nehéznek éreztem a takarókat, amik rajtam voltak, hogy melegen tartsanak. Nagyon kicsi voltam, kettő-három éves, mikor öntudatom első fényszikrái kezdtek felébredni bennem. Aztán egy pillanatra elhallgattam. Körülnéztem, hogy

mit keresek én itt. Hol vagyok, s miért vagyok ebben a helyzetben. Öntudatom egy szikrája megsúgta:

“...Ember vagy, megszületted. Három évig öntudatlan állapotban voltál. Csak ösztöneid vezéreltek, de értelmed titkos rekeszei most kezdenek el kinyílni...”

De inkább éreztem ezeket, sem mint tudtam. Éreztem, hogy valami miatt kerültem ide, de bárhogya gondoltam rá, nem tudtam eldönteni. Ez a kín újra dühvel és haraggal töltött el. Nagyon nyomasztott a szűk világ. Nyomasztott, hogy nem tudtam gondolataimnak teret és időt teremteni. Nyomasztott, hogy tehetetlen vagyok. Nyomasztott az egész új helyzet, amiben voltam, és újra ordítottam. Aztán egy pillanatra elhallgattam, és csend lett. Láttam, mindenki engem figyel. Férfiak, nők, felnőttek és gyerekek. Mosolyognak rajtam. Újra dühös lettem. Nem értettem, hogy miért kell rajtam nevetni, hisz én nem az vagyok, akit ők látnak, hanem valaki egészen más. De ők ebből semmit nem fogtak föl, csak azt látták, amit látni akartak, hogy egy kicsi gyermek felébredt álmából, sír, kiabál, és ezzel megmosolyogtatja a világot. Megéreztem anyám tekintetét. Meleg, mélybarna szemei voltak. Izmos volt az alakja és nagyon vékony. Megviselte a gyerekszülés, és nem heverte ki. Első fia voltam neki. Úgy tűnt, ahogy ránéztem, mintha korán élte volna át az anyaság örömét. Mintha csak a dac és a büszkeség vezérelte volna. Aztán rámosolyogtam. Ő örült neki nagyon. Felkapott, magához szorított, és hangosan kiabálta a világnak:

- Felébredt az én kicsi fiam!

Vállára hajtottam a fejemet, és arra gondoltam, amit mondott: “...Felébredt...”

Hát igen, megérkeztem a nagy kaland idejére.

Hosszú hetek, hónapok múltak el. Ismerkedtem a világgal. Abból a megvilágításból, ahonnan idáig láttam mindent, nem tűnt sem nyomasztónak, sem fájdalmasnak. De tudtam, csupán csak azért, mert a saját nézőpontom szabadságából ítéltem meg az egészet, s most, hogy benne vagyok, most egy teljesen más világba kerültem. Ekkor

világosodott meg előttem örökre, szinte belém égve az a felismerés, hogy sokan a mi világunkból miért nem akarnak ide jönni. Egy pillanatra haragot éreztem. Hát igen. Dühöt, haragot, indulatot. Megfogadtam, s ez a fogadalmam ma is él, hogy mindent megteszek azért, hogy béke legyen. Béke a világok között. Nem ember és ember között, a világok között. Hisz tudtam, hogy az emberek a maguk útját járják, a maguk sorsát, de dühített, hogy onnan, abból a világból, igazából kevesen jönnek ide, mert félnek a szorítástól, a szűk léttől. Félnek a tértől és az időtől, de ott, ahol vannak, nagyon okos elméleteket tudnak gyártani arra, hogy hogyan kellene az embernek segíteni. De tenni csak a legbátrabbak és a legerősebbek mernek.

Megfogadtam azt is, hogy minden tiszteletem azoké lesz, akik onnan ide jönnek, hisz elképzelésük sincs arról, hogy mit vállalnak. A legvadabb, a legrémisztőbb gondolat is eltörpül amellet, ami ebben a világban van mindazok ellenére, hogy maga az élet, az ember gyönyörű, izgalmas, érdekes, lenyűgöző. De a düh egyre fokozódott bennem. Miért nem akarnak ide jönni? Miért nem vállalják a súlyát, a felelősségét annak, s miért csak a vízfüggöny túloldaláról mernek beleszólni dolgokba? Miért nem próbálják ki? Miért nem teszik azt, amin gondolkoznak? Miért csak súgnak, csak súgnak? Miért nem próbálják ki, milyen az, amikor levegőt vesz az ember legelőször, a születés pillanatában? Kitágul a tüdeje, és az milyen fájdalmat okoz. Mikor belenéz a lemenő napba és szűrja a fény a szemét, az is milyen fájdalmas. Hisz ott, soha nincs ilyen. Ott, ahonnét jöttem, ott semmi nem okoz fájdalmat. És úgy akarnak beszélni a fájdalomról, hogy nem is próbálták, nem is ismerik. Úgy akarnak beszélni a szenvedésről, mint egy ideáról. Holott ezeknek az embereknek itt, ebben a világban nagyon is kézzelfogható, fizikai. Megfogadtam örökre, hogy utam fő vezérelve az lesz, hogy a két világot közelebb hozom egymáshoz. Megtenni mindent azért, ha egyesülni akar, de nem egyesíteni. Hisz az a világ dolga, és abba senki nem szólhat bele. Még maga az Egyenlők

között az Első sem. Senki, csak lehetőséget lehet adni arra, hogy a világ eldöntse, akarja-e vagy nem akarja az egészet.

Ahogy múltak az évek, egyre nagyobb harcot folytattam önmagammal szemben. Mert nem tagadom, sokszor éltem át álmatlan éjszakákat csupáncsak azért, mert azon törtem a fejem, hogyan lehetne ebből a világból elmenni. Eszembe jutottak a titkos és végzetes technikák, de soha nem jutott eszembe az önkezűség, hogy az ember saját maga ugorjon a halálba. Hisz tudtam, hogy ezzel, sorsának új sorsot ad. Ez számomra mindig mély megvetést jelentett. Bár valahol tiszteltem és bátornak tekintettem azokat az embereket, kik önkezűleg vetnek véget saját életüknek, de tudtam azt is, hogy ezt csak kilátástalanságukban teszik, mert a helyzetet nem ismerik vagy nem akarják felismerni. Tudtam, hogy ezeken kívül vannak más, számtalan technikák, amelyekkel az ember kiléphet a térnek és az időnek ebből a szorításából, és nem tagadom, nagyon sokszor eszembe jutottak ezek a technikák. De soha nem tettem meg, és nem tudtam mást tenni, mint elfogadtam sorsomat. Nem beletörődtem, és nem is törtem meg. A nehézségek által felismertem, hogy elérkeztem az út elejéhez. Így most már nincs más választásom, csak mennem kell rajta, hisz ezt vállaltam, ezért jöttem, ezért van rajtam ez a súlyos, ez a nehéz teher, ami szorít. Ezért vagyok, hogy azt, amit megígértem, végigvigyem.

Múltak az évek, és csak arra az egyre gondoltam, hogy mindent, mi körülöttem van megjegyezsek, megfigyeljek, hisz ezeknek az embereknek, kik körülöttem vannak, leszármazottai lesznek azok, akik utamra nagy hatást gyakorolnak. Így tudtam, hogy valójában most más dolgom nincs, mint figyelni és szemlélni az élethez és egymáshoz való reakciójukat.

Néha elgondolkodtam rajta, hogy mennyire közönyösek és érzéketlenek egymáshoz, és hogy valójában a legtöbb embert nem érdekel más, csak önmaga sorsának a biztosítása. Neki legyen meg minden. Sokszor láttam, hogy amikor az emberek úgy élnek, hogy megvan mindenük, gyakran beszélnek a

szépről, jóról, ideákról, álmokról és arról, hogy mennyire fontos nekik a másik. De amikor bajba kerülnek, akkor mindig látható, hogy ezek a dolgok elvesztik jelentőségüket, és valójában más nem is lesz fontos, csak az, ami a saját bajuk megoldását vezeti. Önzők lesznek ilyenkor. A saját problémájuk az egyetlen, ami előttük lebeg. Önzőségükben, félelmükben, kilátástalanságukban nem is éreznek rá arra igazából, hogy a másik embernek mire lehetne szüksége. Kicsit nyomasztott ez a világ, de szemlélődtem, és figyeltem. Minden reakciójukat elraktároztam magamban.

Aztán az élet, ahogy jött, úgy el is múlt. Halálom pillanata csendes volt és nyugodt. Vadászat közben sérültem meg, és rövid idő alatt a vérveszteség kinyitotta számomra az idő és a tér kapuit. Visszakerültem a szellemi állapotba, és egy pillanatra átfutott bennem a gondolat, hogy újra jön a csend birodalma. De amikor körülnéztem, láttam, hogy ez a szellemi állapot más, egészen más. Hangokkal, színekkel, formákkal, kavargással volt teli. Minden egész más volt. Ez az emberek szellemi állapota volt. A halál közvetlen közelében lévő lét, az eljövendő és az elmúlt korok szellemiségeit tartalmazza. Pihenőhely, útban az örök lét felé. Itt hullámozó időfodrok szülnek gondolatokat, és a szellemek vágyai, ideái alkotják meg az új teret, ahol újra élő formákkal alkotják meg a világot. Az időfodrok elmosódtak. Sehol nem volt csend, csak ott, ahol csendet teremtettek. Sehol nem volt tiszta fény, csak ott, ahol elképzelték a tisztaságát. Kavargó fények és színek vették körül az egészet. Kívülről befelé sugározták erejüket s bentről kifelé. Örökké pulzáló és hullámozó erőter volt ez. A csend hiányzott belőle. Ahogy kerestem a kiutat ebből az állapotból, messziről meghallottam saját hangomat. A nagy barlang mélyéről szólt:

“...Nyugodt vagyok, csend van körülöttem. A csendet nem én teremtem, nem én alkotom. A csend ragyogását csak felismerem...”

Ebben a pillanatban megálltak a színek és a formák. A kavargó időhullámok lelassultak, majd mintha kiléptem volna belőlük, számomra megszűntek. Igen, véget ért egy nagy idea.

Egy nagy idea, melyben úgy gondoltam, hogy a halál után visszakerülök abba az állapotba, ahonnét indultam. Tudtam, hogy nem, de hiába tudtam, emberi létem minden egyes energiahulláma arra törekedett, hogy visszatérjek emberként. Bekerüljek az újjászületés körforgásába. Tudtam, hogy ez a vágy valójában, ami megszüli ezt a végtelen színorgiát, erők, gondolatok, az élet pulzáló hullámverése. Hisz, a nem lét, az csend. Színtelen, örök fényű ragyogás, valami más, mint pulzáló gondolatok kusza kavargása, és most, hogy meghallottam önmagam figyelmeztető hangját a csend világából, megszűnt körülöttem ez az egész.

Újra a barlangban voltam. Nem, nem ott, ahol megszülettem, hanem ott, ahonnan indultam, abban a barlangban, ahol az idő hegyeket rakott fölém. Néztem magam kívülről, ahogy kövé dermedt testem a csendben megszűnt létezni. Elfogott a vágy, hogy újra visszamenjek az emberek közé, de nem tudtam meghatározni magamnak, hogy miért. De éreztem, hogy mennem kell. Megnyugodtam. Innen, kőmagányomból mindig figyelni fogom magam, hisz a csend birodalmából minden látható és érezhető. Minden kiterjedés, mi létezik, s az is, mi nem létező, innen indul ki.

Becsuktam a szememet, és már kívül voltam a barlangon. A világ felett repültem. Folyókat, hegyeket, erdőket láttam. Vízimadarakat, ahogy a nagy vizek felett repülnek. Aztán láttam szélviharokat, hallgattam a zuhogó esőt, és bujkáltam a hópihék között, ahogy lágyan hulltak alá a végtelen hómezőkön. Embereket is láttam, s arra gondoltam, újra ember leszek. Örömet éreztem és némi fájdalmat. Fájdalmat, mivel tudtam, hogy az emberi lét történéseinek jelentős része igazából ebben az állapotban kerül meghatározásra, amiben most vagyok. Mivel az emberek elsősorban lelki, másodsorban szellemi, és harmadsorban fizikai lények, mindezek ellenére egész létüket, egész fizikai életüket, lelki és szellemi erejük határozza meg. De mivel alapjaiban véve a tér és az idő rabságáról szól, így nagyon sok gondolatuk, ami számukra nehezen érzékelhető, a szellem birodalmában

történik. Itt tudják csak használni azokat a képességeiket, melyek valójában az idő és a tér rabságában nem működnek. Ez a kiegyenlítődés, hisz a két világnak így kell egyesülnie majd az emberben, hogy a fizikai világ elfogadja a felette álló világokat. De ahhoz az embernek, elsősorban, első lépésben önmagát kell felismernie, önmaga jelentőségét, önmaga létét és önmaga szabadságát. Így tehát eldöntöttem, hogy mielőtt megszületnék, ezt a világot ismerem meg titkaival és a benne rejlő lehetőségeivel együtt. Volt rálátásom, hisz rengeteg időt töltöttem el benne. Igazából csak apró részletekre voltam most kíváncsi. Arra, hogy az eljövendő és megszületendő emberek itt, ebben a létformában ezt hogy élik meg, hogy készülnek valahová és mi-minden történik velük. Az látható volt a számomra, hogy ebben a világban a térnek és az időnek egészen más kiterjedési formái vannak, és így, ezek a formák bizonyos fokú szabadságot biztosítanak a lélek számára, a szellem számára, az ember számára. Így utam következő állomása ennek az állapotnak a megismerése és felismerése volt.

Miután eldöntöttem utam következő állomását, újra visszaléptem a csend birodalmából a végtelen színek és formák kavargó és állandóan pulzáló, hullámokkal teli létállapotába. Ez a létállapot, a szellemi lét állapota. Azé a lété, azé a hajszálkönnyű energiarendszeré, ami valójában kapcsolatban áll az emberi gondolattal. Azzal a gondolatisággal, amit az emberek alkotásnak neveznek, az alkotás megnyilvánulásának. Már első pillanatban látható volt, hogy ez átmeneti állapot. Nem a végső, végleges, hanem igazából olyan, mintha az ember valaminek a középpontjába kerülne, egy origóba, ami átvezeti egyik pontból a másikba. Egy origóba, amely rávezet a nagy egész lényegére. Egy origóra, ami önmagában véve egy elhatárolt egység, de a benne rejlő kapillárisok lehetőséget biztosítanak a minden irányú átjárhatóságra. Ezek a kapillárisok elsősorban a lét különféle megnyilvánulási formái felé vezetnek, amik összeköttetésben vannak a térrel és az idővel. A szellemi lét önmagában véve határozza meg saját tér-idő kiterjedését, így valójában teljesen független attól a tér-idő

kiterjedéstől, amit az emberek térnek és időnek neveznek. A szellemi lét legfelső időállapota maga az időtlenség. Ez annyit jelent, hogy a Földön valaha élt élőlények vagy éppen átmenetileg megfordult élőlények szellemisége mind-mind jelen volt már akkor, amikor a Föld még ki sem alakult. Ezek a szellemek bizonyos értelemben várják a saját idejük megérkezését, de ami a lényeg, a saját idejük elérése a felismerését várják. Tehát azt a pillanatot, amikor manifesztálni tudják önmagukat. A manifesztáció nem abból áll, hogy maga a szellem eldönti, hanem kell hozzá egy külső erő, kell hozzá egy külső sugallat, amit úgy is lehetne nevezni, hogy Istenakarata. Úgy is lehetne nevezni, hogy a teremtő erő és a lélek akaratának az egységéből alkotott erő. A szellem manifesztációja igazából véve a teremtés és az alkotás gondolata. A lélek, szellem, test hármasságában a szellem, mint origó fordul elő. Érdekessége a dolognak, hogy a lélek, mielőtt elindul hosszú és kitartást igénylő, gyönyörű és szép útjára, önmaga megismerése és önmaga tökéletességének elfogadása felé, megalkotja bizonyos értelemben a saját szellemiségét, a saját szellemi manifesztációját. Azokat a gondolatokat, amelyek majd vezetni fogják a fizikai világban.

Nagyon érdekes dolog, hogy a szellemi lét állapota, a fizikai világ időrendszerétől teljesen független. Tehát, már most léteznek azok a szellemek, amelyek fizikai kiterjedésének a lehetősége még nem jött el. Tehát az elkövetkezendő években, évtizedekben, évszázadokban vagy az idő bármilyen távoli pontján fognak majd megszületni, élő formációt alkotni. A szellemi lét formációja sokkal nagyobb, tágabb, szélesebb spektrumú, mint maga az emberi világ. A szellemi lét ezeket a határokat, amiket a tér és az idő szab a fizikai lét határainak, könnyűszerrel, könnyedén tudja átlépni. Az ő számára ezek a megnyilvánulások valójában komolytalan akadályok, hisz a benne rejlő szellemi erő hatására ezeket a határokat szinte szó szerinti értelemben úgy befolyásolja, ahogy akarja, hatalma és kiterjedése által. A szellemi lét legfontosabb lényege, hogy

önálló, létező rendszer. Teljesen független, bár egymásra hatást tudnak gyakorolni, ami előfordul itt is, ebben a létállapotban.

Egy-egy szellemi létformáció teljesen és tökéletesen megsemmisíthető, tehát nem kerül vissza az egymás utáni újjászületések rendszerébe, nem kerül vissza sehová, mert teljes és totális megsemmisülés által elmúlik. Ez a teljes és totális megsemmisülés valójában az értelem szempontjából nézve nagyon-nagyon ritkán fordul elő, de minden létformában működik. Igazából ezt lehetne nevezni halálfélelemnek, mert ott, ahol az ember lehetőséget kap az újjászületésre, az valójában átalakulás. De ahol fennállhat a veszélye annak, hogy egy adott folyamatból kifolyólag teljes és totális megsemmisülésben lehet része, az igazából a végleges és végzetes elmúlás.

Az idő előrehaladtával a szellemi lét állapota csak tágul és bővül. Egy érdekes folyamatrendszer hatására ez valójában azt jelenti, hogy a már megszületett és élő szellemek, kik valójában emberek, gondolataikkal a szellemi lét állapotát egyre tágítják és egyre jobban fejlesztik. Így látható, hogy a szellemek és az emberek közti világ micsoda mély szimbiózisban van egymással, hogy ebben az állapotban az emberek valójában nagyon nehezen tudják érzékelni a szellemek világát. A szellemek világa nagyon könnyen érzékeli az emberek világát, és valójában az emberek világa az, ami a szellemi lét állapotának energiamezejét fokozatosan erősíti, akár gondolatai által fokozatosan erősíti, akár technikai vívmányai által, akár hite és meggyőződése által. Még akkor is, amikor valaki tagadja ennek a dolognak a létét. Ugyanis bármilyen furcsa, minden, ami az élő ember számára, mint gondolat, eszébe jut, az valahol mind-mind próba vagy mint egy adott dolog megismerési folyamata érvényesül. Ezek által az adott folyamatok által energiát termel, gondolatokat termel, és a gondolatok mint valójában függetlenül a tértől és az időtől, függetlenül minden olyan alacsonyabb szintű és béklyóba kötő zárt rendszertől, amely megakadályozza az ember lelki kiterjedését, működnek. A gondolatok így valójában egy

általuk létrehozott tér-idő rendszerben dolgoznak, de ez az általuk létrehozott tér-idő rendszer magasabbrendűbb sokkal, mint az emberi téridő. Ezért van az, hogy a gondolatok erejével hatást lehet gyakorolni a térre és az időre, ami az ember látható és érezhető világa. Ezért van az, hogy a gondolatok erejével az ember fel tudja mérni, hogy ez a világ, amit megtapint, megízlel, megérez, megfog, ez valójában illúzió. Hisz ezt az illúziót az ember egyetlenegy erős szuggesztív gondolattal képes megváltoztatni.

A szellemi lényeket úgy is lehetne nevezni, hogy szuggesztív lények. Persze nem úgy szuggesztív lények, hogy befolyásolják akár a fejlődő értelmet, akár bármi mást. Nem. Az a szuggesztívjuk lényege, hogy hatalmat akarnak gyakorolni, hisz az emberek ugyan félnek ettől a tudatállapottól, de valójában félelmük csak tudatlanságukból fakad. A szellemi lét soha nem arról szól, hogy az embereket rémületbe ejtse, hanem mindig arról szól, hogy az embereket elgondolkoltassa arról, hogy a világ valami egészen más rendszerről szól. Nem arról, amit megfogni, megtapintani, megízlelni vagy megmérni lehet, hanem van valami ismeretlen erő, ami ezt az egészet terminálja, összefogja, és ami a lényeg, erővel tölti el. Az, hogy a szellemek milyen hierarchikus rendszerben épülnek fel, az itt, ebben a szellemi létállapotban mindenhol tisztán és egyértelműen látható. A legfelső terület az, ahol a szellemeket irányító, úgynevezett vezérszellemek vagy nagy szellemek találhatók. Ezek az entitások valójában állandó kapcsolatban vannak a legfőbb teremtő erővel, akár a fátyollényekkel, amelyek sokkal öregebbek mint a szellemek. Ha idő szerint nézzük őket, sokkal nagyobb tudással is rendelkeznek, de mindennel kapcsolatban állnak, ami a szellemek feletti világoknak a régióit jelenti. Ahogy közeledik a szellemi lét legfelső része az ember felé, úgy egyre alacsonyabb tudású szellemekkel lehet találkozni. Itt már speciális entitások foglalnak helyet, akiknek különféle adottságaik erőssége alapján határozzák meg a hierarchiában elfoglalt helyüket. Ez nem azt jelenti, hogy valamelyik gyorsan tud repülni,

valamelyik meg ügyesebben megy át a falon, nem, hanem azt, hogy melyik, milyen szinten és fokon tudja a szeretetet a másokban, azaz az emberben felébreszteni. A szeretetet milyen szinten és milyen fokon tudja megmutatni és kihozni az emberből. Ez nem azt jelenti, hogy mondjuk a vezérszellemek vagy az uralkodó nagy szellemek nem tudnák kihozni, ők is ki tudják, csak ők egészen más logikai rend alapján követik ezt, mint az alatta lévő különféle képviselők. Az emberi világhoz természetesen azok a szellemek vannak a legközelebb, akikben még a szeretetnek csak bizonyos foka tud előfordulni vagy bizonyos súlya, de nagyon nagy mértékben. Ellenkező esetben előfordul a vágy, az akarat és a birtoklás. Tehát ösztöni irányítás alatt állnak, így ösztöneik irányítása határozza meg az élni akarást. Ezért fordul elő az, hogy ezek a szellemek nagyon gyakran akarnak megszületni, ragaszkodnak az ideavilághoz. Ennek a szellemállapotnak az érdekessége az, hogy azok a szellemi létezők, entitások, amelyek napi szinten találkoznak emberekkel, az emberi világban élnek, valójában az emberi világhoz tartoznak. Nem látják a felettük lévő szellemeket, a felettük lévők viszont látják az egész rendszert. Ezt úgy is lehetne mondani, hogy a hegy tetejéről minden látható, de a völgyből kevesen tudják eldönteni, hogy van-e ember a hegytetőn. De mindezek ellenére a szellemi lét állapota is egy illúziókkal teli világ. Illúziókkal, ábrándokkal érzésekkel, érzelmekkel, csalódásokkal, tévedésekkel, egyszóval, szinte mindennel, ami az emberek világában előfordul. Ami nagyon érdekes benne, hogy ugyanebben a létformában, a szellemi lét állapotában ugyanúgy előfordulhatnak a tévedések síkjai, mint az emberi lét világában. Azaz valaki azt látja, amit látni akar, így az illúzió hatalma még itt is meg tud nyilvánulni alacsonyabb szinten. Példái ennek végtelen formában fordulnak elő, hisz vannak szellemek, kik illúzióként élik meg, hogy emberként élnek, s vannak emberek, kik illúzióként élik meg, hogy valamiféle szellemi erő van bennük. Az időnek egészen a legtávolabbi pontjain nyilvánulnak meg ezek az apró tévedések, amelyek mindig nélkülöznek mindenféle lehetséges

kapcsolatot a realitás talajával. Valójában a szellemi lét állapotában is ugyanolyan fokú a realitás, mint bárhol máshol. Csak az a dolog létezik, ami működik. Persze, az illúzió hatalma is képes a működést produkálni, de mégis érezni az illúzióból valami erőnek, spiritusznak a hiányát. Míg a valós dolgoknál érezni lehet ennek a spiritusznak, ennek az erőnek a jelenlétét. A szellemi lét állapotában történt tévedések és illúziók nagyon mély nyomot tudnak hagyni egy-egy szellem fejlődésének a kiépülésében, felismerésében, illetve a tudatára gyakorolt hatásoknak nagyon mély, lélektani jelentősége van. A szellemi lét állapota valójában felkészülés az életre. Van egy érdekessége ennek is. Akár hányszor születik meg egy lélek, s minden egyes születéssel új szellemi ént hoz létre önmagának, mégis minden egyes szellemi énje különbözni fog az előzőtől, sőt annyira különbözik, hogy teljesen független lesz. Lesz köztük kapcsolat, mely összeköti őket. Ez valamiféle ismeretlen eredetű kohézió, de ez valójában minden élő rendszer között megvan, s minden élettelen rendszer között. Ugyanilyen jellegű kohézió, csak sokkal erősebb az, mely összeköti a világegyetem minden egyes atomját, bármilyen távolságra vagy bármilyen időben is legyenek. Ez az összekötő erő, amit lehetne nevezni Isten gondolatának, lehetne nevezni a teremtés erejének, mindenhol létezik. Mivel a szellemi lét állapota közelebb áll sokkal a teremtés állapotához, így valójában sokkal jobban érezhető rajta, hogy kiterjedése sokkal inkább megközelíti azt a logikát, amit az emberek a teremtésben keresnének, ha a teremtés a számukra realitás lenne.

A szellemi létben nagyon mély s látványos felismerésekhez lehet eljutni. A csenddel, az alkotással kapcsolatban, az örömmel és a boldogsággal, a gyűlölettel, a haraggal kapcsolatban, az életet mozgató létet minden pillanatban irányító szenvedéllyel kapcsolatban. Hisz, talán ebben a tudatállapotban a legtisztább ezeknek a dolgoknak a felismerési lehetősége. De ellentétben a tisztasággal, az emberi állapotban ezeket a dolgokat a legnehezebb felismerni az élet okozta zavar miatt. De mégis emberként adatik meg az a

lehetőség, ami se szellemi állapotban, se semmilyen állapotban nincs megadva, hogy a szenvedélye által ötvözött erőn keresztül ezeket a dolgokat meg tudja ismerni. Ez olyan dolog, mint hogyha valaki a mocsár legzavarosabb vizéből akarná megismerni a tökéletesen tiszta vizet, a tökéletes ragyogást, a tökéletes szépséget, s ekkor megpillantaná a mocsár fölé magasodó világot, a lótuszt, ami megmutatja neki, hogy minden letről fölfelé megy.

Az emberi létben gyakorta előforduló eset, hogy a világ dolgai valamilyen szellemi sugallat hatására kerülnek "napvilágra." Ezekben a sugallatokban nincs cél, szándék vagy eszme. Csak egy dolog van bennük: a segítő útmutatás, amit csak a szabad akarat tud egyedül útjára engedni, vagy épp gátat szabni neki. Ez hihetetlen dolognak tűnik az emberek szemében, de mindezek ellenére mégis létezik, mindenféle elvárás, cél, eszme vagy idea nélkül. Itt látható legjobban az a folyamat, hogy a szellemek miért és milyen céllal választanak ki maguknak különféle embereket, akár médiumokat, akár bármilyen más embereket, akiknek sugallataikat átadva előreviszik, szinte tagadhatatlanul, az emberi kultúrákat és társadalmakat.

Persze az is igaz, hogy az ilyen sugallatok hatására nagyon sok minden negatív irányban is meg tud változni. Hisz a sugallatokat az emberek nem mindig értelmezik pozitívan, nagyon sokan negatívan vagy éppen ártó szándékkal. Azt is be kell sorolni, hogy a szellemi energia az ember számára az első olyan lépcsőfok, amikor szembetalálkozik egy tőle független és általa ismeretlen létformával. Ez a létforma az emberben nagyon sokszor félelmet és riadalmat kelt, egyetlenegy dolog miatt. Rámutat arra, hogy hol vannak az emberi értelem határai, hol vannak az emberi tudás korlátai, hol vannak azok a hiányosságok, amelyek az embert rá tudnák vezetni a külső és belső egyensúly felismerése helyett arra, hogy nem létezik se külső se belső világ, hanem csak a világ létezik. Nagyon sokszor szándékosan súgnak különféle entitásokat a különféle embereknek arról, hogy létezik külső és belső világ, egészen

addig, amíg a kiválasztott személy rá nem jön, hogy őt valójában becsapták, és valójában nem külső és belső világ létezik, hanem a világ. Na most, ennek a becsapásnak nem az a lényege, hogy a kiválasztott személyt rossz útra terelik, hanem az, hogy méltónak találják a kiválasztottat arra, hogy ő maga ismerjen fel dolgokat. Nem az a szellemi lét vagy a spirituális lét lényege, hogy a kiválasztott személy vakon követi a sugallatokat, hanem az, hogy megtalálja benne a saját értelmét, irányító erejét, és saját értelme által saját maga fedezze fel a világot, és a felfedezésének a legvégén ki tudja mondani: "...Nem én vagyok, hanem mi, a világ. Részem vagyok a világnak, és a világ részem nekem, valahol egészen mélyen belül, sőt minden gondolatomban. De én, ugyanúgy részem vagyok a világnak minden pillanatban és minden részében, minden alkotóelemében..."

Ez az egység, ez a szimbiózis nem arról szól, hogy az emberek és a fölötté lévő világok külön hierarchikus szakaszokra lennének osztva. Bár ez egy látszólagos megítélés szerint így tűnik. Valójában a magasabb szellemi szinten lévő entitások már rendelkeznek olyan erővel, ami az ember számára akár végzetessé is tudna válni. Nagyon sok látható jele van annak, hogy nem véletlen az, hogy az alacsonyabb entitások kerülnek kapcsolatba az emberrel. Persze, ahogy az emberi kultúra fejlődik és változik, úgy egyre magasabb entitások érik el a Földet, és sugallataik által egyre közelebb kerülnek az emberek bizonyos szellemi szintekhez, bizonyos szellemi szférákhoz.

A Föld fejlettebb koraiban olyan szellemi szinten éltek emberek, ami nagyon sok más kultúra számára elérhetetlenné vált. Akár Atlantisz szellemi szintje elérhetetlen volt a Krisztus utáni időkben, de Atlantisz számára is elérhetetlen volt az évszázmilliókkal előtti tudatállapot. Mindegyik különféle korszak, különféle kultúra, és mindegyiknél erősen látható, hogy a világ fejlődésének ütemeképpen a fejlődés egyre mélyebbre és mélyebbre zuhan, egyre negatívabb irányokat vesz. Persze, ezt lehetne úgy értelmezni, hogy a szellemi szint,

a szellemi szféra, a szellemi lét, az valamiért csődöt mondott az emberrel kapcsolatban. De itt valójában nem erről van szó, hanem arról, hogy az ember fejlődése egy rettenetesen gyors folyamat, nagyon nagy végletek között végbemenő folyamat, és ez a pár tízezer év, amióta az ember megszületett, idézőjelben természetesen, és elkezdett gondolkodni önmaga önhittségén és ostobaságán, ez egy elhanyagolható idő a világegyetemhez mérve. De ha csak - a világegyetem helyett - a szellemi lét idejét vesszük, ahhoz mérve is elhanyagolható idő. Tehát, ha nagyon sarkosan néznénk, a szellemi lét állapota, mint időtlen állapot, éónokat ölel fel. Az emberi lét évtízereket, évszázereket, évmilliókat, és ezeket össze sem lehet hasonlítani igazából az éónokkal. Hisz bennük csak egyetlen másodperc is több milliárd évig tart, és az emberek ebben az egyetlen másodpercben önhittségük és ostobaságuk által képesek elfogadni magukról azt, hogy mindent tudnak és mindenhez értenek. Persze van egy aprócska dolog. Az óra mutatója közé szorított távolságnak sem tudnak nevet adni, csak úgy, hogy idő, de hogy valójában az idő, mint definíció mit takar, ezt nem tudták még meghatározni. Persze próbálkozások voltak rá, mint fizikai, megfogható, mérhető egység, de valójában az, hogy maga az idő mitől jön létre, ez még titok az ember számára. Ugyanúgy titok, hogy a gondolatok honnét születnek, illetve a sugallatok miből erednek. Érdekessége a dolognak, hogy már kapizsgálnak valamit ebben az irányban, hisz a sugallatok eredetét úgy nevezték el, hogy szellemi szikra, és ez önmagában elgondolkodtató már.

Most, hogy körbejártuk a szellemi állapotot, érzékelhető, hogy ez sokkal kiterjedtebb, sokkal egészségesebb, mint maga a biológiai életforma. Sokkal kiterjedtebb és sokkal mélyebb intelligenciával rendelkezik, mint az ember okfejtési állapota, amit okosságának, intelligenciának vagy értelemnek neveznek. Valójában, amíg az elfogadás az emberben nem működik, csak részlegesen és meghatározás szerint, addig nem lehet elfogadásról beszélni. Mert ha valójában az elfogadás, mint

érzelmi állapot, tudatállapot, azaz mint az élő formáció gondolati kiterjedésének a természetes állapota tud megnyilvánulni, akkor lehet igazi elfogadásról beszélni. De amikor maga az elfogadás definíciók, célok, eszmék, ideák tárgyát képezi, akkor valójában ezekről is van szó és nem a szó szerinti értelméről, elfogadásról. Mivel már volt alkalmam és lehetőségem arra, hogy emberként éljek, úgy gondoltam, hogy kiépítem ebben a szellemi állapotban a saját szellemi rendszeremet, tértől és időtől függetlenül. Így megalkottam magamnak azokat a szellemtesteket, amelyek későbbi megszületéseim folyamán szükségessé válnak. Megalkotásban nem mindig az elsődleges szempont volt a segítség. Néha az is fontos volt, hogy ezek az erők gátoljanak, fékezzenek vagy éppen ártsanak majd az akkori fizikai énemnek.

Hogy ez az ártás valójában mit jelent - mert ezt nagyon sokféle irányból lehet értelmezni -, nagyon egyszerű dolog. Krisztus nem tudta volna kifejtetni saját gondolatait, ha nem lett volna Júdás. Tehát ahhoz, hogy az működjön, szükség volt Júdásra is. Így tehát pontosan tudom, hogy a jövőben kik azok az emberek, akik ellenem tesznek, és bármilyen furcsa, egy részük az én sugallataim alapján teszi azt, amit tenni fog. Hisz ez hozzájárul ahhoz, ami a fejlődés lényege. Megalkottam olyan szellemtesteket, amelyek sokszor megtévesztésig hasonlítanak rám. De őket megáldottam saját tudással és saját életerővel. Így valójában mindegyik saját, önálló entitás. Ők valójában segítségemre lesznek abban, hogy akik félelmüktől vezérelve attól tartanak, hogy megnyilvánulok nekik esetleg ártó vagy pozitív szándékkal, az ő számukra ők fognak megjelenni. Nem azt teszik, amit én tennék, de minden negatív és pozitív irányból teljesen úgy fog tűnni. De ezeknek az entitásoknak van egy aprócska sajátossága. Mihelyt felismerésre kerülnek, hogy nem én vagyok problémájuk okozója, forrása vagy éppen problémájuk megoldásában a segítség, ezek az entitások azonnal elmúlnak. Ellenben, ha félelmük személyem felé egyre erősebbé és fokozottabbá válik, ezek az entitások ebből táplálkozva - az emberi szellemből és a

lélek erejéből - egyre intenzívebb erővel fognak lecsapni, és egyre nagyobb határozottsággal.

Így a szellemi lét állapotában megalkotva saját, kiterjedt rendszeremet, elindultam egy olyan világ felé, amiről volt némi sejtésem, mivel már jártam benne, hisz megtapasztaltam, hogy az emberek mennyire gyarlók, önzők, s mennyire vágnak a szeretetre. De megtapasztaltam azt is, hogy mennyire képesek lemondani akár a szeretetről is saját vágyuk, céljuk, eszméik, ideáik elérése érdekében. Mennyire önhittek, mennyire ostobák s mennyire megvakulnak a sötétség ragyogásától.

Nyolcadik fejezet

Lágyan sütött a nap. A fehér mészkősziklák lágyan és kellemesen verték vissza a nap sugarainak melegét. Tíz éves voltam. Új életem valahol a Peloponnészoszi-szorost ölelő sziklák vidékén volt. Szüleim kecskepásztorok voltak, s így korán beletanultam a kecskékkal való foglalatosságba. Mindig, amikor egyedül voltam a sziklák között, s figyeltem kecskéinket, hogy el ne kóboroljanak, gyakran elméláztam. Háttal ráfeküdtem a sziklára, kezemet fejem alatt összekulcsoltam, rágtam egy fűszálat, fűtyörésztem, dúdoltam, néztem, ahogy a madarak repülnek az égen, és közben azon elmélkedtem, hogy elmegyek otthonról. Olyan leszek, mint a spártaiak, híres és nagy katona, de nem tudtam, mi vezet erre az útra.

Mint egyszerű parasztgyerek, igazából csak egy dolog iránt éreztem határozott vágyat: a szabadság iránt. Ez az érzés napról napra erősödött bennem. Bár szerettem szüleimet, de úgy éreztem, a munka, a hely, a környezet megfojt, gúzsba köt. Napról napra erősebben álmódtam arról, hogy el fogok menni. A környékünkön nem élt rajtunk kívül senki. Jó egy-két napi járóföldre voltak a legközelebbi szomszédok és rokonok. Szüleim azért választották ezt a magányos vidéket, mert félték a rablóktól, akik a kereskedelmi utak mentén szoktak tanyázni. Itt hosszú évek óta biztonságban éltünk mind az öten: szüleim, két kisebbik húgom és én.

Az idő múlásával szüleim egyre fáradtabbak és egyre idősebbek lettek, így rám egyre több munka hárult. Tizenhárom-tizennégy éves koromban már a kecskékkal való összes foglalatosság rám hárult. Az arra vetődött idegenektől gyakran kérdeztem, hogy mi hír van a világban. Meséltek a perzsákról, távoli világokról. Meséltek arról, hogy készülődik egy nagy háború, ami eldönti majd egész Ilion sorsát. Úgy éreztem az ilyen történetek hallatán, hogy abban a nagy háborúban majd nekem is részem lesz. Nekem is ott kell lennem, én is ki akarom belőle venni mindazt, ami nekem jár.

Görögnek éreztem magam, ízig-vérig görögnek. Szerettem a temperamentumot, a szabadságot, a művészetet. Vonzott Spárta és a többi városállam. Tudtam, bárhová mehetnék, hisz szabad ember vagyok, szabad görög. Azzal is tisztában voltam, hogy igazából letelepedni csak itt, a hegyek között tudnék, hisz minden városállamnak megvannak a saját törvényeik, amelyek nagyon sok feltételt szabnak a letelepedni szándékozónak. De, valahogy gondolataimban soha nem foglaltak el jelentős helyet azok az elmélkedések, melyek arról szóltak, hogy én esetleg valamelyik nagy városállamban majd tisztos, öreg polgárként élem életemet. Valahogy nem láttam soha ezt a jövőt, de azt mindig éreztem, hogy a harc elkerülhetetlen lesz.

Tizenöt éves koromban egy családi tragédia megfordította az élet kerekét. Minden megváltozott körülöttem. Egy arra járó katona, aki furcsán ment, beteg volt és öreg, nem tudta magáról, hogy fertőző ragályt hordoz. Továbbment, de rá három napra testéből elszállt a láng, és élettelen testét megtaláltuk a sziklák között. Én készíttetés éreztem arra, hogy ne nyúljak hozzá, de húgaim és apám hozzáérték. Kíváncsiak voltak, hogy honnét jött ez az ember, mi van a zsebében, milyen nemzetiségi lehetett, kíváncsiak voltak, hogy talán görög ő is. Talán itt a közelben van háza, családja, itt a közelben laknak azok, akik hazavárják.

Ahogy ott nézték húgaim és apám, hogy találnak-e valami kiindulópontot arra, hogy ki az ismeretlen, többször megfogták ruháját, kezét, és ezekkel a mozdulatokkal olyan közel kerültek a halálhoz, ami rájuk is nyomta bélyegét. Én közben azon elmélkedtem, hogy mily forgandó is az élet. Szerencsétlen ember eljött otthonról, valamikor nagyon-nagyon régen, talán olyan fiatalon, mint most én, bejárta a nagyvilágot, megvívott számtalan csatát, maga sem tudja, hogy miért, és most itt, rálátással a tengerre, a fehér mészkő sziklák között, a szamárkórók takarásában, meghalt. És lehet, hogy itt, pár napi járóföldre valamelyik házban hazavárja valaki. Soha nem fogják megtudni, hogy hősük, a harcos itt halt meg. Úgy marad meg

emlékezetükben, hogy dicső és bátor férfiú volt, aki a csatamezőn esett el.

Gondoltam, azért ez nagy fintora az életnek. Itt fekszik valaki, és még csak nem is kardtól vagy dárdától halt meg, nem csatamezőn, vad ordításban és villogó szemek között, nem vértől csepegő napon, hanem valami ismeretlen dologtól, csendesen, némán elesett, és meghalt.

Milyen törekeny és mulandó is az élet - gondoltam. Mi végre vezetheti a sors az embereket, hogy ilyen fintorokat, ilyen vargabetűket járjon be sorsuk az élet útvesztőiben.

Mikor elindultunk hazafelé, ezek a gondolatok voltak az elsők, amelyek egyre határozottabban mégis arra ösztönöztek, hogy nekem is el kell menni. De nem tudtam magamról semmit. Nem tudtam honnan jöttem. Minden előző kép, gondolat zárva volt bennem. Csak egy dolog volt bennem biztos, menni, menni, minél távolabb innen.

Délutánra már szüleim és húgaim is falfehérek lettek, és láttam rajtuk, hogy gyengülnek. Bár még a napi munkát ugyanúgy végezték mint máskor, de valahogy, valami belső kényszer, sugallat hatására éreztem, hogy el kell távolodnom tőlük. Nem tudtam megfogalmazni, hogy miért, nem tudtam rálátni a dolgokra, de engedtem a kényszernek. Úgy gondoltam, hogy ez valamiféle előjel. Nem beszéltem róla senkinek. A vacsora elfogyasztása után kimentem a sziklák közé, tüzet raktam, és csak néztem a sziklák közül, ahogy lent, messze hullámszik a tenger. Senkinek nem volt ez feltűnő, hisz gyakran volt szokásom már egészen kis gyerekkoromtól, hogy naplemente körül kiülök a szirtek közé, és hosszú órákon át nézem, ahogy a nap lenyugszik, és feljönnek a csillagok. Mindig azon elmélkedtem, hogy Zeusz, az istenek királya vajon mi végre teremtette ezt az egészset. Most, ahogy pattogott előttem a tűz, ugyanezen elmélkedtem.

“...Zeusz, az istenek királya, vajon mi végre küldte ezt a katonát, s mi végre küld számtalan más embert csatába? Csupán csak azért, hogy meghaljanak álmokért, eszmékért, ideákért? Aztán a csata egészen máshogy dőljön el, aztán azok

az emberek, akik vérüket, életüket adták érte, meglássák a békét...”

Arra gondoltam, hogy ez az egész nagy élet, valójában az istenek játéka. Játszanak az emberrel. Játszanak. Önhitt és hiú módon elhítetik mindenkivel, hogy azt teszik, amit akarnak, holott, valójában minden egyes lépést az ember életében valami felsőbb hatalom irányít és dönt is el egyben.

Mint említettem, ezekben az időkben nem volt semmire rálátásom. Semmilyen emlékképem nem jött felszínre, ami így utólag visszagondolva sokkal jobb is, hisz a másnap rám váró eseményeket nagyon-nagyon nehéz lett volna így feldolgozni.

Késő estig maradtam kint a tűz mellett, majd amikor elindultam vissza a házba, láttam már, hogy bent sötét van és mindenki alszik. Gondoltam, nem ébresztek fel senkit zörgéssel. Így hát bementem a ház melletti fészerbe, egyszerűen ledőltem a szalmára, s ott aludtam hajnalig. Reggel, amikor felkeltem, kinéztem, és nem láttam senkit mozogni. A kecskék már előjöttek, és kint legelésztek a ház előtt. Feltűnt, hogy maguktól jöttek elő, senki nem nyitotta ki a karám ajtaját, hanem, mintha az állatok kitörtek volna belőle, mintha menekültek volna valami ismeretlen, vad dolog elöl. Kiabáltam, gondolván, hogy húgaim mint régen, amikor gyerekek voltunk, kijöttek már, és elbújtak. De hangomra meglepő dolog történt. Apám jött elő. Furcsa, szürkés-fehéres, halványlilas arccal, szája elvékonyodott, sötétlilává változott. Nehezen és hörgősen vette a levegőt, keze remegett, és szeme szürke-fakóvá változott. Éreztem, hogy nagy baj van, és a szemébe néztem. Kezét felemelte, ahogy látta, hogy lépni akarok feléje. Tenyerét tagadólag felém mutatta. Sugallta, hogy ne lépjek hozzá közel. Láttam a könnyeket szemében, és hallottam, ahogy nagy nehezen kipréseli magából azt a pár szót, ami akkor, életemben, a legmélyebben érintett.

- A húgaid elaludtak.

Megálltam, földbe gyökerezett a lábam. Nem tudtam, hogy ez mit jelent, csak éreztem, hogy valami nagyon nagy bajt.

- És anyám? - kérdeztem.

- Ő is készül, készül megpihenni. Készül, hogy az Elíziumban majd találkozzunk, s mind együtt legyünk.

Könnyek szorították torkomat. Térdem megremegett, és nem tudtam eldönteni, most lépjek vagy ne lépjek, de meggondoltam magam, és berontottam a házba. Az egész ház valójában egy nagy belső térből állt. Nem voltak szobák vagy mellékhelyiségek, csak egy hatalmas, nagy belső tér. A jobb oldali részében, hátul, a sarokban feküdtek a húgaim. Az én helyem ugyanitt, jobb oldalt, az ellentétes sarokban volt. Szüleim a bal oldali részen pihentek. Középen, az ajtóval szemben volt a nyitott tűzhely. Mellette az Életfa, ami köré a házunkat építettük. Ez őrizte és tartotta egyben családjunkat. Ránéztem húgaimra, s láttam, hogy apám már betakarta őket. Odaszaladtam anyámhoz, leültem mellé, s láttam, hogy már ő is elment. Ekkor feloldva magamban minden vágyat, minden élni akarást, megcsókoltam a homlokát. Nem gondoltam semmit. Nem gondoltam azt, hogy élni akarok, nem gondoltam azt sem, hogy meg akarok halni, csak egy dolgot, hogy elbúcsúzzak tőle. Hisz általa kerültem erre a világra, s ez számomra mindennél fontosabb volt. Úgy éreztem, ha ezt nem tenném meg most, akkor becsapnám, hisz mindaz, amit gyerekkoromban mesélt, az mind valótlan lenne. Mikor felálltam, és kimentem a házból, apám még mindig ott állt, és nézte a sziklákat, a kecskéket, majd halkán magához hívott. Rám nézett, s csak annyit mondott:

- Eljött értünk a halál. De téged valamiért megkímélt. Zeusznak és Hádésznek valami terve van veled. Terve, amiről mi nem tudhatunk semmit. Nekem lassan lejár az időm. Erős vagyok ugyan, de már gyengülök. Érzem, jön Kharón ladikja, és csak percek vannak hátra. Már elkezdődött az utolsó óra. Kérlek téged fiam, menj el. Légy az, mi szeretnél lenni. Tarts meg minket a jó emlékezetedben, és kérlek, hogy az évnek mindig ezen a napján, ha tudsz, gyere el ide. Ne engedd, hogy bárki más itt lakjon! Ne engedd, hogy emlékünket elfújja az idő!

Néztem, ahogy egyre halkabban beszél. Láttam, ahogy fáradt gondolatai elhagyják ajkát, és vele együtt az életerő is kiszáll testéből. Lassan kezdett térdre rogni, majd egyre nehezebben, zihálva, hörögve vette a levegőt, de kezét még mindig felém tartotta. Tenyere szinte kiáltotta felém, hogy: "Ne, ne gyere közelebb"

- majd nagy nehezen leült, pihegett egy darabig, és összeszedte minden erejét.

Most láttam rajta igazán, hogy milyen erő és bátorság van benne, hisz most, a halállal szemben harcol. Az ember számára az egyetlen, legyőzhetetlen ellenféllel. Összeszorította fogait, felállt, s elindult be a házba. Mikor elérte a küszöböt, megfordult, és felnézett a napba. Láttam, ahogy hunyorog, és a fény egyre lassabban és egyre opálosabb színben tör elő szemeiből. Rám nézett, és szinte, mint szellő, halkán hagyta el a szavak ajkait:

- Menj, és ne nézz vissza - ezzel megfordult, és bement a házba.

Éreztem, ahogy a fájdalom átjárja izmait, inait, csontjait, a szívemet, lelkemet. Nem tudtam se szólni, se sírni, csak álltam. Gondolkodtam rajta, hogy tegyek-e egy lépést a ház felé. Éreztem, hogy mennem kellene. Ekkor, hirtelen hátrafordultam, és elkezdtem futni le a partra, a mészkösziklák közé, és csak futottam, futottam. Amikor elértem azt a pontot, ahol a leggyakrabban szerettem lenni, megálltam és leültem. Zihálva kapkodtam a levegőt, de most sem tudtam sírni. Ott ültem a sziklák között, néztem a tengert, a szikrázó napot, s éreztem, hogy valami ismeretlen, vad, nagyon mély erő átjár. Dühös voltam, és agresszív, majd felkiabáltam az égre.

- Zeusz, te istenek királya! Gyalázat, amit csinálsz! Emberekkel játszol, sorsokkal, csak azért, hogy eltöltsd az idődet! Mi végre teszed ezt!? Eljön az idő, amikor lejár a te idő is, és a feledés homályába kerülsz! Eljön az idő, amikor gyenge leszel, s örülni fogsz annak, amikor évezredek után néha-néha valaki gyertyát éget érted! Hát megérdemled!

Elvetted tőlem azt, amit a legjobban szerettem! Megölted azokat, akik hozzám a legközelebb álltak! Hát kívánom, a te sorsod se legyen más! - majd fölálltam, s egy lassú, méla pillantást vettem otthonom felé, de nem éreztem a súlyát. Valami megszakadt bennem. Nincs otthonom. Csak ezt éreztem, nincs, nincs, nincs, elveszett, elfújta az idő, és dühöm újra föllángolt.

Ekkor kijózanodtam. Vékony, fekete füstöt láttam az ég felé törni. Csak álltam, s ekkor jött ki az első könnycsepp a szememből. Halkan, csendesen, némán legördült az arcomon, majd követte a másik. Magamban zokogtam. Hallottam apám hangját, ahogy gyerekkoromban mondja: "...Sírni csak a gyengéknek szabad, az erős s bátor soha nem mutatja ki. De ne felejtse - hallottam a hangját ismét - sírni csak örömből lenne jogos..." Én halkan, némán zokogtam, s a könnyeim végigfolytak arcomon. Láttam, ahogy a füst egyre szélesedik. Hosszú órákig álltam ott. Nem törődtem azzal, hogy éget a nap, és hogy árnyékba kellene menni. Nem törődtem fájdalommal, éhséggel, szomjúsággal, csak néztem a füstöt.

Eljött a napnyugta, és a füst kezdet fogott az éjszakával. Magányosnak és kiteszítettnek éreztem magam. Nem tudtam, hogy most mi lesz. Semmit. Elképzelésem sem volt arról, hogy mi fog történni másnap, harmadnap, jövőre vagy tíz év múlva. Semmiről nem tudtam. Egy egyszerű parasztfiú voltam, aki a kecskebőr kikészítésén kívül meg tudja csinálni a kecskesajtot, és ezzel be is zárult a világ. Nem ismertem senkit, hisz felénk ritkán jártak idegenek. "...Idegenek..." - jutott eszembe, és gyűlöletet éreztem magamban minden idegen iránt. Idegenek, kik elveszik tőlem azt, mi jogosan az enyém, a szeretetet és a boldogságot. Idegenek, kik halált és ragályt hordoznak magukban. Idegenek, kik csak fosztogatnak. Idegenek, kik rám akarják erőltetni azt, ami az övék, és meg sem kérdezik arról, hogy nekem kell-e. Idegenek, kiknek semmi keresnivalójuk nem lenne itt. Ekkor eldöntöttem. Katona leszek. Katona, aki megöli az idegeneket. És valahol mélyen, egy ismeretlen érzés kerített hatalmába. Éreztem, hogy ezért születtem meg. Ezért,

hogy ezt ki tudjam mondani. Igen, van ott valami dolgom, lesz ott valami célom. Nem tudom mi, de lesz. Hajnalig maradtam a sziklák között. Nem raktam tüzet, csak hallgattam a tenger morajlását. Egy hullócsillagot láttam azon az éjjelen. Fényes volt, ragyogó, s úgy tűnt, hogy az égről a tengerbe esett. Egyesült a tengerrel. Úgy éreztem, hogy a hullócsillag én vagyok, ami erőt adott, és ezt jelnek, az istenek jelének tekintetem.

Mikor eljött a pirkadat, a nap első sugarai már lent találtak a parton. Kelet felé mentem. Egy hétig tartott az út. Mivel apám megtanított, hogy hogyan kell életben maradni a vadonban, a tengerparton, a kietlen vidékeken, így ez különösebben nem okozott a számomra nehézséget. Nem volt semmilyen fegyverem. Soha nem is tanultam semmilyen fegyverforgatást. Egyetlenegy bot volt nálam, ami társam volt a vándorlásban. Egy hét után egy pici, négy-öt házból álló falut találtam. Halászok laktak itt, akik nehézkes bárkáikkal mindennap szembeszálltak a tengerrel. Próbáltak ők is életben maradni. Egy-két napig maradtam köztük, és elmeséltem nekik történetemet. Elmeséltem az idegent, ki elhozta hozzánk a ragályt, és meghalt bele mindenki, akit szerettem. Elmeséltem nekik azt is, hogy ez mikor történt. Láttam szemeikben az óvatos csillogást, hogy félnek, tartanak tőlem. Nem tudom hogyan, de éreztem fejemben gondolataikat. Igaz, nem mondtam ki, hogy mit látok, és mit érzek, de aggodalmukra válaszoltam:

- Nem kell félnetek tőlem, hisz mindez már sok nappal ezelőtt történt. Ha én is beteg lennék, és az istenek haragja rajtam lenne, már rég nem tudtam volna idáig eljutni.

Láttam, hogy ettől megnyugszanak. Úgy érezték, hogy az istenek kegyeltje vagyok. Holott - gondoltam magamban - még hogy kegyelt, hisz elvettek tőlem mindent. Miért lennék én kegyelt? Talán száműzöttjük vagyok.

A halászok elláttak élelemmel, itallal, és megengedték, hogy bárkáik árnyékában kipihenjem magam. Látták, hogy fegyvertelen vagyok, és nem úgy viszonyultak hozzám, mint

egy veszélyes idegenhez. Aztán elmúlt az a pár nap, és a hajnal első sugarai ismét úton találtak. Már jócskán eltávolodtam a falutól, mikor egy sziklaszirtre felérve visszaneéztem, és láttam, hogy a halászok a bárkák között keresnek. Nem intettem búcsút senkinek. Nem köszöntem el senkitől. Úgy jöttem közéjük, mint árnyék, és úgy is megyek el közülük. Árnyék, akit a nap heve szült. Árnyék, aki a haraggal él. Árnyék, akiben egyre erősebb a vágy, hogy kitombolja magát.

Hosszú hetekig csak bolyongtam a tengerparton, mígnem egy hajnalon sorsdöntő pillanat érkezett az életembe. Váratlanul jött, mint a villámcsapás. Nem voltam rá felkészülve, de mégis, teljesen megváltoztatta életemet. Ez a gyökeres sorsforduló hosszú ideig meghatározta mindazt, ami velem történt. Párás volt akkor az idő. Néma köd kúszott be a tenger felől a sziklák közé. Nyirkos hűvöse elzárta a napfényt. Úgy éreztem, hogy eltévedtem, de nem akartam a tengertől nagyon eltávolodni, hisz tudtam, hogy előbb-utóbb találkozom emberekkel, előbb-utóbb beérek valamelyik nagyvárosba, és előbb-utóbb célba érek. Ezen a hajnalon megláttam egy hajót a parton. Hadihajó volt, gálya. Még akkor nem ismertem sem a hadi jelzéseket, sem a különböző országok zászlóit. Később eszméltem rá, hogy túl hangosan megyek, s mikor ráébredtem, már csak azt láttam, hogy négy-öt marcona alak van körülöttem. Hosszú, vállig érő hajuk van, de nem úgy hordják, mint azok, akiket eddig megismertem, hanem szabadon, ahogy a szél megfésüli őket. Hajuk olajos volt, és szabályos fürtökbe volt csavarva. Ahogy közrefogott ez a négy katona, és dárdaik bronzhegyén megcsillant a ködöt átsütő, gyenge napsugár, gyomromban erős szorítást és félelmet éreztem. Valamiért ott motoszkált bennem a gondolat, hogy menekülni kell. Ekkor az egyik katona megszólalt. Furcsán beszélt nyelvünket, és nem igazán értettem, hogy mit akar mondani, de ekkor, megéreztem a felismerést. Idegenek. Idegenek, akiknek semmi keresnivalójuk nem lenne itt. Nem tudtam még akkor, hogy ők perzsák valójában, és hogy egy, a görög hajókat kémlelő

hadihajóba botlottam. Nem tudtam semmit a világról, csak azt éreztem ott, abban a pillanatban, hogy valami történni fog. Elkezdtem gondolataimat összpontosítani, és csak arra gondoltam, hogy erős és rugalmas vagyok, és hogy az életemet nem fogom olcsón adni. Ha itt, erről a partról most el kell mennem az Elízium virágos rétjeire, akkor legalább egy katonát magammal viszek. Persze, ahogy végignéztem a katonákat, egy pillanatra elszállt az önbizalmam. Ugyanolyan magasak voltak mint én, de kardjuk, fegyverük volt. Erősebbek voltak, izmosabbak, de egy valami hiányzott belőlük: az ölés vágya. Hiányzott belőlük a gyűlölet, és láttam, hogy szemükben ott csillog a félelem. Félnék, hogy valaki meglátja őket, hisz titokban vannak itt.

Ekkor, szinte a másodperc tört része alatt történt meg a mindent eldöntő sorsforduló. Villámgyors mozdulattal az egyik katonára mögém kerültem. Kikaptam kardját, és azzal a lendülettel, hátulról átdöftem a testét. A másik kettő nem bírta az egészet felfogni, s még mindig álltak. A harmadik velem szemben átérezte a dolog veszélyét, és támadásba lendült dárdájával. Ahogy előre dőft, én kiléptem oldalra, s a karddal, amit az előbb zsákmányoltam, dárdájára csaptam. Onnan, egy felfelé ívelő haránthúzással a torkát találtam el. Ő is holtan esett össze. A másik kettő most lendült támadásba, és mindegyik dárdájával készült felém. Ekkor az egyik katona felmérte a helyzetet, és rájött, hogy a dárda ebben a közelharcban nem használható fegyver, így azt ledobta, és kardja után nyúlt. Nem éreztem azt, hogy veszthetnék. Nem éreztem félelmet, csak egy valamit: ölni. A csata nem tartott sokáig. Dühös voltam, és agresszív. Ahogy vágott felém, lehajoltam a földre, és azzal a mozdulattal egy hatalmas követ vettem fel. Ahogy dőft felém a kardjával, a köllappal félreütöttem azt, majd nagyon nagy erővel rácsaptam sisakjára. Tudtam, hogy ettől baja nem lehet, de egy pillanatra megtántorodott. Nekem ez a pillanat elég volt, hogy mögém kerüljek, és oldalról mellvértje alá tudjak szúrni. Nem gondolkodtam, hogy honnét jönnek a mozdulatok. Nem

gondolkodtam semmin, csak azt éreztem, hogy engednem kell magamban az indulatot, és majd az indulat vezeti kezemet. A harmadik katona megszeppent. Ledobta kardját és dárdáját, majd futásnak eredt a ködben. Futottam utána. Tudtam, hogy nem mehet el, nem követhetek el olyan hibát, hogy futni hagyom. Vad ordítással a kardot két kézzel megfogva futottam utána, majd a fegyvert fejem fölé emelve eldobtam, mint ahogy gyerekkoromban a kecskékre támadó farkasokra dobtam a botot. A kard csak forgott és süvített a levegőben. A hátán találta el a menekülőt. Holtan rogyott össze. Odamentem hozzá, és kihúztam a hátából a kardot. Néztem, ahogy utolsó haláltusáját vívja, és megpróbál görcsösen kapaszkodni az életbe. Nagy nehezen a hátára fordult, és rátámaszkodott bal könyökére. Apró vércsík buggyant ki a szája sarkából. Szemei próbáltak még az életbe kapaszkodni. Körülnézett a világban, és saját nyelvén mondott pár szót. A nyelvjárást nem értettem, de a hangjából felém kiáltott a felismerés, ami átjárta minden gondolatát.

“...Miért? Miért pont itt, oly távol a világától, miért pont én?” - s éreztem, hogy vívódik és vádol. Arra gondoltam, hogy őt otthon várják. Talán családja van, talán gyermekei. Talán csak azért jött el, hogy némi hadizsákmányból boldogabbá tudja tenni őket. Hisz ő is csak boldogságra vágyik, és most itt haldoklik, s már csak percei vannak hátra. Én dühös voltam, dacos, agresszív, s mély megvetéssel néztem rá. Ő sem értette, hogy mit mondok neki.

- Miért kellett neked idejönni? Miért kellett tengerre szállnod? Azért, hogy ezen a parton meghalj? Nem lett volna neked jobb otthon élned békében? Lehet, hogy egyszer, sok év múlva, mint vándorok találkoztunk volna egy távoli városban. Leültünk volna egymással szemben egy asztalhoz, sört ittunk volna, meleg cipót ettünk volna, és csak elbeszélgettünk volna arról, hogy milyen szép a világ. Helyette most itt fekszel a sziklák között, készülsz a halálra, és bennem még most is él a harag, a düh. Te itt idegen vagy. Senki nem hívott ide - majd hátat fordítottam neki, és eltávolodtam a parttól.

Fölfelé mentem a sziklák között, észak felé. Közel másfél óra után kiértem a ködből. Egy széles utat pillantottam meg. Nem tudtam, merre menjek rajta, jobbra vagy balra. Ekkor váratlanul hangokat hallottam meg. Értettem minden szót, bár nem láttam még az embereket, de tudtam, hogy Ilion népe az. Görögök, mint én. Megpillantottam az első vértet. Fényes volt, csillogó és hatalmas, fekete sörényű dísz volt rajta. Katonák voltak. Őrjárat, kik a partokat védik. Meglátták a kezemben a perzsa mintájú kardot, és közrefogtak. Nem szóltam semmit. Azt hitték, hogy perzsa kém vagyok, aki görög parasztnak álcázza magát. Ekkor elnevettem magam, és hangosan ezt mondtam nekik:

- Ne engem keressetek, hanem őket temessétek el lent, a parton.

Ekkor, mint szedett-vedett horda, megindultunk csörtetve, vissza, le a partra. Az őrjárat parancsnoka még mindig gyanúsnak tartott, és láttam, még mindig azon gondolkodik, hogy hátha perzsa vagyok, aki megtanulta a görögök nyelvét, és most lépre akarom őket csalni. De amikor leértünk a partra, s láttuk a négy halott katonát, s hallottuk, ahogy a távolodó gálya evezőinek hangja szétverődik a partra futó hullámok zajában, elfogadták állításomat. Odalépett hozzám a parancsnok, megszorította a kezemet, s megkérdezte, hogy ki vagyok. Erősen fogtunk kezét, bár az utóbbi napok eléggé megviseltek, de még most ismerősnek és határozottnak éreztem magam. Nem árultam el neki nevemet, csak annyit mondtam:

- Egy fiú vagyok a hegyek közül, kinek az idegenek megölték a családját.

Láttam a meglepetést az arcán, és kérdezte, hogy hol és hányan vannak.

Elmosolyodtam, majd lenéztem a földre, ahol sarum orrával az apró kavicsokat rugdaltam.

- Nem, nem katonák voltak. Valami ismeretlen ragály, mit Zeusz álnok módon küldött ránk. Mindenki meghalt, csak én éltem túl. Napokig vándoroltam, mígnem belebotlottam

ebbe a négy katonába. Így találkoztunk. Ne legyen nevem többet, hisz családom sincs, de katona szeretnék lenni.

Mélyen a szemembe nézett a kapitány, majd rátette vállamra kezét. Rám mosolygott, és mély, erőteljes hangján csak annyit mondott:

- Legyen a neved mától, Perzsák Réme.

Ezen felnevettem.

- Én, a rém? Hisz csak kecskepásztor vagyok. Sziklák között bújtam meg, és néztem, ahogy a kecskék önfeledten legelésznek. Soha nem jutott eszembe az, hogy én embert fogok ölni, és te, most azt mondod nekem, hogy legyek rém. A Perzsák Réme?

- Igen - felelte. - Kevés olyan ember van, aki egyedül négy perzsát le tud győzni. Talán a spártaiak. De ők talán többet is. Miután megkaptam a nevemet az őrzőparancsnoktól, s társaimra néztem, egy pillanatra átvillant rajtam, hogy talán nem ez a járható út. Nem biztos, hogy a katonákkal kellene tartani, hanem valami egészen más irányba. De még mindig fűtött a vágy, az indulat és a bennem forrongó erőszak. Társaimra néztem, és úgy gondoltam, hogy elfogadtak, maguk közé valónak tekintettek. Aztán velük együtt őrzőparancsnok lettem még az elkövetkezendő pár napban. Néha megálltunk egy-egy nagyobb sziklánál, órákig néztük a tengert, majd folytattuk utunkat. Társaimtól megtudtam, hogy ezek az őrzőparancsnokállomások, ahol hosszabb időn át szemmel tartják a vizet, hogy közeledik-e valamilyen ellenséges hajó felénk. Majd pár nap elmúltával beértünk egy aprócska faluba, ahol az őrzőparancsnok helyőrsége volt. Itt soroztak be valójában katonának, és hiába próbáltam társaimtól megtudakolni, hogy ki az őrzőparancsnok, senki nem akart rá válaszolni. De egy dolog már most látható volt. A széles vállú, izmos ember, a maga világosbarna, vállig érő hajával, borostás arcával nagy tekintélynek örvendett. Mindenki félve beszélt róla, és látszott, hogy amikor az emberekkel beszélget ez a számomra akkor még ismeretlen katona, akkor mindenki nagy tisztelettel és alázattal fordul feléje. Úgy tekintettek rá, mint egy élő hősre. A

besorozás után a kaszárnyában, hosszú hetekig és hónapokig tartó kiképzésre került sor, és ezalatt az idő alatt új parancsnokom és új katonatársaim lettek. Nem nagyon voltak fontosak számomra a nevek, a helyzetek, sem az időpontok, egy dolog miatt. Úgy éreztem, megtaláltam otthonomat, családomat, bár gondolataim mélyén, lelkem legféltettebb és legrejtettebb zugában tudtam, hogy az az én családom, amelyet a ragály elvitt. Tudtam, hogy hozzájuk tartozom, és éjjelente, gyakran, amikor a rémálmodok gyötörtek, úgy éreztem, mintha anyám ott lenne mellettem. De aztán egy esős éjjelen furcsa álmot láttam. Ez az álom nagyon megváltoztatott bennem mindent. Azt álmodtam, hogy felém jön anyám, a húgaim s apám. Egymás kezét fogják, ott van mellettük a négy perzsa, és mindegyik ugyanazt mondja:

“...Ne tedd...”

Zihálva, izzadtan ébredtem. Talán a saját hangom vert fel. Kiszaladtam az épületből. Nem törődtem azzal, hogy katonatársaim felébredtek. Ők utánam néztek, és kérdezték, hogy mi történt. Én nem válaszoltam. A szállásunktól távol, jó ötven-hatvan lépésnyire leültem a fűbe, felhúztam a térdemet, s ráhajtottam az államot. Nem sírtam, nem zokogtam, csak fájt a hiányuk. Fájt az, amit a négy katonával tettem. Éreztem, minél többet gondolok rá, annál erősebb, annál határozottabb bennem az indulat. Az idegenek vetek tőlem el mindent, és egyre nagyobb gyűlölettel s egyre nagyobb szenvedéllyel vártam azt a pillanatot, amikor újra le tudok csapni rájuk.

Hírem, a négy perzsával való összecsapásról hamar elterjedt. Sok katona megállított az utcán, és újra és újra el kellett mesélnem nekik a történetet. Már általánossá vált a név, hogy a “Perzsák Réme”, és próbáltam ennek a névnek erőt és agressziót kölcsönözni. Nem társaimmal viselkedtem úgy, sőt ellenkezőleg, velük azt éreztettem, hogy mi egyek vagyunk, és hogy összetartozunk. A legnagyobb és a legveszélyesebb gyakorlatok során is, amit a kiképzés alatt tettünk, első szempontom a bajtársiasság volt, és az, hogy megvédjem társaimat. De minden más gyakorlatban próbáltam első lenni,

akár a vívásban, akár a közelharcban, akár a dárdával való harcmodorban. Ez meg is történt.

Elmúlt fél év, és még mindig nem jelentkeztek a perzsák. Nem kellett menni sehová. Így nekem, mint újoncnak, semmi más dolgom nem volt, mint a többi újonccal együtt készülni arra, amit sejtettünk. Valójában minden ember sejtette körülöttünk, hogy eljön a nagy ütközet, ami majd eldönt mindent. Itt a kaszárnyában már nagyon sok hírt hallottam arról, hogy az elmúlt évek alatt a perzsák hányszor és hol törtek ránk, népünkre, országunkra. Hol pusztították el hajóinkat, s hol változtatták meg határainkat. Aztán egy párás hajnalon, ahogy a nap első sugarai áttörtek a hajnali hűvös párarétegen, jött a kaszárnya parancsnoka. Megállt a küzdőtéren, és hangosan elkezdte olvasni az újoncok neveit. Mindenkinek volt neve. Egyszer csak kimondta:

- Perzsák Réme.

Én nem tudtam, kiről beszélnek. Valahogy most döbbsenem rá, hogy ez nem én vagyok, de valamiért ilyenné kellennem.

Újra mondta:

- Perzsák Réme.

Valahonnét kelet irányából, a nap felől furcsa, hideg légáramlat suhant át rajtam. Megborzongtam, és mint aki álmából tér magához, hangosan kiáltottam:

- Én lennék az! - és kiléptem a sorból.

Ekkor a parancsnok rám nézett, magához intett, és fennhangon azt mondta:

- Te lettél az első. Te lettél a legjobban képzett katona. Téged külön kitüntetés ért. Leonidász, a nagy harcos beválasztott saját testőrségébe.

Ekkor már sokat hallottam róla. A hősről, a hadvezérről, a rettenthetetlen katonáról, a görögről, akitől mindenki fél, de soha nem láttam, legalábbis úgy gondoltam. Nem tudtam elképzelni, hogy hogy néz ki. Úgy gondoltam, legalább egy jó fejfel magasabb, mint én. Hatalmas, széles vállú ember, és legalább két kardja van. Figyeltem a parancsnokot, és

megvártam, míg befejezi a felolvasást. Miután végzett, mindenkinek kihirdette, hogy hol lesz az állomáshelye, és hogy oda milyen utasításokat vigyen majd el. Ezután rám nézett, rátette a vállamra a kezét, és fennhangon, szinte mindenki számára hallhatóan csak annyit mondott:

- Perzsák Réme! Megtudod nemsokára, milyenek is az igazi perzsák. Megtudod, milyen a látványa a tízezer halhatatlannak.

Aztán rám mosolygott, majd hátba csapott vidáman, pajkosan, amúgy katonásan, s a fülembe súgta:

- Jön Leonidász.

Ekkor észrevettem a közeledő alakot. Egy közel hat és fél, hét láb magas, világos hajú, izmos, erős, harmincöt-negyven év körüli férfi közeledett felénk. Amikor közelebb ért hozzám, akkor ismertem fel. Az őrjárat parancsnoka. Meghajoltam, ő is meghajolt, és kezét fogtuk.

- Perzsák Réme - mondta határozottan, majd folytatta.

- Úgy döntöttem, a testőrségem tagja leszel. A legjobbak között lesz a helyed. Azok között a katonák között, akik joggal vívták ki a harcosok becsületét. Azok között, kik mindenre képesek, hogy megvédjék ezt az országot, és hát, nemsokára nagy csatában lesz részed. A perzsák Thermopilénél kezdenek felsorakozni. A Perzsa Birodalomba küldött kémeink jelzik, hogy Dareiosz, a perzsák királya le akarja rohanni Iont. Mi ezt nem hagyhatjuk. Sokszor kerültünk már velük harcba. Hol ők győztek, hol mi. De most már el kell dönteni ezt a csatát, és úgy érzem, hogy neked is ott a helyed. Egy hét pihenő, és utána innen indulunk a forró források fürdőjéhez. Oda, ahová minden görög megtisztulni jár. Oda, hol áldozni szoktak Apollónak, Zeusznak, Hérának. Oda, ahol megállítjuk a perzsákat.

Nem mondott többet a haditervéről. Kezét fogtuk, majd hátat fordított, és elsietett. A parancsot kihirdető tiszt rám mosolygott, ismét megcsapkodta a hátamat, majd nevetve, pajkosan annyit mondott:

- Nos katona, van egy hét pihenőd. Ezt használd most ki, hisz ki tudja, mi jön utána.

Én ezt a hetet meg is fogadtam. Katonatársaimmal bejártunk a környező falvak kocsmáiba, bordélyházaiba, de valahogy sehol sem éreztem jól magam. Nem kellett a lányok ölése és a bor mámore. Inkább nagyokat sétáltam helyette a környező hegyekben, kecskepásztorokkal beszélgettem, de valahogy senkinek nem tudtam elmondani, hogy honnan jöttem. Mindenki, amikor meglátott, és végignézett, azt kérdezte, spártai

vagyok-e. Eleinte egy darabig nemet mondtam, de aztán később már úgy gondoltam, hogy igent mondok. Nem terjedt el kis hazugságomnak a híre, hisz tudtam, Spárta törvényei szigorúak. Furcsa szóbeszéd járt arról, hogy hogyan nevelik a gyerekeket, s arról is, hogy a nők is hordanak fegyvert, harcosok, mint a férfiak. Furcsa szóbeszéd járt arról is, hogy milyen nehezen fogadnak maguk közé bárkit, és valahogy én nem is igazán akartam spártai lenni. Sokkal jobban szerettem a békét, a kacagást, az állatokat, és sokkal jobban szerettem dolgozni, emberekkel együtt lenni, csendben ülni, és mélázni egy-egy pohár jó bor mellett. És most itt állok, kint a sziklaszirtek között. Körülnézek, és látom, hogy hová kerültem. Emlékeimben felidéződött, ahogy ott kint álltam a sziklaszirten. A gondolatok eredményeképpen felidéződött a múlt. Tudtam, hogy hol vagyok. Hallottam anyám hangját, a hógaim kacaját, láttam, ahogy apám közeledik és a lemenő napban a hosszú árnyéka előresiet, hogy odaérjen hozzám. Aztán egy pillanat alatt megtört az illúzió. Felnéztem az égre, és fennhangon Zeust szidtam.

- Te vagy mindennek az oka, minden bajnak a forrása!
Te magad vetted el tőlem azokat, akiket te magad adtál!

Ekkor történt valami. Hirtelen furcsa szédülés fogott el. Lábam gyengék lettek, és le kellett ülnöm, mert attól féltem, hogy elesek. Nem fáj semmim, de valahogy az erő pillanatok alatt kiment kezemből, lábamból. Nem féltem. Úgy éreztem, Hádész Birodalma közeledik felém. Már hallani is véltem

Kharón ladikját. Egyszer csak azt vettem észre, hogy nem látok, nem hallok semmit. Valami határtalan, fekete űr vett körül. Ebben a határtalan, fekete semmiben megpillantottam saját magamat. Tudtam, hogy én voltam. Pontosan, egyértelműen, kétségek nélkül. Szembe jöttem saját magammal. Véres volt a testem. Ugyanez a görög ruha volt rajtam, kard volt a kezemben, és vadul csapkodtam minden felé, minden egyes lépés felé, és csak tántorogtam. Aztán farkasszemet néztem saját magammal, és meghallottam, hogy magammal beszélek.

“...Miért, miért pont én?” - és egy pillanat alatt, ahogy kezdődött az egész, kitisztult a kép.

Kinyitottam a szememet, láttam a sziklákat, a zöld füvet, hallottam a madarakat, láttam a napot, és egy pillanatra elcsodálkoztam magamon. Elment Kharón ladikja mellettem, és nem kellett beülnöm. Már Hádész Birodalmába se kellek. Elízium mezeje kitagadott. De éreztem, hogy valami másról van szó. Nem volt bennem halálfélelem, sem agresszió. Valami történt, amit nem értettem. Úgy éreztem egy pillanatra, hogy talán saját belső félelmeim jelentek meg, és azok öltöttek testet, hogy próbára tegyenek. Aztán eszembe jutott az is, hogy talán, mint látomás, a jövőt láttam meg. De ezt hamar elvettem, hisz mindig azt hallottam, hogy a látomás, a kiváltságosok joga. Kiváltságosoké, kiket Isten megajándékoz ezzel. Én nem éreztem magamon, hogy kiváltságos lennék. De valahol mélyen úgy éreztem, hogy ez baljós előjel. De ez sem tudott eltántorítani. Makacs voltam és dacos. Úgy éreztem, hogy akkor is azt kell tennem, amit érzek. Próbáltam magamban megmagyarázni az érzéseimet, hogy igen, az lesz a helyes, ha megyek a csatába, és bosszút állok mindazért, ami történt. Nem vettem figyelembe sem az álmokat, sem a látomást. Óvatlanná, felületessé váltam. Óvatlanná, mert nem éreztem, hogy valamilyen erő figyelmeztetne. Egyszerűen nem akartam róla tudomást venni. Úgy éreztem és úgy hittem, hogy a harag az egyetlen elsődleges tanácsadó. Egyre határozottabban

fogalmaztam meg magamban, hogy csak a bosszú és a harc az, ami csillapíthatja dühömet és haragomat.

Ahogy elmúlt a látomás, körülnéztem, és elindultam vissza a faluba. Egy patak vízmosásos medrén keresztül vezetett az út. Csend volt, ahogy a fûzek között sétált a napsugár. A fákon madarak csiviteltek. Megnyugtató, idilli kép volt. Nem messze attól, ahol megálltam, és ahol a látomás történt, a vízmosásban, egy sziklaszurdokban egy ősrégi szentélyt találtam. A régi Mithrász világhoz tartozott. A Napisten kultuszának első, pogány megnyilvánulása. Ősisége már annyira a feledés homályába merült, hogy már csak kevesen emlékeztek rá. Valaha nagy, szép betűkkel volt ráírva a szentély neve, de az idő lemorzsolta róla a betűket. Aztán ahogy megnéztem, nem nagyon kötötte le a figyelmemet. Bár egy pillanatig átfutott az agyamon a gondolat, hogy talán be kellene menni. Csak úgy leülni a szentély hűvösébe, illatos olajokból füstölöt hozni, meggyújtani, és csak úgy elmélkedni, készülni arra, ami eljövendő, és végiggondolni azt, ami elmúlt. De nem tettem meg. Továbbmentem, s pár méterrel arrébb, Afrodité szobrát láttam. Asszonyok voltak körülötte. Asszonyok, kiknek nem született gyermekük. Afroditéhoz imádkoztak, hogy áldja meg őket. De voltak ott más asszonyok is, idősek, megtörtek, gyászolók, akik abban reménykedtek, hogy fiúk, férjük, testvérük nem halt meg valami távoli csatamezőn, hanem talán új életet kezdett valahol messze egy új világban, és kérték Afroditét hogy ez történjen meg. De Afrodité hideg volt, és néma. Az asszonyok csak imádkoztak, sírtak, majd illatos olajokból füstölőket égettek. Aztán jött a csend a szél szárnyán, s elfújta hangjukat. Úgy tűnt, csak én maradtam ott, és Afrodité. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy a szobor engem figyel. Elmosolyodtam rajta, és elgondolkoztam, hogy talán az emberek találják ki az isteneket. Talán az emberek alkotják meg mindazt, mitől félni akarnak. Talán az emberek azok, akik valójában az istenek. Nem... Kell lennie valaminek, ami ezt az egészet vezérli. Nem tudom mi, de

valaminek kell lennie. Jó lenne tudni... - futott át agyamon a gondolat.

Újra úgy éreztem, hogy Afrodité rám figyel. Ekkor lépéseket hallottam a hátam mögül. Egy fiatal, barna, hosszú hajú, mélybarna szemű lány jött felém. Talán a húgaimmal lehetett egyidős, úgy jó tizenhét-tizennyolc éves. Egy pillanatra elszorult a torkom. Úgy éreztem, őket látom. Ahogy közeledett felém, feltűnt, hogy még a járása, a mozdulata is olyan, mint a húgaimé. Összeszorult a torkom. Ránéztem a lányra, léptem egyet feléje, majd megálltam dacosan, büszkén, mint egy katona, de valójában csak ezt akartam mutatni, hisz belül remegett a gyomrom. Megkérdeztem tőle:

- Mondd csak ifjú látomás. Valóság vagy, vagy csak a szemem káprázik, vagy csak az istenek játéka ez a pillanat talán?

A lány elmosolyodott.

- Nagyon is hús-vér vagyok. - felelte. - Miből gondolod katona, hogy szemed káprázik, és csak az istenek játéka volnék?

Meglepődtem válaszának határozottságától, de mégis válaszoltam neki.

- Nem, nem gondoltam komolyan szépséges leányzó. Csak egy pillanatra felébredt bennem a múlt. De nem akarlak feltartani, már megyek is.

Ahogy közelebb értünk egymáshoz, egy pillanatra furcsa bizsergés futott keresztül rajtam. Úgy éreztem, hogy én ismerem ezt a lányt. Nem tudtam honnan, de ismerem. Egész biztos, hogy már láttam valahol. Minden kétséget kizáróan ez egyre határozottabban erősödött bennem. Rámosolyogtam, s megkérdeztem tőle.

- Mondd csak, nem találkoztunk mi már valahol?

- Nem - felelte. - Én mindig itt éltem öreg, idős szüleimmel, itt, a hegyek között. Apám valaha katona volt, de megsérült sok évvel ezelőtt egy csatában, és most, mint rokkant veterán tengeti napjait. Vad méhek mézét gyűjti, míg anyám illatos olajból jósol a kérdezőnek, s én soha nem jártam sehol.

Egész életemet ezek között a sziklák között éltem le. Bár néha eszembe jutott, hogy el kellene menni valahová messzi, távoli vidékre, megismerni más embereket, de nem mentem. Hisz ha elmennék, ki gondoskodna öreg szüleimről? - majd pajkosan rám nevetett. - Tudod katona, én nem vagyok férfi, mint te. Nem csinálhatom azt, amit akarok. Rám az élet furcsa terhet rakott - majd elhallgatott. Egy pillanatra szürke, fakó, mély szín ült a szemére. Eltűnt a fény, és láttam, elmereng.

- Mi a baj? - kérdeztem.

- Semmi - majd elsietett.

Szerettem volna még beszélgetni vele, de nem sikerült. Hátra se fordult, úgy ment Afrodité szobra felé.

Én folytattam utamat vissza, a faluba. Egész nap azon gondolkodtam, hogy honnan ismerem ezt a lányt. Biztos, hogy valami álomkép vagy valami csúf játék, amit az istenek űznek velem, de hogy valahol láttam már, az biztos. Nem tudtam egész éjjel aludni, csak forgolódtam az ágyamban. Egyre jobban és jobban hiányzott az a varázslatosan mély, barna szempár, amit megpillantottam Afrodité szobránál. Nyugtalannak, feszültnek és dühösnek éreztem magam. Dühösnek, hogy hagytam, hogy elmenjen. Hagytam, és nem tettem ellene semmit. Mire a hajnal elhozta fényét a világba, eldöntöttem, hogy visszamegyek Afrodité szobrához, és egész nap ott leszek. Várni fogom, hogy találkozzunk. Számtalanszor eszembe jutott, hogy mi lesz, ha nem jön. De ez a gondolat valahogy olyan távolinak tűnt, hogy igazából fel sem merült, mint lehetséges esély. Bár, mikor csak egy pillanatra is arra gondoltam, hogy ma nem tudok vele találkozni, tudtam, hogy ez nem történhet meg. Valami nagyon mély és számomra ismeretlen dolgról van itt szó. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy talán csak a látványa hiányzik, és talán csak szerelmes vagyok belé. De igazából nem tudtam megfogalmazni, hogy mi a szerelem, hisz soha nem voltam szerelmes. Ekkor ráéreztem, valami más hiányzik: maga a lány. Az egésze, a kisugárzása, a mosolya, a szeméből áradó tűz. "...Hát igen..." - gondoltam, ez a szerelem.

Mire a nap egy órányi időt megtett az égen, már ott voltam Afrodité szobránál. Kissé távolabb ültem le tőle, egy terebélyes tölgyfa árnyékában. Nem vittem magammal fegyvert, mivel arra gondoltam, hogy talán ezzel megijeszteném őt. De vittem magammal illatos olajokat, füstölőket, amiket titokban, míg senki nem jött Afroditéhoz, meggyújtottam. Életemben először megkértem a nagy és halhatatlan isteneket, segítsenek, hogy megértsem ezt az érzést magamban. Aztán amikor meghallottam, hogy valaki közeledik a szentély felé, gyorsan felálltam és elmosolyodtam. Én, a rettenthetetlen katona, a Perzsák Réme, ott imádkozom egy kőszobor előtt. Gúnyos, feszült mosoly húzódott az arcomon. Aztán leültem a tölgyfa árnyékába. Egész délelőtt jöttek-mentek az emberek. Senki nem kérdezett tőlem semmit. Már a délután is jócskán elmúlt, amikor megpillantottam őt. Ismét Afroditéhez ment. Az olajtartóba beleöntötte az olajat, virágszirmokat szórt rá, összekulcsolta kezét, felnézett Afroditére, és imádkozott. Ekkor felálltam a tölgyfa árnyékából, s halkán, óvatosan odasétáltam mögé, nehogy meghallja. Nem akartam megzavarni. Megvártam, míg befejezi az imáját, és amikor készülődött a felálláshoz, határozottan, de mégis nyugodtan megkérdeztem tőle, mint aki nem bírja már tovább:

- Mily titokra keresed a választ pont Afroditénél? Mi az a dolog, amit ő tudna megmondani neked?

Megpördült, felállt, és határozottan a szemembe nézett.

- Egy jóslatra keresem a választ.

- Milyen jóslatra? - kérdeztem tőle.

Rám nézett, és szúrós tekintetéből kikövetkeztettem, hogy ez eléggé rossz kérdés volt. Hisz a jóslatokat az emberek nem szokták csak úgy megosztani egy vadidegennel, legyen az katona vagy akár bárki más. Aztán mélyen a szemembe nézett, és felsóhajtott.

- Egy jóslatról, ami ... - és itt elakadt a szava. Mondta is volna meg nem is, de éreztem, hogy nem lehetek túl kíváncsi vagy túl erőszakos, hisz igazából nem rám tartozik. - ...amiben,

talán lehet, hogy te is benne vagy, s amiben... - és itt megállt újra.

Egy pillanatra elgondolkodtam, hogy honnét tudja ez a lány, hogy mire gondoltam, hisz arra válaszolt. Meglepettségem ki is ült az arcomra. Elég bambán nézhettem, mert ez a fiatal, törékeny lány, a maga gyöngyöző kacajával kinevetett engem, a Perzsák Rémét. Kicsit zavart lettem, és megszeppent. Próbáltam köszörülni torkomat, vagy valahogy helyrehozni szétzilált kedélyállapotomat, de ő csak nevetett és nevetett rajtam, majd megkérdeztem tőle:

- Sétálnál velem egyet?

- Igen - felelte.

Elindultunk le a patak felé, és érdekes volt - csak utólag jutott eszembe -, hogy nem néztünk hátra Afrodité szobrára egy-szer sem. Nem is igazán figyeltük a körülöttünk lévő világot, csak beszélünk és beszélünk. Néha megálltunk egy-egy kósza pillanatra, és mélyen egymás szemébe néztünk. Nem a kíváncsiság, a vágy, az akarat vagy valami más dominált ezekben a mély tekintetekben, sokkal inkább valami elmélyült eggyé válás. Néha úgy éreztem, hogy elszorul a torkom, és nem értem, hogy mi történik velem. Néha, pedig határozottan vidámnak és kiegyensúlyozottnak éreztem magam. Aztán voltak pillanatok, amikor határtalanul boldognak éreztem magam, és volt idő, amikor elgondolkodtam rajta, hogy mindez miért történik. Hisz ezt a lányt én nem ismerem egy napja sem. Ismerős ismeretlen. Nem tudom hol láttam, de láttam. Nem tudom mit érzek, de felkavar. Nem tudom ki ő, de kitalálja a gondolatomat. Mesélt valamit arról, hogy az apja rokkant. Valami háborúban nagy baja lett. Mesélt arról, hogy az anyja jósnő, és közben itt beszélget velem. Körülnézek, látom a patakban, ahogy a halak úsznak. Látom az ösvényen mellettünk elhaladó embereket, akik Afrodité szobrához sietnek, és úgy tűnik, hogy ők nem is nagyon vesznek rólunk tudomást. Hát igen, ebben talán az játszott szerepet, hogy Afrodité szentélyének a környékén gyakran láttak boldog szerelmespárokat. Talán rólunk is azt hitték.

Egy csomó kérdés merült fel bennem, és nem tudtam eldönteni, hogy melyik a lényeges, melyik lényegtelen, melyik igaz, melyik igaztalan. De egy dologban biztos voltam. Az, amit érzek e törékeny lány iránt, az sokkal nagyobb hatalom, mint amit én eddig hatalomnak hittem. Sokkal nagyobb erő, mint amit én eddig erőnek hittem, és sokkal szilárdabb dolog, mint amit én eddig biztosnak véltem.

Jó messzire eltévedtünk. Egy teljesen ismeretlen ligetbe kerültünk. Tölgyfákkal szegélyezett kicsi rét, amit nyugat felől három-négy hatalmas, fehér mészkőszikla szegélyezett. Leültünk, és néztük, ahogy a lemenő nap eltűnik a mészkősziklák között. Érdekes, megkapó látvány volt, ahogy a nap két hatalmas sziklatömb között lement, s az átszűrődő vörös fény, mintha elvarázsolta volna a sziklákat. A ragyogás földöntúli fényt kölcsönzött mindennek. Egy pillanatra úgy éreztem, meg kell fognom a kezét. Tétova, lassú és bizonytalan mozdulattal érintettem meg fehér, remegő kezét. Kicsit hűvös volt. Nem szóltam egy szót sem. Ő sem szólt. Hagyta, hogy megfogjam, s megszorítsam. Aztán csak ültünk, és néztük, ahogy a sziklák résein átszűrődik a lemenő nap. Egész napnyugta alatt nem szóltunk egymáshoz. Aztán, ahogy a nap lement, vállamra hajtotta a fejét, és megszólalt, de úgy, hogy nem nézett rám, csak mintha maga elé beszélne:

- Érzem rajtad, hogy elmész. Érzem rajtad, hogy nagy csatába készülsz. Érzem, hogy a jövő bizonytalan, de most itt vagy, együtt vagyunk egy pillanatra. Megtaláltuk egymást.

Abban a pillanatban, hogy ezt kimondta, mintha valahol mélyen belém hasított volna a villám. "...Megtalált. Egy másik időből ismerem, egy másik helyről, egy másik korból, egy másik állapotból..."

Ebben a pillanatban az érzést, ami mint tenger áradt szét bennem, nem tudtam hova tenni, mert semmihez nem volt fogható. Tudatosodott bennem! Ott, abban a másik világban, és itt - ismét elakadtak a gondolataim. Csend lett. Kezdek feljönni a csillagok, és nem mertem a gondolatot tovább folytatni. Valahogy úgy éreztem, hogy ez az egész dolog, ami

itt körülöttem van, ez mind színjáték, és én nem is vagyok igazából a Perzsák Réme. Csak valamiért annak kell lennem, és ő sem az. Neki is valamiért annak kell lennie. De nem tudtam átlátni, hogy miért. Igazából nem is nagyon akartam átlátni. Azt tartottam elsődlegesnek, hogy most fogjam a kezét. Azt tartottam fontosnak, hogy ez legyen a valóság, és az az érzés, az a másik világ, az mind álom, nem létező. Hisz itt vagyok, érzem, ahogy a nap lement, és az utolsó sugarai megmelegítették arcunkat. Érzem, ahogy a hűvös, esti szél megsimogatja kezünket. Érzem, hogy van bennem harag, fájdalom, düh, bosszú és most egy új szenvedély. Vagy nem is új, csak eddig ismeretlen? Nem tudtam ezt a gondolatot hova tenni. De valahogy nem tudtam feszült és ingerült lenni, mint máskor, amikor a haragra gondoltam. Áradt belőle valami nagyon mély nyugalom, egyensúly, és ahogy felnéztem az égre, láttam az első csillagokat. Láttam, ő is őket nézi, és halkán, mosolyogva mondja:

- Amik ott fent vannak, azokon túlról jöttünk.

Egy pillanatra megijedtem, hisz ezt éreztem én is mindig, csak soha nem mertem magamnak kimondani, s most itt van ez a fiatal lány, és kimondja. Éreztem egy pillanatra, nem, ez nem jó, ezt nem lenne szabad. Éreztem, hogy valami új dolog készül az életben. Valami, ami az ellen lenne, amiért én megszülettem. De elengedtem ezt a gondolatot, mert úgy éreztem, hogy a legfontosabb dolog, a szerelem. Most már kezdtem úgy érezni, hogy szerelmes vagyok. De ő megszólalt:

- Nem, nem, ez nem szerelem. Ez sokkalta mélyebb és sokkalta másabb. De igazad van abban, amit gondoltál. Szerelmem lágyságával és varázserőmmel igazából arra akartalak rávenni, hogy ne menj el a csatába. Ne menj el oda, ahova igazából menned kellene, hisz az lenne a sorsod, ezért vagy itt. Ott vár rád az a pillanat, amiért megszületted. Ott vár rád az a pillanat, ami egész lényed lényege itt, ebben a világban, és én nem tudom megtenni, hogy ebben megakadályozzalak, pedig ezt szerettem volna. Alig ismertük meg egymást újra, és nem tehetem meg, bárhogy szeretném.

Érzem, hogy nagyon nagy hibát követnék el azzal, ha most hagynám, hogy szerelmünk kibontakozzon. Szeretném, de sem a hely, sem az idő nem alkalmas erre. Be kell látnom, nagyot tévedtem, nagyon nagyot. A szerelem ereje nem tudja befolyásolni a sorsot, csak abban az esetben, ha a sors maga szüli a szerelmet. Én fel akartam használni lelkem erejét, szépségét és a bennem lakó varázserőt arra, hogy téged megakadályozzalak abban, hogy saját sorsodat beteljesítsd. Belátom, tévedtem. Kérlek téged, ne keress többet ebben a pár napban.

“...De nem engedte el a kezemet...” - gondoltam.
“...Érdekes, távolodni akar, de érzem a közeledés szándékát...”

- Nem, nem akarlak becsapni - mondta. - Csak szeretném, hogy tisztán láss. Szeretném, hogy tudd, valóban azok voltak a szándékaim, amiket az előbb mondtam. De most már tudom, hogy nem tehetem meg sem veled szemben, sem azokkal szemben, kiknek sorsa tőled függ - és most húzta ki a kezét a kezemből, lassan, de határozottan. Majd felállt, rám nézett, és a kékeslila szürkületben, ahogy fent, magasan a felhők narancssárga fényt hintettek a világra, láttam, hogy egy könnycsepp gördül ki a szeméből. Végigfolyik az arcán, de nem követte több. Most láttam, hogy ez a fiatal lány nagyon szigorú, nagyon határozott, és pontosan tudja, hogy mi mindent tehetne, és mit tesz most. Tudja azt is, hogy mindezt miért. Nem ijedtem meg tőle, de egy pillanatra, ez a köszoborrá dermedt arc mélyen megérintett. Igen, ezt az arcot ismerem. Ezt a szigorút, ami mégis bármelyik pillanatban kész arra, hogy mosollyá változzon. Ezt a dermedt pillanatot, amelyik képes, hogy bármikor ragyogássá változzon. Most már láttam is magam előtt. Hosszú, vörösésbarna haja van, és érzem, hogy valamit akar mondani, de nem mondja. Helyette átölel, de nem csókol meg, csak ölel. Nem tudtam eldönteni, hogy ezt a lány teszi-e, vagy a látomás. Hisz éreztem, hogy igazából a kettő egy és ugyanaz. Nem két különválasztható személyiség. Aztán hirtelen elengedett a lány, hátralépett egyet, majd mélyen a szemembe nézett dermedt pillantásával.

- Vándor - mondta. - Nem tudom megtenni, pedig megfogadtam. De nem tudom. Nem tudok a saját fogadalmam ellen tenni. Mennem kell. Ne keress többet. Soha többet - majd megfordult, és elfutott az ösvényen.

Leültem, s néztem, ahogy a csillagok már jönnek föl. Körbe a horizonton már látni lehetett, ahogy fényük egyre erősödik. Én csak ültem, és nem értettem semmit a világból. Milyen varázserő, milyen látomások, milyen érzések ezek? Mi a káprázat és mi az illúzió? Egyáltalán, honnét ismerem? Miért? És ki vagyok én? Milyen sors ez, és miért kellett nekem megtennem azt, hogy embereket öljek? S miért nem lehetek boldog azzal, aki... - és csak próbáltam volna erőt venni magamon, hogy kimondjam, de se az erő nem jött, se a hang, se a szó. Csak ültem, s éreztem, hogy a fagyos este leül mellém, ráteszi vállamra hideg kezét, és újra felébred bennem a düh, a harag, a bosszú, és újra az idegenekben láttam a haragom célját. Újra úgy éreztem, hogy ők az okai mindennek. Hisz, hogyha az az ismeretlen nem jön el, ez az egész nincs. Most éppen boldogan gyűjtanám be az olajmécsest otthon. Hallgatnám, ahogy hűgaim kacagnak. Nézném, ahogy anyám ételt készít a tűzhelynél, és ahogy apám a házi oltáron rendezgeti az ősök szellemét. Nézném, és érezném a békét. De most itt ülök egy elhagyott tölgyfaligetben, és nem tudom miért vagyok itt. Csak azt érzem, hogy a harag és a gyűlölet nem társam lett, hanem testvérem. Fölnéztem az égre, és szinte istenkáromlásnak tűnő hangon hívtam Zeust.

- Öreg barátom, te, istenek királya! - kiáltottam az ég felé. - Vajon nem lenne-e kedved egy kicsit beszélgetni velem? Lenne pár keresetlen szavam hozzád. Vajon miért jó az neked... á, de tudod mit - legyintettem a kezemmel -, nem is vagyok rád kíváncsi. Te semmihez sem értesz, csak ahhoz, hogy bajt keverj.

Úgy éreztem lelkem mélyén, hogy lehet, ezt nem kellett volna. De ha már kimondtam - gondoltam magamban - akkor az legyen úgy. Majd felálltam, és elindultam vissza a faluba.

Sötét volt. Csak a csillagok voltak az égen, meg egy darabja a Holdnak. Úgy tűnt, eltévedtem. Aztán egy öreg, hajlott hátú vénember botorkált döttem az úton. Ugyanarra ment, amerre én. Amikor odaértem mellé, rám mosolygott, majd, mint aki mondani akar valamit, kinyitotta a száját, de aztán nem mondta, csak legyintett egyet, aztán mosolyogva, kuncogva, szinte, mint aki maga elé beszél a földre, megszólalt:

- Nem, nem én csináltam, de nem is azért vagyok itt, hogy magyarázzam ezt neked. Csak te csináltad magadnak. Én mondtam, hogy ez egy nagyon nehéz út lesz. Mondtam, hogy te elbírod.

- Miről beszélsz? - néztem az öregre.

Úgy jó egy fejjel magasabb voltam nála. Úgy tűnt, mintha följe tornyosulnék, mint valami hegy az aprócska domb fölé. De az öreg nem válaszolt, csak mosolygott. Kikerült, és ment tovább. Aztán egy pillanatra úgy tűnt, hogy nem látom. Gondoltam, majd utolérem a következő tisztásnál. De soha többet nem láttam.

Hajnalban, mikor beértem szállásomra, már ott volt a hír. Holnap reggel indulunk. Megjött Leonidász, és mondta, hogy a városállamok megtagadták a segítséget. Nem tudtam eldönteni, hogy mi legyen. Úgy éreztem, hogy magunkra maradtunk. Pár katona, pár kereskedő, paraszt, kézműves, egy-két tollforgató íródeák, egy-két filozófus, orvos és még Leonidász testőrsége. Persze, tudtuk, hogy még jönnek más városokból más katonák, de arra nem számítottunk, hogy nem leszünk sokan. Nem gondoltunk volna arra, hogy a nagy városállamok fejedelmei, királyai megtagadják a segítséget. Nem számoltunk azzal sem, hogy ilyen a világ itt, ahol az a fontos, hogy megőrizzük azt, ami a miénk.

Az elkövetkezendő hetek poros utakon, fárasztó, izzasztó meneteléssel teltek el. Minden egyes lépésnél a lány jutott eszembe. Mit jelentett mindaz, amit mondott? Mit nem akart, és mit akart? Mit szeretett volna megtenni, és mi az, amiről lemondott? Mi az, amit belátott, mi az, amit átlátott, mi az, amit érzett? És mi az, amiért nekem ezen az úton menni

kell előre, haladni, izzadt, vérszagú menetelésben? És mindig csak a csend és a saruk nesze. Hallottam, ahogy a fegyverek csörögnek körülöttem, és elvegyülnek a gondolatok a félelmekkel arról, hogy talán nem jövünk vissza. Nem éreztem, hogy meg fogok halni, nem. De valami rettenetesen nagy magányt és kitaszítottságot éreztem. Rettenetesen egyedül voltam itt, ebben a maroknyi seregben. Nem voltunk sokan, talán százötven-kétszáz. Bármerre mentünk, a falvak, tanyak népei mind megélték minket, és szidták a perzsákat, Dareioszt. Mindenki arra gondolt, hogy mi hősök vagyunk. Egy-két parasztgyerek, egy-két vándorló kézműves velünk jött. Szélhámosok, csalók is csatlakoztak hozzánk. Nem, nem azért, hogy meglássák a maguk hasznát vagy a csillogó aranyat harci zsákmány reményében, hanem valamiért érezték, hogy sorsuknak ez a következő útja, és állomásuk lesz Thermopile.

Aztán, ahogy múltak a napok, a sziklák kezdtek magasabbak lenni, és hosszabb, keskenyebb völgykatlanokon haladtunk át. Mígnem megérettük az első, meleg forrás illatát. Megláttuk a szorost. Nem volt túl széles, talán jó tíz-húsz méteres. A szoros túloldalán hatalmas rét volt, lankás dombok, és a szoros mindkét oldalán több száz méter magas szirtek, fehér mészkőfalak. Úgy gondoltuk, hogy ezen a szoroson át senki nem juthatott át. Mire a sereg letáborozott, én körülnéztem, s láttam, hogy létszámunk közel a duplájára nőtt. Jó háromszáz-háromszázötven derék görög harcos. Talán nem is görögök, emberek, kik a szabadságukért küzdenek. Tüzet raktunk. Esténként próbáltunk dalolni. Tudtuk, hogy jönnek a perzsák. Nem akartunk eléjük menni. Tudtuk, hogy a nyugati városokat már mind felgyújtották. Tudtuk, hogy közelednek, de mi daloltunk, bort ittunk, kecskét és bárányt sütöttünk. Napközben Leonidász mindenkinek meghagyta, hogy erejét és fegyverét tartsa karban. Így napkeltétől napnyugtáig mindenki gyakorlatozott. De jöttek az esték. Pattogott a tűz, csillagok voltak az égen, és éreztük, ez a szabadság nem az, amire mi gondolunk. Nem a zsarnokságért harcolunk, hisz éreztük, így megy ez már régóta. Uralkodók jönnek-mennek. Az erősek

legyőzik a gyengéket, és mi nem ezért harcolunk, hanem a szó igazi szabadságáért, a világ szabadságáért. Hisz valójában görög honból csak kevesen jöttünk ide. Éreztük, nem Görögország szabadságáról van szó, hanem az emberiség szabadságáról. Úgy éreztük, hogy a perzsák valami rettentő nagy gonosz vezérlete alatt állnak. Valami mély, ősi, sötét varázslat alatt, s az vezeti őket.

Egy nap hajnalban megszólalt a kos szarvából készült kürt, és vele együtt az ősi hang is, a kagylókürt. Senki nem mozdult meg. Hallgattuk, ahogy fent a sziklán, a kürtös fújja. Szemben, a szoros túloldalán a másik kürtös is ráfelelt. Szólt a hang, és tudtuk, hogy ez mit jelent. Megjöttek a perzsák. Az éj leple alatt érkeztek. A szorossal szemben levő egész mezőt beborították sátraik. Hatalmas tömeg, százezrek, és mi, csak jó háromszáz. Olyan volt ez, mintha a törpe állna szemben az óriással. Most már tudtuk, itt nem Hellásról van szó, itt valami másról. Ősi küzdelmekről, ősi szabadságról, erényről, becsületről, kitartásról. Az igazi harcosokról. Tudtuk, itt csak azok vannak jelen, akiket az élet méltónak látott erre a pillanatra, hogy megélték a legnagyobb csatát. Köveket görgettünk a szoros bejáratához, közéje gerendákat ékeltünk, hogyha arra kerül a sor, hogy közel kerülne az ellenség, akkor a gerendákat felgyújtva, mint egy tűzfalat állítunk eléjük. Láttuk a hatalmas sereg közepén az aranykupolás sátrat, Dareiosz sátorpalotáját. Láttuk körülötte az egész domboldalt beborító, lankán áthullámzó fehér sátortömegeket, amelyeknek élén aranyzsinór futott le végükön aranybojtban, és minden egyes oszlopfőre egy-egy szárnyas oroslán volt faragva. Ebben lakott a tízezer halhatatlan, a perzsa haderő magja, a király közvetlen testőrsége. Az a sereg, amely soha nem fogy el. Az a sereg, amely soha nem lesz se több, se kevesebb, mint tízezer. A halhatatlanok serege. De tudtuk, meg lehet őket ölni, de valahogy egy mindig a helyére áll az elesettnek. Tudtuk, ők nagyon nagy ellenfelek.

Aztán Leonidász elrendelte, hogy takarékoskodjunk. Vizünk ugyan volt, de élelmünk egyre kevesebb, és már arra

sem volt nagyon idő, hogy tartalék után nézzünk, hogy a környező falvakból, városokból segítséget kérjünk. Tudtuk, nincs rá idő. Itt a csata már csak órák, napok kérdése, s a legközelebbi szállítmány is csak egy-két nap múlva érkezne meg. Ezek az idők nagyon nyomott, fáradt hangulatban teltek. Idegesek és feszültek lettünk, mint a tigris, akit ketrebe zárnak. Aztán megindult a sereg. Leonidász az íjászokat a sziklafal két oldalára küldte. Az első két nap ez a maroknyi sereg több ezer perzsát küldött a másvilágra. Hegyekben heverték a hullák. Kiáltás, kard, rohanás, harci zaj és suhanó nyílvevők. Halálhörgés és a vércseppek, ahogy a fűre hulltak. Hullák mindenütt. Majd Dareiosz visszarendelte a seregét, és íjászokat küldött előre. Szinte elborították az eget a felénk száguldó vesszők. Mi pajzsaink alá bújtunk, de voltak, kik késtek, és holtan rogytak össze. Aztán hallottuk, hogy közeledik az ellenség. Megláttuk, ahogy a szorost elzáró kőakadályra másznak fel. Rohanás, harc, és már láttuk, hogy majdnem betörnek. Szerencsére az építményünk elég magas volt, és elég nehezen átmászható, így mindig csak pár tucat ember tudott rajta átjönni. De mi itt bent a szorosban sokkal többen voltunk, így a következő napok azzal teltek, hogy a kőhegyet emberhegygé változtattuk. Hullák voltak mindenütt. Nem tudtuk, hogy mi történt. Nem tudtuk, hogy leszakadt-e az ég vagy ez a világvége. Nem tudtuk, hogy most mi lesz. Csak egyet tudtunk, hogy az ég már többé nem kék, csak vörös, és azt, hogy az eső nem fehér, hanem minden egyes cseppje vér. Izzadságunk, könnyeink elvegyültek vérünkkel. Megtorzult arcizmunk, ugyan fájdalmat okozott, de valahogy éreztük, itt valami másról van szó. Nem halhatunk meg. Éreztük, igazából mi vagyunk a halhatatlanok, mi háromszázan.

A negyedik nap estéjén megtörtént a baj. Furcsa menekülő görögöket láttunk fent a szirtfalon, a délkeleti oldalon. Két parasztfiú fürgén és ügyesen mászott föl, egészen a fennsík tetejére. Senki nem gondolt semmire. Senki, még maga Leonidász sem. De ha tudtuk volna, akkor sem tettünk volna semmit. Nem támadtuk volna meg saját népünk és saját

vérünk. Nem támadtuk volna meg azokat, kik önként döntötték el sorsuk felett szabad akaratukkal azt, hogy elhagyják e dicső helyet. Aztán hajnalra láttuk, hogy baj van. Ugyanott, ahol a két görög pásztor ment el, most katonák másznak le, és nem akármilyenek. A tízezer halhatatlan. Tudtuk, baj van. Elárultak minket. Elárultak azok, kik együtt harcoltak velünk. Elárultak azok, kiknek itt halt meg apja, testvére, bátyja, öccse, fivére, rokona. Elárultak azok, akik velünk együtt harcoltak itt, a halálban. Gyáván megfutamodtak. Nem éreztünk irántuk se sajnálatot, se szánalmat. Inkább féltettük őket, hogyha majd saját sorsuk törvényt ül felettük, hát vajon képesek lesznek-e az ítéletet elfogadni.

A tízezer halhatatlan hátulról támadt. Szemből a főszereg, hátunkban a tízezer halhatatlan. Nyílvevők suhogtak, kardok csaptak össze. Izzadt hullák hulltak egymásra. Perzsák s Hellász népe. Egy vessző a lábán találta el Leonidászt. Megrogyott, és mint fáradt és kilátástalan harcot vívó állat, mint egy farkas, toroka szakadtából üvöltött az égre. Dühös volt. Láttam, szemei szikrát szórtak. Aztán egy vessző a hátán találta el, és a tízezer halhatatlanból egy a dárdájával szíven szúrta. Holtan rogyott össze. Én is csak annyit éreztem, hogy egy vessző átfúródik hátulról a bal vállamon. Nem estem el, nem fájt, csak tompa ütést éreztem. Mint amikor gyerek voltam, és húgaimmal játszottam a sziklák között, s megbotlottam, ráestem egy köre, az se fájt jobban. Még mindig a kardommal csapkodtam, de már irányítatlanul. Ekkor összefolyt előttem a világot alkotó festék, és összerogytam. Ebben a pillanatban ugyanazt a katonát láttam, mint akit a látomásban. Láttam, hogy az a katona most elvesztett egy csatát, de megnyert egy háborút, ugyanúgy, mint az összes többi, aki itt volt, mind a háromszázötven, mind elvesztett egy csatát, és mind megnyert egy háborút. Nem tudta őket megtörni és legyőzni az az erő, ami világokat pusztít el. Hát igen.

Hirtelen jött a sűrű, fekete csend. De még a kialvó fényekben megpillantottam egy arcot. A fiatal lánynak az arcát. De csak egy pillanat volt az egész, és éreztem, távolodik tőlem. Távolodik, hisz egyre jobban és jobban közeledik felém a mindent beborító fekete némaság. Aztán a némaságban egyszerre hűvös és nyirkos fuvallatot éreztem. Nem tudtam honnét jön, azt sem tudtam, hol vagyok. Egy hatalmas barlangot láttam magam körül. Olyan ismerősnek tűnt ez az egész. Mintha már jártam volna itt. Tudtam, mi hol van, és megpillantottam a barlang közepén egy emberszerű kőszobrot. Némán, gondolat nélkül álltam előtte, és belém villant a felismerés. Hazaértem. Ez, én vagyok. Ekkor láttam, hogy a kőszobor szeme kinyílik, és rám néz. Majd láttam, ahogy szellemtestem köddé fakul, és visszalépek kővilágom magányába. Körülölelt a csend és a némaság. Nem voltak színek, kavargó ideák, álmok, eszmék, célok, csak a csend és a magány. Miért kellett nekem Thermopile? Miért kellett nekem a vér, a gyalázat, a harc? És miért kellett vele találkoznom újra? És megértettem. A háromszázötven. Ők azok, kik képesek vérüket áldozni csak azért, mert szabadok. Nem egy országért, nem egy népért, nem egy eszméért, célért, érdekért, ideáért, hanem a valós szabadságért, a világ szabadságáért, és mind meghaltak. Láttam, ott voltam. Bent voltam. És kőmagányomban is éreztem a méltóságot, amivel az élet megtisztelt, hogy részese lehettem annak a seregnek. Igaz, hogy maroknyian voltunk ugyan, de óriási erőt képviseltünk. Hisz ez a maroknyi sereg az elsők között harcolt a világbékéért. A világok békéjéért, a lélek és a szellem békéjéért. A létező legmagasabbrendű szabadságért.

Most már tudtam, hogy ki volt az a lány. Ő volt az, aki utánam szökött, hogy segítsen, hogy gátoljon, hogy bántson, hogy fájdalmat és örömet okozzon úgy, ahogy ő jónak látja. Megkönnyebbültem. Tudtam, jól döntött, hisz ha bármit megtett volna, azzal sorsa ellen vét, és ki sorsa ellen vét, azt a sors maga alá gyűri. De azt is tudtam, hogy még sokszor fogok vele találkozni, és nem mindegyik esetben fog jól dönteni.

Elgondolkodtam rajta, hogy miért kellett nekem ebben az életben teljesen tudatlanul, ösztöneimtől és vágyaimtól vezérelve élnem. Miért kellett az, hogy az első pillanatban a dac, a düh, a gyilkolni vágyás hajtson. És itt, kőmagányomban tudtam, csak így tudtam szembenézni azzal a rettentő nagy gonoszsággal, ami a világra tört. Megnyugodtam, hisz tudtam, minden idea. Most azt álmodom, hogy itt pihenek az idő egy pillanatában, hol a végtelen hullámvész hegyeket hordott fölém. De éreztem, már készülődik a következő pillanat, a következő álmom, ami rámutat arra, mi is az a végtelen időből előtört gonoszság, ami ellen harcoltam.

Kilencedik fejezet

Tudnunk kell azt, hogy mi ellen folyik ez az egész harc, amit nem is biztos, hogy harcnak lehet nevezni, hisz lehet, hogy valójában egy elkerülhetetlen folyamat, aminek a lényege, hogy az ember megismerje önmagát, felismerje saját lelki szabadságát, melyhez fel kell áldoznia az anyagba zárt egóját, mely félelmeit szüli, és mint egy oltáron, fel kell áldoznia teste feszítő vágyait, melyek elméjét vakká teszik.

Bármerre jártam a térben és időben, igazából soha nem voltak elveim. Mindig próbáltam távol tartani magam az olyan emberektől, akik elvek szerint éltek. Hisz az elvek eszmékből, célokból, dogmákból épülnek fel. Az elvek szerint élő ember nagyon nehezen tud elfogadni más elveket. Épp ezért, az emberek nem tudnak megváltozni. Nagyon-nagyon sokszor törekednek arra, hogy valamilyen úton-módon változáson menjenek keresztül. De a tapasztalat azt mutatta, hogy nem tudnak, és hogy mennyire nem tudnak, azt az mutatja, amit úgy is lehetne nevezni, hogy az "Ösgonosz" hatalma, ami az ember számára egy határtalan kiterjedésű, határtalan erővel rendelkező, és az ember számára természetesen határtalan tudással rendelkező megnyilvánulás. Ez nem engedi a változást, hogy az ember meg tudjon változni. Ellenben az ember egy dologra képes: nagy kínok és keservek között felismer dolgokat, és amit felismer önmagában, azt fel tudja oldozni. Így valójában teljesen új szemléletű, teljesen új gondolkodású, teljesen más életvitelű lényvé változik.

Nagyon érdekes, hogy vannak különféle szentélyek, ahová az emberek nagy tömegekben járnak áldozatot bemutatni, elmélkedni, meditálni, pihenni vagy épp imádkozni, fohászolni azért, hogy az életükben valamilyen változás történjen. Az esetek nagy többségében azonban, soha nem történik semmi. Persze azt szokták gondolni, hogy kérésük előbb-utóbb meghallgatásra talál. Ez így is van, hisz valamilyen úton-módon megkapják azt, amit kérnek, de életüket, hitüket ugyanúgy folytatják tovább. Ám akkor törik meg a jég, ha

valaki olyan dolgot lát vagy tapasztal, ami addig a számára elképzelhetetlen volt. Mondjuk, egy jelenést. Attól a perctől fogva felismer valamit. Felismeri, hogy azt a világot, ahol él, létezik, irányítja, felügyeli valamilyen számára ismeretlen erő. Ennek a felismerése feloldoz benne nagyon sok gátat és feszültséget, és ez az ösgonosz erő - amit az imént említettem -, ez egyedül a felismerést nem tudja megváltoztatni, nem tudja megakadályozni. Az így nyert szabadság által, szinte pillanatok alatt ereje szertefoszlik, bárhol is próbáljon megnyilvánulni. De ott, ahol csak változást remélnek felismerés nélkül, hitet hit nélkül, tudást tudás nélkül, elszántságot akarat nélkül, ott semmi nem tud történni. Ezt a fejlődési folyamatot mely erők használják ki, mely erők azok, amelyeknek együttese alkotja magát az Ösgonoszt, ami valójában nem is biztos, hogy létezik? Lehet, hogy az embernek egy tanulási folyamata, amin mindenféleképpen keresztül kell, hogy menjen, hisz valójában ez vezeti el oda, hogy a hite szilárd legyen, az értelme fényes, tiszta, ragyogó, és tudása, a Szent Tudás útját kövesse.

Ahhoz, hogy ez a dolog - az ember szemszögéből nézve - valós és reális képet tudjon mutatni, egy picit el kell, hogy térjek történetemtől, és egy másik történetet kell elkezdenem, ami szervesen kapcsolódik hozzá, sokkal jobban, mint bárki azt most, ebben a pillanatban gondolná. Valamikor, sok ezer évvel ezelőtt még a nagy utazások és a nagy kalandok előtti időkben figyeltem, ahogy az emberek elméleteket gyártanak hitükről. Kalandokat szönek arról, hogy mely erők és mely hatalmak irányítják a világot. Sokféle módon próbáltak ezzel az erővel és ezzel a hatalommal kapcsolatba kerülni, de ezeknek a próbálkozásoknak mindig az volt a lényegi része, a kiindulópontja, a magva, hogy mindenféle gondolat felelőssége nélkül olyanná váljanak, mint azok, akik a hatalmat gyakorolják.

Ez a történet, az én történetemben kb. 20.000 évvel ezelőtt kezdődött, valahol, egy távoli, tágas sztyeppén, egy börtökből épült jurtában, aminek a környékén tevék legeltek, és hosszú hajú nők és férfiak éltek mindennapi életüket.

Kereskedtek a délre eső, nagy, sivatagon túli világgal, sőt, néha egész mélyen betévedtek a sivatagba, ahol furcsa módon városokat hoztak létre. Sok ezer évig éltek ezekben a városokban, mielőtt a fiú megszületett volna. Már akkor virágzó kultúrát hoztak létre, amikor a Föld más pontjain még az ember igazából úton volt az értelem kezdő lépéseinél.

Főszereplőm, ez a fiatal fiú, gyakran végignézte, ahogy népe a halottakkal bánik. Nem csináltak velük semmit. Betekerték a halottakat egy bordó színű vászonba, és egyszerűen kivitték őket a sivatagba. Ott letették őket a homokba, és hagyták, hogy az idő elvégezze azt, ami az ő dolga. Városaikban, míg el nem hagyták azokat, nem igazán az Isteneknek hódoltak, sokkal inkább a tudásnak. Nem igazán az volt a célja létüknek, hogy megkeressenek valamit, ami majd megváltoztatja életüket, hanem elsődlegesen az, hogy felismerjenek valamit, amitől ők maguk jobban fognak élni. Amikor rájöttek arra, hogy a városi helyhez kötöttség bizonyos fokig bezártságot hoz létre, kiköltöztek határtalan és végtelen sztyeppékre, ahol újra jurtákban laktak, és vidáman, nyugodtan, kiegyensúlyozottan kereskedtek a környező népekkel. Nem kerültek igazából soha, senkivel összetűzésbe, de nem ez volt igazából a jellemző rájuk, hanem az, hogy bármilyen, arra járó néppel meg tudták magukat értetni, és el tudták magukat fogadtatni. Ez az elfogadás nem abból állt, hogy mély barátságot kötöttek, sokkal inkább abból, hogy éreztették tiszteletüket mindenki iránt. Méltósággal viselkedtek, bármilyen utazóval is találkoztak. Egy dolog volt talán életük fő mozgatórugója, hogy hitüket, világképüket soha nem akarták senkire ráirányítani, ráerőltetni vagy éppen, ezáltal másokat meggyőzni.

A béke feltétel nélküli hívei voltak egészen addig a pillanatig, amíg a fiú meg nem született. Mint említettem, ő már nem a városban született, hanem kinn, egy világosbarna bőrökkel borított jurtában. Körülötte tevék, kecskék, lovak, juhok legelésztek a selymes, zöld fűben. Egész kiskorától fogva jellemző volt rá, hogy szerette a magányt, a csendet, de ami

feltűnt mindenkinek, szeretett az öregekkel beszélgetni. Tudott olyan dolgokról, ami mások számára titkos vagy épp tiltott dolog volt. Ismerte a szellem hatalmát és a szellem erejének egy részét, de mindig sugárzott belőle a gondolat: "...Tudni, tudni mindent..." Ez a fiú egyre nagyobb tudásra tett szert élete folyamán, mígnem, valamikor tizenöt-húsz éves kora táján elindult messze délre, hogy megszerezze a hegyek zárt völgyeiben élő mesterek tanítását. Tíz évig tartott az út. Megtudta, hogy valaha olyan emberek éltek a Földön, akik szinte ragyogtak a tudástól. Ma úgy mondanák: Buddhák voltak mind. Ez a fiú is olyan akart lenni, mint ők. Vágya, akarata egyre erősebb volt. Nagyon sok mágikus praktikát sajátított el, igazi mágus lett belőle. Megfejtette a halhatatlanság titkát, és testét magával vitte az idő távoli világába. Szépen, sorban megváltozott körülötte a világ. Rokonai, családtagjai, barátai mind-mind megöregedtek, de ő végig fiatal maradt. Eleinte büszke volt a tudására, nem éreztette senkivel azt a hatalmat, amit elért. De aztán, mikor már generációk múltak el mellette, egyszer, egy párás hajnalon ugyanazon a réten sétált, ahol valamikor az a jurta állt, ahol született, és megrettent az időtől. Minden változott körülötte, csak egyedül ő nem. Felébredt benne a harag, de nem volt benne düh, csak harag. Úgy érezte, kudarcot vallott. Úgy érezte, hogy mindent tudott eddig a pillanatig, és most mindez semmivé foszlott. Nem tudta legyőzni az időt, vereséget szenvedett. A felismerés mélyen összetörte. Rájött, hogy sok száz évet pazarolt el azért, hogy az illúzió rabságát megismerje, és mire rájött, hogy ez is illúzió, amiben most van, a korlátlan hatalom, érezte, nem tud semmit. Kerülte a csendet, a fényt és a ragyogást. Egyre fanatikusabban, egyre vadabban harcolt az idővel, és semmit nem tudott tenni ellene.

Ott állt azon a réten. Jurtája helyén a zöld fű selymesen lengedezett a szélben. Ott állt, és senkit nem ismert. Nem volt már senki azok közül a világon vagy azoknak leszármazottai, akikkel beszélgethetett volna a múltból. Úgy érezte, hogy számára kimérettetett valami szörnyű dolog, és ez nem más,

mint a gonoszság. Kérdezhetné bárki, hogy miért a gonoszság. Ő esett bele az idő csapdájába, senki más, csak ő egyedül. Generációk hosszú sora elfogadta létét, s elfogadta azt is, hogy feledte az idő uralkodik. Ő tudni akart, tudni, és felismerni a változásokat. De igazából csak változtatni szeretett volna valamin, ami nem jött össze. "...Miért?" - mindig ezt kérdezte magától. "..Miért?" Hát egy dolog miatt. Hiányzott belőle a feloldozás, és ez vezette el a haraghoz, az indulathoz. Ahhoz, hogy egyetlenegy dologra tudjon gondolni: egyszer le kell győznie az időt.

Létrehozta a saját világát, különféle asztrál lényekkel népesítette be, amelyek a halandó emberek számára valóságos, kézzelfogható személyeknek tüntek. Ám ez mind csak illúzió volt, ő tudta jól, s mindent megtett azért, hogy ez az illúzió mindenki számára a valóság látszatát keltse. Elindult, hogy kísértal a világból. Távoli erdők mélyén lakott évszázadokig, majd magas hegyek között, tengerek szigetein, és mindenhova vitte magával vélt, általa elképzelt társaságát. Hatalma percről-percre növekedett. Gondolatai erejével embereket tudott irányítani. Kultúrákat döntött romba, városokat épített fel, találmányokat adott át az embereknek úgy, hogy ő maga ott sem volt. Csak rá gondolt, és már működött. Valójában ez mind azért volt, hogy az ő hatalma növekedjen. Most is növekedik. Ő most is létezik, és mindent megtesz azért, hogy az emberek a tudástól távol kerüljenek. Tévedéseket és téveszméket sugallt a világnak, megfélemlíti azokat, kik rálépnek a nyílegyenes, tiszta ösvényre. Megfélemlíti azokat, kik szabadok akartak lenni, és támogatja azokat, kik uralkodni akartak társaik felett, és romba akartak dönteni mindent, mi szép, jó, és ami szabaddá teszi az embert. Gyakran, gondolatai segítségével kivetíti magát az emberek világába, sétál a nagyvárosokban, tanyak között, de senki nem ismeri. Ellenben ő, szinte mindenről tud. Azok a kultúrák, amelyek nem voltak hajlandóak sugallatait elfogadni, nagyon szomorú sorsra jutottak. Szinte mind egytől-egyig kipusztultak vagy ellenségeik legyőzték őket. Ellenségeik, akik viszont elfogadták a sugallatokat, és ezáltal látszaterőt

szereztek maguknak, lehetővé tették, hogy az Ősgonosz napról-napra, egyre jobban mindent a maga képére formáljon. Arra a képre, ami az ő ellenségének a legyőzéséhez kell. Az időt akarta rabságba ejteni. Az időt akarta legyőzni, így valójában az egész világ lassan, de folyamatosan kezdte őt szolgálni, és szolgálja mind a mai napig az idő ellen harcolót. Azt, ki hajdan, mint kisfiú, jurták között futott. Belekapaszkodott a tevék szőrébe, és vidáman kacagott, ahogy a nap a szemébe sütött. Ez a kisfiú, aki elvesztett mindent, mert az idő mindent megevett körülötte. Ez a kisfiú, ki ugyan halhatatlan lett, de sorra végignézte, ahogy szerettei, szerelmei, barátai, társai a hosszú úton mind-mind elmentek, és ő nem tud sehová menni. Nem mehet, hisz tudni akart és változtatni. De nem ismerte fel az örök törvényt, hogy felismerni kell az élet erejét, és akkor van változás. De ha csak változtatni akar az ember, az önkényuralom, és ez nem működik, soha nem is működött és soha nem is fog működni. A változás alapvető mélysége és lényege a felismerés. Most harcol az idővel, és már tudja ő is, hogy veszteni fog. De nincs egyedül, neki is sügnak, nem csak ő süg a világnak. Vannak nála nagyobb hatalmak is, akikkel ő valamiféle viszonyban van. Az Első Tanítvány az, aki őt segíti. Ő az, ki átadta neki a tudás kulcsát, azt a kulcsot, amiből egyikét toll letörött, így nincs hozzá zár. Azt a tudást, ami valójában az Első Tanítványt vezeti vissza oda, ahonnét elindult. Azt a tudást, ami valójában nem más, mint idealizált hatalom, nem létező eszköz. Azt a tudást, ami az értelem gyilkosa. Kapcsolatuk virágzó volt, hisz rengeteg ember került félelembe, gyalázatba, rettegésbe és értelmetlen, ostoba halálba, így mindkettőjük hatalma csak egyre nőtt.

És én, ott, barlangom magányában tudtam, ennek így kell lennie. Nem lehet tenni ellene semmit, hisz ha bármit tennék ellene, akkor én is csak változtatni akarnék, és olyanná válnék, mint ő. Így hát, csak néztem, és mosolyogtam, mígnem éreztem, hogy kömagányom ismét megreped, mert valaki hívott. Éreztem, a hívó szóban erő, tudás lakozik, de hiányoltam belőle a szentséget, a mélységet, az alázatot és a

méltóságot. Hiányoltam belőle a Szent Tudást. De engedtem a hívó szónak. Hagytam, hogy magával ragadjon, és tudtam, hogy aki így tud hívni, az nem mindennapi ember. Nem kellett megszületnem, mint sok más halandó esetében. Elég volt csak arra gondolnom, hogy kőmagányomból kilépek elé a mindent átfogó, határtalan semmiből, és ő látni fog. Ez így is történt. Ez a fiú valahol az ókori Perzsia területén élt. Egy sziklával és hegyekkel körülölelt kicsi faluban, amit ő hozott létre. Háttal állt nekem, mikor megjelentem nála. Talán olyan magas volt, mint én. Kicsit talán vékonyabb. Szikárnak, izmosnak tűnt. Megérezte, hogy ott vagyok, de nem fordult hátra. Szigorúan tette fel a kérdést.

- Ki vagy te?

Nem válaszoltam, csak mosolyogtam.

Újra megkérdezte:

- Ki vagy te?

Még mindig nem válaszoltam.

Ekkor dühösen megpördült, mélyen a szemembe nézett.

Én nem csináltam semmit, csak hagytam.

- Ki vagy te? - kérdezte megint.

- Én ki vagyok? Talán az, aki ellen harcolsz. De én nem harcolok ellened, mert egy dologban biztos vagyok: te magad ellen harcolsz, ideák és álmok ellen. Látom rajtad, hogy a Szent Tudás kivetett magából. Látom rajtad, hogy elátkoztad magad. Látom mélységes fájdalmadat, és látom, hogy még mindig ott élsz, abban a jurtában, pedig már néped is kihalt. Vándorolsz a világban, és te kérdezed tőlem, hogy én ki vagyok? Azt hiszed, hogy te bármiféle hatalommal is rendelkezel? Nem, nem. Azt hiszed, hogy van szövetségesed? Ugyan, ugyan. Naiv vagy nagyon. Tudod, ő onnan jött, ahonnan én, és viccesen mondhatnám neked azt is, hogy halandó. A mi fajtánkban ne nagyon bízz. Tudod, nekünk nincsenek céljaink, eszméink, ideáink. Mi csak vagyunk. Te ezt nem értetted meg, így hát légy óvatos, előbb vagy utóbb veszteni fogsz.

Ezen mélységesen felháborodott. Láttam a gyűlöletet a szemében, és tudtam, hogy villanásnyi idő alatt képes lenne

elpusztítani, hisz a szándék ott volt, csak fegyvere nem volt hozzá.

Álltam, és mosolyogtam.

- Na látod. A szemed ereje elárulja, hogy te magadról se tudsz semmit. Egy dolgot azonban el kell ismerni, tudásod rendkívüli a halandók között, de porszem vagy ott, ahol a Szent Tudás létezik. Gondolkodj el rajta. Még mindig van időd. Az a sok ezer év, amit magad mögött hagytál, legyen tanulság a számodra, legyen a felismeréshez vezető út része. Oldozd fel magad, s eljön érted a halál. De ha nem, ne felejtse el, te nem tudsz halállá válni. Azzal, hogy embereket ölsz, semmi mást nem teszel, mint zsarnoki hatalmadat kiterjeszted a világra. Ostoba leszel, hiú, egyfajta feketemágus. De ha a színekkel játszunk, lehetsz fehér is, hisz kiknek segítesz, kiknek ártasz, mikor milyen vágy lesz benned megítélni mások dolgait. De ne felejtse el, ez csak kezdete a Szent Tudás útjának. Akkor is csak mágus vagy, és semmi több, hisz hol van annak a hatalma ahhoz képest, ki neked hatalmat adott. Érdekesség csak, hogy ő téged bármikor képes lenne elpusztítani, ezt tudod te magad is - mondtam neki kissé megvetően.

Álltunk egymással szemben, és éreztem, hogy engem figyel. Valamilyen kiindulópontot akart találni magának arra, hogy elméletét igazolja velem kapcsolatban, hogy ki is vagyok én valójában. Nem mosolyogtam rajta. Szigorú voltam. Rezenéstelen arccal néztem a szemét, és megkérdeztem tőle:

- Biztos, hogy ezt akarod? Úgy gondolod, hogy erre te fel vagy készülve?

Ő vadul és határozottan, agresszíven üvöltötte:

- Igen, hisz már majdnem Isten vagyok!

- Persze - mondtam neki. - A halandók között - folytattam.

- Ott valóban Isten vagy, de ha nagyon akarod tudni, hogy milyen az Istenek birodalma, kérdezd azt, ki tanácsokkal lát el téged. Ő ismeri azt, de még ő sem tud mindent, legkevésbé rólam. Úgy gondolod, hogy a te hatalmad elég ahhoz, hogy az égig érjen? Te az időt akarod legyőzni, azt, amit te építettél

magadnak. Így hát újra kérdezem tőled: valóban tudni akarod, hogy én ki vagyok?

Ettől nagyon ideges lett. Még most is látom, ahogy testén végigfutottak a hullámok. Kékesfehér energianyalábok, szeme felfénylett, földöntúli ragyogás áradt belőle. Csak mosolyogtam. Hátrasimítottam a hajamat, és megkérdeztem tőle:

- Miért nincs benned önuralom, önfegyelem, tisztelet s alázat? Miért nem tudod méltósággal elviselni, hogy az a kapu, amit döngetsz, nem ebben a világban van? Te nem lettél halhatatlan, csak nagyon hosszú ideig haldokolsz. De ne hidd azt, hogy ez mind véletlenül történik. Az erőt, amit magadba szívtál, azt igazából még csak most kezded megismerni, a hosszú évezredek alatt átformált. Mestereid megtanítottak valamikor nagyon régen, távoli időben arra, hogy hogy lehet ehhez az energiához hozzájutni. De nagyon bölcsen elhallgattak előled titkokat.

Szeme összeszűkült, s ravaszul nézett rám, majd felkiáltott:

- Mit!?

Szigorúan és határozottan néztem a szemébe.

- Mit? Hát egyszerű. Az erő, ha túl sok van belőle, önálló életre kel benned. Megöl, elpusztít, és te már haldokolsz is. Az erő megölte azt a kislányt, aki a jurták között sétált. Megölte azt, ki mosolyogva bújt anyja ölébe. Megölte azt, ki a vadászatról hazatérő apja kezét fogta. Megölte azt, ki a kereskedők után futott az úton, és arról álmodozott, hogy messzi, távoli világokat jár be. Helyette feltámasztott valamit, valamit, ami már nem emberi.

Láttam, ahogy a harag a szemében háborog. Hisz lehet, hogy amiket mondtam, számára valóban sértők, és sértettsége jogos. De én valójában nem sértegetni akartam, csak rávilágítani, hogy az egész, amit létrehozott magának, az valójában töredék. Az illúzió töredéke. Káprázat hatalma, amiből nem tud kijutni. Mindent megtanult arról, hogy a káprázat hogy működik, de hogy hol van a kulcs, azt senki nem

mesélte el neki. Az erő, amit összegyűjtött magában, félelmetes méreteket öltött, és láttam, ahogy összeroppantja. Közvetlen közel odaléptem hozzá. Szinte összeért az orrunk, és halkán, nagyon halkán mondtam neki:

- Figyelj, te nemsokára megszűnsz létezni ebben a formában. Kiteljesedsz, és a világot alkotó gondolatot veszed célba. Azt hiszed, jogod lesz magadat Istennek nevezni, pedig semmit nem tudsz. Azt hiszed, jogod lesz mások felett uralkodni, pedig semmit nem tudsz. Azt hiszed, hogy elérted azt, ami az isteni állapot: az örök létet. Pedig ha tudnád, ők is félnek az elmúlástól. És te itt, mint gyarló, halandó ember, ki végtelen ideig haldoklik, az időt nem tudod megérteni - majd hátrébb léptem jó két lépésnyit. Megfordultam, és elindultam a kijárat felé. De ahogy megfogtam az ajtót, hátrafordultam, és folytattam, amit az előbb elkezdtem:

- Te azt hiszed, hogy tudsz. De nem vetted észre, hogy a Szent Tudás megtagadott téged. Azon kellene elgondolkoznod, hogy miért hagyott el téged. A tudás nyílegyenes ösvénye és szentsége miatt hagyott el téged a végső felismerésben - ezzel kiléptem az ajtón. Egy darabig még figyeltem. Éreztem, hogy a harag óriási méreteket ölt benne, és tudtam, éreztem, biztos voltam benne, hogy az egész világot érintő hatalomra törekszik. Nem csak fizikailag, hanem szellemileg, lelkiileg, morálisan és etikailag is. Mindenféle formában az lesz a célja, hogy ő legyen az egyetlen uralkodó ezen a világon. Istennek nevezzék, és ne halhatatlannak. De mindezek ellenére tudtam, hogy az egyetlen ellenség, az idő, megmarad számára, és azt is tudtam, hogy fogok vele találkozni.

Ahogy becsuktam magam mögött az ajtót, már a barlangban voltam. A kőmagány világa újra összezárt, csend és néma ragyogás volt körülöttem. Egy pillanatig elmélkedtem, hogy vajon mitévő legyek. Éreztem, hogy ezt a valamit vagy valakit, akit az előbb láttam, jobban meg kellene ismernem. Mi van, ha ő vezet el azokhoz, akiknek majd el kell mondanom a titkokat, akiket fel kell készítenem a nagy útra, akiből utazók lesznek. Csend lett gondolataim világában, és éreztem, hogy

ezt a lényt meg kell ismernem. Elkezdtem összpontosítani érzéseimet újjászületésem helyére, és megtaláltam Macedóniában.

Miután ismét mint ember születtem meg, képességeimet hátra kellett hagynom barlangom magányában. Gyermekkoromban ugyan vonzottak a hadi játékok, a lovak és az élet örömei, de sokkal nagyobb figyelmet fordítottam a tanulás, az ismeretek elsajátítására, mivel arra gondoltam, és azt éreztem, hogy nekem egyszer erre szükségem lesz.

Ezekben az időkben az a nép, ahová születtem, kicsi volt, törékeny, és minden nagyobb hatalomnak behódolt. De kultúrája a görögök mintájára készült, és inkább tekintette magát görögnek, mintsem a szomszédos Perzsa Birodalom részének. A Perzsa Birodalom már ekkor világméretű uralomra tett szert, és sok ország gyógyítói, papjai, főpapjai és akik a magasabb tudás beavatottjai voltak, azok úgy gondolták, hogy ez a hatalom csak úgy tudott létrejönni, hogy valami földöntúli erő, ami az emberek számára ismeretlen, hatást gyakorolt rá. Ezek a szavak gyermekkoromban engem nagyon megfogtak, de úgy gondoltam, hogy földöntúli hatalma igazából csak az Isteneknek lehet. Vakon hittem abban, hogy az Istenek minden embernek megmondják, hogy mi helyes és mi helytelen a számára. De tudtam azt is, hogy nagyon gyakran hírvivőket küldenek az emberekhez, akaratuk, szándékuk kinyilatkoztatása érdekében. Ezek a hírvivők, akár emberek, akár állatok, akár szellemek lehetnek. Bármilyen, hisz az Istenek hatalmának térben és időben nincs korlátja. Az Istenek hatalma teljes és egész, így tértől és időtől független.

Tizenhét éves koromban eldöntöttem, hogy megismerem ezt a világot, és katonai pályafutásba kezdtem. Nagyon-nagyon nehéz időszak volt ez. Egyedül voltam, fiatal és harcra kész. Az élet előttem állt. Bármerre jártam a világban, elsődleges szempontom az volt, hogy a helyiek hitét tanulmányozzam, értelmezem, elfogadjam, felismerjem ezek jelentőségét, de semmiképpen ne változtassam meg. Ez a hozzáállás sikerült is. Ennek hatására nagyon nagy részt tudtam bejárni az akkor

ismert világból, és meglehetősen nagy hírnévre tettem szert. Katonai sikereim és eredményeim hatására kapcsolatba kerültem a kor uralkodóival, a perzsa Dareiosszal, az ugyancsak macedón Nagy Sándorral, a görög Arisztotelésszel, és igazából nem csak ők voltak fontosak. Fontos volt abban a korban az egyszerű ember gondolkodása, hite, meggyőződése, és fontos volt, hogy ezek az egyszerű emberek mitől boldogok és mitől félnek.

Nagyon nehéz időszak volt ez, hisz valójában pontosan tudatában voltam annak az apró részletnek, hogy miért vagyok ott. Valami ismeretlen erőnek a feltérképezése, megismerése a célom, és ennek az ismeretlen erőnek az érdekében a lehető legnagyobb távolságot kell bejárni, a lehető legtöbb emberrel kell találkozni, és a lehető legszélesebb kultúrát kell felismerni. Sokan úgy gondolták, hogy valami kiválasztott szellemű tudós vagyok, valami bölcs, titkokat magában hordozó írástudó. Míg mások úgy gondolták, kik hadi tetteimet látták, hogy kegyetlen, véres kezű gyilkos. Eléggé szétszórt vélemény alakult ki rólam a világban. Nagyon sokan gyűlöltek, és nagyon sokan elfogadtak. Nagyon gyakran történtek furcsa, megmagyarázhatatlan jelenségek körülöttem, amelyek az egyszerű halandó embert elgondolkodtatták. Volt rá példa, hogy legyőzött ellenfeleim háza népe önként csatlakozott környezetemhez. Nem rabszolgák lettek, nem szolgák, hanem társaim, kik velem együtt járták tovább az akkori világ útjait. Nem fogadtak el uruknak, nem fogadtak el felettük állónak. Elfogadtak valakinek, aki összetartja őket egységben, és gondoskodik róluk.

Nagyon érdekes volt ez a kor. Sok jele, jelentősége mind a mai napig kihat. Nem rám természetesen, a mostani jelenemre, hanem az akkori korban elért eredmények jelentős része mind a mai napig érzékelhető számomra, és ez egy fontos dolog. Nem azért, mert sikerült egy életet úgy élnem, ahogy szerettem volna. Igaz, ez az élet nem volt túl hosszú. Fiatalon, huszonhét évesen haltam meg, és ami a lényeg, úgy mérgeztek meg. Ez több szempontból is fontos, hisz valahol, a hatalomra

törő gonoszság be tudott férközni soraim közé. Meg tudta vetni a lábát, de ez engem nem zavart, és nem bántott. Hisz, ha az egyik pólus működik, akkor a közelben kell lenni egy másiknak. Ahol a jó jelen van, jelen kell lennie a rossznak is, ahol az építés jelen van, jelen kell lennie a pusztításnak is, ahol jelen van a tudás vágya, ott jelen kell lennie a tudatlanságnak is. Ahol jelen van a felismerés, ott jelen kell lennie az ösztönök vakságának is. Így hát huszonhét évesen befejeztem pályafutásomat, és készen álltam arra, hogy az életem során szerzett tapasztalatokat összegezzem. Most úgy látszik, hogy ez, akkor, könnyű dolognak tűnt. Nem, nem tűnt könnyű dolognak. Hisz nagyon sokszor kerültem szembe azzal a dologgal, amiért odamentem, és kiderült, hogy az a dolog, az a lény, az a valami, valóban földöntúli hatalomra készül. Valóban az az elsődleges a számára, hogy kiépítsen egy világméretű tervet.

Sokan úgy gondolták, hogy Dareiosz, a perzsák királya akart elérni valami óriási, grandiózus birodalmat. Nem, ő csak engedelmeskedett egy sugallatnak, amiről teljesen meg volt győződve, hogy a sajátja. Esze ágában sem volt végiggondolni, hogy talán másé is lehet. Egész életében ennek a sugallatnak tett eleget, és persze óriási birodalmat hozott létre. Városaiiban aranylemezekkel voltak borítva a házak. Márványból voltak a paloták, és féldrágakövekből épültek a járdák. Hatalmas volt a pompa. Azóta is kevés helyen lehetett látni ilyet, bármerre jártam a történelem útvesztőiben. De a perzsák birodalma nem mindennapi látvány volt, és az sem volt mindennapi, ahogy ez a nagy király meghalt. Egyedül, kitzasztottan, a saját emberei által. Micsoda gonoszság, micsoda ellenszegülés kellett oda, és ez bizonyította be nekem egyedül, hogy ez a nagyszerű ember, ez a nagyszerű király valójában állandóan harcban volt önmagával. Vívódott kettős személyiségével, vívódott a benne lakó jó, a feléje irányuló gonoszsággal. A gonoszság valóban az volt, hisz nagyon gyakran a csillogás mögé bújt el. Ő ezt ugyan tudta, de nem tudott ellene tenni semmit, hisz tudta azt is, hogy a népnek erre van szüksége, hogy higgyenek benne. Az,

hogy Dareioszt a saját katonái ölték meg, az a világ számára lenne okulás, de ma, így a világalkony táján, ezt nem lehet látni. Nincs meg az okulás ereje, csak a lehetősége, amivel nem él senki. Így a mai napig is ugyanúgy, mint Dareioszra, hat ez az ismeretlen erő, ennek a távoli világban élő ismeretlen mágusnak az ereje, aki azt hiszi magáról, hogy Isten, pedig még csak elő sem mer jönni az emberek világába. Azt hiszi magáról, hogy halhatatlan, holott lassú kínlódással nagyon-nagyon régóta haldoklik.

Ahogy ismét visszakerültem kőmagányomba, és megpróbáltam értelmezni a hallott, látott és tapasztalt eseményeket, sokszor eszembe jutott: milyen esendők, gyengék és elhagyatottak az emberek. Legalábbis mind ezt érzik magukról, holott ez nem így van, hisz az a teremtő erő, a mindent elrendező Szent Tudás által irányított beavatkozó lehetőség mindig ott van az ember mellett. De ezt nem akarják észrevenni. Évezredek múltak el, és nem. De a másikat, a félelmekre és az ösztönökre alapuló sűgást, azt igen. Annak nagy jelentőséget tulajdonítanak, nagy teret engednek neki, s hagyják, hogy az illúzió káprázata megvakítsa őket. Érdekes dolog visszaemlékezni azokra az időkre, amikor az ember tehetett volna bármit, és nem tett, ugyanúgy mint most sem. Jó visszaemlékezni arra is, hogy voltak, akik megkísérelték, és hol életükkel fizettek, hol szabadságukkal, de soha nem adták föl.

Elhatároztam, hogy végigjárom azt az utat, amit az emberek a tudás útjának neveznek. Tudtam, hogy nehéz lesz, hisz ennek az útnak semmi köze nincs a Szent Tudáshoz. Az emberek hiúk, önzők, gyarlók, és az általuk ismert világot ahogy feltérképezik, úgy változik tudásuk spektruma. Ennek érdekében az az út, amit bejárni készültem, számomra csupa ellentmondásokból, szélsőségekből és üres frázisokként működő elméletekből állt. Tudtam, hogy nehéz lesz, hisz nem adhatom át azt, ami bennem van, legalábbis nem mindenkinek. Hisz a tudás egy részénél már megnyilvánult azoknak a személyeknek a jelentősége, akik valamilyen magasabb

rendezői elv értelmében kapcsolatba kerülnek majd a tudásnak azon részével, ami már nem emberi eredetű, hanem szellemi, és mindezeket átfogóan egységes, és mindenek felett áll eredetiségében. Az idő végtelen pókfonalát végigjárva sokszor tûnődtem el azon, hogy hol kezdjem el ezeket a dolgokat. Nem harcolni akartam most, igazából csak az ember szellemiségéről, gondolatvilágáról akartam képet alkotni. Felmerült bennem a három nagy város, Úr, Angkor, és Technotitlán.

Technotitlán városa, a mai Dél-Amerika területén volt. Ősibb város, mint ma a Földön bármely település. Valamikor a partjait a Titicaca-tó mosta, és végignézte ez a város az Andok születését. Angkor városa sok ezer évvel ezelőtt abban a korban, amelyet a késői korok tudósai úgy értelmeznek, hogy kőkör, már akkor létezett. Három-négy-öt, de esetenként tíz emeletes palotáival vízvezeték-rendszereivel, úthálózataival a mai Kambodzsa területén, Ázsiában teljesedett ki. Talán, a Föld legmélyebb titkait rejtí magában Angkor városa. A harmadik város, Úr városa a Közel-Keleten volt. Őt elfújta az idő. Romjai sem nagyon maradtak fenn, nem úgy, mint akár Technotitlánnak, ahol még mindig látszanak az évmilliók által simára csiszolt romok, vagy Angkor városának, ahol a felfedezők csal állnak, ámulnak, és számolják műszereiken csodálkozva az elmúlt évezredek. A város most is szép és gyönyörű, a dzsungel nem döntötte romba. Kikerülték a fák, a folyandárok, szinte tiszteletből megőrizték. De lehet, hogy nem tiszteletből, hanem tudják, egyszer még eljön a jelentősége Angkornak, a nagy városnak, vagy ahogy abban az időben nevezték, a "Mágusok városának."

Végül is Angkor mellett döntöttem. Úr városa soha nem vonzott nagyon, hisz mai méreteit tekintve, az is megközelítette bármelyik európai nagyváros méretét. Angkort tíz-tizenöt évvel ezelőtt alapították, és már a tízezer évvel ezelőtti időkben is jó egymillió ember lakta. Elképzелhetetlenül hatalmas nyüzsgés volt benne. Azért elképzелhetetlen, mert a tízezer évvel ezelőtti embert a mai kor úgy ítéli meg, hogy kőbaltáján elmélkedett, medvebőrökkel takarózott, és

maximum a barlang ajtajába tudott követ görgetni. Nagy talány Angkor valódi eredete, ami a régészek számára megfejthetetlen. Maga Angkor - a faragott kövekkel, a rendezett utcákkal, a városkép kialakításával, szökőkutakkal, palotákkal, járdákkal, utakkal, vízvezeték-rendszerekkel egy olyan korra kivetítve, ahol az ember még igazából félúton volt a Föld és a fa lombkoronája között, a mai kor embere számára homályba vesző titkokkal teli.

Az a szó, hogy mágus, az manapság varázslót jelent. Valamikor régen azokat az embereket illették ezzel a címmel vagy megjelöléssel, a magisztereket, akik elindultak egy szellemi és lelki fejlődésen, és ennek a megismerésnek jeleként, tanulásuk, fejlődésük szimbólumaként megkülönböztetett figyelmet érdemeltek. Ők voltak a magiszterek, és innen származik a mágusszó is. Tudós embert jelent valójában és semmiféle elvont varázslót vagy valamilyen megfoghatatlan, érzékelhetetlen személyt. Igazából minden mágus tudós a maga szakterületén. Csak az Angkor városában élő tudósok elsősorban a szellemmel, a lélekkel és a világot átszövő erők ismeretével foglalkoztak. Tízezer évvel ezelőtt Angkor, az egész világot irányította. Jelentősége meghatározó volt a kultúra szempontjából, és bizonyos értelemben az ázsiai kultúra szülőhelye, és az európai kultúrának egy kiindulópontja. Ez a kiindulópont érdekes, hogy valójában az évezredek elmúltával az ázsiai és európai kultúra kezdett gyökeresen megváltozni, összefonódni, és a valamikor a mai idővel mérve három-négyezer évvel ezelőtt ötvöződtek egymással. Ötvözetük kifejlesztett egy új, merőben más alapokon nyugvó filozófiai, vallási világgépet. Ez a világgép elindult hódító útján, aminek hatására az egész Földön megváltozott az emberiség gondolkodása.

Angkorba érkezésemkor azt terveztem, hogy hosszú ideig csak mint szellemi lény leszek jelen, nem mint ember, nem mint egy tanulni vágyó fiatal. Mint szellem sétáltam be a város keleti kapujába. Nem hiszem, hogy valaha is el fogom felejteni azt a pillanatot, amikor az őserdőből kilépve

megpillantottam Angkor városát. Hatalmas síkság, észak-nyugat felé lankás dombok és a dombokon végigfutó dzsungel, ami mint egy gyûrû, körülöleli a várost. Kõfal védte Angkort, egyrészt a barbár és nomád népek behatolásától, másrészt pedig, mint esztétikai látvány nyugvópontot biztosított a fáradt utazónak, hogy ez egy biztonságos hely, itt megpihenhet. Angkor városában a katonaság szerepét a polgárok látták el. Mindenki egyformán fontosnak és a sajátjának tekintette a várost, így mindenki a saját idejébõl havonta meghatározott napszámot azzal töltött, hogy a várost védte, tisztán tartotta, és a meghibásodott dolgokat javította, kicserélte. A város uralkodói, magisztrátusai magasabb pozícióban lévõ személyei voltak. Elsõ dolguk az volt, hogy a városnak azt a világban elfogadott képét fenntartsák, mely szerint, ha bárki, bárhonnét, bármikor tanulni, ismereteket szerezni jött a városba, és ha megfelelõ vizsgákat tett le, akkor a megszerzett ismeretekkel bárhová elmehetett a világba. Angkor városa erre engedélyt ad neki.

Ahogy kiléptem az õserdõbõl, megálltam. Ma is a fülemben van az a madárdal, amit akkor hallottam. Elõttem egy lassú folyású vízcsatorna volt. Az ivóvizet vezették be rajta a városba. Tõlem balra megpillantottam egy ívelt, kõbõl épített hidat. Mivel, mint szellem voltam ott jelen, nem volt igazán szükségem arra, hogy a hídon átmenjek, így elrepültem csak a kapuig. De ráértem, nem kellett sietnem, így szinte csak lebegtem, és megfigyeltem a várost, megcsodáltam, ahogy a faragott sárkányfejek, oroszlánok és démonûzõ félistenek szobrai ott sorakoznak a kapuk mellett a várfalakon, s hogy mennyire élethûek. Látványuk lenyûgözõ volt. A kapuban két hatalmas, tán hét-nyolc láb magas õr állt. Kezükbén dárdák és kemény bőrbõl vérték voltak. Sisakjuk piros és barna posztóból készült, amin mint egy korona, vastag bőrpántok futottak körbe. Mozdulatlanul álltak. Nem voltak morcosak vagy szigorúak, csak határozottak. Nem néztek senkire rosszállóan, bárki bemehetett a városba, senkit nem állítottak meg. Igazából céljuk és feladatuk csak egyetlenegy volt, hogy ha a városba

valamiféle ellenség akarna betörni, akkor az ellenség közeledtére becsukják a városkapukat. Ennyi volt az összes feladat, amit az õrök elláttak. Angkor városában az élet ugyanúgy zajlott akkor, mint manapság bármilyen nagyvárosban. Az emberek nyüzsögtek, siettek, de mégis volt valami különbözõség - így utólag is eszembe jut. Meg tudtak állni az utcán beszélgetni. Meg tudtak állni nevetni, meg tudtak állni gondolataikat kicserélni. Manapság erre nincs idõ. Ahogy végigjártam a város épületeit, utcáit, tereit, megpihentem szökõkútjai mellett, egyre jobban úgy éreztem, hogy ennek a városnak része kell, hogy legyek. Nem elég az, hogy csak mint egy kósza gondolat, átsuhanok rajta, sokkal jobb az is, ha megszületek, és az életet itt, ebben a városban élem le. Elhatározásomat rövidesen tett követte. Mint szellem, rá gondoltam kõmagányomban maradt világomra. Összpontosítottam gondolataimat, és már éreztem is a fájdalmat, amit az oxigénvétel okozott. Nem tudtam, hogy mennyi idõ telt el azóta, hogy mint szellem láttam Angkort, és mennyi attól fogva, hogy elhatároztam, megszületek.

Egy kereskedõ családjában születtem meg, mint egyetlen fiúgyermek. Szüleim szüleiktõl örökölték üzletüket, és mivel jól kötöttek házasságot egymással, így megfelelõ tőkék voltak ahhoz, hogy az élet számukra sokkal könnyebb és vidámabb arcát is mutassa. De szegények valójában ezen a szerencsén kívül más szerencséivel nem rendelkeztek. Magához az üzlethez nem nagyon értettek, így mire én elértem a tizenegy-tizenkét éves kort, addigra már üzleti tevékenységünk kezdett nagyon tönkremenni. Egyre kevesebben kötöttek szüleimmel üzletet, és így egyre kilátástalanabbá vált sorsunk. Tizenegy éves koromban ugyanúgy éltem, mint a többi gyermek. Nem történt körülöttem semmi rendkívüli, igaz, kényesen is ügyeltem arra, hogy ez mind így maradjon. Szüleim azt szerették volna, hogyha én is kereskedõ leszek, és ennek érdekében sok mindent megtettek. De miután az üzlet kezdett rosszul menni, rájöttek, hogy nem biztos, hogy ez jó ötlet, mivel nem tudnak annyit adni, hogy el tudjam kezdeni az életemet. Úgy

gondolták, hogy el kellene mennem Angkorba tanulni, és a sorsra bízni magamat, hogy ezáltal keressem meg a saját életemben azt az utat, amit végig kell járnom. Elhatározásuktól nagyon boldognak éreztem magam, így ezt ők látták rajtam. De valójában csak az történt meg, amire gondoltam, hogy történjen meg. Hisz valójában ezért jöttem ide, hogy Angkorba kerüljek, és ez volt számomra az elsődleges cél. A születésem előtti időkben nagyon hosszú ideig arra gondoltam, hogy jusson el hozzám az a gondolat, hogy én valójában azért megyek közéjük, hogy megismerjem Angkor városát. És most, hogy a gondolat tetté formálódott, éreztem, hogy jó úton járok. Elindul valami abból, amit valahol máshol, egy másik időben megterveztem.

Házunktól három napi járóföldre volt Angkor. Szüleim saját kérésre nem kísérték el, amit persze én nagyon nagy örömmel fogadtam. Úgy éreztem, hogy már elég felnőtt vagyok ahhoz, hogy véghez tudjam vinni azt, amit elterveztem. Úgy éreztem, hogy ezt az utat nem hogy egyedül kell bejárnom, de minden egyes lépésnél csak arra kell figyelnem, hogy mi az, amin mások keresztülmennek, mi az, ami az emberek számára nehézségnek, könnyebbségnek, felismerésnek vagy éppen felismerhetetlennek tűnik. Ezért döntöttem el azt, hogy egyedül vágok neki a három napos útnak, és egyedül próbálom megoldani azt is, hogy ezalatt a három nap alatt hogy élem az életemet, mint élem az életemet, és ezalatt a három nap alatt el tudom dönteni, hogy valóban méltó vagyok-e arra, amit én saját magam választottam magamnak. Méltó vagyok-e arra, hogy megismerjem az emberek világát. Hát ez a három napos út Angkorba egy örök emlék maradt a számomra. Nagyon nagy boldogsággal töltött el. Ahogy kiléptem házunk küszöbén, néztem házunk népének segítőt, a szolgákat, apám társaságában lévő barátait, anyám barátnőit, akik mind-mind azért jöttek el, hogy megnézzék, hogy valóban el tudok-e indulni egyedül Angkorba.

Reggel volt. Még nem kelt föl a nap. Langyos párafelhők futottak át az égen, jelezve előre a nap várható hőséget. Díszes,

szép ruhát vettem föl. Elefántok voltak rajta. Piros, fekete, lila, sárga és zöld minták. Szép volt, és úgy éreztem, most indul az élet. Azzal a pillanattal, hogy kiléptem a kapun, mintha felébredtem volna, és ez így is történt. Ahogy kiléptem rajta, és hátranéztem, láttam az ismerős arcokat. Úgy éreztem, hogy lezárul egy álomvilág, amelyben eddig éltem, s elkezdődik valami, ami maga az élet, maga a lét. Innentől saját felelősségem tud vezetni, amit vagy elfogadok vagy tagadok, de vezet, és amit vagy érzek vagy nem, de ott lesz velem. Ahogy haladtam előre Angkor széles utcáin, lenyűgöztek a hatalmas építmények, az arany borítású falak, a csillogó drágakövekből faragott szobrok és a szökőkutak. Megálltam, és csak mosolyogtam. Nagyon tetszett a látvány. Mindenhol színpompás madarakat lehetett látni, és azokon a kisebb parkokon, amelyek az óriási - legalábbis számomra óriási - épületek között voltak, mindenhol fák, növények, virágok dús pompája sugározta az emberek felé a csendet és a nyugalmat, a békét. Meglepő volt számomra, hogy itt az emberek más ruhákat hordanak, máshogy néznek ki. Nem, nem színesek voltak. Nem az volt számukra az elsődleges, hogy hivalkodóak legyenek, hanem valahogy sugárzott a tartásukból valami méltóság, valami tisztelet. Ruháik tiszták voltak, szépek, és az embernek az volt az érzése, hogy ragyognak a napfényben. Sokkal nagyobb nyugalmat árasztottak, mint azok az emberek, akikkel eddig találkoztam: kereskedőkkel, vándorokkal, katonákkal, parasztokkal. Itt Angkorban, valójában a két kapuőrön kívül senkit nem láttam. Nem gondolkodtam rajta, hogy hova kell mennem. Tudtam, a Tudatlanok és a Beavatatlanok Szentélyébe, oda, ahol fel fognak tenni nekem három kérdést, és ez a három kérdés fogja eldönteni, hogy méltó vagyok-e arra, hogy elinduljak a Tudatlanság Szentélyéből a Tudás Szentélye felé vezető hosszú labirintuson. Méltó vagyok-e arra, hogy a tudás szentélyéből a nyílegyenes ösvényen keresztül átjussak a Szent Tudás útjára. Egy pillanatra elgondolkodtam rajta, hogy mit keresek én itt, miért vagyok én itt, hisz mint gyerek már teljesen tisztában

voltam azzal, hogy én ennél sokkal több vagyok. Aztán eszembe jutott kőmagányom barlangja, de nem így, nem ebben a formában, nem mint egy távoli hely, nem mint egy távoli barlang, nem úgy, mint az elmúlt évmilliárdok, hanem valójában most éreztem meg először magányomat. Most jött el az a pillanat számomra kézzelfoghatóan, hogy nem beszélhetek arról, hogy mit tudok, és hogy tudatosan le kell tagadnom szinte mindent arról, ami bennem van, mert csak így tudom véghezvinni azt a tervet, amiért eljöttem ide. Csak így tudom megtapasztalni a tudásnak azt az útját, ami itt, ebben a világban megalapozza távoli korok kibontakozásának lehetőségét.

Elértem a Tudatlanok és a Beavatatlanok Szentélyét. Érdekes építmény volt. Emberszerű alakok voltak szobrokból. Nem drágakövekből, sőt, még csak nem is féldrágakövekből, hanem egyszerű homokkőből, és ez már sértőnek tűnt. Nem az én számomra, a világ számára. De valójában ez is volt a cél, a sértettség előhozása, felszínre hozása, és ami a lényeg, gerjesztése, hisz ez a tudatlanok temploma, és fontos dolog, hogy a tudatlanokban a tudás csíráját mindig úgy lehet megkeresni, hogy meg kell találni számára a gyenge pontot, a hiúságot, az önzést és az egoizmust, a vágyait, melyek birtokolják szellemét, és azt kell előcsalogatni belőle. Így tehát láttam, hogy Angkor Tudatlanság Temploma bölcs, mély titkokat hordoz magában. Pontosán tudja, hogy a hiú embert sértegetni kell. A fősvényt és a jólétek iránt dúskálót, gyengíteni. A betegségektől és félelmektől rettegőt elgondolkodtatni és rávezetni arra, hogy valójában mindenhol betegség van, azaz félelmét erősíteni. Mert ha ezeket a dolgokat le tudja magában győzni, akkor előrejuthat a Szent Tudás útján, beléphet a tudatlanság templomába. Ha nem tudja, akkor automatikusan hátrat fordít a bejáratnak, a Szent Tudásnak, amit egyszer talán elérhet.

A templom egy nagy gúlaszerű építmény volt, körben homokkő szobrokkal. De ami a legmeglepőbb volt rajta, az az, hogy a bejáraton nem volt ajtó, éjjel-nappal nyitva volt. Míg

bármerre néztem itt, a Tudatlanság terén, láttam, hogy minden szentély ajtaja zárva volt. A tudásé is, a gyógyításé is, mindegyiké, de az első templom nyitott volt. Soha nem zárták be senki előtt. Gondolkodtam rajta, hogy miért, és amikor közelebb léptem hozzá, láttam rajta az ősi nyelven felírt szöveget. Nem tudtam elolvasni, de abban a pillanatban, ahogy ránéztem, gondolataimban megfejtettem a beljük zárt gondolatot. Így értettem azt lelkemmel és szellememmel, amit a szemem nem bírt feldolgozni. E szöveg elgondolkodtató volt: "A nyílegyenes ösvény akarattal és szándékkal kezdődik. Az akarat és szándék benned, Barátom, bármikor felébredhet. Soha, senki, még a világot teremtők se szabhatják meg neked, hogy mikor. Ezt csak te tudod magadnak megszabni, így mi csak egy dolgot tehetünk, mindig készen állunk arra, hogy fogadjunk téged." Ennyi volt a szöveg. Mélyen meghajoltam a szöveg felé, és tettem egy lépést előre. Aztán az ősi rituálé szerint tenyereimet összeérintettem a fejem fölött, majd lehúztam egészen a mellkasomig, és meghajoltam a világ négy égtája felé. Az első meghajlás szüleimnek és azoknak az embereknek szólt, akik segítettek idáig, hogy eljussak a Tudatlanság Templomáig. A második meghajlás a világ négy égtája felé azoknak az erőknek szólt, amelyek ezt a szellemiséget, ezt a tudást, ezt a hatalmas és mély bölcsességet felépítették.

Ekkor megtörtént az, amire nem voltam felkészülve. A templom homályából - amit még mindig nem szokott meg a szemem, mivel kint álltam a fényben, az utcán, és a ragyogó napfény nem engedte, hogy belássak a templomba -, megszólalt egy hang, ismerős, régi nyelven. Tudtam, hogy senki nem érti, hisz ez annak a világnak a nyelve, ahonnét jöttem. Végigfutott rajtam a borzongás. Elhallgattam, de úgy éreztem, hogy a világ hallgatott el. Egy pillanatra átfutott a gondolat rajtam, hogy ezt az egészet talán álmodom, és én nem is vagyok az emberek világában, csak a sok, hosszú, kimerítő utazás egy ilyen álmoképben állt össze. Aztán visszazökkentem a valóba, mivel a hangot nevetés követte, és folytatta az ősi nyelven.

- Miért nem válaszolsz a köszönéseimre, és miért gondolod azt, hogy te álmodsz? Akkor én is álmodom? De mi mind a ketten tudjuk, azért vagyunk itt, mert dolgunk van.

Ekkor a félhomályból kilépett egy férfi a templom küszöbéhez. Magas volt, rövid, barna haja és kék szeme volt. Meghajolt előttem ugyanúgy, mint a régi világban. Persze, senkinek nem tűnt fel, hisz itt Angkorban ilyen és ehhez hasonló eseményeket gyakran látnak az emberek, hogy felnöttek, sőt, tanítók, tanárok is meghajolnak a kezdő diákok előtt. Így mindenki, aki az utcán látta ezt a kis jelenetet, ezt is gondolta. Én is viszonztam a köszöntést, és rámosolyogtam, aztán beléptem a szentélybe. Valójában egy üres, szabályos négyzet alakú tér volt, középen egy párnával, amire egy ifjú le tudott ülni. Körülnéztem, és nem láttam azt, aki köszöntött. Eltűnt, de helyette észrevettem, hogy a szentély hátuljából nyílik egy másik ajtó, ami most kitért, és egy öreg, pocakos, alacsony, hosszú hajú ember lép be. Felém intett, majd elindult a párna irányába. Még egyszer intett, és mutatta, hogy üljek le a párnára. Ebből az emberből sugárzott valami elementáris határozottság és egyfajta türelmetlenség is. De nem, nem az a türelmetlenség, hogy legyünk már túl ezen a dolgon, nem. Az a fajta türelmetlenség, hogy: "...Szeretném már továbbadni azt, ami bennem van..." Láttam, éreztem rajta, hogy ez fontos számára. Fontos, mivel érzi, hogy lassan lejár az ideje. Leültem vele szemben a párnára, ő pedig velem szemben a sok lépéstől simára csiszolt köveken foglalt helyet. Meghajoltam feléje illően, ahogy a fegyelem, a tisztelet és a méltóság megkívánja. Ő nem csinált semmit. Elmosolyodott egy pillanatra, de a mosolyáról nehéz volt eldönteni, hogy az most gúny vagy dicséret. Nem nézett sehová, csak mélyen a szemembe, majd hirtelen megkérdezte:

- Mi a kedvenc színed?

Egy pillanatra elgondolkodtam, majd mondtam is:

- A lemenő nap sárgája. Az a mély narancssárga, ami hűsít és felforral egyszerre.

Akartam folytatni, de láttam, hogy nem érdekli.

- Mi a kedvenc formád?

Egy pillanatig sem gondolkodtam rajta.

- A semmi. A legtökéletesebb forma, ha nincs forma.

Eltűnt az arcáról a gúnyos vagy éppen dicsérő, vagy szánalmas mosoly. Sziklaszilárd tekintettel nézett rám, rezzenéstelen arccal, és villámgyorsan, de nagyon-nagyon halkán kérdezte:

- Mitől félsz a legjobban?

Ugyanúgy válaszoltam, ahogy kérdezte:

- A félelem az elme gyilkosa, és én nem akarok önmagam gyilkosa lenni. Azért jöttem a Tudatlanság Templomába, hogy átjutva a tudás labirintusán, majd elinduljak a Szent Tudás nyílegyenes ösvényén. Azzal, hogy ide beléptem, lemondtam mindenről. Életről, halálról, vágyról, szerelemről, szenvedélyről, harcról, küzdelemről, önzésről, magányról, mert tudom, hogy ezt mind elérhetem, bármikor, de a Szent Tudás nyílegyenes ösvénye most jött el hozzám. Én felismertem az időt, melyben a tudás jelentkezett. Így tehát számomra nincs mitől félni. De ezt nem akarom bizonygatni neked.

Egy pillanat alatt komoly lett az arca. Nem olyan, mint az előbb, hanem valami nagyon mély megdöbbenés sugárzott róla. Majd hirtelen elmosolyodott, és szinte hangosan rám kiáltott:

- Mondd csak ifjú tanulni vágyó, nem vagy te egy kicsit öntelt? Olyan szavakat használsz, amit azok is félve mernek kimondani, akik a Szent Tudás nyílegyenes ösvényére készülnek, és már túl vannak a Tudás Labirintusán. Úgy gondolod, hogy te, itt, a Tudatlanság Templomában ezt mind kimondhatod? Ki volt a tanítód? Ki volt az, aki felkészített erre az útra? Hogy hívják? Melyik kasztból való?

Most én is elmosolyodtam, és meghajoltam feléje. Majd amikor felegyenesedtem, szemébe néztem, és válaszoltam a kérdésre:

- Bölcs Tanító. Erre a kérdésedre nem tudok válaszolni. Senki nem tanított. Azokat, amiket mondtam neked kérdéseidre, azok a belsőmből fakadó válaszok voltak, nem

holmi tanult dolgok. Ezek a dolgok számomra fontosak. Ez vagyok én, és úgy érzem, ez a világ.

Ettől hirtelen felpattant, és kisietett a szentélyből ugyanazon az ajtón, ahol bejött. Éreztem a templom hűvösét, ami nagyon kellemesen és jótékonyan hatott rám. Gondolataim egyre frissebbek lettek. Becsuktam a szememet, s arra gondoltam, hogy három mély, alhasi, gyomortisztító, meditatív légzést csinálok. Nem mintha szükségem lenne rá, de a testet mindig karban kell tartani. Ahogy az első légzéssel végeztem, halk kuncogást hallottam a hátam mögül. Lassan hátrafordultam, és a rövid, barna hajú ismeretlennel találkoztam, aki az ősi nyelven köszöntött. Ott ült a kövön, tőlem jó kettő-három méterre, és csak mosolygott, majd nevetés közben kibuggyant belőle a szó:

- Hát te aztán jól föladtad nekik a leckét, de úgy tűnik, hogy ez az álca, ez az emberi test jól elrejt téged. Megkérdezhetem tőled, hogy ki vagy? Érzek sok mindent, és ilyen még nem fordult velem elő utazásaim során, hogy ha egy ismerőssel találkozom, aki érti a nyelvünket, azt ne ismerném föl, és ne tudnám a gondolatai alapján azonosítani. De téged nem ismerlek, vagy pedig nem engeded, hogy megismerjelek. Így tehát megkérnélek, mondd el, hogy ki vagy. Az, hogy mi járatban, az nem nagyon érdekel, hisz mindegyikünk a számára megálmodott időt járja végig.

Ülésemből átfordultam feléje, és most már szemben ültem. Mélyen a szemébe néztem, de nem a szemére voltam kíváncsi, hanem az egész lényére, majd felnevettem.

- Ó, téged Barátom már ismerlek régóta, és te azt kérdezed tőlem, hogy ki vagyok? Ez szomorú dolog, mert azt jelenti, hogy nem tanultál meg egy csomó mindent abból, amit már egyszer elmondtam neked. Nem tanultál meg egy csomó mindent abból, hogy milyen ismervei és irányai vannak annak, amikor valaki idekerül, s hogy miként tudod felismerni őket. Látom rajtad, hogy te csak a szavakra figyeltél, amit az imént mondtam, de a mögöttük lévő tartalom a számodra teljesen

figyelmetlen dolognak tűnt. Nem gondolod, hogy ezek után így tiszteletlenség velem beszélni?

Ekkor láttam, hogy gondolatai között keresgél, próbál beazonosítani, és láttam hogy megtalálta. Felcsillant a szeme, és rám mosolygott. Felállt, és odasétált hozzám.

- Hát igen. Amióta találkoztunk kőmagányodban, kicsit megváltoztál. Látom rajtad, hogy terved határozott s eltökélt. De látod, én is fejlődök. Elsőre te sem ismertél fel. Igaz, be kell vallanom azt is, hogy túl sok energiát nem is fektettél bele, hisz minden erőddel arra figyelsz, amiért itt vagy. Ezt tisztelem benned és tisztelem azt is, hogy elindultál egy hosszú és kínkeserves úton, amin egypárszor össze fogunk akadni.

Határozottan ránéztem. Ő elhallgatott, majd megkérdeztem tőle:

- Mondd csak, miért te lettél az Első Tanítvány? Nem találsz magadnak jobb helyet a Tudatlanság Templománál? Úgy gondolod, hogy itt fogod meglelni azokat az erőket, amelyeknek összekovácsolásával el tudod indítani az emberek között az önhihtséget, az ostobaságot és a tudatlanság legvadabb formáját, az okoskodást? Mit gondolsz, én miért vagyok itt? Mondtam neked, mikor kőmagányom világában találkoztunk, hogy sok és nehéz pillanat lesz, ami kettőnket összefűz. Már most átlátom azt a pillanatot, amiért te idejöttél, és már most látod te is, hogy vesztettél. De próbálkozz nyugodtan. De egy magyarázatot adj valamire. Ne nekem, csak magadnak. Miért te lettél az Első Tanítvány? Ha ez megvan, és érzed, hogy erő is van abban, amire rájöttél, s a felismerés nem boldoggá tesz, hanem az arcodon fel tudja ébreszteni a Szent Tudás ösvényét, akkor tudni fogod azt is, hogy miért vagy itt, a Tudatlanság Templomában. Ezzel hátat is fordítottam neki. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy azon gondolkozik, hogy megdicsérjen-e, hisz akárhogy is nézzük, itt ember voltam, fiatal, szinte gyermek, és mindezek mellett tudta rólam azt is, hogy lehetőségeim és erőtartalékaim jelentős részei nincsenek velem. Ezt az egyet tiszteltem benne, hogy mindezek ellenére nem támadott meg, és inkább pozitív gondolatokat éreztem

benne. Mintha dicséretre készülne. De megzavarták társalgásunkat. A vizsgáztatóm jött vissza, az alacsony, kövérkés, hosszú hajú tanár. De most vele jött egy másik, szinte ugyanilyen, csak talán egy árnyalatnyival vékonyabb és fele olyan hosszú hajú. Leültek velem szembe mind a ketten. Tudtam, hogy nem látják azt, akivel az előbb beszélgettem. Így tehát abban is biztos voltam, hogy számukra jelenléte nem okoz semmilyen problémát, mivel az emberek jelentős része csak azt tudja, amit el tud képzelni. Ami túl van képzeleteik határán, azt nem értik, nem érzik, nem sejtik, de ami a lényeg, nem tudják elképzelni létezőnek sem. Leült velem szembe a két tanár, letették tenyerüket maguk mellé a kőlapra, s meghajoltak felém. Én ugyanezt tettem velük szemben, majd tenyeremet combomra tettem, és nyugodtan, némán ültem. Csak vártam. Tudtam, méltatlanság lenne megszólalni, hisz ők itt egy gyermeket láttak, és nekem ehhez mérten kell viselkedni. Nem tudom, igazából mennyi idő telt el, napok, órák, percek, hosszú idő. Egyszer csak felálltak, és kiestek. Még mindig ugyanúgy voltam, és tudtam, hogy az Első Tanítvány is itt van valahol a közelben, de tudtam azt is, hogy már nem jelentkezik. Elég volt neki az a kis beszélgetés. Többre nem vágyik, és többre nincs is szüksége. Most elég neki azon elmélkedni, amit az előbb mondtam neki.

Ekkor újra kinyílt a hátsó ajtó, és egy magas, vékony, hosszú hajú, díszes ruhában lévő férfi lépett a terembe, majd követte őt két nő, akik talán vele egyidősek lehetnek. Rajtuk is díszes, de mégis méltóságot és tiszteletet sugárzó ruha volt. Nem volt rajtuk se festék, se ékszer. Hajukat természetesen hordták, ahogy a vállukra omlott. Nem ültek le velem szemben. A férfi megállt tőlem egy jó lépésnyire, a két nő jobb, illetve bal oldalán. Bólintottak, majd intettek, hogy álljak fel. Felálltam, és a férfi halk hangon közölte velem, hogy felvételt nyertem a Tudás Labirintusának az útjára. Most egyetlenegy perc alatt eldönthetem, kimegyek-e azon az ajtón, amin ide bejöttem a Tudatlanság Templomába, vagy pedig elindulok velük hátul, azon a pici ajtón, ami ha bezárul mögöttem, akkor egy egészen

más élet kezdődik. Nem szóltam semmit. Ahogy a gondolataimban végigfutott a szándék és az akarat, hogy elinduljak a Labirintus felé, ők is megfordultak, és szinte mind a négyen egyszerre léptünk. Nem kellett megbeszélni semmit, nem kellett magyarázkodni. Ahogy odaértünk az ajtóhoz, a férfi kinyitotta, majd kiment rajta, utána a két nő és legvégül én. Furcsa érzés volt, de igazából most is jó visszagondolni arra az ajtóra, ami a Tudatlanság Templomán át a Tudás Labirintusa felé vezető folyosót zárta. Ekkor feltárult előttem a jó húsz-huszonöt méter hosszú, teljesen zárt folyosó, amit öt méterenként egy-egy olajmécses lámpája világított meg. Furcsa volt ez a narancssárgás, szürkés félhomály, amit a mécsesek árasztottak. Furcsa volt, hogy belül csak igazából egy faretesz volt, míg kívül egy díszes kilincs. Kívül a pompa a tudatlanság felé, belül az egyszerűség és valami, ami hiúságmentes, pompamentes és mégis ragyogóan tökéletes. Elhúztam a fareteszt, és elindultam. Az első dolog, ami egy pillanatra megállított, az olajmécsesek voltak. Illatosak voltak, de ez abban az időben megszokott dolog volt. Ami szokatlan volt, hogy nem füstöltek. Tudtam, hogy ezek a mécsesek itt folyamatosan égnek, és mégsem láttam sehol a falakon kormozódást. Egy pillanatra elgondolkodtam, és rájöttem, hogy adalékot tesznek az olajba, ami teljesen elégeti azt, így nem marad semmiféle korom utána. Huszonöt méter után elértük a folyosó végét, ahol ugyanilyen sima faretesssel ellátott egyszerű ajtó volt. Beléptem az ajtón, és egy hatalmas, tágas terembe értünk. Talán jó harminc méterszer harminc méteres lehetett, és tizenöt-húsz méter magas. Ahogy kiléptünk a folyosóról a terembe, tőlünk jobbra, fényes, árkászerű ablakok voltak. Balra, egymás mellett sorakoztak az ajtók. Picik voltak, és ezeken már faretesz sem volt, csak be lehetett őket hajtani. Jó másfél méterenként volt egy-egy ajtó. Ebből nagyjából ki tudtam következtetni, hogy egy-egy helyiség, ami az ajtó mögött van, az talán olyan másfél méter széles. Az, hogy milyen hosszú és milyen magas, azt csak az érzékeim és az érzéseim alapján tudtam behatárolni, így, amikor az utolsó

ajtóhoz elvezettek, és mondták, hogy ez lesz hosszú ideig a szállásom, már tudtam, hogy maga a cella belül két méter hosszú, három méter magas és másfél méter széles. Tudtam, hogy teljesen üres, semmi nincsen benne. Se ablak, se szék, se pad, se ágy, se asztal, se polcok a falakon. Meghajoltam három kísérőm felé, és úgy éreztem egy pillanatra, hogy be kellene mutatkoznom. De vajon ki mutatkozzon be? A gyermek, aki az utcán sétált és pár nappal ezelőtt elindult egy vidéki faluból? Vagy mutatkozzon be az utazó, akitől ők megrémülnének? Vagy találjak ki magamnak valamit? Tudtam, hogy gondolataimat nem érzékelik, mivel zárt rendszerben, védelmi pontokkal megerősítve, egy zárt gondolatrendszer hoztam létre magamnak. Aztán arra gondoltam, nem mondok semmilyen nevet. Döntse el a sors, hogy mi lesz. Ekkor a férfi megszólalt:

- Hogy nevezzünk téged? Mi volt a neved mielőtt beléptél ide? És mi szeretnél lenni, miután kilépsz innen?

Meghajoltam feléje, mély tisztelettel ránéztem, majd válaszoltam a kérdésére:

- Az, hogy mi volt a nevem, az elmúlt az idő távoli homályában. Az, hogy mi leszek, az még nem került felismerésre. Így tehát legyek most, csak mint névtelen, kit véletlenül a tér és az idő megalkotott. Legyek szenvedő és legyek magányos. Nem az a lényeg, hogy én mit gondolok a világról, hanem a világ mit gondol rólam, s az legyen majd a nevem.

A jobb oldalán álló nő abban a pillanatban, ahogy befejeztem, nagyon mélyen meghajolt. A bal oldali észrevette, és ő is folytatta. A férfi nem csinált semmit. Halkan válaszolt:

- Legyen úgy, ahogy akarod. Vendégünként tisztelünk, és megteszünk mindent azért, hogy végigjárd a Szent Tudás nyílegyenes ösvényét.

Ekkor egy pillanatra elgondolkodtam, hisz láttam a két nőn végbemenő változásokat, s azon gondolkodtam, hogy mivel árultam el magamat. De ahogy kiterjesztettem gondolataimat, és gondolataim találkoztak az ő gondolataikkal,

azonnal tudtam, hogy nem erről van szó. Az iskola történetében volt egy régi jóslat, amit az alapító uralkodók jövendöltek meg. Azt, hogy eljön egyszer valaki a semmiből, és a semmibe tér vissza. A jóslat további részéről nem tudtak semmit, nem igazán ismerték. De úgy gondolták, hogy rólam szól a jóslat. Egy pillanatra visszazökkentem a világba. Láttam magam előtt a három embert, majd meghajoltam feléjük, és engedélyt kértem tőlük, hogy cellámba beléphessek. Meghajoltak ők is, majd hátat fordítottak, és elmentek. De nem mentek nagyon messzire. A legközelebbi ablaknál mind a hárman megálltak egymás mellett, és kinéztek az ablakon, én viszont beléptem a cellába. Csend volt, hűvös és sötét. Leültem a cella közepére, és úgy éreztem, hogy a gondolataimat egy messzi, távoli, ismeretlen helyre valami hívja. Nem tudtam ellenállni, nem tudtam semmit sem tenni. Nem tudtam mi ez az erő, ami hívja, de igazából nem is volt fontos, hogy meghatározzam. Csak azt éreztem, hogy valamit tennem kell. Önkéntelenül és automatikusan ültem le a cella közepére, majd automatikusan egyre lassabban és egyre mélyebb levegőt vettem, majd egy pillanatra úgy éreztem, hogy megáll a szívem, és hogy meghalok. De nem ez történt. Egy barlangban tértem magamhoz. Most is ugyanaz a gyerek voltam, és amikor láttam saját magam gyermeki lényét, arra gondoltam, hogy meghaltam, és a pokolba kerültem. Ekkor észrevettem, hogy előttem egy hatalmas, kövé dermedt szobor van, majd kinyílik a szeme, és rám néz. Megijedtem egy pillanatra, majd a kőszobor megszólalt:

- Sokáig vártam rád, hogy visszagyere. Te és én, egyek vagyunk. Ez, amit most látsz, nem szellem, te sem vagy az. A benned lévő test és szellem ereje által létrehozott asztrális erő megmutatja belső éned jelen helyzetét a Szent Tudás útján. Így most valójában ennek a tudat által létrehozott erőnek a hatására vagy itt. Én csak segítetttem, hogy kivetítsd magad. Valójában fizikai éned ott van most is a cellában és asztrális éned eljött haza. Mint mondtam, te és én egy és ugyanazok vagyunk. Régóta itt vagyunk. Te most ott megszületted mint

ember, mert itt eldöntöttem. De hátrahagytál engem, mint egyfajta tartalékot, erőd jelentős részét, amiket nem vihetsz magaddal oda, abba a világba. De hátrahagytál bennem egy üzenetet. Most ennek az üzenetnek az átadására kerül sor. Azt üzented magadnak, ha az emberek világában is eljön a kőbe zárt világod magányának az ideje, akkor hívjalak haza. Elmélkedj az eljövendően, hisz oly korokat fogsz látni rövidesen, amit már láttál, átéltél, de más kultúrákkal és más generációkkal. De ezt soha, senkinek ne áruld el. Ne felejtse el, a halandók nem ismerik sem a teret sem az időt. Azt hiszik magukról még a legbölcsebbek is, hogy csak ők léteznek, mert a szemük kapaszkodik a világba. Ebben a hitben sem cáfolni, sem tagadni nem szabad. Sem erősíteni, sem támogatni. Titkod az, hogy te tanulni vagy ott azt, amit már tudsz. - majd a szobor becsukta a szemét. Én, mint gyermek, elkezdtem szédülni, és ekkor hirtelen kinyitottam a szememet, és csak azt vettem észre, hogy sötétség van. Nem voltam ideges és feszült sem. Úgy éreztem, hogy fel kell állnom, és el kell indulnom valamerre. Fát tapintottam elsőre, és abban a pillanatban tudtam, hogy hol vagyok. A Tudás Labirintusának szentélyében. Ott, ahová, mint gyermek jöttem, és tudtam, hogy asztrális énem már visszazállt testembe. Nem mosolyogtam, nem lettem önhitt, csak egy pici fájdalmat éreztem. Vajon mennyi ideje ülök abban a barlangban? - gondoltam.

Lassan múltak az évek. Most, a tanulás és az ismeretek elsajátításának legelső szakaszában is szívesen gondolok vissza ezekre az időkre. És hogy mi volt benne a lenyűgöző? A szabadság. Az, hogy valójában soha, semmi nem gátolta a szellem fejlődését és az iskolát irányító tanárokat, papokat. Ma úgy neveznék őket, hogy mágusok. Pedig valójában csak a természet titkait ismerő tudósok voltak. Olyan távlatokat és olyan lehetőségeket nyitottak a tanulni vágyók számára, ami ma már sehol nem létezik. A Tudás Templomában eltöltött tíz hosszú év örök és maradandó emlékké változott. Ma is örömmel gondolok

vissza azokra az időkre, amikor, mint kisgyermek először vezettek be minket a tantermekbe, ahol akkor számunkra furcsának tűnő tárgyak, eszközök voltak. Misztikusnak és varázslatosnak tűnt. Soha nem árultam el, se diáktársaimnak, se tanárainknak, hogy ki is vagyok valójában, és honnan jöttem, bár gyakran láttam szemükben a kételyt és a kétely furcsa formáit, a hiúságot és a félelmet. Bennem kétkedtek. A diákok sokszor úgy gondolták, hogy a tanárok embere vagyok, és valójában információkat szerzek a diákokról. A tanárok viszont úgy gondolták, hogy egy kívülálló, konkurens iskolához tartozom, de valójában ez csak legbelsőbb félelmük volt. Ezt soha nem merték kimondani, én pedig egész angkori időm alatt úgy viselkedtem, mint bármelyik más diák. Soha nem akartam osztályelső lenni, de mégis felkeltettem mindenki érdeklődését és figyelmét. Az iskolában az első szakaszban már kitűntem azokkal a képességekkel, amelyek ugyan számomra, mint töredékek és morzsák voltak csak velem - hajdan volt tudásomból természetesen -, de ezek a morzsák még az emberek számára lenyűgöző dolognak tűntek. Diáktársaim számára nagyon hamar feltűnt, hogy csak gondolnak valamire, és én válaszolok. Ez számomra nem jelentett semmiféle megerősítő dolgot, automatikus volt. Elég volt csak ránézniem vagy ráérezniem valakire, s a gondolata már bennem megformálódott, gondolattá, szóvá, képpé változott, és azonnal reagáltam rá.

Az iskola legfontosabb része az volt az első tíz évben, hogy az emberben rejlő szellemet, s annak határtalan tudását valamilyen úton-módon, valamilyen formában fel tudják ébreszteni. A tanulás legelső lépése abban nyilvánult meg, hogy az embert, mint fizikai lényt elgondolkodtatták arról, hogy mi a lélek, mi a határtalanság, mi a szabadság, mi a tudás és mi a tudatlanság. Az első egy év valójában nem telt el mással, mint légzőgyakorlatok hosszú sorának folyamatos ismétlésével, meditációval és fizikai erőnléti gyakorlatok megalapozásával, s a későbbiekben nagy hasznot tudtak hozni annak, aki ezeket a gyakorlatokat megfelelő lelkiismeretességgel végezte.

Az első egy év végén eljött a vizsga ideje, és ez a víz próbája volt. Meghatározott ütemben és ritmusban érintkezésbe kellett lépni a vízzel, és a víz, mint őselem, a megfelelő érintés hatására kapcsolatba lépett a lélekkel, és a víz, kommunikációja nyilvánvalóságaként megmozdította az emberbe zárt lélek egy töredékét.

A vízpróba eljöttének idejét csendes, de ragyogó fényű hajnal jelezte. Nem fújt a szél a környező hegyek felől, a dzsungelből se párafelhő, se köd nem gomolygott alá. Ezt mindenki jó jelnek tekintette. Tanulótársaimmal közösen bekísértek minket oktatóink egy nagy, és feltűnően hűvös terembe. Az iskolában eltöltött egy év alatt itt még nem jártunk. A terem jó tizenöt méter hosszú, nyolc-tíz méter széles és talán, olyan öt-hét méter magas lehetett. Az ajtó oldalára merőleges oldalakon egymással szemben a faltól jó egy-két méterre oszlopsor húzódott végig az egész csarnok hosszában. Minden oszlop között jó két méter távolság volt, s az oszlopok egészen a plafonig értek. Szélesebbek voltak, mint egy ember. Úgy tűnt, hogy nem kövekből vannak, de az opálos fénye ismeretlen anyagnak látszott. Az oszlopok által elhatárolt terület, s a mögöttük lévő falrész közé kellett felsorakoznunk egymás mellé állva. Ekkor az iskola szolgálói, segítői, vagy akik önként vállalták ezeket a feladatokat a város polgárai közül - akiknek fontos volt az, hogy segítsenek azoknak, akik a Szent Tudás útjára lépnek, és a tudás közelében szerettek volna lenni, így maguk vállalták az iskolaszolga szerepét -, tehát ezek az emberek behoztak annyi üstöt, ahány tanuló volt. A terem közepében az oszlopokkal párhuzamosan végigrakták őket, majd kivonultak a teremből. A vezető tanár intésére mindegyikünk odament egy-egy üsthöz. Öntöttvasból voltak kovácsolva, és a peremükön egy körbe futó sárkány volt, amelyik önmaga farkába harapott. Az edények füle sárkányfogakat utánozott, s a lábai sárkányok lábát. Nagyon-nagyon furcsa kompozíció volt ez. Fekete színű volt maga az üst, és rajta a sárkányok arany színűre voltak festve. Minden egyes diáknak meg kellett állnia a maga üstje előtt, majd leülni

a földre és kényelmesen elhelyezkedni sarkain. A vezető tanár elmondta, hogy most lélekben mindenki készüljön föl arra, ami rá vár. Próbálja meg szellemét, testét megnyugtatni, szabaddá és szárnyalóvá tenni, hogy érezze saját lelkét. A csend magányába költözött mindenki. Éreztem, ahogy kitágulnak gondolataim, majd megszűnik számomra - mint egy halvány vízfolt, amit lassan felszív a tikkasztó hőség -, a test minden egyes korlátja is. Aztán hirtelen éreztem, hogy kilépek önmagamból. Láttam, ahogy társaim - kik jól, kik kevésbé jól -, kísérletet tesznek arra, hogy elvonatkoztatassák elméjüket fizikai létük kiterjedésétől. Éreztem, hogy nem vagyok egyedül, de nem tudtam behatárolni, hogy hol van az a valaki, aki engem figyel. Éreztem, hogy a tanárok a gyakorlatot figyelik, és az eredményre koncentrálnak. Közöttük nem éreztem a figyelés konkrét erejét, mely rám irányulna. Azt tudtam, hogy várnak tőlem valamiféle eredményt, de igazából ez nem elvárás volt, hanem inkább próbáltak felkészülni arra, hogy az iskola életében most valami ismeretlen és szokatlan dolog fog történni. Ahogy érzéseimet és érzéseimet kiterjesztettem, az iskolaszolgák közül egy visszavert jelet kaptam. Kint ültek a termen kívül, apró, pici fapadjaikon, hátukkal a falnak dőlve, de nem beszélgettek, nem zajongtak. Szemük csukva volt, és úgy érezték, hogy ez a hely és helyzet, ahol és amiben vannak, ez számukra egy igen nagy megtiszteltetés, és ennek a méltósága a számukra csendet, nyugalmat és higgadságot követel. Nem irigyelték azokat, akik bent voltak, sőt, ellenkezőleg, örültek, hogy részesei lehetnek valaminek. Így minden segítségüket megpróbálták maximálisan elvégezni. Észrevettem, hogy az egyik iskolaszolga nem az, akinek mutatja magát. Nem engem figyel, csak van, és az általa kiterjesztett csend, az valójában az én világom, a semmi hona. Beférköztem gondolatai közé, és gondolatban válaszoltam rá. Ő megértette gondolataimat, és kiderült, hogy nem onnan jött, ahonnan én jöttem, hanem a csend tökéletes birodalmából, a semmiből, ami nem létezik, s azért jött, hogy itt, a semmire gondoljon, s gondolatai erejét elültesse a vélt valamibe. Igazi

alkotó. Arra sem volt szükség, hogy köszöntsük egymást. Nem létezett sem a tér, sem az idő.

Most éreztem meg először, hogy honnan jöttem, hova tartok, és most vált számomra igazán nyilvánvalóvá, hogy ki vagyok én. Nem szavak vagy képek voltak gondolatainak lényege, és az enyémnek sem. Az én gondolataim is mentesek voltak minden víziótól, minden zajtól, amit az emberek beszédnek neveznek. Csak éreztük egymást, s éreztük a semmi tökéletes kiterjedését. Ebben a pillanatban éreztem meg, hogy nem vagyok egyedül. Ő is itt van velem, s rajta kívül még másik két társunk. A semmiből jöttek, hogy itt gondolkodjanak a semmin, a káprázat világában azon elmélkedjenek, hogy nem létezik semmi. Ez a legnagyobb kihívás.

Ahogy múlt az idő, fizikai énem bent a csarnokban megérezte lelkem egyértelmű kiterjedését. Éreztem, hogy vissza kell mennem testembe. Nem szoltam semmit neki, akivel több vagyok mint Egyenlő, többek vagyunk, mint bármi, amit ember vagy Isten el tudna képzelni a hatalomról, az egyenlőségről, az azonosságról. Megnevezhetetlen állapotban voltunk. A csend és a forrongás állapotában. Abban a pillanatában, ami magában hordoz mindent. Nem a most pillanata volt, hanem a mostot szülő pillanat, a gondolat előtti összpontosítás, és éreztem, hogy kapcsolatunkban nem fűz egyikünk sem a másikhoz semmi mondanivalót sem tettek, sem gondolatok által. Igazából nem is segítettük egymást, hanem együtt alkottunk. Ez sokkal fontosabb definíció, mint amit az emberek el tudnak képzelni arról, hogy segítség. Mi, közös munkát végzünk. Olyan, mint amikor szobrászok egy csoportja dolgozik egy szobron, de mégis mindegyik úgy érzi, hogy önállóan dolgozik. Hisz, ez így is van. Nem beszélnek meg, hogy milyen legyen a szobornak egy-egy adott része, amin dolgoznak, csak dolgoznak, és a végén a semmi vezérelte mű örömet, szabadságot, alkotást sugároz ki. Nem szándékot, akaratot, eszmét, ideát, nem a semmit sugározza ki, hanem a tökéletes egyensúlyt, ami magában hordozza a lehetőségét annak, hogy

ez bármikor képes felborulni. Visszaléptem testembe, és hallottam, ahogy az oktató tanár felszólít minket:

- Ifjú tanulók, álljatok fel! Elérkeztetek ahhoz a döntő lépéshez, ami valójában eldönti azt, hogy jogosak vagytok-e a tan labirintusába való belépésre. Idáig arra készültetek, s azért edzettétek magatokat, hogy szembesüljete majd saját lelketek erejével. Most eljött az ideje, letelt a tanulás éve, a felkészülés éve, így hát tegyétek meg azt, mit a víz nektek súg.

Minden gyerek lépett egyet előre, egy karnyújtásnyira voltak a víztől. Szinte vezényszóra tette mindenki mind a két kezét az előtte lévő üst fölé. Senki nem gondolt semmiféle varázsigékre, nem mormogott, nem kántált, egyszerűen csendben volt, és csak figyelt, és koncentrált. Minden embernél más kép nyilvánult meg.

Én, ahogy ott álltam az üst előtt, lassan és nyugodtan kinyújtottam a kezem, és a víz fölött jó egy arasznyira megállt a tenyerem. Mélyen beszívtam a levegőt, majd lassan, nyugodtan kifújtam. Egyre mélyebbre szívtam, és egyre lassabban fújtam ki. Majd úgy a hetedik, nyolcadik légzésnél elkezdtem közelíteni a tenyeremmel a víz fölé, mígnem egy jó három-négy centire megállt a kezem. Nem gondoltam semmire. A világot építő őserőre se, a teremtés erejére se, a csendre se, semmire, csak koncentráltam, figyeltem, és vártam, mit fog mondani a víz. És a víz azt súgta:

- Mártsd belém a kezedet! Tedd a vízszint alá, s figyeld, hogy egyesül minden egyes csepp a másikkal, s milyen erő tartja őket egybe: az összetartás ereje, a mélység, a magasság ereje, a kiteljesedés és a szétesés ereje, az akarat ereje.

Belemártottam a kezem a vízbe, és úgy éreztem egy pillanatra, mintha hideg borzongás futott volna végig rajtam. Első pillanatban nem tudtam eldönteni, hogy a vízből jön-e felém vagy tőlem megy a víz felé, de nem is volt időm ezen gondolkodni. Nem súgott a víz semmit, nem mondott semmit, helyette nagyon mély egyesülést éreztem a vízzel. Ez az érzés, mint emberi lényem és mint szellemi lényem számára teljesen új volt. Örömet éreztem, hogy milyen gyönyörű a világ, és

milyen megtiszteltetés itt lenni. Egy pillanatra átfutott az agyamon, hogy ki kell vennem a kezemet az üstből. Ahogy kiemeltém a jobb kezemet, a bal kezem bent akart maradni a vízben. Éreztem, hogy a víznek szüksége van rám. Ekkor, ahogy kihúztam a kezem, és egyre följebb és följebb emeltem, hallottam, hogy mindenki elhallgat. Szemem sarkából láttam, hogy minden tanár engem figyel. Az ajtó mellett ültek, a velem szemben lévő falnál. Csend volt a teremben. Tanulótársaim, mindenki erősen koncentrált, nem figyelt rám senki. Nem is kellett őket erre figyelmeztetni, de valahol mélyen mindenki tudta, hogy abban a pillanatban, ahogy a másokra kezd figyelni, az azt jelentené a számára, hogy az iskolában eltöltött pályafutása véget ér, és ezt senki nem akarta. Igazából a próba lényege a határozottság, az akarat tisztasága és a feláldozás. Én engedtem a bennem lévő gondolatnak, és ahogy vittem a kezemet fölfelé, és áthoztam a víz szintjén, lassú, nyugodt mozgással folytattam tovább. Láttam, hogy a kezem és a víz szintje között valami furcsa dolog ment végbe. A kezem vízoszlopot húzott maga után. Már lassan elértem a mellkasom magasságát, és a kezem egyenesen volt előttem, majd följebb, az állam vonaláig, majd a szememig s a fejem fölé emeltem a kezemet. Ott volt előttem egy függőleges vízoszlop, ami picit örvénylett, balról jobbra forgott, lassan, de forgott. A kezemet ahogy fölhúztam a fejem fölé, a kezem és a tégely közti tér nem volt teljesen függőleges, hanem kicsi ívet írt le felém, s a vízoszlop követte az ív formáját. Láttam, hogy minden tanár engem figyel. Én gondolatban csak egy dologra összpontosítottam, hogy én és a víz, az egy és ugyanaz. Ugyanabból az alkotóelemből van fizikai lényem legkisebb része is, amiből a víz épül fel, és ugyanannyi idősek valójában, mint az a világegyetem, amiben most vagyunk. Így nincs köztünk különbség, és ennek a ténynek az elfogadása létrehozott köztem és a víz között valamilyen kohéziót. Ugyanazt a kohéziót igazából, ami összeköti a víz két cseppjét, de ugyanez a kohézió taszítja is a két cseppet. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy el kell mozzatnom a kezemet jobbra és balra

is, mint egy inga, és ahogy a kezem mozgott, úgy mozgott a vízoszlop is. Minél tovább tartottam a kezemet, annál nyugodtabb és felkavaróbb érzések jártak át. Mintha én forogtam volna a vízzel, és mint ahogy valójában a víz átjárt volna: a kezem fent, egyesülve átfolyik rajtam, s a másik kezem, ami a vízben van, azon pedig visszatért volna a tégelybe. Majd egy idő után elkezdtem lassan leengedni a kezemet, vissza a víz szintje alá, és miután a két kezem egymás mellé ért, az ujjaimat szépen a tégely aljának irányába fordítottam, majd egy határozott mozdulattal kiemeltém kezemet a vízből. Hátraleptem egy lépést, és meghajoltam a tégely felé, majd még egy lépést hátraleptem, és leültem a hideg kőlapra. Sarkaimon pihentem ismét, és vártam, amíg társaim befejezik a gyakorlataikat.

Hosszú órák teltek el. Senki nem jött oda hozzám, és senki nem szólt semmit. Szépen, lassan eljött az utolsó pillanat is, amikor az utolsó diák is befejezte gyakorlatát, és leült ő is velem egy vonalban, s csak vártunk csendben. Ekkor a vizsgát vezető tanár felállt, és mindenkinek külön-külön elmondta a vele kapcsolatos véleményét. Senki nem nézett rám, mindenki a tégelyre figyelt. Senki nem bólintott, és senki nem szólt közbe. Amikor a tanár végzett, még annyit tett hozzá, hogy megköszönte nekünk ezt az önfegyelmet, feláldozási készséget és nagyon mély, belső elhatározást a tanulás felé. Közölte velünk, hogy mindenki folytathatja tanulmányait a Tudás Labirintusában.

Az ezt követő három évben valójában fizikai gyakorlatokat végeztünk. Megtanultuk a küzdelem különféle fortélyait, és megismertük a test anatómiáját. Megtanultunk lazító és feszítő gyakorlatokat. Megtanultuk a test masszírozásának minden egyes lehetséges formáját. Azokat a gyógyító, masszírozó fogásokat is, ami az ember számára avatatlan kezekben fegyverként tudna működni, és ezzel a fegyverrel akár más embereket tudnának ártalmatlanná tenni. De számunkra nem ez volt az elsődleges. Sokkal fontosabb volt az, hogy az ember tudja, hol vannak a határok, és mik azok a

határok, melyeket ugyan át kell neki lépnie, de úgy, hogy nem okoz senki másnak fájdalmat, nem okoz senkinek olyan problémát, ami esetleg a másik életét rossz irányba tudná terelni. A küzdelemre valójában csak egy dolog miatt volt szükség, ez pedig az önfegyelem, az önkontroll vizsgálata volt. Annak az önkontrollnak az elsajátítása, ami az embert igazi harcosná teszi. Annak az önkontrollnak az elsajátítására volt szükség, amiben az ember önfeláldozó tud lenni, és nem az az elsődleges számára, hogy ő milyen fájdalmakat tud elviselni, hanem az az elsődleges a számára, hogy a fájdalmak nem léteznek.

Persze ezután a három év után is vizsgát kellett tenni, de ez a vizsga lényegében különbözött a víz próbájától. A fizikai állóképességet tették próbára úgy, hogy a tanuló, a vizsgázó fizikai erőnlétéről tett tanúbizonyságot. Ezek a vizsgák nagyon kimerítőek voltak, és nagyon mély hatást gyakoroltak a szellemre és a testre. Ezután az időszak után igazából aktív elméleti tanulás következett hat éven keresztül. Az ember elméleti szinten - ami valójában gyakorlatból állt - megtanulta mindazt, ami a világot alkotó látható világot működteti. Megtanultuk a sejtek működését, a világ által ismert fizika és kémia reakcióit, matematikát, csillagászatot, orvostudományt, de mindezt csak azon a szinten, ami elméleteket enged gyártani. Tehát, igazából minden egyes tudománynak az volt a célja, hogy az okot különféle elméletek alapján határozza meg, de ne az okozatot, azt csak érintsük.

De próbáljunk meg most elvonatkoztatni a tanulnivalóktól. Nagyon nehezen ment ez az időszak, és nagyon komoly, morális és etikai problémákat vetített előtérbe, amelyek nagyon sokszor hosszú vitákba torkolló beszélgetéseket hoztak létre a tanítványok körében. Elsődleges dolog az volt ezekben - így utólag visszagondolva -, hogy az ember rájöjjön arra, hogy az elméletek gyártása roppant kevés dolog. Bár visszatérve a mai korhoz, ebben a világban az ember ugyancsak tanul, és ugyancsak ebben az időszokban van a mai kultúra, hisz a mai ember nagyon-nagyon szeret bármiről

elméleteket felállítani. Nagyon-nagyon szereti meghatározni, hogy ő mit gondol egy adott dologról, és sokszor maga az adott dolog - a szerint az elmélet szerint, amit ma a tudomány felállít -, nem is funkcionál, nem is működik, de ami a legérdekesebb, létre se jöhetne. A mai kor úgy működik igazából, hogy hétfőn felállítanak egy elméletet, amit megdönthetetlennek vélnek, de kedden megdől, és a keddi elmélet is megdől szerdára. Nos, mi ezalatt a hat év alatt ugyanezt csináltuk. Elméleteket gyártottunk, látszólag létező elméleteket, tehát meghatároztuk magunknak, hogy a víz miért folyik jobbról balra, hogyha a bal oldalon magasabban van a víz kiindulópontja, és jobb oldalon le. Persze ezek csak felszínes érintései voltak valaminek. Ugyanúgy, mint ahogy meghatároztuk a szervezetnél - az emberi szervezetnél természetesen - azt is, hogy a vérkeringés és a szívdobogás ritmusa milyen összekapcsolódási folyamatokat tud létrehozni, és ezek milyen betegségek gyógyíthatóságát tudnák eredményezni. Aztán meghatároztunk még nagyon sok mindent. Ebben az egész rendszerben egyetlenegy dolog volt nagyon nagy segítségünkre, a matematika. Látszólagosan, reálisan bemutatott mindent a világról, és úgy tűnt, hogy a matematika mindent meg tud magyarázni. Igaz, nem is mehettünk bele másba, csak ilyen magyarázatok gyártásába. Erről szólt ez a hat év. Amikor végeztünk a hatodik évvel, ezzel lezártunk egy tíz éves ciklust, és itt minden egyes tanulónak rendelkezésére állt egyetlenegy nap, amelyben be kellett bizonyítania az előtte lévő tanári karnak, hogy ő rátermett, határozott, de ami a lényeg, most már ki tudja mondani, hogy semmit nem tud, és most elindulhat a Szent Tudás nyílegyenes ösvényén. Betegségeket kellett meghatározni ezen a napon és gyógyításuk alapjait kellett felvázolni. A lélek erejét kellett körülírni, de a vizsgázónak a saját lelkét, mint erőforrást, mint a tisztaság tökéletes kiterjedését kellett tanáraival érzékeltetnie. Maga a vizsga nem volt nehéz, hisz egész nap semmi mást nem kellett csinálni, csak folyamatosan beszélni, beszélni és beszélni. Érvek, ellenérvek. Az egyik mondatban fel kellett állítani egy

elméletet, s a másik mondatban ugyanazt meg kellett cáfolni. Az egyik pillanatban el kellett fogadni egy teóriát, a másik pillanatban azt felülrni. Olyan, mintha saját magát cáfolná, saját magát erősítené, és valójában egy nagyon mély és stabil logikai rendet hozott létre. Szinte megdönthetetlen logikai rendet. De mégis nehéz volt ez a vizsga. Talán a sok-sok idő alatt, amit ebben a világban töltöttem, ez volt az egyik legnehezebb vizsga, és talán számomra az egyik legkülönösebb vizsga, hisz úgy kellett megmagyarázni dolgokat, hogy pontosan tudtam, hogy azoknak se oka, se okozata sincsen. Vannak miértek, mertek nélkül. Megváltoztatható miértek, mertek nélkül. Felszabadítható miértek, mertek nélkül. Átlátható miértek, mertek nélkül. De nem beszélhetek róla, és ez megnehezítette dolgomat. Ezen a vizsgán már előfordult, hogy tanítványok befejezték pályafutásukat az iskolában. Ők, mikor kikerültek az iskola falai közül, híres kereskedők, orvosok lettek, és sokak által tisztelt személyiségek. Voltak köztük, kik uralkodókká váltak, voltak, kik kolostorokat, apátságokat alapítottak, de egy biztos, soha senki nem tért vissza azok közül, akik itt befejezték tanulmányait. Társaimnak közel harminc százaléka jutott erre a sorsa, és mi páran továbbléphettünk. Ez a továbblépés életem egyik meghatározó eseménye volt.

Mikor vége volt az előadásomnak, ami ugyanúgy, mint minden diáké, napkeltétől napnyugtáig tartott víz és élelem nélkül, készültem vissza cellámba, hogy megpihenjek egy picit cellám hűvösében, és kipihenve magamat végig tudjam gondolni mindazt, amit aznap láttam és tapasztaltam. Az ajtóhoz érve viszont már éreztem, hogy nem léphetek be. Megfordultam, és a cellám előtti ablakhoz léptem. Ekkor az iskola legöregebb tanára odalépett hozzám, megfogta a vállamat, rám mosolygott, és megkérdezte tőlem:

- Ki vagy te, ifjú barátom? Egyáltalán szólíthatlak téged ifjú barátomnak? Hisz azt sem tudom, hogy én ki vagyok, akkor miért várnám el tőled, hogy te tudd? De hagyjuk most ezt a filozofálgatást - mosolyodott el az öreg, és kinézett az

ablakon, le az oszlopokkal körülhatárolt és szökőkutakkal ékesített térre, majd rám nézett, és folytatta: - Mától nem itt lesz a szállásod. A Szent Tudás ösvénye nem itt van. Ez a Tudás Labirintusa, ahol pompa, fény és ragyogás van, de illúzió és káprázat nincs. Soha nem tudhatod, hogy mi hol van. Érvek és ellenérvek. Tudod, ami igaz ma, az nem biztos, hogy igaz lesz holnap is. És tudom azt is, hogy te pontosan tudod, mit jelent, hogy igaz minden, s igaz az ellenkezője is. Mint egy labirintus. Mától ez már rád nem érvényes. Elindulsz egy olyan úton, ami a nyílegyenes ösvény útja. És, hogy meddig kell rajta járnod? Egy évig vagy százezer évig, vagy egy percig vagy életek hosszú végtelen láncolatán keresztül? Ez mind rajtad múlik, senki nem szól hozzád, hogy fejezd be. Senki nem utal arra, hogy jó lenne, hogyha máshová mennél. Gyere velem, és megmutatom következő szállásodat. Csomagjaid már ott vannak, nem kell aggódnod.

- Igen, mester - válaszoltam.

Ő elindult előttem, és egy pillanatra megálltam. Mögöttem az ablakok, és beáramlott a fény. Tőlem balra egy picit ajtó, faretesszel. Tudtam, hogy a Tudatlanság Szentélyébe vezet. Tőlem jobbra egy másik faajtó, retesz nincs rajta. Elöttem is egy másik ajtó, azon sincs retesz. Ismertem mind a hármat. A Tudatlanság Szentélye felől jöttem, az előttem lévő cellában laktam tíz évig, s a jobbra lévő ajtón jártam át mindennap, hogy ismereteim tárházát bővítsem, tanuljak, fejlődjek, de valójában azért, hogy megismerjem ezt a világot. És tudjam, honnét indul mindaz, mi meghatározza távoli korok jövőjét.

Ahogy az öreg kilépett a faajtón, elhaladtunk azok mellett a termék mellett, ahol az elmúlt tíz évet töltöttem. Egy pillanatra megálltam a víz próbaterme előtt. Benéztem. A fátyolos félhomályban csönd volt, sűrű, tömény, ezüst színű csend. Elmosolyodtam, majd tovább mentem. Öreg tanárom nem nézett hátra. Lassan, folyamatosan csoszogott előre. Néha kuncogott, ahogy egy-egy diák elhaladt mellette. És az öreg vidáman arra gondolt: "...Mennyi mindenen tudnak még

keresztülmenni, mennyi lehetőség van előttük, micsoda határtalan erő van bennük, hogy felszabadítsák, felismerjék önmagukat...” - majd bő sarujában nyugodtan csoszogott tovább.

Kiértünk az épületből egy tágas, belső térre, majd átmentünk rajta. A tér túloldalán hatalmas, fehér sziklafal volt. Úgy tűnt, hogy a sziklafal nem illik bele a tájba. Épületek vették körül, de mégis a maga kisugárzásával úgy tűnt, hogy így része környezetének. Nem volt sem hivalkodó, sem veszélyt keltő, nyugtalanító sem, sőt, igazából jellegtelennek tűnt, szürkének. Mikor az öreg odaért a tövéhez, felmutatott a csúcsra.

- Oda kell fölmened - közölte lakonikusan, majd hátat fordított, és elsietett.

Mire bármit kérdezhettem volna tőle, már egyedül voltam a sziklafal tövében. Nagyon nem kellett mászni rajta, nem volt megerőltető dolog, igaz, könnyű sem, de jó kapaszkodókat lehetett rajta találni. Így, mivel eléggé jó erőben voltam, könnyűszerrel, rövid idő alatt felértem a tetejére. Talán olyan jó négy-öt méter vízszintes hely volt rajta, nagy, tágas, kényelmes és határtalan, tökéletes biztonság.

Ahogy felálltam, és körülnéztem, láttam a város távoli tornyait, építményeit. Láttam a Tudatlanság Templomát díszítő emberszobrokat, láttam a palotákat, láttam körben a dzsungelt, és egy pillanatra hűs, kellemes szellő szaladt le a dzsungelből Angkor városára. Sóhajtottam egy nagyot, és tudtam, innen csak egyszer szabad lemenni, és az időt nekem kell választanom, hisz innen indul a tudás nyílegyenes ösvénye. Tudtam azt is, hogy miért nyílegyenes. A napsugár is az. A nap itt van hozzám a legközelebb, bennem van és nem ott fenn az égen. Az káprázat, illúzió. A bennem lévő napot kell észrevenni. Leültem, és a tíz év alatt szerzett tudást és tapasztalatot felhasználva minden miértet és mertet kitöröltem agyamból. Hosszú hónapokon át semmi mást nem tettem, csak ültem, és csendben léteztem.

Rám köszöntött az első telihold. Gyönyörű látvány volt, ahogy messzi kelet felől, a dzsungel fölött megjelent a hold óriási, vörös korongja. Közel négy napja voltam fönt étlen, szomjan, alvás és pihenés nélkül. Csak ültem, és semmire nem gondoltam. A tíz év alatt elsajátított szigorú életvitel, a meditációs és légzőtechnikák a segítségemre voltak. De mégis voltak pillanatok, amelyek megviseltek. Volt idő, amikor kínzó szomjúság tört rám és maró éhség. Persze tudtam, hogy szerveim anyagi táplálékot követelnek maguknak, ételt és folyadékot, de mindezek ellenére tudtam, hogy azért követelik ezt, mert elmém ezt akarja. De valahol lelkem mélyén tudtam azt is, hogy ezt csak elmém akarja, nem szellemem és nem a lelkem. A kínlődások és testi fájdalmak útvesztőiben kezdett kibontakozni valami halvány reménysugár arról, hogy honnét jöttem. A fényen túlról. Így, a bennem lévő fényt kell megtalálni. Az a táplálék, s az oltja szomjamat. Az ad erőt, s az biztosítja pihenésemet.

Ahogy az éjszaka folyamán a hold elérte csúcspontját égi vándorlásán, s megkezdte hanyatlását nyugat felé, gyöngye, hűvös szellő támadt. Egy pillanatra megborzongtam, s eszembe jutott a belső hő, a tűz, amit a tíz év alatt úgy tanítottak, hogy a sárkány ereje. Folyamatosan erre koncentráltam. Elvégeztem a hozzá szükséges légzést, és egyre jobban éreztem, hogy bensőmben a sárkány ereje életre kelt. Nem fáztam, és egyre jobban elnyomta bennem az éhség és a szomjúság érzetét. Majd átléptem egy ponton, ahonnan már csak előre tudtam menni. Úgy éreztem, bármeddig tudnék itt fent ülni. Nem a testem ült fent, mivel az része lett a sziklának, bár életben tartotta valamiféle erőnek a része, ami lelkemből átjárta sejtjeimet, de, valójában a lélek pihent, és a szellem ült a sziklán.

Nem éreztem saját magam fizikai kiterjedését, nem éreztem azt sem, hogy a fizikai világ hatást gyakorolna rám. Eljött a monszun ideje. A szél és az eső is rám támadt. Mozdulatlanul ültem. Nem tűnt fel az sem, hogy időközben a mellettem lévő helyre mások is felültek. Minden egyes társam,

kik velem együtt a nyílegyenes ösvényre léptek, helyet foglaltak a sziklán, de valójában csak testek, kik részei lettek a sziklának. Szellemük és lelkük szabaddá vált.

Hat évet töltöttem el ebben az állapotban, és hat év után, mikor kinyitottam a szememet, a városra tekintetem, és meglepetten tapasztaltam, hogy minden megváltozott. Új tornyok emelkedtek a régiek mellé, ami megnyugtató. A város épült, és változott. Angkor a virágkorát élte. Nem az volt számomra fontos ezalatt a hat év alatt, hogy a várost szemléljem, így nem is törődtem vele. Egy időtlen állapotban voltam, ami nem tartalmazott semmit a térnek és az időnek erről a részéről. Nem tartalmazott semmit az ideákról. Csend volt és némaság. Fény sem volt benne és sötét sem, csak a csend. De hat év után, mikor kinyitottam a szememet, tudtam, ez a csend nem az, amit kőmagányomban éreztem. Igaz, a sziklán eltöltött hat év alatt egyetlen egyszer sem mentem vissza kőmagányomba, mivel pontosan tudtam, és éreztem, hogy az itteni csend és az ottani csend között csak egyetlenegy különbség van. Az a csend szüli ezt, míg ez a csend csak felismerés, a tökéletességnek, a folytonosan változó világ csendjének a felismerése. Kőmagányom csendje vi-szont a változatlan, az örökké maradandó és teljes kiürülés pillanatában lévő, felszabadult felismerés pillanata. Annak a felismerésnek a pillanata, ami egyszerre szüli meg a káoszt és a békét, az alkotást és a rombolást. Nincs benne felismerés, nincs benne elfogadás. Hisz, ha bármi lenne benne, már nem csend lenne. Így ezt a csendet felismerni sem lehet, csak elfogadni.

Ezalatt a hat év alatt nagyon sok olyan dolog történt bennem, körülöttem, amelyek elvezettek ahhoz az állapothoz, amit az emberek úgy neveznek, hogy megvilágosodás. De ez a megvilágosodás szó csak az emberek számára misztikus. Mivel vannak lények a végtelen világok kavalkádjában, amelyeknél a megvilágosodás alapvető és természetes állapot, és nem holmi kiválasztódás eredményeképpen lehet elérni. Az embernél ez a kiválasztódás valójában felismerés. Az ember hosszú kínok és keservek által egy hosszú és gyötrelmes úton, egyetlenegy röpke

pillanat tört része alatt felismeri önmaga egyetemes voltát. Felismeri, és elfogadja. De az embernek ehhez kínra és keserves megpróbáltatásra van szüksége, mert csak így tudja elfogadni, hogy mindaz, amit majd elér, az valójában ott van mellette. Az ember egy roppant érdekes és roppant értékes élőlény. Csodákra, csodálkozásra és alkotásra képes, illetve képes várni, hogy valaki más alkosson helyette. Ezért van az, hogy milliók közül csak kevesen tudják elérni a felismerést és az elfogadást, vagy ahogy ők nevezik, a megvilágosodást.

Miután letelt a hat év, és megszemléltem a világot, átfutott agyamon egy kőza gondolat. Most dönthetek saját szellemem és saját lelkem felett. Dönthetek valamiről, ami az időnek teljesen új ideáját tudná létrehozni. Azaz kilépek-e az anyag világából, vagy felismeréseimmel közösen elindulok le a szikláról, és folytatom azt az utat, amit elkezdtem.

Ültem, és néztem a várost. Angkor mindig lenyűgöző volt. Madarak, szél simogatta pálmafák, kellemes meleg, és belegendoltam abba a jövőbe, melyben lemondok erről a világról, s belépek az általam elért fizikai ideából kivezető nemlét ideájába, s a felismerések világába átlépve, átlényegülve, elkezdem örök és halhatatlan életemet, amit a tan, azaz a nyílegyenes ösvény biztosít számomra. Elmélkedésemben nem találtam ezt az utat, bárhogy próbáltam, nem láttam meg, és ez elég visszaigazolás volt nekem ahhoz, hogy nem az a jövő az én jövőm. Nem láttam magam ott, abban, amit az emberek úgy neveznek, hogy megvilágosodás és kilépés az élet okozta szenvedés gyötrelméből.

Csend volt, de nem tiszta csend, inkább olyan nyugtató, halk hangzavar. Madarak csipogtak, s egy lepke szállt mellém a sziklára. Néztem a színekben pompázó szárnyát, s elmosolyodtam rajta. Milyen törekeny - gondoltam. Gyönyörű, szemet gyönyörködtető látvány. Színek, formák, könnyedség, elegancia. Ez mind a lepke és méltóság is, hisz méltón viseli sorsát, mert hiszen bármilyen gyönyörű és törekeny, a halál nyomon követi, s ott van rajta a bélyeg. Egyetlenegy érintés, legyen az bármilyen finom is, a halálát okozza. Széthull álma,

ideája, s a lepke, bármily elegáns, ha nincs meg a tisztelet, az élet elszáll belőle.

Arra gondoltam, hogy a tisztelet és a méltóság, a Szent Tudás ösvénye, csak akkor tud beteljesedni, ha az a tudatlanok, az esendők, a gyengék, az elesettek és a halandók felé irányul. Csak akkor tudja elérni a Szent Tudás a tökéletesség kiterjedését, ha nincs fájdalom és félelem a világban, csak létezés, egyetemes, békés és intelligens létezés.

Majd gondolataim után még egy darabig szemléltem a várost, a fákat, az eget, a madarakat, ahogy röpködtek körülöttem, és elindultam lefelé a szikláról. Felálltam, nagyot nyújtóztam, és egy pillanatra eszembe jutott, hogy ez a hat év annyira rövid idő volt, hogy csak perceknek tűnik most így, visszaemlékezve a kezdetekre és az elmúlt időkre. Láttam, hogy társaim még mindig a maguk csend birodalmában vannak, felismerések és feloldozások között, és járják a Szent Tudás végtelen útvesztőit és az útvesztőket átszelő nyílegyenes ösvényt. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy valami összeköt minket, őket is, engem is. Valami mély, szívünket, lelkünket összekötő erő. Valami egység, valami, amit felismertünk, és amit mindazok felismertek, akik már ültek ezen a sziklán, s azok is, akik majd ezután fognak rajta ülni. Hisz valójában a szikla köt össze minket, a felismeréseket és a feloldozásokat megszentelő idő. A szikla, melynek eljön az ideje, hogy felismerjük jelentőségét.

Elindultam lefelé, nem néztem vissza. Ahogy közeledtem az előtttem lévő kis térhez, tudtam, hogy rövidesen társaimmal közösen egy nagyon nagy dologba fogunk belekezdeni. Létrehozunk valamit, ami hosszú időre biztos menedéket alkot a zord és kegyetlen világban azoknak, kik az önhittséget és az ostobaságot legyőzve eljutnak a tisztelet és a méltóság ösvényén át a felismerés és a feloldozás könnyfakasztó birodalmába.

Miután leértem a térre, körülnéztem, egy nagyot sóhajtottam és úgy éreztem, hogy nincs sehol senki. Egy pillanatra elgondolkodtam rajta, hogy most merre menjek.

Vissza a Tudás Labirintusába, és majd azon át keressem meg a Tudatlanság Szentélyét, s azon a kapun, amin bejöttem, azon menjek ki? Nem, nem, hisz visszafelé nem mehetnék. Akkor önhitté és ostobává válnék, ami azt jelentené, hogy ragaszkodnék dolgokhoz, ragaszkodnék elképzelésekhez, elméletekhez, eszmékhez, teóriákhoz. De nem tapasztalom a tapasztalás kínjában felismerésre került tapasztalat örömét, s akkori tudásom nem lenne valós, mivel állandóan szükségem lenne új megtapasztalásokra, hisz minden visszalépő ember, ki megtapasztalásokra vágyik, valójában cél és eszmék ideái között él, és próbálja önmagának magyarázataként önmaga ideológiáját elfogadni mindarra, hogy miért gyáva, ostoba s önhitt. A megtapasztalások vélt valóságában próbálja törekeny és hiú piedesztálját - ami persze porból és salakból van - kösziklának érezni. Nem, arra már jártam. Jártam a Tudás Labirintusában és jártam a Tudatlanok Szentélyében, ültem a sziklán, így innen másfelé kell mennem, előre. Egy pillanatra elmosolyodtam. Na lám, nem elég, hogy az ember eléri azt a csúcst, amit ebben a világban mint csúcs, megvilágosodásnak neveznek, máris abban a pillanatban, ahogy kinyitotta a szemét, az idő újra próbára teszi s jelzi: valóban felismertél!

Ekkor egy pillanatra beugrott a jövő, a sok ezer év múlva látható jövő. Szomorúan láttam, hogy mennyi ember, kik elérik a megvilágosodás pillanatát, a tökéletességet, az általuk elért állapotban szent háborúkat hirdetnek. Halandókat ölnek, s közben tanaik évezredekig maradnak majd fenn, és áldozataik is kísérik őket. De igaz, hogy a felfénylött tudás, a megvilágosodott ember, már-más céllal öl, de ezt a tudatlanok nem tudják. Hát igen - gondoltam. Azért itt még van mit tenni. Van mit előre vinni, s van mit másképp értelmezni. Igaz, nem nekem, hanem a tudatlanoknak. Ezen a téren fogadtam meg azt is, mielőtt kilépek erről a térről és elhagyom ezt a sziklát, a szikla felé megtettem legnagyobb fogadalmamat. Soha, senkit nem akarok se megtéríteni, se gondolatait megváltoztatni. Csak egy dolog van, segítek, hogy mindenki megtalálja önmagát, s önmaga el tudjon jutni a felismerés birodalmához és a

feloldozásokhoz, s én ebben csak segíthetek. Ez valójában megtiszteltetés számomra, hogyha részese lehetek mások előrejutásának.

Mind a négy égtáj felé meghajoltam, és miután fogadalmam az égig szállt, becsuktam szememet, s figyeltem, hogy honnét jön a gondolat, ami hív. A szikla mögül valami halvány, halk, mosolyszerű gondolat suhant felém. Kinyitottam a szemem, és határozott, de nyugodt lépésekkel elindultam a gondolat irányába. Jobbról kerültem meg a sziklatömböt, s mögötte a sziklafal oldalában egy embermagasságú alagutat láttam. Beléptem. A barlangban teljes sötétség fogadott. Jó tíztizenöt lépés után már láttam, hogy gyenge fény szűrődik szemből. Egy pillanatra jól is esett a barlang nyirkos hűvössége. Ahogy haladtam előre, éreztem a hőhullámokat, a fuvallatokat, a hideg-meleg változását. Már láttam a fákat a barlangon túl. Éreztem a be-bechapó forró levegőt, és éreztem, ahogy kilépek a barlangból, befejeződik a tizenhat évet felölelő időszak, életem egyik legfontosabb része.

Ahogy kiléptem a barlang ajtaján, vad, buja, trópusi dzsungel fogadott. Madárdal, bogarak és millió élőlény hangja. Távolról tigriseket és elefántokat lehetett hallani, ahogy ballagtak a dzsungelen keresztül. Fenn az égen óriási madarak köröztek, sasok, keselyűk, a lombkoronák között hatalmas papagájok, színesek, pompásak, és minden, amerre néztem, csak egy dolgot beszélt: élni szép, élni jó, de az igazi, az öröm, az öröm létezése. Nagyobb és mélyebb, elementárisabb, mint maga az élet. Az öröm lelki állapot, az élet fizikai. Teliszívtam a tudómet a friss, trópusi levegővel, majd pár lépést tettem előre, amikor észrevettem, hogy tőlem pár méterre, egy tiszta vizű patak csörgedezik. Ittam pár kortyot a vízből, majd a patak partján elindultam előre.

Az elkövetkezendő egy év a dzsungelben telt el. Valahogy nem nagyon éreztem affinitást, hogy visszamenjek Angkorba, de arra sem, hogy máshová menjek. Igazából az alatt az egy év alatt semmi rendkívülit nem csináltam. Jártam a dzsungelt, elmélkedtem, és próbáltam kerülni mindenkivel a

kapcsolatot egészen addig, míg szinte napra pontosan le nem telt az egy év. Ekkor vettem észre, hogy valami megváltozott körülöttem. Gondolatok, sugallatok érkeztek felém, és ahogy figyeltem, és kiterjesztettem érzéseimet, tudtam, hogy a gondolatok társaimtól jönnek, akik a sziklán maradtak. Visszamentem a forráshoz, és már ott voltak mind, akik fenn ültek a sziklán. Nem szóltunk egymáshoz, nem néztük egymást, csak hallgattuk az erdőt, a csendet, a békét, és mindenféle értelemben elfogadtuk és felismertük a tökéletes egyensúlyt.

De éreztük, hogy valahol, messze, a térnek, az időnek és a jelen kornak egy adott pillanatában, tőlünk függetlenül mindig jelen van a félelem és a fájdalom. Tudtuk, hogy ez a félelem és fájdalom egyre növekedni fog, hisz a fájdalom erősíti a félelmet, a félelem erősíti a fájdalmat, és tudtuk, hogy ez bajt fog okozni. Arra gondoltunk, hogy azok, akik majd innen a szikláról lejönnek utánunk a távoli korban, azok között sok olyan lesz, akiket a népharag támadni fog agresszíven és gyilkos indulatokkal, és nem biztos, hogy meg tudják magukat védeni, mivel tudják, hogy nincs szükségük védelemre.

De mi is tudtuk, hogy meg kell alapítani egy helyet, ahol azok az emberek, kik innen a szikláról lesétálnak, elvonulva a világtól vagy kivonulva a világból, békében tudják élni létüket és sugározni tiszta gondolataikat a világ felé, és ne támadjon rájuk a félelem és a fájdalom.

Így közös erővel elhatároztuk, hogy általunk egy szent helyen megalapítjuk a megvilágosodottak városát.

Tizedik fejezet

Miután társaimmal közösen elhatároztuk, hogy felépítjük azt a várost, ami menedéket fog nyújtani azok számára, akik elérték szellemi és lelki egyesülésüket, és védelmet nyújt számukra a világban acsarkodó agresszió és hitetlenség ellen, tudatunkat kiterjesztve megkerestük annak helyét. Az első nagy város, ami valójában misztikus ködbe veszve, nem létezőnek tűnik majd a halandók számára. Nem egy - emberi fogalmakkal mérve - tökéletes társadalmat akartunk létrehozni, sokkal inkább csak egy közösséget, ami kisugározza magából a békét, és segít azoknak, kik keresik a maguk megvilágosodását, a maguk világosságát, és kínok és gyötrelmek között elindulnak a Nyílegyenes Ösvényen, aminek felismerése és feloldozása által eljutnak önmaguk világosságához. Az életből átlépnek a létbe, a halandó világból a halhatatlan és örökké létező létbe.

Majd távol minden kultúrától és minden hierarchikus rendszertől elzárta, nagy hegyektől körülvéve megtaláltuk ezt a helyet. Az oda vezető út nehéz, és már-már embert próbáló kegyetlenségek árán volt csak leküzdhető. Gleccsereken és magas hegyeken, szűk szurdokokon és nehezen megközelíthető hegyi átjárókon vezetett az út arra a pontra, amit mi kijelöltünk a védelem városának. Nem mi határoztuk meg, hogy ki léphet a városba be, és ki lehet lakója, polgára, és ki csak átutazója. A gondolat határozta meg. A város létének nincs eszmeisége a mai napig se, nincs hite, meggyőződése, nincs felekezeti hovatartozása, nincsenek ideái, céljai, csak léte van. Mi a létet sugároztuk ki a világba, és sugárzódik mind a mai napig is, és azok az útkeresők, akik elindulnak ebbe az irányba, és érzéseik és gondolataik sugallatának engedve elindulnak, hogy megkeressék a várost, azok el is érnek oda. Így a város valójában nem szelektál, hanem hív, de csak a hősöket hívja, azokat az enyhén fájdalmas mosollyal az arcukon sétáló hősöket, akik kiléptek az álmok és az ideák világából. De tudtuk azt is, hogy ebben a városban bárki bent

lehet. Nem azok, akik a mi fogalmaink szerint jók, és nem azok kerülnek kirekesztésre, akik az emberi fogalmak szerint rosszak, bárki, aki az ideák világán túl tud jutni. Hisz valójában a város lakói már túljutottak azon, amit az emberek úgy neveznek, hogy jó és rossz. Sokkal mélyebb és sokkalta nagyobb megrázó erővel rendelkeznek, mint bármilyen halandó, hisz valójában a város polgárai emberi fogalmakkal mérve halhatatlanná váltak. Itt számukra a lét jó és rossz definíciója egészen más jelentőséggel bír.

Eleinte a város csak pár magányos sziklatömbből állt, amin néha üldögélt egy-egy arra járó. Aztán a hóból és jégből növények születtek. Nem álmok, ideák, csend alkotta világ lett ez, hanem új korszak született. Aztán jöttek újak, tornyok, épületek emelkedtek. A végtelen hómezők a lét sivárságának jelképeként megtörtek, s ott ragyogott középen, mint egy kristálytömb, az egyre növekvő és egyre születő város.

Ahogy terjedt és erősödött, úgy változott a világ. Nem volt igazából semmi, ami korlátot szabott neki. Gyakran jöttek átutazók, akik látván a város eszmeiségét, méltóságát és tiszteletét a halandók felé, úgy érezték, hogy ezt nekik is meg kell tenni. Új városokat építettek. Így épült fel a hét város a világ hét különféle pontján: Ázsiában, Szibériában, Európában, Afrikában, Észak- és Dél-Amerikában és legvégül Ausztráliában. Azok a városok, mind egyek voltak. Nem lehetett őket külön emlegetni nevek és meghatározások szerint. Mindegyik város ugyanazt hordozta magában, a bölcsesség, a tisztelet és a méltóság szigetei voltak. De néha hosszú idő telt el, míg egy új vándor odaért. Titokban, magányosan, csapzott ruhájukban, hosszú, kócos hajukkal, de ragyogó lelkükkel és szikrázó szellemükkel mindig odaértek. Aztán voltak évszázadok, amikor szinte naponta jött valaki, és néha elmúltak évszázadok, amikor a város utcáin a csend méltósággal várta a következő arra járó vándort. De tudtuk, ilyenkor kint, messzi, távoli világokban, ahol az emberek élnek, harcok, háborúk dúlnak, eszmék, célok, okok és okozatok szedik áldozataikat, s halnak, valakik keresik megoldásukat

arra, hogy önmaguk békéjét megleljék. De tudtuk, hogy ez így helyes, hisz nagyon-nagyon nehéz szembeszállni a földet irányító gonoszsággal.

A városban mindenki tudta, hogy él valahol messzi, kint egy ember, vagy jobban mondva egy lény, aki valaha ember volt. Egy jurtaban született, mint kisleány. Vidám és pajkos volt, aztán felnőttként a hatalmat és tudást kereste, de a Szent Tudás megtagadta őt, és a körülötte felhalmozott szellemi potenciál az emberek világa fölé emelte. Lassú haldoklása évezredekkel ölelt fel, és mindenki tudta, az ő ereje romba dönti az emberek világát. A gonoszsága átsző mindent, királyokat és egyszerű embereket irányít sugallataival. Üzletembereket és koldusokat alkot meg azért, hogy elérje álmait és célját, hogy hatalmát kiteljesítse. De ennek az ismeretlen lénynek nem volt befolyása a városra. Nem tudott hatást gyakorolni rá, hisz az itt jelen lévő csendes erő számára már legyőzhetetlen ellenfélnek tűnt. Bár voltak pillanatok, amikor látszatdémonai be akartak törni a városba, de a csend sorra elpusztította őket. Hisz ezeknek a városoknak nem volt katonasága, nem volt irányító rendszere és védelme, csak a csend és a béke, a tisztaság, amit kisugároznak magukból, és az el tud pusztítani mindent, mi a félelemből és a fájdalomtól születik.

Közel ezer évet éltem itt a városban. Életem legfontosabb részében, az utolsó pár száz évben igazából csak arra gondoltam, hogy a halandók milyen úton és módon tudják majd elérni, hogy felépítsék a maguk városát, átlépjék a fájdalom és a félelem küszöbét, és a teljes Szent Tudás birtokosai legyenek.

Aztán egy szép napos délután csendesen elaludtam, és elhagytam testemet. Nem álmodtam, nem utaztam sehová asztrális énemmel, nem kerestem semmiféle földöntúli ideát. A halál pillanata, ahogy beállt, és földi testem megpihent, visszatértem a barlangba.

Ott álltam ismét önmagam előtt, és az elmúlt jó ezer évre gondoltam. Kint a világban elmúlt ezer év, itt meg még látszik a por és benne a lábaim nyoma, amit évezredekkel

ezelőtt hagytam itt. Nem változott semmi, még a csend is a régi volt. Hallani lehetett benne az évezredek gondolatát. Ekkor elhatároztam, hogy most először, ezalatt a hosszú utazás alatt, felveszem a kapcsolatot az Egyenlőkkel és az Egyenlők között az Elsővel.

Visszaszálltam kőmagányomba, és a csendben utaztam visszafelé az időben. Egy pillanat volt, semmi több, s álom álomban láttam, hogy kilépek egy lapos tetős, világos színű épületből, s előttem ott áll a tizenegy Egyenlő, kiknek pár másodperccel ezelőtt mondtam, hogy jó utat, és látom a döbbenetet szemükben. Látom, hogy nem értik, hogy miről van szó, és most meglepetten látták, hogy visszajöttem.

- Miért csodálkoztok? - kérdezem tőlük. - Hisz látom rajtatok meglepettségeket. Látom, úgy gondoltátok, hogy én elvégzem a felvállalt feladatot, és majd a végén jelentkezem. Nem, nem barátaim, ez nem ilyen könnyű. Ez a ti felelősségeitek is. Van pár dolog, amit meg kell beszélni, hisz a halandók érző szívű és mély gondolatú lények, de gyenge akarattal és még gyengébb szándékkal. Nehezen tudják eldönteni, hogy mit akarnak, és ti megvonjátok tőlük a segítséget. Elhitettek velük olyan dolgokat, amelyek számotokra játék, az ő számukra viszont vak hit s életet feláldozó komolyság. S ti mosolyogtok rajtuk, és mikor bajba kerülnek, hátat fordítotok nekik. Hát van egy-két dolog, amit meg kellene beszélnünk. Úgy gondolom, hogy mi Egyenlők, ne játszunk az emberekkel. Ne játszunk hitükkel, s ne tápláljunk bennük hamis eszméken alapuló vélt tudatosságot, melynek eredményeképpen egymást ölik. S ti itt messzi, távol tőlük, ugyan tudtok mindenről, de azért ezen csak mosolyogtok. Emlékeztek, amikor elküldtetek engem, és mit is mondtam: hogy jó utat és hogy vigyázzatok magatokra. Hát most visszajöttem, és szólok, vigyázzatok, számoljatok velem is. Számoljatok, hogy veszthettek, és most látom bennetek a gondolatot, ahogy érlelitek, hogy miért lázongok én. De ti ezt félreértelmeztétek. Nem lázongok, csak titeket akarok megóvni attól, hogy saját magatokat bajba sodorjátok. Titeket akarok

megóvni azért, hogy emléketek örökké fennmaradjon, s emlékeitek által új Egyenlők szülessenek. Nem biztos, hogy ti nem tudtok megsemmisülni, csak olyan ritkán fordul ilyen elő közöttetek, hogy már nem is emlékeztek rá. Pedig gondoljatok abba bele, hogy ti miként jutottatok el erre a pozícióra, mi által, és hogy ki játszott veletek akkor. Vagy egyáltalán játszott-e valaki. Nem biztos. Tudjátok, egy dolgot nagyon leszűrtem ebből az útból. Amilyen itt a világ, ugyanolyan lent is.

Az Egyenlők közül az Első előrelépett. Mélyen a szemembe nézett, és én mélyen meghajoltam előtte. Ő is meghajolt, és üdvözöltük egymást, majd határozottan megszólalt:

- Miből gondolod, hogy jogod van minket elbírálni? Miből gondolod, hogy a mi munkánkat te megkritizálhatod? Hiába vagy egy velünk, hiába mi küldtünk, te egy önként vállalt

feladatot végzel el. Saját magad vállaltad el, saját magad szabad akaratából, és nem azért mentél oda, hogy lázadást kelts. Nem azért mentél oda... de tudod mit, nem biztos, hogy én most téged kritizálni akarok vagy bírálni, egyáltalán nem biztos. Azt hiszem értem, hogy mit mondasz, de nem vagyunk felelősek. A halandók átmeneti lények. A léleknek háza. A lélek, ami önmagában véve tökéletes. Mi arról nem biztos, hogy tehetünk, hogy a halandók nem akarnak tudomást venni saját maguk tökéletességéről.

- Nem - vágtam közbe. - Nincs igazad. Ugyanis nem a halandók hiszik el magukról, hogy ti szerencsét küldötök feléjük, hogy ti segítetek nekik, és hogy ti, a halál után majd kóborló lelkükön segítetek. Ezt mind ti súgjátok nekik. Így hogy vegyék észre önmaguk tökéletességét, ha állandóan fájdalomban és félelemben kell élniük? Pontosan azért, mert ti ezt hitetitek el velük. Így nem is csodálkozom azon, hogy ti is féltek, és ti is haldokoltok, hisz saját magatok félelmét vetítitek rá a halandókra. Így a ti világotok is csak pusztul.

De éreztem, hogy mennem kell. Valami ismeretlen erő készülődik ismeretlen gondolattal a térben.

- Most mennem kell - szoltam. Majd hátraléptem, és becsuktam magam mögött az ajtót.

Már barlangom kőmagányában voltam. Gondolataim időutazása véget ért. Egy pillanatra furcsa érzés, a harag érintett meg. Honnan jön ez a harag? Mily korból, mily világból, mily lélektől és mily hatalomtól? De ahogy jobban észrevettem, nem harag volt, csak vad indulat, örült kacagás. A démon hangját hallottam meg. Rájöttem, hogy földöntúli hatalma, amit az Első Tanítványtól kapott, megrendítette a felső világot. Ott is lehetett hallani, ahogy ez a hajdan volt ember kisugározza eszelős félelmét, hatalomvágyát a világba, s ott, abban a pillanatban rájöttem, mindenki tőle retteg. Mindenki attól fél, hogy új rendet, új erőt, de ami a lényeg, új eszmeiséget ad a világnak. Mindenki tudta, hogy az eszmék, célok, ideák csak halált eredményeznek. De nem tudtam végiggondolni ezt a gondolatot, üzenetet kaptam. Mélyen gondolataimba ágyazva megjelent a tizenegy Egyenlő, és rám néztek, majd az Egyenlők között az első ünnepélyes határozottsággal megszólalt.

- Sokat gondolkoztunk azon, amit mondtál, és nem értettük, hogy miért mentél el, hisz lett volna még dolgunk. Úgy tűnik, hogy nem veszel minket komolyan.

- De hát ti nem éreztétek? - kérdeztem.

- Mit? Mit kellett volna érezni?

- A démon hatalmát.

- A démonét? Ugyan már! Miből gondolod? Te, ki velünk egyenlő vagy, miből gondolod, hogy ez a démon felérhet hozzánk?

Elmosolyodtam ezen. Nem tudtam másra gondolni, csak arra, hogy ugratnak.

- Miből gondolom? - kérdeztem, majd meg is válaszoltam magamnak. - Nem gondolom semmiből. Látszik rajtatok a félelem. Félték az elmúlástól. Félték, hogy az örök lét ideje a végére ért. Félték attól, hogy senki nem fog rátok

emlékezni, és féltek attól, hogy a halandók világában új célok, eszmék és ideák születnek, és rátok már senkinek nem lesz szüksége.

- Na látod - szólt az Egyenlő. - Pont ezért vagyunk itt. Mi van, ha te akarsz minket megtréfálni? Mi van, ha te akarsz minket tévútra vezetni és te lázadsz ellenünk? Igaz, rájöttünk, hogy ennek semmi értelme nem lenne, hisz valójában azt sem tudjuk, hogy ki vagy. Csak annyit tudunk rólad, hogy el fogsz menni, de hogy hová, arról elképzelésünk sincs. De nem azért jöttünk most ide, hogy most elgondolkodjunk arról, ami már oly sokszor foglalkoztatott minket. Azért jöttünk, hogy ítéletet hirdessünk feletted.

- Ítéletet? - mosolyodtam el, és kérdeztem halkán. - Miféle ítéletet, hisz én egy feladattal jöttem, amit önként, magam elhatározásából vállaltam. Saját szabad akaratom vezetett egy feladattal, amit ti döntöttetek el, s azt is teszem.

- Igen - szólt a tizenegy egyszerre, de az Egyenlők között az Első leintett mindenkit. Láttam, hogy készül a hangzavar. Elmosolyodtam, és közbevágtam:

- Na lám, az Egyenlők között megbomlott a méltóság? Ti egymás ellen vagytok?

Erre felhördültek, de az Egyenlők között az Első leintette őket, s tiszteletük jeleként precízen és kínosan ügyeltek arra, hogy csend legyen, majd megszólalt:

- Azért ítélkezünk feletted, mert bíráltál minket, s bírálatunk száműzetés. Hosszú-hosszú időn át tartó száműzetés. Minden tudásodat felejtsd el! Ne emlékezz semmire! Ne csak egyszerűen halandó legyél, hanem száműzött halandó! Száműzetésed az idő végtelenjére szól, addig, amíg mi fel nem oldozzuk. Soha, senki ne legyen melletted, soha senki ne segítsen, ne támogasson, soha senki, senki ne nyújtson örömet és vigaszt. Soha senki, csak egy valaki, akit te magad választasz, az veled mehet - majd elhallgatott.

Ránéztem mindenkire, mindenkinek mélyen a szemébe.

- Nem Barátaim. Senkit nem akarok magam mellé. Ti pontosan azt hiszitek most, hogy ezáltal majd elgondolkodom, és talán majd végiggondolom azt is, amit mondtam nektek. De nem, ezt saját, szabad akaratomból mondtam, saját meggyőződésemből és saját tapasztalásaim által felismert dolgok hatására. Így tehát száműzhettek, de attól semmi nem változik, semmi. Nem kérek magam mellé senkit.

Ahogy ezt kimondtam, egyedül voltam barlangom magányában. A csend volt ismét a társam. Eltűnt a tizenegy Egyenlő, és éreztem, komolyan beszéltek. Kitaszított száműzött lettem. Száműzött, kit semmilyen világ és semmilyen idő nem fogad be. Száműzött, ki mindenholnan menekül.

Tizenegyedik fejezet

Ahogy ott ültem az idő csendjében, ami hegyeket hordott fölém, nem éreztem se fájdalmat, se kitzasztottságot, se reménytelenséget. Csak egy dologra gondoltam, a csendre. Arra, hogy mind-mind, amit átéltem, láttam és tapasztaltam, az mind eredménytelen lenne, ha nem tudnék veszett ügyért harcolni. Nem kellett elhatároznom semmit, nem kellett megfogadnom semmit, nem kellett mást tennem, csak a bennem lévő csendre figyelni. Bár egyetlenegy kósza pillanatra eszembe jutott, hogy vajon azért döntöttek így, mert mindazt, amit gondolnak és mondanak, azt komolyan is veszik, és így is éreznek. Hisz ezzel, hogy közülük egyet, ki velük egyenlő, kirekesztenek, az valójában azt jelenti, hogy saját gondolkodásukat, saját elképzelésüket, de ami a lényeg, saját félelmüket bizonyítják. Hisz, rámutattam valamire, amit nem mertek kimondani. Rámutattam valamire, amit valahol mélyen már ők is veszett ügynek tartanak, és próbálnak valamilyen módon magyarázatot keresni arra, hogy mindez miért történik. Persze, legkézenfekvőbb ilyenkor, hogy az ember azt a magyarázatot támadja a legjobban, ami a leghatékonyabban rávilágít az adott problémára. Elmosolyodtam rajta, és arra gondoltam, hogy amilyen a világ lent, ugyanolyan fent is. Nincs igazán számottevő különbség. Nem az volt az elsődleges dolog, hogy én most igazából, valamiféle magyarázatot és öngazolást vagy netalántán öniróniát keressek abban, amit érzek és gondolok, hogy így, ezáltal meg tudjam saját magamat erősíteni, és gondolataimmal létrehozak egy vélt ideát, melyben el tudjam fogadni a kialakult helyzetet. Nem, nem, ez mind távol volt tőlem. Egyetlenegy dologra összpontosítottam: tovább is harcolni fogok veszett ügyért, amikor már senki nem segít. Veszett ügyért, amikor már mindenki kilátástalannak látja a helyzetet. Veszett ügyért, melyben már mindenki képes földadni dolgokat és szembefordulni saját magával. Veszett ügyért, melyben az értelem képes meghasonulni. Olyan veszett ügyért, melyben a barátok ellenségekké válnak, s olyan veszett

ügyért, mely rávilágít a gyengeségre, az önzésre és az ostobaságra. Veszett ügyért, a béke veszett ügyéért.

Így hát, valójában ültem kőmagányomban, és vártam csendben, az eljövendő sorsomat. Tudtam, hogy feladatom, mit rám ruháztak, visszavonhatják, megváltoztathatják, semmissé tehetik sorsomat, tudtam, hogy időtlen időig képesek kárhozatra ítélni. Tudtam azt is, hogy előbb-utóbb eljön az ideje, amikor szükségük lesz rám óhatatlanul, hisz nem véletlenül mondták: "...Ezt a feladatot csak te tudod megoldani..." Persze, most majd próbálkoznak más megoldásokkal, másokat küldenek, de tudtam, az első döntés az igazi, és ők, első döntésükben, engem küldtek. Így, biztos voltam benne, még csak kétely sem merült fel avval kapcsolatban, hogy ne így legyen, ne így alakuljon. Tudtam, ők fognak keresni engem, s ők fogják belátni hibájukat. Így, ahogy ezt kigondoltam, már tudtam pontosan, hogy nem az a lényeges dolog, hogy mikor jönnek. Jönnek, amikor jönniük kell. Felismernek dolgokat, amikor eljön az ideje annak, hogy felismerésük egésszé válik, s a részletekből alkotás születik. A gondolatcsírákból tevékeny, teremtő gondolat, mely új gondolatokat szül majd. De egy dologban biztos voltam, hogy első gondolatuk kitzasztott, száműzött magányomat illetően csak indulat, harag, dac és bosszú lesz. Így nem is számítok semmi jóra felőlük. Mindez, be is igazolódott.

Hirtelen mindenféle felkészülés és előérzet nélkül kezdtem összezsugorodni, de kőmagányom változatlan maradt. Újjászületendő énem esendő, gyenge és törékeny lett. Kőmagányomban megváltozott az idő, a tér, nem tudtam kilépni belőle. Ugyan újjászülettem, mint halandó ember, de nem tudtam semmilyen kapcsolatba lépni kővilágomban maradt énemmel. Barlangom mélyének félhomálya áthatolhatatlan akadály volt az emberek világában megszületett énem számára. Mind a ketten küszködtünk, ő is, én is. Ott, abban az életben kettős személyiségűvé váltam. És sokszor látom manapság társaimat - bármerre járok a világban -, mikor belenézek valakinek a szemébe, ahogy az utcán sétálok, és ő

elhalad mellettem, hogy valahol most ő is száműzött, kettős személyiség. Keresi lelkével a kapcsolatot, de valahol az idő urai bilincsbe verték, száműzték ugyanúgy, mint engem akkor, ott, hajdanán, s döntöttek sorsom felett. Döntöttek a szembejövő ember sorsa fölött is. Személyisége megosztódott, és mindegyik csak sejtette, hogy igazából a kettőből kellene egyet kovácsolni. De nem tudott. Életek mentek így el.

Néha úgy éreztem, hogy teljesen tagadom az emberek fölötti világot, és ezeket a nézeteket hangoztattam is, másszor pedig úgy éreztem, hogy csak az létezik, és az emberek világa mulandó, jelentéktelen pillanat, és ezt is hangoztattam. Voltak átfedések életek között, mikor megmaradt a csíra, az erősebb gondolatok átszöttek az egymás utáni életeket, s mint kettős személyiség, nem tudtam eldönteni, hogy hová is tartozom, és miért is vagyok ott, ahol vagyok. Nem tudtam eldönteni azt sem, hogy egyáltalán én ki vagyok. Hiába voltak érzések, hiába voltak álmok, ideák, mindegyik valóságosnak tűnt, és egyik sem adott kiindulópontot.

Az álmok világában éjjel, mikor álmra hajtottam fejem, csak a félelmeim manifesztációja jelent meg. Nappal, ahogy szemem belekapaszkodott a környező világba, semmi más nem történt, mint kerestem félelmeim irányát, tárgyát, eszközét, hogy mitől kell félnem, és mint kítaszított, ezekben az életekben nem egyszer fordult elő, hogy kettős személyiségem belső harcaként saját magam vettem véget életemnek, és soha nem történt semmi. Mindig azt hittem, hogy a halál pillanatában minden megoldódik, s mindig rá kellett jönnöm, hogy nem. Igaz, néha hallottam valami távoli hangot, mintha a köd gomolygásából valaki szólna felém, s mindig ugyanazt mondaná: "...Itt vagyok köbe zárva.." De soha nem tudtam a hang irányát meghatározni, és nem tudtam belekapaszkodni. Nem tudtam átlátni, hogy a hang az enyém. Újra és újra, szándékosan a halál pillanatában az elképzelt illúzió vezetett. "...Újra meg kell születni..." - mondta az illúzió, és a következő pillanatban már fájt is, ahogy levegőt vettem. Egy magzat, mint csecsemő, mint ifjú ember.

Hosszú időn keresztül semmi különbséget nem éreztem sem magam, sem társaim között. Egyformák voltunk, teljesen egyformák. Néha emberek jöttek-mentek az életemben. Furcsán ismétlődtek. Úgy éreztem, hogy ismerem őket valahonnan, de soha nem tudtam eldönteni, hogy honnan. Voltak furcsa mondatok, amelyekről első pillanatban csak azt tudtam gondolni, hogy érdekes, de soha nem tudtam, hogy mi volt az, ami mélyen megfogott benne. A furcsa mondatok közt gyakran szerepelt egy: "...Mi már ismerjük egymást...", s csodálkoztam rajta, hogy honnan ismerném én ezt a másik embert, aki szembejön velem az utcán, és életem részévé válik kisebb-nagyobb időszakokra. Honnan, hisz most látom először. Ezeknek az időszakoknak úgy lett végük, ahogy elkezdődtek.

Az utolsó életem a száműzetésben mély, felrázó élmény volt. Egy tengerjáró néphez születtem meg, előkelő családba, a mai időszámítás szerint jó nyolcszáz évvel ezelőtt, valahol Dél-Amerikában. Kereskedtünk a környező part menti népekkel. Hajóink messze bejárták a vizeket. Eljutottunk olyan világokba, ahol az emberek bőre színe sárga, szemük keskeny, hajuk éjfékete. Eljutottunk hozzájuk, megismertük világukat. Ezek a népek velünk, idegenekkel, nem nagyon voltak barátságosak, de barátságtalanok sem. Kereskedtünk s eszmét cseréltünk. Elmélkedtünk, s magyaráztuk külön-külön, hogy szerintünk hogy terjedt ki a világ. Soha nem találtam a helyemet. Kedvenc időtöltésem az volt, hogy álltam a hajó orrában, és amíg a matrózok tették a dolgukat, én néztem a távoli tengert. Mintha azt várnám, hogy valaki felém jöjjön a vízen, s azt mondja: "...Véget ért az út..." Persze, soha nem jött senki, soha nem mondta senki. De valahol belül, mélyen éreztem, be vagyok zárva. Néha, nyugodt pillanataimban eszembe jutott, talán egyszer, régen, valami nagy bűnt követtem el, s ennek a bűnnek most folyik a bűnhődése, ezért nem sikerül soha semmi. Ezért vagyok egyben bűnös és bűnhődő.

Aztán egyszer, mikor megint egy útra készültem, népünk uralkodói megkerestek. Azt kérték tőlem, hogy vigyem el

hírüket távoli világokba. Én ennek a kérésnek eleget tettem. De kérték azt is, hogy egy általuk kiválasztott személy jöjjön velem az útra, mint egyfajta követük, ki társam lesz majd. Az uralkodó család egyik tagját, a dinasztia trónörökösét választották ki, hogy velem tartson a távoli népekhez. Úgy ránézésre az ifjú ember nem igazán tűnt se bizalmasnak, se megnyugtató személyiségnek. Izgága volt, állandóan mosolygott, de mosolyában állandóan valami furcsa szemcsillogás villant elő. Nagyon gyakran belevágott mások szavába, és ez engem nagyon zavart. Mindig tudtam, hogy az, aki nem hagyja a másikat végigbeszélni, az tiszteletlen. Ha tiszteletlen, nem veszi komolyan a társát, így valójában hátsó szándékai és gondolatai vannak. De beleegyeztem az útba. Egyrészt azért, mert a díj, amit kitűztek, ha sikeresen visszaérünk, elég tetemes összegnek tűnt. De nem ez volt igazából a lényeges dolog, hanem az, hogy éreztem valami belső kényszert, késztetést, valami belső elszántságot arra, hogy igen, ezt meg kell tennem, mert valami történni fog azon az úton. Így hát leküzdve gondolataimat, melyek a trónörökös személyével kerültek összeütközésbe, elvállaltam az utat, és elindultunk.

Közel három hónapig hajóztunk nyugat felé a nagy tengeren. Az út maga nem volt sem nehéz, sem különösebben veszélyes. Szerencsénk volt, jó időnk volt, a tenger Istenei kegyesek voltak hozzánk. Induláskor a bemutatott áldozat, úgy tűnt, sok reménnyel kecsegtet minket, és reménykedtünk is, hogy majd talán a felettünk lévő Istenek megoldják helyettünk a problémákat, és nem zúdítanak fejünkre bajt. Igaz, én titokban ezeken az áldozati bemutatásokon mindig jókat mosolyogtam. Miért kell mástól várni a megoldást? De ezt soha senkinek nem mertem elmondani, hisz tudtam, ez istenkáromlás lenne, lázadásnak vennék az uralkodóház ellen, és a következő áldozaton engem mutatnának be az Istenek ajándékként. Így hát gondolataimat magamnak tartottam meg. Az előjelek nagy és kiváló reményekkel kecsegtettek minket. Az első hónapban veszélytelenül, problémamentesen

telt az út. A matrózok összeszokott társasága, a hajót irányító tisztek mind-mind pontosan tudták a dolgukat. Már hosszú évek óta hajóztunk együtt. Szerettem együtt dolgozni kiszámítható, megbízható társakkal. Aztán elmúlt egy hónap, és a tengernek arra a részére értünk, ahol hatalmas, óriási fellegek nőnek a vízből, vadul és erőteljesen cikáznak villámaik az égben, és a gyenge jellemű, félénk embereket a látvány idegileg hamar meg tudta roppantani. A trónörökös is ilyen ember volt. Nem tudtam visszatartani az egyre kibontakozó tébolytól. Éjszakákon át csak jött-ment a fedélzeten. Hiába mondta neki mindenki, a hajó összes utasa, hogy ez csak a tengernek ezen a részén ilyen. Erről a részről rövidesen kiérünk, és utána az ég megint kék lesz, a szellő megint langyos és kellemesen simogató, és minden visszaáll a régi kerékvágásba. Újra mosoly, béke és derű lesz társunk az úton. De sem a szép szavak, sem az, hogy néha, már-már éjszakánként előcsillantak a csillagok, semmi nem tudta megnyugtani, és nem tudta megakadályozni sem a kialakuló és kibontakozó téboly növekedését.

Mígnem egy hajnalon beértünk a hajóval egy végtelen ködgomolygásokkal teli szürke világba, ahol nem tudtuk eldönteni - még mi tapasztalt tengerjárók sem -, hogy hol van az ég, és hol van a víz, s hogy a köd mikor öl meg minket. Ekkora ködöt előtte soha nem láttunk. Úgy éreztük, hogy szíve, lelke van. Úgy éreztük, azért jött, hogy próbára tegyen minket. Úgy éreztük, azért jött, hogy eldöntse sorsunkat. S a köd meghozta a maga tragédiáját. Egy alakot láttunk átfutni a hajón. Senki nem figyelt fel rá, csak azt vettük észre, hogy egy alak a szálláshelyek irányából a korlát felé fut. Végig artikulálatlan szavakat üvöltött, majd átugrott a korláton. A matrózok már kiabáltak is: Ember a vízben! - s abban a pillanatban ugrottak is utána vagy négyen. A négy matróznak a fejét lehetett is látni, ahogy visszajönnek a felszínre, de csak ők voltak négyen. Kiemelték kezüket a vízből, széttárták, jelezték, hogy nem találtak semmit. Majd a hajó gyékényköteg oldalára ledobtuk egy kötélletrát, és egyesével visszamásztak a

matrózok. Ekkor villant belém a szörnyű felismerés. A trónörökös! Rohantam a szálláshelyére, de üres volt. Ágya ugyanúgy nézett ki, mint tegnap reggel, amikor a matrózok összekészítették. Tehát láttam, hogy egész éjjel nem aludt. Sőt, tegnap egész nap le sem ült. Étele is ott volt az ágya mellett, nem evett, nem aludt. Ez rossz előjel volt. De valahol a lelkem mélyén arra gondoltam, hogy nem, nem ő, ő nem lehetett. Nem azért, hogy magamat mentsem. Tudtam, ha ő az, az szörnyű előjel. "...De hiszen az Istenek nem jósolták meg..." - gondoltam. Reményt nyújtottak, hogy az utunk jó lesz, az áldozatunkat elfogadták. Miért csaptak volna be minket?" Ekkor, a matrózok jelentették, hogy nem találják a trónörökös sehol, és úgy rémlik nekik, mintha ő lett volna az, aki átfutott a hajó fedélzetén, és a vízbe vetette volna magát. Egy órát kutattunk a hajón. Ezalatt mindent át tudtunk nézni. Mindenhová, minden zugba egy-egy szempár pillantott be. Aztán egy óra elteltével nyugtáztuk, hogy a trónörökös halott. Megtettünk mindent, amit lehetett. Ezután kiadtam a parancsot a visszafordulásra, hisz így nem lehet az utat folytatni, ezt jelenteni kell otthon az uralkodóháznak. Valahogy el kell mondani, hogy mi miért történt.

Jó szelünk volt. Közel kétharmaddal kevesebb idő alatt tettük meg a visszafelé vezető utat, mint amennyi idő alatt ideértünk. A part vonala, ahogy feltűnt, láttuk, hogy örömtüzeket gyújtanak. Láttuk, ahogy az emberek ünnepi tolldíszekben és díszes, szöttes ruhájukban minket éljeneznek. Mi félárbocra engedtük a vitorlát, ezzel jelezve, hogy rossz hírt hozunk. A tömeg elhallgatott, s láttuk, hogy a nép sorfala közt egy széles, tágas folyosóban az uralkodóház közeledik a part felé. A hajó partra futott. A nádkötegek surrogva mesélték a partnak: "Megjött a rossz hír."

Leugrottam a hajóról, és a visszafelé csapó hullámok, ahogy a partról elindultak az óceán felé, egy pillanatra nekiütköztek a lábamnak, de akadálytalanul mentek tovább. Hűs volt és hideg, de ez most nem tudott érdekelni. Tudtam, sorsom megváltozik. Itt most élet és halál dől el. Ott, a parton

kellett többször egymás után és részletesen elmesélnem, hogy mi történt. A király úgy döntött, hogy én vagyok a hibás. Jogom sem volt védekezni, de egy dolgot elfogadott érdekemben. Mivel már sokszor, sok utat tettem meg érdekemben, így ezért nem végeztetett ki, csak száműzött, népüktől távol, egy távoli és lakatlan félszigetre. Ott jelölte ki házam helyét, és ott jelölte ki azt is, hogy mennyi ideig kell ott maradnom. Szinte, meg sem hallottam, mikor mondta: "...Örökre..." Vissza sem jöhetek, mert abban a pillanatban, amikor visszatérek, a királyi kegy megszűnik, s a száműzetést átváltoztatják halálbüntetésre. Tudtam, hogy a legokosabb dolog most az, hogy meg sem szólalok. Mélyen meghajoltam, és vártam. A király megfordult, és elment, vele együtt az uralkodóház is. Jobbról és balról is két katona állt mellém. Bronz dárdaik, obszidián kések, díszes tolldíszük, s fényes, mintás szöttes ruhájuk elhitette velem, hogy én is közéjük tartozom. Hisz, a nap is ugyanaz volt, mint ami öt perccel, tíz perccel vagy egy évvel ezelőtt. Ugyanaz a fény sütött rám, és éreztem, mégsem az. Most, ebben a pillanatban mint hogyha kezdenék egy picit megváltozni. Fényesebbnek tűnt minden. Ránéztem a mellettem lévő katonára, és nem tudtam eldönteni, hogy hol is vagyok valójában, ki ez az ember mellettem, és azért, amit nem követtem el, miért büntetnek.

De nem kaptam semmire sem választ. Minden kérdésem ott lógott a levegőben, mint tavasszal a tenger felett megszülető szürke felhők, és én is ilyen szürke felhővé változtam. Hiába néztem társaimra, tudtam, hogy nem is érdemes bármit kérdezni. Nem érdemes ellenszegülni, hisz ismertem őket. Tudtam, hogy az uralkodóház a katonáitól feltétel nélküli hűséget és engedelmisséget követel, és tudtam, hogyha bármilyen módon ellenszegülnék, ezek a katonák bebizonyítanák, hogy hűek uralkodójukhoz, és azonnal megölnének. Esélyt sem adnának arra, hogy mi, miért történt. Így hát csak egy dolgom maradt, elgondolkodni azon, hogy mi a fontosabb számomra, életben maradni vagy megőrizni saját

becsületemet. "De van még idő" - gondoltam. Ezt nem most kell eldönteni.

Egy hétig gyalogoltunk. A hetedik nap hajnalán elértük a szürke színű gránitsziklákat, ami a határt jelezte a félszigethez. Kegyetlen, lakatlan vidék volt. Alig volt rajta pár fa, némi növényzet. Az egész tengerbe nyúló félsziget alig nyolc-tíz kilométer hosszú és egy-két kilométer széles volt. Ahogy átléptünk a szürke gránitsziklákon, úgy éreztem, hogy mögöttem marad a világ. A katonák se jöttek tovább. Próbáltam velük barátságosan beszélgetni az út során, de ez soha nem sikerült. Mindezek ellenére megkíséreltem újra, hogy valami emberi módon váljunk el. Kezet nyújtottam nekik, de nem viszonzták, csak foghegyről odavetették:

- Az uralkodó gondoskodik rólad. Rövidesen házat építtet neked, és ide, a félsziget elejére, minden hónapban egyszer élelmet fognak letenni. A sziget a tiéd. Vadászatsz rajta, azt csinálsz, amit akarsz, de ha te átléped, vissza már nem mehatsz, meg kell hálnod, ha megszeged a király akaratát. Hozzád se mehet senki, csak egyetlenegy feltétellel: ha átlépi bárki ezeknek a szikláknak az árnyékát, ő örökre veled marad, soha nem jöhet vissza - majd hirtelen lendülettel megpördültek, hátat fordítottak, és eltűntek a gránittömbök között. Nem fegyelmezettek, inkább szétszórtak voltak. Úgy tűnt, menekülni akartak tőlem, hisz mindenki számára rossz óment jelentek. Pár nappal ezelőtt még ünnepelt a nép s a király, és az uralkodó család szerette társaságomban mulatni az időt. Sokat meséltek egymás között tetteimről, és most a sors végzete folytán még a nevemet is tilos kiejteni, sőt utalni is tilos arra, hogy létezem.

Ahogy haladtam egyre jobban befelé a félszigeten, és hallgattam a tenger morajlását, éreztem, minden egyes gondolatomban ott volt: ezt a szigetet már nem hagyom el többé. De egy pillanatra átfutott az agyamon az is, hogy én belül, lelkileg vagyok száműzött. Nem tudom, hogy miért, nem tudom mi bünt követtem el, egyáltalán bünt-e, de tudtam, hogy belül is száműzött vagyok. Úgy éreztem magam, mintha

egy hatalmas kötömb rabságában lennék, ahonnan nem tudok kitörni. Aztán elértem a sziget legtávolabbi pontjához. Lenéztem a mélybe, s láttam, ahogy alattam az óceán újra és újra nekicsapódik a szikláknak, s örök harcuk soha nem ér a végére. Leültem, és semmit nem csináltam. Felnéztem az égre, és hangosan kiabáltam:

- Miért?! Hisz nem tettem semmit! - és ez a kérdés most először jött elő belőlem. - Nem, nem reménykedek többet, soha többet. Van valami a reményen túl, az kell nekem! - kiáltottam fel, a nagy égre. A messzi kékség s a fátyolnapsugarak nagyon-nagyon távolinak tűntek. Felkiáltottam:

- Nem félek, és nem hagyom, soha nem hagyom, hogy bármi is eltérítsen attól, amiért én magam vállalom a felelősséget és amiért én magam ... - aztán elmosolyodtam, de folytattam a gondolatot -, ... jól érzem magam. Felelősen jól érzem magam. Ezt akartam, nem a száműzetést, nem. Saját magam belső félelem nélküli szabadságát, és lám, sikerült, nem tudtak megtörni. Persze, könnyű ezt így gondolni - véltem akkor, hisz még csak egy-két napja vagyok száműzött, és idáig velem voltak a katonák, voltak társaim, még ha ellenségek is, de társaim. Tudtam velük beszélgetni, tudtam hozzájuk fordulni, még ha nem is válaszoltak, de nem voltam egyedül. Nem éreztem akkor még, hogy mi az, hogy száműzött, kítaszított, és most, hogy egyedül vagyok, egy pillanatra rám szakadt az egész, és pontosan tudtam, hogy magányom kibogozhatatlan, megfejthetetlen, de ha mégis keresek rá megfejtést, csak egy dologban lelhetek rá magyarázatot: a félelem. Ekkor ismertem fel, hogy az uralkodó pontosan tudta, hogy a trónörökös mit fog tenni, azért küldte el velem, de bízott benne, reménykedett, hogy nem következik be, de csak reménykedett, de félelme meghatározta gondolatait. Már előre arra készült, hogy ha megtörténik a baj, ki lesz a bűnbak, és hát az az ember, aki túl népszerű, arra hamar rá lehet negatív dolgokat is húzni. Hisz bármerre jártam a nagyvilágban, igazából mindig csak kereskedtem, de ezt sem lehet mondani, inkább éltem. Kerestem valamit, amit nem tudtam

meghatározni, és ez sok ember szemében szálka volt. És most szándékosan eltávolítanak, és azt hiszik, hogy nekem ezzel rosszat tesznek. Hisz itt is ugyanúgy keresek, nem tudom mit, de keresek, nem tudom miért, de tennem kell. Hisz azzal, hogy a hajóval elmentem távoli, ismeretlen világokba, valójában csak információt gyűjtöttem arról, amit úgy hívnak, hogy miért és mert, de soha nem kaptam meg ezekre a választ. És most itt vagyok egy távoli félszigeten, mindentől elzárva, és most is keresem a mertet és a miértet, és rá kellett jönnöm, hogy nincs miért és mert. Nincs semmi, csak a csend, és lehet, hogy ők azt hiszik, hogy száműztek, de valójában nem mernek szembenézni azzal, amivel én szembenéztem. Így a lelkük legmélyén szunnyadó félelem általam manifesztálódott. Nem én vagyok problémájuk kulcsa, hanem önmaguk csendje. Mennyire tudnak zavartalanná válni, és a felszínes vágy és álom gondolataikat mennyire tudják higgadtan, méltósággal és tisztelettel végiggondolni? Mennyire tudnak messzi, nagyon messzire nézni?

Ahogy ezeket végiggondoltam, egy pillanatra úgy éreztem, mintha megborzongtam volna. Mint hogyha valami megcsípne. Enyhe rosszullétet éreztem, remegett a lábam, a gyomrom, szédültem, és nem láttam rendesen. Majd, mintha valami varázslat történe, egy pillanat alatt, ahogy sóhajtottam egy nagyot, kítisztult a kép, izmaimba visszatért az erő, lábaim nem remegtek, gyomromnak sem volt semmi baja, s úgy éreztem, mint aki felébredt. Olyan ez, mint a felébredés, és nem is aludtam vagy talán igazából, most születek. Nehéz ezt így igazából eldönteni, hisz megszülettem már sok évvel ezelőtt, mint ember, és most ráéreztem önmagamra. Ez az igazi szó, ez az igazi felismerés. Elfogadtam önmagam, elfogadtam a sorsom, felismertem jelentőségét, és feloldoztam magamban mindazt, ami ezt eddig nem tette lehetővé, hogy lássam. Tehát akkor felébredtem, mint egy újszülött, és ebben a pillanatban úgy éreztem, hogy ez a kővilág, ami magával ragadott, és összenyomott, megszűnt.

Ekkor a hátam mögött furcsa lépéseket hallottam. Tizenegy embert láttam. Számomra teljesen ismeretlenek voltak, bár úgy tűnt egy-két pillanatra, mintha ismerősek lennének. Közülük egy odalépett hozzám, és mélyen a szemembe nézett.

- Nem ismersz még meg? - kérdezte.

- Nem, nem, nem tudom ki vagy, és ez a ruha, ami rajtad van, ezt sem ismerem, nem láttam soha, bármerre jártam.

Egyet hátraléptem, és kissé óvatosan méregettem őket.

- Kik vagytok, és mit akartok tőlem? Hisz, ha itt meglát benneteket bárki... - elhallgattam, majd folytattam - ... meglát benneteket, ha csak ti is nem száműzöttök vagytok.

Elmosolyodott mindegyik, majd valahonnan hátulról a kis csoportból valaki kikiabált:

- Hát, ha úgy nézzük, mi is száműzöttök vagyunk. Az idő száműzöttjei. Saját magunkat üztük el - aztán felnevettek. De a nevetésük úgy tűnt, mint hogyha gúny és irónia lenne. Az, amelyik ott állt mellettem, leintette társait. Mélyen a szemembe nézett, megfogta a vállamat s halkán azt mondta:

- Úgy döntöttünk, hogy véget ér a száműzetésed. Belátjuk, tévedtünk, hisz mindaz, amit az előbb mondtál, az rávilágított arra, hogy mi, a saját félelmünket akartuk rád vetíteni. Azt a félelmet, amit mi hoztunk létre, és amire te rávilágítottál. Így nincs más hátra, az kevés, hogy elnézést kérjünk, különben se tennénk olyat, inkább megkérünk, mondd el, hogy mit tegyünk - aztán visszalépett a többi közé.

Én ott álltam előttük, majd megfordultam háttal nekik, s néztem a tengert. Leültem, megdörzsöltem szemeimet, és egy pillanatra úgy éreztem, talán most eljött az ideje.

- Igen, valóban eljött az ideje - mondtam nekik. - Tudjátok minek? Hogy szembesüljete. Szembesüljete azzal, hogy mi az, mit ti okoztok, tesztek, mondotok, hogy az mi mindent jelent másoknak, és hogyan ringattok másokat hamis ideákba, s ezáltal magatokat is hogyan ringatjátok vélt valóságba. Igen, eljött az ideje.

Összenéztek, majd egyszerre mondták:

- Folytasd, figyelünk!

Leültem, s intettem nekik, hogy üljenek le. Sóhajtottam egy nagyot, aztán folytattam:

- Emlékszem rátok. Emlékszem a tengerre is, mi ott van a házam előtt. Emlékszem a kútforra is. Emlékszem a Könnyek Útjára, és emlékszem arra is, hogy ti, az üvegfal túloldalán vagytok, és valójában nem is vagytok itt, csak gondolatotok ér el hozzám, hisz ti soha nem születtetek meg. Soha nem éreztétek, milyen az, amikor először levegőt kell venni. Soha nem éreztétek azt, milyen az, amikor valaki meghal mellettetek. Soha nem éreztétek azt, hogy mi az öröm. Mi az, amikor megérint valaki, mi az, amikor vágysz, szenvedsz, kínlódsz és soha nem adod fel. És miért? Mert van fölötted valaki, aki soha nem járt itt. Nem tud rólad semmit, hisz csak gondolataiban létezik ez a világ, és ennek ellenére ott, ahová te való vagy, vagy való lennél, az a nem való, nem létező hatalom, mi csak gondolatilag ér el oda, elhitedi veled, hogy reménykedj, mert majd ha olyan kedve lesz, megtesz valamit. Úgy gondoljátok, hogy nektek ehhez jogotok van? Úgy gondoljátok, hogy elbírálhattok bármit is abból, amin csak gondolkodtok? Úgy gondoljátok, hogy ezt megtehetitek? Hát próbáljátok meg, milyen az, amikor sétáltok az esőben, belekiabáltok a szélbe, vagy mezítláb sétáltok az izzó parázson, és nem azért, hogy bizonygassatok bármit is. Nem azért, hogy följebb emelkedjétek dolgokon, nem azért, hogy felismerjétek dolgokat, nem azért, hogy feloldozzátok magatokat, csak egyetlenegy dologért, mert tudjátok, hogy ti és a parázs, az ugyanaz. Tudjátok, hogy az öröm és a bánat egy és ugyanaz. A nagy rendezői elv, amiről azt hittétek, hogy ti alkottátok meg. Hát lehet, hogy ez kínos felismerés a számotokra, de ő alkotott meg titeket, és bármilyen furcsa, azzal, hogy kijelentettétek magatokról, hogy halhatatlanok vagytok, abban a pillanatban halandók lettetek ti is. Kicsit nehéz ezt elfogadnotok, látom rajtatok, de hisz ezért küldtetek, hogy ez a beszélgetés megtörténjen, és ezért üztetek el, hogy felismerjétek az időt, hogy egyszer valamit meg kell majd tenni. Így valóban jogos a

kérdés. Ki is volt száműzött? Nos uraim, nekem mennem kell. Vár kőmagányom, és várnak az emberek. Most már nem bennetek hiszek, nektek kell hinni magatokban. Én az emberben hiszek. Hiszem, hogy eredendően jó, és hiszem, sőt tudom, hogy köztetek és köztük semmi különbség nincs. Nekik is ugyanaz a céljuk, eszméjük, ideájuk, mind a tiétek. Annak ellenére, hogy ti világokat teremtetek, az emberek csak gondolatokkal játszanak, de ugyanúgy felelősség nélkül eljátszhatják minden nap, hogy Istenek, ugyanúgy mint ti is. És még valami. Én nem száműzlek bennetek. Tudom, hogy léteztek, és tudom, hogy ti is vívódtok, de egy valamiben biztosak lehettek: a csend mindent vezérel, irányít, rendez és felügyel. Nos, mint mondtam nektek, mennem kell - majd odaléptem az Egyenlők között az Elsőhöz, megfogtam mindkét vállát, és mélyen a szemébe néztem.

- Mennem kell Barátom - mondtam neki.

Ő halkán csak annyit mondott:

- Köszönöm Barátom.

Majd elengedtem a vállát, és ahogy megfordultam, odalépett mellém, és átkarolta a vállamat. Együtt sétáltunk ki, egészen a szirt széléig.

- Most mihez kezdesz? - kérdezte.

- Kell valamihez kezdenem? Az emberek világa mindig megmutatja, hogy mi a következő lépés. Majd az adott pillanat mindig megmutatja, hogy a most törvénye hogy érvényesül. Mi az, amire figyelnem kell, és mi az, amire nem. De egy biztos, és ezt ne áruld el a többieknek, amíg ti vívódtatok, és végtelen időt pazaroltatok el arra, hogy nem tettetek meg dolgokat, azalatt az idő alatt a gonoszság démona és az Első Tanítvány elképesztő hatalomra tett szert. Ha egy pillanatra becsukod a szemedet, te magad is érzed, hogy ő már nem ellenfél, hanem győző, mindent legyőző, s mindent szétromboló. Ha ti akartok a helyére lépni vagy egyáltalán bármit is akartok lépni, azt nektek kell eldönteni rövid időn belül, különben az egész világ lángba borul, és emlékeiteket is elfújja az idő, mint a világot égető, felemészítő láng után visszamaradt hamut.

- Köszönöm barátom - mondta még egyszer, de én már nem hallottam. Nem voltam ott. Beleugrottam az óceánba, de a vizet nem értem el. Valahol útközben a sziklák és a víz között beléptem a barlangba. Csend volt, opálos félhomály, s láttam, hogy kőmagányom megrepedt, s lelkem belső fénye átjárta a világot újra és újra.

Tizenkettedik fejezet

Ott álltunk a hajó orrában, és néztük, ahogy a hullámok nekicsapódnak. Öt másik társammal együtt ízleltük az új helyzet furcsaságát. Messziről jöttünk, és messzire megyünk. Nehéz volt eldönteni, hogy az új helyzet valóban jó dolog-e, valóban békét hoz-e utunk és tervünk, és nem valamiféle látomásszerű elmosódását a jövőnek? Nem igazán láttuk meg, hogy mi vár ránk. Egy spanyol gályán voltunk, s az volt a tervünk, hogy mi öten, őslakók, elmegyünk a spanyol királyhoz, békét és egyezséget kötünk vele, hogy ne bántsa népünket. Kereskedjünk, éljünk egymás mellett békében, s harcosai és katonái, ha eljönnek hozzánk, ne fosztogassanak, ne gyalázzák meg asszonyainkat, ne rabolják el gyermekeinket, hanem csak éljünk békében egymás mellett. Ennek a spanyol gályának a kapitánya hajlandóságot mutatott rá. Mi úgy hittük, ő igazat beszél. Az egész hajóút alatt valójában nem történt semmi, ami bármi másra is engedett volna következtetni, mint arra, hogy utunk célja beteljesül. Nem láttuk a jövőnket, nem voltunk feszültek, hisz indulás előtt, mikor kikértük az Istenek tanácsát, azok bölcsen csak annyit mondtak:

- Örökre megváltozik minden. Szépen, lassan, de megváltozik.

Szokatlan volt számunkra a hajóút is, hisz mindenhová gyalog mentünk. Soha nem mentünk ki a tengerre, nagy folyókon is csak néha-néha mentünk csónakokkal, kenekkel, mivel igazából földművelő nép voltunk. Bár vadásztunk, gyűjtögettünk, és bányáskodtunk is, de sokkal fontosabb volt számunkra a Föld tisztelete és szeretete. Fontos volt az is, hogy a világ kerekét forgató Istenekkel békében legyünk. Most, hogy pár évvel ezelőtt az első spanyol gálya megjelent partjaink mentén, tudtuk, hogy óvatosnak és ébernek kell lennünk, mert az első gályát követi a második, a harmadik, a sokadik, és egyszer csak azt vesszük észre, hogy békénk szertefoszlott. Ez be is következett.

A part menti településeket ismeretlen kór támadta meg. Népünk egyre csak fogyott. Akik fellázadtak az idegenek ellen, azok harcban estek el. Nekünk közel sem volt olyan jó fegyverünk, mint a hódítóknak. Igaz, ők nem is hódítóként tüntették fel magukat. Valami Istenről beszéltek mindig, akinek a nevében cselekedtek, de soha nem értettük meg, hogy milyen Isten az, aki szeretetről beszél, és megöli a másik embert. Úgy éreztük, hogy itt valami szörnyű dolog van a háttérben. Valamiért vagy fölhasználják ennek az Istennek a nevét, vagy azok, akik ölnek a nevében, azok nem hisznek benne, vagy ami a legszörnyűbb, ezt az Istent csak álmodják a gyilkosok.

Ezen elmélkedtem itt, a hajó orrában. Aztán egy pillanatra eszembe jutott, hogy mindez hogy kezdődött. Hát, picit belém markolt a fájdalom. Időben visszamentem gyermekkoromba, a folyóparti fenyőligethez, ahol a messzi fennsíkokon időtlen fák élnek. Ahol sárgásbarna a föld, és néha, amikor az Esőisten velünk van, s könnyei a földet áztatják, virágba borul a világ. Egy ilyen virágpompás tavasz idején születtem. Népem, a mai Új-Mexikó területén élt. Nem harcosok voltak, hanem vadászok és földművelők. Kőből építettek házakat, ismerték a szellemek birodalmát, az Istenek gondolatát, és megpróbálták békében élni velük. De már gyermekkoromban is jóslat szólt arról, hogy eljön a nagy vízen túlról az erős és ismeretlen ember, akinek a bőre színe fehér, mint a szellemeké, és ez a fehér színű szellemember akaratával és gonoszságával romba dönti a világot. Így, a mi világunk el fog múlni az időben. Persze mi úgy hittük, hogy ebből soha nem lesz semmi, s falvaink örökké megmaradnak. De aztán megjelentek az első gályák, s elhozták az első betegséget. Falvak ürültek ki. Évekig gyászoltunk. Egyre szomorúbbak és egyre hallgatagabbak lettünk, s nem tudtuk, hogy mi legyen. Mígnem, egy ugyancsak virágpompás tavaszon a törzsi tanács eldöntötte, hogy a mi vezetőinknek is el kell mennie a fehér szellememberek vezetőihez, és békét kell kötniük. Hisz, ha valóban hisznek Istenben, és valóban elfogadják a békét, akkor

tudunk békében élni egymás mellett. Nekünk nincsenek feltételeink, csak egyetlenegy, hogy ne vegyék el azt, ami a miénk, és ne támadjanak ránk. Úgy gondoltuk naivan, hogy ezt a kérést lehet teljesíteni, és ezért vagyunk most itt, ennek a hajónak a fedélzetén.

Egy pillanatra eszembe jutott az a hajnal, amit utoljára láttam a házam ablakából, és az a naplemente, amit utoljára láttam a házam fölötti sziklaszirt tetejéről. Becsukom a szememet, és most is látom azokat az épületeket, amelyeket a nagy sziklapárkány alá építettünk. Megközelíthetetlenek. Milyen tökéletes és biztonságos erőd, pedig mi nem is annak szántuk, csak úgy éreztük valamiért, hogy a szikla megvéd minket, és mi a hasadékaiba építkeztünk, hogy elfogadjuk a szikla oltalmát. De nem számoltunk azzal, hogy a betegség, amit a fehér szellemember hoz, az a létrán is fel tud jönni. Meg tudja támadni testünk, lelkünk, szellemünk, mint ahogy ez meg is történt.

Itt állok a hajón, és azon elmélkedem, vajon mi a fontosabb, a múlt fenntartása, a jövő változásának az elfogadása, vagy az, hogy megtegyünk mindent azért, hogy méltók legyünk arra, hogy a nap ránk süt. Én úgy éreztem, az utóbbit kell választani. Ami múlt, elmúlt, oka van. Valamiért így döntöttek az istenek. Becsaptak minket, mert azt ígérték, hogy a világban örökké béke lesz. Azt ígérték, soha nem fog minket senki bántani. Azt ígérték az ősi jóslatokban, hogy visszajönnek a tenger felől, s visszajöttek a fehér szellememberek. Bántottak minket, és a zöld halál megölte társaim, népem, s falvak tűntek el nyomtalanul. Így hát nincs más hátra, békét kell kötni azzal, ki a kórt ránk szabadította.

Közel fél évig hajóztunk a tengeren. Aztán egy párás délutánon, jóval napnyugta előtt megérkeztünk egy nagy városba. A kikötő magas kőfallal zárta el a tenger útját. Nagyon-nagyon sok árboc meredt az ég felé, s egy pillanatra megrettentem a látványuktól. Ez a sok hajó, ez mind arra készül, hogy a földemet, a népemet leigázza. Egy pillanatra reménytelennek tűnt a helyzetünk. Éreztem, se esélyünk, se

lehetőségünk nincs arra, hogy megvédjük magunkat. Valamiért a nagy ég, az Istenek birodalma kárhozatra ítélt minket, könnyekre és fájdalomra. "De miért?" - kérdeztem magamtól, ahogy a hajóhídon kimentem a partra. Miért? Hisz ezek az emberek ugyanolyanok mint én. Külsőre ugyan lehet, hogy mások. Olyan ruhákat hordanak, amit én föl nem vennék. Szűk, kényelmetlen, szoros, és ezek az emberek csodálkozva néznek engem és társaimat, ahogy itt haladunk köztük a járdán, és senki nem ad választ arra, hogy miért. Megalázónak éreztem a helyzetet, ahogy mutogattak ránk. Nézték a kezünkben hosszú szárú cipőinket, arcfestésünket, tetoválásainkat, hosszú hajunkat, ágyékkötőnket, és láttam a nők szemében a buja vágyat, ahogy izmainkat méregették. Büszkéek voltunk, kihúztuk magunkat, és arra gondoltunk, ezek az emberek a hajóik nélkül esetlenek, gyengék, de valamiért a nagy ég a hajóépítés titkát nekik adta. Őket választották ki arra, hogy minket legyőzzenek. Minket, kik nem is harcoltunk velük. Ekkor éreztem az első furcsaságot, hogy utunkkal valami nincs rendben. A kapitány, kivel egész út alatt nem sokat beszéltünk, bár megtanulta nyelvünket, és mi is mindannyian megtanultuk az ő nyelvét, de most, ahogy itt ment előttünk, és vezetett minket, egy pillanatra úgy éreztem, hogy ez az ember nem mond igazat. Becsapott minket, színlelt, de tudtam, hogy vigyáznom kell, és ezt most már nem mondhatom ki, hisz itt most már ők vannak többen, és ha bármelyik pillanatban tennék is valamit, ők azonnal rám támadnának. Így sokkal fontosabbnak tartottam, hogy megőrizsem nyugalمامat. Bevezettek minket egy hatalmas parkba. A parknak a túloldalán egy eddig nem látott méretű épületet láttam. Ők úgy nevezték kastély, és ott lakik a király. Gondoltam, nagy ember lehet, ha ekkora házra van szüksége, de biztos, hogy hiú, ha nem ismeri a szerénységet, az alázatot és a méltóságot, és nincs benne tisztelet sem, ha nem ő jön elénk. Úgy éreztem, mintha kiszolgáltatottak lennének, és valójában azok is voltunk. Egy tágas, nagy teremben kaptunk szállást társaimmal. Voltak bent bútorok, de azokat kivitették. Mondtuk, nekünk semmi nem

kell, nem szeretünk ágyban aludni, és a legjobban, legkényelmesebben a csupasz földön szeretünk aludni. A király szolgálói mosolyogtak ezen, de megtették kérésünket. Kivitték a bútorokat, majd mi leültünk az ablakokkal szembe, és arról beszélgettünk, hogy mit érzünk. Egyöntetűen megállapítottuk azt, hogy veszély leselkedik ránk, s hogy csak össze kell tartanunk, akkor tudjuk csak ezt a nagy kalandot túlélni. Összetartani, s megőrizni egységünket, bármi történik is.

Második nap ismét jött a kapitány. Nagyon furcsa ruha volt rajta. Fehér körgallér, fekete bőrből készült, magas szárú csizma, bordó nadrág és mintás, hímzett kabát, ami talán ha a derekáig ért, és az oldalán ott volt a hosszú, vékony pengéjű, elmaradhatatlan kardja, mely minden egyes lépésnél úgy zörgött, hogy mindig azon gondolkodtunk, hogyan tudott ez az ember harcos lenni, ha még csendben sem tud maradni. Ilyenkor társaimmal mindig arra a megállapításra jutottunk, hogy a fehér szellemeket valami gonosz erő vezeti, ami meg tudja állítani ellenségeik akaratát, s le tudja azokat bénítani. Így valójában a fehér szellememberek a legnagyobb hangzavarban is előre tudnak menni.

A király elé vitt minket a kapitány. Megdöbbenve láttuk, hogy a király fiatal, gyenge, szemében beteges fény van, és furcsa, színes mintás ruhát hordott. A terem, amiben fogadott minket, arannyal volt borítva, de látszott, hogy ez csak máz, festék, ugyanaz, ami az arcunkon van. Csak ami az arcunkon van, az a gondolatainkat tükrözi, ami arany viszont a falakon volt, az gondolatokat fed el. Zavartnak éreztük magunkat, és egyre izgatottabban viselkedtünk. Éreztük, hogy közeledik a veszély, a baj órája, és nem tudtuk eldönteni, hogy sorsunk miként fog alakulni. A király végighallgatott bennünket. A mellette álló udvarhölgyei csodálkoztak rajtunk, mint valami mutatványosokon, és minden egyes szavunkon mosolyogtak, nevettek, sőt, néha úgy tűnt, hogy gúnyosan kacagtak. Megalázónak éreztem a helyzetet. Ekkor kinyílt az egyik ajtó tőlem jobbra, és belépett rajta egy fiatal, barna hölgy. Rám nézett, és nem nevetett. Bókolt a királynak, meghajolt, és

valamit mondott neki halkán, de nem értettem, majd rám nézett, és egy pillanatra úgy éreztem, hogy megszűnik körülöttem a tér és az idő. Megszűnik minden, csak a szemét láttam. Aztán a király felállt, és kisietett a teremből, de az udvarhölgyek ott maradtak.

Ahogy álltunk a délutáni fényben az ólomkristály ablakok előtt, úgy tűnt, hogy életünk lassan elérkezik a végéhez, mert hibát követtünk el. Felajánlottuk magunkat a hazugság birodalmának, felajánlottuk magunkat, mint egy ajándékot, a gonoszságnak. Most már biztosak voltunk benne, hogy itt mi semmilyen békét nem tudunk kötni a királlyal, hisz ez a gyermek, ki eszelős elméjével azt hiszi, hogy a világ ura, és ezt el is hiszi magáról minden meggyőződéssel, nem fog minket segíteni. Közben kinyílt az ajtó, és visszajött a király is és az ifjú, barna hölgy. A király még hosszú órákon át faggatott minket arról, hogy milyen az a világ, ahonnan jöttünk, miben hiszünk, s mit eszünk. De faggatott arról is minket, hogy hogyan neveljük gyermekeinket, hogy miként szeretjük asszonyainkat, és néha, mint egy beteg elme, kendője mögé bújva vihogva azt kérdezte:

- És mit csináltok a sötétben asszonyaitokkal?

Nem válaszoltunk. Méltatlannak és tiszteletlennek éreztük a kérdést, és annak ellenére, hogy többször is felhívták a figyelmünket, hogy a király minden kérdésére kell válaszolni, azért volt pár kérdés, amire nem válaszoltunk. Álltunk egyenesen, karba tett kézzel, kezünk és mellkasunk között pipáinkkal.

Majd egyszer csak a király megkérdezte tőlünk:

- Miért jöttetek hozzánk, és mit szeretnétek kérni tőlem?

Amikor ezeket a szavakat mondta, kihúzta magát trónján, mintha nagy lenne, és büszkén, dacosan ült. Majd ahogy végzett a kérdéssel, meggörnyedt egy picit, és előredőlvén újra vihogott.

Mi csak annyit mondtunk neki:

- Semmit sem kérünk tőled nagy király, csak hagyj minket békében élni, s ennek a szerződésnek jeleként szívj el

velünk egy békepipát, s füstjével engeszteljük ki a világot irányító szellemeket.

- Rendben van - mondta.

Majd mind az öten pipára gyújtottunk úgy, ahogy illik. Lassan, nyugodtan tömtük meg a dohányt, közben csak elmélkedtünk a békéről, és nem gondoltunk semmi másra, csak arra, hogy célunk beteljesüljön. Arra, hogy elvigyük a békét népünknek. Majd mindegyikünk meggyújtotta a pipát, aztán erőteljesen megszívtuk. A füst átjárta torkunkat, tüdönket, s a világ négy égtája felé kifújtunk egy picit, majd fölfelé is és lefelé is. Majd sorban mindegyikünk átnyújtotta a pipát a királynak. Ő is mindegyikkel ugyanezt megtette. Aztán, egyszer csak vihogva kiugrott a székből, s kisietett a teremből. A barna hajú lány ott maradt. Mélyen a szemembe nézett, és úgy éreztem, hogy lelkünk összefonódik. De nem tudtam sokáig nézni. A király visszajött a terembe, de csak az ajtót nyitotta ki, és a küszöbről bekiabált:

- Hazaengedlek benneteket! - kiáltotta felénk. - És megkegyelmezek népeteknek! Mehettek, szabadok vagytok - ezzel becsukta az ajtót.

Ahogy elült a visszhang, megjelent a kapitány. Újra elkísért minket a szállásunkra. Ahogy az ablaknál állva a történeteken elmélkedtem, s társaimmal beszélgettem, hogy ez a király valójában most milyen ember is, mindegyikünk közösen megállapította, hogy beteg és akaratos, gyenge, s lelkét valami gonoszság megfertőzte. Szelleme nem tud egyesülni a világot alkotó nagy szellemmel, hogy bölcs döntéseket és tanácsokat kérjen tőle. Úgy éreztük, hogy nem szabad benne megbízni. Úgy éreztük, hogy ez a király vesztünket akarja, de ostobasága számunkra teljesen ismeretlenül hatott. Otthon így soha nem láttunk embereket viselkedni, és nem értettük, hogy egy ilyen ember, hogy lehet király. Csak egy dologra tudtunk gondolni: ahol ilyen a király, ott a nép is ugyanilyen. Ahol a király beteg, a nép sem tud egészséges lenni.

Ahogy múlt az idő, egyre gyakrabban jutott eszembe az a barna szempár, az a fiatal lány, az a varázslatnak tűnő

tünemény, akit a király mellett láttam. Nagyon mély hatást gyakorolt rám. Egyre többször, ahogy visszagondoltam rá, az jutott eszembe, hogy ismerem. Nem tudom honnan, de ismerem. Valahol már találkoztunk, de akárhányszor erre gondoltam, nem találtam rá magyarázatot, hogy honnan ismerem. Hisz gondolataim között nem szerepeltek olyan fogalmak, mint előző életek vagy eljövendő életek, mivel népem hite egységesen azt jelentette, hogy minden élet felett a világot vezérlő nagy szellem uralkodik, és a nagy szellem dönti el, hogy az, aki jó ember volt, az újjá tud-e születni a füvekben, a fákban, a kövekben, a madarakban vagy az erdő állataiban, és méltó nyugalmat tud találni magának, vagy végleg és teljesen megsemmisül. Így kerül vissza majd a nagy körforgásba, mint egyfajta őserővé válva szelleme és lelke. Maga a reinkarnáció gondolata népem gondolatvilágától messze állt. Bár voltak jelek, utalások arra, de hiedelmeink fő központja általában a szellemek megnyilvánulása felé vezetett. Az árnyék birodalmában lakók mély tiszteletet jelentettek, tiszteltük őket, elfogadtuk őket, és minden nap arra gondoltunk, hogy soha ne háborgassuk egymás birodalmát.

Mindezek ellenére úgy éreztem, hogy ezt a fiatal lányt időtlen idők óta ismerem, de nem tudom, hogy honnan. Soha nem szerettem, ha egy-egy kérdésre nem találok választ. Így, ez is egyre jobban felkavart, egyre erősebben hatott rám, és egyre gyakrabban járt az eszemben az a barna szempár. Ilyenkor társaim észrevették, hogy elmerengek, elmélázok, és gondolatban valahol máshol vagyok, és nem velük. Nem szóltak, nem zavarta őket, bár néha élcelődtek, és viccelődtek rajtam.

Közel egy hét ment így el. Néha láttam, ahogy az ablaküvegen kinéztem, hogy más hölgyek társaságában lent sétált a szép zöld pázsiton, a szabályos formákra nyírt, zöld bokrok között. Úgy néztek ki, mintha tündérek jártak volna a fűvön. Kacagtak, mosolyogtak, néha pár lépést futottak előre, lehajoltak megnézni egy lepkét, egy virágot, és közbe-közbe a barna szempár felnézett arra az ablakra, ami mögött ott álltam.

Ilyenkor biztos voltam benne, tudja, hogy látom, tudja, hogy figyelem, s tudja, hogy rá gondolok. Mi nem mehettünk ki. Őrséget állítottak az ajtónk elé, és csak a kapitány kíséretében vagy a kapitány által kijelölt személyek kíséretében léphettünk ki a szobából. Néha eljött a királynő is. Ilyenkor a barna szempár is a kíséretében volt. Úgy tűnt, hogy mind a ketten jóban vannak, mintha barátnők lennének. Bár a királynő mások előtt színlelte, és tettette felsőbbrendűségét, de valahogy átsütött belőle a vágy, hogy embernek nézzék, de a szándék is, hogy azért megtett mindent. Az emberek ezt tudták is róla, és néha látszott az udvarhölgyein, hogy szánják és sajnálják férje miatt, aki abban a furcsa, legyőzhetetlen betegségben szenved, amit úgy neveznek, hogy elmebaj.

Aztán egy reggel eljött a kapitány, s közölte, hogy rövidesen indulunk. Már csak napok vannak hátra, és ha megfordul a szél, és megérkezik az új rakomány, akkor útnak indulunk vissza, abba a világba, ahonnan jöttünk, vissza, a tengeren túlra. De aznap este, történt valami. Egyik társunkat kihívta a kapitány, és soha többet nem jött vissza. Mi azt hittük, hogy csak meg akarnak valamit beszélni, hisz gyapjúszőttes takaróját, kaktuszrostokból szőtt ruháit mind otthagya. Ottmaradt az is, ami egy férfi legfontosabb kelléke: a békét szimbolizáló pipa, a szellemeket megnyugtató pipafüst. Amikor kiment, nem hallottunk semmilyen neszt, zörejt, csak hirtelen csend lett. Egész éjjel fent voltunk, de nem jött vissza. Reggel a kapitány jött be, és közölte velünk, hogy a társunk önként itt akar maradni, ebben az országban. Amíg ezt mondta, furcsa fény villant bal szemében. Ravasz módon mosolygott a szája, de látszott, hogy mind-mind csak álca. Hideggé és jegessé változott. Egyre jobban éreztük, hogy nagyon nagy baj történt. A kapitány nem mert bejönni a helyiségbe, az ajtónál megállt, hamar elmondta mondandóját, majd kisetett a teremből. Dél körül meghozták az ételt. Két szolgáló kinyitotta az ajtót, és egy harmadik behozta az ételt, letette az ajtó mögé, és már mind a hárman siettek is ki. Valamikor kora délután kopogás hallatszott az ajtó felől. Én

mentem ajtót nyitni. Mire odaértem, még egyszer kopogtak. Kinyitottam az ajtót, és életem legváratlanabb pillanata volt. Nem számítottam rá, hogy akivel találkozni fogok, az életem egyik legboldogabb pillanatát hozza el. Lendületesen nyitottam ki az ajtót, és a barna szempár nézett velem szembe. Köszöntött, és én is köszöntöttem, majd megfogta a kezemet, és kivezetett a folyosóra.

- Lefizettem az öröket. Valamit el kell mondanom - mondta halkán és gyorsan, majd a folyosó túloldalán, ahol egy másik ajtó nyílt, oda átvezetett. Még mindig nem tudtam megszólalni, de ő rám nézett, és folytatta:

- Társatokat a király eladta rabszolgának egy másik ország királyának, hogy mutogassa, mint egy ketrechen lévő vadállatot. Benneteket meg a hazafelé vezető úton meg fognak ölni. De nem tudtok ellene tenni semmit. Azt sem tudom, hogy miért szólok neked. De egy dologban biztos vagyok, akárhányszor rád nézek, úgy érzem, hogy ismerlek.

- Igen, én is ugyanígy érzem - vágtam a szavába, de ahogy folytattam volna, ő már megelőzött.

- Igen, talán rosszkor, rossz helyen, rossz időben találkoztunk. Talán valami gyilkos szándék meg akarja ezt akadályozni, és valami gyilkos szándék sok mindent, mi hajdan szép volt, azt most mindent tönkre akar tenni. De ez a gyilkos szándék nem a királyban ölt testet, nem, ne gondoljátok ezt. Ő gyenge, és beteg. Sok évvel ezelőtt, gyermekkorában támadta meg, éjjel, álmában. Akkor, hosszú évekig csak kínlódott, nyögött, alig evett, s napokig csak ült a trónján, és elmélkedett. Mindenki látta körülötte, hogy lassan elfogy, mert a benne lévő démon megölte szellemét és lelkét, s ettől elméje megzavarodott.

- Igen, ezt látjuk mi is. De miért akar minket megölni?

- Nem érted? Nem a király akar benneteket megölni, hanem a démon, ki benne van!

- És mit tudunk ellene tenni?

- Semmit. Megpróbáltunk mindent. Vannak emberek a király körül, akik minden kérésüket teljesítették volna,

vannak, akik csak egy részét, de sajnos a legtöbben a démon hatalma alatt állnak, és meg akarnak benneteket ölni. Nem tehetünk mást, mint biztosítjuk nektek az utat visszafelé a hajón, a többi a ti dolgotok. Vagy el tudjátok érni, hogy meglássátok a hazai partokat, vagy út- közben a tengerbe vesztetek. De ha itt maradtok, abból baj lesz. Nagyon sok ember hal akkor meg. Orvul, galádul, hátulról éri majd őket a halál. De nem hiszem, hogy ti ezt akarjátok, hisz ti végig a békéről beszéltek. Arról, hogy élni szép és jó, és most akárhányszor a szemedbe nézek, s látom magam előtt a férfit, most is úgy érzem, hogy ismerlek. Úgy érzem, hogy már találkoztunk valahol, de nem tudom, hogy hol. És még valami. A királynő veletek van. Vele sokat beszélgettem arról, hogy el kellene menni hozzátok, megnézni népeteket, meglátogatni titeket s részese lenni életeteknek. De valószínű, ebből se lesz sok minden. A szellem, a gonoszság démona, mi beleköltözött a királyba, mindennap egyre többet és egyre többet követel magának. A királynő még egy darabig féken tudja tartani, de mohósága a nép vesztét fogja okozni.

Hirtelen megfogtam a derekát, és rátettem a szájára a kezemet.

- Várj egy picit. Most én is szeretnék kérdezni - majd levettem szájáról a kezemet.

- Miért mondod ezt nekem? - kérdeztem. - Miért akarod megmenteni az életemet? Miért próbálsz menteni azt, ami úgy tűnik, menthetetlen?

Lenézett a földre, és szomorú lett.

- Nem tudom, csak érzem, ezt kell tennem. De most mennem kell.

Ahogy ránéztem, éreztem, nem azért mondta, hogy mennie kell, mert siet, hanem azért, mert nem akar többet beszélni arról, amit érez. Úgy érzi, hogy sem a hely, sem az idő nem alkalmas rá. Úgy érzi, hogy azzal nagyobb fájdalmat okozna önmagának is és nekem is.

Megfogta a kezemet, és kivezetett a folyosóra. Megálltunk az ajtó előtt, megfogtam mindkét kezét, és a

szemébe néztem. A bánatot és a fájdalmat láttam szemeiben, magányt és a menekülést.

- Olyan a szemed, mint a riadt öze - mondtam neki.

Egy aprócska, halvány könnycseppet láttam meg a szemében, de ő nagyon erős és nagyon határozott jellem volt. Kitépte kezeit kezem szorításából, és elszaladt a folyosón, de hátrakiabált, mielőtt eltűnt volna a folyosó fordulatában:

- Vigyázz magadra! Még találkozunk! - majd eltűnt.

Közvetlenül utána lépéseket hallottam a hátam mögött. Férek csörrenését és a hangos szuszogást, ahogy a katonák szoktak menni őrségváltás idején. Az őrség jött vissza, amit a barna szemű lány lefizetett. Lejárt az idő. Gyorsan beléptem a szobánkba, és elmeséltem a többieknek, hogy mi történt. Elmeséltem, hogy társunkat a király galádul eladta rabszolgának, hogy mutogassák majd más országok királyainak, így alázva meg népünket, s így keltsék fel az érdeklődést javainkra, földünkre, asszonyainkra, mit mások majd magukénak akarnak tekinteni, miután megöltek mindenkit, kik mindezt meg tudnák védeni.

Ezután elgondolkodtunk rajta, hogy mi tévők legyünk. Vajon szökjünk-e meg ebből a palotából, és gyalog vágjunk neki a haza vezető útnak? Igen, amíg nem jutunk el a vízig, addig nincs is probléma, de a nagy vízen, hogy kelünk át, hisz itt csak a király hajói járják a tengert. Mindenki neki dolgozik, s mint szervezett kalózkodók, mindenkit megölnék, ki számukra ismeretlen a vízen. Mitévők legyünk? Ekkor leültem a szoba közepére, rágyújtottam a pipára, kifújtam a négy égtáj felé, majd az alsó és felső világ felé egy-egy füstgomolyagot, s arra gondoltam, hogy a nagy szellem elvezetett minket idáig. A nagy szellem megmutatta, hogy a fehér szellememberek gyarlók, gonoszak, megbízhatatlanok, és ami a lényeg, irányítóik betegek. Így hát a nagy szellem, ha eddig elhozott, akkor továbbra is van mit mutasson. Így tehát azt az utat járom tovább, amit az jelöl ki a számomra, és nem azt, amit félelmeim, vágyaim vagy épp az általam eldöntött érzések határoznak meg. Sokkal fontosabb, hogy igaz utat járjak,

semmint olyat, ami csak az általam elképzelt békét hordozza. Mert lehet, hogy az igaz út békétlen és harccal teli, de nincs benne megadás, feladás, és ami a lényeg: önmagam megtagadása. Így az igaz útban meg fogom lelni önmagam hűségét.

Miután ezt elmondtam társaimnak, leültek mellém, ők is rágyújtottak egy pipára, és mindegyikük egyenként kimondta:

- Együtt maradunk. Nem választanak szét minket a fehér szellemember dárdái, kardjai. Megölni lehet, hogy meg tudnak minket, de szétválasztani soha.

Aztán ez rövidesen ki is derült, hogy mennyire közel állt hozzánk. Két nap múlva jött a kapitány, és mondta, hogy már megrakodtak. Ránk, a dagályra és a szélre várnak. Nagy pompa és kíséret közepette indultunk ki a palotából, a városon keresztül a kikötőbe. Egy pillanatra a palota egyik ablakában feltűnt a király is. Az ablaktól távolabb állt, de a színes ruhája és a kezében tartott fehér kendő elárulta, nem merte magát megmutatni, mert félt. Nem merte vállalni saját gondolatát. De nem a király nem merte, a benne lakó démon. Megmutatta leggyengébb pontját, hogy nincs benne felelősség, csak vak, vad önzés. Szánalmat és sajnálatot éreztem egy rövidke, múltó pillanatig a király felé. Aztán eszembe jutott népünk öregjeinek bölcsessége:

“...A kígyó csak azt az embert harapja meg, aki fölhívja magára a figyelmet, és nem tiszteli a kígyót...”

Így, amikor újra a királyra néztem, már nem szántam, nem is sajnáltam, hisz tudtam, a démon azért nem másba szállt, mert a király befogadta. Így tehát, ahogy a barna szempár is gondolta, ha a király ártatlan is, csak részben, hisz arra, hogy a démon hatalmát elfogadja, oda neki a saját akaratából kellett igent mondania, és ez sok mindent elárul.

A hajó késő délután futott ki a tengerről. Ott álltunk a taton, és néztük, ahogy távolodik a part és az ujjongó és éljenző tömeg. Már éppen hátra akartam fordulni az orr felé, hogy megnézzem a távoli tengert, hogy merre is megyünk, mikor egy pillanatra úgy éreztem, hogy valami vonzza a

tekintetem. A tömeg jobb szélén egy világos ruhás nő. A szemeit láttam csak. Barnák voltak. Tudtam, hogy soha többet nem találkozunk, s a gyomromba beleszorított egy erős, mély, émelygő fájdalom. Szeretem. De ezt soha nem fogom tudni elmondani neki. Soha nem fogom érezni a bőre illatát, és soha nem nézhetek újra a szemébe. Szeretem, s szerelmünk ebben az egyetlen szempillantásban, köztünk egy tengernyi távolsággal, beteljesedett. Nem tudom, hogy ki ő, azt sem tudtam, hogy miért szeretem, csak éreztem, hogy szeretem. Számomra ennyi elég is, itt már nincsenek miértek és mertek. Nincsenek célok, eszmék, ideák. Ugyanúgy szeretem, mint az első pillanatban, amikor megláttam. Csak a bennem dúló férfiúi dac, büszkeség nem engedte, hogy ezt kimondjam, s most, ahogy a tengernyi távolság csak növekedik közöttünk, most már hiányzik, és ki tudom mondani: szeretem. Nem az a fontos, hogy nem tudom a nevét, nem az a fontos, hogy ő nem tudja az enyémet, csak az, hogy szeretem. És szerelmünk ebben a pillanatban beteljesült. Eggyé váltunk örökre térben és időben, és lehet, hogy más korban, más időben még találkozunk. De ez a pillanat örök nyomot hagy mindegyikünk életében.

A hajó az elmúlás némaságával szelte a habokat. Már két napja elhagytuk a partokat, és magányunk, ami összezárt minket a bárkán, fullasztó, nyomasztó, csendes erőszakká vált. Ugyan kék volt az ég, és a tenger kékeszöld színe szépen ragyogott, a nap is gyönyörűen sütött át a felcsapó tajtékhullámok permetzuehatagán, és benne millió apró szivárványként egyesült a fény a vízzel, de mégsem tudta mindez feloldani bennünk azt, hogy rövidesen végzetes ballépés következik. Szinte egyfolytában a hajó orrában álltam, még sokszor éjjel is. Néztem a csillagokat, és ha el is fáradtam picit, s lementem kabinomba aludni, már amikor pirkadt, újra kint voltam. Néztem a hajnalt, ahogy a vörös pirkadat fényárral borítja be a tengert. Az volt az érzésem, hogy rövidesen elmúlik mindaz, mit most látok. Éreztem, közeledik felém a végzet, közeledik felém más ember gonoszsága,

melyben nem találok majd se magyarázatot, se célt, csak egyetlen dolgot, az örült gyilkolni vágyást. Négy társammal, szinte mint néma szobrok álltunk egymás mellett. Nem nagyon beszélgettünk. Mindegyikünk tudta, hogy meg fogunk halni. Készültünk az eljövendőre, készültünk arra, hogy ezt a világot méltón és tisztességgel hagyjuk el. Bár egy dolgot mindannyian eldöntöttünk: harc nélkül nem megyünk sehová. Mi ugyan nem fogunk harcot kezdeményezni, de nem mondunk le önként saját életünkről. Hisz ezen a világon a szabadságnál, az életörömnél, a vidámságnál és a boldogságnál semmit sem tisztelünk jobban. Így tudtuk, ezt meg kell védeni, még akkor is, ha előre tudjuk, veszett ügyért harcolunk. Veszett ügyet próbálunk megmenteni, még ha ez a veszett ügy saját életünk is.

Aztán eljött a rémület hajnala, az utolsó hajnal. Még fent voltak a csillagok az égen, és éreztem, hogy a gonoszság megszülte saját rémületét. Láttam, amint a hosszú árnyék jön le a lépcsőn. A lépések ritmusából tudtam, a kapitány az, a másik két matrózzal. Ahogy ránéztem társaimra, láttam, hogy már rég fent vannak, s figyelik a közelgő téboly árnyékait. A levegőt is próbáltuk olyan halkán venni, hogy ne is halljuk, hogy ezzel is megadjuk a tiszteletet az életnek. Ne zavarjunk össze semmit ott, ahol vagyunk, hogy a nagy szellem gondolatai határtalanul tudjanak továbbterjedni, és még sóhajunk se tudjon zavart kelteni abban az életerőben, amihez a legjobban ragaszkodunk. Hittük, hogy a méltóság és a tisztelet erény.

Közben az árnyék egyre közelebb csúszott hozzánk. Mind az öten egy pillanat alatt vetődtünk le az ágyról. Ahogy felálltunk, láttam a kapitány szemében a döbbenetet. Arra számított, hogy alszunk, de nem volt időm igazából megfigyelni. A kijárat felé futottunk, kezünkben fegyvereinkkel, minden cuccunkat hátrahagyva. Egymás után szaladtunk fel a lépcsőn, és közben senkit nem bántottunk. Mikor felértünk a fedélzetre, láttuk, hogy csillagfényes éjszaka van, de valahogy a csillagok állásából kikövetkeztettem, hogy

nem arra megyünk, amerre tegnap éjjel, hanem visszafelé. Tudtam, hogy a kapitány a király parancsát teljesíti. Megálltam előtte, megszorítottam késemet úgy, hogy a pengéje párhuzamosan az alkarommal, felfelé mutatott. Amikor a kapitány szemébe belenéztem, láttam rajta, hogy támadásunk gyorsasága és rajtaütésünk meglepetése megdöbbenetete őt. Majd elmosolyodtam, és megkérdeztem tőle az ő, saját nyelvén:

- Jó sok pénzt ér a lelked ugye, hogy eladod társaidat, kik itt, a végtelen tengeren egy hajóban ülnek veled? De ha úgy gondolod, hogy ezt megteheted büntelenül, hát nagyon tévedsz.

Ő válaszolni akart, de nem figyeltem rá. Saját anyanyelvemen folytattam:

- Te nem tudod, hogy mit teszel, hisz elméd, szellemed, lelked vágyaid rabságában vannak. Vágyaidéban, amit a pénz, a csillogó, sárga arany vezet. Te örült vagy. Úgy gondolod, hogyha mi elmegyünk, és a baj rád szabadul, akkor ez mind megment téged? Nem barátom. Gyáva vagy, nem ismered se a méltóságot, se a tiszteletet, s úgy gondolod, hogy azzal, hogy megölsz minket, erénnyé válik benned a hatalom. Nem, nem, ebben tévedsz - majd ránéztem társaimra, elnéztem kelet felé, s láttam, hogy közeledik a hajnal. A szürkület átszaladt az égen, s valahol messzi keleten megcsillant az első színfolt, az új élet, az új nap kezdete, de biztos voltam benne, hogy már nem fogom látni a napot. Már csak percek választanak el attól, ami testem számára a végső megnyugvás lesz.

A kapitány és a matrózok fölemelték fegyvereiket. Esélyünk sem volt a harcra, de társaim ugrottak, s láttam, mint madár zuhannak le. Harci sikolyuk visszhanggá vált a hajnalban. Aztán én is ugrottam. Talán az volt a tervem, hogy átrepülök a halálba, és ez sikerült. Ahogy fölfelé szálltam, egy tompa, fájdalom nélküli égést éreztem a mellemben, majd éreztem a padló nyirkosságát. Kezemet mellemre szorítottam, s láttam, hogy véres. Elmosolyodtam, s feltört belőlem a hosszú

útra készülő szellem kiáltása, a harcosok dala, a szabadság hangja. Aztán hallottam azt is, ahogy a saját hangom elkezd hörögni, de már nagyon távol volt. Földről lenéztem a hajóra, s láttam az öt emberi testet, láttam a matrózokat, ahogy értékek után kutatnak ruháinkban, majd szaladnak le szállásunkra átnézni cuccainkat, hogy találnak-e benne aranyat vagy bármit, ami számukra érték. Aztán láttam, hogy feljönnek a fedélzetre, és egymással verekednek. Láttam azt is, ahogy a fegyverek elsülnek, és láttam, ahogy az egyik matróz az éjszaka fényét jelző olajmécsest - ami a hajót világította meg - leveri, ahogy elesik halálában, és láttam, ahogy a hajó lángra lobban. Majd elkezdtem távolodni lassan, és még hallottam a fülemben, ahogy az egyre jobban lángoló hajón a matrózok sikítanak. Egymást taposva próbálnak csónakba ugrani, de a tűz egyre jobban csak terjedt, aztán ponttá zsugorodott a világ, és egy pillanatra megszűnt a fény, a szín, a hang, és egy szürke színű opálfény vett körül.

Tudtam, hol vagyok. Visszatértem a barlangba. Láttam kővé dermedt magányomat, majd leültem egy kőre, és elkezdtem elmélkedni a látottakon. Hát igen, így múlik el a világ dicsősége. Így múlnak el a nagy lehetőségek. A gyengék felajánlják magukat az erőseknek, és az erősek nem tudnak mit kezdeni a felajánlással, egymást ölik majd meg, így a gyengék megmaradnak. Persze azt nehéz eldönteni, hogy ki a gyenge és ki az erős, de nem biztos, hogy az az erős, aki erőszakkal, agresszióval támad a másokra. Az sokkal inkább gyenge és gyáva, és fél attól, kire rátámad. Fél, s agresszióját hősiességnek tünteti fel. De igazából az ragadott meg, hogy a gonoszság milyen hatalmat és befolyásoltságot tud szerezni az ember felett. Hogy azok a célok és eszmék mennyire képlekenyek, amit az ember jónak, sérthetetlennek, szinte már-már emberinek tart, és hogy a gonoszság mennyire vakká tudja tenni azt, ki amúgy is gyengén lát, mert csak azt tudja látni, amit el tud képzelni, s csak azt tudja tudni, amit lát, érez, tapasztal, hisz arról nem tudhat semmit, ami a számára érzékelhetetlen. Elképzelése sincs, így ez az ő számára nem is

létezik. Elgondolkodtam rajta sokszor, hogy az embereket ez a gonoszság miért tudja csapdába ejteni. Rájöttem: mert kihasználja a boldogság iránti vágyukat. Kihhasználja a tökéletesség iránti vágyukat, kihasználja a szabadság iránti vágyukat. Hisz mindenki valamilyen formában boldog, szabad és tökéletes szeretne lenni, és az általa szült eszmék és ideák, melyek megalkotják az álszabadságot, a boldogságot és a káprázatot, azok ideig-óráig el is hitetik vele, hogy ez egy idea, ami valósággá vált.

Láttam, ahogy a király behódolt a gonoszságnak, s most gonoszsága révén népeket igáz le. De én tudtam azt, amit ő nem tudott, hogy ugyanez a gonoszság más népeket küld majd ellene. Aztán majd azok ellen is más népeket, és a legyőzők mindig legyőzöttekké válnak. Soha nem lesz megállás, és soha nincs kivétel, egészen addig, míg el nem jönnek az erősek, a bátrak, a hősök, kik azt mondják: - Nem harcolok, nem küzdök senkivel, csak magammal, hogy legyőzzem magamban azt, ami meg tudná ölni a gonoszságot. Hisz az ember egyetlen ellensége önmaga, mikor olyan gondolatok születnek benne, amelyek mások számára fájdalmat és kárt okoznak. Olyan gondolatok, melyek mögött csak illúzió van és semmi tartalom.

Most láttam azt, ahogy az emberi kultúra hosszú évszázadokon, évezredekken át működött, s működni is fog. A magukat erősnek vélő agresszorok elveszik a gyengéktől azt, ami agressziójuk szerint őket illeti. Ez lehet bármi, az aranytól az emberi testig, a szabadságtól a gondolatig, bármit elvehetnek, és ezt meg is fogják tenni. De egy agresszor mindig elfelejti az aranyszabályt: hogy egyszer ellene is jön egy másik agresszor, soha nincs kivétel. Itt pont ez a szabály, hogy minden legyőzötté válik majd egyszer. De nehéz ezt elmagyarázni egy olyan agresszióknak, egy olyan gonoszságnak, egy olyan illúziógondolatnak, aki agressziójában úgy hiszi, úgy érzi, úgy is tudja, hogy nála senki nem erősebb, s őt, senki nem tudja legyőzni. Ez önhittség és ostobaság, ez az agresszió és a gonoszság ötvözetének a lényege. De a gonoszság mindig

cserbenhagyja azt, akit épp felhasznál, s majd átpártol máshoz, aztán megint máshoz, aztán megint máshoz.

Ahogy kömagányomban ezen elmélkedtem, egy pillanatra átfutott rajtam, hogy lennie kell valami megoldásnak, ahol a Szent Tudás akár rejtve, akár nyíltan, de létezni tud. És biztosítani tudja azt az erőforrást, ami képes fenntartani az emberiséget, és képes ezt az emberiséget eljuttatni a tudás legnagyobb mélységéig, a hit legnagyobb felismeréséig, addig a pontig vagy talán azon a ponton is túlra, ahol az anyag megszűnik létezni, és a lélek visszanyeri határtalan szabadságát. Kiterjesztettem gondolataimat, s megéreztem azt a jövőt s azt a múltat, ahol már mindez létezik. Hisz a Szent Tudás, tértől és időtől független. Örökké volt és örökké lesz. A Szent Tudás nem múlik el, és nem születik soha. Olyan, mint a madárdal az erdőben. Akkor is szól, ha nem vagyunk ott, s ha ott is vagyunk, hiába figyelünk rá, hogy honnan jön, mindenhol felénk árad. Az erdő, a világ és a létezés egyensúlya.

Tizenharmadik fejezet

Ültem kőmagányomban, és kiterjedt gondolataim visszhangjára várva egy időtlen térben megpihentem. Egy pillanatra átfutott rajtam a gondolat. Vajon az embernek ezt az utat mindenképpen végig kell járnia? Mindenképpen a szenvedés és a fájdalom a sorsa? Mindenképpen le kell neki jutnia a lét legsötétebb és legmélyebb bugyraiba, hogy szembe tudjon találni a tiszta és nyílt Szent Tudással? Mindenképpen a fájdalom az, ami elvezeti oda, ami a tökéletes egyensúly, ahol ráébred arra, hogy nem létezik se külső, se belső világ? Hisz ezek a határok az egység ellentétei, és a gonoszság egyik fegyvere. Mindenképpen. Tudtam, már abban a pillanatban, ahogy feltettem magamnak az első kérdést, már tudtam, igen, el kell jutnia, hisz fájdalmában jön rá arra, hogy önmaga milyen fájdalmat okozott másoknak, és boldogságában jön rá arra is, hogy hányszor és hányszor elment a boldogság mellett, s hagyta veszni, futni azért, mert önmaga más ideát képzelt róla. Az ideát fontosabbnak tartotta a méltóságnál és a tiszteletnél. Tudtam, mindenképpen le kell jutni a lét legmélyebb bugyraiba csak azért, hogy ráérezzen arra, hogy minden, mit az életről gondol, csak idea, semmi más. A gyönyör, a mámor ugyanúgy idea, mint az általa tudásnak nevezett hatalom.

Ekkor a visszhangjel megérintett. Kinyitottam kőmagányomban szememet, és körülnéztem opálos fényű barlangomban. A hatalmas tárna végtelen csendje, amiben egy lehulló porszem is, ami a mennyezetről indulva eléri a barlang aljzatát, szinte hallható sóhaja a hegynek, ahogy alászáll, s ebben a csendben arra gondoltam: "Nem, most nem születek meg." Névtelen szellem leszek, titkos, néma sugallat. S elindultam, mint névtelen szellem. Kerestem azt a helyet, ahol a Szent Tudás majd elindul. Végigjártam korokat és városok hosszú sorát, de sehol nem találtam semmit. Mígnem egy távoli hajnalon, egy nagy szigeten, mi őrizte az elmúlt kultúrák hagyatékát, civilizációk hosszú sorának tudását, és az Atlan

nevet adta magának, itt láttam meg azt, hogy ők őrzik a Szent Tudást, de több amit tesznek vele. Nem csupán őrzik titokban rejtve, hanem használják, életük szerves része. De láttam azt is, hogy a gonoszság is köztük él. Vívódnak jó és rossz között, és láttam, hogy kasztjaik önfeláldozók, a Szent Tudás igazi hősei. Hagyják, hogy a távoli jövőből feljük áramló gonoszság elnyomja őket, s nem tesznek ellene semmit. Láttam, ahogy az a nép a tengerbe veszett. De láttam azt is, ahogy a Szent Tudás által a világ távoli pontjain kis tudáscsírákat rejtettek el, a Szent Tudás magvait. Láttam, ahogy ezekből a tudáscsírából kultúrák, dinasztikák születnek, békét és egyensúlyt hozva hosszú évezredekre a világra. Láttam, ahogy a Szent Tudás megalkotta a piramisokat, s kőbe véste a világ történelmét, s láttam, hogy erre az ősi nyelvet használták. Azt a nyelvet, amit kint, a csillagok közti világban élők sokan beszélnek. Láttam, hogy ezek a kultúrák is évezredek hagyatékaikkal együtt a gonoszság martalékává váltak, és tudtam, hogy mindez honnan ered. Az a hajdan volt kisfiú, ki jurtában született, annak hatalma kiterjedt az időre, s minden korból, minden civilizációból szedi össze azt az erőt és azt az információt, ami számára meg tudja majd mutatni azt az utat, mi szerinte elvezeti ahhoz, hogy Isten legyen. Minden behódolt neki, kivéve egy helyet, egyetlenegy, és éreztem, hogy oda kell mennem. Oda, ahol a Szent Tudás több mint hatalom, több mint létezés, több mint állapot, több mint erény, maga az értelem.

Évezredek utaztam az időben, míg végül elértem oda, amit úgy neveznek az emberek, hogy a Hó országa. Nagy hegyekkel körülölelt, kietlen, kopár, sivatagos fennsík. Megélni rajta nagy erőpróba. Hosszú évszázadokig bolyongtam köztük. Figyeltem, ahogy az életet méltósággal fogadják. Láttam, ahogy az elmúlást állapotnak tartják, és nem valami gonosz dolognak, mely elvesz valamit az élőtől, az élet jogát, s hátrahagy valamit az élőknek, a fájdalmat, a félelmet és a keserűséget. Láttam, hogy ezek az emberek kezdetben a régi világukból

magukkal hozott tudáscsírákat - amiket arról a távoli szigetről hoztak el -, titkosan és rejtve kezelik.

Aztán megkerestem az időnek azt a pillanatát, amikor egy Milarepa nevű szent ember azt mondta: "Eddig, s ne tovább! A Szent Tudás nem rejtett dolog, hanem mindenkinek joga, sőt, több mint joga, hogy ismerje s éljen vele." Ez az ember legyőzte önmagában a kételyt és a félelmet, mely azok ellen a mágusok ellen irányult, kik életére törtek. Nem harcolt velük, elfogadta őket olyannak, amilyenek. Szerette őket félelmükkel, tudásukkal, kételyükkel és tudatlanságukkal együtt. És a mágusok nem hódoltak be, csak ráébredtek arra, hogy Milarepa megmutatta nekik, ez az egyetlen és járható út, nincs más. Elfogadni kell, s ezzel megszűnik a mágia törvénye, ami külső és belső világokra osztja a létet. Az elfogadásban nincs külső és belső világ, csak a csend.

Nem akartam közel menni Milarepához. Távolról, meszsziről figyeltem. Tudtam, hogy megérezné jelenlétemet, és sokszor gondolkoztam rajta, hogy vajon honnan van ebben az emberben ez az ősi tudás, ez a szent titok? Honnan van benne a méltóság és a tisztelet a Szent Tudás iránt? Gondolatban éreztem, hogy ez az ember nem mindennapi. Ilyen világkorszakokként csak egyszer születik. Ekkor eldöntöttem, hogy mégis megkeresem, de ügyelek majd arra, hogy jelenlétem ne legyen rá hatással. Ne engem akarjon követni, hanem a Szent Tudást, mi megnyilatkozott számára.

Találkozásunknak egy olyan időpontot választottam, mikor ez a szent ember hosszú hetekre, hónapokra mély, meditációs magányába zuhant, s ebben a magányban kerestem fel. Gondolatai ragyogtak, mint a nap. Nem vette őt körül se fény, se szín, se pompa, csak a csend és az önmagától való ragyogás. Mikor kiléptem barlangom magányából, és megálltam mellette, nem szóltam hozzá, csak figyeltem. Meglepődtem, mikor megszólított:

- Üdvözöllek téged, ki a csend világából jött. Üdvözöllek téged, ki maga vagy a csend. Üdvözöllek téged, ki jársz élők s

holtak között - majd rám fordította tekintetét, és elmosolyodott.

- Üdvözöllek én is Szent Barátom - mondtam neki, és leültem mellé. Egymásra néztünk, és néztük, ahogy a távoli hegycsúcsok fölött gomolyognak a felhők, és a szél apró hótajtékokkal szalad le a csúcsokról a gleccserekkel szabdalta völgyekbe. Akartam tőle kérdezni valamit, de egy pillanat alatt belém hasított a felismerés.

- Én is rég láttalak - mondtam neki. - Mikor jöttél ebbe a világba?

Kérdésemben már benne volt jövetelem célja, hogy kit kerestem. Egy társam, egy végtelen időt átszelő utazót, aki nem a káprázat és illúzió világából jött, sőt nem is az Egyenlők világából, hanem ugyanonnan, ahonnan én, a csendből. Megkönnyebbültem egy pillanatra, hogy nem vagyok egyedül. Nem is volt már mit kérdezni. Tudtunk egymásról mindent. Az sem volt kérdés, hogy miért nem tudtunk eddig egymásról. Hisz miért kellett volna beszámolnunk egymásnak? Nem Egyenlők vagyunk, ahol megmutatjuk a dolgokat, s döntések, érvek és ellenérvek hatására elfogadjuk vagy tagadjuk azt. Többek voltunk, mint Egyenlők. Többek voltunk, mint bármi, amit ember el tud képzelni. Mi voltunk a csend, és szabad akaratunkból jöttünk. Nem azért, hogy játsszunk, hanem azért, hogy segítsünk. Azért, hogy magunkra vállaljunk valamit, amit az emberek úgy hívnak, hogy szenvedés. Mi nem úgy hívjuk. Mi úgy hívjuk, hogy a Könnyek Útja. Azoké a könnyeké, amik az embert összekötik a körülötte lévő világgal, és amik rávilágítanak, hogy nincs külső és belső világ, csak a világ létezik. Nem létezik külső és belső egyensúly, csak egyensúly létezik. Nem létezik befelé és kifelé irányuló szeretet, csak szeretet. Azoké a könnyeké, melyek feloldozzák a határokat. Felismerik a szabadság és a Szent Tudás összetartozását, azonosságát, és felismerik azt, hogy a két dolog egy és ugyanaz. A szabadság és a Szent Tudás egy irány két elnevezése, mert szabad csak akkor tudsz lenni, ha tudod, mi a szabadság, különben csak vágysz rá, s eszmét, ideákat, célokat hozol létre,

meghatározásokat a szabadságra. De nekünk erre nem volt szükségünk.

Hosszú ideig ültünk egymás mellett. Nem volt fontos, hogy megbeszéljünk dolgokat a múltból, a jelenből, a jövőből, az Egyenlőkről, csak ültünk önmagunk szikláján, és önmagunk hópihéje simogatta testünket. Egy pillanatra a világ absztrakciója megváltozott, és a hó-tajték, mi az imént lefutott a hegy csúcsáról a völgyeket szabdaló gleccserekhez, most elindult fölfelé. Föl, egészen a csúcsig, majd egy nagy ugrással ki a világűrbe, túl a csillagokon, és ott, mint egy tűzijáték, szétrobbant. A millió hópihe millió csillagot borított be, és mindegyiken ott voltunk ugyanúgy, mint ahogy ezen a sziklán ültünk. Mindegyiken és sehol sem. Aztán felálltam, és visszamentem barlangom kőmagányába. Tudtam, hogy Milarepa is a saját barlangja kőmagányában - mit az idő hordott köréje, mint hegy - megpihen. Egy pillanatra elgondolkodtam rajta, hogy most merre lépjek tovább. Az időnek az a fodra, ami az emberi értelemet alkotja, átlátható, és kiszámítható, de csak türelemmel és odaadással, méltósággal és tisztelettel az ember iránt. Nem akartam, hogy Milarepa az ő dolgát úgy vigye véghez, hogy közben ott vagyok én is. Így tehát folytattam azt a feladatot, amit az Egyenlők bíztek rám, és elindultam megkeresni azokat az embereket, akik fontosak voltak valamiért. Valamiért, ami majd a távoli jövőben derül ki.

Ahogy kiterjesztettem gondolataimat, hogy megtaláljam azokat, kiket az Egyenlők kijelöltek, addig a hó országát járva, mint anyagtalanság szellem, sokszor rácsodálkoztam, hogy a világ mennyire szép és gyönyörű. Láttam azt is, hogy mennyi veszélylyel teli azok számára, kik a Szent Tudás útjára lépnek, hisz minél jobban azt képzelik magukról, hogy a tudás fokozatait kezdik elsajátítani, nagy ritkán vesznek észre, hogy minél magasabbra érnek, a gonoszság annál nagyobb erővel támad rájuk, annál fondorlatosabban és annál intenzívebben. Gyakran láttam a céltól egy lépésre embereket, akik már azt hitték magukról, hogy a Szent Szellem birtokosai, és hogy tudásuk határtalan. De az az egy lépés a számukra

végtelen nagy távolságnak tűnt, mert akadályként ott tornyosult fölöttük a tudás feletti hatalom, a Szent Tudás irányítása. Ezek a szent emberek gyakran önmagukat áldozták föl azért, hogy megóvják saját szellemüket a tudatlanságtól, és mélységes csendre és kárhozatra ítélték magukat. Remetévé váltak. Hosszú éveken, évtizedeken, évszázadokon át ültek magányosan, elzárva a külvilágtól, belső csendjüktől, és azt a pillanatot várták, amikor fel tudják ismerni, hogy csak egy világ létezik, egy egység, amely örök és megbonthatatlan. Ezek a remeték óriási titkokra jöttek rá.

Az egyik visszhangjel, mit keresni küldtem szerteszét a világba, egy remetétől jött vissza. Alacsony volt, és idős korában ébredt öntudatra. Bár egész életét szerzetesként élte le, de az öntudat pillanata idős korában köszöntött rá. Addig úgy érezte, hogy birtokosa a tudásnak, de öntudatára ébredésének pillanatában rájött, hogy semmit nem tud, és ettől megnyugodott és boldog lett. Boldogságában felvillant előtte a végtelen lét, a Szent Út, és megértette. A legnagyobb hatalom, a nem tudás tudása. Megértette, hogy a legnagyobb hatalom lemondani önmagunkról, lemondani a tudásról, lemondani a szellem hatalmáról. Érezte, hogy ebben a pillanatban tisztán és végtelen erővel járta át a szellem hatalma. De agg volt és öreg, és ezen elmosolyodott.

Ott álltam barlangja ajtajában. Szemben voltak vele az óriási hegycsúcsok. Nem vett észre, így könnyen tudtam neki süggni:

- Tedd próbára magad! Tudod, a fa a gyümölcséről ismerszik meg, és ha nincs gyümölcse, akkor a fa becsapja önmagát. Szellemed elérte a végtelen tudás hatalmát, de tested még nem. Agg vagy, és az idő rabul ejtett. Tedd próbára magad! Lépj ki az időből, s ezáltal tudásod számodra gyakorlattá válik, létezővé, mit bárhol, bármikor fel tudsz használni.

Láttam rajta, hogy sugallatom elgondolkodtatja. Nem törekedtem rá, hogy irányítsam, sokkal inkább az volt

számomra a fontos, hogy megőrizzem saját, szabad akaratában, hogy önmaga tudjon dönteni. Így megsúgtam neki azt is:

- Ha az időt el tudod fogadni, hogy nem létezik, akkor ki tudsz lépni tested végtelen börtönéből, s a halál nem fog észrevenni. Ha nem tudsz kilépni tested végtelen börtönéből, akkor az a tudás, amit szereztél, összeroppant, és felébred benned a gonoszság. Megtalál, rád mosolyog, s hosszú időre rabul ejt. Persze, nem az a gonoszság, amit te gondolsz, nem az önzés, nem a hiúság, nem is a tudatlanság. Az a gonoszság, hogy megtartsd magadnak, amit elértél. Így számodra örök béke lesz akkor, ha megtartod. De dönts el. Ha azt mondod magadról, hogy te már nem létezel, és csak a Szent Szellem létezik, akkor számodra létezhet bármi. De azt is dönts el, ha számodra nem létezik semmi, csak a Szent Tudás, akkor te miért érted el ezt az utat.

Láttam rajta, hogy elgondolkodik, és nem érti a sugallat lényegét. Láttam, hogy csapdába esett. De láttam rajta azt is, hogy elméje kezd megnyugodni.

- Igen - mondta maga elé halkán. - Nem az a fontos, hogy én mit érek el, hanem az a fontos, hogy én mit tudok tenni, hogy a közösség együtt érjen el dolgokat. Ebben nekem hol a helyem, így énem fontos lesz önmagam méltósága és tisztelete előtt. Énem így tud egyesülni a mindent átható Szent Szellemmel. Így, a végére jutva már nem lesz fontos se az én, se a mi. Igen, kilépek az időből, és próbára teszem saját tudásom útját, s a próba végén fel tudok-e ébreszteni másokat, hogy elinduljanak a saját, Szent Tudásuk útján.

Láttam, ahogy az idős, agg szerzetes kimondja a három szót, és szelleme erejével kilép fizikai testéből. De a test nem hal meg. Hisz oly erő tartja életben, mely az idő számára legyőzhetetlen. Nyomon követtem az ifjú szellemet, és próbáltam a háttérben rejtve maradni. Próbáltam súgni neki, de csak akkor, amikor megállt, és elgondolkodott, hogy mitévő legyen. Láttam, hogy egyik korban újjászületett, valahol távol Európában, és nem találta a helyét. Nem tudta eldönteni, hogy él-e vagy hal-e, és úgy érezte, hogy van egy énje, ami él, elzárva

távol a világtól, messzi, valami ismeretlen országban, fenn, magasan a hegyek csúcsa között, egy aprócska barlangban. Láttam, hogy álmában ez az ifjú szellem gyakran látta agg szemével a barlangon át, ahogy kint hull a hó. Aztán reggel, amikor felébredt, sokszor nem tudta, hol van, nem tudta, melyik világ az igazi. Az, ahol a barlang nyílása a végtelen hómezőket nézi, vagy az az emberektől nyüzsgő világ, ahol nem érzi jól magát, nem látja át a világ lényegét, és bántja, zavarja az, hogy mindenki önző, hiú, ostobán csak magával foglalkozik.

Ekkor, egy éjjel, álmába lopódtam. Kisgyerek volt még, talán tizenhat-tizenhét éves.

- Mindkettő te vagy - súgtam neki. - Szabad vagy, és itt most azért vagy, hogy megtanuld követni szíved útját. Vedd észre, hogy a szeretet, az nem ad s nem kér, az csak sugároz! A szeretet nem elvárás, hanem méltóság és tisztelet. Vedd észre, hogy te a Szent Tudás útját járod, és tudásod most próbára tesz! Beszélj az embereknek arról, amit látsz a világban. Érezd, hogy mit jelent a számukra mindaz, amit mondasz nekik! De soha ne feledd, örök törvény, hogy a Szent Tudás soha senkit nem akar meggyőzni vagy megtéríteni. A Szent Tudás önmaga ébred fel, és ez nem a te dolgod, hogy felébressz bárkit is, az mások dolga. A tiéd az, hogy önmagad próbára tedd. Átlásd azt, ami a számodra a legkínosabb és legnehezebb. Mondj le arról, mire a legjobban vágysz, s el fogod érni akkor, mikor már lemondta róla. Végleg és visszavonhatatlanul, de a tiéd lesz.

Álmában kérdezi tőlem:

- Mikor?

- Na látod. Ez az első lecke - mondtam neki. - Nincs mikor, nincs múlt, jelen, jövő. Most, ifjú barátom, most. És ez, hogy a most, mikor érkezik el hozzád? Ez csak attól függ, hogy te magad mikor ismered föl, hogy már lemondta róla. Lemondta mindenről, és lemondásodban benne van, hogy élni szép és a létezés határtalan öröm. Ha ezt már nem is akarod elmondani senkinek, csak kisugárzod magadból, akkor tetted próbára magad. De vigyázz, ezt kimondani nagyon könnyű, de

megtenni sokkal nehezebb. De, ha nem tudod megtenni, örök törvény az is, hogy az erő, ha nem tudsz vele mit kezdeni, összeroppant. A tudás, ha nem tudsz vele mit kezdeni, a tébolyba dönt, és sokszor lesznek pillanatok, amikor majd úgy érzed, hogy a téboly közel áll hozzád, és sokszor lesz olyan pillanat is, hogy meggyőződéssel és hittel fogod mondani: igen, én már szabad vagyok. Abban a pillanatban, amikor ezt kimondod, tudni fogod, nem tévedtél, s rá kell jönnöd, más dolog hinni, és más dolog tudni. Tudni fogod, mit jelent. Tudni fogod, hogy akinek hite van, az vár valamit, aki tud, az már nem vár semmit, mert tudja, hogy mi jön. Tudja, hogy mit akar, s tudja, hol a helye a létezésben. Tudja, hogy méltóság és tisztelet karban öltve együtt jár, mint a szeretet és a Szent Tudás.

Aztán hagytam, hadd ébredjen fel. Az ébredés pillanatában hagytam, hogy még egy picit emlékezzen álmára, hogy a felidézett álmok mélyen beivódjon szelleme rejtett zugába. Amikor már végiggondolta egész álmát, egy pillanatra arra gondoltam, akarattal és szándékkal ne tudja felidézni, majd csak részeket s apró villanásokat, s azokat is csak akkor, amikor életében egy-egy felismerésre sor kerül. És tudja, mintegy dejavu, hogy már ezt egyszer elérte. Igen, de tudni fogja azt is, hogy most lett az övé a felismerés, mert ugyanígy bent lesz a dejavu is, hogy más dolog érteni valamit, és más dolog tudni valamit.

Aztán magára hagytam. Kiléptem életéből, és sok évvel később talákoztam vele újra. Láttam, ahogy saját magát próbára teszi. Kínlódik, lemond, kínlódik, lemond, kínlódik mindazért, mi belül hajtja, s lemond mindarról, mi számára megnyugvást hozna. Láttam, hogy a pillanatnyi örömeiben milyen végtelen erőket halmoz föl. Láttam, hogy jó úton jár. Láttam, és hagytam, hadd élje úgy az életét, hogy felfedezze saját maga próbáját önmaga ereje által. Ő volt az egyik, kiket az Egyenlők kiválasztottak.

Aztán továbbmentem az időben. Egyszer megpillantottam egy mágust, aki nem volt éppen fehér. Apró

gonoszságokat szőtt, némi baksis reményében azért, hogy telitömje bendőjét. Ezekről a mágikus dolgokról, amiket megtett, elhitette magával, hogy egy jó ügyért teszi. Úgy érezte, van különbség jó és rossz között, de nem tud kilépni belőle. Úgy érezte, hogy teste gúzsba köti, és lelke mélyén felébredt valami számára ismeretlen és szunnyadó erő, mi átjárja szellemét, de szelleme nem tud vele mit kezdeni. Úgy érezte, hogy teste vágya sokkal erősebb, és gyakran agresszióval fordult a világ felé. Nem bántott senkit fizikailag, de gondolatai kuszasága zavart és halált okozott másoknak.

Aztán egy éjjel ő is arra gondolt: "Kell ez nekem? Ebből hogy tudnék kilépni? Hogy tudnám magamban a tudás szentségét felismerni?" S ez a gondolat, mit álmában alkotott, eljött hozzám úgy, hogy nem is hívtam. Meghajoltam a gondolat előtt, és elmentem hozzá. Láttam, hogy kínlódik. Teste kövér volt. Felhalmozta mindazt, miről úgy hitte, hogy az számára jó és fontos, holott tudta, hogy ez az egész csak hiú káprázat, ostobaság és a gonoszság melegágya. Azé a gonoszságé, mellyel másoknak fájdalmat okozhat. Azé a gonoszságé, ami elhitei vele, hogy jót tesz, és közben nem figyel másokra, mert nem akar, hisz menekül. Menekül mindentől, mert úgy érzi, hogy magányos a világban.

Álmában elvittem a szellemét barlangomba. Leültünk csendben az opálos félhomályban, s elhittem vele, hogy én nem létezem, és ezt a barlangot ő álmodja. Amikor teljesen meg volt győződve minderről, hogy ez az ő álma, kiléptem álmából, s láthatóvá váltam a számára. Ekkor rádöbbsent, hogy nem ő álmodja a barlangot, hanem a barlang csendje álmodja őt. Aztán megnyugodott egy pillanatra, mert felismerte, hogy nincs egyedül. Vannak mások is, és ezt szétárasztotta magában, mint elmélyült gondolatot. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy ő furcsa gondolatokkal van teli. Nem egy szellem van benne, hanem kettő. Duálja önmagának, ami nem közönséges szellemet jelent, hanem már-már az értelem csúcsát. Már-már majdnem a Szent Tudás küszöbénél áll, pedig még csak most kezdte el, és most itt bukott el. Nem tudja elfogadni

kettősségét, ami valójában egység, és elkerülhetetlen. Több mint egyszerű szellem, több mint egy fátyollény. Arra gondoltam, segítek neki, hogy szembekerüljön önmagával, s felismerje énjének dualitását, s felismerje azt, hogy ő már ott áll a küszöb előtt, sőt, félig bent is van. Felismerje azt is, hogy önmaga gyenge és gyarló, és emberi énje küzd lelkének dualitásával.

Mivel főleg szellemnek tartotta magát, és saját maga felsőbbrendű énjét nem fogadta el, így szellemként viszonyultam hozzá. Úgy mutatkoztam be neki én is, mint egy kóbor szellem, ki megszökött az élők világából, s bolyong a tér és az idő végtelen hullámai között. Meséltem neki történeteket, hogy merre jártam, és ő ezeket kíváncsian hallgatta végig. Meséltem neki arról is, hogy vannak erőforrások, melyek meg tudják állítani a test és a szellem közti kommunikáció zavarát. Meséltem neki arról, hogy ezek az erőforrások képessé tudják tenni az embert arra, hogy átlásson az élet és a létezés síkjain. Láttam, hogy szeme mohón csillog. Kérdezte is gyakran:

- Nehéz ezeket az erőforrásokat felismerni?

De mikor ezt a kérdést kimondta, már tudtam, hogy tudok rajta segíteni. Valahonnan, a barlang távoli homályából elővettem egy kristály poharat. Fakó volt, poros, hisz soha nem létezett. Aztán ugyanonnan, ahonnan a poharat elővettem, egy agyagkorsóban furcsa, olajos folyadék volt. Öntöttem neki egy kicsit. Ahogy kértem a barlang opálos félhomályába, látszott, hogy a folyadék fényes, zöld színű, szinte világít. Adtam neki egy pohárral. Ő vadul hajtotta fel, s kérdezte:

- Mi volt ez?

- Na lám, azután kérdezed meg, hogy mit ittál, miután már lehörpintetted a poharat. Nem jó dolog, hogy így követsz másokat. Sokkal jobb lenne, ha magadat követnéd. Ez a pohár, amit most megittál, az az erőforrás volt, amit az imént mondtam. A benne lévő erő testedre érdekes és furcsa hatást fejt ki. Megtisztítja elmédet, megóv a betegségektől, de ami lényeges, felébreszt a Szent Tudás Útja felé vezető úton, amin

már ébredesz. Ugyanis rámutat arra, hogy a tested csak eszköz és nem raktár.

Aztán megszakítottam álmát. eltűntünk a barlangból. Én sem voltam látható számára. Láttam, ahogy felébred álmából. Kint még sötét éjszaka volt, és szikrázóan ragyogtak a csillagok. Ott ült az ágya szélén, és tudtam, hogy még érzi az ital ízét. Tudtam, holnaptól már nem csinálja a mágiát. Ahogy ráköszönt a reggel, láttam, hogy ki fog sétálni a közeli bambuszligetbe, sóhajt egy nagyot, majd felnéz az égre és arra fog gondolni: "...Eddig ennyit tudtam, és ezt vállalom, de már nincs rá szükségem, továbbmegyek..." És láttam, ahogy az a megváltozott tekintetű ember elindul egy olyan úton, amiről mindig is álmódott, és most be tudja teljesíteni álmát. Fel tudja ismerni, hogy önmaga dualitása az nem kettősség, hanem egység, állapot, ami visszavezeti arra az útra, ami számára megmutatja, hogy tudja elérni saját belső békéjét, csendjét, és majd hogy tudja önmagát próbára tenni, melyben a próba felismerése után ráébred önvalójára.

Aztán visszamentem barlangom félhomályába, s elgondolkodtam rajta, hogy ez az örök és múlhatatlan pillanat, ez az egész világegyetem a maga végtelen síkjával mennyire átfedő és átfogó rendszere a létnek. Annak a létnek, ahol szükség van még az anyag illúziójára, hisz e fölött is van világ és az e fölött lévő világ fölött is van valami. Egy pillanatra ismét elmosolyodtam. Arra gondoltam, hogy rendkívüli ez a világ. Itt valóban van lehetősége az értelemnek arra, hogy végigjárjon minden lehetőséget, minden felismerést, minden feloldozást, akár egyetlen élet alatt is, hogy el tudja érni a tökéletességet. Azt a tökéletességet, ami az alkotás tökéletességében rejlik. Abban a kifejezés-módban, melyben az ember, az értelem, a szellem és az akarat vállalják, hogy önmaguk felismerését felelősséggel vállalják alkotásaikban önmaguk előtt, a világ előtt. És ebben a felelősségben már benne van az, hogy nem várják el, hogy ki mit gondol róluk. Nem várják el, hogy ki alkot véleményt, hogy ki mond ítéletet, mert ebben az alkotásban már benne van, hogy ők megtették.

Aki véleményt vagy ítéletet mond, az az ő alkotása, az ő felelősége. Az igazi alkotó csak elfogadni tudja mások alkotását, hisz minden alkotás, valójában az alkotó önmaga.

Miközben szellemként bolyongtam a történelem útvesztőiben, meghallottam egy furcsa sikolyt, a diadal, a mámor, a szabadság sikolyát. A harcosét, ki leküzdött maga körül már mindenkit, s az ölés vágya vezette. Elindultam a hang irányába, s első pillanatban megdöbbenve láttam, hogy ez a sikoly, fojtva és csendesen, állandó jelenléte az emberi létnek. Megdöbbenve tapasztaltam, hogy ez a mámorittas sikoly a pusztítás vak dühe, kísérője és társa az embernek. Nagyon hamar el tud uralkodni az emberen a pusztítás, az ölés vágya, mámore, s a mámor okozta belső felszabadulás. Egyfajta hatalmi pozíció. Az agresszió legmagasabb csúcsának megnyilvánulása, kielégülése, egyfajta perverz mámore a boldogságnak. De a sikoly, mi eljutott hozzám, csak erősödött, és elnyomott maga körül mindent. Már keresnem sem kellett, csak követtem a hangot a végtelen erdőn, hegyeken, zúgókon, sziklákon s hófödte csúcsokon át. Csak hasított a hang, és hívott magához mindenkit, hogy mérkőzzön meg vele, s bárki, aki kiállt a hang gazdájával, halállal végezte. Az ő sikolyuk nem volt olyan erős. Egyetlenegy dolog miatt tudtak csak veszteni: nem volt bennük lemondás az életről. Nem gondolkodtam rajta, hogy mi ez, ami ezt a sikolyt vezeti. Gondoltam ráérek akkor, amikor majd megpillantom azt, ki ekkora erőt képvisel.

Fagyos szél süvített át a tundrán. Egy aprócska sátrat pillantottam meg. Körülötte apró lovak, vastag jakbundába öltözött emberek ültek egy szél cibálta tűz mellett, kint, a sátor előtt. Az apró parázsszikrák vadul kapaszkodtak az izzó zsarátnokban, de a szél ereje egyre hevesebben és egyre jobban tépte őket. Néha az izzó, narancssárga lángnyelvek lilává és fehérré fakultak, szinte, mint aki haldoklik, de dacoltak a széllel az utolsó pillanatig is. A hang gazdája háttal ült nekem. Jó nyolc-tíz méterre voltam tőle. Nem látott, hisz szellem voltam. Legalábbis ott, abban a pillanatban úgy éreztem, hogy

eddig, akikkel találkoztam, soha, senki nem látott, és hogy most ő sem lát. Szárított jaktrágyát dobott a tűzre. Láttam rajta, hogy itt született. Úgy mozgott, mint a nomádok, úgy tett-vett és úgy is figyelt. Úgy ült, hogy jobb lába félig mellette nyújtva bal lábának a sarkán, mint egy ugrása készülő állat. De mozgásában volt valami méltóság, lassú, higgadt nyugalom, és egy pillanatra megdöbbenem. Egy nő volt az. Hátra sem nézett, úgy szólt:

- Eljöttél hozzám, névtelen szellem? Eljöttél, hogy magaddal vigyél? Eljöttél, hogy megküzdjünk vagy azért jöttél, hogy elpusztíts? Tudom, hogy itt vagy. Gyermekkoromban egyszer egy vak jós megálmodta, hogy egy éjjel, mikor a szél cibálja a tüzet, a hold nem látszik, s fekete minden, eljön értem valaki. Itt ülök három napja, én s követőim. Mind vérbeli harcosok. Az álomról senki nem tudhatott, csak te és én. Tudom, hogy itt vagy mögöttem.

Megdöbbenve hallgattam a hangokat, és egy pillanatra nem tudtam, hogy mit mondjak. Egyáltalán kell-e mondanom valamit. Elgondolkodtam rajta, hogy ez a törekeny nő, hogyan tudott észrevenni. Ki ő, és miért lát engem. Miért van benne ekkora vak düh, indulat, de ebben a pillanatban megértettem az ereje forrását. Lemondott életéről már a születése előtt. Nem azért jött erre a világra, hogy tanuljon és tapasztalatot szerezzen, hanem mert önmaga határozta el, hogy megleli saját békéjét. Mert ott, ahonnan jött, rájött, hogy tudása véges, és békétlenné, dacossá, agresszívvá vált. Láttam rajta, hogy nem szereti a határokat és a kötöttségeket. Láttam rajta, hogy a Szent Tudást keresi, és dühében szinte állattá vált. Odasétáltam melléje a tűzhöz látható ember alakban, és leültem mellette. Koszos volt, bűdös, és mocskos ruhát hordott. Két kardhüvelyt hordott a hátán, és benne rövid pengéjű, drágakövel kirakott markolatú nemes acélok. Keze mellett egy hosszú lándzsa, mely csendesen és hallgatagon feküdt a fűben. Sójajtozott, ahogy azokra az életekre gondolt, miket kiontott. A kardok is beszélgettek a hátán. Százakat ismertek, kik

általuk vesztették el életüket. Láttam, hogy a nő tekintete fakó és üveges.

- Honnét tudod, hogy én vagyok az, akit megjósoltak? - kérdeztem tőle.

- Honnét tudod, hogy én vagyok az, akit keresel? - kérdezte tőlem.

Elmosolyodtam, és ekkor vettem észre, hogy két társa a sátorból, ahogy előjönnek, óvatosan méregetnek. Úgy jártak körülöttünk, mint acsarkodó farkasok. Láttam, hogy mindegyiknek a hüvelyében a kard egy hüvelyknyit ki van húzva. Eszembe jutott a nagy harc, a hősök. Eszembe jutott Thermopile. Aztán elmosolyodtam rajtuk, és rájuk néztem. A két rabló egyre lassabban kezdte el kihúzni a kardját. Láttam, támadásra készülnek. Azt hitték, hogy valami csavargó vagyok az éjszakából, és úgy gondolták, talán jó lesz egy picit megmozgatni fáradt izmaikat. Szándékuk az volt, hogy mindezt rajtam végezzék el. Nem szóltam semmit. Mélyen a lelkükre néztem, majd, mint oroszlán, rájuk morrantam. Abban a pillanatban feléjük ugrottam, s kezem szorításával elkaptam torkukat. Holtan rogytak össze. Majd visszaültem a tűz mellé a lánnyal szembe, és ránéztem.

- Láttad mindezt? - kérdeztem tőle. - Láttad? Ez a harc. Nem az, amit te csinálsz. Honnan tudnál te egyetlen pillanat alatt a legvadabb dühvé változni? Honnan tudnád felszabadítani magadban azt az őserőt, mi képes teremteni és alkotni, rombolni, pusztítani, képes egyensúlyt teremteni?

A lány rám nézett, de nem szólt, csak mosolygott.

- Szép cirkuszi mutatvány - mondta közönyösen, majd elnevette magát. - Mi vagy te, valami sokadrendű mágus? Azt hiszed, hogy az oroszlán hangjával torkodon, villámgyors mozgásoddal s köveket morzsoló erőddel azt fogom rád mondani, amit várnál? Nem, nem. Ne hidd, hogy a tenguk őset látom benned. Nem vagy te más, csak a sötétség ura. Halál vagy te, gonosz démon, de nem félek tőled. Tudom, eljöttél azért, hogy elvidd a lelkemet. Itt van, odaadom. Nem is csinálok semmit. Nem védekezem. Elegem van, belefáradtam -

majd belenézett a parázsba, s közben lecsatolta hátáról kardjait. Mindegyiket eldobta magától jó messzire. Lándzsáját is utána dobta, és belemarkolt a parázsba. Egy öklömnyi izzó darabot vett ki. Tenyerére tette, és kinyújtotta maga elé. Érezni lehetett a hús szagát, ahogy ég. Szemrebbenés nélkül tűrte, majd rám nézett.

- Te akarod elvinni az én lelkemet? - kérdezte gúnyosan.

- Te? Azt hiszed, hogy nekem van lelkem? Azt hiszed, hogy van dolog, amit én nem bírnék ki? Úgy gondolod, hogy bármi jobban fájhat, mint ez az izzó parázs? - s ezzel összeszorította öklét. Ott volt ujjai alatt az izzó parázs, és az égett hús szaga egyre jobban terjengett.

Én ráfújtam messziről, és kezében a parázs szénné vált, elszállt belőle a hő. Ráfújtam még egyet. Kezéről eltűnt a seb.

- Nem vagyok démon, és nem a lelkedért jöttem. Meghallottam sikolyodat, amint végigszántotta az időt, s láttam, hogy sikolyodban feladtál mindent, mi az életről szól. Láttam azt is, hogy a tudás szentségét tiszteled.

- Mit tudsz te? Azt hiszed, hogy olcsó varázslataid segítenek bármit is?

Ekkor megelégettem kihívását. Ránéztem a tűzre, és az izzó kis zsarátnokok, a rajtuk táncoló kék lángnyelvekkel óriási máglyává nőttek. Ott ropogott, pattogott előtte a hatalmas lángtenger, de láttam, hogy most sem fél. Nyoma sincs benne a rettegésnek, a rémületnek. Nyoma sincs benne a dacnak és a haragnak. Átsétáltam hozzá a tűzön, és ekkor pillantottam meg mögöttem két árnyat. Az imént megölt rablók árnyai voltak. Szellemeik. Szellemeik, kik általa nyernek erőt. Ekkor értettem meg, hogy ő valójában hatalmát, mi nem e világi, megőrizte, megtartotta, s evvel a képességével tudott észrevenni, ahogy ott álltam mögöttem, mint szellem. De láttam azt is, hogy a két árny már nem az, akiket az imént öltem meg, mert a gonoszság démonaivá váltak. Láttam most is, mint sziszegő kígyók, ott köröznek körülötte, s várják az alkalmas pillanatot, hogy gondolatai közé ágyazzák magukat, és hogy eltérítsék arról az útról, amit végzetében ő maga jelölt ki magának. Ahogy

átléptem az utolsó zsarátnokot is, megálltam előtte. A kígyók szisszenve csúsztak hátrébb. Nem mertek közelebb jönni. Ekkor megfogtam a lány kezét, megszorítottam. Nem szisszent semmit, majd mélyen a szemébe néztem, s megláttam, hogy ki ő. Emlékszem rá. Ő is oda szokott ülni a tölgyfaligetbe társaival beszélgetni, és onnan indult nagy útra. És, hogy miért jött el? Csak önmagát keresi. Önmagát, hogy felismerve saját létét, egyensúlyát, megtalálja saját békéjét és csendjét.

- Most mennem kell - mondtam neki. - De szemmel tartalak. Ahhoz, hogy vágyad teljesüljön, és elindulj a Szent Tudás útján, egy dolgot meg kell tenned. Mától nem ölhetsz. De mától hallanod kell azokat a hangokat, kiket megöltél. Kik ott sóhajtoznak körülötted, és kérdik minden egyes pillanatban, újra és újra: "...Miért, miért?..." De te, nem mondatsz semmit, nem adhatsz magyarázatot, nem alkothatsz ideákat, csak hallanod kell. És még valami. Meg kell őrizned akaratodat. Nem lehet jogod és kiváltságod arra, hogy megőrülj. Csendet kell keresned. Csendet, s talán majd méltóvá válsz arra, hogy a csend keressen téged.

Kitépte karját a kezemből, és én ezzel a lendülettel el is tűntem előle. A máglya ismét összeesett, s kicsi, izzó zsarátnok lett táncoló kék lángnyelvekkel. Leroskadtt elé, és zokogni kezdett. Most már óvatosabb voltam, csak a csendből figyeltem. Ott még soha nem látott senki. Soha nem is vett észre senki. Egész hajnalig ott maradtam mellette. Egész éjjel kiabált, fel, a messzi égre. Nézte, hogy a felhők között előcsillan néha egy-egy messzifényű csillag, aztán újra elbújik a felhők mögé. Hallgattam, ahogy szidja a világot teremtő Isteneiket:

- Miért? Miért nem lehet itt minden olyan, mint bennem azon a képen? Miért? Mi végre tudjátok ti azt megtenni, hogy így különbséget tesztek a világok között? Miért van az, hogy ily határokat szabtok, és miért kell nekem ölni? Hogy egy pillanatra érezzem, hogy van hatalmam? Miért csak ez az út vezet el odáig, hogy egyáltalán észrevegyem, hogy mi a hatalom? Holott tudom, pontosan tudom! És miért jön az a

nem létező szellem ide, hogy holmi jó tanácsokat osztogasson nekem? Miért, és miért ment el? Miért nem jön vissza? Mi az az átok, mellyel magamat sújtom, hogy még ez a nem létező létező is magamra hagy? - aztán kezdte elől a kiabálásokat.

Ahogy megpirkadt, lassan magára hagytam. Megvártam, amíg fölgyújtja a sátrat, és a tűzbe veti a két halott rablót is. Figyeltem, mit csinál a fegyverekkel. Láttam, hogy azokat is a tűzbe veti, aztán fegyvertelenül, pusztá kézzel elindult, hogy kijusson a pusztából. Kócos, csapzott haja a szemébe lógott. Már nem kiabált, nem szitkozódott. Rásütött a nap, ahogy felkelt, és fénye áthasította a szürkület szemfedőjét. Aztán elindult csak úgy, előre. Éreztem rajta, hogy nem gondolkodik azon, hogy hova megy. Nem fontos számára az sem, hogy útközben mi történik vele. Egy dolog volt fontos számára. Eljutni valahová, ahol már várják. Eljutni valahová, ahol a Szent Tudás megszólítja. Aztán teljesen magára hagytam.

Sok évszázaddal később találkoztam vele újra. Férfi volt és néma. Nem volt harcos, festő volt. Vázákat és porcelán tárgyakat festett. Csendesen ült kis műhelye homályában, és minden képén egy pusztában vándorló nőt rajzolt sokszor úgy, hogy csak az arcát, sokszor csak egy mozdulatát. Minden egyes képben ott volt a halál, az, amit a nő az életében, egy távoli korban osztogatott. Aztán hosszú, tisztos életet élt meg. Öregen, lassú mozgású bölcsként halt meg. Halála pillanatában ott álltam mellette. Rám nézett, és csak annyit mondott:

- Régóta vártalak, túl régóta. Már kezdtem lemondani arról, hogy egyszer eljössz, és már nem is vártalak igazából, nem reménykedtem. Gondoltam, egyszer méltónak tartasz majd, hogy újra beszéljünk.

- Igen, most eljött az ideje - feleltem neki. - Most elviszlek valahová, ahol hosszú időn át lesz egy aprócska dolgod. Elvittem a szellemek honába. Oda, ahová a halálba készülők szelleme jut. Abba a birodalomba, ami öregebb, mint bármi, ami anyag.

Meglepődött egy pillanatra, hisz nem gondolta, hogy ez a világ ilyen gyönyörű, színes, zsvajjal, hangokkal, érzésekkel, szerelemmel és szabadsággal teli.

- Miért hoztál ide? - kérdezte újra.

- Egyszerű dolog miatt. Egy kis segítséget kérnék tőled. Aprócskát, picikét. Egy jó darabig, persze addig, amíg újra nem jövök. Elmosolyodott, és rám nézett.

- Kezdem ismerni ezeket az apró kis szívességkéréseket, és ezek a rövid idők és az apró szívesség nálad: kín, felismerés és a legvégén, feloldozás. És hogy mindez mennyi ideig tart? Hát a te fogalmaid szerinti aprócska idő nekem évszázadokat jelent, vagy akár egy örökkévalóságot is.

- Hát igen. Nem egyformán mérjük az időt, de most ne beszéljünk annyit, mert nekem most mennem kell.

- Ó, már megint sietsz valahová? - kérdezte.

- Igen - válaszoltam - Így tehát térjünk rá a tárgyra. Az lesz a dolgod, hogy kik lent, az emberek világában meghalnak, te ott állsz mellettük. Lelkük megy majd oda, ahová tartozik. Szellemük átkerül ide, s neked át kell őket vezetni úgy, hogy szinte észre se vegyék, hogy a világ megváltozott körülöttük. Segítő leszel, egyfajta őrző. Szent titkok tanúja leszel, s ezek a titkok, ne felejtse el, csak az emberek világában titkok. Itt, az élet, a lét, az egység részei. És hogy mindezt a munkát miért kapod? Nos, egyszerű. Számtalan embert öltél meg, valaha régen, az örökké hullámzó időnek egy távoli pillanatában. Majd utána, egy életen át pihentél, csendben, némán elmélkedtél, és már-már elhitted magadról, hogy bölcs vagy. Hát, most mindezt egyesítsd. Tanulj abból, amit látni fogsz. Okulj és csak segíts, ne vezéreljen semmilyen más gondolat. Még arra se gondolj, hogy jót vagy rosszat teszel, csak segíts, és ez elég lesz. Úgy is meglátod, kimondani sokkal könnyebb, mint sem most ezt gondolnád. Olyan dolgokat fogsz látni, amelyek most a számodra elképzelhetetlenek. Az emberi szenvedésnek olyan mélységei fognak megnyilvánulni előtted, amelyekről eddig elképzelésed sem volt, és most végignézed, hogy miről szól sok ember élete, és hogy mitől félnek a

legjobban, milyen az ő számukra a halál, és milyen az, amikor ráébrednek, hogy a halál csak átalakulás. Sokkal rosszabb a halálnál, amikor rájönnek arra, hogy a maguk teremtette illúzióvilágból nem tudnak kitörni, mert vágyaik, akaratuk és birtoklásuk saját gondolataikban nem engedi, fogva tartja őket. A te dolgod csak az lesz, hogy pusztán csak segítesz, és rávezeted őket arra, hogy az nem létezik, amit az életről gondoltak, mert az egész csak csupa káprázat, illúzió. Csak ezt az aprócska dolgot kérem tőled - mondtam neki gyorsan és határozottan.

Ő elém állt, és halkán csak annyit mondott:

- Nem tudom, hogy te ki vagy, de azt látom, hogy itt, ebben a világban mindenki úgy tekint rád, hogy a szeme sarkában ott bujkál valami megfoghatatlan, átláthatatlan, érezhetetlen és kifejezhetetlen méltóság, amivel rád gondol. Több vagy te itt, mint szellem, és akárhogy is gondolok rá, nem tudom kivenni a fejemből, hogy mi már találkoztunk valahol, de nem tudom, hogy hol.

- Igen, régóta ismerlek - mondtam neki. Majd hátat fordítottam, és elindultam, de még visszaszóltam hozzá: - Ezen még egyszer elmélkedünk, aztán majd még beszélünk róla, és jó sok idő múlva, mikor már nem lesz idő, egy kicsit mosolygunk is rajta. Na de, most már tényleg mennem kell. Majd jövök érted. Tégy úgy, mintha ide tartoznál, hisz valójában, ez igaz is. Te ide tartozol. Most, ez a te időd - mondtam, majd eltűntem.

Visszaléptem barlangom magányába és egy pillanatra azon gondolkodtam, vajon meg tudja-e tenni azt a sok rá váró feladatot. Vajon át tudja-e segíteni a haldoklókat az örökké létező szellemek birodalmába? Vajon meg tudja-e nyugtatni a rémülettől és a félelemtől reszkető haldoklót úgy, hogy az észrevegye, hogy van hona a boldogságnak, van hona a gondolatnak. Aztán egy pillanatnyi habozás után úgy döntöttem, hogy most újra kimegyek a világba. Mint kóborló szellem végigsétálok a fejlődő időt, és a távoli jövőben vagy a letűnt múltban folytatom, mit eddig elkezdtem.

Egy távoli világba csöppentem bele. Halottakat pillantottam meg a karavánút szélén. Már napokkal ezelőtt történhetett a tragédia, amit kóborló, rabló bandák hagytak maguk után. Vak szerencse és a tébolyult magány eredményeképpen az emberek csak ölni tudnak. Azt hiszik, hogy ezzel bármit is elérnek. Ott sétáltam az emberi maradványok között. Mindenki halott volt legalább három-négy napja. Láttam, ahogy a dűnéket a szél lassan elindítja, hogy megadja a végtisztességet a halottaknak. Láttam, ahogy betemeti őket az apró, lisztszerű, finom homok. Most is látom: kék ég, sárga háttérrel, és mindenki halott. Jó húszan voltak a kereskedők. Tevéiket és áruikat a rablók elvitték.

Aztán láttam azt is, ahogy az idő fonalát végignéztem, hogy a rablók is hasonló sorsra jutottak. Pár nappal később egy homokcsapdába sétáltak bele. Nagyobb volt, mint gondolták. A felülete szilárdabb, és majdnem járhatónak tűnt a dűnék tenyerén. Aztán, amikor táborot vertek, éjjelre elnyelte őket a homoktölcsér, tevéstől, rablóstól, az árukkal együtt. Mindent magához hívott a sivatag. Közben, ahogy ültem a dűne árnyékában, és arra gondoltam, hogy az emberek mást nem is tudnak csinálni igazából, csak pusztítani, ölni, és elvenni mindazt, ami a másé, egy pillanatra átfutott rajtam a gondolat, hogy nem vagyok egyedül. Körülnéztem, de élőt sehol nem találtam. Ekkor megpillantottam három szellemalakot. A kereskedők szellemei voltak. Két idősebb és egy fiatalabb. Nem tudták eldönteni a csata következtében, hogy mi történt, és önmaguk hulláját nem is akarták látni. Ott bolyongtak a dűnék között, és teljesen abban a meggyőződésben voltak, hogy ők élők. Amikor megpillantottak engem - persze megint óvatlan voltam, mint szellem voltam jelen, így -, ők észrevettek. Amikor megpillantottak, ujjongva rohantak felém. Ahogy letelepedtek mellém a homokba, nem látták, hogy lent a szél hogyan temeti be az emberi testek maradványait.

- Na végre, hogy valaki idevetődött - szólt az idősebbik.
- Már nem tudtuk elképzelni, hogy mi történt. Arra emlékszünk csak, hogy valami porfellegből támadó rablósereg

ránk támadt, és elhajtották jószágainkat, de minket szerencsére nem bántottak.

- Nem bántottak? - mosolyogtam rájuk. - Hát, nektek igen nagy szerencsétek van. Micsoda nagy sorscsapás lenne, ha ti már halottak lennétek. De ugye, ha halottak lennétek, akkor nem tudnánk itt beszélgetni? Tehát, ti éltek.

- Hogyne élnénk. De jut eszembe, te ki vagy Barátom?

- Én? - kérdeztem. - Miért akarod tudni?

- Ne vedd udvariatlanságnak - folytatta az idősebb. - Nem, nem akarom tudni, de ha már itt a sivatag közepén egymás mellett ülünk, legalább, majd ha elmeséljük unokáinknak ezt a pillanatot, akkor tudjuk folytatni a mesét, mikor megkérdezik, hogy ki volt még ott.

Éreztem mind a három alakon, hogy nagy baj van. Semmiképp nem akarják tudomásul venni, hogy ők már halottak.

- Hát, hogy ki vagyok én? - gondolkodtam egy darabig, hogy mit is mondjak, majd rávágtam: - Árnyék vagyok. Messzi, távoli világból jöttem. Túl a sivatagon, túl a hegyeken, és arra délre, ott van egy nagy erdő, azon is túlról, onnét származom. Nem vagyok kereskedő, mint ti. Nem vagyok katona sem, sőt, rabló sem. Afféle pusztát járó ember vagyok. Csak jövök-megyek az orrom után, és néha elbeszélgetek azokkal, kik megkérdezik, hogy merre van az irány, ahová épp készülnének.

- Akkor te jó sok mindent tudsz - feleli a fiatalabbik.

- Ó, ifjú Barátom, egy-két apróságot csak. Te talán sokkal többet tudsz, de lehet, hogy senki nem tud semmit, csak itt üldögélünk. Aztán elgondolkodtam egy pillanatra, ahogy végignéztem ezt a három alakot, hogy tréfaképpen megkérdezem tőlük, nem szomjasak-e. De gondoltam, ez eléggé morbid lenne, és rá is jönnének, hogy milyen állapotban vannak. Így tehát taktikát változtattam, mert azt éreztem egyre jobban, hogy nagyon nagy a baj.

Próbáltam kíváncsiskodni, hogy miért nem akarják tudomásul venni halálukat, és ekkor megpillantottam a rémület okát. Valahol messzi, távol, túl a sivatagon, a tenger partjához

közel van egy város. Onnan jöttek. A város szélén ott várnak rájuk, s láttam, hogy nagyon reménykednek, hogy fiaik, férjük, hazatalál. Egy család volt a három alak. Apa, két fiával. Összeszorult a torkom egy pillanatra. Mennyire szeretik azokat, kik otthon maradtak, és az otthoniak is mennyire szeretik őket. De egy biztos, hogy ez a "mennyire," ez egy nagy kötelék. Nem engedi el a halálba indulót se sokszor. De láttam azt is rajtuk, hogy attól félnek a legjobban, hogyha velük valami baj lesz, akkor az otthoniak utcára kerülnek. Nincstelenné és sorstalanná válnak, menekülőkké, kiket majd mindenhol kiteszik. Felelősséget éreztek magukban, de nem merték kimondani, mert ha ki merték volna mondani, akkor szembe mertek volna nézni a halállal. Szembe mertek volna nézni azzal a felismeréssel, hogy valójában mindenki a maga sorsát éli. De ezt nem tudták megtenni. Ezeknek az ismereteknek a birtokában teljesen új taktikát dolgoztam ki. Elindultam velük a sivatagba.

Elindultam, hogy kivezesse őket oda, ahol városuk van. Hosszú napokig ballagtunk, és főképp ők beszéltek. Elmesélték merre jártak, mi mindent láttak. Elmesélték, hogy kereskedtek borral, szőttessel és állatokkal, de soha nem kereskedtek fegyverekkel. Mindig menekültek az olyan helyről, ahol fegyverek voltak.

Aztán egy délután, ahogy megpillantottuk a várost, messze, távol, aprócska fehér házait, ahogy a tenger partján egymás mellett sorakoztak, az ifjú kereskedő hirtelen furcsán nézett rám, majd önmagára, bátyjára és az apjára is.

- Mondjátok csak, nem vettetek észre valami furcsát?

- Nem - mondta az idősebb. - De haladjunk, nem érünk rá gondolkodni. Le szeretnék érní a városba, mire a csillagok járása befejezi ezt a napot, és mire az új napot elkezdik, már otthon szeretnék lenni. Haladjunk fiam! - mondta az öreg.

- De várjunk csak egy pillanatra - erősködött a fiatalabbik.

Az öreg kicsit mérges lett, és hátraszólt:

- Mondjad, mondjad, figyelek türelmetlenül, de legalább akkor mondd!

- Nem vettetek észre? Nincs nyomunk a homokban.

Tudtam, hogy most kiderül minden. Egy pillanatra arcukra fagyott a rémület, majd az öreg felsóhajtott. Egyet akart lépni a város felé, de visszafordult.

- Halottak vagyunk. Meghaltunk a dűnék között akkor, amikor a rablók ránk támadtak. Halottak vagyunk. Kitesztott minket az élők világa. Nem tudunk lemenni.

Erre a középső fivér vadul elkezdett rohanni a város felé. Szaladt, és mi mentünk utána. Leértünk a városba, és láttuk, ahogy ő ott áll a szembejövő emberek között. Mindenkinek kiabál, de mindenki átmegy rajta, senki nem hallja. Egy gyermek, egy öreg, egy férfi, egy nő, egy sem. Egyetlenegy sem. Odaértünk a házukhoz. Idős, kövérkés asszony ült a küszöbön. Fekete ruha volt rajta. Négy nő ült mögötte. Valami makkfélélt válogattak egyik edényből a másikba. Szamarak futkároztak hátul, és a raktáépületek üresen tátongva várták, hogy éjszaka az enyhülés rájuk köszönjön. Forróság volt. Senki nem szólalt meg közülük, de mindegyiknek lehetett látni a gondolatát. Félték, rettegtek, hogy nem jönnek haza, kik elmentek. Az öregasszony közel állt ahhoz, hogy lelkét visszaadja teremtőjének. Egy pillanatra volt már csak attól, hogy meghasadjon a szíve. Egyetlenegy pillanatra, de ez a pillanat kínosan hosszúnak tűnt. Félt ő is attól, amitől az öreg. Ha meghal, vége mindennek. Kitesztottá, sorstalanná válnak, kik utána itt maradnak.

Ahogy ezen gondolkodott, úgy éreztem, hogy valahogy jelt kellene nekik adni, hogy tudják, mi történt, de inkább fejtsék meg ők a talányt. Odaléptem eléje, nem mint szellem, hanem mint a csendből egy gondolat. Ne lásson, ne érezzen, ne vegyen észre semmit. Arra gondoltam, hogy a kezében lévő tálat ejtse le. Majd egy óvatlan mozdulattal a tál leesett, darabjaira hullt, és a benne lévő magok kigurultak az utcára. A szél abban a pillanatban feltámadt, és kezdte a port a magvakra fújni. Az öregasszony nem hajolt le, csak nézte a magvakat, és

elgondolkodott egy pillanatra. Majd egy könnycsepp gördült ki a szeméből. Láttam, megfejtette a titkot. Nem csinált semmit. A darabokat sem vette föl. A törött edényt is ott hagyta a küszöbön, ahová esett. Bement a házba, és leült a nőkkel szembe.

Észrevették a nők a könnycseppet.

- Mi baj? - kérdezték.

Az öregasszony görcsösen tördelte a kezeit, majd egy pillanatra felszakadt belőle a sóhaj.

- Meghaltak - mondta halkán. - Nem érzem már őket. Nem reménykedem. Tudom, hogy meghaltak.

Ahogy ezt kimondta, összeesett. Mire teste elérte a padlót, szelleme már ott lebegett a teste fölött. Láttam, ahogy kóborló szelleme megpillantja férje és két gyermeke szellemét. Egyesültek ismét. Ott volt előttem egy család, élők és holtak. Egy picit szomorú voltam. Egyik látja a másikat, míg a másik, árvának és kitaláltnak hiszi magát. Elképzelése sincs arról, hogy akiket szeret, azok ott vannak mellette. S láttam, hogy az itt maradt élők egy idő után elfelejtik majd a halottakat, és a felejtésben elhalványuló emlékek között elmúlik a kapocs, mi erre az életre összefűzte őket. Hát igen. Ettől fél az ember a legjobban, hogy elfelejtik, és ez mindig meg is történik. Milyen érdekes a világ. Ettől félnek az Istenek is. Hát igen, amilyen lent, olyan fent, amilyen fent, olyan lent.

Aztán szép lassan magára hagytam ezt a kis furcsa társaságot, bár tudtam, sorsunk összeforrt. Nem csak a sivatagból vezettem ki őket, de később még találkozunk. Jó magasra emelkedtem föl, a sivatag fölé. Az egész betellett. Ahogy lent láttam a hajdan volt folyóvölgyeket, eszembe jutott az a világ, amikor itt még óriási erdők, folyók voltak, városok bújtak meg közöttük. Békés, nyugodt emberek éltek bennük, és ma már senki nem emlékszik rájuk. Az idő betemette őket. Most sivatag van ott, hol valaha virágzó kultúra volt. Most sivatag van, és a sivatag retteg az időtől, hogy mikor jön el az ideje annak, hogy a homok alá rejtett titkok újra előkerüljenek. Hosszú nemzedékek születnek és halnak meg újra és újra, amíg

egy szép napon majd valahonnét elindul egy szél, nem is szél, egy aprócska szellő. Nagy lendülettel lefut valami hegyoromról, aztán megtetszik neki a futás öröme, és egyre gyorsabban és gyorsabban a szellőből szél lesz, a szélből fergeteg, a fergetegből vad orkán, s egyszer csak rálel ez az orkán majd a sivatagra, fölkapja a homokot, és viszi, és viszi, bele a tengerbe, és amit maga után hagy, az a döbbenet, mert a világ újra és újra megalkotja majd önmagát.

Aztán, ahogy végignéztem a sivatagon, egy picit el is fáradtam. Visszatértem kőmagányomba. A csend, a határtalan mélység és magasság, a határok nélküli végtelen kiterjedés magába zárt. Vártam az időt, hogy mikor alkotja meg újra azt a pillanatot, hogy kilépjek ebből a magányból.

Ismét a csend vett körül. Nemlétem egyé olvadt létemmel. Semmi nem volt a fontos számomra, csak ültem barlangom magányában, és figyeltem az időt, ahogy alkotásaiban eljön az a pillanat is, ami számomra fontossá válik hosszú idő múltán a csendes, opálos félhomályban. Néha eszembe jutott, hogy talán ki kellene menni az emberek közé. Ki, a messzi távoli világba, megnézni, hogy az önmaguk által gerjesztett nyüzsgő zivaj mennyire járja a csend és a béke ösvényét. De igazából soha nem éreztem fontosságát annak, hogy csak úgy kíváncsiskodjak.

Aztán egy pillanatban az idő jelezte felém, hogy megszülte önmagában azt a pillanatot, amikor kővilágom burka megreped, és a szikla repedésein át kisugárzó fényben kiléptem a nemlét és a lét határából, és már túl voltam a hegyeken. Ismét arra gondoltam, hogy mint szellem leszek jelen a világban. Újra hallottam a hívó szót. Rövidke idő telt el, miután meghallottam a távolról felszakadó sóhajt, és elindultam az irányába. A pillanatok egymást születték. Alkotás alkotásba fulladt bele, és a haldokló alkotás mindig megszülte az újat, a fényteltit, a ragyogót.

Egy erdőt pillantottam meg. Ahogy egyre közelebb ereszkedtem hozzá, láttam, hogy az időnek egy nagyon távoli fodrába kerültem. Embereket láttam, egy tűz előtt ültek. Nem

gyakoroltak rám nagy hatást, figyeltem őket, és már az első pillanatban tudtam, hogy ők küldték a sóhajt. Aztán megváltozott az idő, a tér, a helyszín, és láttam, hogy ugyanezek az emberek köépületek között vannak. Élik mindennapi, gondos és dolgos életüket, és próbálnak a miértekre és a mertekre magyarázatokat lelteni, de nem veszik észre, hogy új miérték és mertek születnek magyarázataik nyomán, és így valójában soha, semmi nem változik. Elmosolyodtam rajtuk. Hogyan is tudna az ember megváltozni, ha nincs is rá ideje. Így valójában a változáshoz csak egyetlenegy dolog kell: idő, idő mindenkinek, s mi a változás maga: felismerés.

Láttam, hogy ezek az emberek lassanként kezdik felismerni önmagukat. Egy közösséghez, egy csoporthoz tartoztak. Gondolkodásuk, az életről alkotott világvéjük, és az egymáshoz való viszonyuk mélyen és gyökeresen meghatározta azt a társadalmi rendet, amiben éltek. Kezdett a kis csoport szimpatikusnak tűnni. Úgy gondoltam, hogy végig követem őket az idő hullámai között, és ahol mód és lehetőség nyílik rá, kérdéseikre sugallatokkal küldök némi választ. Aztán néha megtréfáltam őket. Mint élő ember toppantam közéjük, és ezalatt az idő alatt hosszasan és elmélyülten beszélgettem velük. Soha nem jöttek rá apró tréfáimra. Valóságosnak hitték, mit szemük lát, és nem bírták felfogni, hogy nem létezem. Néha viccesen próbáltam rá utalni, de ők csak mosolyogtak kényszeredetten, és mosolyukból láttam, sehova nem jutottak gondolataik zavarában, és semmit nem értettek meg. A világ felismeréséhez vezető Szent Út első lépéseiben haladtak előre. Próbálták megérteni önmagukat, de abban a pillanatban, ahogy szembekerültek gondolataik halmazával, azt akadályként nézték, és úgy is kezelték. Nem vették észre, hogy ez, valójában lecke, aminek értelmét, mélységét, jelentőségét fel kellene ismerni. De azért segitettem nekik újra és újra, hisz így kerek a világ.

Gyakran visszamentem kőmagányomba, kiléptem az időből és saját csendemben - ami hegyeket alkotott fölém -

vártam, s pihentem. Mígnem egy pillanatban elhatároztam, ismét kimegyek a világba, de most halandó ember leszek, és ebben a halandó állapotban csak élek, és megpróbálok úgy tenni, mint az emberek.

Krétán születtem újjá. Egy kézműves család egyetlen gyermekeként. Szüleim már idősek voltak, mikor megérkeztem közéjük. Talán pont ezért sokkal nagyobb örömmel és odaadással fogadtak. Igaz, már jó előre figyeltem őket, és szándékosan és tudatosan választottam ki őket. Születésem pillanatában próbáltam minden olyan képességemet, mely zavart tudna kelteni az emberek között, hátrahagyni. Igazából teljesen olyan voltam, mint egy halandó. Sok tekintetben még nehezebb is volt a dolgom. Nem csak azért, mert nem használhattam saját képességeimet, hanem sokszor le is kellett tagadni őket, és ez megnehezítette életemet, és sokszor a későbbiekben is gyakran okozott a számomra kellemetlen problémákat.

Tizenhét éves koromra kitanultam apámtól a padlók festésének művészetét. Fürdőknek, palotáknak és középületeknek a padlóira festettünk különféle képeket. Úgy éreztem akkor, ott, hogy ez az élet megnyugtat.

Ahogy múltak az évek, egyre jobban és jobban hiányzott valami, amit nem tudtam máshogy megfogalmazni, csak úgy, hogy a tűz, a szenvedély, az erő, amely átfogja, átjárja és fenntartja a világot. E nélkül az erő nélkül esendőnek, gyengének éreztem magam. Szinte rettegettem attól, hogy bármelyik pillanatban eljön az elmúlás, teljesen és totálisan megsemmisülök. Ilyenkor titkos magányomban eszembe jutott, hogy ugyanennek az erőnek a hiánya miatt, mennyit rettegetnek az emberek. Életuntakká, kedvetlenekké válnak, és el sem tudják képzelni, hogy valójában a szenvedély bennük van. Hiába keresik bárhol, bármilyen dologban, eszmében, hitben, tárgyban, személyben, soha nem fog működni, hisz amit ráruháznak másokra, az előbb-utóbb elkopik. A sűrűn csiszolt gyémánt előbb-utóbb értéktelen porrá válik, és éreztem, hogy ez okozza az emberek számára az egyik legnagyobb félelmet, az

egyik legnagyobb hiányt: a tűz, a szenvedély, az életerő, a szerelem, a szabadság hiányát.

Húsz éves koromra eldöntöttem, hogy ezen változtatni fogok. Kilépek abból a világból, ami számomra ezt a sivár egyhangúságot biztosította, és arra gondoltam, hogy elmegyek, és felfedezem az embereket, a városokat, és nem megtapasztalni, csak látni akarom azt, hogy az emberek miért zárkoznak el ettől a tűztől, szenvedélytől, mindattól, ami a számukra meg tudná mutatni, hogy az élet több mint gyönyörű. Amikor elbúcsúztam otthonról, úgy éreztem, hogy csak sok év múlva, idősen és öregem térek majd vissza ebbe a házba. És amikor visszajövök, itt már senki nem lesz. Megöleltem szüleimet, és elmondtam nekik, hogy mit érzek. Elmondtam nekik, hogy szeretem őket, és hogy gondolatban mindig velük leszek. De elmondtam azt is, hogy mennem kell. Így megfojt a világ. Nem tudok élni sivár, egyhangú némaságban. Nem tudok élni, amikor körülöttem mindenki úgy gondolja, hogy csend van, és mindezek ellenére látom az embereken, hogy belül üvöltöni tudnának, és közben elhitetik magukkal, hogy békések, boldogok, holott bennük tombol lelkük szabadság utáni vágya.

Kiléptem a kapun, megálltam egy pillanatra, és elnéztem jobbra is balra is. Emberek jöttek-mentek. Mindenkit ismertem. Köszöntek, visszaköszöntem rájuk. Aztán eldöntöttem, hogy nyugat felé indulok, át a közeli hegyeken, be az első nagy városba. Ez volt a tervem. Tudtam, hogy három napig kell majd gyalogolnom, de hát bíztam abban, hogy útközben majd csak rám mosolyog a szerencse, és az is megerősített ebben, hogy anyám csomagolt pár napi élelmet, így tudtam, hogy a városig biztos kibírom.

Hamar elhagytam a kicsi házakat, a fehérre meszelt félkupolás tetőket, a márványkőből kirakott széles járdákat, olajfaligeteket. Hamar elhagytam mindent, ami mögöttem maradt a múltból. Ugyan kötődtem hozzájuk, fontosak is voltak számomra, de mindezek ellenére valami megkönnyebbülést éreztem. Kiléptem valahonnét, ami

tanulságokkal volt teli. Felismertem, hogy az emberek rettegnak, és rettegésükben nem veszik észre, hogy a tűz, a szenvedély, a szerelem, a szabadság, az élni akarás, az valójában ott van bennük, és ezáltal fásultakká válnak, életuntakká és lemondókká, agresszívakká, dühösekké, és mindig kívülről, mástól várják a megoldást, holott bennük van a megoldás. De hát az ember, amiről nem tud, azt nem is látja. Nem veszik észre, mert nem mondta nekik senki, hogy a szabadság az nem egy hit, eszme, cél vagy idea, hanem az emberi méltóság egy állapota.

Ott, ahogy ballagtam a fehér mészkösziklával kirakott úton, madarak röpködtek körülöttem, és néha egy-egy olajfát láttam. Megálltam olykor-olykor egy pillanatra, és nagyot szippantottam a tenger felől érkező hűs, sós levegőből. Ezt nem tudják észrevenni - gondoltam. Ezt, a mindent átható életerőt. Két napig tartott az út. Kimondottan jól éreztem magam. Szüleimre vidáman gondoltam vissza, szeretettel, békével. Tudtam, sokat köszönhetek nekik, és mindent meg is tettem azért, hogy ha lelkük eltávozik ebből a világból, akkor szép, nyugodt, békés, derűs útjuk legyen.

Aztán a második nap délutánján történt valami. Egy házat pillantottam meg. Szép nagy volt, szinte már-már palota. Körben oszlopcsarnok a négy égtáj felé. Fehér márványból készültek az oszlopok és a kerengő folyosó a ház körül rózsaszín gránitból és márványból volt kirakva, de nem volt rajta festés. Mindjárt eszembe is jutott, hogy itt kereshetnék magamnak egy kis munkát. Pár napig itt ellehetnék, és ezalatt megismerhetnék pár embert. Talán épp itt tartogat valamit számomra az élet. Ahogy ránéztem, már össze is állt bennem a kép. Láttam, amint ott ülök a ház teraszán egy pici, háromlábú széken, nézem a ház padlóját, s táncoló lányokat festek a padlóra.

Elindultam a ház felé. Nyugalmat, csendet és némi derűt éreztem. Ahogy közeledtem a ház felé, egyre jobban a hatalmába kerített egy furcsa érzés. A tűz, a szenvedély érzése, a mindent elsöprő vágyé, és éreztem, hogy ez mind itt vár rám.

Itt, a fehér oszlopokkal körülölelt házban. Aztán, ahogy közeledtem a ház felé, és felleptem az oszlopokhoz vezető pár lépcsőre, halk hárfahangra és fuvolaszóra lettem figyelmes. Egy pillanatra átfutott agyamon, talán valami szentély. Titkos vágyakkal, félelmekkel, gondolatokkal teli szentély. De eszembe jutott, hogy nem láttam egyetlenegy istenszobrot se, és semmiféle rejtett utalást arra, hogy itt akár jóda vagy bármi más lenne. Hangosan köszöntem, aztán vártam, hogy valaki viszonzozza a köszönést. Pár pillanat múlva elhalkult a zene, s megszűnt a hárfa hangja, és csak a fuvola maradt a háttérben. Egy fiatal, talán közel annyi idős nő lépett ki elém a nyitott ajtón, mint én voltam. Abban a pillanatban, ahogy a szemébe néztem, úgy éreztem, hogy eltalált a villám. Rámosolyogtam, és szinte meg sem hallottam, ahogy megkérdezte tőlem, hogy miben segíthet, és mi járatban vagyok. De éreztem, hogy gyorsan kell valamit mondanom, és bármit mondok, azzal sok minden el fog dőlni. De bármit nem mondhattam. Így hát egyetlen pillanat alatt eldöntöttem, hogy itt akarok maradni. Egy kicsit dadogtam, hebegtem, aztán hangosan felnevettem, meghajoltam a lány előtt, elnézést kértem betolakodásomért, aztán lenéztem a padlóra, és szinte, mint akit nem is nagyon érdekel a dolog, sőt, mintha talán közömbös is lettem volna egy kicsit, úgy, a padlót nézve mondtam neki:

- Én valójában festő vagyok, és látom, hogy ez a járólappal itt sima, szinte már-már kopár. Ha pár napig itt lakhatnék, annak fejében megfesterék rá bármit.

A lány elmosolyodott, és megkérdezte:

- Talán nincs hol laknod?

Erre felemeltem a fejem, ránéztem, és kihúztam magam.

- De, lenne hol laknom - feleltem. - Lenne, de el akartam menni otthonról. Meg akarom ismerni a világot. Látni, hallani az embereket, érezni a tüzet, a szenvedélyt, a szerelmet és a szabadságot.

A lány egy pillanatra rám nézett, és láttam, elgondolkodik, majd nevetve odaszólt hozzám:

- Rendben, ahogy akarsz. Ma pihenj, s holnap reggel nekiállhatsz munkádnak. Kapsz szállást, ételt és italt is, amíg nem végzel. És még valamit - mondta vidáman. - Ahhoz, hogy vágyaidat megismerd, s mindazt, amiért elindultál a nagyvilágba, hát jobb helyre nem is jöhettél volna. Itt mindezt megteheted. Szinte majdnem mindent, kivéve egyet. A szerelem itt nem lakik. Mi táncosnők vagyunk. Ugyan nem tartozunk a híres kaszthoz, kik a bikákkal táncolnak, nem tartozunk a harcosok kasztjához sem, kik a csatából induló vagy éppen az onnan érkezőknek táncolnak. Papnők sem vagyunk, kik az Istenek kegyeiért táncolnának. Bár valaha mindegyikünk szeretett volna mindez lenni, de úgy döntöttünk, nem adjuk el se testünk, se lelkünk. Aki táncolni akar, az táncoljon maga. Mi, magunknak táncolunk. Csak magunknak, de kivételt teszünk veled. Amíg itt leszel, táncolunk neked is.

És mindez így történt.

Az elkövetkezendő napokban festettem, és ők táncoltak. Bár nem volt teljesen igaz, amit a lány mondott, mert táncoltak másoknak is. Bárkinek, aki az úton arra járt, és megcsodálta őket. Táncoltak, daloltak, és mosolyogtak. Sokszor látszott rajtuk, hogy bölcsnek hiszik magukat, hogy ezáltal, hogy táncolhatnak, meg tudják ajándékozni a világot örömmel. Valójában ebben igazuk is volt, de láttam tévedésüket is. Sokszor mondták azt, hogy ők már eljutottak odáig, hogy lemondjanak saját örömukről, és csak más örömeivel foglalkozzanak, az a fontos számukra. Elgondolkodtam rajta, hogy ez mekkora tévedés. Arra gondoltam, hogy segítettek rajtam, így én is segítek rajtuk.

Eljött egy éjjel. Csendes, fogyó hold ragyogott az égen. Sápadt sugara ott sétált a fehér oszlopok között. Kinn ültem a lépcsőn, hátam az oszlopnak vetve, és jólesett a hűs, tengeri szél. A következő pillanatban becsuktam szememet, és már bent voltam a lány álmában. Láttam, álmában is táncol, dalol, s testét borító könnyű fátyol rajta táncol a létben. Aztán

odaléptem hozzá álmában, mint ráncos képű, vén öregember s megkérdeztem tőle:

- Mondd csak ifjú lány. Mi számodra az öröm?

- A tánc, a forgás, a mások öröme, hogy engem csodálnak.

- No lám. Akkor te egy kicsit talán hiú vagy? - kérdeztem tőle. Láttam, hogy álmában meglepődik, ahogy így kiadta önmagát. Majd kiléptem álmából, és arra gondoltam, hogy reggel, ahogy felébred, maradjon meg benne az álom érzése arról, hogy rájöttek titkára. Mindez így is történt.

Reggel, ahogy kinyitotta a szemét, láttam zavarodottságát. Ahogy felkelt a nap a távoli sziklák mögött, én még mindig ott ültem az oszlopoknál. Kijött a táncoslány, leült mellém. Ránéztem, és láttam zavarát.

- Mi történt? - kérdeztem.

- Olyan furcsát álmodtam az éjjel.

- Ne, ne meséld el! - mondtam neki. - Ne tedd, hisz tudod, azzal, hogy az ember elmondja álmait, kiadja önmagát, és sosem tudhatod, hogy a másik mihez ért. Csak akkor tedd mindezt, ha megbízol bennem, és elfogadsz olyannak, amilyen vagyok.

A lány rám nézett, majd egy pillanatra elgondolkodott azon, amit mondtam neki, de aztán hirtelen rávágta:

- Persze, rendben. Elfogadlak olyannak, amilyen vagy. Elfogadlak egy vándorló festőnek, ki színekkel fogja meg a múltó időt, s ecsetjével örökre gúzsba köti azt.

- Jó, meséld az álmodat - mondtam neki.

- Álmomban egy ráncos képű aggalt találkoztam, és azt mondta, hogy nem szívből táncolok.

- Biztos, hogy ezt mondta? - kérdeztem tőle.

- Hm... igen vagy legalábbis azt hiszem, valami ilyesmit mondott. De bármit is mondott, egy a lényeg: igaza volt. Hiúság azt mondani, hogy csak a mások öröme az öröm számomra, és nem csak hiúság, hanem az igazságé is. Önző vagyok, és ebből már talán nem is tudnék kilépni. Mit kellene tennem ahhoz, hogy mindez megváltozzon?

- Mit? Hát figyeld az ecsetet, amikor festek. Én csak fogom, s ő sétál a vásznon. Ő viszi a festéket, ő mondja meg, hogy milyen legyen az ív, a forma, milyen legyen a benne rejlő érzelem és az általa kisugárzott gondolat. Én, a festő, csak eszköz vagyok. Az ecset a lényeg. Számodra a tánc legyen a lényeg. Ne mások öröme adjon neked örömet, hanem a belőled kisugárzó öröm legyen mások öröme, s táncod szépségét lelked szabadsága járja át. Akkor megérted, milyen az önzetlenség - majd feléje fordultam, és a szemébe néztem. Vágyat és készletést éreztem arra, hogy megfogjam a kezét, és megcsókoljam. Ő nem húzta el a kezét, ahogy hozzáértem, és az arcát sem, ahogy közeledtem feléje. Vad és szenvedélyes csókot adtam neki, és ahogy a felkelő nap végigsimított minket, lánggra lobbant bennünk a szenvedély, a szerelem, és éreztem, hogy ez a nyomasztó érzés, amit idefelé éreztem, most tűnik el a házból végleg és visszavonhatatlanul, s helyébe költözött a szerelem.

Hosszú évekig éltünk így együtt. Egészen addig, amíg a világot alkotó Istenek el nem döntötték, hogy ez a kultúra, ami szépségében és szabadságában már-már tökéletes volt, általuk el lesz pusztítva. Együtt haltunk meg, de utána mindegyikünk más-más útra tért. Én visszatértem barlangom kőmagányába, ő meg az életében átélt szerelem, szenvedély, felismerés és boldogság pillanatában elindult önmaga felismerése útján. Bár a jövőben egyszer-kétszer még találkoztunk, mégis minden egyes pillanat, mely az időben keresztezte útjainkat, mindig újra és újra örök és felejthetetlen nyomot hagyott életünkben.

Múltak a másodpercek, a napok, az évszázadok és újra csak a csend volt a társam. Aztán egy pillanatra éreztem, hogy eljött az ideje, és mennem kell. Nem hangok, nem fények, nem a megismerés és az élet kalandjának nagyszerű és csodálatos vágya vezetett, hanem valami sokkal mélyebb dolog, a felelősség. Felelősség azok iránt, akiknek valamilyen úton-módon életük és gondolataik részesévé váltam, s ők az én gondolataimmá.

Kiléptem kőmagányomból, és elindultam az érzés irányába. Láttam embereket, házakat, városokat, aztán erdőket, mezőket, folyókat, tavakat, szélviharokat, csendesen szitáló esőt, s vitt az érzés. Aztán egy pillanaton belül, valahol az időtlenség kezdeténél megpillantottam egy embert, amint mélységes csendjének általa elképzelt illúziójában kirekeszti elméjéből a külvilágot, és a szoba közepén ülve meditál. Csend vette körül, mert a csendre gondolt, de gondolata alkotta meg a csendet, és nem vette észre maga körül a csendet. Ott álltam mellette, mint gondolat, s elmosolyodtam rajta, hogy mennyivel egyszerűbb lenne, ha nem gondolna a csendre, hanem észrevenné. Akkor az idea állapotából az állandóság állapotába lépne át. De jó úton jár, már törekszik - gondoltam. Jó úton, mert igénye, több mint igénye van igazából a csendre. Valami mélységes felismerés vezet, amit mindennap körbejár, és mindennap azt hiszi, hogy ő már elérte a csend birodalmát, de valójában csak áll egy nyitott kapu előtt, és nem mer belépni. Láttam, hogy azért nem tud rajta belépni, mert elképzelt csendet akar magának. A saját érzés és gondolatvilága, a saját maga ideái alapján megalkotott egy csendet, amit rá szeretne erőltetni a külvilágra, önmagára, környezetére, és mivel ez nem sikerül soha, így feszültségekkel éli életét. Konfliktusokkal, s a konfliktusokat leggyakrabban társai, barátai vagy éppen társa közt bontakoztatja ki. Igaz, nem tudatosan, legtöbbször tudattalanul, hisz ő maga a szeretetről, a békéről, az egyensúlyról beszél, de mivel csak egy általa elképzelt ideologizált csendben van, így ez a csend nem érzékelteti vele azt, hogy mások is a csendre törekednek. Így valójában, amikor azt mondja, hogy elfogadja más békéjét és csendjét, az nem jelent mást, mint egy pillanatra megpihenve beletörődik abba, hogy nem tud hatást gyakorolni másokra. De nem ismeri fel azt a pillanatot, amiben azt kellene neki tudatosan felismernie, hogy minden ember a saját sorsáért felelős, és a saját maga ideológiája alapján keresi saját maga békéjének a csendjét.

Ez az ember most ott ült a szoba közepén. Úgy hitte, meditál. Kavargó gondolatairól nem akart tudomást venni, és csak az általa elképzelt ideális csendet kereste. Nyugodt volt és boldog, talán több is ennél egy picit, felszabadult, mert tudatosan kirekesztette elméjéből mások hangját, és itt követte el a hibát. Nem vette észre, hogy a hangok között egy aprócska morzsa is van, egy aprócska, pici, kis, megkeményedett, kővé vált morzsa, és ez valójában a saját maga hangja, ő maga, mely álmoképeiből alkotta meg saját magát. Hisz álmában gyakran látta úgy énjét és fizikai alakját, mint egy bölcs, meditáló, szent életű ember, aki békét sugároz és nem vár érte semmit. Ez az idealizált álomállapot nem érzékeltette vele, hogy bizony ő is egy valóság. Nem az álom valósága, hanem reális síkja mellett egy másik idősíkból ugyanúgy jelen van. Aztán egy másikban is, ahol nem mint bölcs, meditáló, szent életű, hanem épp ellenkezőleg, harcos, agresszív, indulatokkal teli és tagadó személy. De tagadása valójában mindenre kiterjed, mit a hit, az akarat, az értelem s az intelligencia vezet, és mindent áthat, ami valójában agresszió, düh, indulat, kapzsi és önző ragaszkodás.

Ahogy ott álltam, egy pillanatra elgondolkodtam rajta, hogy három különféle énje még nem tud egymásról, bár ha nagyon-nagyon mélyen megnézzük, akkor kettő átfedésben van egymással, a szent életű szerzetes sűg annak, aki épp keresi az útját, míg a másikban felszabaduló agresszió, düh, indulat ezt a sűgást legyengíti, eltompítja. Így valójában olyanná válik mind a három énje, mintha örök konfliktusban lenne egymással, és nem vette észre azt, hogy ilyen összefüggés van az idősíkok végtelenje között. Nem vette észre azt, hogy az összefüggés lényege valójában nem más, mint egy összetartó kohézió, szimbiózis. Ha az egyik idősíkból valaki megéhezik, akkor a másik idősíkból elkezd enni, önkéntelenül is, hisz gondolatai, vágyai az embernek összeérnek. De ha pontosan nézzük, akkor az embereknek. Hisz az idősíkok valójában egy lelkét jelentenek, s a lélek számtalan előfordulási formációja, a számtalan idősíkból megnyilvánuló én tudatú test s a hozzá

párosuló szellemi én. Mindegyiknek egy lelki motivációja van, elérni az egyensúlyt, a békét, a boldogságot, s visszakerülni az eredendő bűn nélküli állapotba. És ott, a szoba közepén meditáló ember nem tudta eldönteni, mivel szándékosan lecsendesítettem belsőjében saját maga gondolatait, nem vette észre, hogy a gondolatok között, melyek erőszak árán lettek elhalkítva, ott vannak azok a saját maga sugallatai is, melyek valójában rá tudnák vezetni a Szent Tudás útjára.

Egy pillanatra elgondolkodtam rajta, hogy mi tévő legyek vele, és döntöttem. Megszülettem az ő életében. Megismerkedtünk, és elkezdtem neki beszélni a lélek rejtelméről, mélységéről és a világ melletti másik világról, a világokat összekötő rendszerről. De láttam azt is, hogy a létünk melletti másik létidő síkban, ahol énje agresszív állapota él, annak dühe kiterjedt hatást gyakorol mindegyik énállapotára, és lelkének ereje számtalan énjét nem mindig tudja megfelelően átjárni. Mivel a szoba közepén meditáló ember néha, ahogy rávilágítottam neki a Szent Tudás útjára, elfogadta, amit mondtam, de láttam a szemében a kételyt, s láttam, hogy nem meri magának bevallani, hogy nem mindennel ért egyet. Így hát eldöntöttem, hogy más módot is fogok alkalmazni annak érdekében, hogy megtalálja saját belső békéjét.

Éjjel, álmában belementem gondolatai mélységébe, és gondolataim keresztül eljutottam abba az állapotba, ahol a másik énje él, ugyanabban a reális valóságban. Az agresszív énnek nem meséltem semmit. Láttam rajta, hogy nem is nagyon érdekli. Vad volt, önző, egoista, és már-már a gonoszság határát súrolta. Indulatai fékezhetetlenek voltak, így tehát ugyanilyen lettem én is vele, agresszív, önző és egoista. Ő ezeket látva rajtam, elkezdett bennem bízni, szimpatizálni, és úgy érezte, hogy mi ketten egyformák vagyunk. Én mindezt ráhagytam, majd egy óvatlan pillanatban elkezdtem agresszív énjét még agresszívbban megközelíteni, erre ő dühvel és haraggal válaszolt, minek eredményeképpen az agresszió kicsúcsosodásának pillanatában rám támadt. Nem védekeztem. Egyszerűen kitértem útjából, de nagyon mélyen arra

gondoltam, hogy az, ami most történik, az e személy idősíkjának végtelenjére terjedjen ki. Minden létállapotban lévő énje érezze azt a dühöt, azt a haragot, amit most ő valójában átsugároz a világra. Arra is gondoltam, hogy ez a harag forduljon ellene, csak ellene, és hogy ezt a visszafordított erőt ugyanúgy érezze végtelen idősíkjának mindegyik énje.

A hatás megdöbbentő volt. Az agresszió napokon belül összeroppantotta, majd a rá következő pár nap kínlódása végén meghalt. Ott álltam halála mellett, és ez is volt céлом és tervem. Mivel pontosan tudtam, hogy a halál pillanatában a felszabaduló lélek, a mély és elementáris, traumatikus erőket a minden időben lévő lét állapotnak átadja, kisugározza, mint egy követendő vagy kikerülendő példa, attól függően, hogy mi okozta magát a halál pillanatát. Ezután már nem volt más dolgom, mint visszamenni abba az állapotba, ahonnan kiindult ez az egész. Abba az időbe, ahol a szoba közepén ott ült a meditáló, és fizikai énem gondolatai felerősödtek benne. Éreztem rajta, hogy a másik idősíkból áthozott düh, harag és halála érzése elérte azt a célt, amire gondoltam. Haraggal gondolt rám ebben a síkban is. Úgy érezte, elvettem tőle valamit, de nem tudta megmondani, hogy mit. Féltés, féltékenység a Szent Tudás iránt egyszerre mutatkozott meg benne. Láttam, hogy egyre jobban olyan akar lenni, mint én. Nem tudta megmondani, hogy miért, csak.

Ekkor láttam, hogy az agresszió iránya megszakad. A dühben előbb-utóbb meg fog hasonulni önmagával. A düh ereje össze fogja roppantani énjét, és ebben az összeroppantott énállapotban, a szent szerzetes állapotában lévő énje által kisugárzott egyensúlyenergia rávilágít arra, ami a követendő út. Számára így megmutatkozik a béke. Tudtam, hogy soha nem fog rájönni, hogy valójában az, hogy ellenem fordult, azt én akartam. Azt is tudtam, hogy arra sem fog soha rájönni, hogy mindez azért történt, mert egy másik idősíkból élő énjét szándékosan és akarattal elpusztítottam, csupán csak azért, hogy egyensúlyba tudjon kerülni. Az emberek ezt mind morálisan úgy tekintenek, hogy moráltalan. De ha az emberek

tudnák, hogy az örökké jelen lévő lélek valójában egy időtlen dolog, akkor nem úgy tekintenek erre a dologra, hogy moráltalan, hanem úgy, hogy egyfajta segítséget nyújtottam arra vonatkozólag, hogy mi a fájdalomtól kivezető út.

És még valamit az emberi lét gondolkodásáról. Az emberek azt sem vennék észre, hogy saját szabad akaratukból döntenek, hisz az agresszív én halálának pillanatában felszabadult gondolatok, amikor átsugárzódtak a szobába meditáló énré, az maga döntött, hogy agresszióval fordul-e a világ felé, azaz átveszi-e agresszív énje tulajdonságait, mit a lélek rásugároz, vagy átveszi a szent életű énje tulajdonságait, amit a lélek felszabadít.

Nagyon nehéz az idő állapotában az időtlenség csendjéről beszélni, és nagyon nehéz meghatározni, hogy mi a jó és mi a rossz. Hisz gyakran, ami az ember egyik életében jó, az a másik életében rossz. Ami az egyik idősíkban megfelelő, a másikban nem megfelelő. Nagyon nehéz értelmezni egyáltalán bármilyen formában és bármilyen csendben ott, ahol idő van, önmagát az időtlenséget.

Tizennegyedik fejezet

Lassan átfutott a szél a dűnék között, és egy pillanatra úgy éreztem, újra otthon vagyok. Nem térben és időben távol valahol, hanem otthon, a kiindulóponton. Újra ott ülök az oszlopcsarnoktól övezett lépcsőnél házam előtt, nézem a végtelen, kék tengert, a kék eget, a valószínűtlenül fehér báránnyelűket, és nézem a nádtenger között megbúvó barna, foltos dűnéket. Látom, távol a dűnék takarásában előcsillan a Könnyek Útja arctalan szobrainak csúcsa. Úgy tűnik, mintha az idő befedné őket, holott csak a dombok takarják el szemem előtt a Könnyek Útját. Aztán a lassan futó szél odaér hozzám. Megcirógat, végigsimítja hajamat, majd meglibbenti a mellettem lévő virágok mélyzöld levelét, aztán beszalad a belső udvarra. Felugrik a háztetőre, s hátul, a ház mögötti virágoskertben leugorva tovaszalad. Jó otthon lenni. Jó arra gondolni, hogy van egy biztos pont tértől és időtől függetlenül a lét határán, az otthon, ami megnyugvást ad, lehetőséget a megérkezésre, biztosítékot, hogy van honnan elindulni és van hová megérkezni.

Akármikor itt ülök a lépcsőn, és elnézek a dűnék felé, mindig megakad a szemem a Könnyek Útján. Végtelenszer néztem már, ahogy a nap rájuk tűz, ezekre a dermedt, arctalan szobrokra. Mégis mindegyik pillanat olyan, mintha most látnám először. Mélyen megérintenek. Vajon hány és hány fejlődő értelem van elszórva szerte a térben és az időben, kik éppen most építik a maguk Könnyek Útját, most állnak harcban örök ellenségükkel, a gonoszsággal, és vajon tudják-e, hogy mindez honnan indul? Tudják-e, értik-e, érzik-e, hogy a gonoszság az nem más, mint az emberben megbúvó arctalan félelem, mely arcot, testet és alakot tud ölteni, célok, eszmék, ideológiák által? Vajon tudják-e, hogy ugyanaz, ami legyőzi a gonoszságot, az is ugyanolyan arctalan, és igazából akkor győzi le, ha a gonoszság nem nyer arcot, alakot, formát, célt, eszmét, ideát, hanem megmarad, mint tiszteletreméltó, fejlődő tudat, aki még csak nem is ellenfél, hanem sokkal inkább lehetőség,

aki rámutat a gyengeségre? Rámutat arra a pontra, ami valójában akadály a szellemés a lélek számára, hogy megismerje a hosszú és kínos úton önmagát, hogy valójában a gonoszság nem más, mint csábító könnyebbség, csábító egyszerűség, de ami a leglényegesebb, más által megoldandó feladat, mi elvonja az értelem és az intellektus esélyét és lehetőségét arra, hogy a saját szenvedését felismerve előbbre lépjen a lét örök körforgásában. De elgondolkodtam azon is, hogy mások, akik épp most állnak neki ezeknek az arctalan szobroknak az elkészítéséhez, vajon tiszteletből, méltóságból vagy félelemből teszik? Félelemből, mert adózni akarnak valakiknek, áldozni, akiktől majd elvárják, hogy megoldják helyettük mindazt, amit ők képtelenek voltak megoldani. És gondolnak-e arra, hogy a Könnyek Útja, az soha nem az építőknek szól, hanem mindig egy személynek, annak, aki veszi a bátorságot és végigmegy rajta, veszi az akaratot, hogy lemond arról, ami számára a legféltettebb kincs: az alkotásról, és helyette felvállalja a cselekvést. Ezáltal valójában átlényegülve szellemileg eléri az alkotás legmagasabb pozícióját. Nem másoknak alkot, nem önmagának, csak cselekszik, mert elfogadja, hogy a benne munkálódó erő, tudat, lélek, szent szellem, ő is egy utat jár benne. Ő is fejlődik és ezáltal elfogadja azt is, hogy a gonoszság nem más, mint ezekről a dolgokról való lemondás. Lemondás a szent szellemtől, lemondás a szent útról, és akkor megérti, hogy a gonoszság valójában nem más, mint az élethez való jog megkérdőjelezése. Több, mint hatalomvágy, több, mint birtoklás.

Aztán egy pillanatra gondolataimat elhalkítottam, hátam mögé tettem mind a két kezemet, és kicsit hátrádöltem. Fölnéztem az égre, néztem, ahogy a madarak röpködtek, lustán sétáltak a báránnyelűk, megálltak, majd tovább-ballagtak. Eszembe jutott kőmagányom. Vissza kell mennem, és éreztem, hogy a kő megreped. Újra átjárja a fény, és a következő pillanatban feleszmélt az örök csend, benne én, s általam a csend kiterjedt. Ebben a kiterjedt, határok nélküli örök pillanatban megszülettem.

Samarkand gyönyörű város. Még most is az orromban van a görögdinnye illata, a barackvirág, ahogy a hajnali, sivatagi szél, mikor megrázza a fákat, s a szélben szálló virágszirmok táncot lejtenek a fa körül. Samarkand ősi város. Jó volt ott lenni. Egyszerű utcagyerekként éltem. Szüleim már korán meghaltak. Egész életemben a nyüzsgő város egy apró, pici része voltam. Mindenkiről tudtam mindent, és minden kofa ismert. Ugyan kicsit haragudtak rám, amiért néha elcsentem ezt-azt tőlük, de igazából soha, senkivel nem kerültem összetűzésbe. Nyolc éves lehettem, amikor Nefter, az öreg tanító magához fogadott. Megtanított írni és olvasni, és mindig az volt a szava járása:

“Kiránduló vagy te köztünk, és lehet, hogy neked kellene minket tanítani életerőre, vidámságra, kacagásra, s arra a mély szomorúságra, ami a szemedből árad.”

Persze én csak mosolyogtam rajta, de gondolataim legmélyebb zugában tudtam, hogy miről beszél. Azalatt a sok év alatt, amíg az öreg élt, néha megpróbáltam elkezdni, hogy elmondjam neki mindazt, amire emlékszem, de csak odáig jutottam, hogy langyos, nyári éjszakákon azt meséltem neki, hogy milyen a világ a csillagok között. Persze mindig azt mondtam neki, hogy én ezt álmodtam. De az öreg vidáman rám mosolygott, aztán bajsza alatt nevetve, szinte mintha csak magának morogta volna, mindig azt mondta:

“...Persze, mi mást mondanál. Talán azt, hogy jártál kinn? Igaz, tőled azt is elhinném. De mesélj csak ifjú ember, ki öregebb vagy, mint a csillagok az égen...”

És én meséltem neki a csillagokról, a térről, az időről, a gyorsulásról, a lassulásról, a mozdulatlan mozgásról. Ő éveken át ott ült mellettem, és hallgatott. A halál is így jött el érte, beszélgetés közben.

Az a nap megrázó élmény volt, nem csak számomra, Nefter számára is. Hajnali két óra volt. A halála előtti nap éjszakáján, mikor elmentünk lefeküdni, egész éjjel a csillagokat néztük, majd két óra tájban bementünk a tanító kicsi házába,

meggyújtottuk az olajmécsest, megmosakodtunk, s ki-ki a maga szobájában aludni tért. Persze, most mindenki csodálkozna azon, hogy a szobában nem csak mi voltunk, hanem ott voltak az öreg kecskái, macskái, kutyái, mert az öreg szerette az állatokat. Mindig úgy gondolta, hogy az nem igazán élő ember, aki maga körül elűzi, elzavarja az állatokat. Mindig úgy gondolta, hogy ők se véletlenül vannak ott, ahol vannak, és talán van valami mondanivalójuk ezeknek a lényeknek az ember számára. Életében sokszor vívódott, mikor valamelyik állat ebéd formájában az asztalra került, és ilyenkor hosszasan elmélkedett és gondolkodott azon, hogy vajon mi történt volna akkor, ha fordítva sült volna el a dolog, és hogy épp így alakult, azt milyen erők és törvények határozták meg.

De visszatérve arra a napra, az öreg ott feküdt aprócska, pici ágyn, a mellette lévő székre hajtogatta kaftánját, ami már közel annyi idős volt, mint ő maga, kopott, öreg, itt-ott szakadozott kaftán. Én is lefeküdtem. Álmomban beléptem az öreg álmába. Gyermeke nem tudta, hogy mi történik. Ám kővilágba rejtett szellemem átváltoztatta gyermekénemet, és olyan lettem, mint régen: sok évvel idősebb, fehér hajú, barna bőrű. S ebben a szellemalakban ott álltam Nefter álmában. Elbeszélgettem vele arról, hogy rövidesen nagy útra megy. Messzi, végtelen időket fog átjárni, s ebben a kirándulásban a lét más síkjait ismeri meg. Újra megszületik majd, mint halandó, de ez a samarkandi lét kiindulópontja lesz eljövendő életei hosszú sorának. Kiindulópontja lesz, hisz elindult egy úton, ami a Szent Tudáshoz vezet. Most ugyan életében más volt a vallása, és a következő életében is más lesz, ez mindig körbe-körbe forog, mint a spirál, mint ahogy a lehulló juharfa virága köröz az égen, aztán amikor majd elér a végcélhoz, arra már pontosan tudni fogja, mi miért történt vele.

Tudtam, hogy Nefter nem ismert föl álmában. Reggel, mikor fölkelt, vizenyős, furcsa, mély tekintettel nézett rám. Egész délelőtt nem szólt semmit. Úgy tűnt számomra, hogy kicsit ideges. Agg, megfáradt teste ugyan lassabban mozgott,

mint előtte bármikor, de még elvégezte a napi teendőket. Aztán kora délután magához hívott, és leültetett maga mellé.

- Gyere, ülj mellém ifjú emberke. Gyere, mesélj arról, amiről a csillagos ég alatt szoktunk beszélgetni. Tudom, hogy most még nem jött el az ideje annak, hisz nappal van, fényes nappal, de gyere. Érzem, kevés az időm, és mennem kell nemsokára.

Ránéztem, és leültem melléje.

- Tanító, mondd, mi bajod van? Látom rajtad, hogy egész nap zaklatott, s kicsit feszült vagy, s látom, hogy agg testedben egy ifjú szellem lakik.

- Mit beszélsz te, gyermek? - mosolygott rám az öreg.

- Mit beszélnek, mit beszélnek, hát amit látok.

- Hát igen - felelte az öreg. - Te sokkal több mindent láatsz, mint én azt gondoltam. De mindig megnevettetsz, hisz lehet, hogy csak a gyermek őszintesége beszél belőled, s el sem gondolkodtam azon, hogy lehet, hogy valami másról van itt szó.

- Ugyan, mi másról lenne szó? Én csak beszélek a csillagokról, amiket álmomban látok, beszélek a térről, a végtelen űrről, és csak azt tudom mondani, amit már mondtam. Ezek az én álmképeim, álmaim álma, a bennem lévő emlékek álmodják önmagukat.

Leültem mellé, és hosszú órákon át beszélgettünk, válaszoltam az egyre sűrűsödő és sokasodó kérdéseire. Aztán közben a nap is kezdett lenyugodni. Egyszer csak felálltam, pár lépést előresiettem, és nagy lendülettel a napra mutattam.

- Látod, Nefter? - kérdeztem tőle. - Látod a napot? Hát azon keresztül jönnek a lelkek, s azon keresztül mennek, amikor eljön az ideje. De addig, amíg nem jön a számadás, addig nem mehetnek át rajta. Bolyonganak örökké, térben és időben egészen addig, míg meg nem tudják önmagukat váltani saját megtisztulásukkal, s a világot teremtő nagy Istenek meg nem enyhülnek rajta. Amikor kiengesztelődnek a nagy Istenek, akkor a lélek a napon keresztül majd visszaszáll oda, ahonnan elindult, vissza a napba vagy talán azon túlra. Ezt már nem

tudom, nem álmodtam róla most, de tudod Nefter, soha nem lehet tudni, hogy holnap mit álmodok.

Az öreg jót mosolygott rajta, aztán felállt, bement a házba, és kihozott egy tál barackot. Jóízűen megettük, s a vége felé már látni lehetett, hogy az öreg egyre fárad, egyre lassabban mozog, és már a barackevés is eléggé felélte erejét.

Aztán eljött az este. Kiültünk a csillagok alá, s újra megszólított:

- Mesélj ifjú ember, mesélj a csillagokról! Mi van azokon túl?

S én egész éjjel meséltem neki. Egyszer csak furcsa árnyalakokat vettem észre a sötétben. Akkorák voltak, mint egy ember, és egyetlen egyszer megkérdeztem Neftert is, hogy látja-e az árnyakat. Ő szomorúan felelte, hogy nem. Majd hosszú hallgatás után elhalkulva, gyengén, remegő hangon csak annyit felelt:

- Ugyan látni nem látom őket, de érzem, hogy egyre közelednek.

És valóban így volt. Az, amit érzett, számomra látható volt, hogy csak jönnek, közelednek feléje. Nem voltak ezek az árnyalakok sértők, bántók vagy rossz szándékúak, sőt, ellenkezőleg, úgy tűnt, hogy meg akarják védeni az öreget valamitől. Segíteni szeretnének neki, s láttam, hogy a háttérben furcsább, gonoszabb alakban lévő árnyalakok is vannak, s ezektől akarják az öreg szellemét megóvni. Ezek az árnyalakok a gonoszság alakjai, a halálba készülőt akarják a maguk oldalára átállítani, hogy majd ha megszületik következő életében, akkor az ő általuk adott parancsok alapján élje le az életét, és a beléje táplált gonoszság kerüljön át az emberek világába.

Éjfél után halt meg az öreg. Ott ültem mellette, beszéltem a csillagokról, és folytak a könnyeim. Láttam, ahogy kilép a testéből, amely meg sem mozdult. Úgy ült ott, mint sok éjszakán keresztül, és a könnyeim egyre csak folytak, majd megszólaltam:

- Látod, most emelkedsz fölé ennek a világnak. Látod, hogy elhagyott tested, mint levetett kaftán, itt van mellettem. Látsz engem is most már. Kívül vagy ezen az időn és ezen a téren, átkerültél ennek a határvidékére. Látsz még, és nem tudsz a látványtól megszabadulni, de látod most már azokat, akiket éreztél. Látod, hogy ők óvnak, védenek téged, és látod, hogy mindaz, amit elmondtam, igaz. Jó utat, öreg Nefter.

Aztán láttam, ahogy az öreg fölött a tér megváltozik, és kóborló szelleme és lelke átkerül egy teljesen más pillanatba. Ekkor fölláttam, átmentem a szomszédokhoz, s könnyes, maszatos arccal csak annyit mondtam nekik, hogy az öreg meghalt. Nem szóltak semmit. Az asszonyok nem kiabáltak, a férfiak nem tépték szakállukat, hanem átballagtak velem, és megnézték, hogy valóban az történt-e, amit mondtam. Mikor ezt mind nyugtázták, az öreget egy fehér vászonba takarták, és bevitték az ágyára. Gyertyát gyújtottak mellette, s egész éjjel fent voltak a halott tetem mellett. Én nem értettem, hogy minderre miért van szükség, hisz a tetem már nem fog senkivel sem beszélgetni, senkit nem fog bántani. Szelleme sincs már itt, rég továbbment az ő útján, a saját felismerései felé. Nem értettem azt sem, hogy miért ez a nagy félelem Nefter szellemétől.

Ahogy elgondolkodtam rajta, hogy talán az emberek itt egész mást akarnának kifejezni, de megmondom őszintén, hogy akkor, ott, ez a dolog olyan nagyon mélyen nem ragadott meg. Sokkal jobban vonzott az, hogy miért jöttek ezek az árnyalakok, s azok a másik árnyalakok miért tartották távol őket, miféle árnyak háborúztak itt. Hajnalig ezen gondolkodtam, mikor a szomszédok megkérdezték, hogy most mi lesz velem. Én természetesen vettem, hogy ott maradok az öreg házában, s ott élek tovább. Ugyan, azt nem tudtam, hogy mihez kezdek, de úgy gondoltam, hogy elmegyek dolgozni, vagy éppen a piacra az árusoknak segíteni, és mint más, rendes ember, majd élem az életemet. Lesz családom, munkám, és majd szép lesz minden.

Zajosan kavarta a port a szél az utcákon, ahogy néha egy-egy karaván áthaladt a város nyüzsgő forgatagán, és ahogy a sivatag vándorai elvegyültek a tömegben, még hallani lehetett a tevék bőgésének a hangját. Aztán ez is elhalkult, és a szokványos zsidvásár hangja uralta és tartotta életben a várost. Samarkand elsősorban kereskedőváros volt, másodsorban a hit városa, a bölcsek városa, de sajnos nem utolsósorban a katonák városa is. Az elmúlt sok év alatt az itt élő emírek, sejkék olyan katonai támaszponttá építették ki a várost, amely sok ezer kilométer távolságban meghatározta a város katonai jelentőségét, stratégiai fontosságát. De igazából ezek a dolgok távol álltak tőlem. Sokat jártam ki a város környéki hegyekbe elmélkedni, pihenni.

Ahogy múlt az idő, egyszer csak azt vettem észre, hogy elmúltam huszonöt éves. A szomszédok mosolyogva sügtak össze a hátam mögött, és hiába tudtam az ügyes-bajos dolgaikra megoldást találni, hiába tudtam megtanítani a gyerekeiket írni és olvasni és a hit rejtelseire, hogy bölcsekké váljanak egyszer, hiába mondtam nekik, hogy a legfontosabb dolog az ember életében az, hogy meglelje a saját békéjét, ezért, amikor az utcán álltam, hát igen, megmosolyogtak, és főleg a fiatalabb lányok nevetve sügtak össze mögöttem. Ez mind azért volt, mert valójában huszonöt éves korom ellenére még mindig egyedül éltem. Egyedül, abban a házban, amit Neftertől, a tanártól, talán úgy is lehetne mondani, hogy ajándékba kaptam. De ez nem igazán fedti a valóságot, de az sem fedné, hogyha az mondanám, hogy rám hagyta örökül. Nem, egyszerűen csak ott maradtam. Ő nem volt a tanítóm, én nem voltam a tanítványa. Hosszú estéken keresztül beszélgettünk, kint ültünk a csillagos ég alatt, s meséltem neki arról, hogy mi van kint. Akkor még gyerek voltam, és az öreg Nefter mindent elfogadott amit mondtam, és tudtam, hogy halála pillanatában ez volt számára a legnagyobb boldogság. Érezhette a csillagok végtelen nyugalma és a csillagokat építők végtelen hatalmát. Nem az volt a célom, hogy én Neftert valami földöntúli tudásra vezessem rá, sőt, ellenkezőleg, csak beszélgettünk, és semmi

rendkívülit nem mondtam neki. Bár ő úgy érezte, hogy azok a dolgok, amiket elmondok neki azokon a csillagfényes beszélgetéseken, azok az ő számára mély, megközelíthetetlen, szinte szent titkok. Amikor meghalt, talán onnan, az égi magasságból megsúgta a szomszédoknak, hogy ne vegyék el a házat, s engem ne tegyenek vissza az utcára. De lehet, hogy a szomszédok csak maguktól voltak jó emberek. Nem biztos, hogy mindenkinek megsúgják, hogy jó ember legyen. Vannak akik születetten azok, és én inkább arra szavazok így visszaemlékezve, sok-sok év távlatából, hogy azok inkább születetten jó emberek voltak.

Nos, visszatérve a lányok mosolygására, gyakran nevettek ki, amikor ügyes-bajos dolgaimat intéztem a városban, amikor hol ide siettem, hol oda, és børsarum egész kopott volt már a sok jövés-menéstől. Ruháim sem éppen a legjobb rendben néztek ki. Éreztem, hogy itt valami nem jó, valamit csinálni kellene, hisz nem vagyok szent életű pap, nem vagyok senki, csak egy írástudó. Nem éreztem, hogy ez feljogosítana arra, hogy én bármit mondjak magamról, és bármiféle módon hirdessem tudományomat. De azt éreztem, hogy nem is ezt kell tennem, sokkal inkább elviselni a csendet, a nyugalma, s hagyni, hogy az élet mit hoz elém. Éreztem azt is, hogy ebben az életben a legfontosabb dolog az volt, hogy Nefterrel beszélgessek, és ami ezután jön, azt valójában mások sorsának a hatása gyakorolja majd rám, és talán majd abban lesznek olyan feladatok, amelyek megoldásra várnak. Lesznek olyan pillanatok, amelyek többet hoznak, mint öröm vagy gyönyör. Lesznek pillanatok, amelyek mélységükben majd sokkal közelebb állnak a szépséghez és a szabadsághoz.

Huszonöt évesen ott siettem az utcán, de nem éreztem magam sem magányosnak, sem bánatosnak, sem szomorúnak, sőt, ellenkezőleg, jól éreztem magam, és arra törekedtem, hogy mindenki jól érezze magát mellettem. Bár, talán valahol a lelkem legmélyén egy pillanatra éreztem a hiányát annak, hogy jó lenne, ha valaki lenne mellettem. De aztán ezt a gondolatot hamar elengedtem, és úgy gondoltam, hogy nem is biztos, hogy

nekem erre igazán lenne időm. Sokkal fontosabb az, hogy figyeljek a saját dolgaimra, és ilyenkor mindig fontosnak tartottam azt, hogy ha egy mód van rá, semmit ne áruljak el abból, ami körülöttem végbemegy, és senkinek semmit ne mondjak arról, ami éjszaka, a csend birodalmában történik. Mindennap egyre jobban vártam azt, hogy eljöjjön az éjszaka. Igazából akkor éreztem jól magam, amikor megszűnt számomra a tér és az idő korlátrendszer. Az anyag elveszti illuzórikus jelentőségét, és onnantól fogva szabadon szárnyalhatok.

Már itt Samarkandban is rengeteg emberrel voltak kapcsolataim, de ezeknek a kapcsolatoknak a jelentős része álomszinten vagy sugallatszinten történt. Nem igazán ismertük egymást, mint fizikai lény. Némelyikkel néha találkoztam, de legtöbb soha nem került utamba, s én sem az övéikbe. Álmaink összefonódásának a legfontosabb oka az volt, hogy álomban meghallottam hangjukat, ahogy a fájdalmas sóhajok közepette panaszaik az ég felé szállnak, és ilyenkor éreztem magamban az Egyenlők között az Elsők törvényét. Segíteni, kiknek sóhaja az égbe száll, és ilyenkor álmaink összefonódtak, aztán csend lett, békés, mély, lila csend. Titkok születtek, titkok oldódtak fel, az álomvilágban világok születtek újjá, s reggel, mikor fölbredtem, mindig úgy éreztem, egy ember ismét közelebb került önmagához. De előfordult olyan is, hogy láttam, ahogy az álomban ezek az emberek egyre jobban elkezdtek hozzám ragaszkodni, vágyani vagy épp olyanná lenni, mint amilyen én vagyok, és már néha kezdtek figyelni rám. Észrevettem, hogy az életben egyre gyakrabban találkozunk, és felismertek. Ugyan nem tudatosan, ösztönösen, szellemük, lelkük észrevett. Én is észrevettem őket természetesen, és nem is bújtam el, de tudtam, hogy ez hiba, hisz nekik nem utánam kell jönni, sokkal inkább a saját ösvényüket kell követni. És hogy ezeknél az embereknél ezt meg tudjam mutatni, hogy nem az a lényeg, hogy álmaikban mit álmodnak, hanem az, hogy az álom érzés és az ébrenlét érzése között mi az összefüggés, mi a fontos, mi a szabad és mi a szabadság. Ilyenkor hívatlanul, kéretlenül,

csendben, hatalmas agresszivitással belopóztam álmukba, de nem mentem el az álmuk határához, csak néztem messziről, hogy álmodnak. Helyettem mást küldtem. Azokat a szellemlényeket, kik én voltam valaha, belőlem születtek, én alkottam meg őket. De valójában egyik sem létezett, semmi közülük nem volt hozzá. Egy gondolat volt mindegyik csupán. Védelem, hogy megvédjem másokat önmaguktól, s hogy önmaguk hibáit ne tudják rám vetíteni majd. Így elküldtem hozzájuk a létező nem létezőket, az árnyékokat, s ezek az árnyékok belopóztak az álmodó álmába, s ő azt hitte, hogy én vagyok az, és az utolsó pillanatban jött rá, hogy nem, nem én vagyok, sokkal rosszabb: álmai tükörképe démonná változott. Szörnyű démonná. Olyanná, ami nem is létezik. Rájött arra is álmában, hogy én csak a saját félelmét mutatom meg neki, mint egyfajta tükör, mely a belé villanó képet életre kelti, s egy más látószögben képes ezt elengedni, mint önálló, élő alkotást. És a nem létező létezők tették a dolgukat. Sugározták a tükröt, s én a háttérben - mert mindig ott voltam - jókat mosolyogtam:

“No lám, erre van szükség, semmi probléma. Majd rájössz, hogy a Szent Út nem azt jelenti, hogy másokat majmolsz, sokkal inkább azt, hogy önmagad tiszteled, s nincs benned félelem, mert méltó vagy arra, hogy elfogadd önmagad hitét és tudását. Ne kövess olyanokat, kik önmaguk sem tudják, hogy hová tartanak, mert önzésük, tudatlanságuk, nagyképűségük vagy éppen a Szent Tudás, amin járnak, az mind nekik szól, és a külvilág valójában csak elemzi, amit a másik ember meglát. De ha már igazi békéről álmodunk, akkor a legfontosabb része, hogy a külvilág csak elfogadja, hogy te mit tudsz, s nem bánt vagy kritizál.”

Én is elfogadtam ott, azokban az álmokban, hogy azok az emberek olyanok szeretnének lenni, mint én. Elfogadtam, de kiléptem álmukból. Helyette elküldtem álmukba a nem létező létezőket, akik olyanok voltak, mint én, hisz én alkottam őket mind, egytől egyig, teljesen rám hasonlítottak. De át tudtak változni pici, fehér egérré vagy szörnyű démonalakká, királykisasszonnyá, tündérré, kobolddá, ördöggé, angyallá,

szellemé és Istenné, bármivé. Hisz nem létező létezők voltak, árnyékok, melyek úgy formálódnak, ahogy a fény körülveszi őket, és olyanná válnak, amilyenné a feljük irányuló félelem átformálja őket. Aztán láttam, hogy ezek az emberek sokszor egészen vad dolgokra lettek képesek. Legtöbb esetben ellene fordultak önmaguknak és a Szent Útnak. Ilyenkor láttam, hogy a nem létező létezők jó munkát végeztek, hisz valójában idáig sem tudtak semmit ezek az álmodók, csak időt töltöttek azzal, hogy lelkük szent mélységét akarták megismerni, de nem mertek leereszkedni, nem mertek felnézni, nem mertek körbetekinteni, és nem mertek önmagukba tekinteni, csak elmélkedtek ezekről az irányokról, de nem tettek érte semmit. Aztán a nem létező létezők megmutatták nekik, hogy mi van a ködön túl, és ettől megijedtek. Sajnos előfordult köztük olyan is, aki önkezével vetett véget életének. Előfordult olyan is, ki tébolyodottá vált, de előfordult olyan is, aki felismerte önmaga szabadságát, és elindult a Szent Úton, a Szent Tudás felé vezető keskeny ösvényen. Ami érdekes volt, hogy az anyagi világot irányító gonosz legtöbbször azokat az embereket támadta meg, akik valamilyen úton-módon kapcsolatba kerültek az irányokkal, a lenttel, a fenttel, a körültekintéssel és a befelé pillantással. Mindig azok kerültek a gonosz célpontjának a tükrébe, akik elkezdtek a saját lelküket felfedezni.

És, hogy mindig miért pont azokat támadja meg a gonosz, akik elkezdtek a Szent Út felismerését? Hát, nagyon egyszerű: ők azok, akik megérezték a szabadság valódi ízét. Azét a szabadságét, ami nem elkülönülésből áll, nem célokból, eszmékből és ideákból, mert azokról már mind tudják, hogy nem más, mint tévedés. Hisz minden eszmét, minden célt, minden ideát majd követ egy másik eszme, egy másik cél és egy másik idea. De a szabadság maga az alkotás. Az ember önvalójának a kiteljesítése, önmaga feletti szellemi hatalom szétáradása. Ezekben a kezdeti lépésekben gyakran van az úton járó abban a helyzetben, hogy összeütközésbe kerül morális énjé szellemi és lelki énjével. Ennek az összeütközésnek a

hatására kettős világgé alakul ki benne. Ennek a kettősségnek az eredményeképpen, amit ő maga jónak, sőt, többnek, mint jónak ítél meg, az valójában másokra nézve akár sértő vagy bántó dolog is tud lenni. Agresszióként is meg tud ugyan ez a dolog nyilvánulni, hisz az általa felismert jó dolgokat rá akarja erőltetni másokra.

Itt, Samarkandban történt az első olyan eset, ami egyértelműen és nyilvánvalóan megmutatta számomra, hogy valójában az emberiség hová tart, milyen szellemi és intellektuális irányai vannak fejlődésének, és mindezekben az irányokban mennyire játszik valójában döntő szerepet az érdekek elérése, a célok, eszmék, ideák fenntartása. Illetve az, hogy mennyire játszik döntő szerepet az emberi uralkodási vágy kiteljesedése az egész világban, és mennyire tudja hatalmát megszerezni. Itt Samarkandban lehetett a legjobban érezni akkor, azokban az időkben, hogy valójában az ember semmi másra nem törekszik igazából, mint arra, hogy hatalmat gyakoroljon mások felett, a világ minden megnyilvánulási formája felett. Tehát, akár egy ember, akár egy növény, akár egy állat felett, akár tárgyak, akár gondolatok felett, és itt már látható volt az is, hogy a tisztelet és a méltóság csak keveseket tud megérinteni. Azokat a keveseket, akik valójában lemondtak erről a világról, lemondtak az anyagi világ illúziókáprázatáról, és ennek a lemondásnak a hatására felismerték önmaguk lényegét, önvalóját. Felismerték önvalójuk igazi lényegét, lelkük erejét, lelkük tisztaságát. E lelki állapot elérésének egyik legfontosabb mondanivalója az volt, hogy aki le tud mondani a világnak céljairól, eszméiről, ideáiról, és emberré tud válni, tevékeny, alkotó emberré, az olyan morális állapotba kerül, ami automatikusan a társadalom fölé helyezi. De nem csak fölé, hanem, mint hogyha kívülre is tenné.

Ekkor jutott eszembe Nefter, az öreg tanító. Ezt kereste ő is. Ezért szerette hallgatni, amikor a csillagok végtelen világáról meséltem neki. Hisz olyan állapotba vágyott, olyan tudást szeretett volna elérni, ami felülemeli a fájdalom, a gonoszságon, a méltatlanságon és a tiszteletlenségen. De

valahogy érezte ő is, hogy ez a tudás, a Szent Út tudása, valójában csak az ember feletti világokban érhető el. De ő nem értette azt, ami a tan egyik alapvető lényege, hogy az ember ott, ahol van, ott nem véletlenül van. Tehát, valamiért ott kell megkeresnie azt, ami számára, mint megnyilvánult tudás, jelentőséggel bír. Jó volt visszaemlékezni az öregre. Pizkosszürke haja, hajlott háta s csoszogó léptei, ahogy néha átkísérték a küszöbön, s ahogy elindult az udvar felé, hogy kiballagjon az utcára a datolyafák árnyékába, hogy megpihenjen egy picit, elszívjon egy vízpipát és közben azon elmélkedjen, amin néha éjszaka beszélgettünk. Csillagokról, néma, hideg fényű ragyogása..., ami mégis előnti az embert valami belső, meleg békével, vágyakozással teli csenddel. Minden emberben feltámaszt a csillagfény varázsa egy nagyon erős és mély honvágyat, ami valójában nem helyhez kötődik, hanem inkább állapothoz. Egy állapot a honvágy, a csillagfény varázsa alatt, ami valójában a béke állapotának a visszavárása, hiányolása, hogy valójában mily elérhetetlen a béke, és erre a hideg fényű csillagok fojtott némasága mindig rámutatott.

Hosszú és nyugodt életet éltem meg Samarkandban. Vén öregember voltam már, amikor utolért a halál. Csendesen, nyugodtan léptem ki az élők világából, majd a következő lépéssel, ugyanezzel a nagy nyugalommal együtt beléptem a csend és az opálos fényű kővilágban rekedt barlangom magányába. Úgy éreztem, hogy hazaértem. Elmosolyodtam, ahogy körülnéztem, és szellemtestem fáradtan egy köre ült. Láttam kővé dermedt éneket, mi az idő foglya volt végig. Aztán elkezdtem azon elmélkedni, hogy mily dolgok azok, amelyek az embert irányítják. Mily dolgok azok, amelyek számára lehetővé teszik a gonoszságot, s azt, hogy a másik embertársát semmibe vegye. Komolytalannak, hitetlennek, hitehagyottnak tekinti azt, sőt, sokszor képessé válnak emberek arra, hogy megöljék társukat. Mi végre? - kérdeztem magamtól. Aztán elkezdtem rajta gondolkodni, hogy hol lehetne legjobban látni, hogy az ember miért lett az, ami, és hogy a távoli és az eljövendőben lévő kultúrák miért döntenek

romba mindazt, amit az ősök hosszú generációja hosszú évezredek alatt felépített.

Ekkor jutott eszembe Lucy. Rég láttam. Ő az őszanya. Az első óvó, az első védelmező, az első biztonságot nyújtó. Az első, aki féltett, harcolt, és szeretett. Az első igaz, ki képes lett volna föláldozni önmagát csak azért, hogy másokat védjen, és tudta, hogy életével fizetne mások életéért. Tudta azt is, hogy életéről mond le csupán csak azért, hogy mások éljenek. Így ott, kőmagányomban ülve becsuktam szememet, és megváltozott körülöttem a világ. Ott ültem továbbra is a barlangban, de álmodom túlűzött a hófödte hegyeken, túl, a távoli, párás dzsungelken, mígnem egyszer csak megérintett egy érzés, a mindent átfogó és kitárulkozó szeretet érzése. Azé a szereteté, ami nem ölelésből, nem buja vágyakból áll, hanem gondoskodásból és önfeláldozásból, méltóságból és tiszteletből. Azé a szereteté, mely képes meghalni, hogy mások boldogok legyenek.

Egy apró, pici kunyhót láttam egy erdős szavanna szélén. Ligetek vették körül s virágzó akácfák. Egyedül élt ott Lucy, apró, pici kunyhójában. Nem voltak körülötte állatok, de madarak igen. Hatalmas sasok, apró termetű énekesmadarak csak úgy csiviteltek, röpködtek körülötte, a háza felett, és én, mint álom, beléptem hozzá. Szent életű remete volt. Már nem úgy hívták, hogy Lucy, "Tiszteletreméltó Szent Életű Asszony" volt a neve, név nélkül, csupán csak titulus. Talán a legnagyobb tisztelet, amit az ember ki tud fejezni a másik iránt. Nem jósolt, nem varázsolt, nem csinált semmit, csak válaszolt a kérdezőknek, kik néha nagy ritkán elvetődtek hozzá.

Ahogy ott ült az egyetlen helyiségből álló lakásbelső közepén, tőle balra, pici, apró tűzhelyben vörösén izzott a parázs, és táncoló fényét visszaverték a tűz köré rakott kövek. Nyirkos, maró füst terjengett a szobában, és félhomály, mit a füst megfestett. Aztán az ajtó körül nagy, fehér, vakító ragyogás, ami több volt, mint napfény, több volt, mint földöntúli ragyogás. Olyan volt, mint hogyha csak gondolat lenne, és a gondolat anyaggá vált volna, de magában hordozta

volna az álmodó minden erejét. Nem anyag volt, és nem is anyagi részecske, nem fény volt, hanem maga az erő, a tiszta forrás. A csend néma félhomályában ott ült a szoba közepén, lábait maga előtt keresztbe tette, nem csinált semmit, csak nézett ki az ajtón. Észrevett, mikor megérkeztem. Rám mosolygott, és én rámosolyogtam.

- Köszöntelek téged, ki erre jártál.

- Köszöntelek én is - majd folytatta. - Mintha már találkoztunk volna egyszer. Egyszer, nagyon régen.

- Igen - válaszoltam. - Te még emlékszel rá?

- Hát, ha picit odafigyelek, és felidézem a múlt ködét, akkor talán előjönnek azok a képek, melyben először találkoztunk - egy pillanatra elmerengett, majd elkezdett mosolyogni. - Igen, emlékszem. Te voltál az oroszán. Próbára tettél. Mondd csak, megöltél volna, ha a próbán elbukom?

Egy pillanatig gondolkoztam, de aztán gyorsan rávágtam a választ:

- Ez csak természetes. Hisz nincs olyan oroszán, mely megkegyelmezett volna. De miért kérdezed mindezt? Te magad is tudtad a választ.

Rám nézett, majd elmosolyodott, de a hangjában volt némi él:

- Jó látni téged.

- Mi baj van? - kérdeztem.

- Mi baj van? - mondta, szinte önmaga elé beszélve. - Nincs, nincs semmi baj. De nagyon sokszor gondoltam rád, hogy te miért indítottál el, miért gondolod azt, hogy az a fontos, hogy az ember le tudjon mondani önmagáról. Hisz bármerre nézek a világban, sehol nem látom ezt. Mindig, mindenki önmagát tartja fontosnak.

- Igen, igazad van - mondtam neki. - De soha ne felejtss el, amikor az ember önmagát tartja fontosnak vagy önmaga szeretetét, akkor fél a világ elmúlásától, fél önmaga elmúlásától, és az illúzió keltette hatalomhoz ragaszkodik. Az illúzió vágya számára a vágy beteljesülése, és nem fogadja el a szellem hatalmát, hanem tagadja azt.

- Igen, ezt mind értem - mondta halkán. - De akkor, mégis, mondd, miért? És miért ilyen soká látogattál meg másodszer? Miért döntöttél úgy, hogy én legyek az, akinek te gondoltál?

- Tévedsz - mondtam neki. - Nem én gondoltalak. Te magad gondoltad, én csak válaszoltam, reagáltam a gondolataidra. Én csak odamentem, hogy próbára tegyem azt, amit te megálmodtál: a szabadságot. És lám, megértetted. Most is látom rajtad, hogy érted, és ami ebben szép, hogy tudom, te magad is érted, és látom, hogy kétely van benned, zavar, mert nem érted, hogy mások miért nem értik. Hát ne felejtss el, a szabadság, az egy nagyon nehéz és nagyon mély dolog. Első lépésben az ember önmagát kezdi el tisztelni, és önmagát tartja értéknek, de ezáltal tudja azt is, hogy másoknak mire van szüksége, és másoknál mi az érték igazi lényege. És amikor az igazi harcos le tud mondani saját értékéről csak azért, hogy mások értéke megerősödjön, az a legnagyobb szabadság, és én, ott, ezt tettem próbára benned. Azóta eltelt egy pillanat, és újra találkoztunk. Nincs idő, az tegnap történt, ez meg már ma van, és holnap is fogunk találkozni, valahol a jövő távoli pontján.

- Igen - válaszolta. - Miért van az, hogy ezek a szent titkok az emberek előtt el vannak zárva, s csak a kiválasztottak juthatnak hozzá?

- Nem, nem. Tévedsz, nincsenek elzárva. De csak a kiválasztottak juthatnak hozzá, ebben valóban igazad van. Hogy miért? Ezt próbáld megfejteni te is. De előjáróban csak annyit, hogy nincsenek kiválasztottak. Minden ember egyforma és egyenjogú teremtmény, de mégis van valamilyen híd, amin csak páran tudnak átmenni. Ez a híd, a szivárvány hídja. Csak kevesek számára látható, és akik látnak, ők kiválasztottak. De most mennem kell, és ha visszajöttem, majd találkozunk az időnek egy távoli pontján. Akkor újra tudunk majd miről beszélgetni. Látom, jó úton jársz, és látom, hogy nincs szükséged a tanácsaimra. Igaz, nem is adtam volna. Sokkal nagyobb tudás van benned, mint most te azt gondolnád, és lehet, hogy neked ezt a tudást el kellene

fogadnod magadban, feloldozni, és akkor a tudás megmutatná neked önmaga igazi lényegét. Jó úton jársz, de elég a tömjénezésből, mennem kell - mondtam mosolyogva, és kiléptem az ajtón.

Egy darabig sétáltam a szavannán, és láttam, hogy a helytől, ahol az imént voltam, pár kilométerre emberek élnek. Hatalmas, nagy ágtövisekből épített kerítésekkel veszik körül magukat, a ragadozók ellen védekezve, és hogy megvédjék javaikat. A kerítés közepén hatalmas nagy tér, melyen kör alakban elszórtan nádból és fűszáלבól épített kunyhók voltak. Láttam, hogy az egyik kunyhóban egy asszony épp vajúdik, és a magzat, miután átkerült erre a világra, meghalt a fájdalomtól, a kintől, az általa eleve elrendelt sorstól. Amit itt, a magas égben élő messzi Istenek, és a világban az emberek létét irányító szellemek rendeltek el. Aztán beleköltöztem a testbe, és a csecsemő felsírt. Az anyja szomorúságának helyére vidámság költözött, szívük felragyogott, énekben és táncban törtek ki, és soha nem sejtették, hogy mi történt.

Mígnem egy hajnalon, mikor már olyan 4-5 éves forma voltam, korán felkeltem, kiültem a küszöb elé, és néztem, ahogy messzi nyugaton a hold nyugodni készül. Hatalmas, sárga korongja elvarázsolt, s önfeledt pillanatomban felidéztem magamban egy régi dalt. Az akkori szüleim számára és az ott élő törzs számára egy teljesen ismeretlen nyelven elkezdtem énekelni. Igaz, hamar rájöttem, de már ahhoz túl késő volt, hogy ne hallják meg a környező kunyhókban. Mindenki hallotta. Kirohantak, leültek körém, és anyám fölemelt. Apám ott állt mellette, egymásra néztek, és letettek. Nem szóltak semmit, de tudtam, hogy baj van, de a baj akár szerencsére is fordítható. Annyit mondtak, hogy démon szállt meg, és az beszél belőlem. Szegények, félénk emberek voltak, és próbáltak mindenféle módon jóban lenni az ég isteneivel. Úgy gondolták, hogyha elzavarnak a közösségből, túl a hatalmas töviskerítésen lévő szavannára, akkor nem hozom rájuk a vést. Mikor a nap fölkel, és a hajnal rózsaszín csíkja körbefutott a világban, jelezvén egy új nap megérkezését, a törzs vénei és szüleim

közösen eldöntötték, hogy kitesznek a falun kívülre. Nem bántanak, csak sorsomra hagynak, hogy döntsenek felettem azok az erők, melyek hitük szerint uralkodnak az emberek felett.

Anyám kézen fogott, aztán elindult velem a kapu felé. Nem szólt semmit, szigorú, merev tekintettel nézett maga elé, de láttam, belül nagyon vívódik. Mint aki nem tudja eldönteni, hogy az, amit tesz, az valójában jó-e. A házunk előtti pici térről visszaillesztottam apró kunyhókra. Láttam, amint apám és szomszédaim kint állnak a ház előtt. Intettem feléjük, de nem intettek vissza. Nem szigorúságot, nem fájdalmat láttam a szemükben, sokkal inkább megkönnyebbülést. A fájdalmat egyedül anyám szemében láttam, de bármit kérdeztem tőle, semmire nem válaszolt. Tudtam, hogy mindez miért történik. Tőlem akarnak megszabadulni, mert nem értik azt, ami történt, s úgy gondolják, hogyha a bajról nem tudnak, akkor az nem is létezik már. Egyszerű ez a világ, gondoltam, de egyszerűségében félelmetes naivság is bele van ágyazva. Közben elértük a kaput. Anyám kísért velem, és megálltunk a kapun kívül. Pár méternyire a hatalmas, sárgás fűvű szavanna terült el, néhol egy-egy akácia magasodott a fütenger fölé. Anyám leguggolt elém, rám nézett, kitörölte a könnyeket a szeméből, majd átölelt. Belenéztem a szemébe, és ekkor ő elkapta a tekintetét, majd lenézett előttünk a poros, száraz földre.

- Vigyázz magadra! Bár tudom, hogy vigyázni fogsz, és azt is tudom, hogy még egyszer találkozunk, de nem tudom, hogy te ki vagy, de szeretlek, és ezt meg kell tennem. Ezt kívánja népünk, törzsünk, ezt kívánják hagyományaink, és nekem már ebből elegendem van. Elegendem, hogy minden, ami történik körülöttem, az csupa fájdalom. Nem bántottál te senkit, csak megijedtek tőled, és ezért kiteszitek a közösség. Engem vis szafogadnak, mert hát ez a világ rendje, csak annak kell mennie, aki többet tud, mint társai. Csak azt nem bírja a világ elviselni, aki rendelkezik valami plusszal, aki nem tud beilleszkedni az ostobaság, az önzés és a butaság hiú és önző csapdái közé. Aki nem elégedik meg soha, hanem mindig csak

egy dologra figyel, hogy szelleme és lelke beteljesedjen, és te ezt mutattad meg. Megijedt a világ attól, hogy te egy más nyelven beszéltél. Így tehát döntöttek sorsod felett. Életben hagynak, de el kell menned.

Úgy tűnt, hogy ölelése egy örökkévaló ideig tart, és nem akar elengedni. Majd belenéztem a szemébe, és apró, gyermeki mozdulatokkal kibontakoztam az anyai ölelésből. Rámosolyogtam.

- Visszajövök még egyszer hozzád, s elmesélem, hogy milyen a világ - aztán hátat fordítottam neki, és futásnak eredtem a szavannán.

Éreztem, hogy figyel. Éreztem, hogy valójában tétovázik, és gondolkodik, hogy utánam jöjjön-e, vagy visszamenjen, s elfogadja azt az életet, ami rá vár. És éreztem döntését is. Nem tudott mit tenni. Megfordult, s a forró szavannai szél felkavarta előtte a port. Apró kis örvények táncoltak a kalyibák között, és ő bement a kerítésen túli világba. Tudtam, hogy a közösség számára örökké megszűntem létezni, csak egyedül anyám az, aki éjszakánként, ha furcsa neszt fog hallani a szavanna felől, akkor mindig arra gondol, hogy talán én járok ott kint. De én, mint apró gyermek, éreztem, hogy ez a világ ilyen, nincs mit tenni, így kell elfogadni, hisz az erőnek, a tudásnak és a Szent Tudás titkainak különféle módon kell megnyilvánulnia egészen addig a pillanatig, amíg a Szent Tudás fel nem ébreszti egységesen az értelemet, s minden ember egy adott pillanatban együtt veszi észre, hogy az egész világ valójában múltó illúzió, káprázat csupán.

Nem tudom, mennyi ideig futottam a szavannán, néha megálltam, és nem a hallásomra vagy a látásomra támaszkodtam, mivel nem láttam a szavannában vadállatokat, de különféle zajok, zörejek eljutottak hozzám. Tudtam, hogy ezeket a zörejekeket okozhatják állatok is, de a szél is. Így tehát sokkal fontosabb volt számomra, amit a szaglással tudtam a világból megismerni. Megálltam, mélyeket sóhajtottam a levegőből, majd beleszimatoltam, hogy érzem-e, hogy valamilyen vad jár a közelben. De nem vettem észre semmit.

Újra futásnak eredtem. Hogy meddig futottam, nem tudom. Futás közben egyszer-kétszer átvillant rajtam a gondolat, hogy talán el kellene menni az egyedül élő nőhöz, és majd talán ő segít, de igazából döntésemet, hogy nem mentem el hozzá, csak az befolyásolta, hogy nem éreztem igazából késztetést arra, hogy hozzá menjek. Sokkal inkább hívott az ismeretlen, távoli, sárgás fűtengerrel hullámzó végtelen szavanna.

Dél körül már nagyon meleg volt. Beültem egy akácia árnyékába, és csak pihegtem. Nem voltam se nagyon éhes, se nagyon szomjas, így egy kicsi pihenő után elindultam. De mielőtt elindultam volna, beleszipantottam a levegőbe, és oroszlánok szagát éreztem. Körülnéztem, felmásztam az apró fára, hogy talán a magasból több mindent látok meg, de onnan se vettem észre semmit. De a szag egyre intenzívebben mutatta, hogy a király a közelben van. Nem féltem tőle, sokkal inkább kíváncsi voltam rá, hogy miért jön. Mi az, amit mondani akar. Mi az, amiben ártani akar, mi az, amiben segíteni akar. Ember voltam, csak képességeim töredékét tudtam használni, és ez számomra sokkal nagyobb összpontosítást igényelt, mint hogyha az összes képességem velem lett volna. Akkor már rég pontosan tudtam volna, hogy a jövő mit hoz. Most csak azt tudtam, hogy oroszlán van a közelben, és hogy dolgom van vele.

Napnyugtáig futottam, és egyfolytában éreztem, hogy az oroszlán követ. Estére elértem az Uralkodók Szikláihoz, amelyeket a környező népek hagyománya szerint a föld születésekor a nagy szellemek először teremtették meg, s amelyek a szavanna fölé emelkedve uralják a végtelen síkságot. Pontosán éreztem, hogy az oroszlánok is ott vannak. Láttam két sziklát közvetlenül előttem, és úgy saccoltam, hogy a sziklatömbök közti távolság jó két-három ködobásnyi. Úgy akartam elmenni a két szikla között, hogy a lehető legkisebb támadási felületet adjak magamról, hogy az oroszlánok ne vegyenek könnyen észre. Hajnalra időzítettem az átkelést az Uralkodók Szikláján, bár tudtam, hogy ilyenkor a legéhesebbek, és ilyenkor járnak vadászni, de bíztam benne,

hogy a közeli folyókhoz járó állatok majd elvonják a figyelmet rólam. Felmásztam egy fára, hogy ott töltöm az éjszakát. Egészen kora hajnalig nem történt semmi, mígnem váratlanul arra ébredtem föl, hogy érzem az oroszlánok szagát közvetlen közletről. Egy pillanatra átfutott az agyamon, hogy talán felmásztak a fára, és már engem keresnek, és átfutott az is az agyamon, hogy akkor az oroszlánokat valójában az ösgonosz küldi. Távoli, háborgó magányából gondolataival felém kergette őket. Aztán éreztem, hogy ez a gondolat gyengül, nem éreztem meg benne azt, hogy valóban a gonosz küldené, sokkal inkább valami mást. Szövetséget, szándékot, akaratot éreztem az oroszlánok felől, és elkezdtem mélyen arra gondolni, hogy én is oroszlán vagyok. Kínos volt, nehéz, de nagy nehezen sikerült összpontosítanom, és régi erőm egy töredéke megmozdult bennem. Elmémben oroszlánná váltam én is. Becsuktam a szememet, és úgy láttam belül, mint egy oroszlán. Láttam a szavannát, a sárgás füvet, s láttam, hogy szemem zöldessárga, barna, és hallottam oroszlánhangomat, ahogy lassan, lopakodva, mélyen, hörögve veszem a levegőt. Aztán hirtelen kinyitottam a szemem fönn a fán, s ekkor megpillantottam egy hatalmas, mélyfekete színben pompázó sörényt a fa lábánál. A sárgás fűvön elveszett a test, csak a sörény volt látható. Ekkor lekiáltottam a fáról:

- Öregebb vagyok sokkal mint te, és nagyobb úr is. Mit gondolsz, van neked jogod ahhoz, hogy engem háborgass? Nem hívtalak, és nem kértelek, így nem állok utadban. Úgy látsz engem, mint ember, picinek és törékenynek, de soha ne higgy a szemednek. Nem félek tőled, és ennek most lásd meg tanújelét. Lemegyek hozzád.

Megmozdultam az ágon, és ekkor megpillantottam a sörényhez tartozó hatalmas testet. A szalmasárga fűben, mint egy óriási macska mozdult meg. Felült a fa mellé, és felnézett. Nem gondolt semmire, csak figyelt. Én ekkor leugrottam az ágról, és mellette jó másfél, két méternyi távolságban földet értem. Akkora se voltam, mint az oroszlán ülve. Egymás szemébe néztünk, s az arcomon éreztem leheletét. Ott voltak

közvetlenül előttem hatalmas fogai, és ekkor egy pillanat alatt elmosolyodtam.

- Üdvözöllek téged. Te én vagyok - mondtam.

S ekkor láttam, hogy az oroszlán mintha egy pillanatra eltűnt volna, és megváltozott volna körülöttem a táj. Egy hatalmas barlangot láttam, amiről tudtam, hogy az otthonom. Ekkor megértettem, hogy kőmagányomban lévő énem megvédett a világban bujkáló fájdalmas zavartól, s elküldte hozzám önmagát oroszlán képében. Majd újra a szavannát láttam és a hatalmas oroszlánt. Leültem melléje, az oroszlán felállt, és elindult a szavannában. Én is felálltam, és futásnak eredtem. Az ő lassú kocogása számomra egy eléggé erős iramú és nagy erőt igénylő futásnak tűnt. Eleinte úgy tűnt, hogy jól bírom, de aztán később kezdtem fáradni, de akárhogy kiabáltam neki, hogy állj meg, ő csak ügetett. Hiába gondoltam arra, hogy ráülök a hátára, és úgy sokkal könnyebb lesz, észrevettem, hogy nem veszi a gondolataimat. Kővilágombéli énem az oroszlánt csak a védelemmel bízta meg, így a nem létező létező állat csak megvéd, de nem kiszolgál. Ekkor vált számomra egyértelművé, hogy ugyan bármit fogok tenni, ez a lény mindig, minden körülményben megvéd, figyelmeztet, és dönt azok sorsa felett, akik ártó gondolattal vagy szándékkal közelednek felém. Megnyugodtam, hisz tudtam, ez az oroszlán mindig velem lesz.

Két napig mentünk ilyen kínos tempóban. A második nap hajnalán elértünk egy tóhoz. A szavanna lankás dombokká változott. A dombok körülöleltek egy hatalmas tavat. A víz partján hatalmas fák nyúltak az ég felé. Minden üde volt, mélyzöld és rengeteg virágot láttam. A fák közötti nagy téren egy aprócska kunyhó volt, furcsa, ismeretlen stílusban. Nem olyan volt, mint amilyenben idáig éltem. Nem kör alakú, és nem fűvekből építették, hanem kőlapokat raktak egymásra, és nagyon erősnek, masszívnak és biztonságosnak tűnt. Három embert láttam a kunyhó előtt a földön ülni. Valamiért úgy éreztem, hogy ők ugyanolyanok, mint én. Nem kellett óvatosnak lennem, hisz láttam, hogy az oroszlán egyenesen

feléjük tart. Így hát szinte örömmel, felszabadultan futottam utána egészen addig, amíg az emberekhez értünk jó tizenöt-húsz lépésnyire. Az oroszlán megállt, ránézett az emberekre, majd rám. Leült a földre, és én odamentem mellé. Láttam, hogy a három felnőtt, két férfi és egy nő felállnak, és egy lépést tesznek felém. Megkönnyebbültem, amikor észrevettem, hogy nem nyúlnak fegyvereik után. A nő elindult felém. Az oroszlán felállt, megfordult, és elindult vissza a szavannába. Majd egy jó két lépés után visszatekintett, rám nézett, és gondolataimban éreztem a gondolatát:

- Nemsokára visszajövök - majd eltűnt a szavanna sárgás fűtengerében.

Odaért hozzám a nő, leguggolt elém, megfogta a jobb kezemet, megsimította homlokomat, és nem szólt, csak nézett. Mégis pontosan értettem minden gondolatát. Nem beszéltünk.

- Üdvözöllek téged, ki oroszlánnal járja a világot.

- Üdvözöllek - gondoltam én is. Majd felálltunk, és kézen fogva elindultunk a kunyhó felé.

A két férfi már lent ült a földön, és amikor odaértünk, ők is átöleltek.

- Négyen vagyunk, négyen, messzi világok vándorai. Nem egy helyről jöttünk, nem egy a célunk, de itt találkozunk kellett. Mind a négyünket valami ismeretlen erő hozott ide. Talán te tudsz nekünk választ adni, hogy mi ez az ismeretlen erő. Hisz te vagy köztünk a legfiatalabb, s te jöttél a legmeglepőbb módon. Téged oroszlán kísért. Nekünk csak az utat biztosították, hogy ideérjünk. Érdekes módon semmi nem akart minket megakadályozni abban, hogy eljussunk ide. Mint hogyha a világot alkotó egész tervezte volna úgy, hogy mi itt találkozzunk, és mint hogyha ez valamiért a világot alkotó egésznek fontos lenne - majd elhallgatott az egyik férfi. A másik rám nézett. - Valahonnét ismerlek - mondta. - Valahonnét, de nem tudom honnét. Annyi mindenre nem emlékszem, s csak töredékek, emlékfoszlányok jutnak eszembe egy régi, másik világból, majd egy másiktól, és egy másiktól is, és ezeket még nem tudom összerakni. Azt érzem, hogy nekünk

kettőnknek, de ha nagyon mélyen belenézek, akkor nekünk négyünknek most itt valamiért találkozni kellett, s úgy van, ahogy testvérem mondta az előbb. Minket valami ismeretlen dolog hozott erre az ismeretlen helyre. Én értem ide először sok évvel ezelőtt. Akkor álltam neki ennek a ház építésének is. Érdekes, nincs rajta ajtó, és soha, senki nem bántott, és az is érdekes, hogy azok alatt az évek alatt, amíg egyedül voltam, rajtatok kívül senkivel nem találkoztam. Ez a tó mély titok, talán nem is jöhet ide mindenki. Hisz ki gondolná a végtelen szavannán, hogy a nagy pusztá közepén egy hatalmas tó van, csöndes, nyugodt, békés. Aztán később jött a húgom. Ő másodikként egyedül jött, s madarak röpködtek körülötte, nagy zajjal és csiviteléssel, szinte dallal érkezett. Ekkor már kész volt a ház. Testvérem nem várokozott sokáig minket. Telihold éjjelén érkezett, csendben, egy hatalmas szélroham kíséretében, és rá fél évre megérkezettél te is az oroszlán társaságában. Akárhogy is nézem, és akárhogy is figyelem érzéseimet, többen már nem jönnek. Valamiért nekünk négyünknek ide el kellett jönnünk.

- Így érzem én is - felelte a nő. - De én is úgy érzem, mint testvérem, hogy te vagy köztünk a legidősebb, te tudsz mindent rólunk.

Elmosolyodtam egy pillanatra.

- Miért vagytok testvérek? - kérdeztem.

Erre mind a hárman meghajoltak, és mikor felemelték a fejüket egyszerre mondták:

- A teremtett világban minden, mi élő és minden, mi élettelen, az testvére a másikkal. Minden ebben a világban, ami azért jött, hogy a teremtők dolgát beteljesítse, azok testvérek egymás között.

Elmosolyodtam, s megkérdeztem tőlük, hogy miért hajoltak meg.

- Hogy miért? Mert úgy érezzük, hogy az a kérdés, amit feltettél, az vizsgáztat bennünket a tisztelet és a méltóság tekintetében.

- Rendben van - feleltem. - Azt tudjátok ugye, hogy ide halandó ember nem jöhet? Soha senki nem találhatja meg ezt a helyet. Mi azért jöttünk ide most, hogy eldöntsünk valamit, hogy melyikünk milyen módon teszi majd meg a dolgát. Az idő melyik távoli részében fogunk újra találkozni, és elmélkedni arról, hogy létezik-e még a világban testvér, ki testvérét szereti, és hogy győztünk-e a világot uraló ösgonoszság felett.

Összesen közel tíz évig maradtam a tó partján. Felnőtt férfi lett belőlem. Lassan múltak a napok. Egyre több emlék s egyre több dolog jött vissza. Néha hallottam, amikor a hatalmas hím oroszán a tónak egy távoli partján éjszakánként üvöltött, és ezeken az éjszakákon csend és nyugalom volt körülöttem. Amikor hiányoltam jelenlétét, olyankor ártó szellemek közeledését vettem észre, de mindig tudtam, hogy az oroszán megvéd tőlük. Megvéd élőtől és holttól egyaránt. Hosszú időt fordítottunk a csendre és arra, hogy saját magunk gondolatait felidézzük, és felismerjük jelentőségét a távoli múltban elrejtett énjünk titkainak.

Lassan, mint ahogy a hajnali pára fölszáll, öntudatra ébredtünk. Meséltem társaimnak a csendről, meséltem nekik arról a világról is, ahonnan jöttem, és tudtam, hogy sokszor felmerül bennük a kérdés, hogy velük esetleg ott találkoztam már. Hogy ők is onnan jöttek, és így teljesítik be a végtelen rendezői elv akaratát, azt, amit a teremtők rájuk ruháztak. De soha nem erősítettem meg bennük ezt a hitet, soha. Sőt, voltak idők, amikor kifejezetten próbáltam őket ettől a szándéktól eltéríteni. Nem néztek rám rosszállóan, csak nem mindig értették meg, hogy ezt mind miért teszem. Ilyenkor mosolyogva csak annyit mondtam nekik: "Ha értenétek, akkor nem lennétek itt. Bízatok abban, amit teszek, bízatok magatokban, de ami a lényeg, fogadjátok el, és akkor minden jóra fordul." Elmagyaráztam nekik a bizalom és a feltétlen elfogadás közti különbség elvét, lényegét és gyakorlatát, és ezt ők megértették. Így ezek a kérdések soha többet nem merültek fel. Tudták, ha majd mondanom kell, akkor úgymond fogom, de nem mondtam nekik többet. Pontosan azért, mivel

láttam rajtuk, hogy még vannak dolgok, mint vak foltok tudásuk óceánjában, amelyek előttük is zártak. Tudtam azt is, hogy ennek a zárt rendszernek oka van. Titkaik, majd ha megvilágosodnak, s fényben ragyognak elméjükben, akkor értelmet nyernek, s már többé nem lesznek titkok. De addig, amíg titok egy titok, addig tudomásul kell venni, hogy számukra a titok jelentősége, mélysége, mondanivalója nem annak az állapotnak szól, amelyben éppen van, hanem annak, amelyben a titkot meg tudja fejteni, fel tudja oldozni, fel tudja ismerni, érteni és elfogadni tudja. Nem annak a kornak szól a titok sosem, amelyben kíváncsiskodnak utána.

Aztán eljött az a hajnal is, amikor tudtam, ma minden megváltozik. Mától ismét nem lesz olyan a világ, mint amilyen volt tegnap, tegnapelőtt vagy tíz évvel ezelőtt. Reggel, ahogy kinéztem a kalyiba ajtaján, le a tóra, a szemközti dombokra, a kék égre, mind-mind azt súgta, hogy eljött az idő. Lementem a vízhez, megmosakodtam, ittam egy kicsit, és amikor megfordultam, láttam, hogy a dombon, ami a kalyiba mögött magasodott, ott ült fent az oroszán. Eljött, mert tovább kell mennünk. Nem gondoltam semmire, de ahogy társaim kijöttek az udvarra, és elindultak le a tóhoz, már láttam rajtuk, hogy tudják, lassan minden megváltozik. Leültünk, ittunk egy kis vizet, ettünk pár szem datolyát, és elindultunk fel, az oroszánhoz.

- Most mind a négyen elbúcsúzunk. Egyikünk sem fogja látni a másikat hosszú-hosszú ideig. Van köztetek olyan, akivel a távoli jövőben fogok újra találkozni. Akkor, amikor az emberek először lépik át a tér és az idő határait. Akkor, amikor az ember felismeri a hullámok erejét. Végtelen tereket fogunk bejárni együtt. Csendben, óriási távlatok nyílnak majd meg előttünk. Ezüst színű, csillogó hajón úgy járjuk majd át a csillagok közti teret, mint a gondolat. A másik társatokkal egy nagy csata kellős közepében fogunk összefutni, mint két ellenség, és találkozásunk pillanatában megbékél a sereg. Aztán harmadik társunkkal akkor fogok találkozni, mikor földi utam végére érek. Ott lesz mellettem, végignézi, amint befejezem

művem, és elindul velem együtt vissza oda, ahová innen mennünk kell, hisz azért jöttünk, hogy végigjárjunk egy utat, és nem azért, hogy a célért induljunk el. Ez egy nagyon nagy kaland, és hogy ti velem vagytok s én veletek, ez számomra egy nagyon nagy megtiszteltetés. Büszke vagyok rá, hogy méltó lehettem társaságotokra.

Már majdnem odaértünk az oroszlánhoz, és ahogy ránéztem társaimra, láttam, hogy megállnak, meghajolnak felém, majd mikor kiegyenesednek, szinte egyszerre mondják:

- Mi büszkék lehetünk arra, hogy te mutattad meg nekünk, hogy a Szent Tudás hol bújt el bennünk, s mi az, mi kőfalat húz énünk és létünk közé.

Mind a négyen odaértünk az oroszlánhoz. Az még mindig a földön ült, és a farkával csapkodta maga körül a port, majd felállt, és elindult szép, lassú, nyugodt, komótos járással a hatalmas sárgás fűvű szavanna felé. Átöleltem társaimat. Mindegyiknek megfogtam egyszerre mind a két kezét, megszorítottam, s elkészöntem tőlük, majd mindegyiknek ugyanazt mondtam:

- Egyek vagyunk. Az idő vigyázzon rád, s találkozunk a végtelen jövő egy távoli pontján, amit szellemünk és lelkünk határozott meg, és öntudatlan testünk titokként, rejtve őrzi. Meg fogjuk egymást ismerni szemünkről, hitünkről, erőnkről. Meg fogjuk egymást ismerni, mert együvé tartozunk.

Aztán elindultam az oroszlán után. Egy pillanatra elgondolkoztam rajta, hogy kik voltak még azok, akik segítettek, s ekkor jutott eszembe gyermekkoromból, a falu bölcs öregje, aki mindenáron ragaszkodott ahhoz, hogy elüldözzön a nép. Ragaszkodhatott volna ahhoz is, hogy megöljenek, de nem, ő csak ahhoz ragaszkodott, hogy elüldözzenek. Ekkor eszembe jutott a hang:

“...Lesznek, kik azért jönnek, hogy fékezzenek...”

Pontosan tudtam, hogy ki és mikor mondta. Pontosan tudtam, amikor megkértek erre az útra, és máris a fülemben hallottam a hangot, s magam előtt láttam azt is, aki mondta. Hát igen. A falu örege volt a fékező. Ő tudta, hogyha nem indulok el ezen

az úton, akkor sorsom beláthatatlan következmény lett volna az aprócska nép sorsára, s onnantól fogva talán minden egészen más irányban ment volna az ő jövőjükben, mint amit felismerni képesek lettek volna. Szeretettel és hálával gondoltam arra az emberre, aki elűzött azoktól, akiket szerettem. Hisz az ember lehet, hogy egy halandó életben úgy gondolkodik, hogy elűzték, de ha a nagy egészet nézzük, akkor őket óvta meg magamtól. Hálás voltam neki, mert azért vállalta a felelőséget, hogy mély, bölcs intelligenciával óvjon. Igazi öreg vezető volt, igazi bölcs, és tudta azt is, hogy nem bír velem, hisz ha ez sikerült volna neki a gondolataiban, mit számtalanszor végig is próbált, hogy mi lenne ha, s az egyik változatban ott volt benne az is, hogy ha itt maradnék, mivé változna a törzs. Azt is látta, hogy nem értenének, csak kusza, zavart, vad indulatok keltek volna életre.

Ekkor eszembe jutott, hogy elmegyek, meglátogatom őket. Négy napig gyalogoltam én és az oroszlán. Mivel tudtam belső erőmre koncentrálni, így már nem volt szükségem evésre, ivásra vagy alvásra. Ezalatt a négy nap alatt folyamatosan tudtam haladni. A negyedik nap késő délutánján értem el azt a falut, ahol születtem. Pár kőhajításnyira megálltam, és figyeltem a hatalmas töviskerítésen túli életet. De csak a csend és a némaság suttogott. Kiterjesztettem érzékeimet, és észrevettem, hogy csak egyetlenegy ember van a faluban, anyám. Egyre gyorsabban és intenzívebben rohantam. Láttam, hogy az oroszlán egy darabig fut mellettem, majd elindul az egyik akácfa árnyékába, és ott leült, hogy egy kicsit hűsöljön. Tudtam, hogy nem jön tovább. Az ő számára az emberek nem ugyanazt jelentik, mint én, még ha az anyám is lenne, akivel ott találkozik. Tudta, hogy félnének tőle, és akkor neki ölnie kellene. Odaértem a kerítéshez, megkerestem a bejáratot, s ahogy beléptem a pici térre, megdöbbenve láttam, hogy minden megváltozott. Összedőlt házak, szétszórt ivótökök, por, de ami egy pillanatra elgondolkoztatott, sehol egy friss nyom. Elindultam szüleim háza felé, és ahogy beléptem, egy pillanatra nem láttam a mindent elrejtő sötétségtől. Majd pár másodperc

után észrevettem anyámat, ahogy a sötétség rejtekében az ajtó mellett pihen a csupasz földön, és csak némi egerek által szétrágott bőr volt takarója. Tudtam, hogy haldoklik. Leguggoltam mellé, és megfogtam kezét.

- Mondtam, hogy visszajövök - súgtam neki halkán.

- Igen, tudtam, hogy visszajössz - válaszolta. - Tudtam, s ezért vártam rád egészen idáig. Nem, nem volt nehéz, ne gondolj erre. Arra se, hogy milyen gyötrelmes kín így meghalni. Mindig szerettelek, ezért vártam rád.

- Nem mész sehová - mondtam neki. - Megtehetném, hogy itt maradsz hosszú évekre, erős leszel, egészséges, még mondanod sem kell. Szeretlek, és ez épp elég ahhoz, hogy hatalmamot kiterjesszem rád.

- Nem fiam - válaszolta. - Köszönöm, de nem. A természet és az élet rendje az, hogy mennem kell. Nincs mit tenni. A hosszú úton nem a cél a fontos, hanem az, hogy végigjárjunk rajta minden egyes lépést. Most nyílik meg előttem egy hosszú út, s lehet, hogy cél lenne az, hogy éljek, de majd éljek akkor, amikor eljön annak az ideje a méltóságra, amikor a világot alkotó nagy Istenek úgy gondolják, hogy élhetek.

Lehajoltam hozzá, és megcsókoltam a homlokát.

- Megígértem, és eljöttem hozzád. Most te el szeretnél menni? Hát menj, ha menned kell. Nem tudom, hogy találkozunk-e még a távoli jövőben, de hogy fogjuk egymást látni, abban biztos lehetsz. Amíg világ a világ, nyomon akarlak követni. Látni akarom, hogy visszajutsz oda, ahonnan lelked elindult.

Megszorítottam a kezét, és még egyszer megcsókoltam a homlokát. Elmosolyodott, és ő is megszorította a kezemet.

- Most indulok fiam. Egyszer egy távoli helyen, egy időtlen világban fogunk találkozni, de most mennem kell.

Nagyon erősen megszorította a kezemet, szemei kutatták a mennyezet réseit, mintha kóborló lelke azon keresztül illanna el. Aztán a szorítás meggyengült, s láttam, ahogy lelke kiszállt testéből. Láttam szellemét, amint átlép a

szellemek birodalmába. Kiléptem a kalyiba ajtaján, és a tűzre gondoltam. Lángra lobbant a falu. Üres volt. Most már senki élő nem volt benne, és magamról végképp nem tudtam most eldönteni, hová is tartozom. Mentem a végtelen szavannán társammal, a fekete sörényű oroszlánnal. Éreztem a füst szagát, az elmúlást, ahogy átfutott a szavannán, és társammá szegődött. Tudtam, mától velem marad. Ismét elvesztettem valakit, ismét érzem, hogy magányos vagyok, és ismét ég mögöttem a világ.

Tizenötödik fejezet

Hosszú ideig kísért a füst. Néha úgy éreztem, hogy eggyé olvadok vele. Nem fájdalmat, nem is hiányt éreztem azért, amiért megint elvesztettem valakit, akit szerettem. Nem, valami egészen mást: kilátástalanságot. Egy pillanatra beleéreztem magam az emberek helyébe, és úgy éreztem, hogy ez egy kilátástalannak tűnő állapot. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy az ember valójában teljesen kiszolgáltatott lény a felette lévő világoknak. Fájdalmat, maró, keserű, önző fájdalmat éreztem azért, mert nem tudok változtatni semmin, mint ember. Valójában ez lételemnek a célja, hogy az emberek világát megismerve megtegyem azt, amit meg kell tennem. Azoknak az embereknek, kiknek el kell mondanom a titkokat, azoknak el tudjam mondani, de ahhoz ismernem kell az emberek gondolkodását. Emberré kell válnom nekem is, még ha az oly nehéz is. Egy pillanatra éreztem, hogy embernek lenni több, mint múló állapot. Fájdalom, kín, kiszolgáltatottság egy zsarnoki hatalom felett, ami azt tesz vele, amit akar. Ez a hatalom valójában nem más, mint az emberek feletti világok, szellemek, fátyollények, Istenek, félistenek, valakik, akik fölötte vannak az embernek, és mind azt teszi vele, amit akar. Éreztem emberi énem megnyilvánulásában a harcot, a dühöt, a haragot, a küzdeni vágyást, s éreztem a kitaszítottaságot. De éreztem azt is, hogy senki nem taszított ki. Én taszítottam ki saját magamat. Hisz az, hogy düh, harc, küzdelem jött előtérbe bennem, ez valójában azt jelenti, hogy uralni akartam. Láttam, hogy az embernek valójában ezt kell magában legyőznie. Éreztem, hogy milyen kilátástalan a helyzet, ha egy ember elveszt valakit. Egyszerre úgy érzi, úgy hiszi, úgy véli, úgy tudja szent meggyőződésében, hogy az, kit elvesztett, az számára végleg megszűnt létezni, hogy soha nem találkozhat vele többé. Soha nem érezheti szeretetét, nem láthatja mosolyát, nem hallhatja hangját, nem érezheti a bőre illatát, és ekkor megszűnik a lét az ember számára. A létet csak életben tudja elképzelni. Úgy, mint végső állapot, mint testetlen

megnyilvánulás, úgy nem bírja felfogni. És hogy miért nem? Egyetlenegy dolog miatt tak a tóparti társaim, kik testvéreim. Ekkor, amikor a hiány és a kilátástalanság a legelviselhetetlenebbé vált, és fájdalmuk már több volt, mint fizikai kín, fölszabadítottam magamban énem, mely a végtelen csillagokat járta. Fölszabadítottam magamban a Szent Tudást, mely a csendből született, a csendben halt meg, és a csend által alkotta meg önmagát. Ekkor láttam, hogy az emberek a Szent Tudást csak akkor tudják elérni, ha értik az illúzió fogalmát, s tudják, sőt, több mint tudják, felismerik, hogy az élet végével nem változik semmi, hogy a halál beálltával valójában egy új lehetőség van kibontakozóban. Tudják, hogy a halál az nem elvesz, hanem ad, s hogy a halál nem ellenség, hanem talán az egyik legbölcsebb tanító. Ha az emberek a Szent Tudást értik, felismerik, akkor tudják, hogy a halál és az élet az egy és ugyanaz, nincs köztük különbség.

Egész életemet ennek az elmélkedésnek szántam. Soha többet nem mentem vissza emberek közé. A szavannát jártam, hegyeket, völgyeket, végtelen dzsungelket, s éjszakánként, mikor elmémbe visszazuhantam, végtelen korok nyíltak meg előttem. Láttam járműveket, melyek kerekeken gurulnak, s a távoli időben autónak nevezik őket. Láttam, ahogy az emberek kedvenc szórakozásai, a képek, a tévé, vagy később a háromdimenziós hologramok, egyre jobban terjednek. Láttam, ahogy az ember kirajzik a Földről a Holdra, a Naprendszerbe, majd a távoli csillagok felé, s ott láttam benne magam is.

Éreztem, hogy a szavannán ülő énem már menne tovább, hisz itt, megtörtént a nagy találkozás, felismertük egymást. Létünk és elménk bebizonyította önmagának, hogy tudjuk, kik vagyunk. Nem bebeszéljük, nem meggyőzzük önmagunkat, hanem felismerjük, mert a világ is felismert minket, hisz ott volt velem az oroszán. Testvéreimmel ott voltak a madarak, a szél, s ott volt velük az érzés, mi vezette őket. Cáfolhatatlan jelei annak, hogy már nincs szükségünk okokra és okozatokra, hisz a világ mutatta meg, hogy hol tartunk, s mi mutattuk meg a világnak, hogy ő hol tart.

Hosszú évek múltak el így. Hol zajosan, fergetegesen, hol csak évekig ültem egy hegy ormán, s néztem alant a karavánutakon haladókat. Láttam embereket, akikkel már találkoztam az időnek egy másik pillanatában. Láttam azt a kisfiút is, aki nem tudta eldönteni, hogy élő-e vagy holt, s mindenáron haza akart menni, hogy együtt legyen testvéreivel.

Aztán, ahogy múltak az évek, napok, percek, másodpercek, lassan múlt a néma idő, vándoroltam a világban. Mindig kerültem az embereket, és fontosnak csak azt a pillanatot tartottam, ahol éppen voltam. Tudtam, hogy az idő végtelen síkján megnyilvánuló énem teszi önkéntelenül is önmaga által felvállalt feladatát, éli életét ott, ahol a Szent Tudás megnyilvánul, s ott lényem öntudatra ébred, s egyesül a csenddel, melyben álmunk újra valósággá válik.

Lassan kezdtem megöregedni. Fáradt voltam, koszos ruháim szétszakadtak. Az oroszlán is lassan lépkedett már. Egy kora délelőttön, mikor egy folyón keltünk át, s belementünk a vízbe, láttam rajta, hogy ő is az út végére ért. Elindult velem, hogy átjön a túlpartra, de ahogy a hasáig ért a víz, megfordult, és visszament. Leült a parti fövényre, előrenyújtotta mancsait, majd ráfeküdt. Visszamentem hozzá. Feltűnt, hogy életemben most először érintettem meg. Leültem melléje, megsimítottam ritkássá vált, de még mindig bozontos sörényét.

- Az út végére értél Barátom - mondtam neki. - Sorsod bevégezted. Lelkünk elviszi ez a folyó. Egyesülünk a vízzel, a végtelen nyugalommal, de valahol a távoli jövőben már ott vagyunk mind a ketten, újra találkozunk, újra megvédesz, s újra elgondolkodtatod azokat, kiknek sorsában ott van a kétely. Pihenj, én tovább megyek, de itt maradok melletted addig, míg elindulsz a nagy útra.

Nagyot sóhajtott, rám nézett, halkán morgott. Farkával ide-oda csapkodott maga mögött, a vízparti homokos parton. Egyszer csak egy pillanatra, mintha bent szorult volna a levegő, nem mozdult. Majd pár másodperc után, szinte úgy szaladt ki belőle a levegő, süvítve, erősen, mint hajdanán, de most nem követte több zaj, suttogás, nem követte morgás. Szeme

megüvegesedett egy pillanat alatt, majd lassan beszürkült, és kialudt benne a fény. Végigsimítottam bundáját.

- Jó utat Barátom, jó utat. Már messze jársz, de még találkozunk - mondtam neki halkán.

Aztán elindultam a folyó felé. Arra gondoltam, hogy bármikor, ha ember jár majd ezen a homokos parton, nevezze úgy ezt a partot, hogy a Fekvő Oroszlán Birodalma. Majd belegázoltam a vízbe, ami nem volt nagyon mély. Hol térdig, hol derékig ért. Átértem a túloldalra, néztem szemben az oroszlánt, ahogy királyi, fenséges megnyilvánulásával ott pihen. Nem köröztek felette keselyűk, nem jöttek hiénák sem, sakálók sem. Tudtam, senki nem fogja bántani. Aztán felálltam, hátat fordítottam a folyónak, és elindultam. Éreztem, már csak órák vannak hátra, és én is megpihenek. Felértem egy fennsíkra, lenéztem az előttem elterülő hatalmas kinyíló világra, aztán leültem. Jólesett, ahogy a szél átfújta ruháim szakadásán. Éreztem, hogy kicsit fáradtak az izmaim, de nem is ez volt a fontos. Éreztem, hogy az út végére értem. Innen már nem megyek tovább. Nem fog történni semmi, csak az elmúlás. Egy pillanatra meghallottam egy hangot a fejemben, a magányos asszony hangját, akivel gyermekkorom előtt találkoztam, mint szellem.

“...Segíts neki...”

Csak egyszer hallottam, majd elcsukló, néma hanggal sóhajjává változott, és a szél szárnyán eltűnt.

- Segítek - válaszoltam.

Tizenhatodik fejezet

Csend volt. Kőmagányom, mi újra elért hozzám, körülölelt. Békéje, csendje, néma, határtalan kiterjedése mentes volt minden vágytól és ideától, hisz határtalansága egy tûfoknyi parány volt csupán. Éreztem benne, hogy újra mennem kell, megígértem. Persze, nem azért kell mennem, mert megígértem, nem a kényszer, amit az ígélet hordoz magában, nem a kötelesség, amit a büszkeség és a dac vezérel, sokkal inkább azért éreztem hogy mennem kell ismét, sokadszor, mert történt valami, amiben segíteni tudok. Történt valami, ahol a mindenek felett álló hatalom egy pillanatra meggyengült, és csak a segítségem volt jelen. Nincs benne sem okozat, sem ok, nincs benne sem cél, sem eszme, de ideák sincsenek, mint ahogy elvárásokra sem épül, csak a segítségem, mert meg tudom tenni, és miután megtettem, megyek tovább a saját utamon, a saját dolgom felé, hogy a saját végzetemet teljesítem be. Én, ebben a világban, csak mint átutazó vagyok jelen, és nem azért, hogy bármit is elérjek benne. Egyetlenegy dolog motivál, hogy jelenlétem önmagam számára öröm, de mások számára ne legyen követendő példa, mely nekem csak hiú ábrándot és az illúzió örömét adná meg, mely büszkeséggel, daccal töltene el.

Ahogy ezeket végiggondoltam, kővilágom fénné változott. A csend hangokkal lett teli. A hangok, melyek kívülről értek el hozzám, nyugalommal, de egyben izgalommal töltöttek el. Nyugalommal, mert éreztem, új feladat vár rám, mit csak akkor tudok átlátni, végiggondolni, ha belső békémet, saját csendem nyugalmaát megőrzöm. De volt bennem izgalom is, hogy vajon valóban kell-e segítenem. Nem volt ez igazából hezitálás, nem is kellett meggyőzőnöm magam, hisz ez így természetes. Végig kell gondolni mindig, minden egyes lépést, hisz tetteinkkel, cselekedeteinkkel óhatatlanul beleavatkozunk mások életébe, sorsába, gondolkodásába. Ennek a felvállalásának az izgalma, felelőssége, sőt, több mint felelőssége, önmagunk iránti hűsége, hogy mindenkit

megőrzünk a saját belső középútjában, és ezeket az útkeresőket sokszor, néha fájdalmas dolgok árán, de rá lehet vezetni arra, hogy szembesüljenek saját, apró törekvéseikkel, melyekben felismerhető a hiúság, az önzés, a fukarság, a kapzsiság, a fősvényesség, a restség, a lustaság. Ezek által a felismerések által rá tud ébredni saját belső világainak motivációjára. Így, megkönnyebbülve a felismerés okozta fájdalom által, csillogó könnyei által vezérelve, rávezethető az arany középútra, a csend ösvényére. Arra a csendre, ahol nincsenek hangok, dallamok, színek, formák, fények, csak maga a ragyogás. Az a ragyogás, ami valójában minden ember lelkét átjárja.

Ezekkel a gondolatokkal felvértezve kiléptem kőmagányomból. Ismét nem létező létezőként születtem meg, ami annyit jelent, hogy bármely ember számára megfogható, tapintható, látható lény voltam. De nem voltak szüleim, rokonaim, barátaim, ismerőseim, csak a magány volt ismét a társam és a felelősség. Mi, így hárman jártunk együtt, csendben, némán. A vidék, ahol előléptem kővilágom magányából, kietlen volt, kopár, sivatagos, és furcsa népek lakták. Szerették egymást ezek az emberek. Hittek valamiféle földöntúli hatalomban. Hittek valami mindent vezérlő teremtő erőben. Hittek benne, de fájdalmuk, félelmük sokszor képes volt elnyomni hitüket, és bármennyire is szerették egymást, tudtak egymásnak fájdalmat, félelmet okozni. Tudtak egymásban kételyt ébresztetni, de ami a lényeg, tudtak egymás gondolataira hatást gyakorolni. Így, megpróbálták egymást sokszor manipulálni, befolyásolni, irányítani olyan szinten, hogy az erősebb akaratú mindig érvényre tudta juttatni akaratát a gyengébbekkel szemben.

Ezen a vidéken éltek más népek is, csendesek, némák, visszahúzódóak. Ők nem csak szerették, hanem el is fogadták egymást. A szeretetnek egy olyan fokát ismerték és egy olyan fokát sajátították el, ami már több volt, mint emberi. Hittek Ők is valami világot vezérlő, rendező, teremtő elvben. Hittek benne, de úgy hitték, hogy ez az elv személytelen, mindenben bent van. Hitték, hogy nem lehet bálványokkal megjeleníteni.

Több volt a hitük, mint pusztá elmélet. Úgy tekintettek a csillagokra, mint teremthők szülővilágára. Úgy tekintettek a fűre, fára, szélre, harmatcseppre, tomboló viharra, mint a világot teremtő akarat megnyilvánulására. Egységes, vezérlő elvük a világot járta át. Akaratuk mindenhol jelen volt, és hittek ebben a rendezői elvben hogy ez személytelen, és személytelenségéből eredően valójában mindenhol jelen van, élőben, élettelenben, minden emberben ugyanúgy, mint ahogy minden kőben. Hittek benne, és soha nem emeltek nekik bálványokat. Ezt a népet esszénusnak nevezték. Csendesek voltak, zárkóztak, szinte némák. A környező népek gyakran el-elcsenték tanaikat, hitüket, és ezt megpróbálták a saját ideológiájukba ültetni. Így láthatóvá vált a számomra, hogy ezek a tanok - amiket valójában ők éltek meg, és soha nem terjesztettek -, mint egy csendes, kiforrt erő, mint egy szétáradó patak, mindenhová eljutott a világba, és ezáltal mindenhol kicsiben az ő hitük alapja vert gyökeret. Persze láthatóvá vált az is számomra, hogy voltak, akik ezeket a tanokat kisajátították, és megfűszerezték a saját elképzeléseikkel, így hatalmuk óriási mértékre nőtt. Szinte már-már világhuralomra törekedtek, aminek hatásaképpen a tan eredetét pusztították, csupáncsak egy dolog miatt, hogy saját félelmüket visszaigazolja bizonyosságot szerezzenek arról, hogy ők gyengék. Gyengeségük okozóját tanuk eredetében látták. Titkos tannak nyilvánították eredetüket, és még maguk között is csak a legbeavatottabbak tudhattak róla. Külön formulákat és varázsigéket találtak ki - mint szójátékokat -, azért, hogy hitük és hitük alappillérei ne legyenek elsajátíthatók a kívülállók számára. Így hatalmuk szinte napról-napra fokozatosan erősödött. Ezek által megerősödve erejük, szellemük, tevékenységük, hithatalmuk elérte a világhuralmi célok kiteljesedését.

Egyszer, egy ilyen kósza meditációban, mikor a sivatag közepén ültem, láttam a jövőt, amikor ezek az emberek jó ügynek álcázva dolgaikat, mohóságuk, kapzsiságuk vágyában milliókat pusztítanak el. Láttam, hogy Istenük nevében teszik

mindezt, mert őket hitük szerint az Isten felhatalmazta arra, hogy elpusztítsák azt, akit ők akarnak. Nem azt, aki nem ért velük egyet, nem azt, akinek más hite van, hanem azt, akit ők akarnak, és ez lehet akár hittársuk, lehet akár gazdasági érdekük, de lehet, hogy a másinak csak valamije kell nekik. A valamiben bent van asszony, gyerek, föld, ház, minden, és közben mindezt nagyon ügyesen a hit leplébe és az önsajnálattal burkába öltöztetve, szisztematikusan tették meg. Ugyanebben a meditációban elelmélkedtem azon is, hogy mindez miért tudott megalakulni, hisz az esszénusok hite, mint az óvilág egyik átörökített tudása, nem ezt az irányt akarta létrehozni. Az esszénusok hitének az alapja olyan távoli korból származik, aminek létéről ma már csak feltételezésekkel mer az ember foglalkozni. Olyan időtlen távlatok nyílnak meg hitük erejében, ami gyökeresen változtatja meg az ember és a teremthők kapcsolatát. Elkezdtem rajta elmélkedni, hogy mindez hol változott meg. Láttam, ahogy a kezdet kezdetén a békében élők járták a világot, és tudásukat adták tovább. Békében éltek, és tudásukat gyarapították más, békében élőkkel. Más nagy tudósok tudásával ötvözték a harmóniájukat, és ezáltal csendjük csak tárgult. Megismerték az egyiptomi orvoslást, az indiai építészetet. Megismerték a lélek belső mélységeinek feltárását, és hatalmuk, erejük elképzelhetetlenül nagygyá változott, de ők ezt soha nem akarták tudni. Ugyan valójában tudtak róla, de tudatosan nem tudni róla, az azt jelentette a számukra, hogy nem éltek vele, nem használták erejüket. Sokkal fontosabb volt számukra a saját lelki békéjük és csendjük. De hitük és tudásuk szembetalálkozott a gonoszsággal. A gonoszsággal, mely ravasz, kitartó, álnok, de ami a lényeg: mindenre képes. Ez a gonoszság beépült azoknak a hitébe, kik hatalomra törekedtek. Hitük erejét ellopták más emberek hitéből, ami valójában eredendően egy töről származott, de mégis két külön hitté változott, mivel az egyiket a hatalom jelenítette meg, míg a másikat a Szent Tudás néma ösvénye. Tanaikat és a világról alkotott képüket apáról fiúra, anyáról leányra adták tovább. Voltak köztük géniuszok, kiket

az álszentek és a hataloméhesek mind, sorra megöltek. Tanaik hol megerősödve, hol generációk hosszú során át szinte a feledés homályába merülve, lassú patakként, de azért haladtak előre a csend és a Szent Tudás ösvényén.

Megszületett közülük egy, ki beszélt az eljövendőről, s beszélt arról, hogy eljön egy nagy tanító, eljön, és Isten fiának fogja magát nevezni. De nem arról fog beszélni, hogy ő egyedül Isten fia, nem arról fog beszélni, hogy egyedül ő él Isten országában, hanem valójában mindenki, aki felismeri önmaga isteni lényét. Hirdette a megtisztulást. Hirdette, hogy a víz erősíti a lélek erejét. Hirdette, és tette is azt, amiről beszélt. Nem gyártott elméleteket és frázisokat, nem mormolt ismeretlen, titkos szavakat, csak a víz szentsége által megtisztította azt, aki felismerte önmaga halandó voltát, s rájött lelke határtalan erejére. Keresztelő Jánosnak nevezték, és Salome megölette. Félt tőle, félt, hogy hatalmát veszélyezteti, pedig ő is hitt valamiben. Hitének ereje képessé vált arra, hogy ölni tudjon. Nem a hóhér, a katona volt a gyilkos, aki megölte Keresztelő Jánost, hanem az eszme, ami megrettent egyetlenegy ember hatalmától. Megrettent attól, amiről ez az egyszerű, nagy hangú, de mégis szerény és alázatos ember beszélt. Salome szép volt és büszke, gyönyörű nő, népének virágszála és hatalmának egyfajta záloga. Szépsége rabul ejtett mindenkit. Fiatal volt és kacér. Pajkos, vidám mosoly ült állandóan szemén, de rettegett attól, mikor hallotta, hogy egy ember ezeket tud megmozdítani. Rettegett attól, hogy egy ember képes megtisztítani másokat saját lelki bűnétől csak azáltal, hogy vízbe mártja őket. Csak azáltal, hogy a fejükre szentnek nevezett olajak helyett vizet hintett. A víz, ami a nagy természet egészének része, az örök körforgás szimbóluma, jelképe, megtisztította ezeket az embereket. Követték Keresztelő Jánost, hallgatták, és hirdették tanait, és Keresztelő János megjövendölte, hogy eljön majd a mindenek felett álló, eljön majd az emberek között az Első, aki majd emberként születik meg, de nem ember, hanem maga is Isten. Több mint Isten, a teremtő része, gyermeke a teremtőnek, és arról fog

majd beszélni, hogy mindenki ugyanannak a teremtőnek a gyermeke. Ugyanúgy, ahogy a szél, a fák, az emberek is Isten kiterjedésének részei. A világot teremtő és vezérlő elv porszeméi, melyek képesek kösziklává összeállni, hogy felismerjék saját csendjüket és békéjüket.

Ahogy ott elmélkedtem a sivatagban, körülöttem a határtalan csend, forróság, hevület, lassan szálló szél, körülnéztem egy pillanatra, majd fölálltam, s elindultam abba az irányba, amerre éreztem, hogy mennem kell. Nem tétova, vak irány volt ez, hanem a gondolat vezette. A hangok, melyek a csendből elértek hozzám, és ez az érzés, egy városba vezettek. Tömeg volt. Láttam, hogy a tömegben egy ember fából ácsolt keresztet visz. Megálltam mellette, és néztem. Úgy tűntem a tömeg számára, mint egy vízárus, aki része a tömegnek. Ő rám nézett, elmosolyodott. Szakadt bőrsaruján, vértől és sártól piszkos ágyékkötőjén kívül semmi nem volt rajta, csak a szeme ereje. Egymásra néztünk, majd megállt egy pillanatra.

- Eljöttél, hogy segíts - gondolta.

- Igen, látom jókor érkeztem. Eljöttem, hogy segítek. Látom, nagy útra készülsz. A világ terhét viszed a válladon. Látom azt is, hogy lázadsz Atyád ellen, hisz ő nem ezt akarta. Ő egész más terhet tett rád, hogy az emberek lelkét vidd, vezesd, és te ezt az irányt választottad. Magadra vetted félelmüket, a legnehezebb és a legelképesztőbb dolgot tetted meg. Emberré váltál. Emberré, ahelyett hogy Isten legyél. Persze, mi más is tudtál volna lenni, hisz szembeszálltál az Ősgonosszal. Szembeszálltál a hatalommal, ami az Ősgonosz fegyvere, és ami a lényeg, nem karddal, eszmével, hittel szálltál szembe, hanem lélekkel. A lélek kiterjedésével, szabadsággal, az emberek számára oly nehezen érthető szent szeretettel, felelősséggel, odaadással, hűséggel. Szembeszálltál, magával a gonosszal. Te is ismered azt a kisfiút, ki valaha régen tudni akarta a szent, mély titkokat, aki a Szent Tudást kereste, az örök halhatatlanságot, és Isten akart lenni. Most népeket irányít, hitet kovácsolt erejéből, eszméjéből, s hitének földöntúli hatalmával téged eljuttatott a keresztre. De látom

rajtad, hogy te ezt előre tudtad, és a két út közül ezt választottad. Hisz, ha a másik utat választod, és te magad is a hatalmad kiterjesztésével uralkodni akartál volna az anyagi világ fölött, akkor valójában társa lettél volna. De te nem ezt tetted. Azt tetted, amiért küldtek, de nem úgy, ahogy küldtek. Nem úgy, hanem egészen másképp, Istenhez méltóan, a felelősséggel felvértezve magadra vállaltad azt is, ami nem a tiéd. Eljövendő korok s eljövendő nemzedékek bűnét, azt is, amit még meg sem tettek. Ezért vagy te az, ami, és ezért fog a világ azzá változni, amivé változik. Hisz most példát mutattál az Ősgonosznak. Példát mutattál annak a hajdan volt kisfiúnak. Példát, amitől ő erősebb, agresszívabb, de ami a lényeg, nagyobb hatalmú lett. Hisz ő most téged megöl, megfeszít, és ezáltal tőle mindenki rettegni fog. Esméi, hit általi álcái évezredekre bejárják a világot. Évezredekre, melyek a sötétség évezredekéi lesznek. Megszűnik a fejlődés, a kultúra, a virágzás, megszűnik a csend, egészen addig, amíg a világ el nem éri a nyomor legalját, el nem éri a fájdalom elviselhetetlen fokát. El nem éri azt, amiben ember, ember farkasa lesz. El nem éri azt, hogy pár baksisért emberek milliókat fognak elpusztítani, és te akkor megszabadulsz a kereszt rabságából. Felfénylesz, s onnantól mindenki téged fog követni. És hogy én miben tudok neked segíteni? Ez egy jó kérdés. A csendben, a hitben, abban, hogy minden ember egységes, megbonthatatlan egész. Hogy minden ember része annak a teremtőnek, aki téged ideküldött. Leírom és elmesélem majd távoli korokban, de harcolok is a gonosz ellen, mint ahogy tettem eddig is. Szembeszállok vele, de nem fizikailag, nem is erkölcsileg, hanem a csenddel, azzal az úttal, amit te nem választottál. Úgy gondoltad, hogyha beszélsz róla, akkor eléred célodat. Lehet, hogy ezért érzed magad úgy, hogy Atyád megtagadott, hisz emlékezz arra, amit mondani fogsz rövidesen, miközben a fájdalom átjárja testedet. Emlékezzél rá! Ez az Út! A Te sorsod. Eldöntetted. Kivívtad magad ellen az Ősgonosz haragját, és a csend nem érkezett el hozzád. Nem vesztettél, időt nyertél! De ezt nem tudja senki, csak mi ketten, senki

más. Jönnek dicső korok, melyek majd azt hiszik magukról, hogy a ragyogás évei. Jönnek büszke, dacos pillanatok, melyekben az emberek azt hiszik, hogy szabadok, de ez mind hiú ábránd, idea, a hatalom megnyilvánulása. Én ott leszek, és rád gondolok. Rád, hisz te vagy az emberek között az első megfeszített. Én csendben leszek. Egy helyről jöttünk, de nem egy céllal. Én segítek neked, s te segítesz nekem. És tudod Testvérem, egyszer eljön az idő, hogy egy térben és időben távoli helyen egy asztalnál ülve újra elelmélkedünk azon, hogy ebben a világban, ahol még a hatalom oly fontos dolog, mit s hogyan tettünk. Elelmélkedünk rajta, s néha mosolygunk, néha csendesen és némán hallgatunk, aztán szótlanul felállunk majd az asztaltól, és mind a ketten belépünk önmagunk csendjébe, ahol az idő örök, és nem léte jelzi, hogy minden változik, mert a csendben bármikor megszólalhat egy távoli hang, mely majd azt súgja: "Ismét eljöttem."

Egy örökkévalóságnak tűnő ideig néztük egymást. Megszűnt számunkra a külvilág, az anyag, a tér és az idő, aztán mindegyikünk ment tovább a maga útján. Én vizet árultam azoknak, akik elárulták őt. Bár ez nem biztos, hogy jó szó, hisz nem árulták el, fel sem ismerték lényének jelentőségét, tudásának hatalmát és a Szent Tudást meg sem érzékelték. És vajon miért? Mert az Ősgonosz hatalma, illúziókáprázata és célszerű, ostoba, okatlan ígéretei elvakították azokat az embereket, akik változtathattak volna saját sorsukon. Hosszú évtizezredes álmukból felébreszthették volna a világot, s kimondhatták volna: "Eddig, s ne tovább, mert innentől szabadok vagyunk." És én, ezeknek az embereknek árultam a vizet. Jót mosolyogtam rajta: "Őt keresztre tudtátok feszíteni, mert ő felvállalta önmagát. Megmutatta, hogy ti, mit nem tudtok, de sajnós nem számoltatok velem. Nekem nem kell megmutatni semmit."

Mosolyogtam, ahogy pár baksisért adtam egy-egy korty vizet, s arra gondoltam: "Igyál csak barátom. Ha tudnád, hogy mi van benne, az egész korsót kérnéd. De elégedj meg egy pohárral is."

Aztán ránéztem a tömegre, s láttam, hogy örömeiket lelik abban, amit tesznek. Bár a nők, az asszonyok, kiknek könnyeit a teremtő Isten számolja, sejtettek valamit abból, hogy mi vár rájuk, és mi közeledik feléjük. Egy hataloméhes, indulatokkal, vad, buja érzelmekkel és a szabadság iránt érzéketlenséggel teli világ. Igen, és én nekik adtam vizet, és egyre csak mosolyogtam magamban: "Ti tudjátok, mit tesztek. Hát igyátok csak. Igyátok, és közben mosolyogjatok. Ha nem kellett nektek a jó, ha nem kellett nektek a Szent Tudás útja könnyen, csendesen, áldozatok nélkül, és nem kellett nektek a béke, hát akkor van más megoldás. Velem is meg kell tanulnotok számolni. Én nem olyan vagyok, mint aki a keresztet cipeli a hátán. Ő felvállalta értetek saját bűneiteket. Azt is, amit el sem követtetek. Én viszont csendesen ülök kőmagányomban, pihenek a lét és a nemlét határán, és csendben felébredt gondolataim zajos elmétekben felébresztik a csendet. Számolnotok kell velem, hisz nálam van a pohár, a víz, és tudom, hogy előbb-utóbb szomjasak lesztek. Én akkor nevetve fogom mondani nektek, hogy ti többször is elmentetek az oázis mellett, és nem jutott eszetekbe, hogy talán meg kellene állni pihenni és elelmélkedni azon, hogy miként jutottunk el idáig. Ti úgy gondoltátok, hogy a felelősség legyen másé. Engem viszont elküldtek ide ugyanúgy, mint ahogy őt is, de aztán ti továbbkülditek. Emberré lett köztetek, hús-vér emberré, de lelkében isteni, hisz felvállalta értetek a bűnt.

Lehet, hogy nem is tudjátok megérteni azt, hogy azt is, amit soha nem követtetek el, csak unokáitok fogják elkövetni, s az unokáitok unokái, és ő már most bűnhődik ezért. Én viszont nem vállalom fel a bűnt. Sokkal inkább rávilágítok, hogy ezt nektek kell cipelni, mert csak így tudtok előbbre jutni, ha szembenéztek saját tudatlanságotokkal, és felismeritek, hogy miért is vagytok azok. Csak vegyétek a vizet. Nem lesz belőle bor, azt megmutatta a Szent Tudás, és nektek nem kellett. Hát jövök én, és megmutatom, hogy hol lakik bennetek az Ősgonosz. Megmutatom, hogy miféle csalárd hitetlenséggel győzött le benneteket, amit ti valójában hitnek neveztek.

Szolgává, sőt rabszolgává is tett titeket, s ti mégis behódoltatok neki."

Közben múlt az idő. A keresztet cipelő felért a dombra. Kálváriája végére ért. Ott volt mellette a két lator. Hárman egymásra néztek, és tudtam, a Szent Tudás megmenti őket. Most egy pillanatra, egy röpke és tűnékeny emberi pillanatra halottnak fognak tűnni, de gondolataik harmadik napjára mindegyik elérkezik az általa választott út kezdetéhez. Tudtam, hogy ő, ki középen van, gondolatainak harmadik napjára feltámad, és átlép a halhatatlanságba. Örökké itt marad, hisz tette távoli jövőket, kultúrákat fog megváltoztatni. Igaz, eleinte sokan a nevében, a hitében azonosulni akarnak vele, és azonosulásuk erejeképpen ölnek és pusztítanak mindenkit, ki nem ért velük egyet, és ez is az Ősgonosz műve.

Tudtam azt is, hogy azok az emberek, akik ezt az utat választják, egyszer majd szomjasak lesznek. Egyszer majd ráébrednek, hogy nem szabadok, és akkor isznak a vízből, és egy óvatlan pillanatban tekintetük majd valahol életük távoli pontján egy feszületre téved. Elméláznak rajta, és a feszületből kiáradó szeretet, elfogadás és felismerés, a Szent Tudás pillanata megérinti őket, és zokogva rognak térdre, és csak annyit tudnak mondani:

- Uram, nem ezt akartam, és most értettem meg ezt, Uram! - mondják maguk elé hangosan, ahogy sós könnyükön keresztül nézik a feszületet.

- Uram, azt hittem, hogy a hatalom az az, ha uralkodom mások felett! - és egyre szomjasabbak lesznek attól a víztől, amit adok nekik.

Eleredt az eső estére. Hatalmas égiháború volt. Fölmentem a dombra, és néztem a keresztfát.

- Miért? Miért? - kérdeztem. Óriási életerő volt benne. Öt sebéből folyt a vér, és az eső elmosta. Vértől, esőtől áztatott föld vette körül. Két társa, a két lator már halott volt, de őbenne ott élt, lüktetett, pulzált a kifogyhatatlan életerő, és egyre csak azt kérdezte:

- Miért?

- Hát igen, miért? - kérdeztem én is. - Miért? - de ő sem mondott semmit és én sem. Majd odamentem hozzá, megérintettem a lábát, és rámosolyogtam.

- Tudod - mondtam neki halkán -, talán azért, de csak talán, mert az a világ, ami ezt alkotta, így akarta megőrizni saját hitét és erejét, hogy ne kerüljön a feledés homályába. Hogy bizonyosságot mutassanak az embereknek arról, hogy életük csupán egy pillanat a végtelen létóceánban, egy pillanat, ami úgy tűnik, örökké tart, de csak úgy tűnik, és semmi köze az örökkévalósághoz. Talán ezért vagyunk itt mind a ketten. De nekem most mennem kell, Testvérem. Mindegyikünk útja külön pályán mozog. Néha találkozunk, néha csak elmegyünk egymás mellett. A távoli jövőben, a távoli korokban majd néha szembemegyünk az utcán, és egymásra mosolygunk, s úgy fogunk tenni, mint két idegen, akik nem is ismerik egymást. Csak lelkünk fog összeérni, mert tudjuk, egyek vagyunk. Nem az a fontos, hogy ezt mindig újra és újra tudassuk egymással, hisz, ha már egyszer ráébredtünk, és felismertük, akkor onnantól fogva az tényé vált. Te és én, egy egység. Lelkünk összefonódott. Álmaink egyek, csendünk ereje is egy. De nekem is mennem kell, és neked is menned kell. Elkezdted a nagy átalakulást, aminek a harmadik napjára belépsz a halhatatlanok birodalmába. Jó utat, én veled vagyok.

Kinyitotta a szemét, és rám nézett. Mély, barna tekintete volt, de az őt sebből vérző fájdalom ellenére is nyugalom és szeretet áradt belőle. Körülnézett a világban, az egyre szürkülő alkonyban, majd halkán megkérdezte:

- Ki vagy te valójában? Ki, és miért segítesz?

Elmosolyodtam, majd megkérdeztem tőle:

- Fontos a miért? Csak. Legyen elég ennyi - majd ránéztem, és elmosolyodtam. Jólesett a régimódi köszönés, majd hátat fordítottam neki, s elindultam lefelé a dombról. Éreztem, hogy engem néz, de nem gondoltam rá, nem intettem, s nem is szóltam hangosan.

A domb felénél elkezdett körülöttem megváltozni a táj. Elvesztek a színek, a fények, a formák, és a következő pillanatban már bent voltam barlangom magányában, ahol a csend, némaság és a színek és fények nélküli ragyogás volt mindenütt. Kiléptem a létező nem létezők világából, és beléptem saját kővilágom csendjébe. Megállt körülöttem az idő egyetlenegy pillanatra, s kint, valahol a hegycsúcsok között egy hópihe lassan, nyugodtan kezdett alászállni, majd követte egy másik, aztán egy másik, aztán az ezredik, tízezeredik, és elkezdett havazni. Csend volt, néma ragyogás. Megváltozott minden. Éreztem, eljött az ideje az átalakulásnak. Az emberek elértek egy olyan útra, ahol a világ visszavonhatatlanul megváltozott. Azok az idők és azok a korok, amelyek lehetőséget biztosítottak az ember számára arra, hogy kilépjen a tudatlanság homályából, és elinduljon a fény és a ragyogás felé, azok az idők elmúltak. A lehetőséget az emberek fára szegezték, és bebizonyították, hogy sokkal fontosabb számukra a társaik feletti hatalom, mintsem az, hogy valójában szeressék társaikat. És hogy mindez végérvényesen miért változott meg? Azért, mert a társaik feletti hatalmat a szeretet nevében teszik, gyakorolják, s ugyanennek a szeretetnek a nevében sújtják a tudatlansággal egymást. A tudatlanság mocsarába süllyedve, a szeretetre hivatkozva elzárják a titkokat, a Szent Tudás útját egymás elől. Persze, akik elzárják sem járják a Szent Tudás útját, hisz ha azt járnák, tudnák, hogy azt az utat nem lehet elzárni, hisz nincs az a patak, amelyiknek bármilyen hegy útját állja. Lehet, hogy lassítani tudja a hatalmas kötömb, de előbb-utóbb egyetlenegy csepp víz elég hozzá, hogy megrepedjen az a hatalmas hegy. Megrepedjen az akadály, a feszültség, a dogma, és egyetlenegy csepp víz elég lesz hozzá, hogy zúdult erejével, mint mindent átmosó és átformáló fergeteg, lemossa a világról a szennyet, és megmutassa, hogy nincs nagyobb erő a víznél, nincs nagyobb erő, mi maradandóbban formálná a világot.

Éreztem, hogy valaki közeledik kővilágom felé. Éreztem, hogy ereje, tudása, hatalma több, mint az Ősgonoszé. Éreztem

rajta, hogy ismeri a csendet. Felismertem, hogy ki az. Az Első Tanítvány. Gondoltam, ne itt beszéljünk. Elmentem a jövőben egy távoli pontra. Megalkottam magamnak az időnek azt a pillanatát, ami, úgy gondoltam, méltó egy ilyen beszélgetéshez. Emberek, fák, napsütés, erdő vett körül. Ott ültem a réten. Fiatal voltam. Emberek ültek körülöttem, és beszélgettünk az életről, hitről, a világot teremtőkről, a lélek hatalmáról, és beszélgettünk az Első Tanítványról. Tudtam, hogy ott van, ott ül mellettem. Láttam fiatal, karizmatikus arcát, láttam a mosolyt a szája szegletében, hogy tetszik neki, hogy szóba került. Láttam azt is, hogy tudja, hogy ezt a káprázatvilágot csak azért alkottam meg, hogy megfelelően tudjunk beszélgetni. Valójában vele beszélgettem, de az emberek, kik ott voltak körülöttem úgy hitték, hogy valójában velük társalogtam. De azokat a kérdéseket, miket ők tettek fel, válaszaim valójában neki szóltak, és azok a kérdések, amiket az emberek tettek fel, azok valójában az ő kérdései voltak. Gondolatokban beszélgettünk, s gondolatainkat az emberek mondták ki. Mi csak néztük egymást, és az emberek beszélgettek. Beszélgettek a hatalomról, és elmélkedtünk a szeretetről. Láttam, az emberek arcán megdöbbenés ült, mikor mondtam, hogy az ember nem tudja igazán elképzelni azt, hogy mi a szeretet. Mert az emberi lények térben és időben gondolkodnak. Mivel a szeretet egyetemes dolog, ezért csak részét tudják felismerni. Aztán beszélgettünk még a szerelemről, és elelmélkedtünk arról is, hogy a szerelem valójában tértől és időtől független dolog. A lelki egyesülés akár pillanatok kérdése is lehet, felismerése viszont valamilyen mély, szent erőnek a jelenlétéből fakad, mely felébreszti a lelkekben szunnyadó érzést. Láttam a szemén, hogy elgondolkodott. Hátradőltem a fűben, és hagytam, hogy a nap süsse az arcomat. Egy pillanatra arra gondoltam, hogy milyen nagyon is szeretem a világot, és milyen nagyon szeretem az embereket. Itt van ez a pillanat, mit megalkottam, s közben valahol elmém, lelkem, gondolataim kövilágom magányában álmodják ezt az egészet, a madárhangtól a felhőig, a kérdéstől a válaszig, mindent. Aki

mellettem ül, az Első Tanítvány, ő is ugyanúgy ül saját belső álmvilágában, s tudom, hogy most azon gondolkozik, hogy mi a szerelem. Hisz azt tudja, hogy mi a gyűlölet, mi az indulat, mi a fájdalom, hisz csak így tudott lenni az Első Tanítvány. De vajon pontosan tudja-e, hogy mi a szeretet, a szerelem, felismerés, hűség, odaadás, önfeláldozás és lemondás? Ott, a réten ülve, ahogy beszélgettünk, megéreztem gondolatait, s kimondtam az előttem lévő embereknek:

- Akkor jön el a világ számára a béke, amikor az Első Tanítvány szeretni fogja az embereket. Abban a pillanatban megszűnik az Ősgonosz, de nem az Első Tanítvány az Ősgonosz. Az Ősgonosz az ember hatalomvágya.

Ahogy ezeket kimondtam, egy pillanatra ismét elgondolkodtam azon a hajdan volt kisfiún, aki halhatatlan akart lenni, és tudni akart mindent, mint Isten, hogy ő milyen hatalomra tett szert, s hogy ő mennyire szereti az embereket. Gondolataimra az Első Tanítvány válaszolt:

- Hát igen, hogy ő mennyire szereti az embereket? Tőlem tanult mindent, így az én tükörképem. Ilyen lennék én, az Első Tanítvány?

Éreztem, hogy gondolataiban indulat, erő áramlik, de nem engedte őket szabadjárára. Megértett valamit abból, amit ott a réten mondtam az embereknek, ami valójában neki szólt. Felállt, és apró szélfuvallat támadt ott, azon a réten. Lankás domboldal felől szaladt le egy kis meleg szél, s ahogy odaért hozzám a fuvallat, ő széllé válva továbbrepült vele.

Én gondolatban visszaléptem kövilágom magányába, és éreztem a felelősséget, hogy az, amit mondtam abban a pár percben ott, azon a lankás domboldalon, virágos fűvű réten, az megváltoztatott sok mindent. Embereket, gondolatokat, és egy pillanatra elgondolkodtatta az Első Tanítványt is. Elmosolyodtam. Ez így volt jó, így volt helyes. Így éreztem, hogy zavartalanul tud továbbáramlani valami, ami már nem élet, hanem létezés, egyetemes és mindent átfogó. Éreztem, hogy azok az emberek ott, azon a réten egy pillanatra szomjasakká váltak, és egy pillanatra felismerték saját, belső

óceánjuk vizét. Egy pillanatra szerették magukat, és egy pillanatra legyőzték önmagukban a hatalmat. Csak csend volt bennük, színek, fények, pompák nélküli csend. Se külső se belső ragyogás, csak fénylett a csend, irányok nélkül. Én sóhajtottam egy nagyot kőmagányomban. Elkezdődött, és egyszerre be is fejeződött, hogy a csend ismét belépett a tér és az idő világába. Nem volt időhöz kötve, így a születése pillanatában már halott volt. Nem élt egyetlenegy másodpercig, egyetlenegy milliomod másodpercig. Nem élt, mert létezett. Számára az élet nem jelent semmit, mivel nem létezik. Csak a lét jelent számára mindent, mert az em kötött sem térhez sem időhöz. Elmosolyodtam kőmagányomban, majd ott, azon a távoli réten felálltam, elmosolyodtam egy pillanatra, és csak annyit mondtam azoknak az embereknek, akikkel épp ott, akkor beszélgettem:

- A létezés örök körforgása az ember számára a legnagyobb felismerés, mert újra és újra egy lehetőséget kap arra, hogy felszabadítsa önmagát saját tudatlansága alól, és felismerje önmagában a Szent Tudás útját - majd elindultam a sátram felé, és éreztem, ahogy tűz a nap. Egy picit felmelegíti hűvös kőmagányomat.

Hajnal volt. Talán úgy négy óra. Kint ragyogtak a csillagok. Hallottam, ahogy a szél szalad a házak között, majd a part menti fákat kicsit megcibálva eltűnik a tenger felé. Nyugtalan voltam, nem tudtam aludni. Eszembe jutott a jövő. Jó sorsom elvezetett újra ugyanarra a helyre, ahol a jövőnek egy távoli pontján furcsa és érdekes események láncolata fog elkezdődni. A körülöttem lévő emberek számára a jövő csak ezután fog elkezdődni. Én viszont onnan jöttem ide egy kicsit pihenni, egy hosszú és kínos történet után kicsit fáradtan megpihenni, itt, a XXI. század nyüzsgő forгатagában, és elmélkedni azon, ami lassan át fogja formálni az egész világot, az egész emberlakta világot, és elmélkedni azon, mit tettünk meg, és mit nem tettünk meg. Elmélkedni azon, hogy mit, miért tettünk, és mit, miért nem tettünk.

Most, így hajnali négy óra tájában, ahogy zihálva felébredek, eszembe jut valami távoli barlang. Az utóbbi időben gyakran álmodtam vele. Nem tudom, hogy miért. Talán van hozzá valami közöm, pedig egész életemben, amióta ebben a kis városkában élek, mindig klausztrofóbiás voltam, és félttem a szűk helyeken, de álmomban ez a barlang gyakran jön elő. A jövő, ahonnan pihenni jöttem... érdekes, most jut eszembe, hogy nagyon nem tudott soha érdekelni a reinkarnáció gondolata. Úgy gondoltam, hogy ez egy folytonosság, de a múltat nem tudtam sohasem elképzelni ebben az életben, s ott, akkor, úgy éreztem, hogy a jövőből jöttem.

Hajnali négy óra tájban, ahogy zihálva felébredtem, újra ugyanazt a képet láttam: csend, néma, gyilkos csend és lángoló világűr volt körülöttem. Csak ennyi. Lángok és néma csend. Nyomasztó csend, gyilkos csend, és mindig, az álom végén ezek a képek lángokban tűnnek el. S most, ahogy tán már huszadszor ébredek fel, biztos vagyok benne, hogy én már jártam a jövőben. Ezek voltak abban az életemben gondolataim fő vezérelvei. Minden le volt zárva a múlttal kapcsolatban, csak néhány halvány érzés maradt meg, de a legtöbbjük valójában csak valami vak tapogatózás volt az enyhülő szürkületben. De a jövőből sok minden megmaradt. Tudtam, hogy azon sok minden változhat, hogy mit látok és mit érzek, s abból, mi marad meg gondolataim örvényében. De igazából a mértéket és a merteket is lezártam magamban távoli kővilágom magányában, és csak az érzések maradtak meg halványan, gyengén, mint a ködben a férje után sikító női hang, aki keresi a férfit, akivel megoszthatná bánatát. A hang szétszóródik a ködben, és ember nélküli útra indul. Hát, az álmaim is szétszóródtak az időben, és csak az érzés halvány reménysugara maradt meg, s hogy ez valóság, de nem tudtam róla többet. Azt végképp nem tudtam, hogy ezt valójában mind én csináltam saját magamnak. Nem azért, hogy ne ártsak magamnak, hanem azért, hogy meg tudjak védeni másokat, talán magamtól. Nos, térjünk vissza ahhoz a hajnali négy órához.

Felkeltem, kimentem a konyhába, ittam egy kávét, majd a számítógép vezérelte ablakredőnyökön át kinéztem, s láttam, hogy a lakásom nyugati oldalán elterülő város hullámozott, lüktetett, élt, pulzált, nyüzsgött. Emberek éltek ott, és nem is sejtették azt, hogy én miattuk négy órákor zihálva ébredtem. Aztán kinéztem a keleti ablakon is az eljövendő idő felé. Láttam, hogy a hatalmas, örök természet ritkás torzóként nyilvánul meg. Beteg, száraz, aszott fák, kiégett fű, és sehol egy éjszakai élőlény.

Csendes a világ, mintha temetőben lennék - gondoltam egy pillanatra. Úgy éreztem, hogy a két világ határán élek. Nyugatra, a múlt felé emberek laknak. Kelet, az eljövendő, ahol az új nap is kel, nincs semmi. Az elmúlás. Elmosolyodtam rajta. Én vagyok a fordulópont - gondoltam. Én vagyok a halál. Elgondolkodtam rajta, aztán kinéztem nyugatra. Láttam, ahogy fényes mûlámpáik kíséretében lelkük illúziófényét viszik maguk előtt ezek az emberek ott lent. Neonfeliratokkal hirdetik álmaikat, vágyaikat, hajlamaikat, s titkoltan uralják a világban azt is, amiről elképzelésünk sincs: a szeretetet. Uralják és nem érzik. Elgondolkodtam rajta, hogy mindez, ami közeleg az ember felé, ez valójában azért fog megtörténni, mert nincs is más választás. Az ember kivívta maga ellen a sors haragját. Eszembe jutott a régi mondás, amit már az ókorban is tiszteletben tartottak az emberek:

“Ki karddal jár, kard által vész.”

Egy pillanatra eszembe jutott Thermopile. Micsoda férfiak voltak, sőt, többek, micsoda emberek, hősök, az elsők, akik valójában szembeszálltak a zsarnoksággal. Nem a saját szabadságukért harcoltak, nem is asszonyaik és gyermekeik szabadságáért, hanem mélyen, lelkük mélyébe ágyazva pontosan tudták, hogy a nagybetűs Békéért harcolnak.

Tovább néztem az ablakon az alattam elterülő város nyüzsgő forgatagát. Néha elsuhant a házamhoz közel egy-egy jármű. Elmosolyodtam azon is, hogy a XX. század végén, a XXI. század legelején még az emberek különféle belsőégésű motorokat használtak, de valamikor, a XXI. század közepe

táján ez mind végérvényesen eltűnt mindenhol. Ez nagy megkönnyebbülés volt az embereknek. Hát igen. Ezek az emberek, kik rabjaik önmaguknak, és zsarnoki hatalommal tekintenek a világra, nem is tudják elképzelni, hogy micsoda zsarnok közeledik feléjük. Egy pillanatra beleborzongtam, s újra láttam magam a lángokban koszosan, mocskosan, izzadtan és harcolva azok ellen, akik a lángok túloldalán vannak. Mert semmivel nem lehet védekezni ellenük, csak a tűzzel, egy picit lassítani lehet őket. Aztán, valamikor később, valamiért elmennek. Nincs rá igazából magyarázat, csak elmennek.

Érdekes az a perc, amikor az ember úgy érzi, hogy felszabadul, de nincs miért fölszabadulnia, hisz nem győzte le a zsarnokot. A zsarnok mondott le róla. Most is tisztán látom. Micsoda szégyen volt, nem volt öröm a szabadságban. Nem kivívta az ember a szabadságot, az ellensége egyszerűen méltatlannak tartotta a további harchoz, és lemondott a harcról. Ezt ember nem tudja megérteni. Azt sem, hogy aki ilyet meg tud tenni, az micsoda indulatokra és micsoda erőre képes. Aztán egy pillanatra átfutott az agyamon az is, ahogy az első időkben örömnépeket szerveztek az emberek. Éjszakánként az örömtüzek mellett harci történeteket meséltek. Persze, ezek a történetek - mint kitalált fikciók -, nem voltak valóságok, csak bemutatták az emberek elképzelését arról, hogy a messziről jöttek, a gonoszok, miért mentek el. De csak kevesen merték vállalni azt, hogy ki is mondják. Miért, miért? Nem tartottak minket méltó ellenfélnek, így lemondtak a velünk való harcról, és ezáltal, hogy lemondtak, nem bántottak minket többet. Milyen intelligencia az, ami erre képes? Hát, egy biztos, nem hétköznapi.

Most már lassan negyed öt lett. Kinéztem a keleti ablakon és láttam, hogy lassan pirkadni kezd. A fekete éjszaka kezdett kékké változni, mély acélkékre. Aztán valahol, a látóhatár szélén egy halvány, lilásszürke csík jelent meg, ami percről percre erősödve hol kék, hol zöld, hol lila, rózsaszín színek halvány változataiban pulzált. Aztán, valamikor öt óra táján megjelent egy narancssárga csík az égen. Körbefutott,

mint a szíven szúrt fájdalom, amiből sugárzik a vér vagy talán a láng, ami elborítja a világot. Aztán eszembe jutott a XXI. század elején az utolsó, nagy háború. Elgondolkodtam rajta egy pillanatra, hogy azok az emberek, akik azokat a csatákat vívták, hát ők bizony nem nézték, hogy a harcnak van-e méltósága vagy méltatlansága. Gyilkoltak, nem harcoltak. Büszke, fölfegyverzett katonák, állig beöltözve modern fegyvereikkel. Nőket, asszonyokat, gyerekeket, nem egyesével, tömegével végeztek ki, s otthon, egy kupa sör mellett arról dicsekedtek, hogy micsoda harcosok ők. Hát igen. Az ember erre képes, míg mások, hogyha nem tartják méltónak a harcban ellenfelüket, akkor egyszerűen ott hagyják békében. Az ember azt nem tudta ott megtenni, a XXI. század elején, az utolsó nagy háborúban. Akit nem tartott méltó ellenfelének, azt leigázta a béke, a hit, a szeretet, Isten, ja, és elsősorban természetesen a pénz nevében. Aztán nem is gondolt a felelősségre vonásra. Nem is gondolt arra, hogy neveiket az utódok továbbviszik, és azokat a neveket, amelyekkel ezek az államfők háborúkat indítottak el. Hát igen, az utódaik kényes helyzetbe fognak kerülni, és azáltal, hogy kényes helyzetbe kerülnek, talán a nevük is meg fog változni, de az önbecsülésük soha. Mert lehet, hogy megváltozik a neve, de lelkében ott marad a folt, hogy az apja, a nagyapja milliók sorsáért lesz felelős, csupán csak azért, hogy egy picivel több pénze legyen.

Pirkadt. Olyan ez, mint egy nagy világalkony. Több évig tart, mire besötétedik, és a teljes sötétség pillanatában, az álomban, az ember úgy fogja látni, hogy világa színes, és fénytől teli ragyogást érzékel majd mindenhol, s nem fogja észrevenni, hogy az egy álom, egészen addig, amíg kényszerűségéből fel nem ébred, azaz mások még arra sem fogják méltónak tartani, hogy szembeszálljon vele. Akkor kezd az ember ébredezni.

Most, hogy elmúlt már öt óra, öt óra öt perc, töltöttem magamnak még egy kávé. Nem tettem bele cukrot, tejet sem, csak a kávé ittam forrón, ahogy kijött a gőz alól a főzőn keresztül. Majd odaálltam a keleti oldalra néző ablakhoz.

Láttam az óriási rétet, a száraz fákat, és megerősödött bennem az érzés, hogy ez az egész világ olyan, mint egy temető. Picit elszomorodtam, mikor felidéztem magamban a múltat, a gyerekkort, amikor még voltak zöld fák a parkokban. Aztán emlékszem, hogy láttam filmeket még fiatalabb koromban arról, hogy valamikor évtizedekkel, évszázadokkal ezelőtt hatalmas, összefüggő erdőségek voltak. Ma már ezeknek nyoma sincs. Hát igen, talán ennek az eseménynek a hatására hozta a Világtanács azt a törvényt, hogy az az ember, aki kivág egy élő fát, azt halálbüntetés terhe mellett vonják felelősségre. De sok más, ugyanilyen érdekes és furcsa törvény is van most már.

Emlékszem, gyermekkoromban még lehetett Coca-Colát inni és hamburgert enni. Ezek most már nem tiltott dolgok, mert nincsenek. Bebizonyosodott róluk egy csomó dolog, amiről már a XX. században is tudtak, csak a profit érdekében nem akarták senkinek elmondani. Így, a lassú, néma harcban emberek milliói haltak meg, pedig csak ettek, ittak, aztán haldokoltak. De valahol, a lét egy nagyon távoli zugából újra szemem elé került a gyilkos csend és a lángoló éjszaka. Kicsit megszedültem. Leültem az ágyra, és elgondolkoztam, hogy ez az egész hogyan kezdődött. Úgy éreztem elájulok, és pontosan tudtam, hogy visszamegyek a jövőbe.

Elkezdtem lassan hátrafelé dőlni, és mire a fejem elérte a párnát, már ott voltam a XXIV. században, egész pontosan 2392-ben. A nagy álom éve. Az ébredés előtti utolsó pillanat, amikor már az álomfázis kezd a végére járni, a színek, a fények, a hangok a legaktívabbak, de az agy bizonyos területei már érzékelik a külvilágot. 2392. január 9. az egységes világidő. Reggel 6 óra 30 perc, és a Plútó mögött elhelyezkedő obszervatórium-rendszer, ami a galaxis belső szektorait figyeli, valami furcsát vett észre. Látható, érzékelhető, de az emberi szem számára láthatatlan technikával új és ismeretlen létforma közeledik a Föld felé, és távolsága jelen pillanatban 35 fényév. Az emberiség nagyon megörült, hogy ismét találkozik valakivel a világűrben, s újra bebizonyosodik, hogy nem vagyunk

egyedül. Újra lesz nagy ováció, örömnép, ujjongás és már most hirdették az emberek, hogy milyen jó lesz nekünk, mert a nagy, testvéri világbéke eljön, a világegyetem népei egyesülnek, mindenki szeret mindenkit, és hogy a világegyetem gazdaságát és társadalmát irányító főváros, az a Földön lesz. Ezzel valójában az emberiség azt akarta nyilvánosságra hozni - legalábbis maga előtt, hiú és ostoba módon -, hogy az ember semmit sem változott a hosszú évtizedek alatt. Ugyanúgy uralkodni akar, ugyanúgy hataloméhes, de ami a lényeg, ugyanolyan önhitt és ostoba. Eszébe nem jutott, hogy vannak nála sokkal agresszívbak.

Akkoriban az emberek technikai rendszere sokkal fejlettebb volt már, mint mondjuk a XX., XXI., XXII. században, de azért ennek a 35 fényévnyi távolságnak az áthidalása még eléggé komoly technikai és gazdasági problémát jelentett a kor legmagasabb szinten kivitelezhető technikai eszközei számára. Így az emberek ezt a gondolkodást vették alapul ahhoz, hogy elkezdjenek gondolkozni azon, hogy mi van 35 fényévre tőlük. Úgy gondolták, hogy van még idő felkészülni, hisz csak a távoli rádióteleszkópok vették észre, hogy van ott valami messzi, és az a valami intelligens, és hogy az a valami, pont feljűk jön. Az emberek úgy gondolták, ők a legszebbek, legjobbak, legokosabbak, ugyanúgy mint a X. vagy a XX. században, ugyanúgy, mint bármikor. S így van ez minden háború kirobbantójával, aki úgy gondolja, hogy amit tesz, azt csak ő teheti meg, csak neki van joga, hogy mások sorsa felett vélt hatalommal döntsön, s most is így gondolkodtak, ugyanezzel a mentalitással. Ha mi nem tudunk odamenni, akkor biztos, hogy akik 35 fényévre vannak, azok sem tudnak idejönni. Hisz az ember csak azt tudja elképzelni, amit lát. Olyan technikát el sem bírt képzelni, ami ezt a 35 fényévnyi távolságot már akkor megtette, amikor észrevették.

Csend volt. Negyed hat. Tudtam, hogy valahol testem hátradőlve, ájultan fekszik, és én újra a létezés egy másik pillanatában mentem az utcán. Ugyanúgy, mint máskor, a

hajnali futást kezdtem el. Mindenhol beton volt, kocka, kör, gömb, háromszög, rombusz alakú épületek. Aztán kezdett hajnalodni. Kimentem az utcára. Kellemes, langyos szél fűjt a járdák oldalán elhelyezett apró lyukakból. Kék volt az ég. A kereszteződésekben óriási monitorokon mutatták a világtévé aktuális híreit. Ott láttam meg a kereszteződésben a hírt, hogy a Plútón túl élő obszervatórium-rendszer élő organizmust fedezett fel a világűrben, ami 35 fényévre van az emberiség lakta kiterjedt rendszertől, az emberiség szövetségétől. Néztem a képeket, és láttam, hallottam, ahogy az ember már most álmokat és ideákat sző arról, hogy a találkozás milyen kecses lesz a két nép között. Már most gyártották az úrvicceket arról, hogy az idegenek ostobák, gyengék, legyőzhetők, és az ember okos, szép, friss, és ami a lényeg, uralkodik rajta, uralkodik a világegyetemen. Egy pillanatra átfutott rajtam a gondolat, hogy mi van, ha sokkal fejlettebbek mint mi, beláthatatlanul, és ők már most nézik ezt az adást. Ciki lenne a helyzet, biztos, hisz nehéz lenne megmagyarázni, hogy miért nézzük őket hülyéknek. Csak azért, mert nincsenek itt az ember hite és technikai tudása szerint? Hát igen. Ecce homo - mondta régen egy bölcs.

- Ecce homo - mondtam én is ott, a reggeli ébredésben.

Aztán elindultam kocogni, illetve elindultam volna, mert a második lépés után meghallottam a hír folytatását, ami megállított. Önkénteseket keresnek, hogy elinduljanak a végtelen világűrbe, az új faj felé, hogy elmenjenek eléjük, mintegy előőrsként, hogy elvigyék az emberiség jó hírét, szeretetét, békéjét. Bárki jelentkezhet. Egy pillanatra elgondolkoztam. Itt valami nem stimmel. A jó hírt és a szeretetet el lehetne küldeni más formában is. Valaki sejt valahol valamit, és előőrseket akar felállítani, ami elsőnek fogadja az idegeneket. Ez amolyan régi, jól bevált haditechnika. Meg akarja valaki tudni pontosan, hogy miről van szó. Elgondolkoztam rajta, hogy ki lehet ez. A Világszövetség főkormányzó asszonya? Nem, azt nem hinném - gondoltam. Talán valami nagy, gazdasági kartell irányítója. Úgy éreztem,

hogy talán itt már valami működik. Ahogy rá gondoltam, furcsa, szúrászerű fájdalmat éreztem a fejemben. Persze, nem kapcsoltam vissza a gondolattal, csak éreztem, hogy jó lenne, ha inkább futni mennék, és elindultam. Mikor visszaértem a futásból, jelentkeztem a felhívásra.

Röpke két hónap múlva már ott voltam a Plútón túli nagy bázison. Készen álltam az indulásra, és úgy gondoltuk - persze mindenki úgy gondolta -, hogy a találkozásig van még hátralévő időnk, és addig még kényelmesen és nyugodtan hajózhatunk a távoli és hideg űrben, hogy eljussunk célunkig, és fel tudjunk építeni egy megfelelő védőrendszert, ami megállítja az idegeneket. Nem vettük észre, hogy az idegenek az első radarhullámból kikövetkeztették teljesen hideg és számító logikával, hogy mi hol tartunk technikailag. Ez a 2392 elején érzékelt földi letapogatórendszer számukra épp elég információt adott ahhoz, hogy megtudják, hogy az ember technikailag és morálisan hol tart. Így hát megdöbbenve láttuk az első megrakott, indulásra kész teherhajókat, ahogy a dokkból kiálltak lassú, remegő lebegéssel, eltávolodtak a dokkoló pultoktól, s ahogy begyújtották a fő hajtóműveket és megmozdultak, s mint fáklyák, lángra gyúltak. Nem belőlük jött ki a tűz, tisztán lehetett látni, nem rájuk lőttek, hanem a tér gyulladt körülöttük lángra, és a lángok felfalták őket. Az első három hajó kudarcba fulladt startkísérlete után az irányítók nem terveztek több startot. Senki nem értette, hogy mi történt. Mindenki próbált valamiféle magyarázatot keresni, hisz nem látták, hogy valahonnét lőtt volna valaki, nem látták azt sem, hogy valahol robbanás történt volna. A videokamerák sem mutattak semmit, amiből ki lehetett volna következtetni, hogy terror történt. De mindenki látta, ahogy a tér lángra lobbant, és a tűz felfalta a hajókat. Nem tartott sokáig egyik sem. Másodpercek voltak, és közben lehetett hallani valami furcsa, sivítő hangot, bárhol is volt az ember. Aki látta, az hallotta a hangot. Hosszú hónapokig nem lehetett elképzelni, hogy mi is történt valójában. Technikai hibára és különféle véletlen balesetek sorozatára koncentráltak, ismeretlen,

kozmikus eseményekre. De az, hogy az egy fegyver volt, azt senki nem tudta. És mivel nem tudta, így elképzelni sem tudta.

Negyedik hónapja, hogy itt rostokoltunk ezen a kísértetiesen némává vált űrállomáson. Most jutott el az első kísérlet addig, hogy apró, egy-két személyes harci gépekkel talán elinduljunk valamerre. Teljes repülési tilalom volt, de valamit kell csinálni. Én voltam az egyik önkéntes, a másik egy afrikai nő. Mélybarna, már-már fekete bőrével, rövid, göndör hajával, nagy, szinte kerek szemekkel ott ült mellettem az irányítópultnál, és elemeztük, hogy merre tegyük a próbarepülést. Mikor végeztünk az eligazítással, kezet fogtunk, és ekkor a nő mosolyogva rám nézett. Furcsa érzést éreztem. Még mindig tartottam a kezét, és ő csak annyit mondott:

- Láttalak már téged, mint oroszlán.

Nem értettem, hogy mit mond, de aztán egy pillanatra, mintha láttam volna őt magam előtt. Kisebb volt sokkal, mint most, és köveket dobott felém. Nem ment el, valakiket védett. Ott állt előttem. Én elmosolyodtam rajta.

- Igen, igazad van - mondtam neki. - Én vagyok az oroszlán.

Beültünk a kis elfogókba, beindítottuk a hajtóműveket, majd a szerelőcsatornán keresztül lassan, nyugodtan kirepültünk. Ez inkább lebegés volt ahhoz képest, hogy itt, tíztizenöt G-vel szoktak a startoló repülőket kimenni. Mi szinte álltunk egy helyben, olyan lassan mentünk előre. Óvatosak voltunk, és amikor átléptük az elektromágneses kaput, beleszóltam a rádióba.

- Nincs élet, egy sem. De a létezés örök. Nincs mitől félnem. Én magam vagyok az élet és a halál.

Becsuktam a szemem egy pillanatra, mélyen beszívtam az orromon a levegőt, majd lassan kezdtem kifújni, és a kifújás ütemével arányosan elkezdtem magam felé húzni a kormányrudat. Tudtam, hogy ezzel arányosan nő a sebesség is. Szinte úgy löttem ki magam a kapu elől. A jármű hátoldalán kicsapó hatalmas energianyaláb nekiütközött a kapu

elektromágneses erőterének, és az egész kaput kékre és lilára festette. Majd visszaverődött felém, és szinte eltaszított a kaputól. Döbbenetes élmény volt. Kinyitottam a szememet, körülnéztem, és nem láttam semmit, csak a csillagokat, a mély, sötét, fekete, végtelen űrt, mint egy bársonytakarót, ami rásimul egy lány ívű női testre. Csend volt, de nem tűnt a csend gyilkosnak. Beleszóltam a rádióba.

- Hé kislány, merre jársz?

- Három óránál, mínusz 110 fok. Hármasszektor.

Ránéztem az előttem lévő kör alakú hologram kivetítőre, és pontosan láttam, hogy tőlem milyen irányban és mekkora távolságra helyezkedik el.

- Játsszunk egy kicsit - mondtam neki. - Próbáld meg utolérni, és a célkeresztben a keresőlézerrel eltalálni. Meglátjuk, történik-e valami, ha minimális szintű energianyalábokat szabadítunk fel.

Játéknak tűnt, amit elterveztem, de mindenki tudta, hogy ez valójában olyan, mint a harc, csak nem bénító vagy sújtó energianyalábokat lönek ki ilyenkor egymásra a játékosok, hanem csak finom érzékelőket. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy nem vagyok egyedül. Tudtam, hogy a kabinban rajtam kívül senki nincs, de igazából az volt az érzésem, hogy a térben nem vagyok egyedül. Beállítottam a háromdimenziós hologram keresőt infra-, ultravörös-, gamma-, deltasugárzás észlelésére, és átállítottam szilícium alapú rezgések észlelésére. Erre azért volt szükség, mert úgy gondoltam, hogy ha van valamiféle kibernetikus és organikus keverékű rendszer a közelben, akkor ez a keresőrendszer kimutatja. És egy pillanatra, ahogy ránéztem a háromdimenziós hologram kivetítőre, a zöld fényből egy különféle geometriai formákból összeállt gömb állt előttem. Megdöbbenve láttam, hogy furcsa, ismeretlen formájú járművek egész flottarendszere vette körbe az egész bázist, és lehetett látni, hogy több ponton helyezkedtek el a közeli tér egy-egy pontján is. Nem tudtam mást csinálni, mint hirtelen belekiabáltam a rádióba.

Elmagyaráztam a keresősugár összeállításának kombinációját és csak annyit mondtam:

- Kislány, vissza kell mennünk. Amit most láatsz, azzal ketten nem bírunk el. Ide nem oroszlan kell, hanem sárkányok. Nincs mit tennünk. Szépen, lassan csinálj úgy, mintha játszanánk, és vedd az irányt a dokkoló felé.

Egy nagy kört repültünk, majd visszatértünk a kiindulópontához. Bedokkoltunk a szervizfolyosón, és egyenesen az irányítóterembe mentünk. Mindenki hallotta, hogy miről beszélünk, de nem tudták összeállítani azokat a keresőnyalábokat, amiket a hajón még szállítottunk. Ennek az oka csak az volt, hogy az energiateljesítmény különbözősége nem tette lehetővé ugyanolyan nyálábok előállítását, mint amit mi, az elfogó hajókon előállítottunk. A bázis sokkal nagyobb energiateljesítménnyel rendelkezett, így más szintű energiák kerültek a keresőnyaláb rendszerébe, melyeknek elektromágneses impulzusrendszere nem volt azonos azzal, amit mi állítottunk elő. Miután felismertük a hibát és annak okát, előállítottuk a megfelelő keresőrendszert, és most már mindenki megdöbbenve látta, hogy egy gigantikus méretű flottarendszerrel állunk szemben, amekkorához fogható ember még soha nem látott. Tudtuk, ők voltak azok, akik az első hajókat megsemmisítették, nem kellett beszélni róla. Aki így el tud bújni, így észrevétlenné tud válni, hogy hónapokon át azt hittük, hogy a szupermodernnek kikiáltott titkos keresőrendszereink még csak nem is jelezték őket egyetlen egyszer sem, és észrevehetetlenek voltak számunkra, ez mind azt jelenti, hogy nagyon nagy baj van. Mind azt jelent, hogy ők sokkal előbb ideértek, mintsem az ember ezt gondolta volna. Mindenki tudta, sejtette igazából, de kimondatlanul tudta, hogy ők az új faj, akiket pár hónappal ezelőtt lokalizáltak 35 fényévnnyi távolságban. Mindenki tudta, hogy máától semmi sem az, ami eddig volt. Minden megváltozott végérvényesen és visszavonhatatlanul. Hisz az ember egy olyan hatalommal került szembe, amiről eddig elképzelése sem volt. Ami eddig a számára biztosnak tűnt, mint kultúra és civilizáció és technikai

tudás, az most mind elvesztette jelentőségét, biztonságát, elvesztette hatalmát. Egy pillanat alatt kilátástalannak éreztük a helyzetet.

Ott ültem az irányítóteremben, a bázis vezetőjével beszélgettem, és közben egy pillanatra átfutott rajtam a gondolat, hogy régen az óceánokon a hajózók ilyenkor kezdtek el különféle Istenekhez imádkozni. Hát igen - gondoltam. Egy primitív tudatforma többféle módon is be tudja magának bizonyítani, hogy nem tud semmit. Hát, elsősorban úgy, hogyha baj van, kívülről várja a megoldást. Hangosan fölnevettem. Társaim megkérdezték tőlem, hogy min nevetek.

- Semmiség - mondtam. - Semmiség. Csak eszembe jutott, hogy ilyenkor a legtöbb ember elkezdene reménykedni azon, hogy mi történjen, és hátha a remény pillanatában majd valami kívülálló dolog segít. Ez a vallás egyik sarokpontja is.

- Jó, jó, de nincs idő most vallási filozófiába belemenni - mondták.

- Nem is erre akarok kitérni. Egészen más jutott eszembe.

Rám néztek, és szinte egyszerre kérdezték:

- Micsoda?

- Hát igen. A remény hal meg utoljára, szokták mondani.

- Igen, igen, de mondd már - sürgettek a társaim.

- A remény hal meg utoljára... - majd sóhajtottam egy nagyot, ahogy kimondtam, s ahogy fújtam a levegőt, halkán, de határozottan folytattam:

- ...és utána jön az értelem, amikor már feladsz mindent, és ha akarod, ha nem, kötelező gondolkodnod, mert különben véged van, elvesztél.

Kitört a háború. Igazából az ember nem tudta, hogy mi ellen harcol és azt sem, hogy hogyan. Kilátástalan, vad és agresszív vagdalkozásról szólt ez az egész. Abban a pillanatban, hogy az ember hadereje megalkotott valami új és száz százalékos hatékonyságúnak tűnő fegyvert, abban a pillanatban ellenfelei már rég túl voltak a védekezésen. Nem jöttek rá az emberek, hogy valójában a harc sokkal több és sokkal nagyobb

dologról szól, mintsem egy egyszerû háborúról, ami hagyományos értelemben a túlélést vagy a túlélés lehetőségeit akarja akár megkérdőjelezni, akár annak feltételeit biztosítani. Nem, sokkal többről volt szó: a fennmaradásról, a teljes és totális megsemmisülésről. Arról szólt ez a háború, hogy az ember képes-e megjavulni, megváltozni, és képes-e megújulni. Mert ha nem, akkor folytatja a több ezer éves beidegződött dogmákat, folytatja azt az anarchista ideológiát, amit évszázadokon keresztül a politikusok, a történetírók, a gazdasági szakemberek mind-mind a maguk szájíze szerint irányítottak, és ezáltal az irányítás által meghatározták korok, kultúrák, tömegek technikai és morális fejlődését. Az anarchista csoportok, államfők, akik valójában nyílt terrorizmust folytattak az értelem és az emberiség ellen.

Vesztettek. El kell fogadni a tényt, hogy képtelenek arra, hogy a tömegek érdekeit szolgálva az emberiség fennmaradását elő tudják segíteni.

Sok olyan dolog történt ezek alatt az évek alatt, amíg a háború zajlott, amelyek bebizonyították az emberiség számára, hogy a világegyetem az egy érző, pulzáló, egységes gondolati közösség. Mert ez a harc sem véletlen. Az történt, hogy az ember kivívta maga ellen a sorsot. Tudásával, technikájával, önhittségével úgy gondolta, hogy ura, sőt mi több, befolyásolója a világegyetem törvényeinek, és ezt elkezdte magáról hangoztatni. Érzelemhullámai, amelyek számára, tehát az emberi tudás számára még ismeretlen területeket érintettek, akár technikailag, akár gondolatilag, más számára már végigjárt út volt. Így más kultúrák és más civilizációk pontosan tudták, hogy egy-egy folyamatból, amit az ember elindított, mi fog következni. De ugyanígy tudták az is, hogy a technikai fejlődésének mi az indítópontja, mik a sarokkövei és mi a zárópontja. Így, már amikor az ember csak kigondolt valamit, annak már abban a pillanatban megvolt az ellenszere is. Elképzelhetetlen hatalommal állt szemben az ember. Ezt a hatalmat úgy hívták, hogy nyugodt, kiegyensúlyozott élni akarás. Felismerések halmazából épült fel. Olyan

felismerésekből, amelyek arról szóltak, hogy az embernek vagy bármely élőlénynek az univerzumban csak akkor van joga fennmaradni, ha tud tanulni mások hibájából, mivel a fennmaradáshoz való jogot csak így tudja az ember magának biztosítani. És hát a háború végére elég nagy megaláztatásban volt része az embernek. Ugyanis ezt a jogot nem tudta biztosítani technikailag, erkölcsileg, morálisan, a kultúrájának alappilléreiben nem volt képes. Pusztítani akart, és a pusztítása csak vak vagdalkozás, gyűlölet volt, és indulat vakította el az embert. Nem volt képes, hogy intelligenciája higgadtságával és nyugalomával átlássa helyzetét, így bármibe kezdett, már az első lépésben halott dolog volt, csupán azért, mert ellenfele nem volt vak. Nyugodt, higgadt, mély intelligenciával pontosan azt tette, amivel ki tudott védeni minden egyes lépést, ami az ellenfél számára előrehaladást jelenthetett volna.

A háború már több volt mint kilátástalan. Reménytelen volt. Ilyen fokú jéghideg logikával, haderővel, pusztító erővel és ilyen fokú nyugalommal az ember még soha nem találkozott, és most megdőbbsent a látványtól. Sebészi pontossággal harcolt az ellenfél. Az ember csak akkor ért el sikert, amikor az ellenségnek ahhoz volt kedve, hogy egy picit győzni hagyja az embert. Játék volt ez a javából, macska-egér játék, a vesztes és veszteség játéka, a kilátástalan harc és a reményben való hit és bizalom játéka. Aztán, amikor már minden felörlődött, egy nagyon kevés, maroknyi csapat elkezdett azon gondolkodni, hogy talán valamilyen módon elindítható a háború megfordítása, hogy a győzelem realitássá váljon az ember számára is. Nem reménykedni akartak ők már, tenni, alkotni. Nem hinni, tudni. És lelkük mélyén olyan utakat érintettek meg, amelyek elgondolkodtatóvá tették az idegeneket. Voltak pillanatok, amikor nem értették, hogy mit, miért tesz az ember, nem tudták előre kiszámítani, nem ijedtek meg, nyugodt visszavonulásba kezdtek, melynek eredményeképpen megtanulták az ember logikáját értelmezni és folyamatainak rendszerét felismerni. De mindezek az apró megtorpanások az ellenfél részéről nem biztosítottak elég győzelmet ahhoz, hogy

az emberiség nagy erővel és megfelelő győzelmi mámorral tudjon a továbbiakban gondolkodni, hogy a harc folytatása a számukra ne egy elképzelt idea legyen, ne játék, hanem a fennmaradásért vívott lehetőség felismerése. Aztán ezek a próbálkozások is hamvában hulltak szét. Kevesen voltak, akik mertek próbálkozni, és sokan voltak azok, akik féltek, s reménykedtek, de reményükből csak kívülről vártak megoldást. De a jéghideg úr nem segített. Senki nem vette a fáradságot, hogy az embernek lehetőséget adjon arra, hogy megvédje önmagát reményei által. Meglepetés történt.

A háború nyolcadik évében, amikor az ember már csak kis kolóniákban élt elszigetelve, s a pusztítás oly mértékeket öltött, hogy már önmagában megkérdőjelezhetővé tette egy faj fennmaradási esélyét, ekkor váratlanul, szinte egyik pillanatról a másikra eltűntek az idegenek. Eltűntek, és csak egy üzenet maradt utánuk:

- Nem tudunk harcolni veletek - így kezdődött az üzenet. - Hosszú évekig próbáltuk, hogy méltó ellenfelek leszték, hisz ezt hirdettétek magatokról, de ti nem tudtok harcolni. Ti csak a gyengéket, elesetteket tudjátok bántani. Nagy ideákért, álmokért tudtok harcolni, hisz a történelmek számtalanszor bebizonyította, hogy harcoltok a szabadságért, és nem értjük, hogy azok, akik a szabadságért harcolnak, később miért harcolnak ellenünk? Miért rem tudtok ti egyetértésben élni? Miért nem tudjátok, hogy mi a tisztelet és a morál? Történelmek teli van hazugsággal, csalással, szélhámossággal. Uralkodóitok gyávák, hadvezéritek pedig obszcén gyilkosok. Nem vagytok méltók arra, hogy harcoljunk ellenetek. Nem vagytok méltók arra, hogy ellenségek legyünk. Elmegyünk tovább, és ti itt maradtok a bűntudattal, hogy még a harcra sem vagytok jók, mert nem vagytok sem őszinték, sem elszántak, hisz a háború kitörésének az első napján elpusztíthattunk volna benneteket. De nem tettük meg, mivel vártunk arra, hogy a harc kihozza belőletek az értelmet és az intellektust. Kihozza belőletek a higgadt és bölcs tudást. Ti, akik évszázadokon át egymást kínoztátok

kegyetlenkedéseitekkel, kiderül, hogy nem tudjátok magatokat megvédeni, amikor valami ismeretlen dologgal álltok szemben. Ez szégyen, hogy nincs köztetek egység, egyensúly, nincs köztetek alkotás. Milliárdan éltek szerte a világokban, és mindegyikőtök akárhányadik is a milliárdban, uralkodónak képzelet magát, és csak hazugságok által nevezitek ki egymás között a legnagyobb hangúakat és a legreménykeltőbbeket, azaz a legtudatlanabbakat arra, hogy uralkodjanak, és vezessenek benneteket. Pedig ti is tudjátok, már ez önmagában véve csalás. Elmegyünk, és örökre elfelejtjük az embert. Lehet, hogy tévedünk, és ti bölcsök és nyugodtak vagytok, és ti nem is akartok valójában harcolni, hisz evvel az ideával meg tudjátok magatokat győzni. De ne felejtsetek el, a történelem könyveket gyakran lapozzátok, mert abban nem az áll, hogy ti bölcsök és nyugodtak vagytok. Nem az áll, hogy ti nem háborúztok, nem az áll, hogy ti nem vagytok kegyetlenek, de csináljátok, ismerjétek el. De mindezt a gyengékkel, és sikítotok, amikor valaki olyannal találkoztok, akivel nem tudtok mit kezdeni. Farkast kiáltottatok magatokról, és megjelent a farkas. Mi voltunk számotokra a nagy ellenfél. De mi nem tartunk titeket ellenfélnek, ellenségnek sem, semminek nem tartunk. Épp ezért, innentől fogva a háború folytatása a számunkra megalázás lenne, hisz háborút vívni egy tudatlan, gyenge, intellektuálisan fejletlen kultúrával és fejletlen fajjal megalázó dolog, hisz ostobákat és gyengéket bárki, aki egy kicsit is intelligens, képes sarokba szorítani. Mi, a ti időtök szerint nyolc évig vártunk arra, hogy valami történjen. Ti csak kapkodtatok. Elmegyünk. A háborút befejeztük.

A hírek gyorsan terjedtek, de mégsem volt örömujjongás. Valahogy mindenki érezte, hogy ennek furcsa előjele van. Miért mentek el, miért hagytak mindent félbe, miért adták fel, egyáltalán feladták-e? Aztán szép lassan minden kiderült. Kiderült, hogy úgy alázták meg az emberiséget, ahogy eddig még soha. Sőt, eddig senki nem alázta meg. Most viszont az emberiség olyan pozícióba került, amiből nem tud kilépni, de felismerheti a benne rejlő okot és okozatot, a benne rejlő

tudást, és ha ezt feloldozza önmagában, akkor előre tud lépni. És hát ami a háború után történt, az egy hosszú, mély, letargikus, sőt, már-már depressziós kultúra végnapjai voltak. Technikailag, lelkileg, szellemileg, morálisan az emberiség a háború előtt úgy gondolta, hogy már csak egy lépésre van attól, hogy ő legyen a világegyetem ura. Erre jön valaki valahonnét, egyszer-kétszer jól nyakon vágja, és kiderül, hogy nemhogy a világegyetem ura nem lesz, semmit nem is tud a világegyetemről. Semmit nem tud a harcról, a lélekről, a szellemről, a szabadságról, a technikáról, és most azt sem tudja, hogy hogyan tovább.

Csend, és a tűz, ami már egyre jobban kezdett valami belső lelkeséggé alakulni. Belső lelki tűzzé, ami felemészt valamit. Valamit, ami több évezredes kultúra. Több tízezer év van mögötte. Valami, amiről az emberek eddig azt hitték, hogy lehet rá támaszkodni, és ez a valami a hit volt.

Ismét zihálva nyitottam ki a szememet. Fölültem az ágyon, megdörzsöltem a szemeimet, kinéztem az ablakon. Közel hat óra. Jó egy órát feküdtem ebben a révült állapotban, és a jövőben jártam. Nem elmélkedtem, nem ábrándok lila ködében szültem egy ideát, sokkal többről volt szó. Felismertem egy ideát, a jövő ideáját, s ezalatt az egy óra alatt a jövőben voltam. Nagyon-nagyon furcsa dolog, így a XXI. század közepe táján arról elmélkedni, mi vár az emberiségre, és úgy elmélkedni erről, hogy közben az ember számára ez már mind megtörtént dolog. Ilyenkor eszembe jut mindig kőmagányom is, a csend és benne a felejthetetlen magány, és a másik örök társ, a felelősség. Nem akartam visszamenni kőmagányomba. Ott feküdtem az ágyon, néztem nyugatra a várost, ahogy kezd ébredezni, és keletre a szavannát, ahogy a hajnali nap első sugarai végigsimítják a szürkés-sárga kiegészített füvet. Száraz faágak meredtek az ég felé. Olyan élettelen és kihalt a táj. Igaz, mindezt az ember tette vele. Megölt mindent némi baksisért. Eszembe jutott a keresztre feszített. Nem ezt akartad te sem, és én sem akartam ezt - gondoltam magamban. Aztán fölálltam, odamentem az ablakhoz, kinéztem, és láttam,

a világ lassan megváltozott. A világalkony lassan beteljesedik. Csend van kint. Eszembe jutott, hogy évszázadokkal, évezredekkel ezelőtt az ilyen hajnalok milyen hangosak voltak. Madarak csiripeltek, a szél szaladt a fák között, és simogatta, rázta őket, szinte, mint egy pajkos gyerek, ahogy cibálja a zöld lombkoronát, apró, vékony hajtásait, ágait. Most meg szürkés-sárga fű és dermedt csontágak kapaszkodnak az ég kékje felé, hogy hátha elérik álmukat, amikor még zöld levél borította fatestüket. Most nincs semmi. Csend, magány, a halál birodalma. Elgondolkodtam rajta, hogy mivé fog változni ez az egész világ. De hiszek az emberben. Hiszek a benne rejlő született, eredendő jóban. Hiszek abban, hogy az ember szerelemre, szabadságra, alkotásra születik, s arra, hogy végigjárja a Szent Tudás útját. Hiszek az emberben, és látom azt is, hogy a jövőnek egy nagyon-nagyon távoli pontján, talán túl az évezredek, ott van a cél, a felismerés, a tudás és a bölcsesség és az emberség világa. Ott van az, amit az évezredek fájdalma és kínja megalkot majd magának. Persze, ugyanez már most is itt van, csak az ember nem akar tudni róla. Nem akarja elfogadni azt, hogy nem a háború a fontos, nem az erőszak, nem a hatalom, hanem a segítség, az élni akarás, a tisztelet és a méltóság, és ami a lényeg, ami mindezt összeköti, az a Szent Tudás útja.

Tizenhetedik fejezet

Kint szemerkélt az eső. Csend volt. Tőlem pár méterre egy halk zümmögés. Tévéképernyő. Csak figyeltem, nem volt adás. A képernyőn fekete-fehér karikák futkároztak mindenfelé, előre kiszámíthatatlan irányban, zizegő, sístergő hangot hallatva. Egy tónusúnak tűnt a kép, de mégis volt a háttérben valami kavalkád, szín, fény, forma, ami arról szólt, hogy ez az egy tónus több, egymásra rakódott rétegből épül fel. Figyeltem a tévét. Gondolatokban gondolatok, síkban sík, időben idő, térben tér volt. Egy pillanatra elemlélkedtem rajta, vajon mi a következő lépés? Soha nem árultam el senkinek, hogy mi minden az, ami körülöttem zajlik. Miért van az, hogy alkalmanként megmagyarázhatatlan jelenségek történnek körülöttem. Furcsa lények, formák, hangok, fények, villanások és spirálisan hullámozó fény- és színfoltok. Aztán fölálltam, odamentem, lekapcsoltam a tévét, és lefeküdtem egy pillanatra. Lekapcsoltam az éjjeli lámpát. Hallottam, ahogy a szél a közeli park bokrai között kószál, és unalmasan sétál. Nem igazán tudtam eldönteni, hogy mit akar, de nem is nagyon volt kedvem hozzá, hogy én most bármiféle koncepciót állítsak föl arra vonatkozólag, hogy a szél honnan jön, és hova megy. Sokkal fontosabb volt most az, hogy belülre, befelé figyeljek.

Olyan korban voltam, ami a kedvenc és kedves idők közé tartozik. Olyan korban, ami fontos volt valamiért. Szerelmekért, szenvedélyekért, haragért, gyűlöletért. Fontos volt azért, mert ott volt benne az erő, a dinamizmus, a lendület. Volt benne alkotás, kreativitás, volt benne báj, elegancia, és volt benne nagyon-nagyon mély hit, akarat, és volt benne egy parányi Szent Tudás.

Ott fektüdtem az ágyon, és ahogy becsuktam a szememet, már tudtam, hogy mennem kell. Úgy léptem ki testemből, mint ahogy eddig bármikor. Csak rá gondoltam, és már kint voltam az utcán. Csak rá gondoltam, és már bent voltam az álmodó álmában. Csak rá gondoltam, és nagyon nehéz volt az álmodónak eldöntenie, hogy az álmodja-e,

vagy az álom álmodja őt. Persze, ezek virágnyelven kis szójátékok, de sokkal több van mögöttük, sokkal mélyebb, és ezekben az álmokban elbeszélgettem az álmodóval, és beszélgetésünkben mindig ott volt a magány és a felelősség. A harcos magánya és felelőssége, ami magával ragadja mindazt, ami a harcost megalkotja. Sokat gondolkodtam ezeken a beszélgetéseken, hogy miért teszem, és sokat gondolkodtam azon is, hogy milyen furcsák az emberek. Nappali életükben megkérdezik sokszor, hogy aki beleavatkozik más álmába, az honnan veszi hozzá a jogot, a felelősséget. Persze ezeken én ilyenkor mindig jókat mosolygok, és mindig valami cikornyás elméletet mondok rá Istenről, a hitről, szeretetről. De tudom, hogy nem elég nekik ez a magyarázat. Igaz, azt is tudom, hogy a kérdésük oly egyszerű és primitív. Hisz, ha tisztában lennének saját lelkük szabadságával, akkor ezt meg sem kérdeznék. Azon is jókat mosolygok, amikor ugyanez az ember vagy ugyanezek az emberek vagy sokszor ismeretlen, távol élők is, akikkel álmukban találkozom, megkérdezik tőlem az álmjárás során, honnan van a jog. Bár, ha nagyon belegondolok, a végtelen idő alatt, amióta ezt teszem álomban, ezt soha nem kérdezték meg, mert ez ott természetes. Hogyha az ember segítséget kér, akkor azt megkapja, és az is természetes, hogy ott azt megköszöni. Míg az ember csak kérdezősködni tud jogról, elméletekről, és elmélkedik a hitről és a tudásról, a Szent Tudásról is. Az ember nappali énje még csak most kezdi tanulni azt, hogy mi a lélek, míg asztrálénje sokkal több mindennel van tisztában. Tudja, mi a tisztelet, a hűség, az odaadás. Tudja, mi az, hogy tanár és tanító viszonya. Tudja mi az, hogy bölcsesség. Valóban az álmok világában, a lélek honában soha, senki nem kérdezi, hogy honnan van ehhez jogod. Ott örülnek, ha valaki valakinek a kezét fogja. Örülnek, ha valaki valakinek segít. Bárki, bárkinek. Nem lehet meghatározni személyeket ott, hisz az egész világ ott arra épül, hogy egyenjogú és egyenrangú, egyenlő. Persze, vannak tudásbeli különbségek, amelyek reálisak is és természetesek is. De ez a tudásbeli különbség nem azt jelenti, hogy aki több

mindent tud, az lenézheti a másikat, hanem épp ellenkezőleg. Aki több mindent tud, az csak segít. Hisz gondoljon bele az ember Isten viszonyába, ahogy bánik az emberrel. Csak segít, mindenféle elvárás nélkül, csak segít. Igaz, picit részrehajló, mert csak annak segít önzetlenül, aki tesz önmagáért, és nem vár a segítségért semmit. Csak fogadják el őt olyannak, amilyen. Az ember ezeket a dolgokat próbálja valamilyen módon érteni, felismerni és kezelni. Próbál a saját életébe beépíteni, de nem tudja, hisz az ember jogot keres, felelősséget, háritani szeretne, és ez a jog és ez a felelősség számára azt jelenti, vállalja más a lelki terhet. Vállalja más, és ez önmagában véve már emberi gondolkodás. Hát igen. Jog és felelősség.

Ahogy ott feküdtem az ágyon, és egyre jobban és egyre gyorsabban távolodtam a testemtől, éreztem, hogy hová kell mennem. Voltak helyek, ahol csak távolról figyeltem, szinte a háttérből, bár az álmodó úgy látta, hogy én vagyok ott, közel, közvetlen mellette. Nem vette észre nem létező és létező szellemi énjeimet, amiket még a kezdet kezdetén teremtettem, amikor ebbe a világba jöttem. Ők azok, akik indulatokat és érzelmeket gerjesztenek az álmodóban: szerelmet, gyűlöletet, vágyat, indulatot. És ezek a nem létező létezők tették a dolgukat. Mosolyogtam rajtuk. Aztán folytattam utamat. Mentem arra, amerre éreztem, hogy mennem kell. Egy kisfiú álmában méhecske voltam, ami virágról virágra szállt. Aztán lepkévé váltam. Rászálltam a kezére, és ő mosolygott rajta, és jó volt hallani, ahogy reggel elújságotta szüleinek, hogy álmában egy lepke jött hozzá. Az is jó volt - de azt soha nem szerettem -, amikor álomban vak hitet és téveszméket kellett alkotnom, mert tudtam, hogy csak ez az egyetlen járható út, amiben az álmodó szembe tud fordulni önmaga tudatlanságával. Ez az egyetlen út, amiben fel tudja ismerni, hogy emberi énje legyőzte szellemét és lelkét, és így megbukott a lélek szabadságának keresése közben, mert kereste azt, ami ott van mellette. Emberi énje azért lett olyan, amilyen. De ha csak felismerte volna, hogy mindez ott van körülötte, akkor

egyenesen tudna haladni a nyílegyenes ösvényen, és a világ is egészen más arcát mutatná neki. Ez az egy, ami mindig megvisel. Amikor valakinek olyan dolgot kell tenni, ami őt elgondolkodtatja. Olyan dolgot, ami fájdalmat és gyötrelmes életutat épít föl neki. Olyan dolgot, ami szembesíti. Ezen sokszor gondolkodtam, hogy ez tényleg nehéz, és ahhoz, hogy ezt meg tudjam tenni, ahhoz valóban erő kell. De ezek a dolgok még csak a kisebbik rosszak. Sokszor volt olyan, hogy a nappali életükben olyan eseményeket segítettem összehozni azoknak, akik elindultak a Szent Tudás felé vezető ösvényen, melyek megmutatták nekik az ember vélt tudásának határvidékét, de soha nem én jelöltem ki a feladatokat. Soha nem én határoztam meg azt, hogy mi miért történik. A Szent Tudás mutatta meg és határozta meg, hogy ki az vagy kik azok, akiknek a titkokat el kell mondani vagy meg kell mutatni. A Szent Tudás. Ez számomra soha nem volt megkérdőjelezhető. Tettem, amit tennem kellett. Ez önmagában véve számomra több volt mint megnyugtató. Nem volt kérdés, hisz bármikor, ha megkérdőjeleztem volna, akkor azzal megalkottam volna a saját, vélt tudatlanságomat. De én nem ezért voltam itt, hogy tanuljak. Csupán azért, hogy elvégezzek valamit, amire megkértek, és ezt maradéktalanul megteszem. Nem szolgaiságból, nem daczból, büszkeségből, nem hűségéből, hanem mert elvállaltam. És az, hogy elvállaltam, az valójában azt jelenti, hogy a Szent Tudás engem jelölt ki erre a feladatra. Mint ahogy azt, aki megkért a feladatra, őt meg arra jelölte ki. Ezért nem kérdés számomra a Szent Tudás léte.

Ott feküdtem az ágyon, és elmélkedtem rajta, hogy az embereknek még micsoda hosszú utat kell végigjárni ahhoz, hogy eljussanak saját lelki békéjükhöz és saját belső csendjükhöz, mire fel tudják ismerni saját, eredendő szabadságukat, és azt át tudják fordítani saját lelkük alkotásában, kiteljesedésében és feloldozásában. Jó éjjél körül járt már az idő, mire elálmosodtam. Meghallottam egy hangot az éjszakában, és már ott voltam a szobában. Apró, gyér fényű lámpa állt a ház előtt. Sárgászöld fény világította kint a

ködparás utcát. A lámpafény nem tudott egyenesen behatolni a szobába. A járdáról és az úttestről visszaverődött fény járt bent a lakásban, mint fénysugár. Egy nő feküdt az ágyon. Ott feküdt mellette a családja. Gyermekai a kis szobában, és a nő álmában zihált, kapkodta a levegőt, szíve össze-vissza, vadul és gyorsan vert. Menekülni akart, meghalni, elbújni ebből a világból. Elmenni, hogy a gondjai ne kövessék. Én ott álltam mellette. Ő nem látott, de válaszolt kérdéseimre.

- Mi a baj?

- Hiányzik az életből a béke, a harmónia, a szeretet. Persze szeretnek, mint embert, de a lelkem senkit nem érdekel. Se a családom, se a szüleim. Mindenkit a pénz érdekel.

- És téged mi érdekel?

- A tudás.

- Na de a tudás útja nehéz és veszélyes. Mint ember is belehalhatsz, mint szellem, megsemmisülhetsz. Akkor is biztos, hogy ezt akarod? - kérdeztem tőle.

- Igen.

Aztán éreztem rajta, hogy egyre feszültebb és egyre idegesebb lett. Ha tehette volna, már ugrott volna ki a testéből, és szaladt volna a világba, bárhová, bármerre, csak ne legyen többet ott, ahol eddig volt. De ami a lényeg, ezután próbálja meg élni saját, általa elképzelt életét. Próbálja meg, és úgy érezte, hogy ez a számára az egyetlen járható, önmegvalósítható út. Élvezte sokszor, amikor élete bármelyik nehéz pillanatában előre meg tudta álmodni, hogy mi történik. Megérzéseivel, gondolatainak erejével befolyásolni tudta környezete tevékenységét. De e kis csillámok hatására már többet akart, egyre többet. Egyre nagyobb szabadságot, és úgy érezte, hogy a környezete megöli, megfojtja, lehetetlenné teszi számára önmaga megvalósítását. Hitt valamiféle isteni ideában, de amikor ez a hit lelke legmélyén szöges ellentétbe került gondolataival és önmegvalósításával, akkor ezt a hitet nem fogadta el. De rájött, hogy a hitre támaszkodhat, amikor más emberekkel beszél. Hisz az emberek automatikusan elfogadják azt, aki látszatra mélyen hisz, és tud beszélni felszínesen a lélek

dolgairól. Ő is ezt az utat választotta, de ennél már több kell neki, sokkal többet akar. És akárhogy próbálkozott, a fájdalom egyre nőtt benne. Más emberek közössége, fájdalma kezdett ráragadni, a közösségekből feléje áradó impulzusok számára túl kicsik lettek, gyermegek. Mosolyogva kezelte őket. Igaz, csak befelé mosolygott. Sokszor az undor ült az arcán, a megvetés, hogy más emberek még csak itt tartanak. Hisz ő ennél már sokkal többre képes - gondolta sokszor. De ahogy ott álltam mellette, megkérdeztem tőle:

- Biztos, hogy az utat akarod járni?

Akkor láttam, hogy egy pillanatra elgondolkodik, és megretten, hisz ezt ő nem tudja. Megrettent attól, hogy van nála nagyobb hatalom, és megrettent attól is, hogy a hatalom, az nem akarta őt bántani és lehangolni. De elgondolkodott rajta, és láttam gondolataiban a születő gondolatokat, melyek arról szóltak, hogyha neki ez a hatalom elérhetővé válna, mennyi mindent tudna az emberekkel tenni. Elmosolyodtam, és arra gondoltam:

- Hát, ha ezt akarod, fogsz tanulni, arról kezeskedem, csak mondd ki, és az lesz. De egy biztos, nem is tudod, hogy mire vállalkozol. Abban a pillanatban, ahogy kimondod, életed hátralévő része kín és fájdalom lesz, mert a hatalomnak csak egy részét fogom megmutatni, az első lépéseket, és amíg azokat nem tudod pontosan, és nem tudod magadat feloldozni, addig nem lesz továbbjutás. De az első lépések épp elegendőek lesznek ahhoz, hogy elhidd magadról, hogy tudsz mindent, de túl kevesek ahhoz, hogy ezt ki is vitelezd, és mindezek végén gyűlölni fogsz, mert ez lesz az egyetlen továbbjutási lehetőség számodra, hogy megszabadulj önmagadtól. Mert a tanulás legelején olyan akarsz lenni majd, mint én, és ahogy rájössz, hogy ez nem működik, mert nem tudsz olyan lenni, akkor kell majd gyűlölnöd, mert csak akkor tudod felismerni majd, hogy te mire vagy képes. Hát valójában ezt akarod? - kérdeztem tőle ismét.

Tudtam, hogy nem látta gondolataimat, így lassan, nyugodtan újra megkérdeztem tőle:

- Valóban tudni szeretnéd a Szent Tudás Titkait? Valóban tudni akarsz, mi a szabadság?

- Igen.

- Rendben van - majd egy mozdulattal megérintettem szellemét, aztán átléptem az ablaküvegen, ki a zöldessárga lámpafénybe, s valahol egy távoli háztetőn macskák veszekedtek furcsa, kísérteties gyerekhangon. A szél is pártjukra állt, és dudorászott egyet valahol fenn, a kósza felhők között. A felhők néha szertefoszlottak, és felcsillant egy-egy végtelen, távoli csillag. Felnéztem rájuk, és tudtam, melyiknél mi van, hisz számtalan helyen voltam már.

Lassan kiléptem az asszony álmából, de nem távolodtam el, csak háttérbe húzódtam. Körülnéztem a lakásban, megnéztem családtagjait, és mindegyikben felébresztettem a ragaszkodást. Mély, erőteljes lendületekkel álmukban szimbólumokkal, színekkel, formákkal és hangokkal megmozdítottam a kötődést. Aztán csend lett. Csillagfényű, szórt éjszaka volt kint. Eltávolodtam. Mikor elindultam tőlük, és kértem a város forgatagába, jót mosolyogtam rajta, hogy az emberek milyen dolgokat tartanak fontosnak, és hogy ezek a dolgok milyen távol is vannak attól, amik valójában fontosak, és hogy az ember mennyire nem tartja fontosnak a lélek szabadságát. Egy pillanatra elgondolkodtam rajta, hogy elinduljak-e kömagányomba, vissza, egy időtlen sétára, vagy visszatérjek testem fizikai való világába. Aztán úgy döntöttem, még sétálok egy kicsit térben és időben. De nem távolodtam el nagyon. Úgy gondoltam, hogy figyelni kell az asszony dolgait, hisz az eljövendő pillanatok határozzák meg azt, hogy valójában megérett-e a Szent Tudásra. Így kiépítettem közte és magam között egy gondolati szálát, amely valójában csak az asztrálvilágban érzékelhető. A fizikai világban nincs megnyilvánulási formája. Ennek a gondolati szálnak elsődleges jelentősége abban nyilvánul meg, hogy az asszony minden mély gondolatát, ami a szellem és a lélek szabadságával függ össze, azt azonnal, mint egy impulzust érzékelem anélkül, hogy külön

figyelmet fordítanak rá. A kapcsolat innentől fogva automatikus, mintha össze lennénk kötve.

Ennek az összekötésnek az eredményeképpen reggel hét-nyolc óra tájban furcsa dologra lettem figyelmes. Indulat, némi düh és egy halvány agresszió fogott el. Nem tudtam, hogy mi az oka, csak annyit tudtam, hogy az asszony felől jön. Az indulat fokozódott, egyre erőteljesebbé és egyre vadabbá vált. Elindultam az indulat forrása felé. Ott álltam mellettük a konyhában. Senki nem látott. Nem mint szellem vagy mint asztrállény voltam jelen, nem mint létező és nem létező, csak gondolat voltam. Egy gondolat az asszony fejében, de tőle függetlenül, része az egésznek. Egy csendes megfigyelő gondolat. Azért voltam része az ő gondolatainak, mert az általa keltett impulzusok hozták létre gondolati énem kivételét. Ahogy ott figyeltem mellettük, és hallgattam a konyha apró neszeit, láttam, ahogy a két gyerek néz az anyjára, és a vágy, a ragaszkodás, a szeretet megnyilvánulása szinte sugárzott belőlük. Oda szerettek volna menni az asszonyhoz, hozzábújni, megölelni, amit ő el is fogadott, és meg is tette, de láttam az asszony gondolataiban, hogy ott bujkál a félelem, az érzelem, a vágy, az indulat. Félt, hogy elveszti azt, amit tudásnak vélt. Félt, hogy egész életét le kell élnie egy fakanál mellett, szinte a konyha rabságában. Félt, hogy fel kell áldoznia egész életét gyermekei nevelésére, és ettől visszataszítónak érezte a világot. Nem lökte el a gyerekeket magától, ölelte és csókolta őket, de mélyen, a lelke mélyén fájdalmat érzett. Úgy érezte, hogy a szeretet rabságba köti. Úgy érezte, hogy a szeretet eltántorítja attól, hogy megismerje saját önvalóját. Eltántorítja attól, hogy szabad, boldog és kiegyensúlyozott legyen úgy, ahogy ő akarja. Ezt a pillanatot vártam.

Pár perc múlva lett volna nyolc óra, mikor megszólaltam a fejében, mint saját gondolata:

- Úr Isten. Talán úgy érzem, hogy a gyermekeim az akadálya annak, hogy megvalósítsam önmagam? Hát normális ez a dolog így?

És figyeltem, hogy ő mit reagál rá.

- Nem - válaszolta, de az indulat és a harag egyre erősebben nőtt benne. Tudtam, hogy nem fogja tudni kezelni, ezért már akkor el is döntöttem a következő és végleges lépést. Nem tanulhat. Még nem jött el az ideje, míg az indulatait és az érzéseit nem tudja kezelni. Így, mint benne lévő gondolat, amiről teljes egészében meg volt győződve, hogy a sajátja, megszólaltam benne ismét:

- Nem, nem kell semmi, ami ezt elvehetné tőlem - és hagytam, hogy érlelődjön benne a gondolat. Majd kimondta, szinte hangosan, de a gyerekek nem vették észre:

- Nekem csak ti kelletek és semmi más.

Tudtam, hogy ezzel az egy mondattal elindult a Szent Tudás felé vezető úton. Tudtam, hogy egész hátralévő életében kínlódní, vívódní fog, figyelni fogja a körülötte zajló eseményeket, érzéseket, elemzi azokat, és tudtam, hogy majd, mint pingponglabda, minden elmélettel egy másik elmélethez vándorol, és tudtam, hogy egész hátralévő életében keresni fogja önmagát. Keresni fogja a szeretetet és a szerelmet, de mindent megtesz azért is, hogy ő ezt tovább tudja adni. Tudtam, hogy kicsit zsarnok lesz hátralévő éveiben, de csak azért, mert az, amit most érzett és hallott, mint gondolatot a fejében, az megrémisztette, félelemmel töltötte el, és ez a félelem számára elementáris erővel nyilvánult meg. Elmosolyodtam egy pillanatra, és hogy mindennek megfelelő nyomatékot adjak, ránéztem a bejárati ajtóra, ami a konyhát az előtértől elválasztotta, és az ajtó lassan becsukódott. Az asszony nézte csak végig, a gyerekek az ablaknál álltak. Aztán, hogy még erősebb legyen a nyomaték, megérintettem a haját, és az érintésbe megrémült. Halkan felsikoltott. Ezt már hallották a gyermekei is és megkérdezték tőle.

- Mi a baj anya?

Állt némán a konyha közepén, és nem tudta eldönteni, hogy mit válaszoljon. De én csak mosolyogtam. Jó úton jár, jó tanuló lesz belőle. Eszembe jutott Angkor ismét. Hány hasonló nemes lélek indult ott is. Hány hasonló ember, ki szembeszállt önmagával ugyanúgy, mint ez az asszony. Hány lélek, akik

végigjárták a Könnyek Útját, hisz most ez az asszony is erre lépett, a fájdalmak, a felismerések, a feláldozások és a lemondások útjára, aminek a végén ott lebeg a cél. A cél, mely valójában csend, béke és beteljesülés. A cél, mely valójában eredmény, ami mindig is ott van az ember mellett, csak észre kell venni. A cél, amit úgy hívnak: béke, csend, öröm, boldogság. Ami az embereknek elsősorban csupa közhelynek tűnik, de ez a nő már most tudja, hogy nem, ezek mind olyan dolgok, amit halandó ember nagyon ritkán tud elérni. Láttam rajta, már nem vívódik. Rálépett az útra. Fölvállalta az egész ellentmondást, ami a következő életszakaszára lesz jellemző. Szép lassan az indulat, a vágy, énjének kettős arca felőrlik majd minden gondolatát, amit ebben az életben alkot, de ez a porrá tört erő, ez fogja biztosítani számára, hogy valamikor a távoli jövőben vagy a távoli múltban, az időnek egy sarokpontján, amely az asszony számára még nem létezik, gyakorlatilag rá tudjon lépni arra az útra, ami vonzza, hívja, sőt, ami az övé egyedül, a Szent Tudás útjára. Elmosolyodtam, és láttam, ahogy a rémület ott csillog, parázslik a szemében. De láttam, hogy nem gondol semmire, csak öleli a két gyereket. Belépett a férje a konyhába, és a nő rámosolygott. A férfi első pillanatban furcsán nézett. Nem értette, hogy mi történik, de visszamosolygott. Eszébe jutott, hogy az elmúlt tíz év alatt így nem nézett rá a felesége, és így nem mosolygott. Aztán átfutott rajta a gondolat, hogy az asszony talán megváltozott valami miatt, és ezt meg is kérdezte tőle:

- Mi történt drágám? Talán rosszat álmodtál?

Az asszony felnevetett.

- Nem, nem álmodtam rosszat, csak egy pillanatra úgy hittem és úgy éreztem, hogy álmomban teljesül szívem legtitkosabb vágya. De az az igazság, hogy már nem emlékszem rá, hogy mi az. De valami biztos, hogy teljesült, mert most már nagyon boldognak érzem magam.

A férfi odament az asszonyhoz, egy rövid csókot cuppantott a szájára, aztán kicsit furcsán nézte, ahogy az

asszony elfordítja fejét, és kinéz az ablakon, majd halkán mondja maga elé:

- Nincs fontosabb dolog a világon, mint a szeretet és a csend. Mert ha gondolatainkkal megtörjük a csendet, akkor befolyásolunk másokat, és ha szavainkkal robbantjuk szét a csendet, akkor már hatást gyakorlunk másokra, és amíg nem érezzük ennek felelősségét, addig nem mondhatjuk magunkról, hogy tudunk szeretni. Addig csak hisszük, hogy tudunk szeretni.

- Honnan veszed ezt? - kérdezte a férfi.

A nő nevetve válaszolt:

- Nem tudom, honnan veszem. Azt sem tudom, hogy ezt én tudom. Nem tudok semmit, de most már nem is akarok tudni semmit, csak egy dolgot, hogy mi a béke, és én ezért mit tehetek meg.

Kiléptem a konyhaajtón, be a nappaliba. Mosolyogtam. Megnéztem a szobát. Egészen másképp nézett ki, mint az éjszakai fényekben. Tisztán hallottam, hogy kint a konyhában miről beszélgetnek.

- Nem tudom, hogy honnan tudom, de nem is nagyon érdekel - mondta az asszony. - Számomra egy lényeges dolog van, amit az előbb mondtam: a csend és a szeretet. Az élet ettől lesz kerek.

Jól vizsgázott az asszony. Önállóan megfejtette azt, amit súgtam neki, és azokat a dolgokat és eseményeket is elemezte, amelyek az imént történtek körülötte. Ezek eredményeképpen elkezdte érezni saját lelkének szabadságát. Megkönnyebbültem egy pillanat alatt. Nem mintha nagy feszültség lett volna bennem, de ilyenkor mindig szoktam drukkolni egy picit, vajon képessé válik-e a tanuló arra, hogy az első, és legyünk őszinték, nem mindennapi nehézségű akadályon át tud-e lépni? És hogy miért izgulok? Nagyon sok embert láttam, akik ugyanott álltak, ahol ez az asszony, és sorra elbuktak, mert hatalmat kerestek. Önző, vad hatalmat, aminek megszerzése érdekében képesek voltak lemondani mindenről, mi alkotás, mindenről, mi szépség, és mindenről, mi szabadság, de ami a lényeg,

mindenről, mi szeretet. Ez a nő viszont pont azzal, hogy lemondott az általa elképzelt útról, azáltal lépett rá igazából arra, amire lelkileg igénye van.

- Jó utat - mondtam úgy, hogy hallja, de csak ő, és senki más.

- Jó utat - mondta.

Mikor a férje megkérdezte tőle, hogy:

- Igen drágám, mit mondtál?

A nő csak legyintett, és annyit mondott:

- Semmi, semmi, csak egy pillanatra, mintha valaki köszönt volna, de valószínű, hogy csak hallucináltam.

Igen - gondoltam. Sosem lehet tudni. Lehet, hogy épp csak hallucináltál, hisz én csak egy gondolat voltam a fejedben - majd kiléptem az ajtón.

A lépcsőházon keresztül mentem le az utcára. Ugyanúgy mentem, mint az emberek, bár tudtam, hogy senki nem lát. De mégis jólesett úgy viselkedni, mint az emberek. Süttettem magam egy picit a napon, s mosolyogtam rajta, hogy nincs árnyékom. Aztán elindultam vissza, saját fizikai testem valójába, hisz ott is kezd már pirkadni.

Lassan, fáradtan nyitottam ki a szememet. A szürkületet épp most érte el a hajnal első narancssárgás foltja. Odamentem az ablakhoz, kinéztem, elhúztam a függönyt, és láttam lent az embereket. Ránéztem az órára. Pár perc múlva hét óra lesz. Most ébredezik az asszony is. Mindjárt odamennek hozzá a gyermekei és a férje is. Mindjárt becsukódik a konyhaajtó. Na, de hát így kerek a világ - gondoltam magamban. Aztán kimentem a konyhába. Készítettem magamnak egy kávét, és nagyon nagy, mély nyugalommal arra gondoltam, hogy ezt is csak álmodom kőmagányomban, ahol színek, fények, formák nélküli, színtelen ragyogás van, és örök csend.

Tizennyolcadik fejezet

Ott álltunk a vérvörös színű alkonyatban, ahogy a nyár derekának illatai körüllegtek minket. A frissen kaszált lucerna és a rothadó széna illata keveredett a langyos esti szélben. A szénakazlak között feküdt a fiú. Talán 16-17 éves lehetett. Feltűnően vékony volt, kilátszottak a csontjai, és remegett. Eszelős tekintettel nézett ránk, hármunkra. Én leguggoltam hozzá, és kinyújtottam a kezemet feléje. Becsuktam a szememet, és arcomat a nap felé fordítottam. Így próbáltam átsugározni a fiúnak azt az érzést, melegséget, fényt, ragyogást, amit én érzek, és amit éreztem is mindig azalatt a hosszú vándorlás alatt. Valamiért fontosnak tartottam ezt a fiút. Nem, nem, nem a magam számára, sokkal inkább azért, hogy a körülöttem lévők, akik ebben a nevetséges álhajszában a társaim voltak, tanuljanak belőle, nekik volt fontos. Nekik, hisz bebizonyosodott most, itt, ebben a pillanatban, hogy az embernek csak ember tud ártani. Nincsenek földöntúli hatalmak, amelyek képesek lennének rá. Persze, módjukban áll, és amikor az ember ki is vívja ezt a módot, haragot, dühöt, indulatot, akkor azért előfordul, hogy ezek az emberfeletti világok élnek a hatalmukkal, vagy visszaélnek a hatalmukkal, és megbüntetik az embert. Fájdalmat, kárt, bánatot okoznak neki. De valójában ez töredék ahhoz képest, amit ember tud embernek okozni. Kinyitottam a szememet, ránéztem erre a fiúra és elmosolyodtam rajta. Nem szántam őt, nem sajnáltam, nem is valamiféle megvetéssel nevettem rajta, egyszerűen csak mosolyogtam, és szeretetet éreztem iránta, tiszta szeretetet. Nem nézett sehová, csak révetegen maga elé. Össze volt kuporodva, és falféher bőrén látszott, hogy nagyon sok szenvedésen ment keresztül. Ütések, égések nyoma volt a hátán, a testét szinte mindenhol beborították. Szótlanul néztük egymást. Társaim ott álltak mellettem, és nem tudtam eldönteni egy pillanatra, hogy most sírnak vagy nevetnek. Értik, hogy mi ez az emberi torzó itt előttük, értik, hogy mindez miért alakult ki, értik azt is, hogy mi ennek az

egésznek az ok és okozata, de nem értik, hogy miért kellett ennek így történnie.

Éreztem felőlük, hogy már-már azt hitték, hogy tudnak mindent az emberről, hogy bölcsek, már-már mágusok. Most itt állnak egy meztelen fiú előtt, ki itt kuporog a szénakazalnak dőlve, zihálva kapkodja a levegőt, révetegen néz maga elé, és nem értik, hogy ennek a fiúnak miért kellett így élnie. Hisz ő is ugyanolyan jogokkal indult az életben, mint bárki más, sőt, szülei sokkal jobb módban voltak, mint a környéken bárki. Megtehették volna, hogy rangjukhoz méltóan neveljék a fiút. Helyette furcsa aberrációjuk eredményeképpen behajszolták valamibe, ami csak kínt és fájdalmat eredményezett ennek az ifjú embernek, nekik pedig torz hatalomvágyuk beteljesedéseképpen felsőbbrendűséget és látszatra álbölcsességet, amit el is hittek magukról, hogy valódi. Ezzel a bölcsességgel úgy gondolták, hogy joguk van irányítani, sőt, mi több, hatalmat gyakorolni a környezetükben minden ember felett. Ahogy ezen elmélkedtem, közelebb hajoltam a fiúhoz. Meg akartam érinteni a kezét. Hallottam, ahogy jobb oldalt mögöttem álló társam már leveszi a köpenyét, és be akarja vele takarni a fiú csupasz testét, de nem tudtam megérinteni a fiút. Egy pillanatra rám nézett, elmosolyodott, aztán valahová mellém nézett, fölfelé az égbe, és ekkor dörrentek a lövések, kettő gyors egymásutánban. Nem értettem, hogy mi történt. Rájöttem, hogy figyelmetlen voltam, nem tettem meg valamit, az óvatosságot. Azt hittem, hogy nem lesz baj, hogy meg tudom oldani. Túlzottan bíztam magamban, társaimban, és figyelmetlenné váltam. Nem számoltam azokkal az emberi indulatokkal, amelyek a lövéshez vezettek. Ott guggoltam, és éreztem a lőpor szagát. A fiúra néztem, majd odaugrottam hozzá, és átöleltem a vállát. A szemében még ott csillogott némi fény, de már nem volt benne rémület. Nem volt benne a betegség torzója. Nem volt benne kusza, vad fény. Szintiszta, szikrázó ragyogással mosolygott rám a fiú.

- Te megtettél mindent - mondta halkan. - Én vesztettem. Én hagytam, hogy mindez így legyen - aztán hátrahanyatlott a feje, és meghalt.

Lefektettem a fűbe, majd felálltam, és akkor vettem észre, hogy ott áll mellettem az apja. Kövér, zsíros képű, ritkás, ősz hajú ember. Alacsonyabb volt nálam egy jó fejjel, s látszott, hogy a legfontosabb dolog számára az aranytallérok számolása. Majd mosolyogva, ahogy törölte a nyálat a szája sarkából, hangosan nevetve mondta:

- Hát, hatott az ezüstgolyó. Most már nem kell félnünk a vérfarkastól. Csak hát az a szörnyű - mondta még mindig kaján vigyorral a szája szegletében -, ha a vérfarkas az ember gyereke, hisz nálunk a családban soha, de soha nem fordult elő, hogy valaki boszorkányságra adta volna a fejét. Ez a gonosz bűne volt, de Isten kezembe adta ezt a puskát, hogy megöljem a farkast - majd letörölte a nyálat a szájáról, és dadogott még pár szót, aztán elindult vissza, be a házba, majd három lépés után hátraszólt:

- Nagy Uraim, köszönöm nektek, hogy segítettetek elmulasztani a vést az emberek feje fölül. A többivel ne legyen gondotok. Gyertek be, és bent megkapjátok a fizetséget.

Elszomorodtam. Ennyi és semmi több. Ez a fontos az embereknek, ez, amit most mondott ez a nyálas képű, zsíros arcú, furcsa ember. Gyertek, megkapjátok a fizetséget. Hát erről szól ez a világ. A pénzről, ami képes föloldani a félelmeket. A pénzről, ami ha nincs, képes megalkotni a félelmeket.

Elindultunk a ház felé, aztán egy pillanatra észrevettem a fiú szellemét, ahogy kijön a házból, tőlünk egy jó harminc-negyven méterre. Kisétál a konyhaajtón, int felénk, majd köddé válik, és elhagyja ezt a világot. "Hogy is kerültem én ide?" Jutott eszembe a gondolat. Hát igen.

Az ember idejében, 1723 tavaszán kőmagányomban egy kiáltást hallottam. Nem olyanokat, amilyeneket nap mint nap hallok, hisz az ember létének minden egyes másodpercében valahol, valakinek fájdalmat okoz. De ez a kiáltás mégis más

volt. Nem arról szólt, amit az emberek igazából úgy hívnak, hogy szenvedés, nem arról, amiről azt gondolják, hogy fájdalom, sokkal több és sokkal mélyebb volt annál. Meghallottam. Átjárta a kiáltás ereje kőmagányomat, és egy pillanatra elgondolkoztam rajta, hogy vajon miért pont ezt az egyet hallottam meg, és a sok ezret, sok milliót miért nem, s ezt az egyet miért. Furcsa - gondoltam. Van ebben valami végtelen rendezői elv, és kőmagányomban egy pillanatra megláttam azt a tölgyfaligetet, ahonnan indultam, és meghallottam a hangot. Furcsa érzés járt át, ahogy a hang kőmagányomban felébredt: "...Lesznek társaid, lesznek, kik segítenek, s lesznek, kik fékeznek..."

Csend lett, és a hang elmúlt.

Tehát ez a találkozás eleve elrendelt és sorsszerű. A végtelen rendezői elv akarja így. Valamit ott meg kell tennem. Ahogy kimondtam, már tudtam. Felsőhajtottam egy pillanatra: ez szörnyű. Az ember szörnyű dolgokra képes, de hát csapjunk a lovak közé - gondoltam kőmagányomban.

És megalkottam testemet az 1600-as évek végére, valahová Európába. Szüleim jó módban éltek. Saját házuk volt, egy eléggé tágas udvarral. Emlékszem, anyám állandóan otthon volt. Valójában a legfontosabb dolga az volt, hogy mi kerüljön az asztalra, a ház személyzete jó munkát végezzen, de legeslegfontosabb az volt, hogy megpróbált mindenkit úgy szeretni, ahogy az a másoknak jó. Már felnőtt voltam, amikor rájöttem, hogy egész életében igyekezett megfelelő és jó álarcot mutatni nekünk, a család többi tagjának, azaz apámnak, nekem és két húgomnak. Apám tanító volt az iskolában. Valójában a városka iskoláját, mint egyszemélyű tanár felügyelte. Nem járt sok diák az osztályába, csak páran, kereskedők, szatócsok gyerekei. Oda járt még a városka orvosának a lánya, aztán a pap titkolt gyerekei is és pár átutazó, akik hosszabb éveket töltöttek el a városkában, mint valami jövő-menő idegenek. Ők is benéztek néha, és apám furcsa társaságának voltak a tagjai.

Gyerekkoromban ezeket a jövő-menő embereket furcsán néztem. Nem volt velük szemben fenntartásom, csak jót éreztem felőlük. De mindig úgy éreztem 45 éves koromban, hogy olyan dolgoknak vannak a birtokában, ami könnyen megölheti őket. Aztán jó 8 éves voltam már, amikor mindez realizálódott. Apám titokban spiritiszta szeánszokat szervezett az ismerőseivel, és csodadoktorokat, látókat s egyéb ilyen misztikus személyeket hívott meg néha, hogy elbeszélgessem velük a szellemről, lélekről, a hitről és Istenről. De én soha nem mondtam neki egy szót sem. Meghallgattam elmélkedéseit, néha vitáztam vele, de mindig óvakodtam attól, hogy bármiféle konkrétumot mondjak. Próbáltam úgy beállítani a dolgokat, mint hogyha teljesen tudatlan lennék, sőt, mint hogyha nem is nagyon érdekelne. De azért voltak pillanatok, amikor úgy tettem, mintha mélységesen lekötne mindaz, amit mond. Mindezt azért tettem csak, hogy ne törjem meg benne a hitet, a saját hitét, ami arról szólt, hogy ő érti a világ nagy összefüggéseit, érti Isten gondolatát, érti a teremtést. Valójában azonban csak elméleteket gyártott, és spiritiszta szeánszain az emberek gondolataik erejével és saját maguk hitének zörejeivel kopogtatták az asztalt. Néha, amikor valami kóbor szellem nagy unszolások árán megjelent nekik, akkor hosszú hetekig a rémület és a félelem volt látható az arcukon. Apám aztán mindig korán megnyugodott. Elmosolyodott, aztán kezdte az egészszet előről egy új elmélettel, egy új teóriával, és mindig azt hitte, hogy az ember és Isten között átjárhatatlan távolság van. Úgy gondolta, hogy az Istenek és az emberek soha nem lesznek egyek, hisz az ember soha nem tudja megérteni az Istenek gondolatát, soha nem tud felnőni addig. De amikor barátai néha szóvá tették neki hitét és meggyőződését, és elkezdték neki elemezni a Biblia kezdő sorait, akkor mindig legyintett, és csak annyit mondott: "Persze, persze, hát valahogy kell magyarázni a teremtést, és valahogy hitet kell adni az embereknek.", de mindig vakon kitartott állítása mellett. Az Istenek és az emberek két külön világ.

Aztán 80 éves korában meghalt. Láttam halála pillanatában, mikor ott álltam az ágya mellett, hogy kezd érteni valamit. Kezdi felismerni, hogy életében csalódott, de csak ebben a pillanatban jött rá, amikor már visszamenni saját testébe nem tudott, de már látta, hogy hova készül, és ezáltal látta azt is, hogy honnan jött ebbe a világba. Most értette meg azt is, hogy egész életében csak kerülgette saját lelkének a szabadságát, de elismerni nem mert. Tanította az embereket a tudásra, de ő maga csak elméleteket gyártott, amelyeknek semmi alapja nincs a tudományhoz. Elméleteket, teóriákat, amelyek tele vannak egy csomó "ha", meg "talán", meg "elképzeltető" szavakkal, de valójában üres frázis az egész. Aztán meghalt. Lelke bekerült az időtlen állapotba, szelleme elindult örök, bolyongó vándorútjára, és testét elfújta a szél. Pár hónapra rá anyám is követte. Erre az időre húgaim már rég férjhez mentek. Saját életüket élték, boldogok, nyugodtak és kiegyensúlyozottak voltak. Mélyen hittek valamiféle szent szellemben, igaz, ez talán betudható annak, hogy gyerekkorunkban gyakran jártam álmukban, és ilyenkor furcsa, óvatos szemmel néztek rám reggelente, de igazából semmi rendkívüli dolog nem történt. Nem mutattam és nem mondtam nekik semmit. Úgy éltem le ebben a családban az életemet, amíg velük voltam, mint egy teljesen átlag, szürke polgára a kicsi városkának. 30 éves voltam, mikor apám meghalt és 31 amikor anyám. Lóra ültem, és elindultam nyugat felé. Nyelveket tanítottam, s közben könyveket, regényeket írtam, elsősorban távoli világokról, hitről, kultúrákról. Mivel valójában átutazó voltam mindenhol, kényesen ügyeltem arra, hogy hosszabb ideig sehol se legyek, így soha, senki nem kérdezte meg azt, hogy honnan tudom azt, amit írok. Honnan tudok Kínáról, Mongóliáról, a nagy hegyekről írni, honnan tudok az új világról írni, amit épp akkor fedeztek fel frissen, pár éve vagy pár évtizede. Így bárhová mehettem, nyugodtan tudtam mondani, hogy az előző utamon jártam ott. Persze, ez így igaz is volt, csak mást jelentett az előző út az ő számukra,

és mást jelentett az én számomra. Egy pillanat csupán az egész, de soha nem árultam el senkinek.

Aztán a könyveim által később kezdett megváltozni a világ körülöttem. Emberek jöttek, akik beszélgetni szerettek volna arról, amit a könyvekben olvastak. Érezték, hogy itt valami másról van szó, és hogy ez az előző utam, ez talán valami mást jelent. Mosolyogtam rajta, és csak annyit mondtam: "Talán, bármit jelenthet. " Lehet, hogy csak írói fantázia. Lehet, hogy csak elmélkedés vagy értekezés valamiről. Lehet, hogy csak a saját gondolataim, de lehet, hogy másik élet.

Láttam, hogy ilyenkor felcsillan a szeme ezeknek a beszélgető embereknek. Elmosolyodtam rajta, de mindig eszembe jutott egy szabály: "Segíteni csak annak lehet, aki kéri, és vigyázni kell azzal, hogy mit mondunk. Enni csak felelősséggel szabad." Hisz mindig tudtam, akármit mondanék, tennék, mutatnék, nem egy életre határozná meg annak az embernek a sorsát, akinek mondanám. Életek hosszú sorára, és ezt csak akkor tehetem meg, ha vállalom érte a felelősséget.

Halk, surranó léptek nesze zökkentett vissza gondolataim világából a látszólagos világ valóságába. Egy 13 év körüli kislány jött felénk a házból. Rettentően koszos volt, ruhája szakadozott, haja kócos, de mégis volt a szemében valami csillogás, valami mély értelem. A szeme sarkában húzódozó mély bánat hangosan jelezte a külvilág felé, hogy nehéz, furcsa sorsa van, és nem érzi igazán jól magát ebben a világban. Odajött hozzánk, és megkérdezte, hol van a bátyja. Egy pillanatra nem tudtam, hogy mit mondjak neki. Másodpercekkel ezelőtt még azon gondolkoztam, hogy hogyan kerültem ide, most pedig itt van ez a kislány, és valahol a lelke mélyén ő is azon gondolkodik, hogy hogyan került ide, és mindez, ami körülötte történik, valójában miért történik. Megálltam, hátranéztem a szénaboglya közé, aztán a kislányra, és akartam neki mondani, hogy mi történt, de valahogy nem jött ki hang a torkomon. Csendesesen megfogtam a vállát, majd mélyen a szemébe néztem, és csak annyit mondtam neki:

- Nem kell visszamenned. A bátyád elment. Neked az emléket kell megőrizned és nem a látványát. Arra figyelj, mit ismert fel a lelked, amíg ő itt volt, és ne feledd, hogy a fizikai világ elmúlik, mint ahogy a nyarat követi az ősz, az ősz a tél, és tél után mindig új tavasz jön.

Éreztem, ahogy ott állt előttem, hogy pontosan tudja, miről beszélek. Gyermeki létében egy időket végigjáró vándor szelleme élt. Aztán tett egy gyenge kísérletet mégis arra, hogy elindul hátra. Én elléptem előle, és halkán annyit mondtam neki:

- Ha felkészültél arra, ami rád vár ott hátul, akkor menj, és nézz szembe vele. Ha pedig csak a hiányát akarod pótolni azzal, hogy megnézed, hogy a teste ott van-e, menjél, de ne felejtse el, csak a teste lesz ott, ami üres és élettelen. Az életet, ami hajtja, motiválja a gondolatokat, ami szüli, alkotja, az egyensúly, a béke, a hit, az már nincs ott, csak száraz avart találsz ott, semmi mást.

- Igazad van varázsló - mondta, majd megfordult, és elindult befelé a házba, de mikor odaért mellém, hátranézett újra a boglyák felé.

- Jó utat, testvérem. Jó utat - mondta, majd letörölt egy könnycseppet az arcáról, és határozott léptekkel elindult a ház felé.

Látszott rajta, hogy azzal a mozdulattal, ahogy letörölte szeméről a könnycseppet, s elindult, azzal túl is volt már a dolgon. Maga mögött tudta, és már be is sorakoztatta emlékei világába. Erős egyénisége, határozottsága már-már túl volt azon a szinten, amit egy átlagember meg tudna érteni. Furcsán kezelte a fájdalmat és a félelmet, furcsán kezelte a halált. Még nem értette igazán a lényegét, még nem látta át igazából a jelentőségét a halál eljövételének, de már látszott a lépéseiben az a mély, belső, határozott elszántság.

Közben odaértek hozzám a társaim is. Közülük az egyik mosolyogva nézett a lány után, majd ő is, mintha magának mondaná, csak annyit mondott:

- A Szent Tudás útját járja, de azért még sokszor fog megbukni rajta. De hát fény nélkül nincs árnyék.

Aztán elértük a házat, beléptünk a koszos, nyirkos, párás, ételgözzökkel teli hatalmas konyhába. Az ajtóval szemben középen hatalmas szekrények voltak fűszereknek, edényeknek, mindenféle konyhai kelléknek, s a szekrénytől balra hatalmas tűzhely öntöttvas laptetővel, ami a közepén lyukas volt, s a vörösen izzó lángnyelvek néha ki-kicsaptak rajta. A háziasszony, aki kicsivel talán magasabb, mint a férje, kövér, izzadt, szürke hajú, mosdatlan nőszemély. Ott tett-vett a tűzhely körül. A konyha másik felében a hatalmas asztal, mellette székek, padok, bontószék, amin a kisebb állatokat föl tudták aprítani. Az asztal melletti széken ott ült az öreg, nyálas képű, kövérkés, furcsán csillogó szemű, akire már igazán azt sem mondanám, hogy ember, hisz lelötte a saját fiát. Ránéztem, és eszembe jutott minden, hogy is kerültem én ide. Eszembe jutott egy pillanatra kőmagányom, ahol meghallottam annak a kisfiúnak a halálkiáltását, akit pár perccel ezelőtt a saját apja ölt meg. Aztán eszembe jutott az is, hogy hogy kerültem ide kővilágomból. Egy pillanatra távolinak és megfoghatatlannak tűntek szüleim, a tanár. Igen, igen, mintha valami már rémlene, aki furcsa spiritiszta és okkult szeánszokat tartott csak azért, hogy egyszerű, sőt, több mint egyszerű, elmélkedő kérdéseire valamiféle választ és magyarázatot találjon. Emlékszem anyámra is, most már egyre határozottabban, akinek az volt a legfontosabb dolga, hogy csillogjon a porcelán és az ezüst, az ablakon ne legyenek légytetemek nyomai, és hogy a csipkefüggöny mindig friss illatot árásszon. Valahogy sosem éreztem jól magam, amikor ezt a friss illatot megéreztem. Eszembe jutott ebben a koszos konyhában, hogy ez sem jó, és az se. Mind a kettő véglet. Aztán újra eszembe jutott, hogy hogy kerültem ide, hogy találkoztam társaimmal, hogy választottam őket erre az útra, és miért pont őket. Emlékszem, hogy hosszú évszázadok és évezredek alatt már többször találkoztam velük. Volt, amelyik

csendesen meditált magányában. Volt, amelyik aszkézisában élt távoli hegyek ormán.

Aztán egy pillanatra rájöttem, ez az egész mind-mind azért történik... nem, nem, ez biztos, hogy nem így van. Nem azért történik, mert a fiú ezt akarta. Nem, nem is azért történik, mert a nagy rendezői elv azt akarná, bár ő biztosította a lehetőséget. Azért történik, mert az ösgonosz megmutatta a helyét. Azért történik, mert az ösgonosz benne van minden pillanatban, minden másodpercben, az élet minden eseményében. Benne van, és mindez az ő műve volt. A hatalomvágy, a kapzsiság, a félelem, az önzés és az ostobaság műve volt, a tudatlanságé, ami valójában az ember ősellensége, hisz a világot teremtő Istenek ilyen dolgot soha nem tesznek. Igaz, ne mondja az ember, hogy soha, mivel azért a világot teremtő Istenek sem egy egyszerű társaság. Eléggé furcsa, érdekes logikájuk van. Gyakran ölnek meg ártatlanokat és csecsemőket, védtelen asszonyokat, és hagynak életben erős, de sorstól üldözött férfiakat, kik kilátástalan magányukban és életükben csak fájdalmat, magányt és némaságot találnak. De azért ezek az Istenek nem csinálnak ilyet. Nem pusztítják el azt, amit megalkotnak, csak akkor, abban az egy esetben, ha az egy újabb felismerés eredményét hozza. Egy újabb felismerését, amiről gyakran első látásra úgy tűnik, mint hogyha ezek az Istenek büntetnének, és az embernek a büntetést kell felismernie. De ez az egész, ami itt történt, ez az ösgonosz műve volt.

Fölsóhajtottam, odamentem a házigazdához, kezet fogtam vele, majd mélyen a szemébe néztem, és egy pillanatra úgy éreztem, hogy nagyon nagy baj van. Tudtam, hogy nem fog igazat mondani, és ahogy megszorítottam a kezét, és rámosolyogtam, már biztos voltam benne, elárult. Elárult, és árulása saját és társaim vesztét fogja okozni. De nem szóltam senkinek. Hangosan, vidáman, szinte az ő stílusában csak annyit mondtam neki:

- Nos, nagy jó uram. Mi megtettük, amire felkértél minket. Elmegyünk. Mennünk kell tovább, mert el szeretnénk érni pár

napon belül a Pireneusokhoz. Aztán, majd ha legközelebb erre járunk, bejövünk hozzád, és akkor majd mulatunk, és beszélgetünk egy jót.

A kövér képű felállt, és ravaszos mosollyal a szemében odament a konyhaszekrényhez. A szekrény hátuljánál volt egy titkos rekesz, egy körbeforduló fiók. Kinyitotta, s kivette belőle a mindegyikünknek ígért fizetségét. Odaadta társaimnak és nekem is, majd mosolyogva, ravaszosan csillogó szemekkel megkérdezte, hogy biztos, hogy el akarunk-e menni, hisz maradhatnánk még pár napig. Erre a felesége is hangosan elkezdte támogatni.

- Így van jó uraim, még maradjanak egy-két napot, hisz nálunk a szállás és az élelem nem kerül olyan sokba, és most, hogy van pénzük is, ez nem jelenthet akadályt.

- Nem, megyünk - mondtam határozottan, és elindultam kifelé az ajtón. Belenyúltam kabátom zsebébe, és három golyót tapintottam ki. Ahogy kivettem őket, láttam, hogy ez még a három ezüstgolyó, amit a kövér képű csinált, mielőtt elkezdődött volna a hajsza. Megálltam, visszafordultam, és odamentem hozzá. Mélyen a szemébe néztem. Nem mosolyogtam. Nagyon halkán beszéltem, de határozottsággal, és használtam a hang szuggesztív erejét. Tudtam, hogy most a társaim is rá fognak jönni, hogy mi történt. Kivettem a három golyót a zsebemből, majd a tenyerem közepébe tettem, s kinyújtottam magam elé. A kövérképű meglátta őket.

- Visszaadom ezt a három ezüstgolyót, és legyen ez életem utolsó ajándéka neked, nagy jó uram. Tudom, hogy most én egy hosszú útra megyek, és eljön az az idő, amikor a sors mindazért, amit teszünk, jutalmat vagy büntetést ró ki ránk. Soha semmi nem az, aminek látszik, sem a fa, sem a fű, sem a kék ég, sem én, sem te, sem ez a három ezüstgolyó. Itt hagyom neked tanulságul. Ne felejtsd el, az élet arról szól, hogy mennyire tudunk együtt élni másokkal, mások félelmével, mások szabadságával, és nem arról, hogy arra kényszerítünk másokat, hogy ők hogy tudnak együtt élni velünk - majd megfordultam, és kiléptem a konyhaajtón.

Ahogy kiléptem az ajtón, elnéztem jobbra, és már ott voltak a felnyergelt lovaink. Meg voltak béklyózva, szabadon legeltek a ház előtt. Odamentem a lovamhoz, levettem a lábáról a béklyót, beletettem a nyergen lévő bőrtáskába, aztán felugrottam a nyeregre. Társaim is ugyanezt tették, majd elindultunk délnyugat felé.

Egy selymes fűvű mezőn vágunk át, és a mező nyugati szélénél egy patakhoz értünk le. Belegázoltunk a vízbe, ami a lovak térdéig ért, aztán jó 2-3 órát mentünk a patakban. Nem az volt igazából a célom, hogy eltüntessük a nyomainkat, egyszerűen csak jólesett ez a séta. Nem beszéltünk egészen addig, amíg napnyugta körül ki nem mentünk a vízből, és kerestünk magunknak egy táborhelyet. Leszedtük a nyergeket a lovakról, megbéklyóztuk őket, tüzet raktunk, aztán leheveredtünk köréje. Furcsa érzés volt.

- Nemsokára szét kell válnunk.

- Tudjuk - felelték a társaim. - Az öreg elárult minket, és a katonák holnapra utolérnek bennünket. Érezzük, ahogy jönnek utánunk, követnek minket, keresik a nyomainkat, de szerencsére, ahogy a vízben mentünk, nem találnak meg. - Tudom - feleltem, - de nem azért mentünk a patakban, hogy eltüntessük a nyomunkat, egyszerűen csak jólesett.

- Tudjuk - felelték. - De tudjuk azt is, hogy holnap délután megtalálnak minket.

- Hát, ha szerencsénk lesz, elérjük a határt délutánra, és akkor már nem tehetnek semmit. Ha szerencsénk lesz. De tudjátok barátaim, szerencse nem létezik, csak tudás, a Szent Tudás, és azt érzem, hogy mi a jövőben fogunk találkozni.

- Hol? - kérdezte az egyik társam. - Pontosítsuk egy kicsit a dolgot.

- Hol? Ott, ahol furcsa, négykerekű járművek lesznek. Úgy fogják őket nevezni, hogy autó. Lesz készülék, ami nagyon távoli dolgokat tud nagyon közelre hozni. Ezt úgy hívják, hogy tévé. Ebben a korban fogunk találkozni, de hogy hol és mikor, azt ne mi szabjuk meg és ne mi beszéljük meg. A nagy erő jelölje ki a számunkra az utat, és az mutassa meg, mikor s hol

lesz arra szükség, hogy mi úja találkozzunk. Mikor és hol lesz az, amiből újra felcsillan előttük a Szent Tudás útja - aztán hátrahajtottam a fejemet a fűben, betakaróztam hosszú úti kabátommal, és elaludtam.

A hajnali csillagfényénél ébredtem föl. Még sötét volt, és szikrázva ragyogtak a csillagok az égen. Társaim halkán szuszogtak. A tűz helyén még narancssárga zsarátnok parázslott. Ekkor vettem észre a fiú szellemét. Ott ült a tűz mellett, háttal a paráznak, és minket nézett.

- Miért jöttél el? - kérdezte.

- Miért, miért? Mindig csak ez a miért - mondtam neki. - Már lassan kezdem unni. Mást sem tudtok ti emberek kérdezni, csak azt, hogy miért. Az, hogy van segítség, csak önzetlenül és pusztán, jó szándékból, azt ti el sem tudjátok képzelni. Az, hogy ez a segítség valójában ok és okozat nélküli, cél nélküli, szándék nélküli, az a számotokra teljesen érthetetlen. Ettől ti mindig zavarba jöttök. Te is most úgy meg vagy zavarodva, látom rajtad, hogy nem érted, hogy miért jöttem el. Én meg nem értem, miért kiabáltál, hogyha meg tudod magad is oldani? Nem tudtad megoldani, segítséget kértél. Itt vagyok. Sok minden történt, amit hosszú évszázadok alatt fogsz megérteni, és hosszú évezredek alatt elemezni. Elindultál egy olyan úton, amelynek a végén ott van a szabadság. Ott vár rád - majd belenéztem a zsarátnokba, kicsit megpiszkáltam, aztán odamentem a fiúhoz, kinek ragyogott szellemteste, és furcsa, lilás fény vette körül, aztán rámosolyogtam.

- Figyelj barátom. Menj a dolgodra! Nincs neked már semmi keresnivalód az élők között. Az ember furcsa élőlény. Csak a saját hatalmával törődik, a fizikai világ felett való uralkodásának ösztönével. Te most ezt megérezted, hogy félelme be tud teljesülni, hogy félelme, ha rávetíti másokra, akkor meg tud jelenni, és a szüleid, akik természetesen ebben az életedben szüleid voltak, rád vetítették dolgokat, rád vetítették félelmeiket, amiket te megjelenítettél. Persze nem úgy, ahogy ők elképzelték. Igazából azt a félelmet csak ők

látták. Ők láttak téged olyannak, amilyennek látni akartak. Nem a fiút látták, nem azt látták, hogy élsz, létezel, gondolkodsz, hanem azt látták... de, fölösleges is erről már beszélni neked, hisz te már nem élsz. Szellem vagy, és más dolgod van már. De nem árulok el neked nagy titkot azzal, hogy ha azt mondom, hogy ezekkel az emberekkel még lesz dolgod. Még fogsz tőlük tanulni, mert a sors kerekén bárkit halálba kergetni, az nem egy egyszerû móka. Azok az emberek hosszú időre összekapcsolják sorsukat, egészen addig, amíg fel nem tudják egymást oldozni az alól a feszültség alól, ami halál formájában nyilvánul meg.

Egy pillanatra elszorult a torkom. Hát igen, a feszültség alól - gondoltam magamban. De a fiú nem értette gondolataimat, nem is hallotta igazából, csak látta rajtam, hogy gondolkodom, és azt is, hogy egy picit meghatódtam.

- Mi a baj? - kérdezte.

- Nincs baj barátom, csak jó lenne, ha egyszer felhagynátok végre ezekkel a fölösleges önkínzásokkal, és egyszer végre elkezdenétek élni, élni szabadon és nem mindenféle ideológiák, eszmék, elméletek, hitek által, és nem állítanátok fel különféle életteóriákat. Itt lenne az ideje élni, létezni, szabadon. De most menj utadra. Nincs más választásod. Én most, ebben az életedben nem tudok neked semmit mondani. De még találkozunk. Sorsodat figyelemmel kísérem.

Ezzel felálltam a tûztől, és visszamentem oda, ahol aludtam. Lefeküdtem, betakaróztam kabátommal, és már aludtam is. Tudtam, hogy a fiú még egy darabig ott lesz mellettünk, aztán megunja, elmegy, és kísétál ebből a világból. Átsétál a jövőbe, ahol majd találkozunk.

Már hajnalodott. A nap első sugarai már a fák hegyén táncoltak, amikor felébredtünk. Gyorsan összepakoltuk cuccainkat, és tudtuk, hogy ez az utolsó nap az életben. Nemsokára halottak leszünk, testünket elfújja a szél, szellemünk itt fog kóborolni az idők végezetéig, és lelkünk megtalálja a maga helyét. Visszatér oda, ahonnan indult. Mire

végeztünk mindennel, és összepakoltuk cuccainkat, felnyergeltük a lovakat, már láttam magam előtt a közelgő lovasokat. Húszan voltak, katonák, fehér puskaszínû és löszertartó doboznak a szija keresztben, x-alakban volt átvette rajtuk. Színes ruhában voltak, fehér nadrágban. Túlzottan nem siettünk. Felpattantunk a lovakra, és közepes vágtában haladtunk előre. Nem igazán láttuk értelmét annak, hogy meneküljünk. Láttuk a sorsunkban, hogy ma meghalunk. De földadni sem akartuk, hisz bármikor történhet bármi, amitől a jövő megváltozik, és lehet, hogy nem is kell meghalnunk. Kell vagy nem kell - elmélkedtem rajta lovaglás közben. Minden történjen úgy, ahogy a Szent Tudás és a nagy erő akarja. Egy folyópartra értünk ki. A folyásiránnyal megegyezően, ahogy előre néztem, tőlünk egy olyan jó 300-400 méterre egy hidat lehetett látni. Elkezdtünk ügetni a híd felé, de tudtuk, hogy a katonák már itt vannak. Az első lövés tőlem jobbra az erdőből jött. Az egyik társamat találta el, aki a sor legszélén lovagolt. Lábon lötték, és leesett. A második lövéssel a lovát lötték le. Ránéztem, szemünk, mintha egymásba zuhant volna egy időtlen pillanatra, és hallottam a hangját, ahogy felém kiabált:

- A jövőben találkozunk!

Aztán láttam, ahogy egy golyó eltalálja a nyakánál is, és holtan dől előre. Egy másik társam megsarkantyúzta a lovát, elének ugratott, szembefordult a katonákkal, és fölfelé jobbra elindult. Mellbe lötték. Azonnal meghalt. Összeszorult a torkom. Mindig képes volt a legreményvesztettebb pillanatban is szembefordulni az ellenséggel. Sok csatát vívtunk meg együtt. Sok harcban voltunk társak, és most ismét láttam, ahogy meghalt. Nem vesztett, csak győzött, hisz szabad akaratából tette azt, hogy fegyvertelenül, pusztá kézzel megy neki az ellenségnek. Hisz nálunk nem volt semmi. Aki mögöttem lovagolt, felbukott lován zuhant keresztül. Az a katona, amelyik rálőtt, eltévesztette. Csak a lovat találta el. A barátom nem akart menekülni, felállt a térdig érő fűben, megsimogatta maga körül a selymes, zöld fűvet, rámosolygott a katonákra, belenézett a vízbe, majd újra a katonákra, és akkor

vette észre, hogy tőle balra előjön még 3-4 katona. Egyszerre dördültek a lövések, s mosollyal az arcán zuhant bele a folyóba. Teste fennmaradt a víz színén, szemei nyitva maradtak, és a kék eget fürkészték. Elszorult a torkom, egyre határozottabban. Már csak én maradtam. Ismét egyedül vagyok. Mindenki elindult már. Megtettük, mit meg kellett tennünk, nincs mit tenni. Visszafogtam a lovamat, és a vágta már inkább csak nyugodt, kényelmes ügetés volt. A híd felé mentem. Ekkor eszembe villant, hogy itt az út vége. Láttam reggel ezt a pillanatot. Ezt, aminek nincs folytatása. Tudtam, hogy nem érem el a hidat. Biztos voltam benne, és ahogy ezt végiggondoltam, hogy ez a híd már számomra nem létezik, abban a pillanatban hallottam a dörrenést. Egy erőteljes, de nem fájdalmas ütést éreztem a hátam közepén. Majd melegem lett, és furcsán hallottam. Távolinak és tompának tűntek a zajok, de a közeli egy pillanatra kiélesedtek, és elnyújtottá váltak a hangok is. Úgy éreztem, repülök, pedig csak kirepültem a nyeregből. Láttam magam mellett a zöld füvet, a fejem felett a kék eget, felálltam, s elindultam a víz felé. Önkéntelenül tettem mindezt. Láttam, hogy a lovamat is találat érte. Ott feküdt, horkantott még párat, lábaival kapálózott, mintha futni akarna, de tudtam, már csak percei vannak neki is hátra. Egy újabb lövést hallottam, és éreztem, ahogy a fülem mellett elsüvít a golyó. Aztán láttam, ahogy a lovamat eltalálja. Huppanással csapódott testébe a lövedék, majd kibuggyant belőle a vér, és szerencsétlen pára egyetlen hörgéssel kilehelte lelkét. Még egy ütést éreztem a hátamon. Kihomorítottam magam az ütés erejétől, de ez sem fájt. Már nagyon melegem volt. Majd megálltam, és ránéztem a katonákra. Mosolyogva annyit mondtam nekik:

- Nem haragszom rátok.

Aztán láttam, hogy mondani akarnak valamit, egymásra néznek, és úgy tűnt, mint hogyha kiabálnának, de nem hallottam. Elkezdett a világ körülöttem összezsugorodni. Egy ütést éreztem a mellkasomon. Odakaptam, ahol az ütést éreztem, és ahogy ránéztem a kezemre, láttam, hogy véres.

Eljött az idő - gondoltam. Elkezdtem hátrafelé dőlni, és belezuhantam a vízbe. Nem volt hűvös, kellemes volt. Úgy tűnt, mintha lebegnék. Fenn maradtam a vízen, és láttam a kék eget. Igen, a jövőben találkozunk - gondoltam, és elkezdtem látni magam felülről lassan, fokozatosan. Láttam a hidat, ahogy ívelt, karcsú formája ott magasodik a patak fölött. Láttam a téglából rakott hídkorlátot, láttam a katonákat is, ahogy szedik össze csomagjainkat, lovainkat, már amelyiket nem lötték le, aztán egy pillanat alatt felgyorsult minden, majd megállt. Ott voltam kőmagányomban, aztán elkezdtem elmélkedni rajta, miért is történt ez az egész? Mi volt mindennek a lényege? Miért kellett annak a fiúnak meghalnia? Miért kellett a saját apjának megölnie azt a fiút? Láttam magam, ahogy ott állok társaimmal a ház kapujában, látom, ahogy a nagydarab, kövér, nyálas képű férfi jön elénk, és már újra benne is vagyunk.

- Üdvözlöm magukat nagy jó uraim. Alig vártam már, hogy ideérjenek, hogy megöljük a rémet. Mert tudják, ez a rém az embereket eszi. Már széttépett egy csomó parasztot, utazókat kerget el a vidékünkéről, és nem tudni, hogy mi végre szabadult ránk ez a gonosz démon.

Rámosolyogtam a férfira a nyeregből, majd beporoszkáltunk utána az udvarházba. Mikor leszálltunk a nyeregről, és bementünk a konyhába, a szolgák már nagyban készítették az ezüstgolyót, s elmesélték, hogy van itt a ház körül egy rém, egy emberfarkas, egy gonosz démon, aki éjszakánként úgy néz ki, mint egy ember, furcsa hangokat hallat, farkassá változik vagy kutyává, s megöl mindenkit. Csak mosolyogtunk mind a négyen, nem szóltunk semmit, csak elmélkedtünk. Miért kell az embereknek félni, s miért kell a másik embert a félelem szemüvegén keresztül nézni?

Aztán eljött az este, és megkezdődött a hajtóvadászat. Tudtam, hogy kit kell keresni. A nyálas képű fiát, de ő ártatlan. Nem rém, nem valami démon, nem egy farkassá változó rém, egyszerűen csak menekül, szeretetre vágyik. Gyermekkorában az apja behajszolta a rémületbe, a félelembe azáltal, hogy zsarolta, és veréseivel a rémületbe kergette. Ebből a

gyerekkorból visszamaradt benne egy betegség, aminek eredményeképpen éjszakánként elhiszi magáról, hogy állat. Úgy fut, mint az őzek, úgy ugrik, mint a nyúl, és ilyenkor hitte magáról, hogy szabad. Nem látja senki, nem tud bántani senkit, és őt sem bántja senki. Hitte magáról, hogy ilyenkor erős, mint a farkas, bátor, mint az oroszlán, és hitte azt is, hogy ilyenkor láthatatlan. De a ház szolgái észrevették, ahogy meztelenül futott a bokrok között, és a kert végében lévő szénapetrencék között megrettentek tőle. Hittek a mendemondának és a babonának, hogy az ilyen démonokat csak ezüstgolyóval lehet megölni. De féltek attól, hogy mi lesz, ha tévednek. Ezért hívtak meg minket. Minket, kik a hiedelem szerint ilyen dolgokról írunk könyveket. És mi elvállaltuk. Tudtuk, hogy ez az egész nem létezik, ez az egész a képzelet szüleménye, hisz ez a fiú csak szabad akar lenni, boldog. Meg akarja találni azt a lelki szabadságot, amit gyerekkorában a szülei kivertek belőle. Megtalálni azt a lelki egyensúlyt, amit megálmodott magának. Visszavágyott a természetbe, oda, ahonnan valamikor, évezredekkel ezelőtt elindult kóborló lelke, hogy a fejlődés rögös útján felismerje a Szent Tudást. De találkozott ezekkel az emberekkel, akik fájdalmat, félelmet okoztak neki. Ezekkel az emberekkel, akik a saját félelmük szemüvegén keresztül látták őt. Ezért volt képes a saját apja megölni, hisz ő nem a gyereket látta benne, nem a fiát, nem azt a kis embert, akit hajdanán a karján ringatott, nem azt a kis embert, akiért kis korában aggódott, hogy mi lesz vele, ha sokat sír. Nem azt az embert látta, akivel mindig arról beszélgetett, hogy mi lesz, ha nagy lesz, hanem azt az embert látta maga előtt, akitől félt, rettegett, a démont, a farkassá vált embert. Szinte már-már látta a hatalmas szemfogakat, a megnagyobbodott álkapsot, a hatalmas izmokat, és amikor eldördült a gyilkos lövés, akkor sem a fiát látta. Soha többé nem látta a fiát. Nem akart róla tudomást venni, mert akkor be kellett volna ismernie, hogy vesztett, hogy a félelem megölte azt, aki számára fontos volt.

Kőmagányomra rázuhant a magány, a csend és a fájdalom. Elszorult a torkom. Hát igen, így kerek a világ. Az ember vak szeme csak azt képes látni, amit az ember el tud képzelni. Amit nem tud elképzelni, azt látni sem tudja.

Tizenkilencedik fejezet

Hajnali négy óra volt. Rekedtes cserregő hangjával szólalt meg az óra mellettem. Ki se nyitottam a szememet, úgy csaptam rá. Elhalkult. Még egy darabig rendeztem magam saját testemben. Próbáltam elférni. Az óra csörgése hozott vissza, és egyben mutatta is, hogy múlik az idő, és ebben a világban is van dolgom. Kinyitottam a szememet. Nehéz, nyomasztó légzéssel tudtam csak levegőt venni. Azokban a napokban furcsa, nyomasztó nehézséget éreztem magamon. Kilátástalannak, már-már elviselhetetlennek tűnt az élet. Bár nem voltam életunt, nem voltam kedvetlen, nem voltam befelé fordult, csak egyszerűen fájt, hogy az emberek önös érdekük elérése érdekében képesek hazudni és becsapni bárkit és bármit. Képesek megtagadni saját hitüket, gondolatukat. Képesek megtagadni a lelküket. Négy óra múlt öt perccel. Fájt a hátam, és egyre nehezebben vettem a levegőt, úgy éreztem, mint hogyha valami nyomná a tüdőmet előről. Koncentrálnom kellett, hogy fel tudjak kelni. Négy óra múlt hat perccel. Furcsa zsibbadást éreztem a fejemben, és ahogy kinyitottam a szememet, fényeket láttam a szobában, szikrázó, csillámló fényeket. Előjel - gondoltam. Valami történni fog, hisz ezeket az erőket nem én gerjesztettem. Ezek az erők azt jelentik, hogy valaki vagy valakik közelednek felém. Valami történni fog. Fölálltam az ágy sarkához, aztán visszaneéztem, ahogy a szoba félhomályában láttam az ágyon fekvő alakot. Ő volt az, akit nem akartam, hogy velem jöjjön, és most összehozott minket a sors. Összehozott, és éreztem, hogy rossz úton járunk. Éreztem, hogy az ő gondolatai nem az én gondolataim, az ő céljai nem az én céljaim. Éreztem, hogy őt magával ragadta az anyag világának hatalma. Nem, ezt be kell fejeznem - mormoltam magam elé. Nincs tovább. Ez így nem járható út. Ő becsapott. Tettem egy lépést az ágytól a szoba közepe felé. Négy óra hat perc, harminc másodperc. Nagyon fáradt voltam, és úgy éreztem egy pillanatra, hogy valaki megérint hátulról. Éreztem, hogy nem emberi az érintés. A szeretet, az aggodás

érzése futott át rajtam. Éreztem, hogy aki megérintett, az aggodik és szeret is. Mire hátranéztem volna, kiszaladt a lábamból az erő, megtántorodtam egy pillanatra, de nem estem el. Megkapaszkodtam a mellettem lévő fotel karfájában, és ekkor észrevettem, hogy tölem másfél méterre egy hatalmas korong van. Mélysége egyre gyorsabban kezdett kialakulni. Színek forogtak egymás mellett ellentétes irányban, és egy alagút képződött belőle. Egyre fényesebbé és fényesebbé vált. Ránéztem az órára. Négy óra hét perc, és már léptem is egyet a korong felé. Már a jobb lábam bent volt, amikor elvesztettem fizikai testem kiterjedésének érzékelését. Nem elájultam, nem megszédültem, egyszerűen megszűnt a fizikai világ. Ott voltak előttem azok az utazók, akik valaha tölem tanultak. Ott voltak előttem azok, akik fölnéztek arra, amit csinálok, s ott volt az Egyenlők között az Első. Rám mosolygott, és én visszamosolyogtam rá. Jólesett ez a régimódi köszönés, és ahogy magamra néztem, úgy éreztem, mint hogyha csak töredéke, árnyéka lennék önmagamnak.

- Hát igen, jól érzed - mondta az Egyenlők között az Első.

- De hát, mondtam neked a legelején, hogy ez nagyon nehéz lesz. Mondtam neked, s te elvállaltad. Akkor most miért csodálkozol?

- Nem, ne érts félre - mondtam neki. - Nem csodálkozom, és nem panaszkodni akarok, csak fáj. Fáj minden egyes perc, minden pillanat, de a legjobban az fáj, hogy az emberek becsapják egymást. Vak, önhitt céljaik elérése érdekében kis, apró hazugságokkal megölik önmagukat, és azt gondolják, ez a szeretet. Azt gondolják, ez a járható út, és hiába próbálom bármit tenni, hiába próbálom legnagyobb gyengeségüket megmutatni nekik, hiába próbálom álmuk hatalmát érzékeltetni, mind semmi. Nem tudnak lemondani, és nem tudnak elengedni. Nagyon hosszú ideje itt vagyok. Nagyon hosszú idő alatt volt rá módom böven, hogy nagyon sokféle dolgot kipróbáljak, hogy hogyan lehetne előbbre jutni. Egyáltalán, hogy kell-e előbbre jutni, ezen is sokat

gondolkoztam, és mindig arra jutottam, hogy a legfőbb érték, az ember. Hogy nem véletlenül olyan, amilyen, hisz így kell neki előbbre jutni. Így tudja felismerni saját hatalmát, lelkét, lelkének kiterjedését, és most is azt mondom, hogy vakon hiszek az emberben. Most is azt mondom, amit a legelején, hogy az ember nagy dolgokra született, nagy dolgokra teremtett, és hogy megérdemli a helyét majd egyszer ott, ahová illik, ahová való és ahová méltó. De ez hosszú és kínos út lesz. Láttam a múltját, a jövőjét, a jelenét, végigjártam az időt, és tudod, elfáradtam, és néha már érzem, nekem is fogy az erőm. Az, amit áthozhattam ide, mint az erőnek megnyilvánulása, az lassan kezd felörlődni. Nincsenek miértek és mertek, a régi módon teszem a dolgomat, de egyre jobban kezdem hinni, érezni, hogy ez egy kilátástalan harc. Az ember nem-hogy nem tud, nem akar megváltozni. Szinte kiharcolja magának, hogy a sors akarataként sújtsa le rá a végzet. Kiharcolja magának, pedig ott van mellette a Szent Út, ott van mellette a felismerés, ott van mellette az időtlen bölcsesség pillanata. De a csend, nem kell neki. Érdekes dolgot figyeltem meg náluk. Tudod, amikor valaki kezdi a hatalmát - az ő állításuk szerint - gyakorolni, kezd embertársai felett hatalmat s pozíciót gyakorolni, érdekes, hogy az ember ezáltal úgy érzi, hogy több és jobb lesz. Pedig emberileg lehet, hogy rosszabb, de az nem érdekli. Úgy érzi, hogy mások erejéből és hitéből táplálkozhat, s ilyenkor jogot formálhat magának arra, hogy döntsön emberek sorsa fölött. Hát, ebbe fáradtam bele.

- Hát igen, azt látom - mondta az Egyenlők között az Első. - Evégett vagyunk most itt mi, a hozzád legközelebb állók. Úgy döntöttünk, hogy följánlunk neked egy lehetőséget. Itt és most eljöhetsz velünk. Tested eltűnik örökre, s ott, abban a világban, mint egy nagy talány, furcsa kérdőjel maradnál csak meg, mint emlék, mint temetetlen és felejthetetlen. Csak döntened kell, és már otthon is vagyunk. De van egy másik ajánlat is. Visszamehetsz, és teheted tovább azt, amit akarsz. Kapsz hozzá plusz erőt és hozzá plusz felelősséget, de nem lesz még egyszer ilyen lehetőséged, hogy

visszagyere. Ami rád vár, azt végig kell csinálnod. Döntsél.

Elhallgattam, majd a szemébe néztem, és határozottan mondtam neki:

- Tudod, hogy nem futamodom meg. Sok mindent láttam. Láttam az emberek halálát, láttam szellemeket végleg megsemmisülni, láttam lelkeket feloldódni. Láttam az Első Tanítványt is és az Ősgonoszt. Láttam, hogy még ők is megrettennek sokszor attól, amire az ember spontán képes. De én mindezek ellenére hiszek az emberben. Hiszek abban, hogy a jóért született meg, s joga van a jóra. De hiszek abban is, hogy esendő, gyenge, és kell neki a segítség. Nem tőlem, egymástól. Nem nekem kell rajtuk segíteni, hisz én csak egy gondolat vagyok, ugyanúgy, mint te. Nekik egymáson kell segíteni, és csak így tudják felismerni azt, mi a Szent Tudás, és mi a Szent Tudás útja. Így hát visszamegyek csak segíteni, ok, okozat, miértek és mertek, célok nélkül, csak segíteni, és erről nem is akarok többet beszélni. Tudom, hogy elfogadod, hisz tudtad már az első pillanatban, hogy visszamegyek. Ezt a kis színjátékot csak a többiek kedvéért rendezted. Kedvükért, hogy azt higgyék, hogy én is meg tudok inogni. Nem, én elfáradni tudok, és elesni, aztán újra fölállni, és újra előremenni, de föladni nem. Most sem adom fel, így hát - néztem a barátaimra, akiknek jelenléte nagyon jólesett, és melegséggel töltött el -, tanulatok ebből a példából. Sok minden mást is tőlem tanultatok, hát legyen ez is egy nagy emlékeztető. Bármi történik, a hitet soha ne add föl, nem szabad. Aki a hitét föladja, az olyanná válik, mint a meghasadt kő, por lesz belőle, amit elfúj a szél. De a hit az olyan, mint a szikla, megrendíthetetlen. Olyan, mint a Szent Tudás.

Bólintottam feléjük, majd odafordultam az Egyenlők között az Elsőhöz, átöleltük egymást, majd hátat fordítottam neki, és elindultam visszafelé. Mielőtt kiértem volna az alagútból, egy pillanatra hátranéztem. Éreztem a határtalan nyugalmat, szeretetet, boldogságot, de éreztem, hogy nem arra kell mennem, hanem előre. Aztán egy pillanat alatt összefolytak a színek. Sötét lett, és a szobában tértem magamhoz, ahogy ott

fekszem a padlón hason fekve. Aztán felálltam, ránéztem az órára. Négy óra múlt hét perccel. Egy nagyot sóhajtottam, és újra éreztem, hogy nehezen veszem a levegőt. Aztán ránéztem az ágyon fekvő alakra. Ő is becsapott - gondoltam. Ő is csak azt akarta, hogy a saját céljaira föl tudjon használni. Elmosolyodtam rajta. Elbuktál - gondoltam. Nagyon is elbuktál. Pillanatnyi félelmeid és vágyaid sokkal fontosabbak voltak a számodra, semmint, hogy megőrizd saját lelked tisztaságát. Emberek haltak bele ideáidba, és te végig azt hitted, hogy jó úton jársz, hogy önző érdeked és vágyaid, ha beteljesülnek, akkor boldog leszel. Nem, soha nem leszel az, rád van írva a fájdalom, és tovább kell mennem.

Négy óra nyolc perc. Odaléptem a villanykapcsolóhoz. Egy darabig tétova mozdulattal nyúltam felé, hogy felkapcsoljam-e a villanyt, aztán hagytam. Leültem a fotelba, hátradöntöttem a fejem a háttámlára, aztán sóhajtottam egy nagyot, és kinéztem az ablakon. Ott lüktetett előttem a hatalmas csillagóceán. Fák suhogtak, ahogy a kora hajnali szél átsétált köztük. Érdekes volt, furcsa - gondoltam, és elmosolyodtam rajta. Percekkel ezelőtt még egy teljesen másik világban és időben voltam, ahol teljes felelősséggel kijelentettem, hogy visszamegyek, és most itt ülök egy fotelban, nézem a szemem előtt lévő hatalmas csillagóceánt. Nézem, aki itt szuszog mellettem, és jóízűen álmodik arról, hogy milyen szerencsés, és közben már most tudom, a szerencséje megingott. És hogy miért? Mert ő maga lett saját sorsának ellensége. Elmosolyodtam ismét. Hát így kerek a világ.

Aztán az eset után még hosszú hetekig, hónapokig vívódtam. Éltem az életet, amit választottam, tettem a dolgomat. Néha barátok, ismerősök, akik céljuk, vágyuk elérése érdekében barátnak vagy ismerősnek gondoltak engem vagy tartották magukat viszonyaimban, furcsa történeteken mentek keresztül. Némelyik, amikor elhatározza magában, hogy lelkileg, szellemileg fejlődni akar, aztán elérkezik hozzá a halál egy késő éjszakán, és a mentőben pihegve csak arra emlékszik, hogy gyengül, fárad, és távolodik tőle a világ, de nem ő

távolodik a világtól, a világ távolodik tőle, akkor észreveszi, hogy a rácsatolt elektromos vezetékek karmában egy monitor elkezd sípolni, és ő lassan fölemelkedik. Látja a kórtermet, nézi a döbbszent arcú orvost, és látja, hogy ott állok mellette, és megkérdem tőle:

- Mit szeretnél? - és látom, hogy azt mondja:

- Tanulni, tenni, tenni mindazt, amit a szellem és a lélek sugall. Tenni mindazt, ami kitörés ebből a körbezárt börtönből.

- Rendben van - és már látom, hogy elindul vissza a testébe, s látom, hogy ő sem érti, bár hallja félúton a lét és a nemlét között, az élet határvidékén, már hallja, ahogy a műszerek csipognak és az orvos felsóhajt:

- Megmentettük!

S elmosolyodok:

- Kicsoda, ki mentette meg? Majd talán egyszer mindenki megmenti saját magát.

Aztán elgondolkodtam rajta később, az ilyen eseteknél, hogy az ilyen emberek, barátok, legalábbis akik barátnak neveztek magukat, amikor már elmúlt kínjuk, fájdalmuk, elmúlt belőlük a halálfélelem, mennyire játéknak vélik ezt az egészséget, s csak a halál pillanatában tudnak belekapaszkodni abba, hogy ez egy egység. Utána, mikor már látszólag minden rendben van, épek, egészségek, és már van vesztenivalójuk, akkor eszükbe jut, hogy ezt nekik kell megőrizni. Az eszükbe sem jut, hogy valójában csak akkor tudnák megőrizni lelkük, szellemük szabadságát, ha feszültségek nélkül élnék életüket. Csak abban az esetben számíthatnának arra, hogy elérik a Szent Tudás útját. De amíg ezt nem érzik, nem értik, csak megismerések kósza útvesztőiben bolyonganak, és nem felismerések és feloldozások belső csendjében, addig kínlódás ez az egész. És hát látom sokszor ezeken az embereken, kik úgy gondolják magukról, hogy tanulnak, a vágyukat, az ideájukat. Sokszor már a béke is csak egy vágy nekik, és nem értik, a vágy csak félelmet szül. A vágytalanság teljes szabadságot, de a vágytalanság nem lemondás és nem katótonia, a vágytalanság csend, felismerés, a lét törvényének a felismerése. Ha iszom,

iszom, ha eszem, eszem, és nem a dolgok vágy, akarat, birtoklásszerű összekeverése. Sokféle fájdalom, sokféle mély, elgondolkodtató fájdalom ért, és mindig továbbmentem, csak azért, mert ezt saját, szabad akaratomból önként választottam.

Huszadik fejezet

A hazatérés

Fakón sütött a nap. A gleccser kék jegén üldögéltem, egy jég szállította sziklatömbön. Fent, a fejem fölött, ott magasodott a nagy hegy csúcsa. Gleccserszemüvegem feketés üvegén keresztül néztem, ahogy a szikrázó napsütés táncol a jégen, és fenn, a hegy magasabb részeiben, ahogy a szél hó-tajtékokat fúj. Pár méterre tőlem a gleccser kiszélesedett, és egy nagy, lapos térséggé tágult. A felszínén, a hegyekről lehordott apró kötörmelékek és zúzalékkövek kényelmes és biztonságosnak tűnő, sátorozásra alkalmas táborhelyet alkottak meg a természet szeszélye folytán. Vagy nyolcvan-kilencven sátor. Hegymászók, túrázók, kirándulók, fotósok, filmesek. Én itt ültem csendesen, magányomban, sehol egy ember. A legközelebbi báméskodó jó hatvan-hetven méterre tőlem ül, nézelődik, kémleli a hegy csúcsát. Furcsa érzés a nagy hegy lábánál ülni, nézni a hótajtékokat, érezni a nap égető erejét, a szélcsendet, a verőfényt, hallani a távoli lavinák robaját és ezt a bábeli káoszt, ember, eszme, gondolat közösséget. Itt mindenki valójában egyforma. Lent, a völgyek világában, autópályák, sztrádák, repterek, nagyfeszültségű távvezetékek, telefonkábelek, hang, zivaj, zöreje, ébredő és elalvásra készülődő városok, apró kis padlásszobákból kiszűrődő gyenge fényű lámpák zizegő nesze, ahogy a félhomályban az ifjú szerelmesek egymásra találnak. Ez innen mind távol van, de mindenki, aki itt van, innen jött. Álmokat hoztak magukkal. Álmokat, hogy keresnek valamit. A csendet és a békét. Aztán nem fogják megtalálni persze, és újra jönnek majd, és újra, és újra. Majd rájönnek, hogy a béke nem fönt van, hanem a fölfelé vezető úton. Amikor az ember nem akar mást, csak menni fölfelé. Aztán rájön arra is, hogy néha lehet látni tündéreket, manókat, koboldokat, szellemeket, démonokat, furcsa alakzatokat, akik ugyanúgy fölfelé mennek. Persze, néha akad köztük olyan is, amelyik lefelé jön, de ezek a furcsa

alakzatok mind-mind ugyanúgy a csendet keresik. Ott ültem a sziklatömbön, és a hátam mögött egy aprócska hópihe rászállt a gleccserre. Mosolyogtam rajta, aztán megszólítottam:

- Végtelen tér vándora vagy te is, Barátom. Téged milyen szél fújta erre? Erre, ahol csak a csend vándorai járnak. Messziről jöhettél, messziről, nagyon. Talán a fejünk fölött lévő párarétegből, de jöhettél a messzi, végtelen csillagokból. Jöhettél egy másik világból, időből, térből, jöhettél az álmok ködéből. De nem az a lényeg, hogy honnan jöttél, és nem az a lényeg, hogy hová értél, hanem az, hogy most úton vagy, és itt, velem együtt megpihensz. Lehet, hogy én sem vagyok más, csak egy hópihe. Elolvadok, majd újra, újra, újra elindulok, hogy újra el tudjak olvadni, egyesülni a nagy vízóceánnal. Aztán elindulok fölfelé, mint pára, ami nyári hajnalokon a felkelő nap hevében köddé válva elindul fölfelé, csendben, monotonon, némán, aztán amikor felér, észreveszi saját súlyát, és elkezd zuhanni lefelé, majd az utazástól felhevülve, örömeiben egyesül a végtelen óceánnal. Lehet, hogy mi is ezt csináljuk? Lehet, hogy mi vagyunk az óceán is és a harmatcsepp is egyszerre?

Lépéseket hallottam mellettem. A hegymászótársaim jöttek.

- Indulunk nemsokára - mondtam, és fölnéztem a nagy hegy felé.

Elült a tajték az ormok között. Szikrázó kék ég, vakító fehér hó, furcsa, magányos csend. Egy pillanatra eszembe jutott Ilion, ahogy ott ültem régen, nagyon-nagyon régen a mézsköszirtek között, és elmélkedtem az élet és a halál titkairól, miután megöltem a perzsa kémeiket. Ugyanúgy elmélkedem az élet és a halál titkairól most is, amikor itt ülök a nagy hegy előtt. Életem kanyargós útja most jár erre harmadszor. Most látom ugyanezt a hegyet harmadszor. Itt, ahol minden titok rejtőzik. Körülöttem, 7000-8000 méter magas csúcsok. Már jócskán eljárt fölöttem az idő. Sokan ennyi idős korban már csak emlékeikből élnek. Én újra nekivágok annak az útnak, amin már egyszer sikerült feljutnom a csúcsra. És most újra megpróbálom. Lehet, hogy valami egészen más

hajt, egészen más erők, mint akkor, de lehet, hogy ugyanazok. Az erők most is itt vannak, és lehet, hogy most nem a csúcsra akarok följutni, hanem valahová egészen máshová. Sok minden jut eszembe. Az élet és a halál apró dolgai. Az örökkévaló egyetlenegy másodperc. Mosolygok rajta, eszembe jut egy legesleges kaland. Eszembe jut, amikor még csak test nélküli szellem, mint létező nemlétező végigjártam a világot, korokat, idöket, a hatalmas kiterjedésű teret. Láttam száz csodát, sárkunyhókat, ívelt, kecses formájú palotát. Láttam az ember tündöklését és bukását. Aztán láttam, hogy újra felemelkedik, s láttam azt is, ahogy elnyeri méltó helyét a végtelen világegyetemben. Láttam a csendet, s láttam benne magamat. S most itt állok ennél a hegynél.

Életem egy szakasza érzem, most lezárul. Igazából azt érzem, hogy rövidesen elkezdődik valami, ahol újra folytatom mindazt, amit idáig tettem. Álmodok szereplője leszek, vagy tán, hópihe a végtelen hómezőkön. Fölálltam a kötömről, és elindultam a sátram felé. Összekészítettem a cuccaimat. Már össze voltak készítve nagyjából, de még egyszer ellenőrzést akartam köztük tartani. Holnap reggel indulunk felfelé, és az első napon jó 1000-1500 métert teszünk meg. Majd megpihenünk, aztán újra ennyi, és ha jól megy minden, akkor tovább is megyünk. Ismertem már nagyjából a tájat. Tudtam, hogy a magasság mit fog előhozni, de nem is ez zavart. Az zavart egyedül, hogy mi az, amit nem tettem meg? Mi az, amit megtettem? S ezeknek volt-e egyensúlya? A jó mellett mindig jelen volt-e a rossz, és a rossz mellett mindig érzékelhető, látható volt-e a jó jelenléte? Átnéztem cuccaimat, és megnyugodtam. Minden a helyén van. Lefeküdtem pihenni, de inkább csak forgolódtam. Este 9 óra tájban sikerült elbólintanom, aztán furcsa, érdekes dolog történt. Magamat láttam fönt, a sziklák között. Egyedül voltam, és fölfelé ballagtam. Nem volt körülöttem senki, se közel, se távol. Sütött a nap, szélcsend volt, és álmomban is feltűnt, mennyire jól érzem magam ahhoz képest, hogy mióta járom már a hegyeket. Aztán álmomban ez az egész kép szétfolyt, mint egy

festmény, amit apró, vékony vízpermettel locsolnak le. A színek feloldódnak, összerosódnak, majd kivilágosodnak, és eltűnnek. Láttam álmomban, hogy a hegyek feloldódnak. Ugyanúgy kivilágosodnak, majd eltűnnek. Nem volt fény, ragyogás, nem volt pompa, alakzat, forma, nem volt semmi, csak valami önmagától létrejövő ragyogásszerű, tompa, opálos fény. Nem bántotta a szememet, és nem is vakított, kellemes volt.

Aztán hirtelen azt vettem észre, hogy ott ülök a kútfe előtt, nézem a sziklaszirtek alatt elterülő hatalmas kékeszöld vizű tengert, és látom mögöttem a házat, az oszlopfőt, és megnyugodtam. Hazatértem. Kalandos és hosszú utam végére értem. A Könnyek Útját is látom. Az öröm és bánat, a fájdalom és feloldódás könnyeit. A Könnyek Útja, ami újra és újra hív, visszavár, hogy útra induljak. Nem a magam kedvéért, csak azért, hogy... de miért is valójában - elmélkedtem rajta álmomban. Csak, azért, mert része vagyok valami végtelen csendnek, ahol nincsenek mertek és miértek, nincs lehet és talán, nincsenek elvek, célok, eszmék, ideák, csak a könnyek, az örömtől s bánattól csillogó könnyek. Nincs más, csak az út, a célok, eszmék, ideák nélküli út. Hisz ez a Könnyek Útja.

Aztán megszakadt az álmokép. Hajnali 4 óra volt, amikor kijöttem a sátorból. Körülnéztem. Kicsit élesebben ragyogtak a csillagok, mint máskor szoktak. Ezt betudtam a magasságnak és annak is, hogy itt talán sokkal tisztább a levegő, mint a Föld más pontjain. Leültem a sátor elé a hóba. Csípős, csontig hatoló hideg volt. Termoszából öntöttem egy forró teát. Már eleve a szakács úgy hozta a teát, ahogy kértem. Egy csipetnyi vaj volt benne felolvasztva. Amíg szürcsölgettem a forró, vajos teát a termosz kupakjából, eszembe jutott, mi minden történt ez alatt az idő alatt. De nem gondoltam konkrét dologra, csak a gyorsan múló változatlan időre. Aztán, amikor a tea elfogyott, kihoztam a hátizsákomat a sátor elé, fölkeltem társaimat. Begyújtottuk a benzinfőzőt, aztán beszélgettünk reggel 6 óráig. Már javában szikrázott a nap a hegyek ormán. Furcsa kontraszt volt ez. Felül narancssárgás

színek keverékéből a hajnal sugarai, ahogy a havon tükröződtek. Az ég azúrkék volt, de lenn, a völgyekben még szinte éjszakai sötét. Kontraszt, fény, árnyék, ragyogás. Aztán fél hétkor fölcsatoltuk a hágóvasakat.

- Mindenki készen van? - kérdeztük egymástól, és utána már csak azt hallottuk, ahogy a hágóvasak a jeget harapják. Lassú, nyugodt tempóval elindultunk fölfelé. Négy nap alatt értünk fel a csúcsra. Négy kízó, könnyekkel teli, felszabadulással és feloldódásokkal és elengedések felismerésével teli út. Négy napig zarándokoltunk fölfelé. Aztán a csúcson szélfúttá zászlók között csendes, meghitt áhítat, könnyek ragyogása, mosoly, kézfogás, pihenés, aztán indulás lefelé. Az előző napi táborhelyig értünk le, és itt éreztem meg, eljött az időnek vége. Innentől nincs tovább. Nem szóltam senkinek egy szót sem, nem tettem semmit. Letettem a hátizsákomat, odamentem barátaimhoz, kezet fogtam velük, és mindenkinek ugyanazt mondtam:

- Most mennem kell. Jó utat. Talán a távoli jövő egy életre kelt pillanatában létünk összefonódik ismét, de ha másképp nem is, álmaink biztos találkoznak.

Meglepettek voltak nagyon. Nem értették, hogy mi történik, de nem is akartam nekik nagyon elmagyarázni, csak annyit mondtam halkan:

- Nekem innentől máshová kell mennem. Más irányt vesz sorsom. Mennem kell.

Még egyszer kezet fogtam mindenkivel, majd a hátizsákom nélkül elindultam fölfelé. Nem néztem vissza, csak mentem nyugodtan. Éreztem rajtuk, hogy meg vannak döbbenve. Azt hiszik, hogy talán a hegy magassága okozta, vagy az oxigénhiány vagy valami ismeretlen dolog megzavarta elmém, s nem tudom, hogy merre kell mennem. De aztán rájöttek, hogy nem, nem erről van szó, hanem arról, hogy elindultam egy másik útra. Saját, szabad akaratomból egy másik utat választottam. Elmosolyodtam gondolataikon.

- Hát igen, a szabad akarat, ez a legfontosabb dolog az ember életében.

Három órát mentem fölfelé, mire besötétedett. Leültem egy hópárkányra, ami egy lankás lejtő fölé magasodott. Láttam lent a sátrakat, láttam, ahogy ott állnak, és kémlelnek fölfelé, de tudtam, hogy már nem vesznek észre, túl sötét van hozzá. Éreztem gondolataikat, hogy azt tervezik, hogy reggel utánam jönnek, és megkeresnek. Elmosolyodtam megint.

- Nem fogtok találni semmit.

Ekkor hallottam meg a hangokat mögöttem. Csendesen ropogott a hó a lábuk alatt, de nem hallottam, ahogy a hágóvasak a jégben megcsikordulnak. Ezek már nem a hegymászók. Bár egy pillanatra átfutott az agyamon, hogy valami kései, eltévedt hegyen járó ember ereszkedik lefelé, de valahol tudtam, hogy nem, ez nem lehet, hisz nincs fent senki ember. Aztán a lépések kezdtek közelebb érni, és mögöttem megálltak. Hátranéztem, és nyolc alakot pillantottam meg, de nem láttam mögöttük a nyomokat a hóban. Elmosolyodtam. Megszólalt az első.

- Namaszté.

- Namaszté - mondtam neki, aztán megkérdezte:

- Hol jársz?

- Ott, ahol halandó lelkek ilyenkor már nem járnak.

Huszonegyedik fejezet

Amikor a vándor az út végére ér, elgondolkodik, hogy mi minden történt. Automatikusan beépülnek elméjébe és gondolatainak világába szinte fontossági sorrendben azok az események, képek, történések sorozatai, melyek emlékké állnak össze. Vannak események, melyeket már akkor elfelejt, amikor azok megtörténnek. Milyen érdekes ez a dolog. Ezek az események szinte újjászületéstől újjászületésig összekapcsolódnak, egymásba fonódnak, sőt, sokszor meghatározzák egy-egy újabb élet jellegét, megnyilvánulását.

Ezalatt a végtelen út alatt, amit végigjártam, gyakran csináltam olyat, hogy az időben jeleket hagytam magamnak. Ezek afféle kis támpontok, jelző értékű dolgok, figyelmeztetések, információk. De lehetnek akár üzenetek is, gyakran fények, hangok, érzések formájában. Jelek, melyek akár a másik ember szemében is életre tudnak kelni, és életre kelnek mind a mai napig is. De ezeknek a jeleknek elsősorban a legfontosabb jelentősége az, hogy jelzik, eljött valaminek az ideje, a változása, amit nekem nem felismernem kell, csak észrevennem. A felismerés itt azért nem állja meg a helyét, mert egyszer már felismertem, ezért tettem el a jelet, és ahogy beleszülettem abba a világba, a jelet csak észre kellett vennem. Ezáltal olyan sorsok alakultak körülöttem, melyek meghatározóak voltak nem csak az én számomra, nem csak más emberek számára, valaminek a számára, amit nem lehet kimondani, csak körülírni, és mondjuk úgy fejezném ezt ki mint körülírás, mi kiteljesedés a számára. S hogy kinek a kiteljesedése? Ez már nem lényeges dolog.

Itt van például ez a könyv, vegyük alapul. Ez is erőt és segítséget fog adni embereknek, gyűlöletet és haragot, gyengeséget, végleteket. Valaki úgy fogja majd látni, hogy... hisz ugyanezeket érzem én is, s végre valaki leírta. Míg más úgy fogja gondolni, hogy miféle tévedés és bohózat ez, hisz ilyen nincs is. Na de, ez a szabad akarat, a szabad döntés s a szabad választás joga, hisz mindenki úgy látja a világot, ahogy látnia

kell saját magának. A szabadság nem egy papírlapon lakik, az egy állapot. A szabadságot valójában emlékeink határozzák meg. Emlékeink és a hozzájuk való viszonyulás, mennyire merjük vállalni önmagunk tetteit. Ez mind a múlt. Hisz ez a tett a múltban gyökerezik, és azért leszünk szabadok, mert vállaljuk önmagunk, önmagunk gondolkodását, tettét s önmagunk nyilvánvaló és rejtett okait, hisz ettől vagyunk azok, akik vagyunk. Így felismerve az élet legnagyobb spirituális törvényszerűségeit, egy vékony, aranysárga utat mutatnak nekünk. Könnyű ezeket így elmondani, de nagyon nehéz kivitelezni. S hogy mindezt miért mondtam el? Nem azért, mert most hirtelen nagy titkokat szeretnék megosztani, nem. Még egy mesét szeretnék elmondani, még egy történetet, a huszonkettediket. Ez a történet szóljon a legkedvesebb emlékeim egyikéről.

...

Ott ültem az árnyas tölgyfa alatt. Néztem a lenyugvó napot, az erős, harsányzöld színeket, aztán lépéseket hallottam magam mögött. Hátrafordultam. Zotár, a kentaur jött.

- Rég láttalak, Barátom. Üdvözöllek - mondtam neki határozottan.

- Én is rég láttalak, és valószínű azért nem láttál sokáig, mert nem jártál arra, amerre én.

- Hát igen, ez valószínű barátom - mondtam neki. - De látom rajtad, humorod mit sem változott. Látom rajtad, azért jöttél, hogy valamit elmesélj.

- Nos, igazad van. Tudod, bejártam sok világot - kezdte mondandóját Zotár. - Láttam szigeteket, kicsiket és nagyokat, távoli, nagy hegyeket, dús fűvü, hatalmas völgyeket, tikkasztó hőséggel megáldott vagy megvert sivatagokat, s láttam, bármerre néztem, az új faj megszületett. Erős, dinamikus, pusztító.

- És ezt mind miért meséled el nekem barátom? - kérdeztem tőle. - Hisz ezt mind tudom, láttam születését. Emlékszem a fanfárok hangjára, amikor az Egyenlők között az Első sárból, porból és saját leheletéből megteremtette őket.

Kicsit elmerengtem, mert eszembe jutott az a pillanat, amikor a vízesésnél sétáltam, és megkértek valamire. Hallgattam a madárfüttyöt, a csendet, a szél susogását, aztán egy pillanatra észrevettem gondolataimban egy idegen gondolatot. Ránéztem Zotárra.

- Látom, még mindig kíváncsiskodsz, hogy mi jár a fejedben - mondtam neki.

- Hát igen, ez a rossz szokásom megmaradt, de azért, mert te kicsit szentimentalista vagy, azért még megpróbáltam csak kifürkészni titkaidat. De látod, ugyanaz van mindig. Akárhányszor próbálkozom, te mindig észreveszed gondolataimat, és én újra és újra érzem ezt.

- Biztos, hogy ezt akarod? - kérdeztem tőle. - El bírod viselni azt, amit ott láatsz? És a teherrel, ami titokként fog majd rád nehezned, együtt tudsz majd élni?

- Ne ijesztgess - mosolygott. - Ha ez mind ily kínos s nehéz dolog, akkor többet nem állok veled szóba.

- Ó, látom nem tagadod meg magadat, kentaur.

- Miért tagadnám? Csak viccelek.

- Tudod mit barátom? Kíváncsiskodj nyugodtan. A titkaim kömagányomban pihennek - mondtam neki.

Egy picit ültünk némán egymás mellett. Hallgattuk a szelet, majd Zotár folytatta:

- Nagy és dicső tettekre születik az ember. Sok mindent látok a jövőjében. De miért van az, hogy legnagyobb ereje a pusztításban rejlik? Miért van az, hogy ehhez kapja meg a legtöbb segítséget? Miért önző, ostoba, gonosz? Az embergyereken látni, kéjes örömét leli abban, ha bánthatja társait. És milyen nagy tévedés ezeknek a jellemzőknek a hatására azt hinni, hogy ők a természet részei. Hisz, ha egy kicsit nyitottabb lenne az az ember, őszintébb önmagához, s körülnézne a világban, látná, hogy ilyet egyik állat sem csinál, egyik sem. Nos, a nagy karma beteljesül. Az ember hatalmat kapott a múlt idő végtelen óceánjában. Az a pár pillanat, amíg erre a hatalomra rá fog ébredni, mint röpke évezredek fognak elmúlni a fénynél is nagyobb sebességgel.

- Érzem bölcsességedet, barátom - mondtam a kentaurnak. De mi végre benned ez a mélyen szántó gondolatsor az új faj iránt?

Rám néz óvatosan, majd megkérdezi:

- Mondd csak! Te direkt nem akarod hallani, hogy mit mondok, vagy nincs hozzá füled?

Egy pillanatra a csendet hallottam magamban, majd a felismerést. Zotár rájött a titkomra, s bántja, hogy nem mondhatom el neki. Rájött arra, hogy mindezt tudtam előre, s tudom azt is, hogy mindez mi végre készül, és most ő is rájött. Hisz azt nem tudja megformálni, kimondani, de már tudja.

Fölálltam, kiléptem a nagy tölgyfa árnyékába, és elindultam a lankás domboldalon le a völgybe, hogy egy kis vizet igyak a forrásnál. Már jó félúton jártam a forrás és a tölgyfa között, amikor hátranéztem, és láttam, a kentaur még mindig ott ül. Kell vele valamit csinálnom - gondoltam magamban. Kell neki valamit mondanom. Hisz ha bármit tennék vagy mondanék, azzal összekuszálnám sorsát, megzavarnám a felismerést benne. Megvan, mit fogok tenni. Rávezetem a nagy titokra. És hogyan? Ellent mondok neki. Ellent. Cáfolni fogom. Akkor majd egy idő múlva úgy érzi, hogy nagy, okos és bölcs lesz, mert vitára kényszerül, és ennek a kényszernek a hatására talán majd megfejtí a nagy titkot, hisz tudása tiszteletre méltó. Őriz nagy titkokat, mint fájának minden tagja. Kiválasztott. Képes hírt hozni ebbe a világba, az emberfölötti világok közül számosból. De a teremtés titkai... nos, ez az. Elmosolyodtam. Ellent fogok mondani, hogy segítsen őt.

Mire leértem a forráshoz, már úton volt ő is. Nem jött le a patakhoz. Jó 10-15 méterre megállt tőle, majd figyelt halkán.

- Mondd csak? - kérdezte. - Miért?

- Mit miért? - kérdeztem. - Nem gondolsz te arra, hogy tévedsz?

- Miért tévednék? - és láttam, hogy pupillája kitágul.

- Aha, ingerült vagy barátom. Ez jó jel. A pupillád mindent elárul. Nos, tévedsz - mondtam neki. - Az ember is

része a világnak, és Isten azért teremtette, mert célja és terve van vele. Talán az, hogy egyszer neki adja a világot.

- Nem, ez nem lehet, hisz a világ az nem az emberé!

- Ugyan ugyan, te egy kentaur vagy, és pont ez az ember fogja a fajtádat teljesen elpusztítani, és te ez ellen semmit nem tehetsz. Egy dolgot: elkezdesz tanítani. Elkezded átadni neki a titkokat, és közben tudod, hogy az, akinek a titkot adod, az egy szép napon megöl. Mert az ember az ilyen. Képes rá, hogy azt, aki ad neki titkot és tudást, azt megöli. Érdekes faj.

Láttam, szemében a gyűlölet, a harag, a düh lángra lobbant. Ez az - gondoltam.

- És mindez mi végre? - kérdeztem.

- Hát nem érted? Ez az egész egy terv, mely egyszer a végtelen idő egy távoli pontján beteljesül. Ez háború köztünk s emberek között.

- Nem barátom, nem. Ez Isten terve a Szent Tudás útján. A kiválasztódás, amit maga a tudás szabályoz.

- Miféle tudás az, ami vakvágányra sodorja azt, aki csak kezdeni akarja, s elrettenti azt, ki megtette az első lépést? Miért akarják az istenek népünk halálát, s miért akarják, hogy egy gyenge, erőtlen valami, amit embernek neveznek természetesen, hatalmas legyen s ura mindeneknek?

- Nem, azt nem akarják. Titeket sem akarnak kipusztítani, de lehet, hogy talán az az egyetlen módja a Szent Tudás felismerésének, ami a félelem vak, sötét útvesztőjén keresztül vezet. Csak elmélkedj el azon, hogy hogy is beszélgettünk. Figyelted, hogy szőttem a szavakat? Mit mondtam neked? Felizzítottam benned az indulatot. Az indulat pedig nem más, mint félelem. Csak gondolkodj, s már látni is fogod, hogy azzal, hogy ellentmondtam neked, valójában a félelmedet hoztam ki - majd hátat fordítottam neki.

Visszamentem a forráshoz, leguggoltam, ittam egy marék vizet. Milyen egyszerű - néztem a kezemet a patak fölött, ahogy pohárrá formáltam. Milyen egyszerű - gondoltam még egyszer. Majd fölálltam, és visszamentem a kentaurhoz.

- Barátom - mondtam neki halkán. - Ez a beszélgetés kedvemre való volt, s látom, egyszer eljön a pillanat a távoli jövőben, amikor ezt folytatni fogjuk. Most mennem kell. Kömagányom hív. Odamentem hozzá, szemben megálltam előtte, két kézzel megfogtam a nyakát, és homlokához érintettem homlokomat.

- Az út vigyázzon rád Zotár, még találkozunk - aztán visszamentem a nagy tölgyfához.

Mire elértem a tölgyfát, átértem barlangomba. Évezredek múltak el felettem, s vártam a pillanatot a most előtti csendben, hogy újra lássam régi barátomat, Zotárt, aki talán minden időben a legizibb barát volt, sőt, több volt mint barát. Kapcsolatunk rég nem a tanulásról, rég nem arról szólt, amit az emberek úgy hívnak, hogy barátság vagy érzelem vagy érzés. Elfogadásról szólt és nagyon nagy tiszteletről. Most, hogy a sorokat írom, most is hallom, ahogy a lábaival halkán megpróbál mögém osonni, hogy kíváncsian belenézzen a lapok közé, hogy mit is írok, és az ő kis, fanyar humorával megjegyyezze majd:

- Na lám, megint nincs jobb dolgod!

És lehet, hogy a kentaur valóban nem volt távol tőlem!

Nos, visszatérve kömagányomba, vártam a pillanatot, hogy újra találkozzam vele, és az idő megszülte önmagát. Az emberi időszámítás szerint 3800, amikor a kultúra, az ember elérte fejlődésének maximumát. Hihetetlenül megváltozott minden. Olyan távlatai nyíltak az embernek, ami elképzelhetetlen. Nem csak hogy járta a végtelen világűrt, az időnek síkjaiban is képes volt megmozdulni, erőt, jelet, információt hátrahagyni magának. Kezdte megismerni a végtelen univerzum határtalanságát, és kezdte érteni saját tudásának határát, ami bizonyos értelemben jelképezi az univerzum határát is. Hisz a tudás és a tudatlanság, az értés és a meg nem értés közé tud határt szabni. És ebben a világban éltem egy életet. Nem volt semmi rendkívüli. Volt egy kiválasztott, akire felügyelni kellett. Úgy szoktam az ilyen életet jellemezni, hogy dajkaság. Nem szólok semmit benne,

csak teszem a dolgomat, segítek, háttérből, névtelenül, némán, és közben jókat mosolygok, amikor a kiválasztott sokszor hangosan dicséri önmagát, s hangoztatja, mi mindent tud, s vakságában, hiúságában, önhittségében észre sem veszi, hogy mi minden történik körülötte, és hát ő is csak egy ember volt. Ezt a korszakot, a XXXV. századot, semmivel nem lehet összehasonlítani. Az elmúlt évezredek századai a barbárság és a primitívség, a tudatlanság megnyilvánulásai voltak, míg nem az ember átlépett a XXX. századba. Onnantól fogva elindult egyfajta ragyogás, igaz, ezt ezer évvel korábbra várták. Akkor is volt ilyen, a halál ragyogása ezer éven át, s az azt megelőző évezredekben, és utána béke, sőt alkotás. Újra építettek az emberek olyan építményeket, amelyek monumentálisak voltak, és nem az időnek szánták, hanem az értelemnek. Ezekben az építményekben az emberek ismét nem fölhalmozták az életük során felgyülemlett koszt és felesleges holmikát, hanem valóban funkcionálisan használták őket. A kiválasztott is egy ilyen épületben élt, alkotott. Gondolkodó volt, elmélkedő, feltaláló. Próbálta megfejteni a nagy titkot, a lét és a nemlét közti átjárót, hogy milyen értelem hatására működik, és jó úton járt. Sok mindenre rájött, megfejtett nagy dolgokat, de mint mondtam, ember volt, hiú, önhitt, és mindenről úgy gondolta, hogy maga jött rá. Soha nem érezte azt, hogy bárki is segítené. De ez így helyes. Majd egy következő életben kap erről is leckét. Most az örömet, a mámort tanulja meg, a nagy titok felismerését, ami valóban nagy titok.

Ebben a korban találkoztam Zotárral újra. Egy szobor volt egy hatalmas teremben. A szobrász fehér márványból faragta ki. Arannyal ötvözte patáit, s szemeit mélyzöld smaragdból készítette el. Úgy nézett ki a szobor, mint hogyha egy sziklaszirten állna, s a messzi végtelent fürkészné. Még a nevét is ráfaragta a szobrász, Zotár, a kentaur. Megálltam előtte, felnéztem hatalmas, monumentális alakjára. Elmosolyodtam, majd ránézve halkán mondtam a szobornak:

- No lám barátom, egy álmod valóra vált. Álomként végigjártad az idő végtelen síkját, és mint nyugodt szemlélő,

egy pillanatban kövé dermedve ideértél az út végére. Látod mi lesz az emberből, látod? Amin akkor beszélgettünk - és láttam, ahogy zöld szemével rám néz. Mély álomba merült gondolatai felébredtek, s éreztem fejemben a hangját, gondolatát:

- Na lám, ifjú vándor. Sorsunk összehozott minket újra - gondolta Zotár, a kentaur.

- Hát nem vagyok ifjú, és a sorsunk valóban újra összehozott minket. De vándor vagyok én is, mint te. Öröm látni téged barátom. Találkozásunk jel. Jelzi, hogy munkánk befejeződött. Már csak egy-két cizelláció van hátra. Jeleket kell elhelyezni a végtelen időben, hogy újra ismét minden idetaláljon, mert minden egyes pillanat már egyszer megtörtént, csak tökéletlenségében nem tudta önmagát megalkotni, és csak a tökéletes pillanat tudja magát az idő végtelen óceánjából felszínre hozni. Ez, hogy most megtaláltuk egymást, ez egy tökéletes pillanat, és az, hogy te köszobor vagy és én egy testet öltött gondolat, az nem jelent semmit. Innentől egy lépésre állunk attól a világtól, ahol már ennek a világnak a törvényei nem lesznek érvényesek, és ott jókat mulatunk majd azon, hogy itt mennyi minden történt. Okság és oktalanság, balgaság, s dicső dolgok, erény s erénytelenség, jó és rossz. Ott más törvényszerűségek lesznek, ahová innen átlépünk majd, de most csak te mész Zotár, én maradok. Vissza kell mennem valahová, hogy jeleket helyezzek el. Erőt s információt hagyjak hátra, de mire te odaérsz, arra én is ott leszek. Barátom, az idő már egyikünk számára sem akadály, láthatod kérdéseidre a választ. Itt az ember legyőzte önmagát. Rájött arra, amiről beszéltünk, hogy a legnagyobb hatalom csak akkor megszerezhető, a Szent Tudás útja csak akkor végigjárható, ha legyőzzük önmagunkban a félelmet. Hisz a félelem káprázat, idea, csalódottság vagy csalárdság, elvárás. És ha mindezen túl vagyunk, a Szent Tudás útja láthatóvá válik. Gondolatod, ami megszülte kő testedet a szobrász kezén keresztül, tökéletes. Már nem zavar semmi. Szemlélődő vagy. Eljön a pillanat, amikor ez mind megtörik, akkor, amikor te akarod, és szemlélődésedből fölszabaduló erő megnyitja számodra a Szent

Tudás útját. Tudod, a mi fajtánk ritkán büszke, de arra büszke vagyok, hogy a barátod lehettem Zotár. És most megint mennem kell, mint mindig. Mert érzem, hogy az erő egy pillanata kezdi megszülni azt a jelet, ami rámutat arra, hogy egy másik távoli ponton nekem kell jelet hagynom, hogy beteljesüljön a csend, s a csend előtti most, a Szent Tudás útja. Egyszer, valahol nagyon messzi találkozunk. Te talán ambróziát iszol majd, én meg talán csak megállok melletted pihenni kicsit, elbeszélgetni. Jó utat barátom.

Epilógus

Eljött az idő, a mese vége megalkotta önmagát. Csend van. Körülnézünk egy pillanatra, és minden olyan furcsa, törékeny. Elértünk az út végére. A sors beteljesítette akaratát. Sokan, akik ezt a történetet majd látják vagy hallják, úgy fogják gondolni, mintha egy kalandregény és egy vélt fikció keveréke lenne. Pedig nem az. Az egész szimbólumok sorozata, és ezek a szimbólumok az én számomra emlékek, valóságok, történetek a múltból. Az általam átélt múltból az én életem szimbólumai, melyek számomra mint emlékek nyilvánulnak meg. Minden úgy történt, ahogy leírtam, és elmeséltem. Sokáig gondolkodtam rajta, hogy kalandos utamból mi mindent mondjak el és mi mindent ne. Mert nem titkolom, vannak kalandok, melyeknek ismerete csak a beavatottak számára nyilvánulhat meg. Nos, volt min elmélkedni, hogy mik legyenek azok a szimbólumok, amelyek hűen visszaadják az átélt események hatását, mondandóját, fájdságát, kiteljesedését. És most, hogy így a végére értem, nehéz eldönteni, hogy ez az úttörődék, amely a könyvben olvasható, mennyire sikerül abban a tervemben, melynek a célja az, hogy az Olvasó is elkezdjen elmélkedni rajta, hogy talán ő is egy nagy utazó, és neki is hasonló emlékei vannak. Mert valójában ez a tervem. A világ egysége örök és megbonthatatlan. Ezt tudja jól mindenki. De ezt az örök egységet könnyű kimondani, könnyű lerajzolni a kört a fehér papírlapra, de nagyon nehéz a kör hatalma szerint élni. A teljesség és a tökéletesség, de ami a leglényegesebb, nagyon nehéz eldönteni épp az adott pillanatban, hogy hol van a helyünk. A körön belül, a kör felületén, vagy a körön kívül. Nagyon érdekes dolog. Egyáltalán nem biztos, hogy nem mi vagyunk maga a kör. Az sem biztos, hogy nem mi vagyunk az a tér, ami magában foglalja a kört. A világ egyszer egy teljesen más arcát fogja majd mutatni, és a kör kiindulópont lesz ebben az új arcban. A kör magában foglalja majd a teljességet, a tisztaságot, a tudatosságot, röviden a Szent Tudást, és már ennek látni a

horizonton az előjeleit. De van ennek egy másik előjele is, ami azt mutatja, hogy közeledik ez az idő.

A könyvemben írtam egy bizonyos személyről. Ez az Ősgonosz. Erősebb, mint valaha, hatalmasabb, mint valaha, hiúbb, mint valaha, és ravaszabb is, mint valaha. Támad, harcol, és nem vonul vissza. Megtelepszik ott, hol legyőzött mindent. Aztán ezáltal erősebbé válva új hatalmát kiterjesztve újra harcba indul. Nem a győzelemért, hanem hogy befejezze életművét. És mi végre ez a nagy sietsége? Nos, egyszerű, pontosan tudja, hogy eljött az utolsó pillanat. Eljött az az idő, amikor ebben a keveredett világban meg tudja szerezni a vezetést, de mint hiú, nem lát az orránál tovább. Nem látja saját terveinek hibáit, erénytelenségét. Nem látja azt sem, hogy mindez mihez fog vezetni, és a hiúra jellemző módon hibát fog elkövetni, s ez a hiba fogja a vesztét is okozni. Nos, azért addig a pillanatig, amíg az Ősgonosz elveszti saját hatalmát, addig a harc rettenetesen véres és kegyetlen lesz. Olyan erők fognak rövidesen megnyilvánulni, amelyek nem csak hogy bizonyítják a teremtők hatalmát, hanem jelzik szándékukat és akaratukat is.

Közös sétánk során, amit a könyv lapjain tettünk meg, sokszor beszéltem arról, arról a felsőbb világról. Arról, hogy van valaki vagy vannak valamik, valamely hatalom, ami akárhogy is nézzük, uralkodik az emberek felett, és ugyan pár alkalommal megpróbálják, akár a jó szerencse képében, akár bármilyen más hatalmi vagy erénybeli ajándék megnyilvánulásával adakozó kedvüket bizonygatni az emberek felé, de mindez valójában por és hamu, értelmetlen dolog. Ugyanis csak egy apró trükköt kell megfigyelni. Egy király, aki már eleve úgy született, úgy élt, hogy minden megvolt körülötte, és úgy dönt, hogy alászáll, megismeri népét, megismeri azokat, akiknek erejéből lett ő király, s akik erejére támaszkodik, hogyha királyságát baj fenyegeti. Nos, ez a király álruhát öltve járja a vidéket, és betéved egy falusi házba. Nincs vacsora, mert a falusiak, a háziak, a nép éhez. A király nem azt érzi ebből, hogy mi az éhség, hanem azt, hogy nincs vacsora. Míg a háziak azt szûrik

le ebből, hogy tegnap se volt, tegnapelőtt sem, holnap, holnapután sem lesz. Mint ahogy az apjának, a nagyapjának sem volt, és az utódainak sem lesz. A király ezt soha nem fogja tudni érteni, mert neki van vacsorája. Nem tudja így megérteni, hogy mit jelent az, hogy éhezni, nem tudja mit jelent fájni, csak egy dolgot tud, hogy most éhes s most hideg van, de hogy mit jelent így élni, így születni, így meghalni, azt soha nem tudja. Nos, e kis érzékeltető kép után el lehet rajta gondolkodni, hogy mi a különbség a felső világ és az emberek világa között. Mint a király és a pór nép között. Látják egymást, de nem tudnak egymásról. Az emberek és a felső világ esetében tudnak egymásról, de az egyik még csak nem is látja, és ha ez a felső világ néha-néha nagy kegyet gyakorolva leszáll az emberek közé, mindig kiderül, ezt soha nem véletlenül teszik. Mindig valamiért, s ezen a valamin érdemes elgondolkodni. Az élet mulandósága valójában egy illúzió, ami bármilyen fájdalmas és kézzelfogható, kézzelfoghatóságának a megakadályozása vajon nem a hatalom egyik megnyilvánulása-e? Miért jó az némely hatalomnak, hogy félnek, reszketnek tőle az emberek, a halandók. Nos, azzal, hogy írtam egy ilyen könyvet, még valójában nem történt semmi, hisz az én könyvem írtam meg, az én történetemet. Úgy is nézhetjük, "az első fecske soha nem csinál nyarat", de úgy is lehet nézni, "az első fecske jelzi, hogy jön a nyár". De továbbhaladva az úton, soha nem az a lényeges dolog, hogy hova érünk el, s nem is az a lényeges dolog, hogy honnan indultunk - ezeket kötelező tudni, az egyik mint cél, a másik mint kiindulópont, soha nem szabad szem elől téveszteni őket -, valójában egy a fontos, hogy járjunk az úton. Csak ez, és semmi más. Az, hogy honnan jöttünk, azt kötelező tudni. S vajon miért? Hogy az ember tisztában legyen gyökereivel, tisztában legyen identitásával és hovatarozásával. És hogy hová tart, azt miért lenne jó tudni? Mert az jelenti a szabad akaratot, a tiszta szellemet, a végcél, ami elérhető. És mi által? A tiszta szellem és az akarat megnyilvánulása által. Nem úgy szabad ezekre a

dolgokra tekinteni, mint közhelyek, hanem úgy, hogy a Szent Tudás alapjai.

Most bezárom ezt a könyvet. Érzem, hogy most születik, új életet kapott, s ez az élet végigjárta már újra és újra, végtelenszer ezt a világegyetemet. Végig, minden egyes megszületésével és minden egyes beteljesedésével. Mint ahogy Ön is, Kedves Olvasó, már párszor elolvasta ezt a könyvet, és lehet, hogy ez az utolsó alkalom, és saját maga sorsában ráébred arra, hogy nincs múlt, jelen, jövő. A most van, de valójában a most előtti pillanat, a csend, amiben már béke sincs, háború sincs, mert ezek a szavak csak célok, eszmék, ideák. A most előtti pillanat, csak az számít. Amiben nincs se cél, se eszme, se idea, csak a kiteljesedés, a tökéletesség, a Szent Tudás. És az érzéketlenség is benne van, a tudatlanság is. Benne van a hiány, a vágy, a beteljesedés, minden. És most azzá lesz, amit ebből a pillanatból bárki ki tud venni.

Nos, útjára engedem ezt a könyvet, mert a könyv ezt akarja. A világot alkotó erő is ezt akarja. És lehet, hogy egyedül ezt én nem akarom. De itt már olyan kevés dolog az én akaratom, és olyan jelentéktelen, mert nem ez a fontos. A könyv megalkotta önmagát, és én egyet tehetek, hagyom, hogy elinduljon a saját ösvényén.

Elengedtem.